مجموعهٔ

قوانین موضوعهٔ مصوبه

دورهٔ هفتم قانونگذاری

۱۴ مهرماه ۱۳۰۷ تا ۱۴ آبان ۱۳۰۹

چاپ دوم

مقدمه

چون مجموعهٔ مصوبات دورهٔ هفتم قانونگذاری که سابقاً چاپ و منتشر شده بود تمام و مراجعات عمومی اقتضای تجدید چاپ آنرا مینمود بتجدید چاپ مصوبات این دوره مبادرت ورزیده و اینك نکاتی که در تجدید چاپ رعایت شده است برای اطلاع خوانندگان یادآور میشود :

اول

مجموعهٔ مصوبات دورهٔ هفتم قانونگذاری برشش قسمت بشرح زیر تقسیم شده است .

قسمت اول – قوانین (مصوباتیکه جنبهٔ عمومی داشته و عامه مشمول مقررات آن میباشند منجمله قوانین قضائی مصوب کمیسیون قوانین دادگستری).

قسمت دوم – امتیازات .

قسمت سوم – عهدنامه‌ها و مقاوله‌نامه ها (عهدنامه هائی‌که با دول بیگانه منعقد شده و یا اینکه بین سایر دول منعقد و دولت شاهنشاهی نیز در آن شرکت نموده است)

قسمت چهارم ـ کنتراتها (اجازهٔ استخدام کارمندان بیگانه) .
قسمت پنجم ـ مصوبات مالی (بودجه‌ها ـ اعتبارات ـ فروش اراضی و شهریه‌ها) .
قسمت ششم ـ تصمیمات متفرقه .

دوم

قسمتی که در این مجموعه نیز رعایت شده است نسخ و اصلاحاتی است که بعد از تصویب قانون در طی ادوار بعد (تا موقع چاپ این مجموعه) در همان قوانین بعمل آمده است ـ اصلاحات مزبور را درجای خود یادآور و خوانندگان بمادهٔ اصلاحیه راهنمائی شده‌اند ـ آن قسمت از قوانین یا موادی که منسوخ و یا اصلاح گردیده باقید شماره در پاورقی یادآوری شده است .

سوم

برای سهولت مراجعه و پیدا کردن محل هر قانونی در هر قسمت و در فهرست خاص آن قسمت این نکته در نظر گرفته شده است که قوانین راجعه بیك موضوع (مثلا قوانین قضائی یا قوانین مالی) یا بیك وزارتخانه (قوانین مربوطه بوزارت کشور یا وزارت فرهنگ) اگر چه از حیث تاریخ تصویب مقدم و مؤخر باشد پشت سر هم چاپ گردد مخصوصاً این نکته در قسمت اعتبارات رعایت شده است که بودجهٔ کل هر سال در ابتداء و اصلاحات و اضافاتی که بموجب قوانین مخصوص در هر یك از مواد بودجه شده است پشت سر آن چاپ و حتی اصلاحات مختلف راجع به بودجهٔ هر وزارتخانه و همچنین اعتبارات مربوطه بآن وزارتخانه یا بنگاه در یك محل گنجانیده شده است .

چهارم

در قسمت تصمیمات متفرقه آنجا که مربوط باظهار اعتماد کابینه‌های دولت میباشد

تاکنون بچاپ تصمیم اعتماد اکتفا می‌شده است و از ذکر نام آقایان وزراء ومعاونین خودداری میشده اینك نظر بلزوم استحضار خوانندگان از اسامی اعضاء کابینه در زیر صفحهٔ مربوطه نام‌کلیه آقایان وزرائی‌که معرفی شده‌اند و نام معاونین آنها بترتیب تاریخ معرفی درج وچاپ‌شده است .

پنجم

فهرستی‌که برای این مجموعه در نظرگرفته شده بدو قسمت‌تقسیم‌گردیده‌است:

الف – **فهرست‌تقسیمی** – به ترتیب تقسیمات شش‌گانهٔ مصوبات وآن‌نیز بردو قسمت است :

۱ – **فهرست کلی** –که در ابتدای این مجموعه‌گذارده شده ومحل هر یك از قسمتهای شش‌گانه را بطورکلی معین‌میکند .

۲ – **فهرست جزئی** – که برای هرقسمت علیحده تنظیم شده وشامل فهرست کلیهٔ قوانین مندرجه در آن قسمت میباشد . این قسمت درمتن‌کتاب درابتدای‌قسمتهای مربوطه قرار داده شده‌است .

ب – **فهرست‌تاریخی** - که در آخر کتاب قرار داده شده وکلیهٔ مصوبات دورهٔ هفتم قانونگذاری بترتیب تاریخ تصویب درآن‌ذکرگردیده است .

ادارهٔ‌کل قوانین مجلس شورای‌ملی

فهرست

قوانین موضوعه و مصوبات

دورهٔ هفتم قانونگذاری

فهرست تقسیمی

فهرست مصوبات دورهٔ هفتم قانونگذاری

فهرست

قسمت اول_قوانین

قسمت اول
قوانین

قانون (۱)

اجازهٔ تأسیس وزارت طرق و شوارع و وزارت اقتصاد ملی بجای وزارت فوائد عامه

مصوبهٔ ۲۷ اسفندماه ۱۳۰۸ شمسی

مادهٔ اول – از تاریخ تصویب این قانون بجای وزارت فوائد عامه و فلاحت و تجارت که فعلا موجود است دو وزارتخانهٔ ذیل تأسیس میشود.

۱– وزارت طرق‌وشوارع.

۲– وزارت اقتصاد ملی.

مادهٔ دوم – وظایف وزارت‌طرق وشوارع‌مراقبت در ایجاد و نگاهداری‌راههای آهن و شوسه و تنظیم و توسعهٔ‌کشتی‌رانی و اداره‌کردن امور بندری است.

مادهٔ‌سوم – وظایف وزارت اقتصاد ملی بطور کلی فراهم آوردن موجبات‌تکثیر قوهٔ مولدثروت عمومی و بکار انداختن منابع ثروت مملکتی از قبیل شیلات و معادن‌و جنگلها و ترویج فلاحت و مخصوصاً ترقی‌محصولات‌فلاحتی قابل صدور و تطبیق‌اصول فلاحتی با اصول علمی جدید وتکمیل وسائل آبیاری و آبادکردن اراضی بائره‌و توجه

---

(۱) بموجب‌قانون ۱۶ خرداد ماه ۱۳۱۰ وزارت اقتصاد ملی‌بسه‌اداره وبعداً بموجب قانون ۸مهرماه ۱۳۱۶ بیك اداره و دووزارتخانه تقسیم‌شده‌است.

مخصوص ببهبودی نژاد و تربیت و تکثیر حیوانات اهلی و تهیهٔ موجبات مبارزه با آفات حیوانی و نباتی و فراهم آوردن موجبات ترقی و توسعهٔ تجارت مملکت از نقطه‌نظر توسعهٔ صادرات مملکت و تشویق بعمل آوردن امتعه‌ای که‌ممکن‌است‌در مملکت برای رفع حوائج داخلی تهیه شود و اصلاح مواد صادراتی مملکت بطوری‌که مطلوب بازارهای خارجه باشد .

مادهٔ چهارم ـ تشکیلات اداری دو وزارتخانهٔ فوق برطبق نظامنامه‌ای‌خواهد بودکه بتصویب هیئت وزراء خواهد رسید.

مادهٔ پنجم ـ این قانون از اول فروردین ماه ۱۳۰۹ بموقع اجراء گذاشته خواهد شد .

این قانون که مشتمل برپنج ماده است درجلسهٔ بیست‌وهفتم اسفندماه یکهزارو سیصدوهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی‌رسید.

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ دادگر

قانون(۱)

تعیین‌واحدومقیاس‌پول‌قانونی‌ایران

مصوب ۲۷ اسفند ماه ۱۳۰۸ شمسی

مادهٔ اول ـ مقیاس طلا

واحدپول قانونی ایران ریال‌طلااست‌که بصد دینار تقسیم میشود

مادهٔ دوم ـ مسکوک مضروب و جزء واحدمقیاس

مسکوکات قانونی در جریان عبارتند از :

الف ـ مسکوک طلا : سکهٔ‌طلای بیست‌ریالی بنام«پهلوی» .

سکهٔ‌طلای ده ریالی بنام« نیم‌پهلوی».

---

(۱)قسمتی‌ازاین قانون بموجب قانون ۲۲اسفندماه۱۳۱۰اصلاح‌شده‌است .

ب ـ مسکوك نقره : سکهٔ نقره نیم ریالی

« » یك ریالی

« » دو ریالی

« » پنج ریالی

ج ـ مسکوکات نیکل : سکهٔ نیکل پنج دیناری

« » ده دیناری

« » بیست وپنج دیناری

د ـ مسکوکات مس : سکهٔ مس یك دیناری

سکهٔ مس دو دیناری

مادهٔ سوم ـ وزن خالص ووزن مسکوك

الف ـ یك ریال معادل با ـ ۰/۳۶۶۱۱۹۱ گرم طلای خالص .

ب ـ مسکوك طلای بیست ریالی یا پهلوی دارای ۷/۳۲۲۳۸۲ گرم طلای خالص است و ضرابخانهٔ دولتی باید یك‌کیلو گرم طلای خالص را بمصرف ضرب ۱۳۶/۵۶۷۵ عدد مسکوك یك پهلوی برساند .

ج ـ مسکوك طلای ده‌ریالی یا نیم‌پهلوی دارای ۳/۶۶۱۱۹۱ گرم طلای‌خالص است وضرابخانهٔ دولتی باید یك‌کیلو گرم طلای خالص را بمصرف ضرب ۲۷۳/۱۳۵ عدد مسکوك نیم پهلوی برساند .

د ـ مسکوك نقرهٔ نیم ریالی‌که درداخلهٔ مملکت جریان قانونی دارد ونمایندهٔ نیم ریال طلا میباشد دارای ۲/۲۵۰۰ گرم نقرهٔ خالص است وضرابخانهٔ دولتی باید یك‌کیلو گرم نقرهٔ خالص را بمصرف ضرب ۴۴۴/۴۴۴ عددمسکوك نیم‌ریالی‌برساند .

ه ـ مسکوك نقرهٔ یك ریالی‌که درداخلهٔ مملکت‌جریان قانونی داردونمایندهٔ یك ریال طلا میباشد دارای ۴/۵۰۰۰ گرم نقرهٔ خالص است و ضرابخانهٔ دولتی باید

یك‌کیلوگرم نقرهٔ خالص را بمصرف ضرب ۲۲۲/۲۲۲ عدد مسکوك یك ریالی برساند.

و ـ مسکوك نقرهٔ دوریالی‌که درداخلهٔ مملکت جریان قانونی دارد و نمایندهٔ دوریال طلا میباشد دارای ۹ گرم نقرهٔخالص است وضرابخانهٔ دولتی بایدیك کیلوگرم نقرهٔ خالص را بمصرف ضرب ۱۱۱/۱۱۱ عدد مسکوك دوریالی برساند .

ز ـ مسکوك نقرهٔ پنج ریالی‌که درداخلهٔ مملکت جریان قانونی داردو نمایندهٔ پنج ریال طلا میباشد دارای ۲۲/۵۰۰۰ گرم نقرهٔ خالص است و ضرابخانهٔ دولتی‌باید یك‌کیلوگرم نقرهٔ خالص را بمصرف ضرب ۴۴/۴۴۴عدد مسکوك پنج ریالی برساند .

تبصره ـ میزان عیار مسکوکات طلا (مذکوره دربندهـای «ب» . «ج» فوق) عبارت از۹۰۰ در۱۰۰۰طلای خالص ویك‌صد درهزارمس است ومیزان‌عیارمسکوکات نقره (مذکوره در بندهای «د» . «هـ» . «و» . «ز» .) عبارت از۹۰۰ در۱۰۰۰ نقرهٔ خالص یکصد درهزارمس است .

مادهٔ ۴ـ طریقه وطرزضرب وحد ترخص

برای تأمین مقررات قانونی مربوطه بوزن خالص واوزان مسکوك وتعیین‌ابعاد مسکوك نظامنامهٔ طریقهٔ ضرب مسکوکات را هیئت دولت تعیین وتصویب‌خواهدکرد .

مسکوکات طـلا فرداً ممکن است ازحیث وزن مسکوکی تا میزان حداکثـر $۲\frac{۱}{۲}$ درهزاروازحیث عیارتا میزان حداکثر۲ درهزارنسبت بحد قانونی معینه در مادهٔ ۳ اختلاف‌کسری یا اضافی (حـد ترخص قانونی) داشته باشد وهمچنین مسکوك نقـره فرداً ممکن است ازحیث وزن مسکوکی تا میزان حداکثرده درهزاروازحیث عیارتا میزان حداکثرسه درهزارنسبت بحد قانونی معینه درمادهٔ ۳ اختلاف کسری یا اضافی (حد ترخص قانونی) داشته باشد ولی من حیث‌المجموع باید با مقررات مادهٔ ۳ کاملا تطبیق نماید .

مادهٔ ۵ـ شکل وسکهٔ مسکوکات

الف ـ کلیهٔ مسکوکات مذکوره درمادهٔ ۲ مدورخواهند بود .

ب ـ مسکوکات طلادریك طرف تمثال اعلیحضرت همایونی شاهنشاه ایران ودر طرف دیگرشیروخورشید وقیمت مسکوك وسنهٔ ضرب را خواهند داشت .

ج ـ مسکوکات نقره دریکطرف شیروخورشیدودرطرف دیگرعدد مشخص قیمت قانونی مسکوك وسنهٔ ضرب را خواهند داشت .

د ـ مسکوکات نیکل ومس دریکطرف شیروخورشید ودرطرف دیگرعددمشخص قیمت قانونی مسکوك وسنهٔ ضرب را خواهند داشت .

مادهٔ ششم ـ حق ضرب

ضرب کلیهٔ مسکوکات ایران منحصراً در ضرابخانهٔ دولتی بعمل خواهد آمد ضرب مسکوك طلا برای عموم افراد آزاداست وحق الضرب برای هر کیلو گرم طلای خالص نباید ازده ریال تجاوز کند .

ضرب مسکوك نقره و نیکل و مس منحصر بدولت است واین حق بهیچ وجه من الوجوه قابل انتقال نخواهد بود .

مادهٔ ۷ ـ حدقبول مسکوك نیکل ومس

برای هیچکس قبول مسکوکات نیکل ومس بیش ازمبلغ دوریال درتبدیل ومعاملات اجباری نیست ولی دوائردولتی ازاین قاعده مستثنی بوده وهرقـدرمسکوك نیکل ومس بابت مالیات وعوارض داده شود باید قبول نمایندبانك ملی وشعبات آن نیز بنمایندگی و حساب دولت هر مقدار از مسکوکات مزبور را که به آنها تسلیم نمایند تبـدیل خواهند نمود.

مادهٔ ۸ـ مسکوك معیوب وقلب

ضرب و بجریان انداختن مسکوکاتی که مخالف مقررات این قانون تهیه شود ممنوع است مسکوکات مذکوردراین قانون درصورتی که معیوب باشند مانند مسکوك سوراخ‌دار یاشکسته یادسته‌دار یامسکوکاتیکه بوسیله مواد شیمیائی وتیزآبی یا بوسیله آلات وادوات از مقدار فلزی آن‌مصنوعاً کاسته شده باشد دارای اعتبار مسکوکی نبوده وجریان قانونی نخواهدداشت .

مادهٔ ۹ـ ذخیرهٔ مسکوکات

حفظ ونگاهداری‌ذخیره‌ای که لااقل بایدمعادل بامبلغ کل‌مسکوك نقره ونیکل‌و مس باشد اجباری‌است وذخیرهٔ مذکور مرکب خواهدبودازمسکوك طلا یاشمش طلا یا اسعار خارجی ممالکی که‌خریدوفروش ومعاملات‌طلا درآنجا آزادباشد ذخیرهٔقانونی مذکور دربانك‌ملی ایران بامانت‌گذارده‌می‌شود وبانك مزبورقسمت شمش ونقودرا در ایران وقسمت اسعارخارجی رابرطبق تعلیمات هیئت دولت دربانك های درجه اول خارجه نگاهداری وحفظ خواهدنمود .

ماهی دو مرتبه صورت وضعیت ذخیرهٔقانونی ومقدار مسکوك نقره ونیکل‌ومس در جریان‌باامضاء مفتش دولت دربانك‌ملی‌ایران‌ورئیس بانك ملی‌ایران وخزانه‌دارکل و یکنفرمفتش‌بانتخاب مجلس‌شورای‌ملی منتشر و درجرایدباطلاع عموم خواهدرسید.

مادهٔ ۱۰ـ اخذ حقوق وعوارض دولتی

ازتاریخ اجراء این‌قانون کلیهٔ حقوق وعوارض دولتی که درسرحدات مملکتی درموقع ورودوخروج اخذمیشود (اعم از اینکه درخود سرحداخذشود یا در داخلهٔ مملکت) مانند حقوق‌گمرکی وحق‌انحصار قندوچای وتاکس راه‌وحق انحصاردخانیات وتریاك وعوارضی که درسفارتخانه ها و قونسولگریها درخارجه اخذ میشود وجوه

تذکره وویزا وامثال آنها براساس ریال طلامطابق تسعیری‌که دولت معین‌خواهدکرد اخذ خواهدشد .

مادهٔ۱۱ ـ تاریخ‌رواج

تاریخ رواج ریال وتاریخ وطرزتبدیل قران بریال وطرز تبدیل ریال‌نقره به ریال طلاویااسعار خارجی وحدضرب ریال نقره‌ومسکوکات نیکل ومسی برطبق قانون جداگانه‌ای‌که‌باید درظرف مدتی‌که بیش‌از یکسال نباشد بتصویب مجلس‌شورای ملی برسد معین‌خواهدشد .

(۱)مادهٔ ۱۲ـ ممنوعات‌ومجازات

ورود طلا بایران آزاداست .

ورود نقره بهرشکل باستثنای اشیاء نقرهٔ صنعتی ممنوع است وهمچنین ضرب مسکوکی‌که تابحال درجریان‌است ممنوع‌است .

خروج طلا ونقره بهرشکل‌باستثناء اشیائی‌که‌درنظامنامهٔ‌علیحده معین‌خواهدشد ممنوع خواهد بود متخلفین ازمقررات این‌قانون‌علاوه‌برضبط عین مال‌بتأدیهٔ‌یك‌برابر الی ضعف مبلغ موردتخلف وبحبس ازیك‌الی سه‌سال محکوم‌خواهندشد.

مادهٔ ۱۳ـ خرید طلا بحساب‌دولت

بانك ملی ایران درتهران موظف‌است در هرموقع طلارا براساس حد اکثر ۲۷۲۱ر۳۵ ریال برای‌هر کیلو گرم طلای خالص بحساب‌دولت‌خریداری‌نماید خرید طلا درشعب بانك در ولایات‌اختیاری‌خواهدبود وخریدبراساس قیمت مرکزباکسورات بابت حمل ونقل‌بضرابخانهٔ دولتی وبیمه‌ومخارج تعیین عیار بعمل خواهدآمد مخارج تعیین عیار چه درمرکز وچه درولایات درهرصورت بعهدهٔ فروشنده خواهدبود فقط عرضه‌هائیکه بیش ازیك‌کیلوگرم باشد مورد قبول وخریدخواهدشد.

(۱)مادهٔ۱۲ بموجب قانون ۲۹ اسفند ماه ۱۳۱۲ نسخ‌شده‌است .

مادهٔ۱۴- تاریخ‌اجراء

این‌قانون ازاول فروردین ماه ۱۳۰۹ بموقع اجراءگذارده خواهد شد .

این قانون‌که مشتمل برچهارده ماده است درجلسهٔ ۲۷ اسفند ماه۱۳۰۸ شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .　　رئیس‌مجلس شورای ملی- دادگر

قانون(۱)

اجازهٔ تفتیش و نظارت، در خرید وفروش اسعار خارجی بوسیلهٔ کمیسیون نرخ‌اسعار

مصوب لیلهٔ ۶ اسفند ماه ۱۳۰۸ شمسی

مادهٔ اول-حق معاملات مذکوردراین قانون موقتاً منحصر بدولت وبانك‌هائی خواهد بودکه مطابق قوانین و نظامات درایران مقیم بوده وبرطبق مقررات این قانون عمل‌کرده ودرکمیسیون نرخ‌اسعارمذکور درمادهٔ۳ عضویت پیداکنندودولت‌مکلف بسلب حق‌معاملات مربوط باسعارونقود خارجی ازهر بانکی است‌که معامله برخلاف‌مقررات این‌قانون نموده‌یاازاعزام نماینده‌درکمیسیون نرخ‌اسعار خودداری‌کند .

تبصره -دولت‌میتواند به‌تجارتخانه‌هائیکه‌دارای‌دفاترقانونی‌منظم‌باشندوتبعیت ازمقررات این‌قانون‌راتعهدکنند جواز معاملات فوق رابدهد ولی درهرمورد این‌اجازه برحسب تصویب‌نامهٔ مخصوص هیئت‌وزراء خواهد بود .

مادهٔ دوم- عملیات ذیل ممنوع است :

۱-خرید وفروش وواگذاری وبطورکلی هرقسم معامله راجع باسعارونقود (اعم ازنقودفلزی یاکاغذی)خارجی اعم‌ازاینکه بطریق‌انتقال تلگرافی‌یاطریق دیگر بشکل

(۱)درتاریخ۳۱تیرماه۱۳۰۹قانون‌متمم قانون‌تفتیش اسعارخارجی تصویب‌و بعداً بموجب قانون۲۰ اسفندماه۱۳۰۹ قسمتی ازمقررات این‌قانون ملغی‌وبالاخره درنتیجهٔ تصویب قانون ۱۰اسفندماه ۱۳۱۴این قانون اصلاح شده‌است.

برات تجارتی یا نوشته‌اعتباریاچك یاهر نوع اوراق تجارتی‌دیگر باشدبنرخی غیرازنرخ مقرراز طرف‌کمیسیون نرخ اسعار .

۲ـ تسلیم‌اسعارونقود خارجی بهرصورت وطریقی‌که باشد بدون اجازهٔکمیسیون تفتیش‌مذکوردرمادهٔ ۴ .

۳ـ جمع‌آوری واحتکاراسعار یانقودخارجی .

۴ـ خرید وفروش نقودواسعار خارجی بقصدترقی یاتنزل‌دادن تصنعی‌قیمت‌آنها.

۵ـ نقل وتحویل‌پول‌ایران ازخارجه بایران‌بصورت محاسبه دردفاتر بدون‌اینکه درمقابل‌آن واقعاً نقودیااسعار خارجی تسلیم‌شود وبطورکلی هر نوع‌عملی‌که باقصدتقلب برای فرار ازانجام مقررات این قانون باشد .

۶ـ قرض دادن یااستقراض باعتبار نقود یااسعاریا اوراق بهادار دیگر خارجی بدون اجازهٔمخصوص‌کمیسیون تفتیش .

۷ـ تهاتری‌که موضوع‌آن یکی ازاسعارخارجی ومربوط بمنافع‌اشخاص مختلف باشدبهرعنوان وبهرعلتی‌که بعمل‌آید .

۸ـ واردکردن نقره‌خواه بشکل مسکوك خواه‌باشکال دیگر باستثناء اشیاء نقرهٔ زرگری شده .

۹ـ صادرکردن طلا بهرصورتی‌که باشد .

۱۰ـ صادرکردن نقره‌باستثناء نقرهٔزرگری شده‌ـ هرمسافر تابیست‌تومان حق‌صادر کردن نقرهٔ مسکوك خواهد داشت .

۱۱ـ صادرکردن اسکناس‌ایران مگردرحدودی‌که قوانین‌ونظامات اجازه‌بدهد .

۱۲ـ اجرای معاملات بانکی‌راجع بپول‌ایران بصورت‌محاسبه دردفاتر ازایران بخارجه بدون‌اجازهٔ مخصوص‌کمیسیون تفتیش .

مادهٔ سوم- برای تعیین نرخ خرید و فروش اسعار و نقود خارجی در طهران و تعیین نرخ آنها در ایالات و ولایات کمیسیونی باسم کمیسیون نرخ اسعار در طهران تشکیل خواهد شد مرکب از :

۱- یکنفر نمایندهٔ وزارت مالیه .

۲- یکنفر نمایندهٔ وزارت اقتصادیات که تشکیل خواهد شد .

۳- یکنفر نمایندهٔ ادارهٔ گمرکات .

۴- مفتش دولت در بانك ملی .

۵- یکنفر نماینده ازطرف هریك از بانکهائی که مطابق قوانین و نظامات در ایران مقیم بوده واجرای مقررات این قانون را بعهده بگیرد .

امتناع هریك از بانك‌های فوق‌الذکر از قبول شرکت در کمیسیون و همچنین عدم حضور نمایندهٔ هریك از آنها درجلسات مانع تشکیل کمیسیون و اتخاذ تصمیمات مقتضیه نخواهد برد .

تصمیمات کمیسیون باکثریت آراء حاضرین اتخاذ میشود

نظامنامه‌های مربوطه بکمیسیون راهیئت‌وزراء تصویب خواهدکرد .

مادهٔ چهارم- کمیسیونی موسوم بکمیسیون تفتیش مرکب از ۵ نفر که هیئت وزراء انتخاب خواهند کرد در طهران تشکیل میشود و وظیفهٔ این کمیسیون رسیدگی بتقاضا نامه‌هائی است که هرکس مشتری اسعار و نقود خارجی است بایدقبلا بدهد کمیسیون بشرط تصویب هیئت‌وزراء و در حدودی که هیئت معین خواهد کرد میتواند برای اعمال حق رسیدگی فوق‌الذکر بیك یا چند مؤسسهٔ بانکی وکالت بدهد در اینصورت مؤسسات بانکی فوق مکلف هستند کاملا مطابق تعلیمات کمیسیون تفتیش عمل نمایند .

خرید اسعار و نقود خارجی را فقط در حدود احتیاجات واقعی و موجه اجازه میتوان داد .

درجواز خرید اسعار اسم خریدار باید ذکر شود بدون اجـازهٔ کمیسیون هیچ جوازی قابل انتقال بغیر نخواهد بود .

فروش اسعار و نقود خارجی بدون جواز کمیسیون یاجواز بانکهائی که ازطرف کمیسیون حق‌دادن جواز دارند ممنوع است .

بانکهای مجاز درمعاملات‌اسعار و نقود خارجی می‌توانند درمواردفوتی تامعادل دوهزار قران اسعار و نقود خـارجی بفروشند مشروط براینکه از خریدار دلائل‌کتبی فوتی بودن تقاضارا اخذ نمایند وبانکها مکلف هستند دلائل‌کتبی فوق‌را باسرع اوقات بکمیسیون تفتیش برسانند . کمیسیون تفتیش‌نظر بوضعیات بازار اسعارقبول تقاضاهای مربوطه بتحصیل اسعاررا اجازه داده یا بتأخیر خواهد انداخت .

مادهٔ پنجم ـ دارندگان اسعار و نقود خارجی مکلفند دولت یـا بانکی راکه برای این‌موضوع ازطرف‌دولت معین‌شده ازمقدار نقود واسعاری‌که دارند مطلع‌نمایند هرفروشندهٔ اسعار و نقود خارجی مکلف است خرید اسعار و نقود خودرا بدواً بدولت یا بانکی که دولت معین‌کرده پیشنهادکند دولت یابانك مذکور باید تصمیم خودرا راجع بخرید یاعدم‌آن بلافاصله بفروشنده اعلام نمایند .

خرید بنرخی‌کـه برای اسعار از طرف کمیسیون نرخ اسعار معین شده بعمل خواهد آمد .

هرگاه دولت یـا بانکی‌که برای این عمل ازطرف دولت معین شده امتناع از خرید نمود بانکهائی‌که درکمیسیون نرخ اسعار عضویت دارند واسعار و نقود خارجی راپس ازامتناع دولت یابانك فوق‌الذکر تحصیل کرده‌اند در موقع‌فروش مکلف نیستند خریداران اسعار یانقود رابدولت یابانك نمایندهٔ دولت پیشنهاد نمایند مگر آنکه ازروز تحصیل اسعار و نقود خارجی تاروز فروش بیش ازده روزگذشته باشد .

مـادهٔ ششم ـ بانکهائی‌که مطابق این قانون اجازه معامله اسعار و نقودخارجی

راپیدا میکنند مکلف هستندکلیه معاملات خودرا راجع باسعار و نقود خارجی دردفاتر مخصوصی‌که مطابق مقررات قانون تجارت صفحات آن‌نمره وامضاء شده باشد بلافاصله پس‌ازمعامله ثبت‌نمایند مفتشین‌دولت درهرموقع میتوانند دردفاتر مذکور تفتیش‌نمایند مدل این دفاتر رامملکن است‌کمیسیون نرخ اسعار معین‌کنند .

مادهٔ هفتم ـ متخلفین ازمقررات مواد (۱ ـ ۲ ـ ۴ ـ ۵) این قانون (مجرم‌ـ شرکاء ومعاونین) بطور تضامنی معادل مبلغی‌که موضوع عمل یـا معاملهٔ ممنوع بوده محکوم به‌تأدیهٔ جریمه خواهند شداین امرمانع نخواهد بودکه اگر عمل یـا معامله مشمول قوانین جزائی دیگر بشود علاوه برمحکومیت فوق متخلف به مجازات مقرر درآن قـوانین نیز محکوم‌گردد . پرداخت‌جریمهٔ‌مستخدمین واجزاء مؤسسات بانکی و تجارتی بعهدهٔ مؤسسه یا بانکی خواهد بودکه متخلف از اجزاء آن بوده مشروط براینکه من‌حیث شغلی‌که‌درمؤسسه یابانك داشته‌مرتکب‌جرم‌شده‌باشد .

تبصـره ـ به‌کاشفین تخلفات ازاین‌قانون سی‌درصد ازجرائم مأخوذه پرداخته خواهد شد .

مادهٔ هشتم ـ این قانون درطهران سه روزپس ازتصویب ودر ایالات وولایات ده‌روز پس ازتصویب بموقع اجراگذارده میشود .

این قانون‌که مشتمل برهشت ماده است درجلسهٔ لیلهٔ ششم اسفند ماه یکهزارو سیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون (۱)

متمم قانون تفتیش اسعار خارجی

مصوب ۳۱ تیر ماه ۱۳۰۹ شمسی

مـادهٔ اول ـ کلیهٔ صادرکنندگان مکلف هستند صدی نود اسعار خارجی‌خودرا که ازمال‌التجارهٔ صادره حاصل میشود در ظرف بیست روز پس از بدست آوردن اسعار مذکور بدولت ویا بانکهائی‌که ازطرف دولت برای‌این مقصود معین میشوند بفروشند ولی هرگاه دارندگـان اسعار مزبور تعهدکنندکه در مدت لازمه برای ورود درمقابل پنجاه درصد اسعار خود مال‌التجاره هائی راکه تحصیل اسعار برای خرید آنها محتاج باجـازهٔکمیسیون تفتیش اسعار نیست وارد نمایند ازفروش صدی پنجـاه‌مزبور معاف خواهند بودعدم اجرای تعهد مزبور مشمول مادهٔ هشتم این قانون میشود .

کمیسیون نظـارت دراسعار خـارجی باتصویب هیئت وزراء میتواند بعضی از صادرکنندگان را ازتعهد فروش اسعارکلا یاجزئاً معاف نماید .

مـادهٔ دوم ـ الزام مذکور درمادهٔ فوق شامل اسعار خارجی نیز خواهد بود که‌پس ازتصویب قانون تفتیش اسعار بوسیلهٔ صدور مال‌التجاره تحصیل شده و تا تاریخ تصویب‌این‌قانون بمصرف‌نرسیده و بهیچ یك از بانکهای‌معین شده ازطرف‌دولت تسلیم نگردیده است .

مـادهٔ سوم ـ هرصادرکننده مکلف است در موقع خروج مال‌التجارهٔ صدوری خود ازگمرك اظهارنامه‌ای‌راکه حاکی‌ازمقصدخروج ومصرف‌اسعارحاصله‌ازمال‌التجارهٔ صدوری باشد دردو نسخه امضاء نماید .

نمونهٔ اظهارنامهٔ مزبور ازطرف‌کمیسیون تفتیش اسعار تهیه خواهد شد .

---

(۱) باتصویب‌قوانین ۲۰ اسفند ماه ۱۳۰۹ و ۱۰ اسفند ماه ۱۳۱۴ این قانون اصلاح شده است .

ادارهٔ گمرك مکلف است پس از انجام مراسم و مقررات گمرکی راجع بصدور یك نسخه از اظهارنامهٔ مزبور را بکمیسیون تفتیش اسعار تسلیم نماید .

مادهٔ چهارم ــ صدور نقرهٔ مسکوك و یا شمش نقره آزاد خواهد بود ولی مشروط براینکه اولا مقررات مادهٔ اول رعایت شده و ثانیاً صدور مزبور بکمیسیون تفتیش اسعار قبلا اطلاع داده شود نقرهٔ مسکوك ایران قبل از صدور باید بوسیلهٔ خوردن مهر و یا علامت مخصوص و یا بریده شدن از قابلیت رواج خارج شود .

به هیئت وزراء اجازه داده میشود که هر وقت لازم بدانند از صدور نقرهٔ مسکوك و شمش جلوگیری نمایند .

مادهٔ پنجم ــ کسانیکه قبل از تصویب قانون تفتیش اسعار تعهداتی باسعار خارجی داشته و برای ایفای تعهدات خود بخواهند مال التجاره صادر کنند تا ششماه از مقررات مادهٔ اول معاف خواهند بود مشروط براینکه :

۱ــ تعهدات خودرا قبل از تصویب این قانون بکمیسیون تفتیش اسعار کتباً اظهار داشته و کمیسیون صحت اظهارات آنها را تصدیق نماید .

۲ــ بدفتر گمرك صدوری تصدیق کمیسیون تفتیش را مشعر براینکه صدور برای امضای تعهدات قبلی است تسلیم نمایند .

تبصــره ــ صدور قالی و کتیرا و تریاك مشمول این معافیت نخواهد بود .

مادهٔ ششم ــ ورود مال التجاره هائیکه تحصیل اسعار خارجی برای تأدیهٔ قیمت آنها موکول به اجــازهٔ مخصوص کمیسیون تفتیش است باید برحسب اجازهٔ کمیسیون مزبور باشد ادارهٔ گمرك مکلف است تصدیقنامه خرید اسعار خارجی راکه بــرای تأدیهٔ قیمت مـال التجاره های مزبوره لازم است و از طرف کمیسیون تفتیش صادر شده قبلا ملاحظه نماید .

مادهٔ هفتم ــ واردکنندگان مال التجاره مکلف هستند بانکهای مجاز درفروش

اسعارخارجى‌راكه‌بوسيله‌آنها ميخواهند تحصيل اسعار نمايندلااقل سى‌روزقبل ازميزان اسعارى‌كه ميخواهند مطلع نمايند .

مادهٔ هشتم - متخلفين‌ازاين‌قانون محكوم بمجازاتهائى‌خواهندبودكه درمادهٔ۷ قانون تفتيش اسعارخارجى مقرر گرديده است .

مادهٔ نهم - اين قانون بلافاصله بعدازتصويب بموقع اجراگذارده ميشود .

اين قانون كه مشتمل بر نه ماده است درجلسهٔ سى ويكم تيرماه يكهزاروسيصد و نـه شمسى بتصويب مجلس شوراى ملى رسيد .

رئيس مجلس شوراى ملى - دادگر

قانون(۱)

اجازهٔ تأسيس بانك فلاحتى

مصوب۹ شهريورماه ۱۳۰۹ شمسى

مادهٔ۱ - وزارت ماليه مجاز است از سال جـارى تـا ده سال هرسال مبلغى‌كه كمترازپانصدهزارتومان‌نخواهدبودبراى‌تشكيل‌سرمايهٔ فلاحتى ببانك ملى‌تأديه‌نمايد .

مادهٔ۲ - باسرمايهٔ مذكورشعبه مخصوصى دربانك ملى براى قرض‌دادن بارباب فلاحت باسم شعبهٔ فلاحتى تأسيس خواهد شد .

محاسبات شعبهٔ‌مذكوره‌جداگانه ومستقل ازساير محاسبات بانك‌ملى‌خواهدبود .

مادهٔ۳ - هرگـاه دامنهٔ معاملات‌شعبهٔ‌مذكوره در فوق باندازه‌اى‌توسعه يابدكه تبديل‌آن‌بيك‌بانك‌مستقل مقتضى‌شوداداره‌ٔبانك‌ملى‌باموافقت هيئت نظارت‌بانك وتصويب هيئت‌دولت‌باين‌أمراقدام‌خواهدكرد .

مـادهٔ ۴ - شعبهٔ فلاحتى هيچ قـرضى نخواهد داد مـگر براى انجام يكى از مقاصد ذيل :

---

(۱)اين قانون بموجب‌قانون ۲۱ خرداد ۱۳۱۲ نسخ شده است .

۱ ــ برای دائر ساختن مجاری آبی که براثر حوادث خشك شده یا برای بدست آوردن آب تازه (تنقیه قنوات موجوده بدست آوردن آب تازه محسوب نمیشود) .

۲ ــ برای ایجاد یـا توسعهٔ زراعت و تحصیل محصولات چای ــ پنبه ــ نیل ــ حنا ــ روناس ــ ابریشم ــ کنف ــ نی‌شکر ــ توتون ــ تنباکو ــ پسته ــ بادام وهر نوع محصولی که وزارت اقتصاد ملی ایجاد و توسعهٔ آنرا در منطقه‌ای که ملك استقراض کننده در آنجا واقع است نافع بداند .

مادهٔ ۵ ــ حق‌العمل قرضهائیکه برای مقاصد فوق داده میشود از صدی چهار نباید تجاوز کند ومنافع مزبور باید به‌اصل سرمایهٔ اقتصادی شعبه فلاحتی افزوده‌شود ــ بانك فقط مجاز خواهدبود مخارجی که برای اداره‌کردن شعبهٔ فلاحتی ضرورت‌دارد برداشت کند ــ مبلغی که بعنوان ذخیرهٔ احتیاطی برای جبران ضررهای احتمالی باید تخصیص داد نیزجزو مخارج اداری‌محسوب‌خواهد شد .

تبصــره ــ در صورتیکه برای مخارج مذکوره در فوق صدی چهار کافی نباشد بانك مجاز است حق‌العمل را تا صدی شش بالا ببرد .

مادهٔ ٦ ــ قرضهائیکه برای مقاصد سابق‌الذکر اعطاء میشوددرمقابل وثیقه دادن املاکی خواهد بودکه بثبت رسیده باشد وبرطبق قراردادهائیکه بین بانك و استقراض کنندگان منعقد ودر ثبت اسناد ثبت میشود .

مادهٔ ۷ــ مبلغ قرض‌ازپنجاه درصدقیمتی که خبره‌های‌بانك برای‌ملك معین‌مینمایند نباید تجاوز نماید .

مادهٔ ۸ ــ نسبت بقرضهائیکه مدت آنها بیش‌از۳ سال‌باشد علاوه برمنافع‌سالیانه ممکن‌است مبلغی بعنوان اقساط استهلاك منظورشود .

مدیونین درهرموقع‌می‌توانند دین‌خود را قبل‌ازانقضاء مدت جزئاً یاکلا بپردازند

دراینصورت آنچه ازاصل که‌قبلا تأدیه میشود برای‌مدت باقیمانده از تأدیهٔ منافع معینه در قرارداد معاف خواهد بود.

مادهٔ۹ - مدت قرض از ده سال نباید تجاوز کند ولی رئیس بانك میتواند با اجازه شورای اداری مدت بیشتری معین نماید واین فقط درصورتی است که برای حصول مقصودی‌که از استقراض برطبق مادهٔ (۴) در نظر گرفته شده بیش‌از ده سال‌مدت لازم باشد.

مادهٔ ۱۰ – در تمام قراردادهائی‌که بانك برطبق این‌قانون منعقد می‌نمایدباید مسائل ذیل تصریح شود :

۱ - منظور ازاستقراض‌که باید بامقررات مادهٔ (۴) تطبیق نماید .

۲ ـ مبلغ ومدت قرض.

۳ ـمبلغی‌که استقراض‌کننده بایدهرسال بابت منافع وقسط استهلاك بپردازد .

تبصره - سواد مصدق ورقهٔ مالکیت بضمیمهٔ يك‌نسخه از قرارداد بایددر بانك ضبط شود .

مادهٔ ۱۱ – در قرارداد استقراض‌که بین بانك واستقراض‌کننده منعقد می‌شود تعهدات ذیل از طرف استقراض‌کننده باید تصریح شود:

الف- هرگاه درموعد معین مبلغی‌که بایدبعنوان منافع سالیانه یا قسط استهلاك تأدیه نماید نپردازد بانك حق‌دارد بهمدیون اخطار نمایدکه اگر درظرف یکماه منافع یا قسط مقرر پرداخته نشد دین مؤجل اوحال شده وکلیهٔ وجه استقراضی ومنافع فوراً قابل استرداد می‌شود ودراینصورت چنانچه درظرف ششماه از تاریخ وصول اخطارنامه سفارشی بانك مدیون‌کلیه دین‌خودرا نپرداخت بانك ازطرف مالك وکالت دارد ملك‌یا قسمتی ازآنراکه موضوع‌وثیقه‌است بطور مزایده بفروش رسانیده مطابق‌مقررات‌قانونی طلب خودرا استیفا نماید .

ب ـ اگر در انقضای موعد سرمایهٔ استقراضی یا قسمتی از آن یا هر نوع بدهی خودرا که ناشی از استقراض است تأدیه نکند چنانچه درظرف یکماه از تاریخ دریافت اخطارنامهٔ سفارشی بانك دین خودرا اداء ننماید بانك وکالت دارد معادل طلب خود از ملك مورد وثیقه بطورمزایده بفروش برساند.

ج ـ تمام مخارج ناشی از تأخیر در پرداخت دین ویا از فروش املاك بعهدهٔ استقراض کننده خواهد بود بابت مخارج مذکوره ویا بابت اصل سرمایه ویا دینی که در نتیجهٔ استقراض بعهدهٔ استقراض کننده باشد بانك در استیفای طلب خود بر سایر طلبکارانی که وثیقهٔ مخصوصی ندارند (باستثنای دولت نسبت بدریافت عوارض ومالیاتها) حق تقدم خواهد داشت.

د ـ هرگاه درطی مدت استقراض قیمت ملك موضوع وثیقه ۲۰ در ۱۰۰ از ضعف مبلغ استقراض تنزل نماید بانك حق خواهد داشت اضافه مبلغ قرض را نقداً مطالبه ودریافت کند ویا اینکه وثیقهٔ دیگری بخواهد ودرصورت امتناع استقراض کننده ویا عدم دسترسی بوثیقهٔ دیگر بانك میتواند مبلغی از وجه استقراضی راکه در مقابل آن وثیقه موجود نیست مطالبه نماید وبیش از سه‌ماه برای پرداخت مهلت ندهد تقویم خبره‌های بانك سندیت داشته وغیرقابل اعتراض است.

هـ ـ هرگاه وجه استقراضی برای کاری که منظور از استقراض اعلام شده‌مصرف نشده باشد قرارداد استقراضی طبعاً ملغی میشود و بانك بوسیله مراسله سفارشی تأدیهٔ کل مبلغ بدهی را از مدیون مطالبه نموده ودر صورتیکه مشارالیه در ظرف ششماه دین خود را اداء ننماید بانك بفروش ملکی که به عنوان وثیقه در دست دارد اقدام خواهد نمود.

در مورد این فقره حق‌العمل از ابتدای استقراض تاروز وصول طلب بانك از قرار صدی دوازده محسوب خواهد شد.

مادهٔ ۱۲ ـ هرگاه استقراض‌کننده مدعی شود که مشمول فقره (ه) از مادهٔ قبل نبوده ووجه استقراضی‌را برای انجام منظوری‌که در ضمن قرارداد اعلام کرده بمصرف رسانیده ویامدعی باشدکه تخلف‌او بعلت‌فرس‌ماژور بوده‌است موضوع‌اختلاف به‌حکمیت ارجاع میشود ـ حکم مدیون بایستی‌درظرف هشت‌روز ازتاریخ‌مراسلهٔ سفارشی‌مذکور در فقرهٔ (ه) مادهٔ فوق تعیین شود ودراینصورت بانك نیزحکم خودرا در ظرف هشت روز ازتاریخ معرفی‌حکم مدیون‌معین خواهدکرد.

حکمها بایددرظرف دوماه رأی خود را اعلام نمایند. مدت‌حکمیت‌ممکن‌است بنظر حکمها یکدفعه تمدید یابد. مدت‌تمدید بیش‌ازدوماه نبایدباشد.

چنانچه حکمها در ظرف مدت حکمیت توافق نظر راجع بموضوع حکمیت پیدا نکردند باید حکم ثالثی انتخاب نمایند ورأی اوقاطع اختلاف خواهدبود.

درصورتیکه در انتخاب حکم ثالث بین حکمین توافق حاصل نشود حکم مزبور از بین شش نفری که در ابتدای تشکیل جلسهٔ حکمیت (سه نفر از طرف حکم بانك وسه‌نفر ازطرف حکم استقراض‌کننده تعیین شده‌اند) بوسیلهٔ قرعه انتخاب خواهد شد.

حکم ثالث باید درظرف یکماه تصمیم‌خودرا اعلام نماید.

مخارج حکمیت بعهدهٔ تقاضاکنندهٔ حکمیت خواهدبود مگردرصورتیکه‌تصمیم دیگری ازطرف حکمها دراین‌خصوص اتخاذ شود.

درهرحال محکوم‌له حق‌ادعای خسارت وارده برخودرا ازمحکوم علیه خواهد داشت.

تعیین میزان خسارت بسته‌بنظر هیئت حکمیت‌است.

حق دعوای خسارت یکماه پس از ابلاغ رأی حکمیت در اصل دعوی ساقط خواهد شد.

مادهٔ ۱۳ ـ موافقت یاعدم موافقت باتقاضای قرض باختیار بانك است ودر صورت رد تقاضای استقراض‌بانك مکلف به‌اقامهٔ هیچ دلیلی نخواهدبود.

مادهٔ ۱۴ ـ شعبهٔ بانك فلاحتی مجاز است برای بستن سدهای مفید و ایجاد آب وهمچنین برای توسعهٔ‌محصولات مذکوره درمادهٔ (۴) و ایجاد صنایع مفیدهٔ‌فلاحتی شرکتهای سهامی تشکیل داده تمام یا قسمتی از سرمایهٔ آنرا بپردازد اقدامات‌مذکوره در این‌ماده مشروط بتصویب قبلی وزارت اقتصادملی‌است.

مادهٔ۱۵ ـ بیلان سالیانهٔ شعبهٔ بانك فلاحتی بایدهمه‌ساله تهیه ومنتشرشود.

مادهٔ۱۶ ـ این‌قانون ده‌روز پس‌ازتصویب بموقع اجراگذارده میشود .

این قانون‌که مشتمل بر شانزده ماده است درجلسهٔ ۹ شهریورماه۱۳۰۹ شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

لزوم تنظیم عهودتجارتی وگمرکی تواماً واقدامات‌متقابله در روابط‌تجارتی

مصوب ۱۷ تیرماه ۱۳۰۹شمسی

مادهٔ اول ـ پس از انقضای مدت‌عهود تجارتی‌وگمرکی موجود انعقاد عهدنامه یا قرارداد تجارتی وگمرکی منفرداًممنوع بوده ومسائل مربوطه‌به‌گمرك وتجارت‌حتماً باید در یك‌عهدنامه یاقرارداد برای مدت واحد تنظیم‌شود .

مادهٔ دوم ـ با ممالکی‌که دولت ایران عهدنامهٔ تجارتی ندارد تجارت ایران چه از حیث شرایط ورود وصدور اجناس و چه از حیث واسطه‌ها و عمال معاملات و یاکیفیت تبدیل و خروج وجوه حاصله از فروش واردات برروی اساس معاملهٔ متقابله خواهدبود .

مادهٔ سوم - این قانون پس از تنظیم نظامنامهٔ اجرائیه که باید بتصویب هیئت دولت برسد مجری خواهد شد.

این قانون که مشتمل بر سه ماده است درجلسهٔ هفدهم تیرماه یکهزارو سیصدو نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ ضرب هفتصدو پنجاه هزار ریال مسکوك نیکل درخارجه

مصوب ۱۷ تیرماه ۱۳۰۹ شمسی

مادهٔ واحده ـ دولت مجاز است که معادل هفتصدوپنجاه هزار ریال مسکوك نیکل استثنائاً در خارجه ضرب نماید.

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ هفدهم تیرماه یکهزاروسیصدونه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ ضرب دویست هزار ریال مسکوك مس درخارجه

مصوب ۷ آبان‌ماه ۱۳۰۹ شمسی

مادهٔ واحده ـ وزارت مالیه مجاز است معادل مبلغ دویست هزار ریال مسکوك مس که عبارت از یکدیناری و دو دیناری باشد در خارجه ضرب نماید.

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ هفتم آبانماه یکهزاروسیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

آزادی ورود روپیه

مصوب ۳۰ امرداد ماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملـی از نظر تسهیل امور تجارتی ورود روپیـه (مسکوك و کاغذی) را آزاد مینماید.

این قانون که مشتمل بر یك ماده است در جلسهٔ سی‌ام امـرداد مـاه یکهزارو سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ حمل سی‌هزارقران مسکوك ایران سالیانه به چخانسور

مصوب ۴ شهریورماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ـ برای پرداخت بودجه واعتبارات مخارج قونسولگری ایران‌در چخانسوروفراه مجلس شورای ملی اجازه میدهد مادامی‌که وسائل صدور حوالهٔ وجه بمحل مزبورفراهم نیست برای قونسولگری مذکورسالیانه درحدود سی‌هزارقران‌پول مسکوك ایران ازسیستان به چخانسورحمل شود.

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ چهارم شهریور مـاه یکهزار و سیصد ونه‌شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون (۱)

معافیت تدارکات وزارت جنگ وامنیه ازتأدیهٔ مالیات راه وحقوق وعوارض گمرکی

مصوب ۲۰ آذرماه ۱۳۰۷

مادهٔ واحده ـ کلیهٔ اشیائیکه بـرای تدارکات‌وزارت جنگ‌وامنیه لازم باشد از تأدیهٔ مالیـات راه و حقوق و عوارض گمرکی باستثناء مخارج حمل و نقل از قبیل حمالی و مخارج کرجی وغیره معاف خواهـد بود ـ این معافیت باشیائی هم که قبل از تصویب این قانون وارد شده ومالیـات و عوارض‌آن پرداخت نگردیده است شامل خواهد بود .

این قانون‌که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ بیستم‌آذرماه یکهزار وسیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون (۲)

مستثنیات‌گمرکی

مصوب لیلهٔ اول اسفند ماه ۱۳۰۷

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای‌ملی بدولت اجازه میدهد اشیاء ذیل‌راازپرداخت حقوق‌گمرکی معاف نماید :

۱ـ اشیاء متعلق باعلیحضرت همایون شاهنشاهی و دربارسلطنتی و والاحضرت اقدس ولایت عهد وهمچنین اشیاء و بنــه متعلق بسلاطین ورؤسای ممالــك خارجه و ملتزمین رکاب‌آنها درموقع ورود وخروج‌آنها ازایران .

۲ـ نسبت بسفراء کبار و وزراء مختار و شارژدافرهـا و مستشاران ونـواب و

---

(۱) بموجب قانون۳ دیماه ۱۳۱۲ این‌اشیاء ازعوارض‌بندری نیزمعاف‌میبـاشند.

(۲) این قانون‌بموجب قانون ۳۱ اردی‌بهشت ماه ۱۳۱۵ نسخ شده است .

آتاشه‌های کشوری و نظامی درسفارت خانه‌ها راجع باشیائی که برای خود وارد یا صادر می‌نمایند همان مقررات مراعات میشود که درممالك آنها نسبت باشیائیکه برای مأمورین سیاسی ایران وارد یا صادر میشود مرعی گردد

اثاثیه وسایر اشیاء مخصوص استعمال شخصی جنرال قنسولها وقونسولها وویس قنسولها دارای کاریرکه درمدت ۹ ماه اول اقامتشان وارد شود بارعایت معاملهٔ متقابله

علائم مملکتی بیرقها واثاثیه ولوازم دفتری متعلق بشانسلری جنرال قنسولگری وقنسولگری وویس قونسولگری‌ها درموقع ورود یاصدور بارعایت معاملهٔ متقابله.

۳ـ اشیاء وآذوقهٔ مخصوص استعمال شخصی مسافرین بحدمتعارف.

۴ـ آلات وابزار مستعمل کاروحرفه‌ای که‌مسافرین برای حرفهٔ‌خودوارد میکنند (باستثنای پیانو وویالن وهارمونیوم ودوچرخه ووسایل نقلیه ازهرقبیل و نورافکن وسینماتوگراف)

۵ـ حیواناتیکه برای تعلیف بخارجه فرستاده‌میشود.

۶ـ امتعهٔ مصنوعهٔ ایرانی که‌بعلت ممنوعیت یاعدم فروش وغیره بایران عودت داده‌میشود .

۷ـ امتعهٔ مصنوعهٔ ایرانی یاخارجی‌که برای تعمیر یاتکمیل بخارجه حمل و بایران‌عودت داده‌می‌شود .

هرگاه این امتعه درموقع‌ورود اضافه قیمت یاافزایش وزن‌حاصل کرده باشند بهمان نسبت حقوق بآنها تعلق‌خواهد گرفت.

۸ـ چهارپایان ودستگاهها وعرابه‌های متنوعه که‌مسافرین‌عازم بخارجه‌راحامل بوده ومجدداً بایران واردمیشوند مشروط براینکه وجه‌الضمانهٔ کافی سپرده‌شده‌باشد ومهلت ازدوازده‌ماه تجاوز نکند .

۹ـ لکوموتیوها وکالسکه‌های‌راه‌آهن ووسایل‌نقلیهٔ‌هوائی که‌بترتیب‌منظم‌دائمی

در خطوط بین ایران و خارجه کار میکنند و همچنین مقدار سوختی که جهت راه لازم باشد.

۱۰ـ لفافه‌های متعارفی باستثنای ظروف شیشه و لفافه‌های تجملی

۱۱ـ قطعات کشتی ازقبیل دکل وشراع ولنگر وطناب وسایر متعلقات بجهازاتیکه درسواحل ایران غرق ویا بخاك نشسته‌اند وهمچنین اسباب ولوازم جهازات تجارتی ایران که‌درسواحل خارجه غرق گردیده ویا بخاك نشسته وتاشش‌ماه بعدازوقوع قضیه مجدداً بایران حمل میشود.

تبصرهٔ ۱ ـ معافیت‌های مقرره دراین قانون شامل اشیائی‌که ورود یا خروج آنها ممنوع یا موکول باجازهٔ مخصوص‌است نخواهد بود.

تبصرهٔ ۲ـ دولت‌میتواندادویه‌واشیاءمتعلقه بشیروخورشیدسرخ‌ومؤسسات‌صحیه وخیریه‌وملزومات علمی‌وصنعتی‌مدارس رادرمواردمقتضیه‌ازحقوق گمرکی‌معاف‌نماید.

تبصرهٔ ۳ ـ دولت میتواند برطبق ترتیبات وشرایطی که درنظامنامهٔ مربوطه معین خواهد نمود تمام‌یاقسمتی ازحقوق گمرکی مأخوذه ازامتعه‌ای‌راکه‌برای‌تکمیل ساخت آن‌بایران‌وارد ومجدداً حمل بخارج میشود ردنماید.

این‌قانون که‌مشتمل بریك ماده‌است‌درجلسهٔ لیلهٔ‌اول‌اسفندماه یکهزاروسیصدوهفت شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی‌رسید

رئیس مجلس‌شورای‌ملی ـ دادگر

قانون

آزادی ورود نقره‌وطلاومعافیت آنها ازتادیهٔ حقوق گمرکی

مصوب ۲۳ اسفندماه ۱۳۰۷

(۱) **مادهٔ اول** ـ ورود نقره‌وطلا اعم‌ازمسکوك یاغیر مسکوك آزاد واز حقوق

---

(۱) بموجب‌قانون۲۷ اسفندماه ۱۳۰۸ ورود نقره ممنوع شده است وبعداً بموجب

بقیهٔ پاورقی درصفحهٔ بعد

گمرکی معاف خواهد بود .

(۱) **تبصره** ـ سکه‌کردن مسکوك رایج ایران درخارج از ایران از این تاریخ ببعد ممنوع بوده واجازهٔ ورود باین قبیل مسکوکات داده نخواهد شد.

(۲) **مادهٔ دوم** ـ خروج نقره خواه بصورت مسکوك خواه بصورت شمش و خاك ممنوع است باستثناء مصنوعات نقره‌ای ایران یا خارجه و مسکوك خارجه.

تبصره ـ هرمسافری درموقع خروج ازسرحدات مملکتی می‌تواند تا میزان دوازده تومان مسکوك نقره همراه داشته باشد.

مادهٔ سومـ مقررات مادهٔ اول قانون ۲۴ مهر ۱۳۰۵ راجع بنقره ملغی است .

اینقانون که مشتمل برسه ماده است درجلسهٔ بیست و سوم اسفندماه یکهزاروسیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

بقیه پاورقی از صفحهٔ قبل

مادهٔ ۱۳ قانون ۲۲ اسفند ماه ۱۳۱۳ ورود نقرهٔ مسکوك ایران آزاد شده است .

بموجب قانون ۳ دیماه ۱۳۱۲ و مادهٔ ۹ قانون ۲۶ اسفند ماه ۱۳۱۲ طلا و نقرهٔ وارده بنام دولت از تأدیهٔ حقوق گمرکی وعوارض ومالیات های دیگر معاف شده و بموجب مادهٔ ۱۲ قانون ۲۲ اسفند ماه ۱۳۱۳ ورود طلای شمش از پرداخت حقوق گمرکی معاف شده و طلا هائی هم که بانك ملی برای ذخیرهٔ اسکناس وارد نموده مشمول این معافیت شده است .

(۱) بموجب قوانین ۱۷ تیر ماه و ۷ آبان ۱۳۰۹ اجازهٔ ضرب مسکوك نیکل و مس درخارج داده شده است .

(۲) بموجب قانون ۱۳ تیر ماه ۱۳۱۰ اجازهٔ خروج مسکوك نقرهٔ سالم درصورتیکه دولت صلاح بداند داده شده‌است و بموجب قانون ۱۰ اسفند ماه ۱۳۱۴ خروج نقود خارجی ممنوع شده است .

قانون

اجازهٔ اجرای حداقل تعرفهٔ گمرکی نسبت بمال التجارهٔ مملکت عراق

مصوب ۱۰ اردی بهشت ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحدهـ دولت مجاز است که تا اول شهریورماه ۱۳۰۸ نسبت بمال التجارهٔ مملکت عراق حداقل تعرفهٔ گمرکی را مجری دارد.

اینقانون که مشتمل بریک ماده است در جلسهٔ دهم اردی بهشت ماه یکهزار و سیصدوهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

معافیت دولت از تأدیهٔ قیمت مخابرات ومرسولات پستی و همچنین از تأدیهٔ مخارج محاکمه وحق الاجراء

مصوب ۱۶ خرداد ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحدهـ مجلس شورای ملی تصویب مینماید که ازاعتبار هشتصدهزار تومان مخابرات ومرسولات داخلی دولتی که در بودجهٔ ۱۳۰۸ منظورگردیده است هرمبلغ تا این تاریخ وجه نقد پرداخته شده بجمع وخرج منظورگردیده وبقیه جمعاً وخرجاً از متن بودجه حذف شود واز این ببعد مخابرات ومرسولات وامانات پستی داخلی دولتی وزارتخانه و ادارات مطابق شرایط مقررهٔ نظامنامه‌ای که باتصویب هیئت وزراء مدون میشود بدون تأدیهٔ قیمت انجام میگیرد و همچنین دولت از تأدیهٔ مخارج محاکمه و حق الاجراء که مطابق اصول محاکمات حقوقی مقرراست معاف است.

این قانون که مشتمل بریک ماده استدرجلسهٔ شانزدهم خردادماه یکهزار وسیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون(۱)

معافیت مواد شیمی و اثاثیهٔ فنی جهت دفع ملخ از پرداخت حقوق گمرکی

مصوب ۶ بهمن ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحدهـ کلیهٔ مواد شیمی و اثاثیهٔ فنی که برای دفع ملخ و عملیات دفاعیه جهت جلوگیری از حشرهٔ مزبور باسم وزارت فوائد عامه وارد میشود از پرداخت حقوق گمرکی معاف خواهد بود .

این قانون که مشتمل بر یك ماده است در جلسهٔ ششم بهمن ماه یکهزار وسیصد و هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون(۲)

معافیت مواد شیمیائی و اثاثیهٔ فنی جهت دفع ملخ از حقوق گمرکی و عوارض دیگر

مصوب ۴ شهریور ماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحدهـ کلیهٔ مواد شیمیائی و اثاثیهٔ فنی که برای دفع ملخ باسم وزارت اقتصاد ملی از تاریخ ششم بهمن ماه ۱۳۰۸ ببعد وارد ایران شده و یا در آتیه وارد خواهد شد علاوه بر معافیت حقوق گمرکی از پرداخت هرگونه عوارض دیگری از قبیل عوارض راه و انبارداری و شانسلری وغیره نیز معاف میباشد .

این قانون که مشتمل بر یك ماده است در جلسهٔ چهارم شهریور ماه یکهزار و سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

---

(۱) این قانون بموجب قانون ۳۱ اردی بهشت ۱۳۱۵ نسخ شده است .
(۲) این قانون بموجب قانون ۳۱ اردیبهشت ماه ۱۳۱۵ نسخ شده است .

قانون

معافیت صادرات گندم وجو از پرداخت حقوق خروجی وعوارض راه

مصوب ۹ شهریور ماه ۱۳۰۹

مادهٔ اولـ از تاریخ تصویب این قانون صادرات گندم و جو ایران بخارجه از پرداخت یکمن یکشاهی حقوق خروجی و یك من دو شاهی عوارض راه معاف خواهد بود .

مادهٔ دوم ـ وزارت مالیه مأمور اجرای این قانون میباشد .

این قانون که مشتمل بر دو ماده است در جلسهٔ نهم شهریور ماه یکهزاروسیصدو نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

معافیت اثاثیه وادوات وعوامل کار ایرانیان بی‌بضاعت در موقع بازگشت بایران ازحقوق گمرکی وتاکس راه

مصوب ۱۰ آبانماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ـ ملبوس ورخوت‌زیر لباس‌ملافه ـ رومیزی واثاثیه از هرقبیل ـ آلات وادوات کار که مستعمل باشد ـ حیوانات مخصوص بارکشی وزراعت که اتباع بی‌بضاعت ایران درموقع بازگشت بموطن خود همراه‌میآورند‌ازحقوق‌گمرکی وتاکس راه معاف است مشروط براینکه اشیاء وادوات مزبور رانتوان بمنزلهٔ اجناس واموال تجارتی تلقی نمود.

این قانون‌که مشتمل بر یك ماده است در جلسهٔ دهم آبان ماه‌یکهزاروسیصدو نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

مالیات ذبایح

مصوب ۱۸ بهمن‌ماه ۱۳۰۷

مادهٔ اول – بوزارت مالیه اجازه داده میشود از تاریخ تصویب این قانون فقط در شهرها وقصبات از هرکشتار بز دو قران از گوسفند دو قران ودهشاهی از بره سه قران ازگاو وگوساله سه‌قران ودهشاهی وازگاومیش پنج‌قران دریافت دارد .

مادهٔ دوم –وزارت‌مالیه مکلف است از ابتدای ۱۳۰۸ تا سه سال باجلب نظر وزارت داخله اعتبارکمکهای لازم را نسبت به بلدیه‌های شهرها وقصباتی که مسلخ ندارند برای تأسیس ونگاهداری مسلخ دربودجه‌های مملکتی منظوردارد .

مادهٔ سوم – پس از اجرای این قانون کرایهٔ مسلخ و عوارض دیگر به هیچ اسم ورسم از ذبایح دریافت نخواهد شد ووزارت مالیه مکلف است معادل مبلغی را که بلدیه‌ها سالیانه از ذبایح برای نگاهداری وکرایه وتنظیم مسلخ و امور قصابی ازکشتار شهرها وقصبات دریافت مینمودند و همچنین مؤسسهٔ شیروخورشید سرخ در تبریز ومشهد از ذبایح برای مصارف خیری و صحی دریافت میداشتند از روی عایدات آذر ماه ۱۳۰۷ حساب کرده بآنها همه ساله عاید دارد که بهمان مصارف معینه برسانند .

مادهٔ‌چهارم – وزارت داخله مکلف است بتوسط بلدیه‌ها در شهرها و قصبات مسلخهائی مطابق‌اصول صحی‌معین نمایدکه خارج‌ازآنهاکشتاری نشودوهرگاه درنقاطی که دارای مسلخ هستندکسی درخارج ازمسلخ کشتاری نماید از پنجقران تایکتومان جزای نقدی‌خواهد شد .

تبصره –قصبات مملکت راوزارت داخله تعیین نموده و پس از تصویب هیئت وزراء اعلان خواهد نمود .

مادهٔ پنجم ـ قربانی اضحی و نذور و عقیقه و کشتاریکه بحکم اجبار برای احتراز از مرگ حیوانات در نتیجهٔ ناخوشی و یاحادثه‌ای میشود ازمقررات مواد یك و چهار معاف است .

این قانون که مشتمل بر پنج ماده است در جلسهٔ هیجدهم بهمن‌ماه یکهزار و سیصدوهفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ دادگر

قانون(۱)

انحصار دولتی دخانیات

مصوب ۲۹ اسفندماه ۱۳۰۷

مادهٔ اول ـ از تاریخ تصویب این قانون حق‌وارد وصادر کردن وخرید وفروش و تهیه و نگاهداری وحمل‌ونقل اجناس‌دخانیه‌وانواع کاغذ سیگار درکلیهٔ مملکت منحصر بدولت است و این انحصار موسوم بانحصار دولتی دخانیات خواهد بود نگاهداری و بکارانداختن ادوات توتون بری مختص بمؤسسهٔ انحصار است و هیچکس بدون اجازهٔ مؤسسهٔ مزبوره‌حق‌آنرا نخواهد داشت ومؤسسهٔ انحصار بایدکلیهٔ ادوات موجودهٔ توتون بری‌که اجازهٔ‌نگاهداری وبکارانداختن آن‌را بکسی نداده‌است یااجازه داده‌و بعد سلب نموده ازصاحبان آنها بقیمت عادله‌خریداری نماید .

مادهٔ دوم ـ مبالغ ذیل بعنوان حقوق‌انحصار باجناس دخانیه تعلق میگیرد .

اولا ـ دخانیات‌محصول‌داخلی :

الف ـ توتون سیگاروسایراجناس دخانیه‌که باتوتون سیگار بریده میشودوتوتون چپق‌نیم‌کوب‌که درسیگار یاجیگاره‌کشیده میشود از قراریکمن سه‌تومان .

---

(۱) این‌قانون بموجب‌قانون ۲۶اسفندماه ۱۳۱۰ نسخ‌شده‌است

ب ـ توتون چپق‌اشنو ـ سلوانه ـ جرمی ـ لاهیجان (ازمحل ساوجبلاغ مکری) و توتون‌های مشابه‌آن　　سال اول ۵قران (ازقرار یکمن)

» دوم ۸قران	»	»	
» سوم ببعد۱۲قران	»	»	

ج ـ توتون چپق‌سنندج‌کرمانشاهان ـ ساوجبلاغ مکری وتوتونهای مشابه‌آن

سال‌اول ۳قران (ازقرار یکمن)			
سال دوم۵	»	»	»
سال‌سوم ببعد ۸	»	»	»

د ـ توتون چپق سقز وبانه ـ همدان ـ دهخوارقان ـ نهاوند ـ تویسرکان اطراف طهران وتوتونهای مشابه‌آن

سال‌اول ۲قران (ازقرار یکمن)			
سال دوم ۳	»	»	»
سال سوم ببعد ۵	»	»	»

هـ ـ دمارسیگار	ـ ۲	»	»	»
و ـ کلیه اقسام تنباکو	سال‌اول ۱/۵قران(ازقراریکمن)			
	سال‌دوم ۲	»	»	
	سال سوم ببعد ۳	»	»	
ز ـ تنباکو چوب‌قلیانی	ـ ۱	»	»	

ثانیاً ـ انواع توتون وسیگارت وسیگارهای خارجه و اقسام‌کاغذ سیگار صدی پنجاه ازقیمتی‌که واردشده ـ یعنی‌مجموع قیمت‌وحقوق‌گمرکی‌که پرداخته شده‌است.

مادهٔ سوم ـ کلیهٔ اجناس دخانیه راباید در ظرف ششماه پس‌از برداشت محصول بانبارهائی‌که دولت معین‌کرده استوارد نمایند.

مادهٔ چهارم ـ نسبت بهریك ازانواع اجناس‌دخانیه‌که دولت‌حق‌انحصار خودرا

مجری داشته یعنی خرید و تهیه و فروش وغیره را خوددردست گرفته مالکین مکلفند آن نوع اجناس خودرا بمؤسسهٔ انحصار دخانیات بفروشند و قیمت را مؤسسهٔ انحصار نقداً پرداخت نماید در سال اول اجرای این قانون حداقل قیمت خرید اجناس دخانیه بمیزان متوسط قیمتهای معموله درپنجسال اخیر قبل از اجرای این قانون بر طبق دفاتر تجار با ملحوظ داشتن کرایه خواهد بود و از سال دوم اجرای انحصار ببعد همه ساله مؤسسهٔ انحصار دخانیات با در نظر گرفتن وضعیت بازار نرخ سال جدید را تعیین و یکماه قبل از برداشت محصول در هر محل اعلان خواهد نمود.

مادهٔ پنجم - دولت مجاز است با اخذ حقوق انحصار مذکور در مادهٔ ۲ از صاحبان اجناس دخانیه تهیه و تجارت یك قسمت یا تمام اجناس دخانیه را بموجب جواز مخصوص آزاد نماید.

مادهٔ ششم - هرگاه جنس دخانیه بعداز پرداخت عوارض مقرره دراین قانون یا تضمین آن (بوسیله وجه نقد یا سند یاضمانت معتبر یامال الضمانه) برای صدور بخارجه حمل شود پس از ارائه تصدیق صدور از ادارهٔ مربوطه عوارض مأخوذه یاوسائل تضمین مذکور درفوق مسترد خواهد شد.

مادهٔ هفتم - صاحبان توتون سیگار و انواع کاغذ سیگارهای موجود در تاریخ تصویب این قانون مکلفند صورت موجودی خودرا اظهار نمایند تا بقیمت عادله از آنها خریداری شود یا با اخذ حقوق انحصار مذکوره در مادهٔ ۲ جواز تجارت آزاد آن داده شود درصورتیکه توتون سیگار موجود در تاریخ تصویب این قانون مالیات معمول قبل از اجرای این قانون را تأدیه نموده باشد فقط ما به التفاوت مالیات پرداخته شده و حقوق انحصار دریافت خواهد شد.

تبصره - کلیه سیگارهای پیچیده و تا بیست من توتون سیگار بریده حاضر برای مصرف از تأدیهٔ ما به التفاوت مالیات معمول سابق و حقوق انحصار معاف خواهد بود.

مادهٔ هشتم ـ الف ـ مجازات هر نوع قاچاق‌که در موضوع دخانیات واقع بشود همانست‌که برای مرتکبین قاچاق مقرر است .

ب ـ تخلف از قسمت دوم مادهٔ اول ومادهٔ سیزدهم موجب ضبط کلیهٔ ادوات مصرحه در دومادهٔ مذکوره است .

ج ـ تخلف ازمفاد مادهٔ۳ موجب الزام بتحویل‌دادن تمام جنس‌واخذ نصف‌قیمت آن ازمؤسسهٔ انحصار خواهدبود .

مادهٔ نهم ـ برای‌سرمایهٔ مؤسسهٔ انحصاردخانیات‌مجلس‌شورای‌ملی‌مبلغ‌دومیلیون تومان اعتبار بوزارت مالیه اعطا مینماید .

مادهٔ دهم ـ بوزارت مالیه اجازه داده میشود که برای مخارج اداری سال اول مؤسسهٔ انحصار دخانیات مبلغی راکه از صدی ده عوائد سالیانهٔ دولت ازآن مبلغ تجاوز ننماید مصرف نماید .

مادهٔ یازدهم ـ مؤسسهٔ انحصار بعلاوهٔ خریداری‌کلیهٔ‌ادوات موجودهٔ توتون‌بری (که در مادهٔ اول مذکور است)مکلف است‌کلیهٔ ادوات وماشینهای کاغذ بری وصحافی کاغذ سیگارراکه اجازهٔ نگاهداری و بکار انداختن آنها را بکسی نداده‌است یااجازه داده وبعدسلب نموده ازصاحبان‌آنها بقیمت‌عادله‌خریداری نماید .

مادهٔ دوازدهم ـ قانون مالیات دخانیات‌مصوب ۶میزان۱۳۳۳ وقانون اصلاح مالیات دخانیات مصوب ۲۷حوت ۱۳۰۳ ملغی است .

مادهٔ سیزدهم ـ وزارت مالیه مکلف است مبالغی راکه در سنوات۱۳۰۴ و ۱۳۰۵و ۱۳۰۶و۱۳۰۷ بابت‌مالیاتهای‌مقرره بموجب قانون‌اصلاح‌قانون‌مالیات‌دخانیات مصوب ۲۷ اسفند ۱۳۰۳ بطور عمومی موقوف المطالبه گذارده است قطعاً به تخفیف منظور دارد .

مادهٔ چهاردهم - وزارت مالیه مأمور اجرای این قانون و تهیهٔ نظامنامهٔ آن است .

این قانون که مشتمل بر چ[؟]ه ماده است در جلسهٔ بیست و نهم اسفندماه یکهزار و سیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید. رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون (۱)

راجع به حقوق انحصار دمار توتون سیگار و دمار توتون چپق

مصوب ۱۳ آبانماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده - از تاریخ تصویب این قانون حقوق انحصار دمار توتون سیگار ودمار توتونهای چپقی که مثل توتون سیگار یکمن سه‌تومان حقوق انحصار میپردازند یکمن سه‌قران و ازسال ۱۳۱۰ ببعد یکمن پنجقران خواهد بود.

این قانون که مشتمل بر یك ماده است درجلسهٔ سیزدهم آبانماه یکهزار و سیصد و نه‌شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید. رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون (۲)

حق‌الثبت وسائط نقلیه

مصوب ۱۲ فروردین‌ماه ۱۳۰۹

مادهٔ ۱ - از تاریخ اجرای این قانون حق‌الثبت ذیل از وسائط نقلیه بترتیب اقساط ماهیانه مأخوذ خواهدشد :

الف - ازاتومبیلهای بارکش (کامیون)		سالیانه
۱- ازکامیونهای یك‌تنی و دوتنی	»	۶۶ تومان
۲- » سه‌تنی و چهارتنی	»	» ۸۴
۳- » پنج‌تنی	»	» ۱۰۸

(۱) این‌قانون بموجب‌قانون ۲۶ اسفندماه ۱۳۱۰ ملغی‌شده‌است .
(۲) این‌قانون بموجب قانون ۱۵ آذرماه ۱۳۱۳ نسخ‌شده‌است .

ب ـ ازاتومبیلهای شخصی وکرایه برای مسافرین	سالیانه	۱۲۰	تومان
ج ـ ازکامیونها واتوبوسهای کرایه برای، مسافرین	»	۱۸۰	»
د ـ ازگاریها ودلیجانهای سه‌اسبه وچهار اسبه	»	۳۶	»
ه ـ ازکالسکه ودرشکه شخصی وکرایه	»	۳۶	»
و ـ ازعرابه های دواسبه	»	۱۸	»
ز ـ ازموتور سیکلت‌ها	»	۱۲	»

مادهٔ۲ ـ از وسائط نقلیهٔ خارجی که موقتاً داخل خاک ایران می‌شوند بابت هر یکماه یاهرقسمت ازماه‌که درداخله توقف نمایند خمس حق‌الثبت تمام سال‌که درفوق ذکر شده‌است دریافت خواهد شد .

مادهٔ۳ ـ صاحبان وسائط نقلیه دردومادهٔ فوق مکلف هستندکه درظرف دوهفته دارا بودن‌آنهارا بمامورین مالیهٔ‌محل اطلاع بدهند والابرای مدتی‌که مالیات نپرداخته باشند ضعف مالیات ازآنها مأخوذ خواهد شد و در صورت استنکاف عین وسائط نقلیه توقیف وپس ازششماه درصورت عدم پرداخت ضعف مالیات تاروز توقیف ومخارج نگاهداری بفروش رسیده ومازاد طلب مالیه بصاحبان آنها مسترد خواهد شد .

درصورتیکه صاحبان وسائط نقلیه بخواهندآنهارا ازجریان خارج‌نمایند باید بادارهٔ مالیهٔ محل اطلاع بدهند تااینکه وسائط‌نقلیهٔ مذکوره بمهرسربی‌ممهور(پلمبه) شود بطوریکه قابل حرکت نباشد وازتاریخ پلمب شدن‌دیگر مالیات ازآنها مأخوذ نخواهد شد . برداشتن پلمب‌باید بوسیلهٔ مأمورین مالیه بعمل‌آید .

تبصرهٔ ۱ ـ برای امتحان وآزمایش‌که درموقع فروش وسائط نقلیهٔ پلمب‌شده معمول‌است‌وتعمیر‌مأمورین‌مالیه‌مکلف هستند‌بتقاضای‌طرفین معامله‌پلمب‌را برداشته‌وجواز موقتی‌برای امتحان وآزمایش ویاتعمیر بدهند .

تبصرهٔ ۲ ـ درصورتیکه صاحبان وسائط نقلیه برای، توقیف وسائط نقلیهٔ خود

محلی‌را پیشنهاد نمایند ادارهٔ حق‌الثبت مکلف بموافقت خواهد بود .

مادهٔ۴ ــ وسائط نقلیهٔ مخصوص سلطنتی وقشونی **و**مأمورین سیاسی‌خارجه از تأدیهٔ مالیات معاف‌خواهند بودو بقیهٔ وسائط نقلیه اعم ازدولتی‌ووسائط نقلیه‌متعلق بصاحب‌منصبان وسایر اعضای مؤسسات ملی ولشگری وکشوری محکوم بتأدیهٔ مالیات خواهند بود .

مادهٔ۵ ــ عوائد حاصله ازحق‌الثبت نقلیه جزء عوائد عمومی مملکت محسوب خواهدگردید .

مادهٔ۶ ــ مالیاتهای مذکور دراین قانون ازاول سال **۱۳۰۹** مأخوذ خواهد شد ومواد مربوطه بوسائط نقلیه‌درقانون مالیات راه والغای عوارض ومالیات هــای بلدی مصوبهٔ ۱۹ بهمن ۱۳۰۴ ازدرجهٔ اعتبار ساقط خواهد بود .

این قانون‌که مشتمل برشش ماده‌است درجلسهٔ دوازدهم فروردین ماه یکهزار وسیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ــ دادگر

قانون(۱)

مالیات برشرکتها وتجارت وغیره

مصوب ۱۲ فروردین ماه ۱۳۰۹

مادهٔ۱ ــ ازتاریخ اجرای این قانون مالیاتهای ذیل بمیزان وترتیبی‌که درمواد آتیه‌ذکر میشود مأخوذ خواهد شد .

مادهٔ۲ ــ شرکتهای انتفاعی وکارخانجات باستثنای بانکهاوسایر مؤسسات‌صرافی

الف ــ درصورتیکه‌مرکزاصلی‌آنهادرایران‌باشد ــ ازپنجهزارتومان تاصدهزار تومان عایدات خالص سالیانهٔ خود صدی سه ۳٪ .

از صد هزار ویکتومان تایك میلیون عایدات خالص سالیانه نسبت بمازاد

(۱) **این‌قانون‌بموجب‌قانون۲۹ آبان۱۳۱۲** نسخ شده است .

صدهزار تومان صدی سه و نیم ۳/۵ ٪.

ازیك میلیون ویك تومان ببالا نسبت بمازاد از یك میلیون تومان صدی چهار ۴٪ مالیات خواهند داد .

ب – درصورتیکه مرکز اصلی آنها در خارج ایران باشد – ازعواید خالص که ازعملیات یامحصولات بدست آمده درایران تحصیل میشود (بتناسبی که فوقاً ذکرشد) مالیات‌خواهند پرداخت .

تبصره – عایدات‌خالص عبارت‌است ازمجموع عایدات پس‌ازوضع مخارجی که‌برای تحصیل‌آن عایدات شده‌است .

مادهٔ۳ – بانك‌ها وسایر مؤسسات صرافی وفروشندگان بروات به‌تناسب نیم در هزار ازبروات واوراق تجارتی که میفروشند مالیات تمبر خواهند پرداخت .

تمبر مبالغ‌کمتر ازصد تومان معادل بادهشاهی خواهد بود .

برای هرورقهٔ چك (بدون‌رعایت مبلغ) یکصددینار مالیات‌تمبرخواهندپرداخت

مادهٔ چهارم – تجار بترتیب ذیل مالیات جواز خواهند داد :

الف– تاجردرجهٔ‌اول	سالیانه	۲۵۰ تومان
ب – تاجر درجهٔ دوم	«	۱۵۰
ج – تاجر درجهٔ سوم	«	۸۰
د – تاجر درجهٔ چهارم	«	۳۰

تبصرهٔ ۱ – تاجر درجهٔ اول کسی است‌که میزان فروش سالیانه‌اش بیش‌ازشصت هزار تومان باشد .

تاجر درجهٔ‌دوم‌کسی است‌که میزان فروش سالیانه‌اش بیش ازچهل هزار تومان ومنتهی‌شصت‌هزارتومان باشد .

تاجر درجهٔ سوم‌کسی است‌که میزان فروش سالیانه‌اش بیش‌ازبیست‌هزار تومان

ومنتهی چهل هزار تومان باشد .

تاجر درجهٔ چهارم کسی است که میزان فروش سالیانه‌اش بیش از پنج هزار تومان ومنتهی بیست هزار تومان باشد.

تبصرهٔ ۳ ـ تاجری که میزان فروش سالیانه‌اش از پنج هزار تومان تجاوز نمیکند از پرداخت مالیات معاف است .

مادهٔ ۵ ـ اصناف بترتیب ذیل مالیات خواهندداد :

الف ـ صنف درجهٔ اول	سالیانه	۱۰۰ تومان
ب ـ صنف درجهٔ دوم	«	۴۸ تومان
ج ـ صنف درجهٔ سوم	«	۱۸ تومان

تبصرهٔ ۱ ـ صنف درجهٔ اول کسی است که میزان فروش سالیانه‌اش بیش از چهل هزار تومان باشد .

صنف درجهٔ دوم کسی است که میزان فروش سالیانه‌اش بیش از بیست هزار تومان ومنتهی چهل هزار تومان باشد .

صنف درجهٔ سوم کسی است که میزان فروش سالیانه‌اش بیش از پنج هزار تومان و منتهی بیست هزار تومان باشد.

تبصرهٔ ۲ ـ صنفی که میزان فروش سالیانه‌اش از پنج هزار تومان تجاوز نمیکند ازپرداخت مالیات معاف است .

مادهٔ ۶ ـ دلال وحق‌العمل‌کار بترتیب ذیل مالیات خواهندداد .

حق‌العمل‌کار ودلال درجهٔ اول	سالیانه	۱۰۰ تومان
« « « دوم	«	۵۰ «
« « « سوم	«	۳۰ «

تبصرهٔ ۱ ـ حق‌العمل‌کار ودلال درجهٔ اول کسی است که واسطهٔ معاملهٔ بیش از ۱۰۰ هزار تومان درسال باشد .

حق العمل کار ودلال درجه دوم کسی است که واسطهٔ معاملهٔ بیش از ۵۰هزار تومان ومنتهی ۱۰۰ هزار تومان باشد.

حق العمل کار ودلال درجهٔ سوم کسی است که واسطهٔ معاملهٔ بیش از ۳۰هزار تومان ومنتهی ۵۰هزار تومان باشد .

تبصرهٔ ۳ ـ حق العمل کار ودلالی که واسطهٔ معاملهٔ کمتر از سی هزار تومان باشند از پرداخت مالیات معاف خواهندبود .

مادهٔ ۷ ـ وکلای عدلیه واطباء بتناسب ذیل مالیات خواهندداد:

	سالیانه درطهران	درایالات وولایات
الف ـ طبیب ووکیل درجهٔ اول	« ۱۲۰ تومان	۶۰
ب ـ « » درجهٔ دوم	« ۴۸ »	۲۴
ج ـ « » درجهٔ سوم	« ۶ »	۳

مادهٔ ۸ ـ طبقات مذکور در مواد ۴ و۵و۶ و۷ برای اشتغال بمشاغل خود باید جواز تحصیل نمایند ومبالغ مذکوره درآن مواد بعنوان حق جواز اخذ خواهد شد هریك ازافراد طبقات مذکوره در مواد ۴و۵مکلف هستنداظهارنامه‌ای که‌حاکی ازمیزان فروش سال‌قبل ومشخص درجه بندی آنها خواهدبود بمالیهٔ‌محل بدهند .

افرادطبقات مذکوره‌درمادهٔ(۷) درجهٔ‌خودرا درضمن‌اظهارنامه‌ای که‌خواهندداد معین مینمایند .

اشتغال بمشاغل مذکوره درمواد ۴ و۵ و۶ بدون تحصیل جواز ممنوع بوده و متخلفین به‌جریمه‌ای‌معادل‌دو برابر حق‌جواز محکوم خواهند شد .

مادهٔ ۹ ـ کسانیکه ازعواید مملکتی وبلدی ایران حقوق میگیرند باستثنای نظامیان وصاحبمنصبان امنیه ونظمیه و کسانیکه از صندوق تقاعد استفاده‌میکنند به تناسب ذیل مالیات خواهند داد :

الف – هر کس بیش از ۳۵ و منتهی پنجاه تومان حقوق ماهیانه میگیرد نیم درصد از کل حقوق .

ب – هر کس بیش از پنجاه ومنتهی صد تومان حقوق ماهیانه میگیرد نسبت به مازاد یك و نیم درصد .

ج – هر کس بیش ازصد ومنتهی دویست تومان حقوق ماهیانه میگیرد نسبت بمازاد دو درصد .

د – هر کس بیش از دویست تومان حقوق میگیرد نسبت بمازاد چهاردرصد .

مادهٔ ۱۰ – کسانیکه عایداتی از غیر منابع مذکوره در مواد فوق دارند درصورتی که عایدات خالص سالیانهٔ آنها بیش ازپانصد تومان باشد به تناسب ذیل مالیات خواهند داد:

الف – پانصد تومان تا هزار تومان عایدات خالص سالیانه صدی یك نسبت بمازاد پانصد تومان .

ب – ازدوهزارو یك تومان تا شش هزار تومان عایدات خالص سالیانه نسبت بمازاد صدی دو .

ج – ازشش هزارو یك تومان عایدات خالص سالیانه ببالا نسبت بمازاد صدی سه .

تبصرهٔ ۱ ـ عوائدی که مطابق قانون مالیات املاك اربابی مصوب ۲۰ دیماه ۱۳۰۴ حاصل میشود محکوم بتأدیهٔ مالیات مذکوره در این مـاده نبوده ومطابق قانون مذکور مالیات تأدیه خواهند نمود ـ مالیات اغنام واحشام که مطابق قانون مصوب ۲۱ امـرداد ۱۳۰۷ ملغی است کماکان ملغی خواهد بود.

تبصرهٔ ۲ – مادام که مالیات مستغلات مخصوص ببلدیه‌ها است عوائد حاصلـه از مستغلات مشمول این قانون نخواهد بود .

مادهٔ ۱۱ ـ نمایندگان سیاسی وقنسولی خارجه در ایران از پرداخت مالیات مذکوره

درمادهٔ۱۰ این قانون معاف خواهند بود .

مادهٔ۱۲ ـ هرشرکت یامؤسسه‌ای مکلف است درفروردین ماه هرسال صورتی از اسامی مستخدمین واجزاء خودکه میزان حقوق یامزد سالیانهٔ آنها ازپانصدتومان تجاوز میکند بمالیهٔ محل صورت بدهدو شرکت یامؤسسهٔ مذکوره برای مدتی که مستخدمین و اجزاء فوق‌الذکر در خدمت آنها هستند مسئول وصول وایصال مالیات آنان خواهد بود .

مادهٔ۱۳ ـ مشمولین مواد ۲و۱۰ مکلف هستندتاآخر سال بتناسب عایدات سالیانهٔ خود مالیات‌قانونی‌را بپردازند مشمولین مواد ۴ و۵و۶و۷ مکلف هستند تا۱۵ خرداد هرسال اظهارنامه داده‌تحصیل‌جواز نمایند. میزان‌مالیات مشمولینی‌راکه تامواعدمقررهٔ فوق اظهارنامه نداده‌اند مالیه‌معین خواهدکرد و دراین‌صورت هیچگونه اعتراضی بمیزانی‌که مالیه معین‌کرده‌است ازطرف مشمول پذیرفته‌نخواهد شدمگر آنکه عذر موجه داشته وبامدارك‌کافیه آنرانزدمالیهٔ محل اثبات‌نماید .

مادهٔ۱۴ ـ کسانی‌که برای فرار از مقررات این قانون پایهٔ مالیات خودرا کمتر ازواقع قلمداد کنند پس‌ازاثبات امربترتیبی که‌درمادهٔ ۱۵مذکوراست معادل دو برابر مالیاتی‌که بایست پرداخته شود خواهند پرداخت .

تبصره ـ تفتیش دردفاتر واوراق ومحاسبات تجارتی وشخصی برای تعیین پایهٔ مالیات اکیداً ممنوع‌است.

مادهٔ۱۵ ـ هرگاه‌بین‌مالیه ومؤدی‌مالیات راجع‌بمیزان عایدات‌ومالیات‌اختلافی حاصل‌شود بجزدرموردمذکور درمادهٔ۱۳این‌قانون هریك ازطرفین‌حق‌دارند بکمیسیونی که‌مطابق ترتیب مشروح درمادهٔ ۱۰ قانون موسوم بقانون مالیات‌املاك اربابی و دواب (مصوبهٔ ۲۰ دیماه ۱۳۰۴) تشکیل خواهدشد رجوع نمایند ورأی‌اکثریت کمیسیون قاطع است .

مادهٔ۱۶ ـ مالیاتهای مقرره دراین‌قانون ازاول سال۱۳۰۹ مأخوذخواهدشد.

این قانون‌که مشمل برشانزده ماده‌است‌درجلسهٔ دوازدهم فروردین‌ماه یکهزارو سیصدو نه‌شمسی بتصویب‌مجلس‌شورای ملی رسید.	رئیس مجلس‌شورای‌ملی ـ دادگر

قانون (۱)

متمم‌قانون‌ممیزی

مصوب ۱۲ آبانماه ۱۳۰۹

مادهٔ اول ـ ازتاریخ تصویب این قانون باستثنای نقاطی که دولت ملاحظـهٔ احتیاجات ارزاقی ابقاء ما	جنسی رادرآنجا صلاح بداند مالیات‌مزبور بطور دائم تبدیل بمالیات نقدی خواهدشد . نرخ‌تسعیر برای‌تعیین اساس این‌تبدیل‌مطابق نرخ آزاد متوسط جنس درپنج‌سال اخیر بدون آفت‌درمحل معین‌خواهدشد برای‌تعیین‌نرخ متوسط‌جنس درهریك ازولایات‌جزء کمیسیونی بشرح ذیل تشکیل‌خواهدگردید :

۱ـ حاکم‌یا نمایندهٔ او

۲ـرئیس مالیه یانمایندهٔ او

۳ـرئیس انجمن بلدیه

۴ـدونفر مالك ازمعتمدین‌محل ویکنفر تاجرغله که باتوافق نظرحاکم‌ورئیس مالیه‌معین میشوند.

تبصرهٔ۱ ـ دولت مکلف‌است تاششماه بعداز تصویب اینقانون نقاطی‌راکه ابقاء مالیات جنسی‌را درآنجا صلاح میداندتعیین‌واعلان نماید .

تبصرهٔ ۲ ـ در نقاطی که ادارهٔ ارزاق دائر بوده تعیین نرخ متوسط عادلانـه باختیار کمیسیون خواهدبود ومجبور نخواهد بودکه نرخ ارزاقی‌راماًخذاتخاذ نماید .

مادهٔ دوم ـ مالیاتهای مستقیم درهرسالی در ۶ قسط ماهانهٔ متساوی اخـذ

---

(۱)مادهٔ اول بموجب قانون ۲۰ تیرماه ۱۳۱۰ تفسیرو بعداً بموجب‌قانون۲۴مرداد ۱۳۱۰ تعدیل‌و بالاخره‌قسمتی از آن بموجب‌قانون۴ دیماه ۱۳۱۱ اصلاح‌شده‌است .

خواهد شد وعموم مؤدیان مالیات مکلف میباشندکه مالیات خودرا دررأی اقساط‌مقرره بدون انتظار مطالبه بمالیهٔ محل‌یا بوزارت مالیه بپردازند ولی هر مؤدی حق داردکه مالیات خود راقبل‌از مواعد مقرره یکجا ویادرمدت‌کمتری بپردازد .

تاریخ شروع به تأدیهٔ مالیات به‌تناسب مقتضیات هرمحل ازطرف وزارت مالیه معین‌خواهد شداخذکنندگان مالیات مکلف میباشند درمقابل دریافت وجه قبض رسمی صادر وبمؤدی تسلیم نمایند .

تبصره ـ امناء مالیه میتوانند بشرط‌قبول مسئولیت‌نمایندگان مجازی‌در بلوکات یاقراء تعیین وقائم‌مقام ادارهٔ مالیه در تحویل‌گرفتن مالیاتها نمایند .

مادهٔ‌سومـ هر مؤدی‌که اقساط مالیات خود را بموقع مقرر تأدیه نکند ملزم خواهد بودکه برای هرمبلغی‌که تأدیه ننموده است بشرح ذیل علاوه برمالیات مقرره تأدیه نماید :

سی‌روز تأخیر نیم‌عشر اضافه .
شصت‌روز تأخیر یك‌عشر اضافه .
نودروز تأخیر یك عشرونیم اضافه .
یکصدو بیست روز تأخیردوعشر اضافه .

تأخیر تأدیهٔ مالیات علاوه برصدوبیست روز جائز نبوده و مأمورین مالیه مجاز خواهند بودازحاصل‌املاك سهم‌مؤدی ودرصورت عدم‌کفایت‌آن ازبقیهٔ‌دارائی مستنکف باستثناء مستثنیات دین‌که درقانون اصول محاکمات مصرح است بطور مزایده بادعوت سه نفراز معتمدین محل بفروش رسانده و مطالبات دولت و مخارج ضروری که برای این‌مقصود پیش‌آمده برداشت نماید .

تبصرهٔ ۱ـ فروش ازدارائی مستنکف موقعی‌بعمل خواهدآمدکه پانزده‌روزقبل ازانقضاء مدت‌صدو بیست روز به‌مؤدی اخطارکتبی شده‌باشد .

تبصرهٔ ۴ــ درصورت بروز اختلاف بین مؤدیان و مالیه درموضوع تأخیر پرداخت مالیات جرائم موقتاً موقوف المطالبه خواهد بود و وزارت مالیه اختلاف را رسیدگی خواهد نموددرصورت محق بودن مؤدی جریمه تعلق نخواهدگرفت .

مادهٔ چهارمــ کلیهٔ مالکین ویا نمایندگان آنهامکلفندکه شصت روز بعداز تصویب این قانون منتهی درظرف سه ماه اطلاعات ذیل راکتباً باداره‌ٔمالیهٔ محل ویا نمایندهٔ آن تسلیم نمایندادارهٔ مالیه‌هم مکلف بدادن رسید خواهد بود :

۱ــ اسم ملك.

۲ــ اسم مالك.

۳ــ میزان متوسط انواع محصول ملك برطبق عمل کرد ملك درسه سال از سالهای اخیر بدون آفت .

۴ــ عواید نقدی وجنسی مالك درسال عادی بدون آفت .

۵ــ عدهٔ جفت گاو ویاعوامل متشابه .

۶ــ تناسب تقسیم محصول بین مالك ورعیت .

۷ــ مخارج معمولی ملك درهرسال .

نسبت باملاکی که در اجاره هستند اطلاعات مذکوره باید بامضای مالك و یا نمایندهٔ آن ومستأجر ملك باشد وزارت مالیه مکلف است که از تاریخ تصویب این قانون منتهی تادوماه تمام وسائل انجام اظهار نامه‌های فوق رادرهرمحل تهیه واعلانات لازمه را چه بوسیلهٔ مأمورین خودوکدخدایان قراءوچه بوسیلهٔ نشر درجرائد منتشرسازدواوراق اظهار نامه‌ها راتهیه وبدسترس مالکین گذارد .

تبصره ــ مالك میتواند نسبت بمحصولاتی کــه خود بهره از آن ندارد و یا مقاطعه‌است از متصدیان اظهارنامهٔ کتبی راجع بمحصول بقیدالتزام تعهد مسئولیت گرفته نتیجه این اظهار نامه‌هارادراظهار نامهٔ خودکه بدولت میدهد درج نماید در این

صورت درموقع ظهور خلاف دراین قسمت جریمهٔ مذکور درمادهٔ ۷ بمتصدیان مزبور متوجه خواهدشد.

مـادهٔ پنجم – درصورت تخلف مکلفین بدادن اظهارنامه از انجام مقررات ماده فوق‌تا زمان‌وصول اطلاعات مزبوره از طرف آنـها علاوه برمالیات معمولهٔ ملك معادل مالیات مزبور اضافه مالیات اخذ خواهدشد.

تبصـره – درمورد مالکین جزء که درسال کلیتاً از ده تومان‌کمتر مالیات میپردازند درصورت تخلف پس از انقضای سه‌ماه مدت مذکور درمادهٔ ۴ باید دوعشر مالیات معمولهٔ سالیانهٔ خود جریمه بدهند و بعدها تاموعد ادای مالیات آینده بهرماه تأخیر یك‌عشر مالیات برجریمه اضافه میشود وپس از موعد مالیات آینده سالیانه باید مالیات خود را دو برابر تأدیه نمایند.

مادهٔ‌ششم – درصورتیکه میزان محصول املاك و یا عایدات مالکین آنها که دراظهارنامه‌ها درج شده‌موردتردیدامنای مالیه‌واقع‌شودتشخیص عایدات‌حقیقی‌بتصدیق خبره مرضی‌الطرفین یادوخبره از طرفین بعمل خواهد آمد و چنانچه بین‌خبره‌ها توافق‌حاصل نشد پنج نفرخبره از معتمدین محل از طرف ادارهٔ مالیه پیشنهاد و مالك یانمایندهٔاویکی‌ازآنها راانتخاب خواهدنمود و رأی سه‌نفرخبره‌مزبور به‌اکثریت‌قاطع خواهـد بود درصورتی‌کـه دهندهٔ اظهارنـامه در تعیین خبره بیشتر از یکهفته پس ازتقاضای ادارهٔ مالیه مسامحه‌کند خود اداره مالیه اقدام به تشخیص عوائد حقیقی ملك‌ومالك‌خواهدنمود ودراین‌صورت‌مخارج‌مأمورین‌اعزامی ازطرف‌مالیه ازاظهارنامه دهنده اخذ خواهد شد.

تبصرهٔ۱ – در املاك ممیزی شده که ممیزی آنهامورد اعتراض دولت ومالك واقع نشود دادن اظهارنامهٔ‌مذکوردرمادهٔ۴ لازم‌نخواهد بود ودرغیر این‌املاك‌مادامیکه دولت بخرج خودممیزی جدیدنکرده مالیات جدیدرا برطبق اظهارنامهٔ مذکور درماده فوق اخذ خواهدکرد.

تبصرهٔ۴ - وزارت مالیه مکلف است در ظرف شش‌ماه‌رد یاقبول خود را راجع بمندرجات اظهارنامهٔ تسلیم شده بمالك ابلاغ نماید و درصورت مسامحه مندرجات اظهارنامه برای‌طرفین قطعی خواهدبود .

(۱)**مادهٔهفتم** - درصورتیکه پس ازتشخیص‌محصول‌ملك و عایدات مالك‌بطرز مذکور درمادهٔ۶ معین‌گردد که دهندهٔ اظهارنامه محصول ملك را بیش از دوعشر و یا عایدات مالك را بیش‌از یك عشرکمتر از میزان حقیقی قلمدادکرده است معادل یك برابر مابه‌التفاوت بین‌میزان قلمدادی در اظهارنامه و میزان حقیقی برای یکدفعه بعنوان جزای نقدی ازدهندهٔ اظهارنامه مأخوذ خواهد شد .

مـادهٔ هشتم - درظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون دولت ومالکین مجازند نسبت بممیزیهائی که تااین تاریخ بعمل‌آمده ولواینکه بتصدیق وزارت‌مالیه هم رسیده باشد اعتراض نمایند ودراین صورت اگراعتراض کننده مالك باشد قبل از موعد اخذ مالیات سنهٔ‌آتیه‌ممیزی جدیدبخرج او بعمل آمده و مطابق نتیجهٔ ممیزی عمل‌خواهد شد ویااینکه مالیات‌جدید برطبق اظهارنامهٔ موافق این‌قانون تعیین میشود و اگردولت باشد از هذه‌السنه ببعد مالیات قبل ازممیزی‌مأخوذ میگرددولی‌پس‌ازدادن اظهارنامه مطابق تبصره مادهٔ۶ مالیات تعیین ومعامله خواهد شد .

مادهٔ نهم - بغیر از موادیکه قبلا ملغی شده مواد ۲-۳ درنقاطی‌که مالیات جنسی تبدیل بمالیات نقدی میشود ومواد ۸-۱۰-۱۱-۱۷ قانون ممیزی مصوب دیماه ۱۳۰۴ ملغی وسایر موادآن بقوت خود باقی است .

مادهٔ دهم - اینقانون علاوه بر اینکه‌بوسیلهٔ وزارت مالیه باطلاع‌عامه‌خواهد رسید بوسیلهٔ وزارت داخله نیز بتوسط کدخدایان باطلاع اهالی قراء باید برسد.

مادهٔ یازدهم - به استثنای موادی‌که تاریخ اجرای آن درخود قانون معین

(۱) مادهٔهفتم بموجب‌قانون۱۱ مردادماه۱۳۱۱ نسخ و اصلاح شده است

گردیده است بقیه‌مواد پس‌از تصویب بموقع اجرا گذارده خواهد شد و وزارتخانه‌های مربوطه مسئول اجرای آن میباشند .

این‌قانون که مشتمل بر یازده ماده است درجلسهٔ دوازدهم آبانماه یکهزاروسیصد و نه‌شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

واگذاری وصول مالیات مستغلات برعهدهٔ بلدیه‌ها

مصوب ۱۳ آبانماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ـ از تاریخ تصویب این قانون وصول مالیات مستغلات هر محل بعهدهٔ بلدیهٔ آن محل خواهد بود و همچنین وصول بقایای این مالیات تا این تاریخ بعهدهٔ بلدیهٔ محل است .

وزارت داخله مأمور اجرای این‌قانون ونظامنامهٔ لازمهٔ آنراتهیه‌خواهدکرد .

این‌قانون‌که مشتمل بریك‌ماده است درجلسهٔ سیزدهم آبانماه یکهزارو سیصدو نه‌شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی‌رسید .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ اجرای لوایح قانونی‌وزارت عدلیه پس از تصویب کمیسیون پارلمانی عدلیه

مصوب ۴ آذرماه ۱۳۰۷

مادهٔ واحده ـ وزارت عدلیه مجاز است کلیهٔ لوایح قانونی را که به مجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس از تصویب کمیسیون پارلمانی قوانین عدلیه بموقع اجراگذارده وپس ازآزمایش‌آنهادر عمل نواقصی راکه‌درضمن‌جریان‌ممکن‌است‌معلوم شودرفع‌وقوانین‌مزبوره‌راتکمیل‌نمودثانیاً برای‌تصویب‌بمجلس‌شورای‌ملی‌پیشنهادنماید .

این قانون که مشتمل بر یك ماده است در جلسهٔ چهارم آذرماه یکهزاروسیصدو هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ اجرای لوایح قانونی وزارت عدلیه پس از تصویب کمیسیون پارلمانی عدلیه

مصوب ۱۰ اردیبهشت‌ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ وزیر عدلیه مجاز است کلیهٔ لوایح قانونی را که بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس از تصویب کمیسیون فعلی قوانین‌عدلیه بموقع اجراء گذارده و پس از آزمایش آنهادر عمل نواقصی راکه‌درضمن‌جریان ممکن‌است معلوم شود رفع و قوانین مزبوره را تکمیل نموده ثانیاً برای‌تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید لوایح مزبوره در کمیسیون مطرح و پس از شور اول طبع و توزیع خواهدشد تا نمایندگان نظریات خودرا درموضوع لایحه درظرف هشت روزاز تاریخ توزیع بکمیسیون بدهند و شوردوم بعدازانقضای هشت روز بعمل‌آید .

این قانون که مشتمل بریك‌ماده است در جلسهٔ دهم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ اجرای لوایح قانونی وزارت عدلیه پس از تصویب کمیسیون پارلمانی قوانین عدلیه

مصوب ۱۲ آبانماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ وزیرعدلیه مجاز استکلیهٔ لوایح قانونی راکه بمجلس شورای

ملی پیشنهاد مینماید پس از تصویب کمیسیون فعلی قوانین عدلیه بموقع اجرا گذارده و پس از آزمایش آنها در عمل نواقصی را که در ضمن جریـان ممکن است معلوم شود رفع و قوانین مزبوره را تکمیل نموده ثانیاً برای تصویب به مجلس شورای ملی پیشنهاد نماید.

لوایح مزبوره درکمیسیون مطرح وپس ازشور اول طبع و توزیع خواهد شدتا نمایندگان نظریات خودرادرموضوع لایحه درظرف هشت‌روزازتاریخ توزیع بکمیسیون بدهند وشوردوم بعد ازانقضای هشت روزبعمل آید.

این قانون که مشتمل بریك مـاده است در جلسهٔ دوازدهم آبانماه یکهزار و سیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ اجرای لوایح قـانونی وزارت عدلیه پس ازتصویب کمیسیون پارلمانی قوانین عدلیه

مصوب ۲۸ فروردین ماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ـ وزیرعدلیه مجاز استکلیهٔ لوایح قانونی راکه بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس از تصویب کمیسیون فعلی قوانین عدلیه بموقع اجرا گذارده و پس از آزمـایش آنها در عمل نواقصی را که در ضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع و قـوانین مزبوره را تکمیل نموده ثانیاً برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید.

لوایح مزبوره درکمیسیون مطرح و پس از شور اول طبع و توزیع خواهدشدتا نمایندگان نظریات خودرادرموضوع لایحه درظرف‌هشت روزازتاریخ توزیع بکمیسیون بدهند وشوردوم بعدازانقضای هشت روز بعمل آید.

این قانون که مشتمل بر یك ماده است در جلسهٔ ۲۸ فروردین ماه یکهزار و سیصدونه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ اجرای لوایح پیشنهادی وزارت عدلیه پس از تصویب کمیسیون قوانین عدلیه مجلس شورای ملی

مصوب ۱۲ آبانماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ـ دولت مجاز است لوایحی را که وزیر عدلیه بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس از تصویب کمیسیون فعلی قوانین عدلیه بموقع اجرا گذارده وپس از آزمایش آنها در عمل نواقصی را که در ضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع و قوانین مزبوره را تکمیل نموده ثانیاً برای تصویب به مجلس شورای ملی پیشنهاد نماید .

این قانون که مشتمل بر یك ماده است در جلسهٔ دوازدهم آبانماه یکهزارو سیصدونه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون(۱)

متمم قانون ثبت املاك

مصوب ۶ دیماه ۱۳۰۷

مادهٔ اول ـ درنقاطی که ادارهٔ ثبت موجود است تا شش ماه ودر سایر نقاط تا شش‌ماه پس‌از افتتاح ادارهٔ ثبت حق‌الثبت تومانی یکشاهی واز شش ماه دوم تومانی یکشاهی ونیم ودرسال دوم تومانی صددینار خواهدبود از ابتدای سال سوم دولت هر

(۱) این‌قانون بموجب قانون‌مصوب لیلهٔ ۲۱ بهمن‌ماه ۱۳۰۸ نسخ شده‌است.

ملکی راکه هنوز تقاضای ثبت آن نشده باسم متصرف اعلان کرده و با رعایت مقررات قانون ثبت اسناد واملاك به ثبت میرساند و در اینصورت حق الثبت را از قرار تومانی دوشاهی و نیم مأخوذ خواهد داشت .

تبصره ـ مادام که حق الثبت کمتر از تومانی صد دینار است تمام آن در حین تقاضای ثبت پرداخته میشود .

مادهٔ دوم - نسبت باملاکی که با شرط خیار یا بعنوان قطعی و یا شرط نذر خارج و یا شرط وکالت منتقل شده است و بطور کلی نسبت باملاکی که بعنوان صلح یا بهر عنوان دیگر با شرط استرداد انتقال داده شده و مدت خیار یا عمل بشرط و بطور کلی مدت حق استرداد هنوز باقی است انتقال دهنده حق دارد تقاضای ثبت نماید ولی مکلف است حق طرف را نیز در تقاضا نامهٔ خود قید کند و این حق درضمن اعلان باتصریح باسم طرف ذکر خواهد شد .

هرگاه انتقال دهنده درظرف مدت بخواهد از حق خود استفاده کند باید بااطلاع ادارهٔ ثبت محل ملك اقدام نماید اگر انتقال دهنده در ظرف مدت از حق خود استفاده نکرد طرف میتواند صدور سند مالکیت قطعی خود را نسبت بملك مورد معامله که در دفتر املاك باسم انتقال دهنده ثبت شده است تقاضا نماید .

ادارهٔ ثبت تقاضای طرف را بانتقال دهنده ابلاغ کرده وهرگاه انتقال دهنده تا دو هفته از تاریخ ابلاغ (بارعایت مقررات اصول محاکمات حقوقی راجع ببعد مسافت) مخالفتی نکرد تعلق قطعی ملك را بطرف دردفتر املاك ثبت نموده سند مالکیت قطعی باو خواهد داد .

اگر انتقال دهنده تا دوهفته از تاریخ ابلاغ ادعاکرد که تفاوت بین قیمت واقعی ملك درروز انقضای مدت حق استرداد وقیمت مقرر بین طرفین ازخمس قیمت واقعی در روز انقضای مدت بیشتراست باید درظرف یکماه بمحکمهٔ صالحه رجوع کند.

هرگاه محکمه تفاوت قیمت را معادل خمس یا کمتر دید حکم خواهد داد ادارهٔ ثبت املاک ملك را بطور قطعی باسم طرف ثبت نماید و هرگاه تفاوت را بیش از میزان فوق دید وطرف نیز تا یکماه از تاریخ اخطار برای تأدیهٔ مازاد از خمس حاضر نشد محکمه حکم بر دقیمت مقرر بین طرفین و اجرت المثل قانونی خواهد داد در اینصورت هرگاه انتقال دهنده محکوم به را نپرداخت حکم مطابق مقررات اصول محاکمات حقوقی اجرا شده وطرف در استیفای حق خود (محکوم به) از عین یا قیمت ملك مورد معامله برهر طلبکار دیگر انتقال دهنده مقدم خواهد بود.

مادهٔ سوم - مادهٔ هفتم قانون ثبت اسناد مصوب دهم امرداد ۱۳۰۷ و کلیهٔ مقررات دیگر مخالف این قانون نسخ میشود .

چون بموجب قانون مصوب ۴ آذر ماه ۱۳۰۷ «وزیر عدلیه مجاز است کلیهٔ لوایح قانونی را که بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس از تصویب کمیسیون پارلمانی قوانین عدلیه بموقع اجرا گذارده و پس از آزمایش آنها در عمل نواقصی را که درضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع وقوانین مزبوره را تکمیل نموده ثانیاً برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید ».

علیهذا قانون ثبت املاك) که در تاریخ ششم دیماه یکهزار وسیصدوهفت شمسی بتصویب کمیسیون قوانین عدلیهٔ مجلس شورای ملی رسیده است قابل اجرا است.

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون (۱)

اصلاح قانون ثبت عمومی املاك ومرور زمان راجع بمدت اعتراض

مصوب ۲ خردادماه ۱۳۰۸

مادهٔ اول - هرگاه معترض در مدت مقرر بمحکمه عرضحال داد و بعد معلوم شد که

---

(۱) این قانون بموجب قانون مصوب لیله ۲۱ بهمن ماه ۱۳۰۸ نسخ شده است .

محکمه صلاحیت نداشته برای تقدیم عرضحال بمحکمهٔ صلاحیت دار از تاریخ ابلاغ قرار قطعی راجع بصلاحیت ده روز مهلت داده میشود مگر اینکه از تاریخ ابلاغ به انقضای مدت دو ماه که بموجب قانون ۲۱ بهمن ماه ۱۳۰۶ مقرر است بیش از ده روز مانده باشد که در اینصورت در تمام بقیهٔ مدت حق دادن عرضحال خواهد داشت. نسبت به عرضحال هائیکه قبلا بمحکمهٔ غیر صلاحیت دار داده شده و قرار قطعی عدم صلاحیت قبل از تاریخ اجراء این قانون ابلاغ گردیده از تاریخ اجراء این قانون تا ده روز برای تقدیم عرضحال بمحکمهٔ صالحه مهلت داده میشود مگر اینکه سند مالکیت ملك مورد اعتراض بتقاضا کنندهٔ ثبت تسلیم شده باشد.

مادهٔ دومـ مقررات قانون ثبت عمومی املاك و مرور زمان مصوب ۲۱ بهمن ماه ۱۳۰۶ که مخالف این قانون است نسخ میشود.

این قانون که مشتمل بر دو ماده است در جلسهٔ دوم خرداد ماه یکهزار و سیصد و هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون ثبت اسناد و املاك (۱)

مصوب ۱۱ مهر ماه ۱۳۰۸

باب اول
در تشکیل ثبت اسناد و املاك و ترتیب دفاتر آن
فصل اول ـ در تشکیل ثبت اسناد و املاك

مادهٔ اولـ در هر حوزهٔ ابتدائی باقتضاء اهمیت محل یك اداره یا دائرهٔ ثبت اسناد و املاك تأسیس میشود و ممکن است ادارات یا دوائر مزبور دارای شعبی باشند.

مادهٔ دومـ مدیران و نمایندگان ثبت و مسئولین دفاتر جز در محل مأموریت خود نمیتوانند انجام وظیفه نمایند و اقدامات آنها در خارج از آن محل اثر قانونی ندارد.

---

(۱) **این قانون بموجب قانون مصوب لیلهٔ ۲۱ بهمن ماه ۱۳۰۸ نسخ شده است.**

مادهٔ سوم- هرمدیر ثبت‌ومسئول دفترو نماینده باید قبل‌از تصدی بمأموریت دو نمونه ازامضاء خودرا بدهد یکی‌از نمونه‌ها دردفتر دائرهٔ محلی ودیگری دراداره‌ٔکل ثبت‌اسناد واملاك درطهران ضبط‌خواهد شد .

مادهٔ چهارم- درصورت تغییرمسئول دفترمدیر ثبت‌اسناد واملاك محل باحضور مدعی‌العموم ابتدائی یا نمایندهٔ اوذیل دفاترمسئول مزبوررا بسته‌وبمسئولی‌که بجای‌او معین میشود تسلیم خواهدکرد .

فصل دوم- دردفاتر ثبت اسناد و املاك

مادهٔ پنجم -هراداره یادائرهٔ ثبت اسناد واملاك دارای دفاتر ذیل خواهد بود و هردفتری باید نسختین باشد :

۱-دفتراملاك - ۲-دفترمعاملات راجع باموال غیرمنقول ۳-دفترثبت معاملات منافع املاك ثبت شده- ۴-دفتر معاملات اموال منقول ۵- دفتر اسناد متفرقه ۶-دفتر ودایع ۷-دفتراحکام محاکم راجع باموال منقول وغیرمنقول ۸-دفتر ثبت موقوفات ۹- دفتر صورت اسامی اشخاصی‌که ورشکسته ویادر تحت قیمومت یاولایت شرعی هستند ۱۰-دفتر عایدات ثبت ۱۱-دفتر نمایندهٔ عمومی املاك .

مادهٔ ششم- وزارت عدلیه‌اندازهٔ عرض‌وطول هریك‌ازدفاتر مذکوره درمادهٔفوق وهمچنین نمونهٔ صفحات وعدهٔ ستونهای مطالبی راکه‌باید درهریك ازستونها درج شود بموجب نظامنامه مخصوص معین خواهدکرد .

مادهٔ هفتم-کلیهٔ دفاتر مذکوره درمادهٔ(۵) بایدمجلد بوده وتمام صفحات آنرا دربدوامر مدعی‌العموم بدایت محل یانمایندهٔ او نمره‌گذاشته و بامضای خود ممضی و بمهرپارکه ممهور نماید .

مجموع عدهٔ صفحات هردفتررا باید مدعی‌العموم یانمایندهٔ اوباتمام حروف در صفحهٔاول وآخردفتر باذکر تاریخ قیدکنند .

مادهٔ هشتمـ عدهٔ مجلدات دفتر املاك بعدهٔ نواحی هر حوزهٔ ثبت خواهد بود ودر هر یك از مجلدات مذکوره لااقل شش صفحه برای هر ملك منظور میشود و صفحات مزبوره دارای نمرهٔ ترتیبی خواهد بود ـ تمام معاملات راجع بانتقال املاك در صفحهٔ دفتر املاك که مربوط بآن ملك است بترتیب تاریخ قیدشده ودردفتر نماینده عمومی املاك نیز یادداشت خواهد شد .

مادهٔ نهمـ کلیهٔ دفاتر مذکوره درمادهٔ (۵) باستثنای دفتر املاك سالیانه بوده ودر آخر هرسال مسئولین دفاتر ثبت اسناد واملاك دفاتر خود رابسته شمارهٔ اسنادی راکه ثبت شده است معین وصورت مجلس ازشرح ختم دفتردرآخرین صفحه‌که بسته میشود مرتب کرده امضاء مینمایند پس‌ازآن دفاتر بسته شده را بمدیر دائره ثبت اسناد واملاك حوزهٔ خود تسلیم میکنند .

مادهٔ دهمـ مدیر ثبت درآخر هرسال صورت مجلس مذکور درمادهٔ فوق راامضاء نموده وپس‌ازآن یك نسخه ازاصل هریك ازدفاتررا بضبط حوزهٔ خود ونسخهٔ دیگر را بدفترضبط راکدکل ارسال خواهد داشت .

مادهٔ یازدهمـ دفتر املاك سالیانه نیست و مادامی‌که صفحهٔ سفید دارد استعمال میشود مقررات راجعه به بستن‌دفاتروترتیب صورت مجلس‌که دردومادهٔ فوق‌مذکوراست پس‌ازاختتام‌آن بعمل‌آمده‌یك نسخه‌ازآن درضبط حوزه‌ای که‌ملك‌درآن واقع‌شده‌ونسخهٔ ثانی بضبط‌کل ارسال خواهد شد .

فصل سوم
درجرایم ومجازات

مادهٔ دوازدهم ـ هریك ازمستخدمین واجزاء ثبت اسناد واملاك عامداً یکی ازجرمهای ذیل‌رامرتکب شوند جاعل دراسنادرسمی محسوب وبمجازاتی که برای جعل وتزویر اسناد رسمی مقرراست محکوم خواهند شد :

اولا ـ اسناد مجعوله یا مزوره راثبت‌کنند .

ثانیاً - سندی را بدون حضور اشخاصی که مطابق قانون باید حضور داشته باشند ثبت نمایند.

ثالثاً - سندی را باسم کسانی که آن معامله را نکرده اند ثبت کنند.

رابعاً - تاریخ سند یا ثبت سندی را مقدم یا مؤخر در دفتر ثبت کنند.

خامساً - تمام یا قسمتی از دفاتر ثبت را معدوم یا مکتوم کنند یا ورقی از آن دفاتر را بکشند یا بوسایل متقلبانهٔ دیگر ثبت سندی را از اعتبار و استفاده بیندازند.

سادساً - اسناد انتقالی را باعلم بعدم مالکیت انتقال دهنده ثبت کنند.

سابعاً - سندی را که بطور وضوح سندیت نداشته و یا از سندیت افتاده ثبت نمایند.

مادهٔ سیزدهم - هرگاه اعضاء ثبت اسناد واملاك سندی را که مفاد آن مخالفت صریح باقوانین موضوعهٔ مملکتی داشته ثبت کنند یا قبل از احراز هویت اشخاص ویا اهلیت اصحاب معامله و یاقابلیت موضوع معامله سندی را عمداً ثبت نمایند از یکسال تا سه سال از خدمات دولتی منفصل خواهند شد.

مادهٔ چهاردهم - هریك از مستخدمین واجزاء ثبت اسناد واملاك تصدیقاتی بدهند که مخالف واقع باشد در حکم جاعل اسناد رسمی خواهند بود.

مادهٔ پانزدهم - درموارد تقصیراتی که مجازات آنها بموجب این فصل معین شده است مستخدمین واجزاء ثبت اسناد واملاك که مرتکب جرم عمومی و یا تقصیر اداری میشوند موافق مقررات قوانین جزائی و یاقانون استخدام تعقیب ومجازات خواهند شد.

باب دوم
فصل اول
در ثبت املاك

مادهٔ شانزدهم - کلیهٔ اموال غیرمنقول اعم از املاك مزروعی ومستغلات وغیره باید در دفاتر ثبت املاك ثبت شود در نقاطیکه ادارهٔ ثبت اسناد در تاریخ اجرای قانون متمم قانون ثبت املاك مورخ ۱۱ دیماه ۱۳۰۷ موجود بوده از تاریخ اجرای آن قانون تادوسال ودرسایر

نقاط از تاریخ افتتاح ادارهٔ ثبت املاك در هر ناحیه تا دوسال کلیهٔ اشخاصی که بعنوان مالکیت متصرف املاك واقعه در آن ناحیه هستند باید تقاضای ثبت بنمایند وازابتدای سال سیم دولت هرملکی راکه هنوز تقاضای ثبت آن نشده باسم متصرف اعلان کرده و بارعایت مقررات این قانون به ثبت میرساند .

مادهٔ هفدهم ـ قبل ازانقضای مدت دوسال مذکور درمادهٔ فوق نیز وزارت عدلیه میتواند حوزه‌های ثبتی را که مقتضی بداند بچند ناحیه تقسیم کرده و به ثبت عمومی املاك واقعه دریك یاچند ناحیه ازحوزهٔ مزبور به ترتیب ذیل اقدام کند.

قبل ازاقدام به ثبت عمومی املاك واقعه درهر ناحیه حدود ناحیهٔ مزبور واینکه املاك واقعه درآنحدود ثبت خواهد شد بایستی بوسیله اعلان درجرایدو غیره باطلاع عموم برسد واعلان مزبور درظرف یکماه سه مرتبه منتشر خواهد شد .

مادهٔ هیجدهم ـ یکماه پس از انتشار سومین اعلان باید صورت کلیهٔ اشخاصی که خودرا بوسیلهٔ اظهارنامه مالك متصرف املاك واقعه درآن ناحیه معرفی کرده‌اند و همچنین اشخاص مذکور درمادهٔ ۱۹ وصورت املاك مجهول المالك ونوع ملك ونمره‌ای که ازطرف ادارهٔ ثبت اسناد برای آن ملك تعیین میگردد درجراید اعلان شود ـ این اعلان تا چهارماه ماهی دومرتبه منتشر شده وملکی که درظرف چهارماه از تاریخ اولین اعلان مورد اعتراض واقع نگردید بملکیت قطعی کسی که خودرامالك ومتصرف معرفی کرده است دردفتر املاك ثبت خواهد شد ودیگر ازاحدی نسبت بملك مزبور هیچگونه اعتراضی پذیرفته نیست .

مادهٔ نوزدهم - نسبت باشخاصی که درحوزهٔ ثبت مقیم بوده واظهارنامه نداده‌اند ادارهٔ ثبت اسناد پس ازتحقیق ملك را باسم آنها اعلان ودرصورت عدم اعتراض باحدودی که در نتیجهٔ تحدید حدود املاك مجاور برای آن ملك معین میگردد ثبت خواهد کرد ولی حق الثبت دراینمورد دوبرابر خواهد بود وبعلاوه این قبیل مالکین

نسبت بحدود حق اعتراض نداشته و سند مالکیت آنها تا پنج سال صادر نخواهد شد هرگاه تا پنج سال از تاریخ ثبت معترضی پیدا نشد سند مالکیت صادر خواهد گردید.

مادهٔ بیستم ـ اگر مالك متصرف ملکی بهیچوجه معلوم نباشد ملك مزبور با نظارت مدعی العموم محل به ثبت خواهد رسید و هر گاه تا بیست سال پس از ثبت مالك آن معین نشد سند مالکیت باسم دولت صادر خواهد گردید تا مطابق قانون مدنی بمصارف خیریه برسد، حق الثبت درصورتیکه ملك عایدی نداشته باشد گرفته نخواهد شد اگر مالك ملکی معلوم ولی غائب ومفقودالاثر باشد پس از اینکه امین بوسیله مدعی العموم معین شد اقدام به ثبت خواهد کرد.

مادهٔ بیست و یکم ـ نسبت باشخاصیکه برحسب تحقیقات مالك ملکی معرفی شده ومحل اقامت آنها درخارج ازحوزهٔ ثبت واقع است ویا محل اقامت آنها معلوم نیست بترتیب ذیل عمل خواهد شد.

اسامی این قبیل اشخاص درضمن صورت مذکور در مادهٔ (۱۸) باذکر اینکه محل اقامت آنها معلوم نیست ویا درخارج ازحوزهٔ ثبت واقع است اعلان شده بعلاوه درضمن اعلان جداگانه که چهارمرتبه در چهار ماه مذکور درمادهٔ (۱۸) تکرار خواهد شد باشخاص مزبور اخطار میشود که اگر قبل از انقضای چهار ماه اظهار نامه ندادند ملك آنها با حدودی که در نتیجهٔ تحدید حدود املاك مجاور برای آن معین میشود ثبت خواهد گردید وحق الثبت درموقع صدور سند مالکیت دومقابل مأخوذ خواهد شد.

مادهٔ بیست ودوم ـ تحدید حدود املاك واقعه درهر ناحیه متدرجاً درظرف چهارماه مذکور درمادهٔ (۱۸) بترتیب نمرهٔ املاك بعمل آمده وصاحبان املاك ومجاورین برای روز تحدید حدود بوسیلهٔ اعلان احضار میشوند اعلان مزبور ده روز قبل ازروز تحدید حدود سه مرتبه منتشر میشود.

مادهٔ بیست وسوم ـ مجاورینی که در موقع عملیات تحدید حدود حاضر

و نسبت بملك بهر عنوان حقی برای خود قائل بوده واعتراض دارند از تاریخ تنظیم صورتمجلس تا یکماه ومجاورینی که درموقع تحدید حدود حضور نداشته‌اند ولی از حوزهٔ ثبت نیزخارج نباشنداز تاریخی که برای تحدیدحدود بموجب اعلان معین شده تا آخر مدت چهار ماه مذکور درمادهٔ (۱۸) میتوانند اعتراض خود را باداره ثبت اسناد محل تسلیم نمایند هر گاه ازتاریخی که برای تحدید حدود معین شده تا آخر مدت چهار ماه کمتر از یکماه مانده باشد مجاورین غیر حاضر میتوانند تاانقضای یکماه از تاریخ مزبور اعتراض خودرا تسلیم کنند واگر بعدازتنظیم صورتمجلس مجاورین غیر حاضر آنرا رؤیت کرده باشندفقط درظرف یکماه از تاریخ رؤیت حق تقدیم اعتراض خواهند داشت مجاور معترض باید درظرف یکماه از تاریخ تسلیم اعتراض بمحکمهٔ صالحه مراجعه کرده وتصدیق محکمه رامشعر برتقدیم عرضحال نیز باید درظرف همان یکماه باداره ثبت اسناد تقدیم داشته رسید دریافت کند ودرصورتیکه درظرف یکماه تصدیق محکمه راتسلیم ننموده یاپس ازتقدیم عرضحال مدت یکماه دعوی خودرا درمحکمه بلاتعقیب گذارد حق اوساقط خواهد شد .

مادهٔ بیست وچهارم ـ اگر صاحب ملك که اظهارنامه داده در موقع تحدید حدود خود یا نماینده‌اش حاضر نباشد ملك او با حدود اظهار شده ازطرف مجاورین تحدید خواهد شد لکن مالك یانمایندهٔ اومیتوانند در همان مدت وبهمان طریقی که بموجب مادهٔ فوق معین شده نسبت بحقوق ارتفاقی وحدود اعتراض کنند .

مادهٔ بیست و پنجم ـ هرگاه تحدید حدودکلیهٔ املاك واقعه در ناحیه درظرف چهار ماه باتمام نرسیده تا یکماه پس‌از روزیکه برای تحدید حدود دراعلان معین‌شده وتحدید حدود بعمل آمده مجاورین بارعایت مواد ۲۳ و۲۴ میتوانند فقط بحدود و حقوق ارتفاقی اعتراض کنند .

مادهٔ بیست وششم ـ حق‌الثبت املاکی که بترتیب فوق درثبت آنها اقدام‌میشود

موافق نرخ روز انتشار اولین اعلان مذکور درمادهٔ (۱۷) و بترتیبی که وزارت عدلیه درنظامنامه معین میکند اخذ خواهد شد.

مادهٔ بیست وهفتم ـ این قانون ازبیستم مهرماه ۱۳۰۸ بموقع اجراگذاشته خواهد شد.

چون بموجب قانون مصوب دهم اردیبهشت ماه ۱۳۰۸«وزیر عدلیه مجاز است کلیهٔ لوایح قانونی راکه بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس از تصویب کمیسیون فعلی قوانین عدلیه بموقع اجراگذارده وپس ازآزمایش آنها درعمل نواقصی راکه در ضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع‌وقوانین مزبوره راتکمیل نموده ثانیاً برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید» علیهذا قسمتی‌از (قانون ثبت اسناد و املاك) مشتمل بربیست و هفت ماده‌که در تاریخ یازدهم مهر ماه یکهزار و سیصد و هشت‌شمسی بتصویب‌کمیسیون قوانین‌عدلیهٔ مجلس شورای‌ملی رسیده‌قابل اجراءاست.

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون ثبت اسناد واملاك(۱)

مصوب لیلهٔ ۲۱ بهمن‌ماه ۱۳۰۸

باب اول

فصل اول ـ تشکیلات اداری ثبت ووظایف مأمورین

مادهٔ۱ ـ درهر حوزهٔ ابتدائی باقتضاء اهمیت محل‌یك‌اداره یادائرهٔ ثبت اسناد واملاك تأسیس میشود ـ ممکن است هراداره یادائرهٔ ثبت دارای شعبی باشد.

مادهٔ۲ ـ مدیران ونمایندگان ثبت ومسئولین دفاتر جز درمحل مأموریت‌خود نمیتوانند انجام وظیفه نمایند. اقدامات آنها درخارج ازآن‌محل اثرقانونی ندارد.

مادهٔ۳ ـ هرمدیر ثبت ومسئول دفتر ونماینده باید قبل از تصدی بمأموریت دو

(۱) این قانون بموجب قانون مصوب ۲۶ اسفند ماه ۱۳۱۰ نسخ شده است.

نمونه ازامضاء خودرا بدهد یکی ازنمونه هادر دفتر دائرهٔ محلی ودیگری دراداره‌ٔکل ثبت اسناد واملاك درطهران ضبط خواهد شد .

مادهٔ۴ ـ درصورت تغییر مسئول دفتر مدیریت ثبت‌اسناد واملاك محل با حضور مدعی العموم ابتدائی یا نمایندهٔ اوذیل دفاتر مسئول مزبور رابسته وبمسئولی که بجای اومعین میشود تسلیم خواهدکرد .

مادهٔ۵ ـ درهر اداره یادائرهٔ ثبت‌به تناسب توسعهٔ‌آن یك‌یا چند نفر متخصص ثبت برای رفع اختلافات واعتراضات ناشی ازتقاضای ثبت املاك معین خواهد شد .

مادهٔ۶ ـ انتخاب محققین ثبت از بین مستخدمین دولت مطابق نظامنامه‌ای که وزارت عدلیه تنظیم خواهد نمود بعمل میآید .

مادهٔ۷ ـ جز در مورد مادهٔ ۸ محققین ثبت باختلافاتی رسیدگی خواهند کرد که از هزار تومان تجاوز نکند از رأی محقق ثبت تا ده روز پس از ابلاغ به نزدیکترین محکمهٔ بدایت شکایت استینافی میتوان‌کرد محقق درضمن رأی‌خود این‌حق استیناف‌راذکرکرده ومحکمهٔ‌صلاحیت‌دار را نیزصریحاً قید میکند حکم‌آن محکمه قابل تمیز نیست .

مادهٔ۸ ـ درموارد قنوات وچشمه‌سارها واملاك مشاعه هرگاه سهام ملك یاقنات یا چشمه‌سار بترتیب مذکور درمادهٔ ۳۷ مجموعاً بیش ازسهام واقعی ملك یا قنات یا چشمه‌سار بشود محقق ثبت‌بدون رعایت حدنصاب فوق‌الذکر رسیدگی‌کرده ورأی‌خواهد دادکسانیکه دراینمورد برأی محقق ثبت تسلیم نباشند درصورتیکه سهم هریك‌ازآنها بیش ازهزارتومان باشد معترض تلقی شده ومیتوانند تا دوماه پس ازابلاغ رأی نسبت بتقاضای سایرشرکاء قنات یا چشمه‌ساریا ملك مشاع بمحکمهٔ صلاحیت‌دار عرضحال اعتراض بدهند و چنانچه سهم هریك ازآنها هزارتومان یا کمترباشد فقط میتوانند مطابق مادهٔ ۷ درظرف مدت ده روزاستینافاً به‌نزدیکترین محکمهٔ بدایت‌مراجعه‌کنند.

مادهٔ۹ – ترتیب رسیدگی و وظائف محققین ثبت بموجب نظامنامه معین خواهد شد .

مادهٔ ۱۰ – برای‌آگاهی عامه ادارهٔ ثبت املاك درموقع تشکیل درهرحوزه سالی یکمرتبه تا دوسال باید هیئتی مرکب ازپنج نفرمعتمدین محل وسه نفرمأمورین مهم‌آن حوزه تشکیل دهدکه بوسیلهٔ اعلان وابلاغ وجاراهالی حوزهٔ ثبت را ازلزوم ثبت املاك مطلع سازند .

فصل دوم – دفاتر ثبت

مادهٔ ۱۱ – هراداره یا دائرهٔ ثبت اسناد واملاك دارای دفاترذیل خواهد بودو هردفتری باید نسختین باشد :

۱– دفتراملاك ۲– دفترمعاملات راجع باموال غیرمنقول ۳– دفترثبت‌معاملات منافع املاك ثبت شده ۴– دفترمعاملات اموال منقول ۵– دفتراسناد متفرقه ۶– دفتر ودایع ۷– دفتراحکام محاکم راجع باموال منقول و غیرمنقول ۸– دفترثبت موقوفات ۹– دفترصورت اسامی اشخاصی‌که ورشکسته ویا درتحت قیمومت یا ولایت شرعی هستند ۱۰– دفترعایدات ثبت ۱۱– دفترنمایندهٔ عمومی املاك .

مادهٔ ۱۲ – وزارت عدلیه اندازهٔ عرض وطول هریك ازدفاترمذکوره درمادهٔ فوق وهمچنین نمونهٔ صفحات وعدهٔ ستونهای مطالبی راکه باید درهریك ازستونهادرج شود بموجب نظامنامهٔ مخصوص معین خواهدکرد

مادهٔ ۱۳ – کلیهٔ‌دفاتر مذکوره درمادهٔ (۱۱) باید مجلد بوده وتمام صفحات آنرا دربدوامرمدعی‌العموم بدایت‌محل یا نمایندهٔ اونمره‌گذاشته وبامضای خود ممضی وبمهرپارکه ممهورنماید .

مادهٔ ۱۴ – مجموع عدهٔ صفحات هردفتر را باید مدعی‌العموم یا نمایندهٔ اوبا تمام حروف درصفحهٔ اول وآخردفتربا ذکرتاریخ قیدکنند .

مادهٔ ۱۵ ـ عدهٔ مجلدات دفتراملاك بعدهٔ نواحی هرحوزهٔ ثبت خواهد بود و درهر یك ازمجلدات مذکوره لااقل شش صفحه بـرای هرملك منظور میشود وصفحات مزبوره دارای نمرهٔ ترتیبی خواهد بود .

مادهٔ ۱۶ ـ تمام معاملات راجع بانتقال املاك درصفحهٔ دفتراملاك که مربوط بآن ملك است بترتیب تاریخ قید شده و در دفتر نمایندهٔ عمومی املاك نیـز یادداشت خواهد شد .

مادهٔ ۱۷ ـ کلیهٔ دفاترمذکوره درمادهٔ (۱۱) باستثناء دفتراملاك سالیانه بوده و درآخرهرسال مسئولین دفاترثبت اسناد واملاك دفاترخود را بسته شمارهٔ اسنادی‌راکه ثبت شده است‌معین وصورت مجلس‌ازشرح ختم دفتردرآخرین صفحه‌ای‌که‌بسته میشود مرتب‌کرده امضاء مینمایند پس ازآن دفاتربسته شده را بمدیردائرهٔ ثبت اسنادواملاك حوزهٔ خود تسلیم میکنند .

مادهٔ ۱۸ ـ مدیرثبت درآخرهرسال صورت مجلس مذکوردرمادهٔ فوق‌راامضاء نموده وپس ازآن یك نسخه ازاصل هریك ازدفاتررا بضبط حوزهٔ خود و نسخهٔ دیگر را بدفترضبط راکدکل ارسال خواهد داشت .

مادهٔ ۱۹ ـ دفتـر املاك سالیانه نیست ومادامی‌که صفحهٔ سفید دارد استعمال میشود مقررات راجعه به بستن دفاتروترتیب صورت مجلس‌که دردومادهٔ فـوق مذکور است پس‌ازاختتام‌آن بعمل‌آمده‌یك نسخه ازآن درضبط‌حوزه‌ای‌که ملك درآن واقـع شده ونسخهٔ ثانی به ضبط‌کل ارسال خواهد شد .

مادهٔ ۲۰ ـ مراجعه بدفتراملاك برای عموم جایزاست .

باب دوم
ثبت املاک
فصل اول ـ مواد عمومی ومواد متفرقه

مادهٔ ۲۱ ـ کلیهٔ اموال غیرمنقول اعم از املاک مزروعی ومستغلات وغیره باید در دفاتر ثبت املاک ثبت شود در نقاطیکه ادارهٔ ثبت اسناد در تاریخ اجـراء قانـون متمم قانون ثبت املاک مورخ یازدهم دیماه ۱۳۰۷ موجود بوده از تاریخ اجراء آن قانون تا دوسال ودرسایر نقاط از تاریخ افتتاح ادارهٔ ثبت املاک درهر ناحیه تا ۲ سال کلیهٔ اشخاصی که بعنوان مالکیت متصرف املاک واقعه درآن ناحیه هستند باید تقاضای ثبت نمایند وازابتداء سال سوم دولت هرملکی راکه هنوز تقاضای ثبت آن نشده باسم متصرف اعلان کرده وبا رعایت مقررات این قانون به ثبت می‌رساند.

مادهٔ ۲۲ ـ تقاضای ثبت نسبت باملاک دولت بعهدهٔ مالیهٔ محل ونسبت باملاک مؤسسات بلدی و خیریه برعهـدهٔ رئیس مؤسسه ونسبت باملاک موقوفه بعهدهٔ متولی و نسبت به املاک شرکتها بعهدهٔ مدیرشرکت ودرمورد املاک محجورین بعهدهٔ ولی یاقیم آنها است.

مادهٔ ۲۳ـ نمایندهٔ اوقاف هرمحل مکلف است بمتولیان املاک موقوفهٔ آن‌محل اخطارنمایدکه درظرف شش‌ماه از تاریخ اجراءاین‌قانون درنواحی که ادارهٔثبت موجود است ودرسایر نواحی تا شش‌ماه پس‌از افتتاح ادارهٔ ثبت نسبت باملاک موقوفه تقاضای ثبت نمایند.

مادهٔ۲۴ ـ درصورتیکه متولیان درظرف مدت فوق اقدام به تقاضای ثبت نکنند نمایندهٔ اوقاف محل تقاضای ثبت خواهدکرد.

مادهٔ۲۵ ـ نسبت بموقوفاتی که‌متولی‌خاص ندارد نمایندهٔ اوقاف‌محل مستقیماً تقاضای ثبت خواهدداد.

مادهٔ ۲۶ - نسبت بملك بموقوفه كه بعنوان مالكیت تقاضای ثبت آن شده و همچنین برای حفظ حقوق ارتفاقی موقوفه نسبت بملك دیگری كه تقاضای ثبت آن بدون ذكر حقوق موقوفه شده است متولی و نمایندهٔ اوقاف هریك جداگانه مكلف باعتراض هستند .

مادهٔ ۲۷ - عدم اعتراض متولی درمدت قانونی وعدم تعقیب امر درنزدمراجع صالحه درصورتی كه عمدی باشد خیانت محسوب و با متولی مطابق مواد ۷۹ و ۸۰ قانون مدنی رفتار خواهدشد .

مادهٔ ۲۸ - مخارج راجع به‌ثبت درصورتی‌كه موقوفهٔ مورد تقاضاعایدات كافی نداشته باشد وهمچنین مخارج اعتراض ومحاكمه از محل مبرات مطلقه و موقوفات مجهول المصرف داده میشود .

مادهٔ ۲۹ - درمورد املاكی‌كه وقف براولاد و اقارب است نمایندهٔ اوقاف محل به‌متولی یایكی از موقوف علیهم اخطار میكندكه درمدت ششماه مذكور درمادهٔ ۲۳ تقاضای ثبت موقوفه را بنماید ودرصورت عدم تقاضا نمایندهٔ اوقاف خود تقاضای ثبت خواهد داد .

مادهٔ ۳۰ - درمواردیكه ادارهٔ اوقاف تقاضای ثبت میدهد مخارج راجع به‌ثبت را خود مستقیماً از عایدات موقوفهٔ مورد تقاضا وصول خواهدنمود .

مادهٔ ۳۱ - عرضحال اعتراض ادارهٔ اوقاف مجاناً پذیرفته میشود .

مادهٔ ۳۲ - ثبت رقبه‌بعنوان وقفیت‌مثبت تولیت نیست .

مادهٔ ۳۳ - هریك از نمایندگان اوقاف كه تكالیف مقرره درمواد فوق راانجام نداد از یك تاسه‌سال از خدمات دولتی منفصل خواهدشد .

مادهٔ ۳۴ - درمورد قنوات و چشمه سارهای مشترك‌كه بین چند مالك و املاك

مشاع هرگاه یکی از مالکین تقاضای ثبت کرد ثبت تمام قنات یا چشمه سار وملك مشاع الزامی ومطابق مواد ذیل عمل خواهد شد .

مادهٔ ۳۵ ـ پس از اولین تقاضای ثبت ادارهٔ ثبت اعلان خواهد کرد که نسبت به قسمتی از فلان قنات یا فلان ملك تقاضای ثبت شده وعموم مالکین متصرف باید تا سی روز پس از نشر آخرین اعلان اظهارنامه باداره بدهند .

مادهٔ ۳۶ ـ اعلان فوق تا سی روز سه مرتبه منتشر خواهد شد سی روز پس از انتشار آخرین اعلان اداره ثبت باید صورت کلیهٔ اشخاصی که خودرا بوسیله اظهارنامه مالك متصرف معرفی کرده اند و همچنین اشخاص مذکور درمادهٔ ۱۰۶ وصورت قسمتهائی راکه مالك آن معلوم نیست اعلان نماید این اعلان تا شصت روز منتشر شده و هرگاه درظرف این مدت معترضی پیدا نشد سند مالکیت به اشخاصی که به عنوان مالك متصرف اعلان شده اند با رعایت مادهٔ ۱۰۷ داده می شود .

مادهٔ ۳۷ ـ اگر عدهٔ سهام اشخاصی که اظهارنامه داده اند وسهام اشخاص مذکور درمادهٔ ۱۰۶ وسهامی که مالك آن معلوم نیست مجموعاً بیش از سهام واقعی ملك یا قنات یا چشمه سار بشود مطابق مادهٔ ۸ این قانون رسیدگی بآن بمحقق ثبت رجوع خواهد شد .

مادهٔ ۳۸ ـ نسبت باملاکی که باشرط خیار یا بعنوان قطعی یاشرط نذرخارج و یا بعنوان قطعی باشرط وکالت منتقل شده است و بطورکلی نسبت باملاکی که بعنوان صلح یا بهرعنوان دیگر باشرط استرداد انتقال داده شده و مدت خیار یاعمل بشرط و بطورکلی مدت حق استرداد هنوز باقی است انتقال دهنده حق دارد تقاضای ثبت نماید ولی مکلف است حق طرف را نیز در تقاضانامهٔ خود قید کند و این حق مادامی که باقی است درضمن اعلان باتصریح باسم طرف ذکر خواهد شد هرگاه انتقال دهنده درظرف

مدت بخواهد از حق خود استفاده کند بایدباطلاع ثبت اسناد محل ملك اقدام نماید اگر انتقال دهنده درظرف مدت از حق خود استفاده نکرد طرف میتواند صدور سند مالکیت خود را نسبت بملك مورد معامله که در دفتر املاك باسم انتقال دهنده ثبت شده است تقاضا نماید ادارهٔ ثبت تقاضای طرف را بانتقال دهنده ابلاغ کرده وهرگاه انتقال دهنده تاده روز از تاریخ ابلاغ (بارعایت مقررات اصول محاکمات حقوقی راجع بمسافت) مخالفتی نکرد تعلق قطعی ملك را بطرف در دفتر املاك ثبت نموده سند مالکیت قطعی باو خواهدداد اگر انتقال دهنده تاده روز از تاریخ ابلاغ ادعاکرد که تفاوت بین قیمت واقعی در روز انقضاء مدت حق‌استرداد وقیمت مقرر بین طرفین ازخمس قیمت واقعی در روز انقضاء مدت بیشتر است باید درظرف یکماه بمحکمهٔ صالحه رجوع کند . هرگاه محکمه تفاوت قیمت را معادل خمس یاکمتر دید حکم خواهد داد ادارهٔ ثبت املاك ملك را بطورقطعی باسم طرف ثبت نماید وهرگاه‌تفاوت را بیش از میزان فوق دید وطرف نیز تایکماه از تاریخ اخطار برای تأدیه مازاد از خمس حاضر نشد محکمه حکم بردقیمت‌مقرر بین‌طرفین و اجرت‌المثل قانونی‌خواهد داد دراینصورت هرگاه انتقال‌دهنده محکوم بدرانپرداخت‌حکم مطابق مقررات اصول محاکمات حقوقی اجرا شده وطرف دراستیفای حق خود (محکوم به) از عین‌یاقیمت ملك مورد معامله برهرطلبکار دیگرانتقال دهنده مقدم خواهدبود .

مادهٔ۳۹ - نسبت بمعاملات مذکور در مادهٔ فوق‌که پس از ثبت ملك در دفتر املاك واقع شده و دردفتر معاملات غیرمنقوله نیز ثبت شده است مقررات فوق‌لازم الرعایه است لیکن وظایفی که درفوق بعهدهٔ محکمه گذارده شده بعهدهٔ مدیر ثبت خواهد بود .

مادهٔ۴۰ - مفاد مادهٔ ۳۸ نسبت بمعاملاتی هم‌که‌قبل از تاریخ اجراء این‌قانون واقع و برای انتقال دهنده بنحوی از انحاء حق استرداد مال مورد معامله قید شده

است مجری خواهد بود اعم از اینکه نسبت بملك مورد معامله تقاضای ثبت شده یا نشده باشد و محاکم مکلف هستند بر طبق آن حکم صادر نمایند مگر اینکه در تاریخ اجرا این قانون مدتی که برای حق استرداد مقرر بوده منقضی و بعلاوه ملك پس از انقضاء مدت حق استرداد بتصرف منتقل الیه داده شده باشد .

مادهٔ ۴۱- تخلف قضات از مادهٔ ۳۸ ومادهٔ ۳۹ و ۴۰ موجب مجازات انتظامی از درجه شش ببالا است .

مادهٔ ۴۲- هرگاه مستدعی ثبت تقاضای ثبت رامسترد داشت کلیهٔ عملیاتی که تا آن تاریخ شده است باطل میشود .

مادهٔ ۴۳- درصورتیکه در اثناء مدت عملیات مقدماتی تقاضا کنندهٔ ثبت ملك مورد تقاضا راکلا یا بعضاً بدیگری انتقال دهد باید انتقال دهنده ومنتقل الیه شخصاً یا بتوسط وکیل ثابت الوکاله دراداره ثبت اسناد حاضر ومعاملهٔ خودرا باداره ثبت اسناد اطلاع دهد .

مادهٔ ۴۴- چنانچه انتقال قبل از انتشار اعلان نوبت اول واقع شده باشد بتقاضای منتقل الیه اعلانات باسم او منتشر خواهد شد واگر بعد از انتشار اعلان نوبت اول باشد بقیه اعلانات باسم تقاضا کننده باقید انتقال وذکر اسم منتقل الیه منتشر میشود .

مادهٔ ۴۵- اگر انتقال بعد از انقضاء مدت ۹۰ روز وقبل ازصدورسند مالکیت واقع شود ملك باسم تقاضا کنندهٔ اولی دردفتر املاك ثبت وانتقال بمالك جدید دردفتر غیرمنقول ودفتر املاك ثبت وسند مالکیت بمالك جدید داده خواهد شد .

مادهٔ ۴۶- درمورد مواد ۴۳ و ۴۴ و ۴۵ بغیر از حق الثبتی که تقاضا کنندهٔ اولی در موقع تقدیم تقاضانامه داده است حق دیگری گرفته نمی‌شود .

مادهٔ ۴۷- هرگاه مورد انتقال ملکی باشد که نسبت بآن معترض موجود است ادارهٔ ثبت مکلف است درموقعی که مستدعی ثبت ومنتقل الیه برای اطلاع دادن معامله

باداره حاضر میشوند اسامی معترضین و اعتراضات آنها را باطلاع منتقل الیه رسانیده واقعه‌رادردوسیهٔ عمل‌قیدو بامضای منتقل‌الیه برساند وهمچنین درظرف ده‌روز بمعترضین اطلاع‌دهدکه ملك‌بدیگری انتقال‌داده شده‌است .

مادهٔ ۴۸ـ هرگاه انتقال دهنده معاملهٔ خود را باداره‌ٔ ثبت اسناد اطلاع نداد و منتقل‌الیه باداره مراجعه نموداداره بمستدعی ثبت اظهار منتقل‌الیه رااخطار مینماید چنانچه مشارالیه پس‌از رؤیت اخطاردر ظرف ده‌روز انتقال راتصدیق نموداعلانات با رعایت ماده(۴۴) باسم‌منتقل‌الیه وباقیدانتقال ازمستدعی ثبت منتشر خواهدشد و در صورت عدم‌تصدیق ، منتقل‌الیه معترض شناخته شده‌وپس‌از انقضای ده‌روزفوق‌الذکر در مدت شصت‌روزحق مراجعه بمحکمه یامحقق ثبت‌برای اومحفوظ خواهد بود .

مادهٔ ۴۹ـفوت مستدعی ثبت‌مانع جریان عملیات ثبت‌نخواهد بودمگر اینکه وراث اوکتباً تقاضای ثبت را مسترددارند .

مادهٔ ۵۰ـهرگاه مستدعی ثبت‌بعدازانقضای مدت‌اعتراض وقبل‌از ثبت ملك‌فوت نماید برای‌ثبت ملك‌باسم وارث‌باید مطابق قسمت اخیرمادهٔ ۱۲۶ رفتارشود .

فصل دوم
تقاضای‌ثبت

مادهٔ ۵۱ـاشخاص ذیل‌حق تقاضای ثبت‌دارند .

۱ـمالك

۲ـکسانیکه ملکی بنفع‌آنها حبس یاوصیت شده‌است نسبت بحقی‌که برای‌آنها تعیین شده است .

۳ـکسانیکه درملك حقوقی ازقبیل حق‌الشرب ـ حق‌المجری ـ حق‌السکنی حق‌النظاره حقوق‌تولیتی وحق اعیانی وامثال‌آن دارند نسبت بحق‌خود .

مادهٔ ۵۲ـتقاضانامهٔ ثبت‌باید‌بامضای مستدعی ثبت‌ویاوکیل ثابت‌الوکالهٔ اوبوده وبمدیر ثبت داده شود .

مادهٔ ۵۳- هرگاه مستدعی ثبت نتواند امضاء کند مدیر ثبت این نکته راقید نموده وپس از اطمینان از هویت او تصدیق خواهد کردکه تقاضانامه از طرف مستدعی ثبت داده شده است .

مادهٔ ۵۴- درصورتیکه تقاضا بتوسط وکیل باشد باید وکالت‌نامه مشتمل بر اختیارات لازمه برای‌تقاضای ثبت‌راضمیمه نماید.

مادهٔ ۵۵- تقاضانامه شامل‌نکات ذیل خواهد بود .

۱- اسم‌واسم خانوادگی رسمیت تقاضاکننده نسبت بملك موردتقاضا ومحل‌اقامت ومشخصات دیگر مستدعی ثبت‌ووکیل او۲- تابعیت مستدعی ثبت ۳- نوع مال‌غیر منقولی که‌تقاضای ثبت آن‌شده باتعیین محل ومشخصات وحدود واجزاء ومتعلقات آن۴- قیمت ملك‌در تاریخ تقاضا ۵- شرح‌حقوقی که برای‌اشخاص‌در آن‌ملك‌است با تعیین‌صاحبان‌حقوق وهمچنین حقوقی که مستدعی‌ثبت در املاك مجاوردارد ۶- معرفی‌صاحبان املاك‌مجاور.

مادهٔ ۵۶- درموقع تقدیم تقاضا باید‌تقاضاکننده اسناد وقبالجات وبنچاق ملك‌و مدارك‌راجعه به‌آنرا باداره ثبت‌ارائه‌دهد تاخلاصه آن‌دردوسیهٔ عمل‌ثبت شودواگردلیل مالکیت منحصر بتصرف است‌ادله وامارات تصرف‌فعلی خودرا بایدکتباً باداره‌ثبت‌اسناد واملاك تسلیم‌نماید ودرهر حال تقاضاکننده نحوهٔ تصرف خودرا که مطابق این قانون اورا برای تقاضای ثبت مجاز میدارد معلوم‌کند .

مادهٔ ۵۷- نسبت باملاکی‌که مالك‌خاصی ندارد‌تقاضای ثبت پذیرفته نمیشود .

فصل‌سوم- تحدید حدود واعلانات

مادهٔ ۵۸- پس‌از تقدیم تقاضانامه مدیر ثبت اعلانی ترتیب میدهد مشتمل بر خلاصه ومفاد تقاضانامه وتعیین روزوساعت برای تعیین حدود موقت ملکی‌که تقاضای ثبت‌آن شده است .

مادهٔ ۵۹- اعلان مذکوره درمادهٔ‌قبل رامدیر‌ثبت اسناد دریکی ازجرائد حوزهٔ

خود واگردرآن حوزه روزنامه‌نباشد دریکی‌ازجرایدحوزهٔ دیگرمطابق نظامنامه‌ای‌که وزارت‌عدلیه معین خواهدکرد منتشرمینماید.

مادهٔ ۶۰ ــ اعلانات مربوطه بهرناحیه‌باید درجریدهٔ معینی منتشر شودکه در آخر هرسال برای‌سال‌بعد ازطرف وزارت‌عدلیه معین شده وباطلاع عموم‌خواهدرسید.

مادهٔ ۶۱ ــ روزنامه‌هائی‌که‌بیشترمنتشرمیشوند برسایرجراید مقدم‌خواهندبود.

مادهٔ ۶۲ ــ علاوه از اعلان درجراید چندنسخه اعلان برای انتشار در اماکن عمومی ودرصورتیکه تقاضای ثبت راجع بابنیه باشد برای الصاق اعلان دربابنیهٔ مذکوره نزد حکومت یاکمیسر یاکدخدای محل ولدی الاقتضاء نزدکدخداهای املاك مجاور ارسال خواهدشد حکومت وکمیسر وکدخداها فوراً اعلانات را درمحل منتشر وتصدیقی راجع باینکه اعلان درچه تاریخ منتشر شده است برای‌مدیرثبت میفرستند.

مادهٔ ۶۳ ـ مدیرثبت یامعاون اوعملیات راجعه به‌تعیین حدود موقت را شخصاً یا بتوسط یکی از نمایندگان‌بکمك یکنفرنقشه‌کش (درصورتیکه لازم باشد) وحضور تقاضاکننده یاوکیل اواجرا خواهد نمود .

مادهٔ ۶۴ ــ برای موقع تعیین حدود مدیر ثبت اسناد واملاك اشخاص ذیل را احضارخواهدکرد :

۱ ــ مستدعی‌ثبت ۲ــ صاحبان املاك مجاور ۳ ــ اشخاصی‌که اعتراض نموده‌اند اشخاص مزبور دعوت میشوند تا درعملیات تعیین حدود حضور بهمرسانیده ویا وکیل خود را برای‌حضور اعزام دارند.

مادهٔ ۶۵ ــ اعلان تعیین‌حدود بمنزلهٔ احضار صاحبان املاك‌مجاور است‌ونسبت باشخاصیکه درمحل وقوع ملك مقیم‌بوده واحضارآنها هم برای موقع‌تعیین‌حدودممکن است دعوتنامهٔ علیحده ارسال‌خواهد شد.

مادهٔ ۶۶ ـ تحدیدحدود نباید زودتر ازسه‌روز بعدازانتشار اعلان تحدیدحدود بعمل‌آید .

مادهٔ ۶۷ ـ اگرفاصله بین‌انتشار اعلان وتاریخ تحدیدحدودکمتراز سه‌روز باشد وقت تحدیدحدود باید تغییر داده شود .

مادهٔ ۶۸ ـ درصورت فوق مخارج اعلان مجدد بعهدهٔ مدیر ثبت است وبعلاوه معادل ده‌روز ازحقوق مدیر ثبت بعنوان جریمه‌کسر خواهدشد.

مادهٔ ۶۹ ـ تقاضاکننده یاوکیل او حدود ملکی راکه میخواهد ثبت‌کند بطور مشخص معرفی‌نموده وصاحبان املاك مجاور ودخالت‌کنندگان چنانچه‌ایراد واعتراض دارند بیان مینمایند و نقشه‌کش (درصورتیکه‌باشد) برای‌حدود ملك‌لدی‌الضروره نصب علامت نموده و نقشهٔ‌مختصری رسم مینماید.

مادهٔ ۷۰ ـ مستدعی ثبت درموقع تعیین حدود فقط ابنیه واجزائی را میتواند معرفی‌کندکه‌داخل در حدود مندرجه درتقاضانامه بوده است.

مادهٔ ۷۱ ـ مدیر ثبت اسناد یانمایندهٔ اوصورت مجلسی درموقع تعیین حدود با قید مطالب ذیل ترتیب میدهد . ۱ـ تعیین ماه وروز یا روزهاییکه عملیات درآن‌واقع شده است ۲ ـ اسم واسم خانوادگی وسمت ومحل اقامت اشخاصی‌که حضورداشته‌اند ۳ـ اظهارات اشخاصی‌که اعتراض نموده‌اند۴ ـ ذکرحقوقی‌که دیگران درملك دارندبطور صریح ومعین ۵ـ ذکر علامات وعده ودلالت آنها ۶ ـ اسنادیکه‌تقاضاکننده ومعترضین تقدیم داشته‌اند .

مادهٔ ۷۲ ـ صورت‌مجلس فوقرا مدیر ثبت‌اسناد یا معاون ونمایندهٔ‌اوونقشه‌کش وکلیهٔ‌حضار ودخالت‌کنندگان درهمان‌مجلس امضاء میکنند .

مادهٔ ۷۳ ـ درصورتیکه بعضی ازحضار نتوانند یانخواهندامضاءکنند این‌نکته درصورت مجلس قید میشود.

مادهٔ ۷۴ ـ بصورت مجلس فوق‌نقشهٔ تعیین حدود موقت وکلیه اسنادی‌که تسلیم شده است ضمیمه خواهد شد .

مادهٔ ۷۵ ـ هرگاه مستدعی ثبت یا نمایندهٔ او برای تعیین حدود حاضر نشود عملیات موقوف میشود وفقط غیبت او درصورت‌مجلس ذکر خواهد شد در اینصورت تقاضانامه مسکوت ومخارجی‌که شده است از وجه ودیعه موضوع وبقیه بمستدعی ثبت رد میشود واگر مشارالیه تقاضای خود را مجدداً تعقیب نماید باید مخارج مقدماتی آنرا ثانیاً ودیعه‌کند .

مادهٔ ۷۶ ـ پس‌از تعیین حدود موقت مدیر ثبت‌اسنادباید اعلانی بوسائل‌مذکوره در مادهٔ ۵۹ وسایر وسائل‌ممکنه ازقبیل جار وغیره منتشر نماید مشتمل بر نوع ملك ومحل وقوع آن ومشخصات وحدودیکه موقتاً تعیین شده واسم مستدعی ثبت ومتصرف فعلی وعنوان تصرف اواینکه اعتراضات‌راجعه‌به‌ثبت‌ملك درظرف‌مدت۹۰روزدر دائرهٔ ثبت اسناد واملاك پذیرفته خواهد شد وپس از انقضاء مدت مزبور اعتراضی پذیرفته نمیشود واعلان مزبور درهر۳۰ روز یکمرتبه تجدیدخواهدشد .

مادهٔ ۷۷ ـ هرگاه موضوع ثبت ابنیه واملاکی باشدکه‌حدود آنهاکاملا معین و مشخص‌است از اقداماتی‌که بایستی در محل بعمل‌آید ودراین‌فصل مذکورشده میتوان صرفنظرکرد ولی اعلان مذکور درمادهٔ ۷۶ باید منتشر شود .

فصل چهارم
اعتراض

مادهٔ ۷۸ ـ در مدت‌نود روزازتاریخ انتشاراعلان نوبت‌اول درمحل (که تاریخ انتشارآن برطبق تصدیق حکومت‌یاکمیسریاکدخدامحرزاست) اشخاص‌ذینفع میتوانند نسبت بمالکیت مستدعی ثبت‌کلا یـا بعضاً ویا درحدود ملك ویا نسبت بحقی‌که برای خود درآن ملك قائل هستند اعتراض نمایند .

مادهٔ ۷۹ ـ اعتراضات باید بدوایر وشعبات ثبت اسناد و املاك مربوطه تسلیم شده ودرمقابل رسید داده شود .

مادهٔ ۸۰ ـ اعتراض‌کننده بایددراعتراض نامه نکات‌ذیل‌راقیدکند۱ـ اسم وشهرت ومحل اقامت خود ۲ ـ موضوع ومورد اعتراض ۳ ـ تعیین ملك‌مورد تقاضا واسم‌تقاضا کنندهٔ ثبت .

مادهٔ ۸۱ ـ هرگاه اعتراض شفاهی باشد صورت مجلس در ادارهٔ ثبت مشتمل برنکات فوق بامضای معترض وتصدیق مدیر ثبت تنظیم میشود .

مادهٔ ۸۲ ـ پس ازتسلیم اعتراض واخذ رسید (با قید تاریخ تسلیم) معترض باید درمدت شصت روز ازتاریخ اعتراض بمرجع صلاحیت‌دار (محکمه یامحقق ثبت) مراجعه نموده عرضحال بدهد .

مادهٔ ۸۳ ـ بعرضحال فوق باید سواد رسید اعتراض ضمیمه باشد .

مادهٔ ۸۴ ـ معترض باید تصدیق مرجع صلاحیت‌دار مشعر براینکه عرضحال درظرف مدت داده شده بادارهٔ ثبت اسناد داده ورسید اخذ نماید .

مادهٔ ۸۵ ـ هرگاه معترض تصدیق فوق راقبل ازثبت ملك بدایرهٔ ثبت اسناد نداد حق اوساقط خواهد شد .

مادهٔ ۸۶ ـ درصورتی‌که بین معترض ومستدعی ثبت راجع بموضوع اعتراض محاکمه باشد معترض مکلف است قبل ازثبت ملك تصدیق محکمه را بدایرهٔ ثبت اسناد تسلیم نماید والا حق‌او ساقط خواهد شد .

مادهٔ ۸۷ ـ ادارهٔ ثبت بایستی پس ازوصول اعتراض سواد آنراکتباً بضمیمهٔ اخطاریه بمستدعی ثبت ابلاغ ونیز بمعترض اخطار نمایدکه درظرف مدت شصت روز مذکور درمادهٔ ۸۲ مکلف است بمرجع صلاحیت‌دار مراجعه‌کند دراین اخطار باید صریحاً بمعترض نوشته شودکه اگر قبل ازثبت ملك در دفتر املاك تصدیق محکمه یا

محقق ثبت‌را دائر بتقدیم عرضحال باداره ثبت تسلیم نکرد حق او ساقط خواهد شد .

مادهٔ ۸۸ ـ اگر مستدعی ثبت باعتراض معترض تمکین نمود اداره مکلف است که تمکین اورا بوسیلهٔ اخطاریه بمعترض ابلاغ کند .

مادهٔ ۸۹ ـ اگر معترض پس از تقدیم عرضحال بمحکمه یامحقق ثبت درمدت شصت روز دعوی خودرا تعقیب نکرد (مسکوت‌گذاشت) محکمه یا محقق ثبت مکلف است که بتقاضای مستدعی ثبت قرار اسقاط دعوی اعتراض راصادر نماید .

مادهٔ ۹۰ ـ ازاین قرار میتوان استیناف داد رأی استیناف قابل تمیز نیست .

مادهٔ ۹۱ ـ نسبت باشخاصی که قبل از انتشار اعلان نوبت اول نیز اعتراض کرده اند مدت شصت روز مهلت مراجعه بمحکمه یامحقق ثبت از تاریخ تقدیم اعتراض خواهد بود .

مادهٔ ۹۲ ـ تاریخ وصول اعتراض همان تاریخ تسلیم بحوزهٔ مرکزی ثبت یا شعبات مربوطه خواهد بود .

مادهٔ ۹۳ ـ اعتراض بایستی قبل ازانقضای مدت ۹۰ روزمذکور درمادهٔ (۷۸) بمرکز ثبت اسناد محل یاشعبهٔ محل وقوع ملك رسیده باشد .

مادهٔ ۹۴ ـ هرگاه معترض درمدت مقرر بمحکمه یامحقق ثبت عرضحال داد و بعد معلوم شدکه محکمه یا محقق صلاحیت نداشته برای تقدیم عرضحال بمرجع صلاحیت دار از تاریخ ابلاغ قرار قطعی راجع بصلاحیت (۱۰) روز مهلت داده میشود مگر اینکه ازتاریخ ابلاغ بانقضاء مدت شصت روز مذکور درمادهٔ (۸۲) بیش ازده روز باقی مانده باشدکه دراین صورت درتمام بقیهٔ مدت حق دادن عرضحال خواهد داشت .

مادهٔ ۹۵ ـ درصورتیکه درجلسهٔ مقرر برای محاکمه یارسیدگی محقق ثبت معترض یاوکیل اوحاضر نشود ومطابق قانون اصول محاکمات حقوقی بتقاضای مستدعی

ثبت عرضحال اوابطال گردد تجدید عرضحال درخارج مدت شصت روز مقرر فقط در ظرف ده‌روز پس ازابلاغ قرار ابطال برای یکمرتبه ممکن خواهد بود .

مادهٔ ۹۶ - هرگاه معترض قبل ازگذشتن مدت شصت روزبرای دادن عرضحال یاشصت روز مهلت برای تعقیب امر درنزد محقق ثبت‌یا محکمه فوت‌کرد یامجنون‌شد وراث متوفی یاکسان مجنون بـاید درظرف ده روز بپارکه بدایت محل ثبت اطلاع داده وپارکه مکلف است درظرف چهل وهشت ساعت ادارهٔ ثبت و محقق یا محکمه را مطلع نماید .

مادهٔ ۹۷ - پس ازوصول اطلاع ادارهٔ ثبت ازثبت ملك خودداری میکند وبقیهٔ شصت‌روز ازروزی حساب میشودکه ازطرف ادارهٔ ثبت‌یادر صورتیکه عرضحال بمحقق یابمحکمه داده شده باشد ازطرف محقق یامحکمه بوراث یاقیم اواخطارگرددکه اگر تاآخر بقیهٔ‌مدت عرضحال‌ندهند یاامررادر نزدمحقق ثبت‌یا محکمه مسکوت‌بگذارند حق‌آنها ساقط خواهد شد .

مادهٔ ۹۸ - مدتی‌که پس ازاخطار بورثه یاقیم مهلت داده میشود درهرصورت کمتر ازده روز نخواهد بود .

مادهٔ ۹۹ - هرگاه فوت یـا جنون درظرف ده روز مذکور درفوق به پـارکه اطلاع داده نشد وملك به‌ثبت رسید دیگر ادعائی پذیرفته نخواهد شد .

مادهٔ ۱۰۰ - اگر پس ازرسیدگی معلوم شودکه ادعای معترض مستند باسناد مجعوله ویا بقصد استفادهٔ نامشروع بوده است بتأدیهٔ پنجاه تومان الی دو هزار تومان بنفع دولت وطرف بالمناصفه‌محکوم خواهد شد مگر اینکه خسـارت طرف ازمبلغی که باوتعلق میگیرد زیادتر باشد در اینصورت نسبت باو بمبلغ بیشتر محکوم خواهد گردید این‌ترتیب مانع‌نخواهد بودکه درقسمت استعمال اسناد مجعوله مطابق مقررات قوانین جزائی نیزمحکوم‌گردد .

فصل پنجم ـ ثبت عمومی املاک

مادهٔ ۱۰۱ ـ قبل از انقضای مدت دوسال مذکور در مادهٔ ۲۱ نیز وزارت عدلیه میتواند حوزه‌های ثبتی‌را که مقتضی بداند بچند ناحیه تقسیم کرده و به ثبت عمومی املاک واقعه در یك یا چند ناحیه از حوزهٔ مزبور بترتیب ذیل اقدام کند.

مادهٔ ۱۰۲ ـ ثبت عمومی املاك خواه قبل از دوسال مذکور در مادهٔ ۲۱ و خواه بعد از آن باشد مطابق مواد ذیل بعمل خواهد آمد.

مادهٔ ۱۰۳ ـ قبل از اقدام به ثبت عمومی املاك واقعه درهر حوزه یا ناحیه حدود حوزه یا ناحیهٔ مزبور و اینکه املاك واقعه در آن حدود ثبت خواهد شد بایستی بوسیلهٔ اعلان درجراید وغیره باطلاع عموم برسد و اعلان مزبور درظرف سی روز سه مرتبه منتشر خواهد شد.

مادهٔ ۱۰۴ ـ سی روز پس از انتشار سومین اعلان بایدصورت کلیهٔ اشخاصی که خودرا بوسیلهٔ اظهارنامه مالك متصرف املاك واقعه در آن ناحیه معرفی کرده‌اند و همچنین اشخاص مذکور در مادهٔ ۱۰۶ وصورت املاك مجهول المالك و نوع ملك و نمره‌ای که از طرف ادارهٔ ثبت اسناد برای آن ملك تعیین میگردد درجراید اعلان شود.

مادهٔ ۱۰۵ ـ اعلان فوق تاشصت روز هر پانزده روز یکمرتبه منتشر شده وملکی که درظرف شصت روز از تاریخ انتشار اولین اعلان مورد اعتراض واقع نگردید بارعایت مادهٔ ۱۰۷ بملکیت قطعی کسی که خود را مالك و متصرف معرفی کرده است در دفتر املاك ثبت خواهد شد و دیگر از احدی نسبت بملك مزبور هیچگونه اعتراضی پذیرفته نیست.

مادهٔ ۱۰۶ ـ نسبت باشخاصی که درحوزه ثبت مقیم بوده واظهار نامه نداده‌اند ادارهٔ ثبت اسناد پس از تحقیق ملك را باسم آنها اعلان ودرصورت عدم اعتراض باحدودی که درنتیجهٔ تحدیدحدود املاك مجاور برای آن ملك معین میگردد ثبت خواهد کرد.

مادهٔ۱۰۷ - درموردمادهٔ فوق‌حق‌الثبت دوبرابر خواهد بود وبعلاوه‌این قبیل مالکین نسبت بحدود حق‌اعتراض نداشته‌وسندمالکیت آنهادرصورتیکه تا پنجسال‌از تاریخ ثبت معترضی پیدا نشد صادرخواهدگردید.

مادهٔ ۱۰۸ - اگرمالك متصرف ملکی بهیچوجه معلوم نباشدملك‌مزبور با نظارت مدعی‌العموم به‌ثبت خواهدرسید هرگاه تا ۲۰سال پس‌از ثبت مالك‌آن معین نشد سند مالکیت‌باسم دولت‌صادر خواهدگردید تامطابق قانون مدنی بمصارف خیریه برسد حق‌الثبت درصورتیکه ملك‌عایدی نداشته‌باشد گرفته‌نخواهدشد.

مادهٔ ۱۰۹ - اگر مالك ملکی معلوم ولی غایب‌مفقودالاثر باشد پس‌ازآنکه امین بوسیلهٔ مدعی‌العموم معین شد اقدام به‌ثبت خواهدکرد.

مادهٔ ۱۱۰- نسبت باشخاصی‌که برحسب‌تحقیقات مالك‌ملکی معرفی‌شده‌ومحل اقامت آنها درخارج ازحوزهٔ ثبت‌واقع‌است ویامحل اقامت آنها معلوم نیست بترتیب ذیل عمل خواهد شد.

مادهٔ ۱۱۱- اسامی این قبیل اشخاص درضمن صورت مذکوردرمادهٔ ۱۰۴ باذکراینکه محل‌اقامت‌آنهامعلوم‌نیست ویادرخارج‌ازحوزهٔ ثبت‌واقع است اعلان شده بعلاوه درضمن‌اعلان جداگانه که چهارمرتبه درظرف شصت روز مذکور درمادهٔ ۱۰۵ تکرار خواهد شد باشخاص‌مزبور اخطارمیشودکه‌اگرقبل ازانقضای‌شصت‌روزاظهارنامه ندادند ملك‌آنها باحدودی که در نتیجهٔ تحدید حدود املاك‌مجاور برای آن معین میشود ثبت خواهد گردید و حق‌الثبت درموقع صدور سند مالکیت دو برابر مأخوذ خواهد شد.

مادهٔ۱۱۲ - تحدیدحدود املاك‌واقعه درهرناحیه متدرجاً درظرف شصت روز مذکور درمادهٔ (۱۰۵) بترتیب نمرهٔاملاك بعمل‌آمده وصاحبان‌املاك ومجاورین برای روزتحدید حدود بوسیلهٔ اعلان احضار میشوند.

مادهٔ ۱۱۳ ـ اعلان‌فوق ده‌روز قبل ازروز تحدیدحدود سه‌مرتبه‌منتشرمیشود.

مادهٔ ۱۱۴ ـ مجاورینی‌که در موقع عملیات تحدیدحدود حاضر ونسبت بملك بهر عنوان حقی برای‌خود قائل‌بوده واعتراض دارند از تاریخ تنظیم صورت‌مجلس تاسی روز میتوانند اعتراض خودرا باداره‌ٔثبت تسلیم‌نمایند .

مادهٔ ۱۱۵ ـ مجاورینی‌که درموقع تحدید حدود حضور نداشته‌اند ولی‌ازحوزهٔ ثبت نیز خارج‌نباشند از تاریخی‌که برای تحدیدحدود بموجب اعلان معین‌شده‌تاآخر شصت روز مذکور در مادهٔ ۱۰۵ میتوانند اعتراض خود را بادارهٔ ثبت اسناد محل بدهند .

مادهٔ ۱۱۶ ـ هرگاه ازتاریخی‌که برای‌تحدیدحدود معین‌شده‌تاآخرمدت‌شصت روز کمتراز سی‌روزمانده باشدمجاورین‌غیر حاضر میتوانندتاانقضای سی‌روز از تاریخ مزبور اعتراض خودراتسلیم کنند .

مادهٔ ۱۱۷ ـ اگر بعد ازتنظیم صورت‌مجلس مجاورین غیرحاضر آنـرا رؤیت کرده‌باشند فقطدرظرف سی‌روز ازتاریخ‌رؤیت حق تقدیم‌اعتراض‌خواهندداشت.

مادهٔ ۱۱۸ ـ مجاور معترض باید درظرف‌سی‌روز ازتاریخ تسلیم‌اعتراض بمرجع صلاحیت‌دار مراجعه‌کرده وتصدیق آن‌مرجع‌را مشعر براینکه عرضحال درظرف مدت مزبور داده‌شده قبل‌ازثبت ملك باداره‌ٔثبت داده رسید اخذنماید .

مادهٔ ۱۱۹ ـ درصورتیکه قبل ازثبت‌ملك‌دردفتراملاك‌تصدیق‌مرجع‌صلاحیت‌دار تسلیم ادارهٔ ثبت نشود یاپس‌از تقدیم عرضحال معترض درمدت سی‌روز دعوی خـودرا بلاتعقیب گذارد حق او ساقط خواهدشد.

مادهٔ ۱۲۰ـ اگرصاحب‌ملك‌که‌اظهارنامه‌داده‌درموقع‌تحدیدحدودخودیانماینده‌اش حاضر نباشد ملك اوباحدوداظهار شده ازطرف مجاورین تحدید خواهد شد لیکـن

مالك یا نمایندهٔ او میتواند در همان مدت و بهمان طریقی که بموجب مادهٔ فوق معین شده نسبت بحقوق ارتفاقی وحدود اعتراض کند .

مادهٔ ۱۲۱ – هرگاه تحدید حدود کلیهٔ املاك واقع در ناحیه درظرف شصت روز باتمام نرسید تا سی روز پس از روزی که برای تحدید حدود در اعلان معین شده و تحدید حدود بعمل آمده مجاورین با رعایت مادهٔ ۱۱۵ و ۱۱۶ و ۱۱۷ میتوانند فقط نسبت بحدود وحقوق ارتفاقی اعتراض کنند .

مادهٔ ۱۲۲ – حق الثبت املاکی که بترتیب فوق در ثبت آنها اقدام میشود موافق نرخ روز انتشار اولین اعلان مذکور درمادهٔ ۱۰۳ وبترتیبی که وزارت عدلیه در نظامنامه معین میکند باقساط اخذ خواهد شد .

فصل ششم – در ثبت ملك و آثار آن

مادهٔ ۱۲۳ – پس از اتمام عملیات مقدماتی مقرره دراین قانون مدیر ثبت ملکی راکه تقاضای ثبت آن شده باقیود ذیل دردفتر املاك ثبت میکند .

۱– نمرهٔ ترتیبی ملك در موردملکی که نمره آن معین شده ۲– تاریخ ثبت ملك ۳– اسم و اسم خانوادگی و شغل ومحل اقامت وتابعیت مالك ۴– نوع ومشخصات مال غیرمنقول ومحل وقوع ملك واجزاء ومتعلقات آن ۵– حدود ملك ۶– قیمت ملك در موقع تقاضا ۷– حقوق مذکور در مادهٔ ۵۱ درصورتیکه باشد و اسامی صاحبان آن .

مادهٔ ۱۲۴ – پس ازثبت ملك دردفتر املاك مدیر ثبت سند مالکیت رامطابق ثبت دفتر املاك صادر نموده بمالك میدهد .

مادهٔ ۱۲۵ – پس از ثبت شدن ملك دردفتر املاك بجز مورد ارث نقل وانتقالات ویامعاملات جدید راجع بآن ملك رادولت برسمیت نخواهد شناخت مگر اینکه نقل وانتقالات ویامعاملات مزبوره دردائرهٔ ثبت اسناد واملاك ثبت شود .

مادهٔ ۱۲۶ – در مورد ارث هم ملك وقتی در دفتر املاك باسم وراث ثبت میشود

که وراثت و انحصار آنها محرز بوده و بین آنها در سهم الارث توافق باشد .

مادهٔ ۱۲۷ – درصورتیکه ملك ثبت شده بدیگری منتقل شود سند انتقال در دفتر معاملات غیر منقول ثبت و در دفتر املاك نیز در ذیل صورت ثبت ملك خلاصهٔ آن قید میشود و بهمین ترتیب کلیهٔ انتقالات بترتیب تاریخ در ذیل یکدیگر قید خواهد شد .

مادهٔ ۱۲۸ – در موقعی‌که ملك و یا حقوقی‌که تعلق به‌صغیر یا محجور و امثال آنها داشته دردفتر املاك ثبت شودسن صغیرویا علت حجر درصورت ثبت باید قیدگردد وپس‌ازاینکه حالت حجرمرتفع یاصغیرکبیرشد میتواند تقاضاکندکه‌کبریا رفع حجراو دردفتر تصریح شود .

مادهٔ ۱۲۹ – هروقت‌که بموجب نقل وانتقال‌سند مالکیت جدیدی درثبت اسناد نسبت‌بملکی تنظیم شودمدیرثبت اسنادواملاك درکلیهٔ صفحات دفتراملاك‌که شامل ثبت مقدم برآنست‌علامت مخصوص با مهردائرهٔ ثبت‌اسنادواملاك میزندکه دلالت برخروج مال ازملکیت مالك سابق‌کند وسند مالك سابق را هم ازاوگرفته همان علائم رابرآن وضع ودردفترضبط حوزهٔ خودضبط مینمایدواین‌امررابامرکب قرمزدرستون ملاحظات دفتراملاك در مقابل ثبت سابق ذکرمیکنند .

مادهٔ ۱۳۰ – در صورتیکه محقق شود سند مالکیت مفقود شده است این نکته در ستون ملاحظات قید خواهد شد .

مادهٔ ۱۳۱ – حق‌گرفتن سند مالکیت منحصر بمالك (یا وکیل ثابت‌الوکاله) اوست و در سند مزبور قید خواهد شدکه بمالك داده میشود ومدیر ثبت اسناد واملاك مطابقت آنرا با ثبت دفتر املاك تصدیق و امضاء کرده با مهرثبت اسنادممهورمینماید .

مادهٔ ۱۳۲ – درصورتیکه‌ملك مشاع باشدهریك ازشرکاء میتوانندسند مالکیت

جداگانه دریافت کنند ولیکن دائرهٔ ثبت اسنادواملاك باید درروی هریك ازاسنادیکه میدهد قید نمایدکه راجع بحصهٔ فلان شریك است .

مادهٔ۱۳۳ ـ هرگاه سند مالکیت مفقود شودصاحب آن پس ازپرداخت حقی‌که به موجب تعرفهٔ مقرر است میتواند المثنی آنرا بگیرد و باید درروی‌آن‌قید شودکه نسخه چندم است .

مادهٔ۱۳۴ ـ اشخاص ذینفع میتوانند تصدیقی راجع بحقوقی‌که درضمن ثبت ملك برای‌آنها محرزشده ازادارهٔ ثبت اسنادواملاك بگیرند ودراین تصدیقات بایداسم گیرنده تصریح شودوحق تصدیق مطابق تعرفه اخذ خواهد شد.

مادهٔ۱۳۵ ـ همینکه ملکی مطابق قانون‌ثبت اسناد واملاك دردفتراملاك بثبت رسید وسند مالکیت تسلیم شد دولت فقط‌کسی راکه ملك باسم او ثبت شده ویاکسی را که ملك مزبور باومنتقل شده وسند انتقال نیزدردفتراملاك ثبت‌گردیده یا اینکه ملك مزبورازمالك‌رسمی ارثاً باو رسیده باشد مالك خواهد شناخت .

مادهٔ۱۳۶ ـ ثبت حقوق مذکوره‌درمادهٔ ۵۱ دردفتر املاك سند رسمی صاحبان حقوق مزبوره است اعم ازاینکه در ضمن ثبت خود ملك یا علیحده ثبت شده باشد .

مادهٔ۱۳۷ ـ ثبت ملك بحقوق کسانیکه در آن ملك مجرای آب یا چاه قنات (اعم ازدائر و بائر) دارند بهیچ عنوان ودرهیچ صورت خللی وارد نمیآورد .

مادهٔ۱۳۸ ـ پس ازثبت ملك درغیرموارد مذکوره درمواد۲۲۲ و۲۲۳ و۲۲۵ و ۲۲۶ و۲۳۳ و۲۳۴ و۲۳۵ دعوی اینکه درضمن ثبت تضییع حقی ازکسی شده پذیرفته نخواهد شد .

باب سوم
ثبت اسناد
فصل اول ـ مواد عمومی

مادهٔ۱۳۹ ـ ثبت‌اسناد اختیاری است مگر درموارد ذیل :

۱ـ کلیهٔ معاملات راجعه به عین یا منافع املاکی که قبلا دردفتـر املاك ثبت شده باشد .

۲ـ کلیهٔ معاملات راجع بحقوقی که قبلا دردفتر املاك ثبت شده است .

مادهٔ ۱۴۰ ـ در نقاطی که ادارهٔ ثبت اسناد واملاك ودفاتر اسناد رسمی موجودبوده ووزارت عدلیه مقتضی بداند ثبت اسناد ذیل اجباری خواهد شد .

۱ـ کلیهٔ معاملات راجعه به عین یا منافع اموال غیرمنقوله که دردفتـر املاك ثبت نشده .

۲ـ اسناد راجعه به صلح وهبه مطلقاً وهمچنین شرکت‌نامه‌ها .

مادهٔ ۱۴۱ ـ سندی که مطابق مواد فوق باید به ثبت برسد وبه ثبت نرسیده در هیچیك ازادارات ومحاکم پذیرفته نخواهد شد .

مادهٔ ۱۴۲ ـ وظائف مسئولین دفاتر ازقرار تفصیل ذیل است :

۱ـ ثبت‌کردن اسناد مطابق مقررات قانون .

۲ـ دادن سواد مصدق از اسناد ثبت شده باشخاصی که درمادهٔ ۱۸۱ مصرح است.

۳ـ تصدیق صحت امضاء .

۴ـ قبول وحفظ اسنادی که امانت میگذارند .

مادهٔ ۱۴۳ ـ درموقع تصدیق صحت امضاء مسئول دفتر پس ازاحراز هویت کسی که امضای اورا تصدیق مینماید باید نکات ذیل را رعایت کند :

۱ـ تاریخ روزوماه .

۲ـ مشخصات صاحب امضاء .

۳ـ امضای مسئول دفتر ومهر اداره .

مادهٔ ۱۴۴ ـ کلیه اسناد و نوشتجاتی که برای ثبت بادارهٔ ثبت اسناد واملاك داده میشود باید بزبان فارسی بوده ویا ترجمه بوسیلهٔ مترجمین رسمی تصدیق شده باشد .

مادهٔ۱۴۵ - انتخاب مترجمین رسمی مطابق نظامنامه‌ای‌که ازطرف وزارت‌عدلیه تنظیم میشود بعمل خواهدآمد .

مادهٔ۱۴۶ - اسامی اشخاصی‌که اسناد خود را برای ثبت میآورند یا سندی را امضاء مینمایند باید با قید محل اقامت وشغل آنها بطور صریح نوشته شودکه درهویت آنها تردیدی حاصل نگردد .

مادهٔ۱۴۷ - هرگاه مسئول دفتردرهویت اشخاص تردید داشته باشد باید دونفر ازاشخاص معروف ومعتمد حضوراً هویت‌آنان را تصدیق نموده ومسئول دفترمراتب را دردفتر ثبت وبامضای شهود رسانیده واین نکته را درخود اسناد قید نماید .

مادهٔ۱۴۸ - درمورد مادهٔ فوق شاهدی‌که یکطرف ازاصحاب معامله را معرفی مینماید نمیتواند معرف طرف دیگرباشد .

مادهٔ۱۴۹ - وقتی‌که مسئول دفتر نتواند بوسیلهٔ شهود معروف ومعتمد هویت اشخاص را معین‌کند باید ازثبت نمودن سند امتناع نماید .

مادهٔ۱۵۰ - مسئول دفترنمیتواند اسنادی‌که بمنفعت خود یاکسانی‌که درتحت ولایت یا وصایت ویا قیمومت اوواقعند ویا با اوقرابت نسبی تا درجهٔ چهارم یا سببی تا درجهٔ سوم دارند ویا درخدمت اوهستند ثبت نماید .

مادهٔ۱۵۱ -- درمورد مادهٔ فوق‌وهمچنین درمواقعی‌که مسئول دفتربواسطهٔمرض وامثال‌آن ازانجام وظیفه معذوراست عمل ثبت بعهدهٔ مسئول دفتر دیگری‌که درآن حوزه مأموریت دارد واگذارخواهد شد واگرمسئول دفترمنحصربفرد باشد مشارالیه با حضورامین صلح ومدعی‌العموم محل یا نمایندهٔ اوسند را ثبت خواهدکرد .

مادهٔ۱۵۲ - مسئول دفترباید نمره وتاریخ ثبت را با تعیین دفتری‌که‌سنددرآن ثبت شده درروی هرسندی‌که ثبت می‌شود قید کرده وبامضای خود ممضی وبمهردائرهٔ ثبت برساند .

مادهٔ۱۵۳ ـ اسناد باید حرف بحرف ازاول تا آخرمتن وحاشیهٔ سجل وظهر ثبت شود .

مادهٔ۱۵۴ ـ مسئول دفترنباید اسناد اشخاصی را که طرفین یا یك طرف‌معامله آنها غیربالغ یا مجنون یا سفیه یا بنحوی دیگر از انحاء قانونی ممنوع از تصرف هستند ثبت نماید مگراینکه‌آن معامله را کسی نموده باشدکه قانوناً حق‌آن معامله را دارد .

مادهٔ۱۵۵ ـ شهودباید بالغ وموثق باشندعلاوه‌براین ورقهٔ‌هویت (سجل‌احوال) خود را ارائه دهند .

مادهٔ۱۵۶ ـ شهادت اشخاص ذیل پذیرفته نخواهد شد :

۱ـ کوریا گنگ یا کریا محجور ۲ ـ اشخاص ذینفع درمعامله ۳ ـ خدمهٔ مسئول دفتر ۴ـ اقارب طرفین معامله تا درجهٔ سوم وهمچنین خدمهٔ اصحاب معامله ۵ـ اشخاصیکه بواسطهٔ ارتکاب به جنحه یا جنایت محکوم شده باشند .

مادهٔ۱۵۷ ـ مسئول دفتر ثبت نمیتواند اسناد راجعه بمعاملاتیکه مدلول آن مخالفت صریح با قوانین موضوعهٔ مملکتی داشته باشد ثبت نماید .

مادهٔ۱۵۸ ـ هرگاه طرفین معامله یا شهود زبان فارسی را ندانند ومسئول‌دفتر نیززبان‌آنها را نداند اظهارات‌آنها بوسیلهٔ مترجم رسمی ترجمه خواهد شد .

مادهٔ۱۵۹ ـ علاوه برمقرراتی‌که بموجب مواد مخصوصه تصریح شده است مسئول دفترثبت بایدکلیهٔ اموری را که برای استحکام صحت ثبت بعمل‌آمده است در روی سندی‌که ثبت شده وهمچنین درستون ملاحظات یا ستونهای مخصوص دفاتر قید نماید .

مادهٔ۱۶۰ ـ اگربرای ثبت نمودن‌اسناد ابراز تصدیق هویت یا وکالت‌نامه‌یاورقهٔ

معتبر دیگری لازم باشد عین تصدیق نامهٔ هویت یا وکالت نامهٔ باید درضبط اداره ماندهو اوراق دیگر اصلا یا سواداً ضبط گردد .

مادهٔ۱۶۱ـ مسئول دفتر ثبت بایدقبل از ثبت سند حق الثبتی راکه بآن تعلق میگیرد بطرفین معامله یا وکلاء آنها اعلام نموده و آن را دریافت دارد و اگر بعداً طرفین معامله برای انجام ترتیبات ثبت حاضر نشوند حقی که اخذ شده بآنها مسترد نخواهد شد.

مادهٔ۱۶۲ـ عبارت ثبت باید خوانا وواضح بوده واعداد راجع بمبلغ وتاریخ و نمره باید یکمرتبه لااقل دردفتر ثبت ودرروی سندی که ثبت شده است باتمام حروف نوشته شوددرصورت اختلاف اعدادی که باتمام حروف نوشته شدهمعتبر است .

مادهٔ۱۶۳ـ فاصلهٔ سطور باید بیك اندازه بودهازیکجا شروع شدهودریکجا ختم شودبنحویکه ازسطورمعین خود تجاوز نکند .

مادهٔ۱۶۴ـ بالا بردن سطور در آخر سطر اکیداً ممنوع است و هرجاکه ثبت بانتها برسد باترتیب باید بقیهٔ مطلب رابسطر بعد برد جـای سفید و تصحیح و اضافه ممنوع است .

مادهٔ۱۶۵ـ اگرمسئول دفتر ثبت اشتباهاً جای سفیدگذاشته یامجبور بهتصحیح و یااضافه باشد صحت ثبت منوط برعایت حتمی شرایط ذیل خواهد بود .

۱ـ جای سفید باید بوسیله دوخطی که همدیگر راتقاطع نماید ازحیز استفاده انداخته شود .

۲ـ بروی کلمات زیادی بایدخط نازکی بامرکب قرمزکشیده شود .

۳ـ تصحیح واضافات باید در ستون ملاحظات نوشته شده وبامضای مسئول دفتر ثبت برسد وربط آن بوسیله رادهای که بامرکب قرمز نوشتهمیشود معین گردد وابطال جای سفید و همچنین حذف کلمات زیادی وتصحیح واضافات باید درآخر ثبت قبل از امضاء قید شود .

مادهٔ ۱۶۶ـ تراشیدن و پاك كردن و الحاق كردن بهر نحوی از انحاء در دفاتر ثبت اسناد واملاك ممنوع است كلیهٔ الحاقات و آنچه كه بجای كلمات تراشیده شده یا درمحل پاك شده نوشته میشود ازدرجهٔ اعتبار ساقط خواهد شد .

مادهٔ ۱۶۷ـ طرفین معامله ویاوكلای آنها باید ثبت سند راملاحظه نموده ومطابقت آن ثبت بااصل سند بتوسط مشارالیهم ومسئول دفتر ثبت تصدیق گردد .

مادهٔ ۱۶۸ـ درصورتیكه طرفین معامله ویا یكی از آنها كرویا گنگ ویا كور باشند علاوه برمعرفین هر یك از اشخاص مزبور باید بمعیت خود یك نفراز معتمدین خود را حاضر نمایندكه درموقع قرائت ثبت وامضاء آن حضور بهمرسانند شخص معتمد مزبور درمورداشخاص كر وگنگ بایدازجملهٔ اشخاصی باشدكه بتواند بآنها باشاره مطلب را بفهماند درمورد این ماده مراتب در اسنادی كه ثبت میشود ودر ستون ملاحظات دفتر باید قیدگردد .

مادهٔ ۱۶۹ـ امضای ثبت سند پس از قرائت آن بتوسط طرفین معامله یاوكلاء آنها دلیل رضایت آنها خواهد بود .

مادهٔ ۱۷۰ـ درموقعیكه معامله راجع باشخاص بیسواد است علاوه بر معرفین حضور یك نفرمطلع باسواد نیز كه طرف اعتماد شخص بیسوادباشد لازم است .

مادهٔ ۱۷۱ـ ثبت سند بایدبرای شخص بیسواد قرائت وهمچنین رضایت مشارالیه باید دردفتر ثبت قید وازطرف معتمد امضاءگردد .

مادهٔ ۱۷۲ـ قبل از ثبت سندی كه راجع بشخص بیسواد است مسئول دفتر ثبت باید بوسیلهٔ سئوالاتی كه از او مینماید اطمینان حاصل كندكه شخص مزبور مندرجات سند راكاملا میفهمد .

مادهٔ ۱۷۳ـ صاحب سندكه كر وگنگ بوده ولی میتواند بخواند باید شخصاً در دفترقید وامضاءكندكه سندراخوانده ومفادآن راتصدیق دارد .

مادهٔ ۱۷۴ـ هر گاه سندی بواسطه تقصیر یا غفلت مسئول دفتر از اعتبار افتاده باشد مسئول مذکور باید علاوه برمجازاتهای مقرره از عهدهٔ کلیهٔ خسارات وارده نیز برآید .

مادهٔ ۱۷۵ـ ثبت‌اسناد باید بتوسط مسئول دفتر بعمل آید .

فصل دوم ـ آثار ثبت اسناد

مادهٔ ۱۷۶ـ سندیکه مطابق قوانین ثبت شده رسمی است و تمام محتویات و امضاهای مندرجه درآن معتبر خواهد بودمگر اینکه مجعولیت‌آن سندثابت‌شود .

مادهٔ ۱۷۷ـ اسناد ثبت‌شده درقسمت راجعه بمعاملات وتعهدات مندرجه درآنها نسبت بطرفین ویاطرفی که تعهدکرده وکلیهٔ اشخاصی که قائم مقام قانونی آنان محسوب میشوند رسمیت واعتبار خواهند داشت .

مادهٔ ۱۷۸ـ کلیهٔ معاملات راجعه باموال غیرمنقوله که برطبق مقررات راجعه به ثبت‌املاك ثبت‌شده است نه‌فقط نسبت‌بطرفین معامله وقائم‌مقام قانونی‌آنها معتبر ورسمی است‌بلکه نسبت باشخاص ثالث نیزدارای اعتبارکامل ورسمیت خواهد بود .

مادهٔ ۱۷۹ـ قضات ومأمورین دیگردولتی که ازاعتباردادن باسنادثبت شده‌استنکاف نمایند درمحکمهٔ انتظامی یااداری تعقیب میشوند و درصورتیکه این تقصیر قضات یا مأمورین بدون‌جهت قانونی باشدوبهمین جهت‌ضرر مسلم نسبت بصاحبان اسناد رسمی متوجه شودمحکمهٔ انتظامی یااداری علاوه برمجازات اداری‌آنها را بجبران خسارات وارده نیزمحکوم خواهد نمود .

فصل سوم ـ سواداسناد

مادهٔ ۱۸۰ـ مسئولین‌دفتر ثبت‌سواداسنادی‌راکه ثبت نشده‌است‌نبایدتصدیق نمایند.

مادهٔ ۱۸۱ـ باستثناء مقررات مذکوره دراین قانون درموضوع سوادسندمالکیت مسئولین دفتردرصورت تقاضا سوادمصدق اسناد ثبت‌شده رابصاحبان‌اسناد وقائم‌مقام‌آنها و محاکم و مدعیان عمومی ومستنطقین واشخاصی که از محاکم تصدیق برای‌اخذ سواد

می‌آورند میدهند سوادهای مزبوره باید ازهرحیث مطابق باشدباسندیکه دردفترثبت اسناد واملاك ثبت شده است .

مادهٔ۱۸۲ـ هرگاه سواد سندی در روی چند ورق نوشته شده باشد باید اوراق مزبوره قیطان‌کشیده وممهور و نمرهٔ صفحات معین و بامضای مسئول دفتر ممضی باشد چسبانیدن صفحات بسرهم ممنوع است .

مادهٔ۱۸۳ ـ سواد مصدق اسنادیکه درسال‌جاری ثبت شده است بتوسط مسئول ثبت وسوادآنهائی‌که درسنوات ماضیه ثبت‌شده است بتوسط شعبهٔ ضبط ثبت‌اسناد حوزهٔ مربوطه داده میشود.

مادهٔ۱۸۴ ـ اسم شخصی که باو سواد داده میشود وهمچنین تاریخ دادن سواد باید درستون ملاحظات دفتر قیدشود وهمچنین درروی خود سواد بایدقیدشودکه سواد بفلان شخص یا بفلان محکمه داده می‌شود.

مادهٔ۱۸۵ـ ازاسنادی‌که دردفترثبت اسناد ثبت‌شده است مسئولین‌دفتریامدیران ضبط پس‌ازگرفتن حقوق قانونی سواد مصدق داده وهیچگونه تصدیقات‌دیگری راجع بآن‌سند نباید بدهند .

مادهٔ۱۸۶ ـ مسئول یا مدیر ضبط‌که سواد میدهد باید بمسئولیت خود مطابقت سواد را با سندی‌که ثبت‌شده باین‌عبارت‌که«این‌سواد مطابق بااصلی‌است‌کهدر دفتر ثبت شده» تصدیق وامضاء نماید.

مادهٔ۱۸۷ - سوادی‌که مطابقت‌آن باثبت‌دفتر تصدیق‌شده است‌بمنزلهٔ اصل سند خواهدبود مگردرصورت اثبات عدم مطابقت سواد باثبت دفتر .

فصل چهارم ـ درامانت اسناد

مادهٔ۱۸۸ ـ اشخاصی‌که سند خود را میخواهند در ادارهٔ ثبت اسناد و املاك

امانت بگذارند باید آنرا در پاکت و یا لفافهٔ دیگری که مهر شده باشد گذاشته وشخصاً روی پاکت تاریخ امانت گذاشتن را باتمام حروف در حضور مسئول دفتر ثبت قید کنند درصورتیکه خط نداشته باشند باید دو نفر شاهد تاریخ گذاشتن امانت را در روی لفافه یا پاکت نوشته وامضاء ومهر کنند.

مادهٔ ۱۸۹ - مسئول دفتر ثبت پس از تصدیق صحت نمرهٔ ترتیبی آنرا تعیین نموده وپاکت و یا لفافه را بمهر ادارهٔ ثبت اسناد واملاك ممهور مینماید ودر دفتر مخصوص همان نمرهٔ ترتیبی را که اتخاذ کرده باسم امانت گذار وتاریخ امانت واسامی شهود اگر باشند قید میکند و بمهر وامضای امانت گذار وشهود نیز خواهد رسانید.

مادهٔ ۱۹۰ - اشخاصی که سند خودرا امانت میگذارند میتوانند قبل از آنکه آنها را در پاکت یا لفافه دیگری گذارده ممهور کنند تقاضای سواد بنمایند در این صورت مسئول دفتر سواد مصدق خواهد داد ولی باید درروی سواد مزبور قید شود که این سواد مطابق با اصلی است که در ادارهٔ ثبت اسناد واملاك امانت گذاشته شده و بهیچوجه رسمیت ندارد مگر اینکه آن سند قبلا مطابق مقررات قانون ثبت شده باشد در اینصورت دایرهٔ ثبت اسناد واملاك میتواند سواد مصدق سند را بطوری که در این قانون مقرر است بدهد.

مادهٔ ۱۹۱ - درموقع امانت گذاشتن اسناد مسئول دفتر باید کلیهٔ مشخصات وممیزات پاکت یا لفافهٔ امانتی را درستون مخصوص دفتر قید نموده و بامضای خود وامانت گذار وشهود ممضی دارد و پس از آن رسیدی که مشتمل بر نمره ومشخصات پاکت یا لفافهٔ امانت است بامانت گذار بدهد.

مادهٔ ۱۹۲ - استرداد اسناد امانتی باین ترتیب بعمل میآید که درستون ملاحظات دفتر امانات ودرمقابل ثبتی که ازامانت سند بعمل آمده شخصی که سندرا پس میگیرد با حضور دو نفر شاهد رسید نوشته وآنرا امضاء مینماید.

مادهٔ ۱۹۳ ـ تاریخ استرداد باید درذیل رسید باتمام حروف قید شود وهمچنین اسم مسئول دفترومبلغ حق الحفاظ که اخذ میشود درج خواهدشد.

باب چهارم ـ دفاتر اسنادرسمی

مادهٔ ۱۹۴ ـ درنقاطی که وزارت عدلیه مقتضی بداند برای تنظیم اسناد رسمی دفاتر رسمی بعدهٔ کافی معین خواهدکرد هردفتررسمی اسناد مرکب است از یکنفر صاحب دفتر ولااقل یکنفر نمایندهٔ ادارهٔ ثبت اسناد .

مادهٔ ۱۹۵ ـ هیچ دفتری را نمیتوان رسمیت داد مگر اینکه صاحب آن در ضمن تقاضانامهٔ خود تبعیت ازقوانین و نظامات وزارت عدلیه را راجع به ثبت اسناد تعهد نماید .

مادهٔ ۱۹۶ ـ حوزهٔ صلاحیت دفاتر اسنادرسمی محدود نیست.

مادهٔ ۱۹۷ ـ نماینده ای که ازطرف ادارهٔ کل ثبت اسنادو املاك برای هر دفتری تعیین میشود باید دراوقات کار دردفتر اسنادرسمی حاضر باشد تا هر معامله و تعهدی که واقع میشود پس از ثبت دردفتر صاحب دفتر دردفتر خود ثبت نماید ودر هر یك از این دو دفتر باید نمرهٔ صفحهٔ دفتر دیگری که سنددر آن ثبت شده است قید گردد .

مادهٔ ۱۹۸ ـ هرگاه دفتراسناد رسمی که باید بارعایت مادهٔ ۱۹۵ معین شود در محضر یکی ازمجتهدین جامع الشرایط باشد حضور نماینده (بشرط اجازهٔ وزارت عدلیه) دردفتر لازم نبوده وسندیکه مطابق مقررات ازدفتر صادرشده و بادارهٔ ثبت صدور آن از ناحیهٔ صاحب دفتر مسلم باشد دردفتر اداره بثبت خواهدرسید.

مادهٔ ۱۹۹ ـ دفاتر اسنادرسمی ملزم برعایت مادهٔ (۱۱) این قانون راجع بتعدد و تنوع دفاتر ثبت نیست .

مادهٔ ۲۰۰ ـ درصورتیکه تقاضای ثبت سندی بشود تحصیل اطمینان از هویت متعاملین یا طرفی که تعهد کرده بعهدهٔ صاحب دفتر است واگر مشارالیه شخصاً آنها را نشناسد باید برطبق مواد این قانون رفتار نماید ودرصورت تخلف مشمول مادهٔ ۲۱۹ این قانون خواهد بود .

مادهٔ۲۰۱ - شهود ومعرفین واصحاب‌معامله باید دفترصاحب دفتر رامطابق‌مواد ۱۴۷ و۱۶۷ این قانون امضاء نمایند ولی در دفتر ثبت نماینده فقط امضای اصحاب معامله کافی خواهدبود .

مادهٔ۲۰۲ – درمورد املاکی‌که مطابق‌این‌قانون به‌ثبت‌نرسیده دفاتراسنادرسمی وهمچنین دوائر ثبت‌اسناد واملاك (در دفتر مخصوص) میتوانند هر نوع معامله و تعهد ونقل‌انتقالی‌را راجع بعین غیرمنقول یامنافع‌آن‌ثبت نمایند ولی‌این قبیل اسناد فقط نسبت بطرفین یاطرفی که‌تعهدکرده وقائم‌مقام قانونی آنها اعتبار رسمی‌خواهدداشت

مادهٔ۲۰۳ – درمورد معاملاتی‌که راجع بعین یامنافع‌املاك ثبت‌شده‌مطابق این قانون در دفاتر اسناد رسمی واقع‌میشود نمایندهٔ ثبت‌اسناد مکلف‌است‌که‌حق‌الثبت‌آنرا اخذ نموده وباعین سند باادارهٔ ثبت اسنادارسال‌دارد تاپس‌ازثبت دردفاتر معاملات غیر منقول مربوطه درمورد معاملات راجع بعین دردفتر املاك نیزقید شود.

مادهٔ۲۰۴ - ثبت معاملات‌مذکور درمادهٔ فوق دردفتر نمایندهٔ ثبت لازم نیست شهود ومعرفین دفترصاحب دفتررا باید امضاکنند و برای ثبت‌دردفاتر ثبت اسناد فقط امضای اصحاب معامله‌کافی‌خواهدبود.

مادهٔ۲۰۵ – ازعایدات‌حاصله ازحق‌الثبت صاحب‌دفتر بترتیب ذیل سهم‌خواهد برد : تاشصت تومان درماه‌نصف ـ ازشصت تومان ویکقران ببالا نسبت بمازادخمس‌ودر هر صورت بیش‌ازصدتومان درماه بصاحب دفترسهم داده‌نشده‌ولی‌اگرسهم‌ماهیانهٔ‌صاحب دفتر کمترازسی‌تومان باشدادارهٔ‌ثبت اسنادآن‌را تاسی تومان‌تکمیل‌خواهد نمود .

مادهٔ۲۰۶ – عایدات‌حاصله ازحق‌الثبت دفاتر اسناد رسمی پس از پرداخت‌سهم صاحبان دفاتر جزء عایدات‌عمومی محسوب وتسلیم خزانه‌خواهدشد.

مادهٔ۲۰۷ – باستثناء مواردیکه برای‌دفاتراسنادرسمی مطابق‌این قانون ترتیب

خاصی معین شده‌مقررات‌این قانون دردفاتر اسنادرسمی نیز لازم‌الرعایه واعتبار اسناد ثبت‌شده دردفاتر رسمی همان‌است که‌درمادهٔ ۱۷۶ و۱۷۷ مقررشده‌است.

باب‌پنجم- اجراء مفاد اسنادرسمی

مادهٔ۲۰۸ - مدلول کلیهٔ اسناد رسمی راجعه بدیون وسایر اموال منقول بدون احتیاج حکمی از محاکم‌عدلیه لازم‌الاجرا خواهد بود مگردرمورد تسلیم‌عین‌منقولی که‌شخص ثالثی متصرف ومدعی مالکیت آن‌باشد .

مادهٔ۲۰۹-کلیهٔ‌اسنادرسمی راجعه‌بمعاملات املاکی‌که مطابق‌مقررات‌این‌قانون ثبت شده است مستقلا وبدون مراجعه‌بمحاکم‌لازم‌الاجرا است وادعای‌شخص‌ثالث نسبت بآنها مانع‌اجرانخواهدبود .

مادهٔ۲۱۰ - مسئول دفترسوادسندی راکه باید اجراشود وصاحب‌سند تقاضای اجرای‌آن‌را نموده تهیه ومدیرثبت مطابق مادهٔ ۲۱۱ درذیل آن سواد دستور اجـرا خواهد داد .

مادهٔ۲۱۱ - درموقع‌صدور ورقهٔ اجرائیه مدیرثبت‌موضوعی‌راکه‌بایداجرا شود درروی ورقه قید وبامضاء خود ممضی وبمهرمخصوص اجرا ممهورمینماید .

مادهٔ۲۱۲ - عموم ضابطین عدلیه وسایر قوای دولتی مکلف هستند در مواقعی که از طرف مأمورین اجرا بآنها مراجعه میشود در اجـرای مفاد ورقهٔ اجرائیه اقدام کنند .

مادهٔ۲۱۳ - ترتیب اجرای اسنادرسمی مطابق نظامنامهٔ مخصوصی خواهد بود که‌وزارت عدلیه تنظیم‌خواهد کرد .

مادهٔ۲۱۴ - دستور اجـرا و رفع اختلافات راجع بعملیات اجرائی با مدیر ثبت است .

مادهٔ۲۱۵ - مرجع شکایت ازاجرای‌ثبت مدعی‌العموم بدایت محل‌است .

مادهٔ۲۱۶ـ ادعای مجعولیت سندرسمی عملیات راجع باجرای آن را موقوف نمیکندمگر پس ازاینکه مستنطق قرار مجرمیت متهم را صادر و مدعی‌العموم هم موافقت کرده باشد.

باب‌ششم ـ جرائم‌ومجازات

مادهٔ۲۱۷ ـ هریك‌ازمستخدمین واجزاء ثبت اسناد و املاك و صاحبان دفاتر رسمی عامداً یکی‌ازجرمهای‌ذیل‌را مرتکب‌شود جاعل‌دراسنادرسمی‌محسوب‌وبمجازاتی که‌برای جعل وتزویراسنادرسمی مقرراست محکوم خواهدشد.

اولا ـ اسنادمجعوله یامزوره را ثبت‌کنند.

ثانیاً ـ سندی رابدون‌حضور اشخاصی که‌مطابق قانون باید حضور داشته باشند ثبت نماید.

ثالثاً ـ سندی‌راباسم کسانیکه آن معامله را نکرده‌اندثبت‌کنند.

رابعاً ـ تاریخ سند یاثبت سندی‌را مقدم‌یامؤخر دردفتر ثبت‌کنند.

خامساً ـ تمام یاقسمتی ازدفاتر ثبت‌را معدوم یامکتوم‌کند یاورقی‌ازآن دفاتررا بکشد یا بوسایل متقلبانهٔ دیگر ثبت سندی‌رااز اعتبار واستفاده بیندازد.

سادساً ـ اسناداتتقالی راباعلم بعدم‌مالکیت انتقال‌دهنده ثبت‌کند.

سابعاً ـ سندی‌راکه‌بطور وضوح سندیت نداشته ویااز سندیت‌افتاده‌ثبت‌نماید.

مادهٔ۲۱۸ ـ هرگاه اعضاء ثبت اسناد واملاك سندی‌راکه مفادآن‌مخالفت صریح باقوانین موضوعهٔ مملکتی داشته ثبت کنند از یکسال تاسه سال از خدمات دولتی منفصل خواهند شد.

مادهٔ۲۱۹ ـ هریك ازاعضاء ثبت‌اسناد و املاك قبل‌ازاحراز هویت اشخاص ویا اهلیت اصحاب معامله ویاقابلیت موضوع‌معامله‌سندی‌را عمداً ثبت‌نماید بمجازات‌اداری فوق محکوم خواهدگردید.

مادهٔ ۲۲۰ – هریك ازمستخدمین واجزاء ثبت اسناد واملاك تصدیقاتی دهدکه مخالف واقع باشد درحکم جاعل اسناد رسمی خواهد بود .

مادهٔ ۲۲۱ – درموارد تقصیراتی‌که مجازات‌آنها بموجب این فصل معین نشده است مستخدمین واجزاء ثبت اسناد واملاك‌که مرتکب جرم عمومی ویا تقصیر اداری میشوند موافق مقررات قوانین جزائی ویا قانون‌استخدام تعقیب ومجازات خواهندشد

مادهٔ ۲۲۲- جزدرموردمذکوردرمادهٔ۳۸ (راجع به‌بیع‌شرط وامثال‌آن) هرکس تقاضای ثبت‌ملکی‌را بنمایدکه قبلابدیگری‌انتقال داده یابا علم‌باینکه بنحوی ازانحاء دیگر سلب مالکیت ازاو شده است تقاضای ثبت نمایدکلاه بردار محسوب میشود و همچنین‌است اگر درموقع تقاضامالك بوده‌ولی‌درموقع‌صدور سندمالکیت‌مالك‌نبوده و معهذا سند مالکیت بگیرد.

مادهٔ ۲۲۳ – حکم فوق درمورد وارثی نیز جاریست‌که باعلم بانتقال ملك از طرف مورث خود تقاضای ثبت‌آن ملك یاتقاضای صدور سند مالکیت آن ملك راباسم خود بنماید مشروط براینکه علم اوبوسیلهٔ امضاء یامهر محرز شود .

مادهٔ ۲۲۴ – هرگاه تقاضا کنندهٔ ثبت قبل از صدور سند مالکیت و قبل از شکایت جزائی مدعی خصوصی تقاضای خود را کتباً مسترد داشت از مجازات معاف خواهد بود .

مادهٔ ۲۲۵ – هرکس بعنوان مالکیت تقاضای ثبت‌ملکی رابنمایدکه بعنوانی غیر ازمالکیت عین تصرف‌آن میباشد ازقبیل مستأجر مباشر وغیره‌کلاه بردار محسوب خواهد شد .

مادهٔ ۲۲۶ – هرکس نسبت بملکی‌که‌درتصرف‌دیگری بوده بوسائل متقلبانه خود را متصرف قلمدادکرده وتقاضای ثبت‌کندکلاه بردار محسوب میشود ــ تجاوز از حدود مشمول این ماده نیست .

مادهٔ ۲۲۷ – درمورد مواد فوق اظهار نامه‌ای که درمورد ثبت عمومی املاك داده میشود بمنزله تقاضانامه است .

مادهٔ ۲۲۸ – درمورد موادقبل تعقیب متهم موکول بشکایت مدعی خصوصی است.

مادهٔ ۲۲۹ – در صورتی که مدعی خصوصی قبل از قطعیت حکم (سیر مرحله تمیزی) شکایت خودرا مسترد داشت تعقیب متروك خواهد شد .

مادهٔ ۲۳۰ – تجدید شکایت ازمدعی خصوصی پذیرفته نمیشود .

مادهٔ ۲۳۱ – در مورد مواد ۲۲۲و۲۲۳ و ۲۲۵ و۲۲۶مجرم علاوه برمجازات مقرر برای جرم کلاهبرداری تاموقعی که بوسیله تصدیق حق مدعی خصوصی در اداره ثبت املاك یا بوسائل دیگر خساراتی راکه مستقیماً بواسطه تقاضای ثبت وصدور سند مالکیت بطرف وارد آورده جبران ننماید درتوقیف خواهد ماند تعیین میزان خسارت بامحکمه ایست که حکم مجازات راداده. خسارت غیر مستقیم (خسارت ناشی ازمحاکمه) مطابق اصول معموله تعیین ووصول خواهد شد .

مادهٔ ۲۳۲ – هر کس یکی ازاعمال مشروحه درمواد ۲۲۲ و ۲۲۳ و ۲۲۵ و ۲۲۶ راقبل ازاین قانون مرتکب شده ـ درصورتی که ازتاریخ ارتکاب بیش ازسه سال نگذشته باشد مکلف است تاسه ماه پس ازتاریخ اجرای این قانون بوسیله تصدیق حق طرف دردفاتر ثبت یا بوسایل دیگر خسارات وارده برصاحب ملك راجبران نماید والا کلاهبردار محسوب شده وعلاوه برمجازات مقرر برای این جرم تا موقعی که خسارات وارده برطرف رابشرح مادهٔ ۲۳۱ جبران نکرده درتوقیف خواهد ماند .

مادهٔ ۲۳۳ – درمورد املاکی که برهن داده شده راهن باید درضمن تقاضانامه خود حق مرتهن راقید نماید ودر صورت تخلف وصدور سند مالکیت هرگاه طلب مرتهن را پس ازمطالبه ندادکلاهبردار محسوب وبارعایت مواد ۲۲۸ و ۲۲۹ و ۲۳۰ مطابق مادهٔ ۲۳۱ بااو رفتار خواهد شد .

مادهٔ ۲۳۴ ـ هرگاه‌کسی بموجب‌سند رسمی یاعادی حقی نسبت بعین یامنفعت معین بشخص یااشخاص داده و بعد نسبت بهمان عین یـا منفعت بموجب سند رسمی معامله یاتعهدی معارض باحق مزبور بنمـاید جاعل دراسناد رسمی محسوب و بحبس بااعمال شاقه از ۳ تـا ۱۵ سال محکوم خواهد شد .

مادهٔ ۲۳۵ ـ هرکس باقصد تقلب برخلاف واقع راجع بانتقال منافع اظهاری که‌مستلزم ضرر طرف است ودر دفتر اسناد رسمی یادفاتر دیگر ثبت‌قید شده‌کرده‌باشد کلاهبردارمحسوب شده‌وعلاوه برمجازات مقرر برای این‌جرم مادام‌که جبران خسارات وارده برطرف رابشرح مادهٔ ۲۳۱ نکرده در توقیف خواهد ماند مواد ۲۲۸ و ۲۲۹ و ۲۳۰ دراینمورد نیز لازم‌الرعایه است .

باب هفتم ـ تعرفه ومخارج ثبت اسناد و املاك

مادهٔ ۲۳۶ ـ حقوقی‌که دراداره ثبت اسناد واملاك ودفاتر رسمی اخذ میشود مطابق مواد ذیل خواهدبود .

مادهٔ ۲۳۷ ـ برای ثبت‌ملك دردفتر املاك علاوه برمخارج مقدماتی درنقاطی که اداره ثبت موجود بوده تاششماه ازتاریخ اجرای قانون متمم‌ثبت مصوب‌دیماه ۱۳۰۷ ودر سایر نقـاط تاششماه پس ازافتتاح اداره ثبت وشعبات آن تومـانی یکشاهی ودر ششماه دوم تومانی یکشاهی ونیم ودر سال دوم تومانی یکصد دینـار واز ابتدای سال سوم ازقرار تومانی دوشاهی ونیم حق‌الثبت‌مأخوذ خواهد شد .

مادهٔ ۲۳۸ ـ حق‌الثبت املاك مطابق نظامنامه باقساط دریافت‌میشود .

مادهٔ ۲۳۹ ـ تعرفه ثبت اسنادباستثنای موارد ذیل تومانی نیم‌شاهی‌است .

مادهٔ ۲۴۰ ـ برای ثبت اسنادی‌که تعیین‌قیمت‌آنها ممکن نباشد برای‌هرسند یك‌تومان‌مأخوذ خواهد شد .

مادهٔ ۲۴۱ ـ برای ثبت شرکت نامه‌ها تومانی ربع شاهی‌گرفته‌میشود .

مادهٔ ۲۴۲ - برای ثبت بروات وحوالجات تجارتی هرصد تومان پنج شاهی اخذ وکسور صدتومان بمنزله صدتومان حساب‌میشود .

مادهٔ ۲۴۳ - از بابت‌مخارج‌حرکت بخارج از مقر اداره‌یاشعبه ثبت در مورد ثبت املاك علاوه برمخارج حمل و نقل‌که بعهده مستدعی ثبت است برای مهندسین شبانه روزی ۲۰ قران و برای نماینده ۸ قران دریافت‌میشود .

مادهٔ ۲۴۴ - در موقع ثبت عمومی املاك خرده مالکین مخارج حرکت و کرایه حمل ونقل به‌تناسب سهام آنها درامـلاك‌اخذ خواهدشد .

مادهٔ۲۴۵ - حق‌الودیعه اسناد و اوراق از بابت هر بسته ممهور ماهی‌دوقران است حق‌الودیعه ششماهه قبلااخذ خواهد شد .

مادهٔ۲۴۶ - برای‌دادن سواد مصدق از اسناد ثبت شده‌برای هرصفحه که‌نمونه آن را وزارت‌عدلیه معین مینماید پنج قران‌است ـ کسرصفحه یك‌صفحه تمام‌محسوب خواهد شد .

مادهٔ۲۴۷ - برای‌دادن‌سوادمصدق از اوراق و اسناد ثبت نشده صفحه‌ای‌سه‌قران گرفته میشود کسر صفحه‌یك‌صفحه‌محسوب است .

مادهٔ۲۴۸ - حق‌الاجرای اسناد لازم الاجراتومانی دهشاهی و ازکسی که اجرا برعلیه اوست اخذ خواهد شد .

مادهٔ۲۴۹ - برای تصدیق صحت هرامضاء پنج قران مأخوذ می‌شود .

مادهٔ۲۵۰ - کلیه مخارج وحقوق فوق‌الذکر باستثناء حق الاجرا بعهدهٔ طرفی است‌که تقاضای ثبت مینماید مگرآنکه بین طرفین متعاهدین ترتیب دیگری مقرر شده باشد .

مادهٔ۲۵۱ - درموقع اخذ حقوق فوق‌الذکر مبلغهای کم‌تر از یکصد دینار یکصددیناراخذخواهد شد .

مادهٔ ۲۵۲ ـ سوادهائی که از طرف محاکم و مدعیان عمومی و مستنطقین تقاضا میشود از حقوق دولتی معاف خواهد بود ولی درصورتی که سوادهای مزبوره را بدون علت و سبب تقاضا کرده باشند علاوه برمجازات اداری دو برابر حق معمولی از تقاضا کننده اخذ خواهد شد .

باب هشتم
موادمخصوصه

مادهٔ ۲۵۳ ـ هر یك از مستخدمین ثبت که بعنوان کفالت شغل بالاتری را اشغال نماید حق‌دارد نصف حقوق رتبه خود و نصف حقوق بودجه مقامی را که متکفل است دریافت دارد مشروط براینکه شغل بالاتر نمایندگی ـ مسئولیت دفتر ـ مدیریت ضبط ـ معاونت یاریاست یکی از شعب یادوایر و ادارات ثبت خارج‌ازمرکز باشد .

مادهٔ ۲۵۴ ـ نسبت بتقاضای ثبتی که قبل از اجرای این قانون داده شده چنانچه اعلان نوبت اول آن منتشر نشده باشد اعلانات نوبتی سه مرتبه و درمدت نود روز منتشر خواهد گردید والا مطابق قانون سابق عمل خواهد شد .

مادهٔ ۲۵۵ ـ قوانین ذیل نسخ میشود :

۱ ـ قانون ثبت اسناد و املاك مصوبه ۲۱ حمل ۱۳۰۲ .

۲ ـ قانون ۲۷ آبانماه ۱۳۰۴ راجع بحق‌الثبت شرکت نامه‌ها واوراق تجارتی.

۳ ـ ماده اول و دوم قانون ۲۱ بهمن‌ماه ۱۳۰۴ راجع به‌مدت اعتراض بر تقاضای ثبت و اصلاح تعرفه ثبت اسناد .

۴ ـ ماده‌یك باتبصره‌های مربوطه و مادهٔ ۲ و ۷ و ۸ قانون ۲۱ بهمن ماه ۱۳۰۶ راجع به‌ثبت عمومی املاك .

۵ ـ قانون دهم امرداد ۱۳۰۷ راجع باصلاح ماده اول‌قانون ۲۱ بهمن ۱۳۰۶ .

۶ ـ قانون متمم قانون‌ثبت املاك‌مصوب ششم دی‌ماه ۱۳۰۷ .

۷ – قانون سیزدهم بهمن ۱۳۰۷ راجع بدفاتر اسناد رسمی .

۸ – قانون دوم خرداد ۱۳۰۸ در اصلاح قانون ثبت املاك .

۹ – قانون یازدهم مهرماه ۱۳۰۸ راجع به ثبت املاك .

مادهٔ ۲۵۶ – این قانون از اول اسفند ماه ۱۳۰۸ بموقع اجرا گذاشته میشود .

چون بموجب قانون مصوب دوازدهم آبانماه ۱۳۰۸ « وزیر عدلیه مجاز است کلیه لوایح قانونی راکه بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس از تصویب کمیسیون فعلی قوانین عدلیه بموقع اجراگذارده و پس از آزمایش آنها درعمل نواقصی راکه در ضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع و قوانین مزبوره را تکمیل نموده ثانیاً برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید » علیهذا (قانون ثبت اسناد واملاك) مشتمل بردویست و پنجاه وشش ماده که در تاریخ لیله بیست ویکم بهمن ماه یك هزاروسیصدو هشت شمسی بتصویب کمیسیون قوانین عدلیه مجلس شورای ملی رسیده است قابل اجرا است.

رئیس مجلس شورای ملی – دادگر

قانون(۱)

راجع به ثبت اماکن متبرکه وعمومی و املاك مفروزی که بعضی از متعلقات آن مشاع باشد

مصوب ۲۹ مهرماه ۱۳۰۹

مادهٔ اول – درموردخانه‌ها واملاکی که‌ازحیث اعیان یاعرصه واعیان بین چند نفر مالك بطورمفروز تقسیم ولی فضا یاحوض ویاآب انبارویا بعضی ازمتعلقات دیگر آن بین تمام یا بعضی ازمالکین مزبور مشاع باشدمقررات قانون ثبت اسناد راجع بثبت املاك مشاع مجری نبوده وثبت قسمت مشاع هم باید در ضمن قسمت مفروزومطابق مقررات راجعه به ثبت عادی بعمل آید.

مادهٔ دوم – برای ثبت مساجدو اماکن متبرکه ومدارس قدیمه وتکایاو آب انبارهای

---

(۱) این قانون بموجب قانون ۲۶ اسفندماه ۱۳۱۰ نسخ شده است .

عمومی تقاضای ثبت از طرف متولی یا اداره اوقاف بدون اخذ حق الثبت ومخارج مقدماتی پذیرفته خواهد شد .

این قانون که مشتمل بر دوماده است درجلسه بیست و نهم مهرماه یکهزاروسیصدو نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.　　رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون (۱)

تشکیل دفاتر اسناد رسمی

مصوب ۱۳ بهمن ماه ۱۳۰۷

مادهٔ۱ ـ درنقاطی که وزارت عدلیه مقتضی بداند برای ترتیب اسناد رسمی دفاتر رسمی بعدهٔ کافی معین خواهد کرد ـ هردفتر رسمی اسناد مرکب است از یکنفر صاحب دفتر ولااقل یکنفر نماینده اداره کل ثبت اسناد .

مادهٔ۲ ـ هیچ دفتری را نمیتوان رسمیت داد مگر اینکه صاحب آن در ضمن تقاضانامه خود تبعیت از نظامات وزارت عدلیه راراجع بثبت اسناد تعهد نماید .

مادهٔ۳ ـ حوزه صلاحیت هریك ازدفاتر اسناد رسمی ـ نسبت به ثبت معاملات وتعهدات مربوطه به عین یامنافع عین غیرمنقول را وزارت عدلیه معین واعلان خواهد کرد ـ هیچ دفتری نباید در خارج از حدود صلاحیت محلی خود سندی راجع به عین یامنافع عین غیرمنقول راثبت نماید وسندی که بخلاف این ماده بثبت برسد دارای اعتبار اسناد رسمی نخواهد بود .

مادهٔ۴ ـ نماینده‌ای که از طرف اداره کل ثبت اسناد واملاك برای هردفتری تعیین میشود باید در ساعات کار در دفتر اسناد رسمی حاضر شده تا هرمعامله وتعهدی که در حضور اوواقع شده یا هرمعامله و تعهدی راکه طرفین یا طرفی که تعهد کرده

(۱) ـ این قانون بموجب قانون ۲۰ بهمن ۱۳۰۸ نسخ شده است .

در حضور او اقرار به‌آن معامله یا تعهدکنند ویکی ازطرفین تقاضای ثبت‌آنرا بنماید بثبت برساند .

نماینده ثبت‌هیچ معامله یاتعهدی راثبت دفتر نمیکنند مگراینکه قبلاآن معامله یاتعهد دردفترصاحب دفتر اسناد رسمی بثبت رسیده باشد .

درهریك از این دودفتر باید نمرهٔ صفحه دفتر دیگری‌که سند درآن ثبت شده است قیدگردد .

مادهٔ۵ ـ دفاتراسناد رسمی ملزم برعایت مادهٔ۱۳قانون ثبت اسنادواملاك مصوب حمل۱۳۰۲ راجع بتعدد وتنوع دفاتر ثبت نیستند .

مادهٔ۶ ـ درصورتیکه تقاضای‌ثبت سندی بشود تحصیل‌اطمینان ازهویت متعاملین یاطرفی‌که تعهدکرده بعهدهٔ صاحب دفتراست واگرمشارالیه شخصاً آنها رانشناسد باید برطبق مواد۷۶و۷۷ قانون ثبت اسنادواملاك مصوب حمل۱۳۰۲ رفتار نماید ودرصورت تخلف مشمول مادهٔ ۲۵ قانون ثبت مصوب حمل ۱۳۰۲ است .

مادهٔ۷ ـ در مورد املاکی‌که مطابق باب دویم قانون ثبت اسناد و املاك بثبت نرسیده دفاتراسناد رسمی میتوانند هر نوع معامله وتعهد ونقل وانتقالی راجع بعین‌غیر منقول یامنافع آنراثبت نمایند ولی این‌قبیل اسنادفقط نسبت بطرفین یاطرفی‌که تعهد کرده وقائم مقام قانونی آنها اعتبار رسمی خواهد داشت .

مادهٔ۸ ـ در مورد املاکی که مطابق باب دویم ثبت اسناد و املاك به ثبت رسیده دفاتراسنادرسمی‌فقط تعهدات ومعاملات راجع بمنافع عین‌غیرمنقول رامیتوانند بثبت برسانند .

اسناد رسمی راجع بمنافع را وقتی نمایندهٔ ثبت بصاحبان آن تسلیم خواهد کردکه معامله یا تعهد را باداره ثبت املاك اطلاع داده و درصفحه مخصوص بملك آن معامله قید شده باشد .

انجام این ترتیب ۸ روز از تاریخ تسلیم سند بنماینده نباید تجاوز کند.

مادهٔ ۹ ـ درموقع انتقال ملکی که دردفتر ثبت املاك مطابق باب دوم قانون ثبت بثبت رسیده انتقال دهنده باید صریحاً معین کند که منافع ملك بنحوی ازانحاء بکسی واگذارشده است یا خیر و درصورت واگذاری برای چه مدت منافع منتقل شده و این اظهار باید در دفتراملاك صریحاً قید شود.

مادهٔ ۱۰ ـ نمایندگان ثبت اسناد میتوانند از اسنادی که در دفتر آنها ثبت شده‌است بطرفین متعاهدین یابقائم مقام قانونی آنها با رعایت مادهٔ۷۳ قانون ثبت اسناد سواد مصدق بدهند.

مادهٔ ۱۱ ـ اسناد راجع بمعاملات و تعهداتی راکه قبل از تاریخ اجرای این قانون تنظیم شده نیز میتوان مطابق این قانون در اداره ثبت اسناد یا در دفاتر اسناد رسمی به‌ثبت‌رسانیده و رسمیت داد ولی رسمیت سند نسبت بتاریخ از روز ثبت رسمی آن‌خواهدبود.

مادهٔ ۱۲ـ اعتباراسنادی‌که بموجب این‌قانون بثبت‌میرسدهمان‌است‌که بموجب مادهٔ۱۰۳ قانون ثبت اسناد واملاك مقرراست.

مادهٔ ۱۳ـ هرگاه عین غیرمنقولی مطابق‌باب‌دویم قانون ثبت‌املاك بثبت‌نرسیده باشد ومعامله یاتعهدی راجع بآن عین غیرمنقول بثبت برسد حق‌الثبت از قرار تومانی نیم شاهی مأخوذ خواهد شد.

مادهٔ ۱۴ ـ مخارج ثبت بعهدهٔ طرفی است‌که تقاضای ثبت مینماید مگرآنکه بین طرفین متعاهدین ترتیب دیگری مقرر شده باشد که در اینصورت بهمان طریق رفتار میشود.

نصف عایدات حاصله ازحق‌الثبت متعلق بصاحب دفتر ونصف دیگرمتعلق باداره

ثبت‌اسناد واملاک خواهد بوداگرسهم ماهیانه‌صاحب دفتر کمتر ازسی تومان باشداداره‌ثبت درهرماه سهم او را تا سی‌تومان تکمیل خواهدکرد .

تبصره - حق‌التحریری‌که صاحب دفتراخذمیکندمربوط بدولت نخواهدبود

مادهٔ ۱۵ - ورقه اجرائیه راجع باسنادی‌که در دفاتر اسناد رسمی ثبت شده در مراکزی که اداره ثبت موجود است بوسیله رئیس اداره و در سایر نقاط بوسیله رئیس محکمه بدایت و در صورت نبودن محکمه بدایت بوسیله رئیس صلحیه محل صادر خواهد شد .

مادهٔ ۱۶ - هرگاه کسی بموجب سند رسمی حقی نسبت بعین یا منفعت معین بشخص یا اشخاصی‌داده و بعد نسبت بهمان عین یا منفعت بموجب سند رسمی دیگر معامله یا تعهدی مغارض با حق مزبور بنماید جاعل در اسناد رسمی محسوب و بحبس با اعمال شاقه از سه تا پانزده سال محکوم خواهد شد وهمچنین کسی‌که باقصد تقلب برخلاف واقع راجع بانتقال‌منافع اظهاری‌که مستلزم ضررطرف است وددفترقید شده کرده باشد جاعل دراسناد رسمی محسوب و بمجازات فوق محکوم خواهد شد .

هرگاه درموضوع مدت واگذاری منافع اختلاف مدت‌کمترازسه ماه باشدتعقیب جزائی مجرم مشروط بتقاضای مدعی خصوصی است .

مادهٔ ۱۷- مواد۳-۷-۹-۱۱-۱۳-۱۴-۱۶- اینقانون نسبت باداره ثبت‌اسناد نیزمجری خواهد بود .

مادهٔ ۱۸ - قوانین مربوطه‌به ثبت اسناد جز موادراجع به‌موضوعاتی که در مورد آنها بموجب این قانون ترتیب خاصی معین شده برای دفاتراسناد رسمی نیز لازم‌الرعایه است .

مادهٔ ۱۹ - مواد ۶۸ و۶۹ قانون ثبت اسناد مصوب حمل ۱۳۰۲منسوخ است .

مادهٔ ۲۰ - وزارت عدلیه مأمور اجرای این‌قانون است .

چون بموجب قـانون ۴ آذرمـاه ۱۳۰۷ « وزیر عدلیه مجاز است کلیه لوایح قانونی راکه بمجلس شورای ملی پیشنهادمینماید پس ازتصویب کمیسیون پارلمانی قوانین عدلیه بموقع اجرا گذارده وپس ازآزمایش آنها در عمل نواقصی راکه درضمن جریان ممکن‌است معلوم شود رفع وقوانین مزبوره راتکمیل نموده ثانیاً برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید » :

علیهذا (قانون دفاتراسناد رسمی) که درتاریخ سیزدهم بهمن‌ماه یکهزار وسیصد وهفت شمسی بتصویب کمیسیون عدلیه مجلس شورای ملی‌رسیده است قابل‌اجرا است .

رئیس‌مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اصلاح نمرات مواد مذکور درمتن مادهٔ۹۷ قانون اصول تشکیلات عدلیه

مصوب ۱۱ خرداد ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحدهـ نمرات موادمذکوره درمتن مادهٔ۹۷قانون تشکیلات عدلیه بطریق ذیل أصلاح میشود :

۸۵ بجای ۷۹
۹۰ « ۸۴
۹۱ « ۸۵
۹۳ « ۸۷
۹۴ « ۸۸
۹۵ « ۸۹

چون بموجب قانون مصوب ۱۰ اردی‌بهشت ماه ۱۳۰۸ « وزیرعدلیه مجازاست کلیه لوایح قانونی راکه بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس از تصویب کمیسیون فعلی قوانین عدلیه بموقع اجراگذارده وپس از آزمایش آنها درعمل نواقصی راکه در

ضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع و قوانین مزبوره را تکمیل نموده ثانیاً برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید» علیهذا (قانون اصلاح نمرات مواد مذکوره درمتن مادهٔ ۹۷ قانون اصول تشکیلات عدلیه) مشتمل بریك ماده که در تاریخ یازدهم خردادماه یکهزار وسیصدوهشت شمسی بتصویب کمیسیون قوانین عدلیه مجلس شورای ملی رسیده قابل اجرا است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون(۱)

مرورزمان اموال منقوله

مصوب ۲ تیرماه ۱۳۰۸

مادهٔ اول ـ دردعاوی راجع بحقوقی که باقساط ماهیانه یاکمتر ازیکماه تأدیه میشود باستثناء مال الاجاره ومال الصلح راجع بمنافع اموال غیرمنقول وهمچنین دردعاوی راجع بقیمت یاحقی که بنا برعرف وعادت فوراً یا درمدت کمی پرداخت میگردد ازقبیل قیمت خوراك ومنزل درمهمانخانه حق العلاج طبیب وحق الوکاله و امثال آن مدت مرور زمان سه سال است .

مادهٔ دوم ـ در سایر دعاوی اعم ازاینکه راجع بدیون یابااموال منقول و غیر منقول باشد باستثناء دعوای مالکیت ووقفیت نسبت بمال غیر منقول مدت مرور زمان ده سال است .

مادهٔ سوم ـ مدت مرورزمان ازروزی شروع میشود که صاحب مال یاصاحب حق یادائن مستحق مطالبه میگردد .

دردعاوی راجعه بصغار یامحجورین مطلقاً مرور زمان ازتاریخ بلوغ ورشد ویا رفع حجرمحسوب میشود .

---

(۱) ـ این قانون بموجب قانون ۲۵ شهریورماه ۱۳۱۸ نسخ شده است .

دردعاوی راجعه بحقوق ارتفاقی مرور زمان از تاریخی شروع میشودکه نسبت باستفاده ازحق مزبور جلوگیری شده باشد .

در دعاوی راجعه باسترداد ودیعه و اماناتی‌که محدود بمدت معین نباشد و همچنین دردعاوی راجع بتعهداتی‌که برای انجام‌آن مدتی معین نشده یاعندالمطالبه بایدانجام شود مادام‌که بوسیله اظهاریه رسمی رد ودیعه یاانجام تعهدتقاضا نشده‌مرور زمان جاری نمیشود .

درموردطلبی‌که وثیقه منقول یاغیرمنقول داردمادام‌که وثیقه‌درتصرف طلبکاراست مرورزمان جاری نخواهد شد .

زوج‌وزوجه‌وهمچنین‌پدرومادر وجدوجده‌واولاد مطلقاً وبرادر و برادروخواهر و خواهروبرادروخواهردردعوای‌ارث‌نمیتوانندنسبت بیکدیگرازمرورزمان‌استفاده‌نمایند.

دردعوای متقابل هرگاه مدت مرور زمان منقضی شده باشد تا روز اولین جلسه محاکمه درمحاکمات اختصاری وتا تاریخ اولین لایحه در محاکمات عادی برای اقامه دعوای متقابل مهلت داده میشود .

مادهٔ چهارمـ هرگاه‌کسی‌که مرورزمان برعلیه اوجریان داردبوسیله عرضحال رسمی یااظهاریه قانونی حق‌خود رامطالبه نماید مدت مرورزمان منقطع میشودو برای حصول مرورزمان‌گذشتن مدت جدیدی لازم است این مدت جدید درمورد مرورزمان ده‌ساله سه‌سال ودرمورد مرورزمان سه‌ساله یکسال علاوه بربقیه مدت مرور زمان قبل ازانقطاع خواهد بود .

مرورزمان را بیش‌از یکمرتبه نمیتوان منقطع نمود .

مادهٔ پنجمـ درموارد ذیل انقطاع مرورزمان حاصل نمیشود :

۱ـ درصورتیکه مدعی‌دعوی خودرامسترد دارد .

۲ـ درصورتیکه‌عرضحال به‌محکمه‌ای‌که‌صلاحیت رسیدگی نداشته‌داده شده‌وتاسه

ماه پس از ابلاغ قرار قطعی عدم صلاحیت دعوی در محکمه صلاحیت دار اقامه نشود .

مادهٔ ششمـ مفاد تبصره مادهٔ ۳ ومواد ۴ و۵ قانون ۲۱ بهمن ماه ۱۳۰۶ راجع بثبت عمومی املاك ومرور زمان باستثنای آنچه که مخصوص باملاك ثبت شده در دفتر املاك است درمورد کلیه دعاوی رعایت خواهد شد .

مادهٔ هفتمـ مفاد مادهٔ ۴ و۵ این قانون نسبت بدعوای مالکیت ووقفیت اموال غیر منقول نیز مجری است ولی درصورت انقطاع مدت مرورزمان جدید پنج سال علاوه بر بقیه مدت مرور زمان قبل از انقطاع خواهد بود .

مادهٔ هشتمـ مدت مرور زمان کلیه دعاوی مذکور در مادهٔ ۱ و۲ باستثنای دعوی مالکیت ووقفیت اموال غیر منقول که درتاریخ اجرای این قانون مطابق مقررات فوق مرورزمان نسبت بآنها حاصل شده یا کمتر از دوسال بحصول مرورزمان مانده باشد تادو سال درمحاکم عدلیه پذیرفته خواهد شد مشروط براینکه درتاریخ اجرای این قانون از تاریخ منشاء وتولید دعوی یاآخرین تعقیب بیش ازسی سال نگذشته باشد .

مادهٔ نهمـ مقررات این قانون بهیچوجه ناسخ مقررات قانون تجارت و قوانین دیگر راجع بمرور زمان نخواهد بود .

مادهٔ دهمـ این قانون از تاریخ ۱۵ تیرماه ۱۳۰۸ بموقع اجرا گذاشته میشود .

این قانون که مشتمل بر ده ماده است درجلسه دوم تیرماه یکهزار و سیصد و هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید . رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون (۱)

اصلاح قانون حکمیت

مصوب ۱۱ فروردین ماه ۱۳۰۸

مادهٔ اولـ درموارد ذیل دعاوی را نمیتوان بحکمیت رجوع نمود مگر اینکه

(۱) این قانون بموجب قانون ۲۰ بهمن ماه ۱۳۱۳ نسخ والغای آن بموجب قانون ۲۵ شهریور ۱۳۱۸ تأیید شده است .

متداعیین تراضی کرده یا بموجب قوانین مخصوصه یاقرارداد قبلی طرفین قطع‌وفصل‌دعوی بطریق حکمیت معین شده باشد :

۱-کلیه دعاوی راجعه بمحاکم صلحیه .

۲-درصورتیکه مدعی درعرضحال ویامدعی علیه در محاکمات عادی در اولین لایحه خود ودرمحاکمات اختصاری دراولین جلسه تقاضای حکمیت ننموده باشد .

۳- درصورتیکه مستند دعوی منحصراً استشهاد باشد .

۴-درصورتیکه دعوی درمحل اقامت کسی که طرف اوتقاضای حکمیت مینماید اقامه نشده باشد .

۵-دعاوی تجارتی که مستند آن برات یافته طلب باشد .

۶-درصورتیکه تقاضاکننده حکمیت قبلا عرضحال اعسار یاافلاس داده یااصل موضوع دعوی اعسار یاافلاس باشد .

۷-درصورت اقراربدعوی نسبت بقسمتی که مورداقرار بوده .

۸-درصورتیکه مستند دعوی سندرسمی باشد .

مادهٔ دوم - در موارد ذیل ارجاع دعوی بحکمیت ممنوع است ولو طرفین تراضی نمایند :

۱-دردعاوی راجعه باصل زوجیت وبنوت .

۲-دردعاوی راجعه بتوقیف و ورشکستگی .

مادهٔسوم- دعوی تخلیه راجع بدکاکین و مغازه‌ها وامثال آنها اعم‌ازاینکه در حدودصلاحیت صلحیه باشدیا بدایت بتقاضای یکی‌ازطرفین بحکمیت‌رجوع خواهدشد.

دعوی تخلیه درسایرموارد اعم‌ازاینکه‌راجع بخانه‌یاملك مزروعی وغیرآن‌باشد واعم ازاینکه درحدود صلاحیت صلحیه باشد یا بدایت قابل ارجاع به‌حکمیت نیست مگر به‌تراضی طرفین دعوی .

مادهٔ چهارم- در دعاوی که قبل یا بعداز ارجاع بحکمیت شخص ثالثی وارد یا جلب‌میشود هرگاه شخص مزبور بایکی‌از متداعیین مشترك المنفعه باشدحق تعیین‌حکم علیحده نخواهد داشت واگرمنافع او بامنافع طرفین دعوی مختلف باشد حق‌داردکه‌یك نفرحکم اختصاصی معین‌کند ودراین صورت حکم مشترك دونفر خواهد بودکه باید با موافقت هرسه‌طرف ویا به‌قید قرعه معین‌شود وبطورکلی هرشخص ثالثی‌که باتمام‌اطراف دعوی مختلف المنفعه باشد حق تعیین یك نفرحکم اختصاصی داشته وبعدهٔ هر شخص ثالث یك نفر بعدهٔ حکم‌های مشترك افزوده میشود مگر اینکه اشخاص ثالث باهم مشترك‌المنفعه باشند.

مادهٔ پنجم-رأی هیئت تجدید نظر مذکور درمادهٔ نهم قانون حکمیت در آن قسمتی‌که مربوط بجریان امراست قطعی است ولی‌هرگاه یکی‌از متداعیین‌مدعی باشد که‌بامحرزگرفتن جریان امررأی هیئت تجدید نظر مخالف باقوانین موضوعه مملکتی است محکمه استیناف صلاحیت‌دار رسیدگی میکند وهرگاه شکایت راوارد دید رأی هیئت تجدیدنظر راابطال نموده وخود مطابق قانون‌که باید تطبیق برمورد شود حکم صادر خواهد کرد- حکم استیناف درصورتیکه رأی هیئت تجدید نظر را تأیید کند قابل تمیز نیست.

عرضحال استینافی شاکی وقتی پذیرفته خواهد شدکه در موعد مقرر برای استیناف تقدیم‌شده ودرآن تصریح‌کرده باشندکه رأی هیئت تجدید نظرباکدام ماده‌از موادقوانین موضوعه مخالفت داردبعلاوه قبض‌ودیعه استینافی (صدی چهار محکوم به) بعرضحال ضمیمه شده باشد.

مادهٔششم- قضات وصاحب منصبان پارکه بدایت واستیناف راکه شاغل خدمت هستند نمیتوان بحکمیت انتخاب نمود ولو بتراضی‌اطراف دعوی-وکلاء رسمی عدلیه رانمیتوان بقرعه برای حکمیت انتخاب کرد.

مادهٔ هفتم-دعاوی که قبل‌از تاریخ اجرای این‌قانون رجوع بحکم‌شده ومطابق این قانون قابل‌ارجاع به‌حکمیت نیست درمحکمه‌ای که قرارحکمیت داده رسیدگی خواهد شدمشروط براینکه :

اولا- درتاریخ اجراء این‌قانون رأی حکم صادر نشده باشد .

ثانیاً- یکی‌ازطرفین دعوی تقاضاکندکه رسیدگی امردرمحکمه عدلیه بعمل‌آید.

مادهٔ هشتم-کلیه مقررات قانون مصوب ۲۹اسفند ماه ۱۳۰۶ راجع بحکمیت که‌مخالف این‌قانون باشدنسخ میگردد .

مادهٔ نهم -این قانون از بیستم فروردین ۱۳۰۸ بموقع اجراءگذاشته میشود .

مادهٔ دهم- وزارت عدلیه مأمور اجرای این قانون است .

(چون بموجب قانون مصوب۴ آذرماه ۱۳۰۷ «وزیرعدلیه مجازاست‌کلیه لوایح قانونی راکه بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس از تصویب کمیسیون پارلمانی قوانین عدلیه بموقع اجراگذارده وپس‌از آزمایش آنها درعمل نواقصی راکه در ضمن جریان ممکن است معلوم‌شود رفع‌وقوانین مزبوره راتکمیل نموده ثانیاً برای تصویب بمجلس‌شورای‌ملی‌پیشنهادنماید»علیهذا (قانون‌اصلاح قانون حکمیت)مشتمل بر‌ده‌ماده که درتاریخ یازدهم فروردین ماه‌یکهزار وسیصدوهشت شمسی بتصویب‌کمیسیون‌عدلیه مجلس شورای ملی رسیده قابل اجرااست . رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون(۱)

اصلاح بعضی‌ازموادقانون‌اصول محاکمات حقوقی‌راجع بموارد ارجاع دعاوی بمحاکم شرع

مصوب۱۱ دیماه ۱۳۰۷

مادهٔ اول-درمواردذیل‌محاکم‌عدلیه‌دعاوی‌را بمحاکم‌شرع‌رسمی رجوع‌مینماید:

۱- این‌قانون بموجب‌قانون ۹آذرماه ۱۳۱۰ نسخ شده است .

۱ــدعاوی راجعه باصل نکاح و طلاق .

۲ــدعاوی که مطابق قانون مخصوص قطع وفصل آن جز باقامه بینه یا بحلف و احلاف ممکن نیست .

۳ــدرمواردیکه نصب‌قیم یامتولی یاوصی مطابق‌قوانین مخصوص لازم‌باشد .

مادهٔ دومــمواد ۱۴۳- ۱۴۴ـ ۱۴۵ و ۱۴۵ مکرر و۱۴۶ و۱۴۷ و۱۴۸ـ ۱۴۹ قانون اصول محاکمات حقوقی وکلیه مقررات دیگرمخالف این‌قانون‌نسخ میشود .

مادهٔسوم ـ این‌قانون از ۱۵ دیماه ۱۳۰۷ بموقع اجراگذارده میشود .

چون بموجب‌قانون مصوب ۴ آذرماه ۱۳۰۷ «وزیر عدلیه مجاز است‌کلیه‌لوایح قانونی‌راکه‌بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس از تصویب کمیسیون پارلمانی قوانین عدلیه بموقع اجراگذارده وپس‌ازآزمایش آنها در عمل نواقصی راکه در ضمن جریان ممکن‌است معلوم شودرفع وقوانین مزبوره راتکمیل نموده ثانیاً برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید» علیهذا (قانون اصلاح بعضی از مواد قانون اصول محاکمات حقوقی مربوط بموارد ارجاع دعاوی بمحاکم شرع) که در تاریخ یازدهم دی‌ماه یکهزاروسیصدوهفت شمسی بتصویب‌کمیسیون قوانین عدلیه مجلس شورای ملی رسیده است‌قابل‌اجراست . رئیس‌مجلس‌شورای‌ملی ـ دادگر

قانون[۱]

راجع بمحاکم شرع

مصوب ۱۴ خردادماه ۱۳۰۸

مادهٔ اول ـ مواردیکه قطع وفصل دعوی‌جز باقامه بینه ممکن نیست درقانون مخصوص معین خواهدگردید و مادام‌که موارد مزبور در ضمن قانونی معین نشده است

۱ــاین قانون بموجب‌قانون ۹ آذرماه ۱۳۱۰ نسخ شده است .

هیچ دعوائی را نمیتوان بعنوان اقامه بینه بمحاکم شرع رسمی ومحاضر وفقهای صلح ارجاع نمود .

مادهٔ دوم ــ درکلیه دعاوی که‌قبل‌ازاجرای‌قانون ۱۱ دیماه ۱۳۰۷ «راجع‌بموارد ارجاع‌بشرع» بمحاکم یامحاضر شرع یافقهای صلح ارجاع‌شده واز مواردی نیست‌که مطابق قانون مزبور رسیدگی بآن از خصایص محکمه شرع یا فقهای‌صلح باشدهرگاه یکی‌ازاطراف دعوی‌تقاضا نماید محکمه‌ای‌که قضیه‌راارجاع‌بشرع‌کرده بدعوی مزبور رسیدگی‌کندمحکمه مکلف بقبول‌این‌تقاضااست مشروط براینکه قبل از تسلیم‌تقاضانامه رأی‌کتبی محکمه شرع یا محضر شرع یا فقیه صلح صادر نشده‌باشد .

تبصره ــ تقاضاکننده مکلف‌است پس‌از تسلیم تقاضانامه بمحکمه‌ای‌که رسیدگی بدعوی را ازآن محکمه میخواهد مفاد تقاضای خود راکتباً بمحکمه شرع یا محضر شرع یا فقیه صلحی‌که مرجع دعوی بوده اطلاع دهد تا پس از آن تاریخ حکمی از طرف محکمه شرع یا محضرشرع یا فقیه صادر نشود .

مادهٔسوم ــ این‌قانون ازه۱ تیرماه ۱۳۰۸ بموقع اجراگذاشته میشود .

چون‌بموجب‌قانون مصوب ۱۰ اردی‌بهشت‌ماه ۱۳۰۸ «وزیرعدلیه‌مجاز است‌کلیه لوایح قانونی راکه بمجلس شورای‌ملی پیشنهاد مینماید پس‌از تصویب‌کمیسیون فعلی قوانین عدلیه بموقع اجراگذارده وپس ازآزمایش‌آنها درعمل نواقصی راکه در ضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع وقوانین مزبوره راتکمیل‌نموده‌ثانیاً برای‌تصویب بمجلس شورای‌ملی پیشنهاد نماید» علیهذا (قانون راجع بمحاکم شرع) مشتمل بر سه ماده‌که در تاریخ چهاردهم خردادماه یکهزاروسیصد وهشت شمسی بتصویب کمیسیون قوانین عدلیه مجلس‌شورای‌ملی رسیده قابل اجرااست .

رئیس مجلس شورای ملی ــ دادگر

قانون

شهادت و امارات

مصوب ۲۳ تیرماه ۱۳۰۸

مادهٔ۱ - هیچیك از عقود وایقاعات وتعهدات را مگر در مواردی که قانون مستثنی‌کرده نمیتوان فقط بوسیله شهادت شفاهی یا استشهادنامه اثبات‌کرد ولی این حکم مانع نخواهد بودکه محاکم برای‌کشف حقیقت ومزید اطلاع ازقضیه باظهارات شهودرسیدگی نمایند.

مادهٔ۲ - درمورد عقود وایقاعات وتعهدات مذکوره در ماده فوق‌کسی‌که مدعی است‌بتعهد خودعمل‌کرده یا بنحوی ازانحاء قانونی بری شده نیز نمیتواندادعای خود را فقط بوسیله شهادت شفاهی یااستشهادنامه اثبات نماید.

مادهٔ۳ - درموارد ذیل حکم مقرر در دوماده فوق مجری نخواهدبود:

۱ - نسبت بعقود و ایقاعات وتعهداتی که موضوع آن معادل پنجاه تومان یا کمتر باشد.

۲ - درمواردیکه بعلت حوادث غیر عادی ازقبیل حریق وسیل وزلزله وامثال آن‌کسی مال خود رابدیگری سپرده وبرای صاحب مال تحصیل سند ممکن‌نبوده‌است و همچنین در مورد اموالی‌که اشخاص درکاروانسرا یا مهمانخانه و حمام یا قهوه‌خانه وامثال‌آن میگذارند وعرفاً امانت محسوب است.

مادهٔ۴ - اگرموضوع تعهد عقد یا ایقاعی بیش ازپنجاه تومان باشد نمیتوان آنرا فقط بوسیله شهادت‌شهود اثبات نمود اگرچه مدعی دعوی خود را به‌پنجاه‌تومان یا کمتر تقلیل‌داده ویاازمازادآن‌صرف‌نظر نماید.

مادهٔ۵ - هرگاه ثابت شودکه مدعی به مقوم به‌پنجاه تومان یا کمتر بقیه یاجزء طلبی است‌که اصلا ازاین مبلغ متجاوزبوده مدعی به مزبوردرحکم مدعی به بیش از پنجاه تومان خواهد بود.

مادهٔ۶ ـ دردعاوی مربوط باوراق هویت‌حکمی که منحصراً باستناد شهادت‌شهود صادرشود مؤثردرمعافیت ازخدمت نظام‌وظیفه نخواهد بود .

مادهٔ۷ ـ اماره عبارت ازاوضاع واحوالی است‌که نوعاً صحت اظهارات یکی‌از طرفین دعوی را برساند ـ هیچوقت نمیتوان باستناد امارات حکم داد مگر اینکه امارات موجوده قوی وموجه باشد ـ دراین صورت نیز محکمه مکلف است اوضاع و احوالی را که مدرك حکم قرار میدهــد بطور روشن وکافی یك بیك تشریح کنـد ـ بعلاوه وقتی میتوان باستناد امارات حکم دادکه یا دعوی ازنوع دعاوی باشدکه موافق این قانون اثبات‌آن بوسیله شهود ممکن است یا وجود امارات دلائل موجوده دیگر را تکمیل‌کند .

مادهٔ۸ ـ مادهٔ دوم قانون دوم تیرماه ۱۳۰۷ راجع بطرز استماع شهادت شهودو تبصره ذیل‌آن نسخ میشود .

مادهٔ۹ ـ این قانون ازتاریخ پانزدهم امرداد ماه ۱۳۰۸ بموقـع اجرا گذاشته خواهد شد .

چون بموجب قانون مصوب دهم اردیبهشت ماه ۱۳۰۸ «وزیرعدلیه مجاز است کلیه لوایح قانونی را که بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس ازتصویب‌کمیسیون فعلی قوانین عدلیه بموقع اجرا گذارده وپس ازآزمایش‌آنها درعمل نواقصی راکه د ضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع وقوانین مزبوره را تکمیل نموده ثانیاً برائ تصویب به مجلس شورای ملی پیشنهاد نماید» علیهذا (قانون شهادت وامارات) مشتمل برنه ماده‌که درتاریخ بیست وسوم‌تیرماه یکهزاروسیصد وهشت‌شمسی بتصویب‌کمیسیون قوانین عدلیه مجلس شورای ملی رسیده قابل اجرا است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون(۱)

اجازهٔ اخذ تأمین خسارت ومخارج محاکمه ازاتباع خارجه

مصوب ۲۸ شهریور ۱۳۰۸

مادهٔ اول ـ اتباع خارجه اعم ازاینکه مدعی اصلی باشند ویا بعنوان شخص ثالث وارد دعـوی گردند مکلفند درصورت تقاضای مدعی علیه برای تأدیـه مخارج محاکمه وخساراتی‌که ممکن است بپرداخت‌آن محکوم‌گردند تأمین بدهند .

تقاضای مزبورفقط ازمدعی علیه تبعه ایران پذیرفته میشود وبایـد درمحاکمه عادی‌ضمن‌اولین لایحه‌ای‌که بمحکمه داده میشود ودرمحاکمه اختصاری دراولین‌جلسه بعمل‌آید والا مسموع نخواهد بود .

مادهٔ دوم ـ محکمه درضمن قراری‌که راجع بتأمین میدهد میزان آنرا معین خواهدکرد ومادام‌که تأمین داده نشده محاکمه متوقف خواهد ماند .

مادهٔ سوم ـ تبعه خارجه‌که درخاك دولت متبوع اواتباع ایران ازدادن تأمین معاف هستند ازدادن تأمین درایران معاف خواهند بود .

این‌قانون‌که مشتمل برسه ماده است درجلسه بیست و هشتم شهریورماه ۱۳۰۸ شمسی بتصویب مجلس شورای ملی‌رسید .   رئیس‌مجلس شوراملی‌ـ دادگر

قانون(۲)

تأمین مدعی به

مصوب ۲۶ اسفندماه ۱۳۰۸

قسمت اول ـ درقواعد عمومی

مادهٔ اول ـ از حین تقدیم عرضحال تا اعلان ختم محاکمه در مرحله بدوی (صلحیه یا ابتدائی) میتوان تأمین مدعی به راتقاضاکرد .

۱ـاین قانون بموجب قانون ۲۵ شهریورماه ۱۳۱۸ نسخ شده است .
۲ـاین قانون بموجب قانون۲۵شهریورماه ۱۳۱۸ نسخ شده‌است.

بعداز صدور حکم حضوری یاحکم غیابی که مدت اعتراض آن گذشته باشد نیز محکوم‌له بدوی میتواند از محکمه‌ای‌که حکم را صادر کرده است تقاضای تأمین محکوم بەرا بنماید و این در صورتی است‌که مدعی بەقبلا تأمین نشده باشد درخواست تأمین درمحکمه استیناف پذیرفته نمی‌شود .

مادۀدوم ــ هرگاه دعوی به‌حکمیت رجوع شده باشد تأمین مدعی به باید از محکمه بدوی تقاضا بشودکه قرار ارجاع به‌حکم را صادرکرده است .

مادۀسوم ــ درصورتیکه محکمه درخواست تأمین مدعی به را ردنماید مدعی میتواند درحین‌محاکمه بشرط تقدیم دلائل جدید راجع به‌تأمین تجدید درخواست‌کند

مادۀچهارم ــ درخواست تأمین را فقط درادعائی میتوان نمود که‌میزان یاعین مدعی به معین باشد .

مادۀپنجم ــ درموارد ذیل محکمه مکلف بصدور قرار تأمین است :

۱ ــ هرگاه مستند دعوی سند رسمی باشد یا سند عادی که دارای اعتبار سند رسمی شده است .

۲ ــ هرگاه مستند دعوی‌سند عادی بودەولی مدعی علیه درصدد تضییع وتفریط مدعی به باشد .

۳ ــ هرگاه مستند دعوی سندعادی است و مدعی برای جبران خساراتی که ممکن است از تأمین بطرف وارد شود و محکمه میزان آن را تخمین خواهد کرد تأمین بدهد .

مادۀششم ــ درمورد اول‌ماده قبل پس از درخواست تأمین ــ درمورد ثانی پس از تشخیص اینکه مدعی علیه درصدد تضییع یاتفریط مدعی به‌است و درمورد ثالث‌آن ماده پس‌ازدادن تأمین‌برای‌جبران خسارات محکمه‌مکلف‌است‌بدون ابلاغ تقاضابطرف قرار تأمین را صادر نماید .

مادهٔ هفتم – در غیر موارد مذکور درمادهٔ ۵ قبول درخواست تأمین الزامی نبوده و منوط بنظر محکمه است لکن اگر محکمه نظر بامارات قویه و نظر باینکه مدعی علیه درصدد تضییع یا تفریط مدعی به‌است درخواست تأمین را قابل قبول دانست وقتی قرار تأمین را صادر خواهد نمود که مستدعی تأمین جبران خساراتی‌راکه ممکن است بطرف واردآید ومیزان آن‌را محکمه تخمین خواهد نمود تأمین نماید .

مادهٔ هشتم – محکمه مکلف است درظرف دو روز از تاریخ وصول تقاضای تأمین رسیدگی کرده وقرار رد یا قبول آن را بدهد مگر اینکه موجبات تأخیر از ناحیه مستدعی تأمین باشد .

مادهٔ نهم – قرار تأمین مزبور باستثنای موردی‌که درمادهٔ ۱۰ ذکر خواهد شد پس از ابلاغ بلافاصله بموقع‌اجراگذارده میشود مگر اینکه مدعی‌علیه یامحکوم‌علیه درموقع اجرا درمحل اجرای قرار حاضر بوده و برآن قراراعتراض‌نماید دراینصورت مدعی‌علیه یامحکوم علیه ملزم است اموال منقول یاغیر منقول خود راکه درتصرف دارد ومورد تأمین بوده انتقال بغیر ندهد و درصورت تخلف در حکم انتقال‌دهنده مال غیر بوده وبمجازات کلاه بردارمحکوم‌خواهدگردید .

مادهٔ دهم – درمورد اموالی که مدعی علیه نزد دیگران دارد وقتی قرار تأمین بموقع اجراگذارده میشودکه بمدعی‌علیه یامحکوم‌علیه ابلاغ شده‌باشد مگر درموردی که‌مدعی علیه‌ابلاغ‌شده‌باشدمگردرموردی که‌مدعی‌علیه‌یامحکوم‌علیه‌غایب بوده و بنا بر امارات قویه ابلاغ قرار باعث تضییع و تفریط مدعی به‌بشود دراینصورت قرار پس از اجرا ابلاغ شده ومدعی‌علیه مطابق مادهٔ (۹) حق‌اعتراض دارد .

مادهٔ یازدهم – در مواردی که مطابق مواد فوق مدعی علیه یا محکوم علیه بقراراعتراض‌مینماید باید درظرف ده روز بمحکمه رجوع کند تا باعتراض رسیدگی شود – هرگاه مدعی‌علیه یامحکوم‌علیه درظرف مدت مذکور بمحکمه رجوع ننموده

یامحکمه پس ازرسیدگی اعتراض را بیمورد دید قرارتأمین مطابق مقررات این‌قانون بموقع اجراگذارده خواهد شد .

مادهٔ دوازدهم ـ قرار قبول یارد تأمین قابل استیناف وتمیز نیست .

مادهٔ سیزدهم ـ درصورتیکه‌مستدعی تأمین بموجب حکم‌قطعی محکوم‌ببطلان دعوی شد طرف اوحق خواهد داشت خساراتی راکه از تأمین باو متوجه شده است مطالبه کند .

قسمت دوم ـ دراقسام تأمین مدعی به ومحکوم به

مادهٔ چهاردهم ـ تأمین عبارت است ازتوقیف اموال منقول وغیر منقول .

مادهٔ پانزدهم ـ اموالی‌راکه مطابق قوانین راجعه باجرای احکام ازمستثنیات دین محسوب است نمیتوان بعنوان تأمین توقیف نمود .

مادهٔ شانزدهم ـ تأمین مدعی‌به یامحکوم به‌بتوقیف مقداری ازاموال منقول یاغیر منقول مدعی علیه‌یا محکوم علیه‌که متناسب بامیزان مدعی به‌یا محکوم به‌باشد بعمل میآید هرگاه مدعی‌به یامحکوم به‌عین معین باشد مادام‌که توقیف آن‌عین ممکن است توقیف سایر اموال ممنوع است باستثنای آنچه راجع به محصول دراین قانون مصرح است .

مادهٔ هفدهم ـ مدعی علیه‌یا محکوم علیه میتواند تقاضای تبدیل مالی راکه توقیف شده است‌به مال‌دیگر بنماید مشروط براینکه مالی‌که پیشنهاد میشود ازحیث قیمت وسهولت فروش‌ازمالی‌که قبلا توقیف شده است‌کمتر نباشد ونیز مدعی علیه ویا محکوم علیه میتواند بادادن ضامن معتبر تقاضای رفع توقیف نمایددر مواردی‌که عین مدعی به‌یا عین محکوم‌به توقیف شده باشد تبدیل تأمین یادادن ضامن منوط برضایت مدعی‌یا محکوم‌له است .

مادهٔ هجدهم ـ ضامن که بموجب ماده قبل داده میشود ممکن است یك یا چند نفر باشد درصورت تعدد ضامن هر یك از آنها صریحاً باید قید کند که چه مقدار از مدعی به یا محکوم به را ضمانت میکند .

مادهٔ نوزدهم ـ ضمانت اشخاص ذیل قبول نمیشود :

۱ ـ مستخدمین وزارت عدلیه اعم از قضائی واداری .

۲ ـ وکلای رسمی عدلیه برای موکلین خود .

۳ ـ اشخاصی که بموجب قانون اهلیت معامله ندارند .

مادهٔ بیستم ـ قبول ضمانت راجع بمحکمه ایست که قرار تأمین را داده است .

مادهٔ بیست ویکم ـ کسی که ضامن میدهد باید ضامن را شخصاً در محکمه حاضر کرده یا ضمانت نامه بمهر وامضای خود ضامن که دراداره ثبت اسناد یا در دفتر اسناد رسمی ثبت شده یا مورد تصدیق طرف باشد به محکمه تقدیم کند ودر هر مورد ضامن دهنده مکلف است در صورت تقاضای طرف اعتبار ضامن ویا ضامن های خودرا درمحکمه ثابت کند.

مادهٔ بیست ودوم ـ بعد ازمعرفی ضامن یاوصول ضمانت نامه محکمه روزی رامعین میکندکه طرفین درجلسه محکمه حاضر شده در باب پذیرفتن ضامن مذاکره نمایند واین اقدام باید فوراً در جلسه فوق‌العاده وخارج از نوبت بعمل آید .

مادهٔ بیست وسوم ـ اگر مدعی یا محکوم‌له یاوکیل اودر روزمعین حاضر نشود محکمه میتواند ضمانتی راکه برای تأمین کلیه یاقسمتی ازمدعی به یا محکوم به کافی میداند قبول کند .

مادهٔ بیست و چهارم ـ ضمانت ضامنی که شخصاً در محکمه حاضر میشود درصورت مجلس قید و بامضای او میرسد ـ آن ضمانت اثرضمانتی را داردکه بموجب سند رسمی بعمل آمده باشد .

مادهٔ بیست و پنجم ـ هرگاه مدعی علیه بموجب حکم قطعی محکوم گردد ضامنی که برای تأمین مدعی به ضمانت کرده است باید ازعهده محکوم به برآید.

وصول محکوم به از ضامن بعد از ابلاغ حکم محکومیت مدعی علیه باو بهمان طریقی که برای اجرای احکام مقرر است بعمل میآید.

قسمت سوم ـ در توقیف اموال غیر منقول ومحصول

مادهٔ بیست وششم ـ دفتر محکمه مکلف است درظرف دوروز سواد قرار محکمه را درباب توقیف مال غیر منقول باداره ثبت اسناد واملاك محل وقوع ملك ارسال دارد درقرار مزبور بایداسم واسم پدر واسم خانواده وشغل مدعی علیه یا محکوم علیه ومقدار مدعی به یا محکوم به ونوع ملك توقیف شده صریحاً قید گردد.

هرگاه ملك به ثبت رسیده باشد اداره ثبت اسناد واملاك باید درستون ملاحظات صفحه‌ای ازدفتر املاك که راجع به آن ملك است صدور قرار توقیف را یادداشت کند و اگرملك بموجب دفتر املاك متعلق به مدعی علیه یامحکوم علیه نباشدآنرا نیز باید در ظرف دوروز بدفتر محکمه اطلاع دهد.

مادهٔ بیست وهفتم ـ بعد اززوال جهت توقیف، رفع توقیف نیز بموجب قرار محکمه فوراً ودر جلسه فوق العاده وخارج از نوبت بعمل میآید سواد این قرار نیز بطوری که درماده قبل مقرر است باداره ثبت اسناد واملاك ارسال میشود تادر دفتراملاك قیدگردد.

تبصـره ـ حکم محکمه بدایت ببطلان دعوی نیز رافع جهت توقیف است.

مادهٔ بیست وهشتم ـ توقیف اموال غیر منقول بمجرد ابلاغ قـرار محکمه به مدعی علیه یا محکوم علیه بعمل میآید.

تبصـره ـ توقیف مال غیر منقول موجب توقیف محصول آن نیست.

مادهٔ بیست ونهم ـ هرگـاه ملکی که عین مدعی به یا محکوم به است توقیف

شود مدعی علیه یا محکوم علیه‌حق ندارد ابنیه‌آن‌را خراب‌کند یااشجار آنرا بیاندازد مگر باندازه‌ای‌که برای حفظ خود ملك ازخرابی لازم است .

مادهٔ سی‌ام ـ توقیف محصول املاك و باغها ولو اینکه محصول عین مدعی‌به یا محکوم به باشد قبل از برداشت و تعیین سهم‌مدعی علیه یا محکوم علیه ممنوع است مگر در مواردی‌که سایر دارائی‌منقول‌وغیرمنقول‌مدعی علیه یامحکوم‌علیه‌برای تأمین مدعی به‌یا محکوم‌به‌کفایت نکند .

درصورتیکه مدعی‌یا محکوم‌له نتواند برای طرف دارائی دیگری ارائه دهدو بدین جهت محصول ملك یاباغ قبل از برداشت و تعیین سهم توقیف شود مدعی علیه یا محکوم علیه حق دارد تقاضای تبدیل نموده یامطابق مقررات فوق ضامن بدهد .

هرگاه مدعی‌علیه یا محکوم علیه تأمین دیگری که از حیث سهولت فروش‌و قیمت‌کمتر ازمحصول نباشد پیشنهادکرد قبول‌این‌پیشنهادالزامی است ولواینکه‌محصول عین‌مدعی به‌یامحکوم‌به بوده ومدعی‌یامحکوم‌له‌رضایت‌به‌تبدیل‌ندهد .

هرگاه محصول عین مدعی به‌یامحکوم‌به باشد مدعی‌علیه یامحکوم‌علیه‌حق‌دارد تقاضاً نماید بجای دارائی دیگر او عین محصول را توقیف نمایند ـ دراینصورت نیز تبدیل تأمین الزامی‌است .

مادهٔ‌سی و یکم ـ درمواردی‌که مطابق ماده فوق ممکن‌است محصول توقیف شود بطریق ذیل عمل‌خواهد شد :

اگر محصول جمع آوری شده‌باشد سهم مدعی علیه یامحکوم علیه پس ازوضع مالیات دولتی‌ومخارج معموله زراعتی ازقبیل علوفه عوامل و بذر وخرج تنقیه‌قنات و مخارج عادی‌رودخانه باندازه‌ای که‌بسهم‌مدعی علیه‌یامحکوم‌علیه تعلق‌میگیرد بطوری که‌ذیلاً‌برای توقیف‌اموال منقول‌مقرراست توقیف‌خواهدگردید .

هرگاه محصول جمع‌آوری نشده باشد برداشت محصول خواه دفعتاً باشد خواه بدفعات باحضور مأمور اجرا بعمل خواهد آمد .

مأمور مزبور حق هیچگونه مداخله درامر برداشت محصول نداشته وفقط برای تعیین میزان محصولی که‌جمع‌آوری‌میشود حضور پیداخواهدکرد .

مدعی یا محکوم‌له یا نماینده او نیز در موقع برداشت محصول حق حضور خواهد داشت .

پس از برداشت هرقسمت از محصول توقیف آن مطابق مقررات فوق بعمل خواهد آمد .

مادهٔسی ودوم - هرگاه درمیزان مخارج معموله زراعتی بین مدعی علیه یا محکوم‌علیه وطرف‌او ودرصورت‌حاضر نبودن‌طرف بین‌مدعی‌علیه یامحکوم‌علیه‌ومأمور اجرا اختلاف باشد حداقل‌میزان‌مزبور ازمحصول موضوع وبقیه‌توقیف‌میشودتامحکمه که‌قرار توقیف صادرکرده تصمیم‌قطعی اتخاذ‌نماید .

مادهٔسی‌وسوم – درصورتیکه محصول قبلا فروخته‌شده وقیمت آن درموقع توقیف هنوز پرداخته‌نشده‌باشد قیمت نزدخریدار توقیف گردیده واقساط‌آن در موقع وصول ودرصندوق عدلیه توقیف‌خواهدشد .

قسمت‌چهارم ـ درتوقیف‌اموال‌منقول

مادهٔسی‌وچهارم - توقیف اموال منقول بترتیبی باید بعمل آید که درقوانین مربوطه باجرای احکام‌مصرح‌است .

مادهٔسی‌وپنجم – مهروموم‌کردن اموال‌منقول یاسپردن آن بخود مدعی‌علیه‌یا محکوم علیه یاسپردن آن‌بشخص ثالث منوط‌بنظرمحکمه وبارضایت مدعی‌ومحکوم‌له سپردن‌آن بمدعی‌علیه ومحکوم علیه‌الزامی‌است .

مادهٔسی‌وششم – درصورتیکه اموال توقیف شده مهروموم شده‌باشد شکستن‌یا

محو کردن مهر مستلزم مجازاتی‌است که بموجب قانون مجازات عمومی برای این جرم مقرراست.

مادهٔسی‌وهفتم - توقیف عین اموالی‌که ضایع شدنی‌است ممنوع‌است دراین صورت آن اموال بفروش رسیده وقیمت‌توقیف‌خواهد شد.

مادهٔسی‌وهشتم - هرگاه اموال‌درنزد مدعی علیه یامحکوم علیه‌یاشخص‌ثالثی توقیف شودهرگونه تفریط یاتعدی نسبت‌بآن‌مال‌ازطرف شخصی‌که‌مال نزد او توقیف شده‌است مستلزم مجازات‌خیانت‌درامانت خواهدبود.

قسمت‌پنجم - مقررات مشترکه وتوقیف‌طلب

مادهٔسی‌و نهم - درهرموردکه مالی اعم ازمنقول یاغیرمنقول توقیف شود و بیم‌آن رودکه ادامه‌توقیف‌عین‌مال موجب‌ضایع‌شدن مال‌یاتنزل قیمت آن خواهد بود هریك ازطرفین حق‌تقاضای‌فروش‌دارددولی‌هرگاه‌طرف‌دیگرموافق بافروش‌نبوده وضرری راکه ازنفروختن مال‌ممکن‌است ناشی‌شود تأمین نمایدمطابق‌نظراوعمل خواهدشد در صورت فروش مأمور اجرا نظارت‌داشته وقیمت‌آن‌را درصندوق عدلیه توقیف‌خواهد کرد مدعی‌یا محکوم‌له نیز حق نظارت‌درفروش‌دارد.

مادهٔ چهلم - هرگونه نقل‌وانتقال‌راجع به‌عین‌یامنافع (درصورتیکه منافع توقیف‌شده‌باشد) اموال توقیف‌شده اعم‌ازاینکه اموال‌مزبوره منقول یاغیر منقول‌باشد غیر نافذ است وانتقال دهنده تاموقعی‌که جبران‌حقوق تضییع شده طرف‌رانمنوده‌است توقیف‌خواهدشد.

مادهٔچهل‌ویکم - مقررات قانون ۹خرداد ماه ۱۳۰۸ نسبت بمدعی‌علیه یا محکوم علیهی‌که درمورد تأمین مال غیر را بعوض مال خود معرفی مینماید مجرا خواهد بود.

مادهٔ چهل و دوم ـ هرگاه اموال یا وجوهی که توقیف میشود نزد شخص ثالث باشد یا مورد توقیف طلبی باشد که مدعی علیه یا محکوم علیه از شخص ثالث دارد سواد قرار توقیف بشخص مزبور ابلاغ ودر نسخه ثانی آن رسید دریافت میشود ومراتب فوراً بمدعی علیه یا محکوم علیه نیز اخطار میگردد .

مادهٔ چهل وسوم ـ هرگاه شخص ثالث منکر وجود تمام یا قسمتی از مال یا طلب باشد باید در ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ قرار توقیف مراتب را بمحکمه‌ای که قرار را صادر کرده اطلاع دهد والا مسئول پرداخت طلب یا تسلیم مال خواهد بود .

مادهٔ چهل وچهارم ـ هرگاه مستدعی تأمین ثابت نماید که درحین ابلاغ قرار توقیف بشخص ثالث مال یا طلب نزد شخص ثالث وجود داشته و برخلاف واقع منکر شده است مادام که شخص ثالث حقوق تضییع شده مستدعی تأمین را جبران ننماید در توقیف خواهد ماند .

مادهٔ چهل وپنجم ـ هرگاه شخصی که مال یا طلب نزد او توقیف شده از تسلیم مال یا تأدیه طلب امتناع نماید دائره اجرا معادل مال یا طلب توقیف شده را از اموال شخصی او استیفا خواهد کرد ودرصورتی که دسترسی باموال او نباشد تا موقعیکه حقوق تضییع شده طرف را جبران ننموده در توقیف خواهد ماند .

مادهٔ چهل وششم ـ مادهٔ ۹۰ ومواد ۳۷۱ تا ۴۰۷ قانون اصول محاکمات حقوقی مصوب رمضان وذیقعده ۱۳۲۹ هجری وهمچنین مواد ۱۲۶ تا ۱۵۸ مقررات موقتی راجع باصول محاکمات حقوقی که بموجب اختیارات حاصله ازماده واحده ۲۷ بهمن ماه ۱۳۰۵ و۲۸ خرداد ماه ۱۳۰۶ تنظیم شده است نسخ میشود .

مادهٔ چهل وهفتم ـ این قانون ازاول فروردین ماه ۱۳۰۹ بموقع اجرا گذارده

خواهدشد. این قانون که مشتمل برچهل و هفت ماده است در جلسه بیست و ششم اسفند ماه ۱۳۰۸ شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

طرز جلوگیری از تصرف عدوانی

مصوب ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۳۰۹

مادهٔ اول - در هرموردی که کسی مال منقول یاغیر منقولی را از تصرف متصرف بدون رضایت اوخارج مینماید یامزاحم استفاده متصرف میشود مأمورین نظمیه و در صورت نبودن آنها حکام و نواب حکام ودرصورت نبودن آنها مأمورین امنیه مکلف هستند از مزاحمت یا اقدامی که برای تصرف عدوانی میشود جلوگیری نمایند اگرچه عمل مزبور باستناد ادعای حقی نسبت بآن مال باشد .

مادهٔ دوم - هرگاه کسی مال غیر منقولی را که در تصرف غیر بوده است عدواناً تصرف کرده باشد مأمورین حفظ انتظامات عمومی باید باحکم کتبی مدعی العموم محل مال مزبوررا بتصرف شاکی (متصرف اول) بدهند واین حکم وقتی داده میشود که از تاریخ تصرف عدوانی بیش از یکماه نگذشته باشد هرگاه ازمقر مدعی العموم تا محل وقوع تصرف عدوانی بیش از پنج فرسخ فاصله باشد حاکم یانایب الحکومه که دراین مورد از طرف وزارت عدلیه بسمت نمایندگی مدعی العموم معین میشوند حکم مذکور درفوق را خواهند داد دراینمورد حاکم یانایب الحکومه باید درظرف (۵) روز راپرت اقدام خود را برای مدعی العموم ارسال دارند .

مادهٔ سوم - در مورد ماده فوق که حاکم یا نایب الحکومه سمت نمایندگی مدعی العموم را دارند مسئول وزارت عدلیه بوده ورسیدگی بتقصیرات اداری آنها راجع بمادهٔ فوق بااطلاع وزارت داخله درمحاکم اداری وزارت عدلیه بعمل خواهد آمد .

مادهٔ چهارم - درمورد مواد(۱) و(۲) پس‌ازاینکه مال درتصرف متصرف اول ابقاء یامجدداً بتصرف اوداده شد ویارفع مزاحمت ازمتصرف گردید دیگرمدعی‌العموم یاسایر مأمورین‌مذکور در موادفوق نمیتوانند آنراازتصرف اوخارج کرده یا تصمیمی مخالف تصمیم سابق‌خوداتخاذکنند .

مادهٔ پنجم - مأمورین مذکوردرمادهٔ (۲) حکم خودرا نسبت بتصرف عدوانی بایدکتباً بمدعی‌علیه ابلاغ نموده بلافاصله آنرا بموقع اجرا گذارند ازاین‌حکم تا ده روز پس‌ازابلاغ میتوان استینافاً‌شکایت کردمرجع شکایت اگرحکم‌ازطرف مدعی‌العموم بوده محکمه بدایت محل واگرازطرف‌حاکم یانایب‌الحکومه بوده نزدیکترین‌محکمه صلح خواهدبود .

مادهٔ ششم - مستأجر ومباشر وخادم ورعیت و کارگر وبطورکلی اشخاصی که مالی را از قبل دیگری متصرفند میتوانند مطابق مواد فوق از تصرف عدوانی شکایت نمایند .

مادهٔ هفتم - مستأجر پس از انقضای مدت اجاره وهمچنین هرامین دیگری درصورت مطالبه مالك یاقائم‌مقام یامأذون ازطرف او عین‌مستأجره و یامال امانی را بتصرف کسیکه حق‌مطالبه دارد نداد متصرف عدوانی محسوب‌است‌مشروط باینکه از طرف‌کسیکه حق‌مطالبه دارد بترتیب ذیل‌بآنها‌اخطارشده‌باشد .

مستأجردرصورتیکه اخطار لااقل یکماه قبل ازانقضاء مدت اجاره بعمل‌آمده باشد پس ازانقضاء مدت اجاره والاپس ازیکماه ازتاریخ‌اخطارمتصرف عدوانی‌محسوب شده ومطابق این قانون با اورفتارخواهد شد . سایراشخاصی‌که مال دیگری را بطور امانی متصرف باشند(۵) روزپس ازاخطاروعدم تخلیه ورفع یدمتصرف عدوانی‌محسوب خواهند شد اخطارفوق بوسیله اداره ثبت اسناد یا دفترمحکمه بدایت یا دفترمحکمه

صلحیه بعمل می‌آیـد و اگر درمحل هیچیك از مراجع فوق نباشد بوسیله حاکم یـا نایب‌الحکومه .

مادهٔ هشتم ـ درصورتیکه بین موجر ومستأجر راجع به تخلیه ملك پس ازانقضاء مدت اجاره ویا بین صاحب مال و امین مقررات وشرایط خاصـی باشد وهمچنین در موارد مشمول مواد ۳۸ـ۳۹ـ۴۰ قانون ثبت اسناد واملاك مقررات این قانون اجـرا نخواهد شد .

مادهٔ نهم ـ اختلاف بین موجر ومستأجر دکان ومغازه وکاروانسرا راجع به تخلیه مشمول مواد فوق نبوده ودعوی تخلیه مطابق قانون حکمیت قطع وفصل خواهد شد .

مادهٔ دهم ـ درصورتیکه مدعی تصرف عدوانی مطابق این قانون شکایت نکرده باشد میتواند درمدت مقرر قانونی موافـق مقررات اصـول محاکمات حقوقی مربوط بمحاکم صلحیه رفتار نماید .

مادهٔ یازدهم ـ این قانون ازاول تیرماه ۱۳۰۹ بموقع اجرا گذارده میشود .

این قانون که مشتمل بر یازده ماده است درجلسهٔ چهاردهم اردیبهشت‌ماه یکهزارو سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون[۱]

تسریع محاکمات

مصوب ۳ تیرماه ۱۳۰۹

قسمت اول ـ ایرادات

مادهٔ۱ ـ درموارد ذیل مدعی علیه میتواند بدون اینکه جواب مدعی را بدهد ایراد کند:

۱ـ مواد ۱ تا ۱۷ و۱۸ تا ۴۵ و۶۳ تا۷۲ بموجب قانون ۲۵ شهریورماه ۱۳۱۸ ومواد ۳۶ تا ۳۹ و ۴۱ تا ۴۴ و ۶۰ و ۷۲ بموجب قانون ۲۵ آبانماه ۱۳۱۰ ومادهٔ ۵۱ بموجب قانون ۶ دی‌ماه ۱۳۱۵ ومادهٔ ۷۴ بموجب قانون ۲۹ اسفند ماه ۱۳۱۶ نسخ‌واصلاح شده است .

۱ـ وقتی‌که دعوی ذاتاً راجع بمحکمه دیگریست .

۲ـ وقتی‌که دعوی ازجهت صلاحیت محلی راجع بمحکمه دیگری است یا اینکه‌درهمان محکمه یامحکمه دیگری همان موضوع مابین همان اشخاص درتحت رسیدگی است و یا اگرهمان موضوع نیست موضوعی است که با ادعای مدعی ارتباط کامل دارد .

۳ـ درموردیکه ادعا متوجه شخص مدعی علیه نباشد .

۴ـ درصورتیکه مدعی بعلت صغریا عدم رشد یا جنون یا ممنوعیت از تصرف دراموال وحقوق مالی خود درنتیجه حکم ورشکستگی اهلیت نداشته باشد .

۵ـ هرگاه وکالت‌کسی‌که ازطرف مدعی اقامه دعوی‌کرده محرز نباشد .

۶ـ درصورت مرورزمان .

تبصـره ـ عدم صلاحیت ذاتی عبارت است ازعدم صلاحیت محکمه صلحیه نسبت باموراجعه بابتدائی وبالعکس وعدم صلاحیت‌محکمه حقوق‌نسبت باموجزائی ومحکمه جزائی نسبت بحقوقی ومحکمه ابتدائی نسبت باستیناف وبالعکس ومحاکم عمومی نسبت بمحاکم شرع وبرعکس وعدم‌صلاحیت محاکم عدلیه نسبت باموراجعه بمحاکم غیرعدلیه .

مادهٔ۲ ـ درمورد فقرهٔ ۵ ماده قبل مدعی نیزحق ایراد دارد .

مادهٔ۳ ـ مدعی علیه نیزحق داردکه باستناد عدم اهلیت خود ازورود بماهیت دعوی امتناع‌کند .

مادهٔ۴ ـ عدم‌رعایت قوانین راجع‌بترتیب صورت‌عرضحال حق امتناع ازجواب دادن بمدعی علیه نمیدهد .

مادهٔ۵ ـ درمورد فقرات ۱ و۴ و۵ مادهٔ اول وهمچنین درمورد مادهٔ۳محکمه نیزمکلف است قطع نظرازاینکه ایراد ازطرف متداعیین شده یا نشده باشدازرسیدگی بدعوی امتناع نماید .

مادهٔ ۶ ـ ایرادات مذکوردرفقرات ۴ و ۵ مادهٔ اول وهمچنین ایراد مذکوردر مادهٔ سوم را درتمام مراحل میتوان کرد .

مادهٔ ۷ ـ خواه مدعی علیه ایرادات مذکوردرمادهٔ ۱ را درضمن جواب کتبی که بادعای مدعی علیه میدهد درج کند خواه علیحده محکمه مکلف است که بدواً قبل از رسیدگی بماهیت دعوی بایرادی که شده است علیحده رسیدگی کرده قراری بدهد .

قسمت دوم ـ راجع بقرارها

مادهٔ ۸ ـ ازقرارهائیکه محاکم درامورحقوقی وتجارتی میدهند بجزقرارهای ذیل هیچ قراری قابل استیناف وتمیز نیست مگربا حکم درماهیت دعوی :

۱ـ قرارارجاع بشرع .

۲ـ قرارعدم صلاحیت محاکم عدلیه باستناد صلاحیت مراجع غیرعدلیه .

۳ـ قراررد عرضحال.

۴ـ قراراسقاط دعوی .

۵ـ قرارعدم اهلیت یکی از متداعیین بعلت صغریا عدم رشد ویا جنون ویا ممنوعیت ازتصرف دراموال وحقوق مالی خود درنتیجه حکم ورشکستگی .

۶ـ قرارقبول یا رد ایراد مرورزمان .

۷ـ قرارعدم توجه دعوی .

تبصره ـ قرار اسقاط دعوی درمورد اعتراض بـه ثبت املاك فقط قابل استیناف است .

مادهٔ ۹ ـ قرارهای عدم صلاحیت اعم ازذاتی ومحلی فقط قابل استیناف است (جزدرمورد قرارارجاع بشرع وقرارعدم صلاحیت محاکم عدلیه باستناد صلاحیت مراجع غیرعدلیه که بموجب مادهٔ ۸ قبل ازحکم درماهیت دعوی قابل استیناف و تمیزاست) .

درصورتیکه قرارعدم صلاحیت ذاتی یا محلی مستقلا ازمحکمه استیناف صادر شده باشد قابل تمیزخواهد بود .

مادهٔ ۱۰ ـ قرارهای مذکور درمادهٔ ۸ درصورتی قابل تمیز است‌که درمرحله استینافی صادرشده باشد خواه مستقلا وخواه درتعقیب قراریکه درمرحله بدوی صادر شده است .

مادهٔ ۱۱ ـ درمورد فقرات ۱و۲و۶ مادهٔ۸مادام‌که‌تکلیف قطعی قراردراستیناف و تمیز معین نگردیده ویا مدت استیناف و تمیزمنقضی نشده ارجاع دوسیه ورسیدگی بدعوی توقیف خواهدشد .

قسمت سوم ـ مقررات راجع بصلحیه

مادهٔ ۱۲ ـ اصول محاکمه درمحاکم صلحیه‌همان است‌که برای محاکم‌ابتدائی مقــرر شده مگر در مــواردیکه مطابق مواد ۸ و ۹ و ۱۴ و ۱۵ و ۱۶ و ۱۷ و ۱۸ و ۱۹ و ۲۰ و ۲۱ و ۲۲ و ۳۷ و ۳۸ و ۴۰ و ۴۱ و ۴۱ مکرر و ۴۷ و ۴۸ و ۴۹ و۵۰ و ۵۱ و ۵۲ و ۵۳ و ۵۴ و ۵۵ و ۵۹ و ۶۰ و ۶۱ و ۶۲ و ۶۳ و ۶۴ و ۶۵ و ۶۶ و۶۷ و ۹۶ و ۹۷ و ۹۸ قانون اصول محاکمات حقوقی تکلیف خاصی برای‌محاکمات صلحیه معین شده است .

مادهٔ ۱۳ ـ رسیدگی درمحاکم صلح اختصاری است .

مادهٔ ۱۴ ـ درمواردیکه قرارها واحکام محاکم ابتدائی قابل تمیزاست قرارها واحکام محاکم صلحیه نیزقابل تمیزخواهدبود مگرقرارها واحکام امنای صلح ناحیه‌در مواردیکه قانوناً قابل استیناف وتمیز نیست .

مادهٔ ۱۵ ـ رسیدگی تمیزی احکام صلحیه ورسیدگی تمیزی قرارهــا و احکام محاکم بدایت‌که استینافاً صادرمیشود درمحکمه استینافی بعمل خواهدآمدکه‌محکمه صادرکننده قراریا حکم درحوزهٔآن واقع است دراین صورت محکمه استیناف بـاید

ازحیث مدت قبول عرضحال وطرزرسیدگی وغیره مقررات این‌قانون واصول محاکمات حقوقی وجزائی راجع به رسیدگی تمیزی رارعایت نموده وقراریا حکم رادرمواردی که قانوناً برای نقض مقرراست نقض والا ابرام نمایــد درصورت نقض حکم محکمه استیناف خود بماهیت دعـوی رسیدگی کرده حکم خواهـد داد و این حکم قابل تمیز نیست .

تبصــره ـ درمورداین مادهمخارج‌محاکمه موافق تعرفه‌ایست‌که برای‌رسیدگی درتمیزمقرراست .

مادهٔ ۱۶ ـ هرگاه محاکم استیناف در احکامی کـه تمیزاً صـادر میکنند در موضوعات متشابه آراء متباین داده یا رویــه مخالف رویــه قضائی دیوان عالی تمیز اتخاذکنند مدعی‌العموم دیوان عالی تمیز برای حفاظت قانون تقاضای تمیز نموده ورأی دیوان عالی تمیزرا بعموم محاکم استیناف ابلاغ خواهدکرد .

قسمت چهارم ـ راجع بموعد

مادهٔ ۱۷ ـ موعد استیناف و تمیز کلیــه احکام و قرارها و اعتراض برحکم غیابی اعم از اینکه قـرار یا حکم از محاکم صلحیه وبدایت و استیناف صادر شده و اعم ازاینکه حقوقی باشد یا جزائی و همچنین موعد اعاده محاکمه و موعـد شکایت ازقرارهای مستنطقین ده روز است ـ برای حساب کلیــه موعدهای قانون که از روز ابلاغ یااعلام حکم یا قرارشروع میشود روزابلاغ یا اعلام جزء مدت محسوب نیست وتا فردای‌آخرین‌روز موعد میتوان عرضحال داد .

قسمت پنجم ـ در دعـاوی تجارتی

مادهٔ ۱۸ ـکلیه اموریکه مطابق قوانین انجام‌آن بعهدهٔ‌محکمه تجارت محول بوده از تاریخ اجراء این‌قانون بعهدهٔ محاکم حقوقی است .

مادهٔ ۱۹ ـ دردعاوی تجارتی محاکمه اختصاری است .

مادهٔ ۲۰ - درمرحله بدوی دعاوی تجارتی هریك ازطرفین دعوی حق دارد تقاضاکند محاکمه ورأی باشرکت مصدقین تجارتی باشد .

مادهٔ ۲۱ - تقاضاکننده باید درضمن تقاضا مصدق خود را معرفی نموده واین تقاضا درصورتی‌که ازطرف مدعی باشد باید درضمن‌عرضحال واگر ازطرف‌مدعی‌علیه باشد منتها تاابتداء اولین‌جلسه بعمل‌آید .

مادهٔ ۲۲ - عدم حضور مصدق مانع رسیدگی محکمه نیست وهریك ازطرفین که مصدقش حاضر نشددرحکم‌کسی است‌که بحکومت رئیس محکمه تسلیم شده باشد ودراینصورت هرگاه در موقع رأی بین‌رئیس محکمه ومصدق حاضر توافق‌حاصل‌نشود رأی رئیس‌محکمه متبع‌است .

تبصره - حکم‌محکمه در حدود قانون قابل اعتراض و استیناف و تمیز خواهد بود .

مادهٔ ۲۳ - دردعاوی تجارتی احکام محاکم‌کلیتاً قابل‌اجرای موقت است‌بشرط آنکه محکوم‌له مطابق مقررات قانون تأمین‌بدهد .

قسمت ششم - درتصحیح احکام

مادهٔ ۲۴ - هرگاه محکمه‌درحسابی‌اشتباه‌کرده ویاقسمتی‌ازمدعی‌به‌راکه‌بثبوت رسیده سهواً درحکم ذکر نکرده‌باشد پس‌ازصدورحکم وتاقبل‌از صدور ورقه اجرائیه حکم‌را تصحیح میکند .

این تصحیح حکم تلقی شده بطرفین دعوی ابلاغ خواهد شد ودر مدت قانونی مطابق‌مقررات قابل استیناف وتمیزاست ولی حکم درقسمتی‌که مورداشتباه وسهونبوده (درصورت قطعیت) اجرا خواهدشد .

مادهٔ ۲۵ - محاکمی‌که استینافاً رسیدگی مینمایند نیز در موقعی‌که در حکم مورد رسیدگی جز سهو حساب یا از قلم افتادن قسمتی از مدعی به‌که بثبوت رسیده

اشکال‌دیگری مشاهده نکنندحکم را تنفیذکرده وبتقاضای ذی‌نفع فقط مورداشتباه را تصحیح خواهند نمود ـ این حکم تصحیح در مدت‌قانونی ومطابق مقررات قابل تمیز خواهد بود .

مادهٔ ۲۶ ـ سهو واشتباه مذکور درفوق در مرحله تمیزی موجب نقض حکم نخواهدبود ولی‌شخص ذی‌نفع میتواند ازمحکمه‌حاکمه تصحیح حکم را تقاضا نماید . این‌حکم تصحیح درحدود مقررات قابل استیناف وتمیزاست.

قسمت هفتم ـ نقض بعلت عدم صلاحیت

مادهٔ ۲۷ ـ درمواردذیل حکم محکمه‌ای که‌صلاحیت ذاتی‌نداشته نقض‌خواهد شد ولو اینکه در هیچیك ازمراحل رسیدگی ایراد بصلاحیت نشده باشد :

۱ ـ هرگاه محکمه ابتدائی درکاریکه‌ذاتاً درحدود صلاحیت محکمه‌استیناف است ویا محکمه استیناف درامریکه‌درصلاحیت محکمه ابتدائی‌است‌حکم داده.

۲ـ هرگاه محاکم عمومی‌دراموریکه درصلاحیت ذاتی محاکم شرع است‌حکم داده باشند .

۳ ـ هرگاه در دعوائی از محکمه عدلیه حکمی صادر شده باشدکه رسیدگی بآن درحدود صلاحیت‌ذاتی محاکم عدلیه نبوده‌است .

مادهٔ ۲۸ ـ اگرحکم ازمحکمه‌ای صادرشده باشدکه‌صلاحیت محلی‌نداشته‌فقط درصورتی نقض خواهد شدکه برصلاحیت محلی محکمه حاکمه در خود آن محکمه ایرادشده باشد .

مادهٔ ۲۹ ـ جزدر موارد مذکوره در دو مادهٔ فوق هیچ حکمی را باستناد عدم صلاحیت ذاتی یامحلی نمیتوان‌نقض نمود .

قسمت هشتم ـ خسارات

مادهٔ ۳۰ ـ هرکس میتواند قبل از تقدیم عرضحال به‌محاکم عدلیه حق خودرا

بوسیله اظهارنامه ازطرف مطالبه نماید مشروط براینکه موعد مطالبه رسیده باشد ـ اظهارنامه بتوسط ثبت اسناد یا دفتر محاکم یا دفتر حکومتی ابلاغ خواهد شد .

مادهٔ ۳۱ ـ بطورکلی هرکس حق دارد اظهاراتیکه راجع بمعاملات وتعهدات خود باطرف دارد وبخواهد بوسیله رسمی بطرف بگوید بتوسط ثبت اسناد یا دفتر محاکم یادفتر حکومتی اظهارنامه بفرستد.

مادهٔ ۳۲ ـ درصورتیکه اظهارنامه مشعر به تسلیم وجه یا مال یا سندی از طرف اظهارکننده باشدآن وجه یا مال یا سند باید درموقع تسلیم اظهارنامه بدفتر در تحت نظر وحفاظت همان دفتر گذاشته شده باشد مگراینکه طرفین درموقع تعهد محل دیگری را معین کرده باشند .

مادهٔ ۳۳ ـ مدعی حق دارد برای جبران خساراتیکه از تأخیر تأدیه یاانجام تعهد ویا تسلیم مدعی به باوواردشده یا میشود تقاضای جبران خسارت نماید ـ این خسارت علاوه برخساراتی است که مدعی یامدعی علیه حق دارند از بابت مخارج عدلیه وحق الوکاله که داده یا باید بدهند تقاضا کنند .

مادهٔ ۳۴ ـ درمورد دعاوی غیر تجارتی که برمیت باشد وهمچنین در مواردی که مستند دعوی سند کتبی نبوده ومطابق قانون شهادت وامارات مصوب ۲۳ تیر ماه ۱۳۰۸ محاکم میتوانند باستناد شهادت شهود وامارات حکم دهند عمل بمفاد ماده فوق ازتاریخ صدور اولین حکمی که برله مدعی صادر شده است خواهد بود.

مادهٔ ۳۵ ـ محاکم مکلفند در صورت تقاضا مطابق مواد ذیل حکم بتأدیه خسارت بدهند .

مادهٔ ۳۶ ـ دردعاوی که موضوع آن وجه نقد است خسارت تأخیر تأدیه معادل صدی ۱۲ محکوم به که از قرار هر سال تأخیر به نسبت مدت تأخیر از تاریخ ابلاغ

اظهارنامه والا از تاریخ اقامه دعوی ودر موارد مذکور درمادهٔ ۳۴از تاریخ صدوراولین حکم تاروز تأدیه حساب میشود .

تبصره – در مورد این ماده خسارت محتاج باثبات نبوده وصرف تأخیر در پرداخت برای مطالبه وحکم‌کافی است .

مادهٔ ۳۷ – دردعاوی‌که موضوع‌آن استرداد عین‌بوده و مدعی مطالبه اجرت المثل ویا خسارت ناشی از تنزل قیمت نماید وهمچنین درموارد دیگری‌که موضوع دعوی وجه نقد نیست محکمه میزان خسارت راپس ازرسیدگی معین خواهدکرد – درمورد این‌ماده وماده قبل هرگاه بین متعاملین بترتیب خاصی مطابق مادهٔ ۲۳۰قانون مدنی مقرر شده باشد محکمه موافق‌آن حکم خواهد داد .

مادهٔ ۳۸ – دعوی خسارت ناشی از تأخیر تأدیه در صورتی‌که موضوع تعهد وجه نقد باشد (باستثنای مواردی که خسارت ناشی از تأخیر تأدیه بموجب قرارداد بین طرفین مقرر شده) وهمچنین دعوای خسارت از بابت مخارج عدلیه و حق‌الوکاله فقط در موقعی پذیرفته میشودکه درضمن عرضحال و در مورد مدعی علیه درضمن جریان دعوی اقامه شده باشد دعوی خسارتهای مذکور در مادهٔ ۳۷ رافقط تا سه سال پس ازاجرای حکم میتوان اقامه نمود والا حق دعوی ساقط خواهد شد .

مادهٔ ۳۹ – در دعاوی‌که رسیدگی بآن ازخصایص محکمه شرع بوده حکم خسارت ازمحکمه‌ای صادرخواهدشدکه‌امررا ارجاع بشرع‌کرده است .

مادهٔ ۴۰– حکم خسارت مرحله تمیزی را ازمحکمه‌ای بایدتقاضا نمودکه‌از حکم آن محکمه تمیز خواسته شده ویادر صورت نقض حکم رسیدگی بدعوی‌بآنجا ارجاع شده‌است ودرموردخسارت مرحله‌تمیزی احکام صلحیه از محکمهٔ استینافی که تمیزاً رسیدگی‌کرده‌است .

مادهٔ ۴۱ – میزان خسارت ناشی از تأخیر تأدیه وجه نقد را محکمه مطابق

مادهٔ ۳۶ تاروز صدور حکم معین کرده ودر حکم خود قید میکند ونسبت بخسارتی که ازتاریخ صدور حکم تاروز وصول باید تأدیه شود بطورکلی حکم خواهد دادکه اجرا درموقع حساب کرده واز محکوم علیه وصول نماید .

قسمت نهم ـ راجع به تسریع محاکمات

مادهٔ ۴۲ ـ ازخساراتی که بموجب مادهٔ ۳۶ مورد حکم واقع میشود یکربع واز خساراتی که بموجب مادهٔ ۳۷ مورد حکم واقع میشود صدی پنج بصندوق عدلیه پرداخته خواهد شد مگر اینکه دعوی خسارت مورد مادهٔ ۳۷ پس ازصدور حکم در اصل دعوی ودر ظرف سه سال مذکور درآن ماده اقـامه شده باشدکه دراینصورت از بابت خسارت سهمی بعدلیه پرداخته نخواهد شد .

مادهٔ ۴۳ ـ درصورتی که محکوم‌له درضمن عرضحال مطالبه خسارت نموده و بعد صرف نظر نماید صدی دومحکوم‌به درسال ازروز اقامه دعوی ویاابلاغ اظهارنامه تاروز وصول محکوم‌به بنفع صندوق عدلیه‌حکم میشود وتأدیه این‌مبلغ بعهدهٔ محکوم علیه است .

مادهٔ ۴۴ ـ کلیه عوایدی‌که ازاجرای موادفوق بصندوق عدلیه‌واصل میشود در حساب مخصوصی‌گذارده شده وذخیره خاصی تشکیل خواهد داد .

دخیره مزبور بدواً برای مخـارج اجرای مواد ۴۵ و ۴۶ صرف شده وبقیه آن بمصرف توسعه تشکیلات قضائی خواهد رسید .

مادهٔ ۴۵ ـ برای ختم هردعوائی‌که درمرحله بدوی درظرف سه‌ماه ودرمرحله استینافی درظرف چهارماه ودر مرحله تمیزی درظرف پنج‌ماه ازتاریخ تقدیم عرضحال حکم آن صادر نشده باشد محکمه مربوطه جلسه فوق‌العاده تشکیل خواهد داد ودر صورتی‌که برای اتمام امر جلسات فوق‌العاده ضرورت پیداکند فاصله بین جلسات بیش ازسه روز نخواهـد بود مگر اینکه بعلل موجهی ازقبیل رجوع بخبره وامثـال آن فاصله بیشتری لازم باشد .

مادهٔ ۴۶ ـ در ابتدای هرسال وزارت عدلیه مجاز است برای خاتمه دادن بتمام یاقسمتی ازدعاوی سال قبل که درمحاکم صلح بدایت استیناف وتمیز معوق مانده واز تاریخ تقدیم عرضحال به محکمه‌ای که دعوی بآن رجوع شده بیش ازسه‌ماه‌علاوه بر مدت های مذکوره درفوق گذشته محاکم فوق‌العاده صلح وشعب فوق‌العاده ابتدائی و استیناف و تمیز بطور موقت تشکیل دهد .

قسمت دهم
راجع به تشکیلات دیوان عالی تمیز و محکمه عالی انتظامی

مادهٔ ۴۷ ـ دیوان عالی تمیز بقدر لزوم دارای شعب خواهد بود رئیس شعبه اول سمت ریاست کل دیوان تمیزرا خواهدداشت هرشعبه تمیزمرکب است ازیك رئیس وسه مستشارکه یك نفر ازآنها بنوبت بتعیین رئیس‌شعبه عضو ممیز میشود درصورتی‌که شعبه تمیزکامل بوده یعنی هرچهارنفر در موقع مشاوره و رأی حاضرباشند عضو ممیز خارج میشود ودرصورتیکه در موقع مشاوره ورأی بیش از سه نفر حاضر نباشند هر سه‌نفر شرکت در مشاوره خواهند داشت ولو اینکه یکنفر از آنها عضو ممیز باشد.

مادهٔ ۴۸ ـ هرگاه راپورت عضو ممیز بررد عرضحال تمیزی باشد موضوع رد یا قبول آن بفوریت وخارج ازنوبت رسیدگی خواهدشد .

مادهٔ ۴۹ ـ محکمه انتظامی تشکیل میشود ازسه‌نفرکه حائز شرایط‌مذکوره در مادهٔ ۲۲قانون استخدام قضات‌باشند .

مادهٔ ۵۰ ـ درصورت غیبت رئیس یا یکی از اعضاء محکمه عالی انتظامی از بین رؤساء و اعضاء حاضر دیوان‌عالی تمیز یکنفر بقرعه‌معین‌شده و محکمه را تکمیل خواهدنمود ـ قرعه درشعبه اول دیوان تمیز بعمل میآید و از بین اشخاصی خواهدبود که حائز سه شرط اول مذکور درمادهٔ ۲۲ قانون استخدام قضات باشند .

مادهٔ ۵۱ ـ هیئت تجدیدنظر تشکیل میشود از پنج‌نفر بترتیب ذیل : یکنفر از اعضاء محکمه انتظامی بحکم قرعه در تحت‌نظر رئیس‌محکمه‌انتظامی‌ازهیئت‌حاکمه خارج وسه‌نفرازبین‌اعضاءورؤساء تمیز درتحت نظررئیس‌اول بقیدقرعه معین میشوند:

حکم این هیئت قطعی و تا سه روز پس از ابلاغ بوزیر عدلیه باید بموقع اجرا گذارده شود .

تبصرهٔ ۱ – در موقع تجدید نظر مدعی‌العموم تمیز شخصاً باید درهیئت تجدید نظر حاضر شود .

تبصرهٔ ۲ ـ محکومین بانفصال دائم از خدمت معلق میشوند تا وقتیکه حکم محکمه انتظامی بواسطه انقضاء موعد قطعی‌شده یاحکم هیئت تجدیدنظر صادرشود .

قسمت یازدهم ـ راجع باجرا

مادهٔ ۵۲ – پس از تسلیم ورقه اجرائیه برئیس اجرا مشارالیه مکلف است‌اسم مأمور ابلاغ را درروی آن قید و نسخه ثانی را بوسیله مأمور باقامتگاه محکوم علیه ابلاغ نماید ـ در ورقه‌ای‌که دردوسیه‌ضبط میشود تاریخ‌ابلاغ واینکه ابلاغ بچه‌ترتیب بعمل آمده است باید قیدگردد .

مادهٔ ۵۳ ـ هرگاه اقامتگاه محکوم‌علیه معین نباشد درضمن اعلاناتی‌که‌برای ابلاغ حکم میشود باید قیدگردد که درصورت‌قطعیت حکم وصدور ورقه اجرائیه‌ورقه مزبوره یکدفعه اعلان و ده‌روز بعد از اعلان بموقع اجراگذاشته خواهدشد و در این صورت برای عملیات اجرائی دیگر هیچ‌قسم ابلاغ یا اخطاری‌که قانوناً بمحکوم‌علیه حاضر میشود بعمل نخواهدآمد مگر اینکه محکوم‌علیه رئیس اجـرا راکتباً ازمحل اقامت‌خودمطلع‌سازد .

مادهٔ ۵۴ ـ هرگاه محل‌اقامت محکوم‌علیه معلوم نباشد ولی باموال او دسترس باشد رئیس اجرا درعین حال‌که باعلان ورقه اجرائیه اقدام مینماید اموال‌محکوم‌علیه را هم معادل محکوم به در تحت توقیف احتیاطی درمیآورد .

مادهٔ ۵۵ ـ همینکه ورقه اجرائیه به اقامتگاه محکوم‌علیه ابـلاغ‌شده‌محکوم علیه مکلف‌است‌که‌درظرف ده‌روز مفاد آنرا بموقع‌اجرا بگذاردیا بامحکوم‌علیه قراری

برای اجرای حکم داده ورئیس اجرا را از قرار مزبور (که باید مصدق محکوم‌له باشد) مسبوق نماید ویا مالی از خود نشان بدهدکه با فروش آن مفاد حکم را بتوان بموقع اجرا گذاشت .

مادهٔ ۵۶ ـ درصورتیکه محکوم‌علیه مدعی اعسار باشد باید درظرف ده روز از تاریخ ابلاغ ورقه اجرائیه بمحکمه صالحه عرضحال اعسار داده و تصدیق دفتر محکمه راکه حاکی از تقدیم عرضحال باشد برئیس اجرا تسلیم نماید .

مادهٔ ۵۷ ـ محکوم‌علیهی که عرضحال اعسار نداده میتواند پس‌از توقیف‌شدن عرضحال اعسار بدهدلیکن در این‌صورت استخلاص او منوط بصدور و قطعیت حکم اعسار ویاتقاضای محکوم‌له خواهدبود.

مادهٔ ۵۸ ـ محاکمه اعسار اختصاری است و باید بفوریت و خارج ازنوبت بعمل‌آید .

مادهٔ ۵۹ـ درصورتیکه مدعی اعسار درظرف یکماه بدون عذر موجه محاکمه خودراتعقیب نکرد بتقاضای محکوم‌له توقیف‌شده وتاصدورحکم قطعی‌اعسار درتوقیف خواهدماند مگراینکه محکوم‌له تقاضای استخلاص اورا بنماید .

مادهٔ ۶۰ـ رئیس محکمه مکلف‌است درموقع صدورورقه اجرائیه درآن‌ورقه قیدنمایدکه هرگاه درظرف ده‌روزمحکوم علیه به‌هیچ یك ازطرق مذکور درمادهٔ ۵۵ اقدام ننمود ویاعرضحال اعسارداد ونتوانست اعسار خود راثابت‌کند ویا در مدت مقرر درمادهٔ۵۹ محاکمه خودرا تعقیب نکرد رئیس اجرا بتقاضای محکوم‌له محکوم علیه راتوقیف نماید .

مادهٔ ۶۱ـ هرگاه محکوم‌له تقاضای خلاصی محکوم علیه توقیف شده را بنماید مجدداً میتواند تقاضای توقیف اورا بکند لیکن این تقاضا بیش‌از یکدفعه پذیرفته نخواهد شد .

مادهٔ ۶۲- هرگاه پس‌ازثبوت اعسار برای محکوم علیه‌مالی یافت‌شود محکوم‌له میتواند اجرای حکم رانسبت بآن‌مال تقاضاکند.

قسمت‌دوازدهم- موادمتفرقه

مادهٔ ۶۳- مدعی‌بایدادعای خودرا ثابت‌نماید ومدعی علیه‌که اعتراض میکند بایداعتراض‌خودرامدلل‌دارد- هیچ‌محکمه‌ای درصددتحصیل دلائل‌نباید برآید-مدرك حکم‌فقط دلائل اصحاب دعوی خواهد بود.

مادهٔ ۶۴-محاکم میتوانند موعدی راکه‌برای حضور متداعیین معین‌کرده‌اند با رضایت خودآنها بتأخیر اندازند لیکن تأخیر انداختن موعد بتقاضای وکیل فقط در صورتی ممکن‌است‌که درهرمورد وکیل‌اجازه مخصوصی ازموکل خودداشته باشد.

مادهٔ ۶۵-قراراجرای موقت احکام غیابی فقط باحکم قابل اعتراض است ودر اینصورت محکمه مکلف‌است طرفین راخارج ازنوبت احضارکرده وقبلا نسبت باعتراض برقرار رسیدگی‌کند.

مادهٔ ۶۶-استیناف ازحکم موجب توقیف قراراجرای موقت نمیشودولواینکه درضمن استیناف ازحکم نسبت بقرار اجرای موقت نیزشکایت شده باشد ولی در این مورد محکمه مکلف است طرفین راخارج ازنوبت احضارکرده قبلا بقرار اجرای موقت رسیدگی نماید.

مادهٔ ۶۷- استدعای تمیز بموجب تقدیم عرضحال میشود و این عرضحال را میتوان مستقیماً بدفتردیوان تمیز یامحکمه‌ای‌که‌ازحکم‌آن تقاضای تمیزمیشودداد ودر هرحال بایدقبض رسید دریافت داشت.

مادهٔ ۶۸-برای استیناف وتمیزواعاده محاکمه ودیعه‌گرفته نمی‌شودولی‌مخارج محاکمه درمرحله استیناف وتمیز و اعادهٔ محاکمه در موقع تقدیم عرضحال باید تماماً

پرداخته شودوالا مطابق مواد۲۹۱ مکرر و۳۲۶ اصول محاکمات اصلاح شده بموجب ماده‌واحده عمل‌خواهد شد .

مادهٔ ۶۹-برای استیناف وتمیز قرارهائی‌که موافق قانون استیناف وتمیزآنها علیحده‌ازحکم جائزاست‌مخارج ذیل‌دفعتاً درموقع تقدیم عرضحال دریافت‌خواهدشد:

۱-برای استیناف ازقرار پنج‌قران.

۲-برای تمیزاز قرار پانزده‌قران .

مادهٔ ۷۰- دفتر تمیز مکلف‌است عرضحال‌های تمیزی را نسبت باحکامی‌که‌مطابق مادهٔ۱۵ این قانون رسیدگی تمیزی آن بمحاکم استیناف رجوع گردیده و قبل از این تاریخ بدیوان تمیز تقدیم شده بلاتأخیر بدفتر محکمه استیناف مربوطه احاله‌دهد تا مطابق مقررات این‌قانون عمل‌نمایند .

مادهٔ ۷۱-مقررات مادهٔ۷۰ شامل‌عرضحال‌های تمیزی‌که درتاریخ اجرای این قانون بعضوممیز رجوع‌گردیده است نخواهد بود .

مادهٔ ۷۲-درمورد اوراق اجرائیه‌که درتاریخ اجرای این‌قانون تمام یاقسمتی ازآن هنوزاجرا نشده‌وبهیچ یك‌ازطرق مذکوردر مادهٔ۵۵ هم‌عمل‌نگردیده ویامحکوم علیه عرضحال اعسارنداده است‌برای اجرا بترتیب ذیل‌عمل میشود .

محکمه بتقاضای محکوم‌له ورقه اخطاریه صادر ودر آن قید خواهد نمود که هرگاه تاده‌روز پس‌از ابلاغ اخطاریه (مطابق مادهٔ ۵۲) محکوم علیه بهیچیك ازطرق مذکور درمادهٔ۵۵ اقدام ننمود ویاعرضحال اعسارداد ونتوانست اعسارخود را ثابت‌کند ویادرمدت مقرردرمادهٔ۵۹ محاکمه خودراتعقیب نکرد رئیس اجرا بتقاضای محکوم‌له محکوم‌علیه راتوقیف نماید .

مادهٔ ۷۳-درموقع صدورورقه اجرائیه‌که مدیر ثبت مطابق قانون‌ثبت اسناد و املاك صادر میکند مدیر ثبت باید در ورقه اجرائیه مفاد مادهٔ ۵۵ راقید نماید ونسبت

باوراق اجرائیه که قبل از تاریخ اجرای این قانون از طرف مدیر ثبت صادر شده اخطاریه مذکور در مادهٔ ۷۲ را مدیر ثبت صادر خواهد کرد .

مادهٔ ۷۴ـ علاوه بر حقوق معینی که بهر یك از متصدیان اجرا داده میشود حق نسبی از حق الاجرا بطریق ذیل و بر طبق نظامنامه‌ای که از طرف وزارت عدلیه تنظیم خواهد شد دریافت می نمایند .

۱ـ تا پانصد تومان حق الاجرا صدی سه .

۲ـ از پانصد و یکتومان تا پنجهزار تومان حق الاجرا نسبت بمازاد صدی دو .

۳ـ ازمازاد برپنجهزار تومان حق الاجرا صدی یك .

مادهٔ ۷۵ـ وزیر فعلی عدلیه مجاز است از بین اعضاء و رؤسای شعب تمیز و اعضاء پارکه تمیز و رئیس واعضای محکمه انتظامی ورؤسای محاکم و پارکه‌های استیناف بارعایت رتبه‌های قانونی رؤساء واعضاء شعب تمیز ورؤسای محاکم وپارکه‌های استیناف را تعیین نماید .

مادهٔ ۷۶ ـ قوانین ذیل نسخ میشود :

۱ ـ باب اول اصول محاکمات حقوقی درمحاکم صلحیه باستثنای مواد مذکور در مادهٔ ۱۲ این قانون .

۲ ـ مادهٔ ۱۶۶ ومواد ۳۶۴ تـا ۳۷۰ اصول محاکمات حقوقی ومواد ۵۹ تا ۶۵ اصول محاکمات اصلاح شده بموجب ماده واحده .

۳ ـ مواد ۴۷۳ و ۴۷۴ اصول محاکمات حقوقی ومادهٔ ۲۶۲ اصول اصلاح شده بموجب ماده واحده .

۴ ـ مادهٔ ۵۰۴ اصول محاکمات حقوقی و مادهٔ ۲۹۸ اصول محاکمات اصلاح شده بموجب ماده واحده .

۵ ـ مادهٔ ۵۴۶ اصول محاکمات حقوقی وماده ۳۲۳ اصول محاکمات اصلاح شده بموجب ماده واحده .

۶ ـ مادهٔ ۵۶۷ اصول محاکمات حقوقی ومادهٔ ۳۴۱ اصول محاکمات اصلاح شده بموجب ماده واحده ومادهٔ ۷۸۶ اصول محاکمات حقوقی.

۷ـ ازمادهٔ ۳ قانون حکمیت مصوب ۲۹ اسفند ۱۳۰۶ جمله «این قرارقابل استیناف وتمیز است».

۸ ـ مواد ۴۳ تا ۴۷ اصول تشکیلات عدلیه مصوب ۲۷ تیرماه ۱۳۰۷ وازمادهٔ ۴ قانون مزبور جمله «مثل محاکم تجارت» .

۹ ـ قانون موقتی محاکم تجارت مصوب ۲۴ شعبان ۱۳۳۳ قمری مشتمل بر ۶۲ ماده وقانون تشکیل محاکم تجارت مصوب ۱۴ بهمن ماه ۱۳۰۴ شمسی .

۱۰ ـ مادهٔ ۲۷ و دو تبصره آن و مادهٔ ۳۲ قانون استخدام قضات مصوب ۲۸ اسفند ماهٔ ۱۳۰۶ ومادهٔ ۳۸ با تبصره ذیل آن ازاصول تشکیلات عدلیه مصوب ۲۷ تیر ماه ۱۳۰۷ .

۱۱ ـ مواد راجع بودایع ومواعد وخسارات تنظیم شده بموجب ماده واحده .

۱۲ ـ هریك ازمقررات دیگری که مخالف بااین قانون باشد در آن قسمتی که مخالف است.

مادهٔ ۷۷ ـ بجز مادهٔ ۷۵ که ازتاریخ تصویب لازم‌الاجرا است سایر مقررات این قانون ازاول امرداد ماه ۱۳۰۹ بموقع اجراگذارده میشود .

چون بموجب قانون مصوب ۲۸ فروردین ماه ۱۳۰۹ « وزیر عدلیه مجاز است کلیه لوایح قانونی راکه بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس از تصویب کمیسیون قوانین عدلیه بموقع اجراگذارده وپس ازآزمایش آنها در عمل نواقصی راکه در ضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع وقوانین مزبوررا تکمیل نموده ثانیاً برای تصویب

بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید» علیهذا قانون تسریع محاکمات مشتمل برهفتادو هفت ماده که در تاریخ سوم تیر ماه یکهزارو سیصد و نه شمسی به تصویب کمیسیون قوانین عدلیه مجلس شورای ملی رسیده قابل اجرااست.

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ دادگر

قانون

اعتبار اسناد تنظیم شده درخارجه

مصوب ۷تیرماه ۱۳۰۹

مادهٔ اول ـ محاکم‌ایران باسناد تنظیم شده درممالك خارجه همان‌اعتباری‌را خواهند دادکه آن اسناد مطابق قوانین مملکتی که در آنجا تنظیم شده‌دارا میباشند مشروط باینکه:

اولا ـ اسناد مزبور بعلتی از علل قانونی از اعتبار نیفتاده باشد .

ثانیاً ـ مفاد آنها مخالف با قوانین ایران نباشد .

ثالثاً ـ قوانین مملکتی‌که اسناد درآنجا تنظیم شده اسنادتنظیم شده درایران‌را نیزمعتبر بداند .

رابعاً ـ نماینده قونسولی‌ایران درمملکتی‌که سنددرآنجاتنظیم شده ویانماینده قونسولی مملکت مزبور در ایران تصدیق‌کرده باشدکه سند موافق قوانین محل تنظیم خود تنظیم یافته است .

مادهٔ دوم ـ هرگاه موافقت‌سندباقوانین‌محل‌تنظیم خودبتوسط نماینده قونسولی خارجه درایران تصدیق شده باشد .

قبول شدن سند درمحاکم ایران متوقف براین است‌که در طهران وزارت امور خارجه و درخارج ازطهران حکام ایالات وولایات امضای نماینده قونسولی خارجه را تصدیق‌کرده باشند .

مادهٔ سوم - مواد(۲۹۱) و(۲۹۲) قانون اصول‌محاکمات حقوقی مصوب رمضان وذیقعده۱۳۲۹هجری‌ومواد (۱۸۵)و(۱۸۶) اصول‌محاکمات حقوقی‌اصلاح شده بموجب ماده واحده نسخ میشود .

چون بموجب قانون مصوب ۲۸ فروردین ماه ۱۳۰۹ (وزارتعدلیه مجاز است کلیه لوایح قانونی راکه بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس از تصویب‌کمیسیون قوانین عدلیه بموقع اجراگذارده وپس از آزمایش آنها درعمل نواقصی راکه درضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع و قوانین مزبوره را تکمیل نموده ثانیاً برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید) علیهذا قانون اعتبار اسناد تنظیم شده در خارجه مشتمل برسه‌ماده که‌درتاریخ‌هفتم تیرماه‌یکهزاروسیصدونه‌شمسی‌بتصویب‌کمیسیون قوانین عدلیه مجلس‌شورای ملی رسیده‌قابل اجرااست .

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

تعاون قضائی

مصوب۲۴ تیرماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده - محاکم عدلیه و مستنطقین ایران میتوانند تقاضائی راکه از طرف محاکم و یا مستنطقین ممالك خارجه راجع باستماع شهادت شهود و یاتحقیقات دیگرازاینقبیل ازآنها میشودانجام دهندمشروط براینکه محاکم و مستنطقین مملکتی نیزکه این تحقیقات را تقاضا مینمایند نظیر این تقاضا را از طرف محاکم ومستنطقین ایران بپذیرند .

چون بموجب قانون مصوب ۲۸ فروردین ماه ۱۳۰۹ « وزیر عدلیه مجاز است کلیه لوایح قانونی راکه بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس از تصویب‌کمیسیون

قوانین عدلیه بموقع اجراگذارده وپس ازآزمایش آنها درعمل نواقصی راکه درضمن جریـان ممکن است معلوم شود رفع و قوانین مـزبوره را تکمیل نموده ثانیاً برای تصویب بمجلس شورای مـلی پیشنهاد نماید » علیهذا (قـانون تعاون قضائی) مشتمل بریك ماده که در تـاریخ بیست و چهارم تیرماه یکهزار و سیصد و نه شمسی بتصویب کمیسیون قوانین عدلیه مجلس شورای ملی رسیده قابل‌اجراست .

رئیس‌مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

مأمورین صلح

مصوب ۲۴ تیرماه ۱۳۰۹

مادهٔ اول ـ اموری که برحسب قانون مربوط بمحاکم صلحیه است توسط امین صلح ـ امین‌صلح ناحیه ومأمور صلح انجام میبابد .

مادهٔ دوم ـ حدود صلاحیت ووظایف امنای صلح وامنای‌صلح ناحیه‌همان است که‌درقوانین مصرح است ـ حدود صلاحیت ووظایف مأمورصلح مطابق مواد این‌قانون خواهدبود .

مادهٔسوم ـ صلاحیت مأمور صلح در امورحقوقی ازقرار ذیل‌است :

الف ـ در دعاوی حقوقی‌که مدعی به آن از بیست تومان بیشتر نیست مأمور صلح (بارعایت‌مادهٔ۳۰ اصول تشکیلات‌عدلیه مصوب ۲۷ تیرماه ۱۳۰۷)شخصاًرسیدگی کرده حکم خواهد داد ـ حکم مأمور صلح غیر قابل استیناف است.

ب ـ در دعاوی‌که میزان مدعی به‌ازبیست‌تومان بیشتر بوده واز پانصد تومان تجاوز نکند مأمورصلح امر را ارجاع بحکمیت مینماید ـ از حکمی‌که مأمور صلح برطبق رأی حکم صادر مینماید میتوان استیناف داد.

مادهٔ چهارم ـ صلاحیت مأمور صلح در امور جزائی ازقرار ذیل است :

الف ـ در دعاوی خلافی وجنحه‌های کوچك مأمور صلح مطابق قوانین حکم خواهد داد ـ حکم مأمور صلح در امور خلافی فقط درصور تیکه‌مجازات ازپنج تومان نقد یا دوروز حبس تجاوز کند قابل استیناف است وحکم استینافی دراین‌موضوع‌قابل تمیز نیست .

ب ـ درجنحه‌های مهم وجنایات مأمور صلح سمت مستنطقی داردودر مواردی که‌دلائلی برفرار متهم یا تبانی یا محوآثار جرم باشد حق صدور قرار توقیف خواهد داشت این‌قرار بلافاصله قابل‌اجرااست .

مادهٔ پنجم ـ مأمور صلح باید درظرف بیست‌وچهار ساعت قرار توقیف راکتباً باذکر دلائل بمتهم ابلاغ نموده ودرظرف همان مدت برای مدعی‌العموم بدایت حوزهٔ مأموریت خود نیز ارسال دارد.

مادهٔ ششم ـ ازقرارهای مأمور صلح درحدودی‌که در اصول محاکمات جزائی مقرر است میتوان استیناف داد ودرصورت اختلاف تقاضای رفع‌اختلاف‌کرد .

مادهٔ هفتم ـ مرجع رسیدگی استینافی بقرارهای مأمور صلح ورفع اختلاف بین مدعی‌العموم ومأمور صلح محکمه بدایتی است که مأمور صلح در حوزه آن مأموریت **دارد** .

مادهٔ هشتم ـ رسیدگی محکمه در موارد فوق بایدبفوریت وخارج از نوبت بعمل آید ـ قرار محکمه ابتدائی درمحاکم بالاتر قابل شکایت‌نیست .

مادهٔ نهمـ مأمور صلح باید پس از تحقیقات عقیده خود را ذیل دوسیه قید و آن‌رانزد مدعی‌العموم حوزه مأموریت خودارسال دارد ـ هرگاه مدعی‌العموم‌تحقیقات مأمورصلح راکامل دانست اقدام‌مقتضی دائر بمنع‌تعقیب ویا احاله امر بمحکمه‌صالحه خواهدنمود والا برای تکمیل تحقیقات یا بخود مأمور صلح دستور داده ویا دوسیه‌را به مستنطق حوزه خود احاله میکند .

مادهٔ‌دهم – مرجع استیناف احکام مأمورین صلح در حدود اصول محاکمات حقوقی وجزائی محکمه بدایتی است‌که مأمورصلح درحوزه‌آن مأموریت دارد .

مادهٔ یازدهم – باستثنای طرزارجاع‌امر بحکمیت و تعیین حکم وطرزرسیدگی حکم‌ها و اجرای احکام و قرارهاکه بموجب نظامنامه‌های وزارت عدلیه معین میشود سایرمقررات مربوط برسیدگی‌ومحاکمه و مخارج عدلیه وغیره‌همان است‌که دراصول محاکمات حقوقی وجزائی وسایر قوانین مربوطه مصرح است .

مادهٔ دوازدهم – تعیین اینکه چه قسمت از عایدات بمأمور صلح واجزاء دفتری او داده شده وچه قسمت عاید خزانه دولت میگردد بموجب نظامنامه‌های وزارت عدلیه معین خواهدشد.

مادهٔ سیزدهم – وزارت‌عدلیه مجازاست بهر نایب‌الحکومه‌ای که‌شایسته‌بداند سمت مأموریت صلح بدهد در اینصورت نایب الحکومه در انجام وظایفی که مطابق این قانون بعهده او محول است مسئول وزارت عدلیه بوده واز این حیث به تخلفات اداری اوبااستحضار وزارت داخله درمحاکم اداری وزارت عدلیه رسیدگی‌خواهدشد.

تجدید نظر ازحکم محکمه اداری درمحکمه انتظامی بعمل خواهدآمدوحکم محکمه مزبوره قطعی‌است .

مادهٔ چهاردهم – حوزهٔ‌مأموریت‌مأمورین صلح مطابق‌نظامنامه وجدولی‌است که‌بتصویب کمیسیون‌عدلیه مجلس‌شورای ملی‌خواهدرسید .

مادهٔ پانزدهم – این قانون ازاول شهریور ماه ۱۳۰۹ بموقع اجـرا گذارده خواهد شد .

مادهٔ شانزدهم – وزارت عدلیه مأمور اجرای این‌قانون است .

چون بموجب قانون مصوب ۲۸ فروردین ۱۳۰۹ (وزیر عدلیه مجازاست‌کلـیه لوایح قانونی‌راکه بمجلس شورای‌ملی پیشنهاد می‌نماید پس‌ازتصویب کمیسیون‌قوانین

عدلیه بموقع اجرا گذارده و پس از آزمایش آنها درعمل نواقصی را که درضمن جریان ممکن است معلوم شود درفع وقوانین مزبوره‌را تکمیل نموده ثانیاً برای تصویب به‌مجلس شورای ملی پیشنهاد نماید) علیهذا (قانون مأمورین صلح) مشتمل برشانزده ماده که درتاریخ بیست‌وچهارم تیرماه یکهزارو سیصدو نه شمسی به‌تصویب کمیسیون قوانین عدلیه‌مجلس شورای‌ملی رسیده‌قابل‌اجرااست.

رئیس مجلس‌شورای‌ملی ـ دادگر

قانون[۱]

راجع بقنوات

مصوب ۶ شهریور ماه ۱۳۰۹

مادهٔاول ـ اگر کسی مالك‌چاه قنات یامجرای آبی‌درملك غیر ویادر اراضی مباحه باشد تصرف‌صاحب‌چاه یاصاحب‌مجری‌فقط من‌حیث مالکیت‌قنات ومجری‌و برای عملیات مربوطه بقنات ومجری‌خواهدبود وصاحب ملك میتواند دراطراف‌چاه ومجری ویااراضی واقعه‌بین دوچاه تاحریم چاه‌ومجری هر تصرفی‌که بخواهد بنماید مشروط براینکه تصرفات اوموجب ضررصاحب قنات یامجری‌نشود ونیزدراراضی مباحه‌واقعه دراطراف‌چاه یامجری ویابین دوچاه اشخاص‌دیگر هم میتوانند با رعایت حریم که بموجب قانون مدنی معین است وسایرمقررات‌مربوطه باراضی مباحه تصرفاتی‌بنمایند که‌موجب ضرر صاحب قنات یاصاحب مجری نباشد.

مادهٔدوم ـ هرگاه کسی‌مالك چاه‌قنات یامجرای آبی‌در ملك‌غیرباشد صاحب ملك‌حق ندارد صاحب‌مجری ویاصاحب‌چاه‌را ازپاك کردن مجری یاچاه قنات خود ممانعت نماید اگرچه قنات یامجرای آب بایرباشد لیکن درصورتیکه چاه‌قنات یا مجرای آب درداخله شهرها ویاداخله قصبات ویادرابنیه ویا منازل واقعه درغیرشهرها

۱ ـ بااضافه‌یك‌ماده بعنوان‌مادهٔ ۱۰ بموجب قانون۱۳ شهریور۱۳۱۳ این‌قانون‌تکمیل‌شده‌است

وقصبات ویادرمعابرعمومی باشد صاحب ملك یامتصدی آن میتواند صاحب قنات یامجری را به برداشتن لات وغیره که ازچاه ومجری خارج میشود اجبار کند.

مادهٔ سومـ دراملاك مزروعی مطلقا ودر باغات دهات و باغات قصبات و باغات خارج از شهرها مشروط براینکه عرفاً اطلاق منزل بآنها نتوان کرد هرگاه کسی بخواهد چاه یااستخر یامجرائی قناتی احداث نماید یا برای اصلاح یاتکمیل قناتی چاه یا مجرائی ایجادکندصاحبان املاك مذکوره حق ندارند(مشروط براینکه رعایت حریم شده باشد) جلوگیری نمایند ولی باید قیمت عادله زمین واعیان آن که چاه و استخر ومجرای جدید درآنجا حفرمیشود قبلا تأدیه گردد وبعلاوه صاحب ملك حق دارد تقاضاکند که صاحب چاه تعهدنماید برای جلوگیری ازخطرات روی چاه را بپوشاند.

هرگاه درموضوع اینکه بازبودن روی چاه برای صاحب ملك خطراتی دارد یاخیر اختلاف باشد محکمه پس ازرسیدگی حکم مقتضی صادر خواهد نمود .

درمورد املاك غیرقابل انتقال مثل موقوفات زمینی که چاه یا استخر یامجرای جدید باید درآنجا حفر شود درمقابل حق الارض عادله بصاحب قنات یا مجری اجازه حفره چاه یا استخر ویامجری داده میشود .

مادهٔ چهارم ـ هرگاه کسی برای کشیدن زه آب وخشکانیدن باطلاق متعلق بخود ویا برای بستن سد و یا سیل برگردان ویا جداکردن آب از رودخانه ویا ردکردن جوی از رو یا زیر قنات یا مجری محتاج بتصرف در ملك غیر باشد و نتواند با صاحب زمین در فروش یا اجاره زمین تراضی نماید محکمه حکم میدهدکه صاحب زمین اراضی لازمه را در مقابل قیمت عادله واگذار نماید ویا در مقابل مال الاجاره عادله وبمدتی که محکمه معین می نماید وباید متناسب باانجام امور مزبور فوق باشد اجاره دهد .

اختیار هر یك ازدوشق فوق با صاحب زمین خواهد بود مگر در موارد املاك غیر قابل انتقال که متصدی آن باید فقط حق‌الارض بگیرد .

تبصره – در مواقعی که دولت از نقطه نظر مصالح عمومی یکی از اعمال مذکوره درماده فوق‌را بخواهد بعنوان حاکمیت انجام دهد مورد تابع مقررات قانون مخصوص خواهد بود .

مادهٔ پنجم – درمورد مواد فوق اشخاصی که ازاجبار صاحب زمین بفروش یا اجاره زمین استفاده مینمایند مسئول مخارج ساختن ناسمان‌های لازمه ومخارج دیگر ازاینقبیل وبطورکلی مسئول هرخسارت دیگری نیز خواهند بودکه ازعملیات آنها برای صاحب زمین ایجاد میشود .

مادهٔ ششم – درهر موردی‌که راجع بلزوم تصرف در ملك غیر ویا حدوث ضرر بنحو مذکور در مادهٔ ۵ ویا تعیین قیمت ومال الاجاره عادله وحق الارض بین طرفین تراضی حاصل نشود تشخیص امر و یا تعیین قیمت و خسارت و یا میزان مال الاجاره وحق الارض موافق اصول محاکمات حقوقی بوسیله اهل خبره بعمل خواهد آمد .

مادهٔ هفتم – هرگاه زمینی‌که چاه یا مجری یا استخر باید در آنجاکنده شود یایکی ازعملیات مذکور در مادهٔ ۴ باید در آنصورت بگیرد از اراضی خالصه باشد وزارت مالیه مکلف است زمینی راکه لازم است بقیمت عادله بصاحب قنات بفروشد .

مادهٔ هشتم – مفاد مادهٔ ۵۹۴ قانون مدنی درمورد قنوات بایره نیز مجری خواهد بود مشروط براینکه شریك یاشرکاء حاضر برای شرکت درمخارج تنقیه‌مالك بیش ازنصف قنات باشند ودر اینصورت تعیین قیمت ویا مال الاجاره و غیره بسته‌بنظر محکمه است‌که عنداللزوم بوسیله اهل خبره معین مینماید .

مـادهٔ نهم -- هرگاه مالك قنـات بایر ومتروك بخواهد قنات یـا رشته جدید احداث کند مالك زمین مختار است بجای قیمت عادله اراضی که برای حفر چاههای جدید لازم است تقاضا کند که مالك قنات بایر و متروك چاههای متروکه را مسطح کرده بمالك اراضی واگذار نماید .

چون بموجب قانون مصوب ۲۸ فروردین ماه ۱۳۰۹ (وزیر عدلیه مجاز است کلیه لوایح قانونی راکه بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس ازتصویب کمیسیون قوانین عدلیه بموقع اجراگذارده وپس ازآزمایش آنها درعمل نواقصی راکه درضمن جریـان ممکن است معلوم شود رفع و قوانین مزبوره را تکمیل نموده ثانیاً برای تصویب به مجلس شورای ملی پیشنهاد نماید) علیهذا (قانون راجع بقنوات) مشتمل بر۹ ماده‌که درتاریخ ششم شهریور مـاه یکهزار وسیصد ونه شمسی بتصویب کمیسیون قوانین عدلیه مجلس شورای ملی رسیده قابل اجرا است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

تصدیق انحصار وراثت

مصوب شب ۱۴ مهرماه ۱۳۰۹

مادهٔ اول ـ در هر موردیکه یك یاچندنفر بخواهند مال متعلق به متوفائی را اعم از منقول یا غیر منقول یا اسنادی که نزد غیر است بعنوان وراثت اخذ نمایندو یا طلب متوفائی را باین‌عنوان وصول‌کنند و متصرف یا مدیـون بدون انکار وجـود مال یادین یااسناد تصدیقی برای سمت‌ویا انحصار وراثت ازآنها بخواهـد باید بطریق ذیل‌رفتار شود .

مادهٔ دوم ـ شخص و یا اشخاص مزبور باید برای تحصیل تصدیق وراثت وعده ورات تقاضای‌کتبی بیکی از محاکم صلح محل اقامت دائمی متوفی یامحاکم‌بدایتی‌که

وظایف صلحیه‌را انجام میدهند تقدیم‌کنند درصورتیکه محل اقامت دائمی متوفی در خارج ازمملکت باشد بیکی از محاکم صلح تهران بایدمراجعه‌شود.

تبصره ـ در غیر اینمورد خواه اختلاف در وراثت بوده و خواه شخصی که متصرف مال منقول یاغیر منقول است منکر باشد امر به اقامه دعوی در محاکم صالحه خاتمه خواهد یافت.

مادهٔ سوم[۱] ـ امین صلح یا حاکم‌بدایتی‌که وظیفه صلحیه را انجام میدهدباید تمام ادله و اسناد مستدعی و یا مستدعیان تصدیق‌را از ورقهٔسجل احوال وشهادت‌شهود وغیره تحت نظرگرفته شرحی در جریده رسمی و یکی از جراید محل بخرج مستدعی یا مستدعیان سه دفعه متوالیاً ماهی یکدفعه اعلان‌کرده وپس‌از انقضاء سه‌ماه از تاریخ نشر اولین اعلان درصورتیکه معترض نبود تصدیقی مشعر بروراثت وتعیین عدهٔ وراث بمستدعی ویا مستدعیان میدهد ودرصورت اعتراض امین‌صلح وحاکم بدایتی که وظیفه صلحیه را انجام‌میدهد مطابق اصول رسیدگی‌کرده‌حکم خواهد داد و این حکم قابل استیناف وتمیز خواهد بود.

درصورتی‌که معترض ادعای خودرا تا دوماه تعقیب نکرد حق اعتراض او ساقط ومحکوم بادای خسارت میشود.

مادهٔ‌چهارم ـ درصورتیکه بانبودن معترض رأی امین صلح یاحاکم بدایتی‌که وظیفه صلحیه را انجام میدهد دائر به رد تقاضای مستدعی یا مستدعیان تصدیق باشد مستدعی یامستدعیان تصدیق میتوانند درظرف ده‌روز پس از ابلاغ رأی بنزدیکترین محکمه بدایت شکایت‌کنند ورأی آن‌محکمه بدایت پس‌از استماع عقیده مدعی‌العموم قاطع‌خواهدبود.

---

[۱] ماده سوم این قانون بموجب قانون ۲۷ تیرماه ۱۳۱۳ اصلاح وبعداً بموجب‌قانون‌اول‌آذر ماه ۱۳۱۳ دوماده بعنوان مادهٔ ۱۳ ومادهٔ ۱۴ باین‌قانون‌اضافه‌شده‌است.

مادهٔ پنجم ـ مدیون و یا متصرف مال متوفی باید در مقابل اخذ اصل و یا سواد مصدق تصدیق امین صلح یاحاکم بدایت دین خودرا که بمتوفی داشته ومال متعلق باو راکه نزد خود دارد وبصاحب و یا صاحبان تصدیق تأدیه ویا تسلیم کنـد ـ درصورت استنکاف مسئول خسارات وارده بر دارندگان تصدیق خواهدبود و درصورت تأدیه دین ویا تسلیم مال در مقابل هر مدعی وراثت، بری محسوب خواهدشد و مدعـی مزبورحق رجوع بشخص یا اشخاصی خواهد داشت‌که طلب متوفی را وصول ویا مال متعلق باورا دریافت نموده‌اند .

مادهٔ ششم ـ اگر اموال منقول وغیر منقول ووجه نقد متعلق به اشخاص مجهول الوارث که درتصرف دولت یا مؤسسات تجارتی ویا صرافی وغیره ویا اشـخاص است در ظرف ده سال نسبت‌بمال منقول ووجه‌نقد و بیست‌سال نسبت بمال‌غیر منقول از تاریـخ فوت مالك کسی‌بعنوان وراثت ادعا ننماید دیگر ادعائی پذیرفته نخواهدشد و امـوال مزبوره متعلق بدولت است‌که بمصرف مؤسسات خیریه‌برساند.

تبصره ـ مؤسسات تجارتی وصرافی وغیره و یااشخاصیکه اموال مجهول‌الوارث نزد آنها است مکلفند بوسیله پارکه‌های بدایت هرمحل آن اموال‌را تسلیم و یا تأدیه بدولت نمایند .

مادهٔ هفتم ـ مفادموادفوق در موردی نیزباید رعایت شودکه اداره ثبت اسناد واملاك برای صدورسند مالکیت ویاتبدیل ملکی‌که بنام‌متوفی ثبت‌شده است‌باسم‌وارث یاوراث اویا برای هرمقصود دیگری‌از تقاضاکننده سندمالکیت ویاتبدیل وغیره‌تصدیقی برای وراثت‌وعده وراث بخواهد .

مادهٔ هشتم ـ مستدعی ومستدعیان تصدیق باید مخارج ذیل‌راتأدیه نمایند :

۱ـ برای رسیدگی درنزد امین‌صلح یاحاکم بدایت	سه تومان
۲ـ برای اخذ‌تصدیق	یك تومان

۳ـ برای هر سواد که داده میشود	پنج قران

مادهٔ نهمـ هرگاه معلوم شود که مستدعی تصدیق باعلم بعدم وراثت خود تحصیل تصدیق وراثت نموده ویا باعلم بوجود وارثی غیرازخود تحصیل تصدیق برخلاف حقیقت کرده است کلاه‌بردار محسوب و علاوه برادای خسارت بمجازاتی کـه بموجب قانون برای این جرم مقرراست محکوم خواهد شد .

مادهٔ دهمـ هرشاهدی که در موضوع تحصیل تصدیق وراثت برخلاف حقیقت شهادت دهد برای شهادت دروغ تعقیب وبمجازاتیکه برای این جرم مقرراست محکوم خواهد شد .

مادهٔ یازدهمـ هرگاه متصرفین مال متعلق باشخاص مجهول الوارث و یامدیونین باشخاص مزبور بعداز انقضاء مدتی که بموجب مادهٔ ۶ مقرراست مال ویادین ویامنافع حاصله ازآنرا مطابق تبصره ماده مذکور بدولت تسلیم و یا تأدیه ننمایند بمجازاتیکه بموجب قوانین جزائی برای خیانت درامانت مقرراست محکوم خواهند شد .

درصورتیکه متصرف یامدیون شرکت باشد مدیرشرکت ویاشعبه‌آن که متصرف ویامدیون است مسئول اجرای مقررات تبصره مادهٔ ۶ بوده و درصورت تخلف بمجازات مذکور فوق محکوم خواهد شد .

مادهٔ دوازدهمـ اگرمال درمعرض تلف وتضییع بوده‌ویااعتبار مدیون ویاکسیکه مال‌نزد اواست مشکوك باشد محکمه میتواند برای حفظ‌مال اقدامات لازمه رااعم از فروش یاتودیع آن بمحل معتبری ویاگرفتن ضامن بعمل‌آورد .

چون بموجب قانون مصوب ۲۸فروردین ماه۱۳۰۹ (وزیرعدلیه مجاز است کلیه لوایح قانونی راکه بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس‌ازتصویب کمیسیون قوانین عدلیه بموقع اجراگذارده وپس‌ازآزمایش آنها درعمل نواقصی راکه درضمن جریان ممکن است معلوم شود درفع وقوانین مزبوره راتکمیل نموده ثانیاً برای تصویب بمجلس

شورای ملی‌پیشنهاد نماید) علیهذا (قانون تصدیق انحصارووراثت) مشتمل بر دوازده‌ماده که‌درتاریخ لیله چهاردهم مهرماه‌۱۳۰۹ شمسی بتصویب‌کمیسیون قوانین عدلیه مجلس شورای ملی رسیده قابل‌اجرا است .

رئیس‌مجلس شورای‌ملی- دادگر

قانون

صلاحیت محکمه انتظامی

مصوب ۱۳ آبانماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده- در مواقعی‌که محکمه عالی انتظامی عدلیه بمحاکمات انتظامی مشغول نمیباشد بدعاوی تمیزی رسیدگی‌خواهدکرد دراین‌مواقع‌محکمه‌مزبوربمنزله شعبه دیوان‌تمیز بوده‌ومطابق‌مقررات‌قانونی‌راجعه به‌رسیدگی‌تمیزی رفتارخواهد کرد .

چون بموجب قانون مصوب ۱۲ آبان ماه ۱۳۰۹ (دولت مجاز است لوایحی را که وزیر عدلیه به‌مجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس‌از تصویب کمیسیون فعلی قوانین عدلیه بموقع اجرا گذارده وپس‌از آزمایش آنها در عمل نواقصی را که در ضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع و قوانین مزبوره را تکمیل نموده ثانیاً برای تصویب به مجلس شورای ملی پیشنهاد نمایـد) علیهذا قانون صلاحیت محکمه انتظامی مشتمل بریك‌ماده‌که درتاریخ سیزدهم‌آبانماه یکهزاروسیصد ونه‌شمسی به‌تصویب کمیسیون قوانین عدلیه مجلس شورای ملی رسیده قابل اجراء است .

رئیس مجلس شورای ملی ــ دادگر

قانون

راجع بدعاوی بین اشخاص ودولت

مصوب ۱۳ آبانماه ۱۳۰۹

مادهٔ اول ــ اموال غیر منقولی‌که تا تاریخ ۱۴ ذیقعده ۱۳۲۴ قمری درتصرف

مالکان دولت بوده وهمچنین اموال غیرمنقولی که از تاریخ مزبور ببعد دولت درنتیجه معامله یا قراردادی تحصیل کرده بملکیت قطعی دولت شناخته میشود مگراینکه از طرف دولت واگذاری اموال مزبوره باشخاص قبل از تصویب این قانون تصدیق وبتصرف داده شده باشد .

مادهٔ دوم ـ اموال غیرمنقول اشخاصی که دولت درنتیجه تمرد ویاغیگری آنها آن اموال را از تصرفشان خارج یا ضبط نموده یا بنماید ودرظرف ده سال از تصویب این قانون درمورد املاکی که قبل از تصویب این قانون بتصرف دولت درآمده وده‌سال بعد ازتاریخ تصرف درمورد اموالی که بعد ازتصویب این قانون بتصرف دولت دربیاید کلا یا بعضاً ازطرف هیئت وزراء بصاحبان آنها واگذار نشود جزء املاك خالصه‌محسوب وبملکیت قطعی دولت شناخته خواهد شد .

مادهٔ سوم ـ مدت مرورزمان دردعای دولت نسبت باموال غیرمنقول ودردعاوی افراد نسبت باموال غیرمنقول دولت بیست وپنج سال شمسی است دعاوی دولت‌راجع به تیول ازاین قاعده مستثنی بوده ومشمول مرورزمان عادی است .

مادهٔ چهارم ـ کلیه دعاوی دولت براشخاص و دعاوی اشخاص بردولت نسبت باموال غیرمنقول و حقوق متعلقه بآن و دعاوی ناشیه از اعمال حاکمیت دولت نسبت باموال منقول وهمچنین دعاوی منقول ناشیه ازاعمال تصدی که منشاء تولیدآن قبل‌از ۱۹ اردیبهشت ۱۳۰۷ باشد ونیزدعاوی‌بانك ایران براشخاص ودعاوی اشخاص بربانك ایران بمرجعیت محاکمات مالیه قطع وفصل خواهد شد درسایرموارد مرجع‌رسیدگی محاکم عدلیه است .

تبصره ـ اعمال تصدی اعمالی است‌که دولت‌ازنقطه نظرحقوقی مشابه‌اعمال افراد انجام میدهد مانند خرید وفروش اجاره واستجاره وامثال‌آن .

مادهٔ پنجم۱ – در صورتیکه املاکی ازطرف دولت باشخاص بعنوان فروش انتقال وبتصرف داده شده باشد ومورد ادعای شخص ثالثی بشود و مدرك مالکیت فقط خرید ازدولت باشد مرجع رسیدگی بمالکیت‌دولت محاکمات مالیه خواهد بود .

مادهٔ ششم –کلیه دعاوی‌که مطابق‌این‌قانون صلاحیت رسیدگی‌بآن با محاکمات مالیه است ولواینکه فعلا درمحاکم عدلیه درجریان باشد درصورتی‌که تمام مراحل قانونی را طی نکرده ویا بواسطه نگذشتن مدتهای قانونی قطعی نشده باشد باید در محاکمات مالیه قطع وفصل شود .

مادهٔ هفتم۲ – درمواردی‌که مطابق‌این‌قانون صلاحیت رسیدگی با محاکمات مالیه است اعتراضاتی‌که راجع بثبت املاك بعمل‌آمده یا بیاید ومعترضین درموعد قانونی به محاکمات مالیه یا عدلیه رجوع نموده یا بمحاکمات مالیه بعداً رجوع بنمایند قطع وفصل دعوی ازطریق محاکمات مالیه بحکمیت رجوع خواهد شد .

مادهٔ هشتم – اصول تشکیلات محاکمات مالیه و طرز رسیدگی بدعاوی در محاکمات‌مالیه وطرزحکمیت واجرای احکام‌مطابق نظامنامه‌هائی خواهدبودکه‌بتصویب هیئت وزراء خواهد رسید .

مادهٔ نهم -- اخذودیعه ممنوع وعرضحال‌مطابق‌تعرفه محاکم ابتدائی‌ودرصورت تجدیدنظر مطابق تعرفه محاکم استیناف عدلیه تمبر خواهد شد .

مادهٔ دهم – ماده واحده ۱۹ اردیبهشت ۱۳۰۷ راجع بدعاوی دولت و افراد و دو تبصره آن ملغی است و این قانون از تاریخ ۱۵ آبان ماه به موقع اجرا گذاشته خواهد شد .

چون بموجب قانون۱۲آبان ماه ۱۳۰۹ (دولت مجاز است لوایحی راکه وزیر

۱- ماده پنجم این قانون بموجب قانون ۲۷ اردی‌بهشت۱۳۱۳ اصلاح شده است .
۲- ماده هفتم‌این‌قانون‌بموجب قانون اول‌آبانماه ۱۳۱۷ اصلاح شده است .

عدلیه بمجلس شورای ملی پیشنهاد میکند پس از تصویب کمیسیون فعلی قوانین عدلیه بموقع اجرا گذارده وپس از آزمایش آنها درعمل نواقصی راکه درضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع وقوانین مزبوره راتکمیل نموده ثانیاً برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید) علیهذا قانون راجع بدعاوی بین اشخاص و دولت مشتمل بر ده ماده که در تاریخ سیزده آبانماه یکهزارو سیصد و نه شمسی بتصویب کمیسیون قوانین عدلیه مجلس شورای ملی رسیده قابل اجراء است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

تعیین تکلیف دعاوی موجوده بین اتباع ایران واتباع خارجه در محاکمات وکارگذاریهای وزارت امورخارجه

مصوب ۲ خردادماه ۱۳۰۸

مادهٔ اول ـ کلیه دعاوی موجوده بین اتباع خارجه و اتباع ایران که در تاریخ بیستم اردیبهشت ۱۳۰۸ ازطرف محاکمات وزارت امورخارجه ویا ازطرف حکام ایالات و ولایات نسبت بآنها حکم لازم الاجراء صادر نشده است باید بمحاکم صلاحیتدار عدلیه احاله شود .

مادهٔ دوم ـ نسبت بدعاوی مذکوره در مادهٔ فوق به طریق ذیل رفتار خواهد شد :

الف ـ دعاوی که در مرحله ابتدائی تحت رسیدگی است بتناسب صلاحیت به محکمهٔ صلحیه یا ابتدائی ویا تجارت رجوع خواهد شد ولی هرگاه درضمن رسیدگی بدوی محاکمات وزارت امورخارجه وکارگذاریها ویاحکام ایالات وولایات قراری ازقبیل قرار تحقیقات محلی ویا ارجاع بحکمیت وغیره صادر نموده باشند آن قرار بقوت خود باقی مانده ومحاکم عدلیه بآن ترتیب اثر خواهند داد .

ب ـ دعاوی که در مرحلهٔ استینافی است بمحکمهٔ استیناف طهران احاله شده و درمحکمهٔ مزبوره بارعایت قسمت اخیر مادهٔ یك رسیدگی خواهد شد .

مادهٔ سوم ـ احکام صادره درموضوع دعاوی مذکوره دردو مادهٔ فوق بهمان طریق و درهمان مواردی که مطابق اصول محاکمات حقوقی مقرر است قابل استیناف وتمیز و یا فقط قابل تمیز خواهد بود .

این قانون که مشتمل برسه ماده است در جلسهٔ دوم خرداد ماه یکهزار وسیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون[1]

تشکیل و طرز رسیدگی دیوان جزای عمال دولت

مصوب ۲۰ دیماه ۱۳۰۷

مادهٔ اول ـ برای رسیدگی بارتشاء و اختلاس کلیه مستخدمین و مأمورین دولتی وبلدی (اعم ازرسمی و غیر رسمی) دیوان جزای عمال دولت تشکیل میشود دیوان جزا دارای دو شعبه خواهد بود وهرشعبه مرکب از یك رئیس وچهار عضو ، رئیس شعبه اول ریاست کل را دارد .

درمعیت دیوان جزا یك مدعی العموم و بعدهٔ لازم وکیل عمومی وعضو علی البدل ومستنطق خواهند بود .

رؤساء واعضاء ومدعی العموم ووکلای عمومی ومستنطقین دیوان جزا تابع کلیه مقررات راجع بقضات وصاحبمنصبان پارکه هاکه درقانون استخدام قضات وسایر قوانین مقرر است می باشند .

۱ـ درتاریخ ۹اسفندماه۱۳۰۷مواد الحاقی به این قانون اضافه شده وقسمتی ازاین قانون بموجب قانون ۳۰آبانماه۱۳۰۹ تفسیروتشریح شده است و بعداً بموجب قانون ۱۶ اردیبهشت ۱۳۱۳ بوزارت عدلیه اختیار داده شده است درمقررات این قانون تجدید نظر نموده ومواد لازمه را تهیه وموقتاً بموقع اجرا گذارد .

دیوان جزا و پارکه ومستنطقین آن بعدهٔ کافی اعضاء تحریری خواهند داشت .

مادهٔ دوم ـ درمورد جرم اختلاس وارتشاء کلیه وظایفی راکه مطابق اصول محاکمات جزائی بعهده مدعی العموم بدایت است مدعی العموم دیوان جزا انجام خواهد داد و مدعی العموم مزبور بمحض اینکه از وقوع اختلاس یاارتشائی مطلع شد بترتیب ذیل اقدام خواهد کرد .

اگر قرائن وامارات برای تعقیب کافی بود بلافاصله والاپس از تفتیش بدست آوردن قرائن وامارات کافی یکی ازمستنطقین راماًمور رسیدگی مینماید .

مادهٔ سیم ـ حوزهٔ صلاحیت دیوان جزا و مدعی العموم ومستنطقین آن تمام مملکت ایران است .

در مورد ارتشاء یااختلاسی که درخارج ازمرکز واقع شده باشد مدعی العموم دیوان جزا میتواند تحقیقات راجعهٔ بآنرا ازمستنطق محل وقوع جرم یامستنطق نقاط دیگری تقاضا کند که تحقیقات درآن نقاط لازم است هر مستنطقی (خواه مستنطق دیوان جزا باشد یامستنطق خارج ازمرکز) که ازطرف مدعی العموم ماًمور تحقیقات شد میتواند درصورت لزوم آنقسمت از تحقیقات راکه درمحلی غیرازمقر خود او باید بعمل بیاید بمستنطق آنمحل رجوع کند مستنطق خارج ازمرکزی که ماًمور تحقیق شد پس ازختم تحقیقات دوسیه را بدون اظهار عقیده راجع به تعقیب یاعدم تعقیب نزد مدعی العموم دیوان جزا خواهد فرستاد مدعی العموم دوسیه را بیکی از مستنطقین دیوان جزا رجوع کرده مستنطق مزبور درصورتیکه تحقیقات را کافی دید قرارمقتضی صادر مینماید ودرصورت نقص تحقیقات یاخود بمحلیکه تحقیقات درآنجا رالازم میداند رفته یابمستنطق آنمحل دستور تکمیل میدهد .

مادهٔ چهارم ـ مستنطقینی که ماًمور تحقیقات میشوند برای کشف حقیقت، اقدامات لازم بعمل آورده وحق دارند مستقیماً باداره متبوع شخص مظنون ویاادارات

دیگر مراجعه کرده دفاتر واوراق واسنادی را که میخواهند معاینه وتفتیش نموده هر قسم اطلاعی که برای روشن کردن امر لازم باشد بدست بیاورند مستخدمین ومأمورین ادارات مکلفنداسناد ودفاتر واوراق واطلاعاتی را که مستنطق برای مراجعه و معاینه میخواهد دردسترس قرارداده واطلاعاتی راکه لازم میدانند باو بدهند ودرصورت تخلف ازحیث مجازات مشمول مادهٔ ۱۲۴ قانون مجازات عمومی خواهندگردید .

تبصره ـ مستخدم یامأموریکه مستنطق ازاو تقاضای مراجعه باسناد واوراق ودفاتر کرده یااطلاعی میخواهد اگرآن نوشتجات واطلاعات‌را از اسرار سیاسی یا نظامی‌دولت بداند مکلف است ازارائه نوشتجات ودادن اطلاعات خودداری کرده و در ظرف چهل و هشت ساعت وزیر متبوع خود را از تقاضـای مستنطق مستحضر نماید وزیر متبوع مطلب‌را در هیئت وزراء عنوان کرده وهیئت تکلیف قطعی را معین خواهدنمود .

مادهٔ پنجم ـ مستنطق خارج از مرکزی که مأمور تحقیقات میشود باستثنای صدور قرار تعقیب یا منع تعقیب دارای‌کلیه اختیاراتی است که برای مستنطق مقرر است هیچیك از قرارهای‌مستنطقین دیوان جزا یا مستنطقین دیگری‌که مأمورتحقیق میشوند قابل شکایت نیست مگر قرار توقیف یا استخلاص‌ورسیدگی بشکایت‌ازقرارهای مزبور اگر قرار درمرکز صادر شده باشد درشعبهٔ دیوان جزا واگر در خارج ازمرکز صادر شده باشد در محکمهٔ بدایتی بعمل‌خواهدآمدکه مستنطق درحوزهٔ آن محکمه قرار صادرکرده حکم محکمه بدایت یا دیوان جزا در اینموضوع غیرقابل استیناف‌و تمیزاست در مواردی‌که‌تحقیقات در خارج ازمرکز بعمل‌آیدمدعی‌العموم‌بدایت‌محل تحقیقات‌نمایندهٔ مدعی‌العموم‌دیوان جزا محسوب‌شده ودرجریان‌تحقیقات‌نظارت‌دارد.

مادهٔ ششم ـ پس‌از ختم تحقیقات در موردی‌که مستنطق نمایندهٔ مدعی‌العموم دیوان جزا هردو موافق درتعقیب باشند متهم درصورتی‌که از قبل بموجب قرار قطعی

مستنطق درحال توقیف نباشد ـ بحکم مستنطق توقیف خواهد شد این حکم توقیف قابل استیناف نیست . درموردیکه اختلاس درحدود جنحه باشد توقیف متهم اجباری نخواهد بود .

مادهٔ هفتم ـ درصورتیکه مدعی العموم ومستنطق دیوان جزا پس ازختم تحقیقات هر دو موافق در تعقیب بوده یا دراین موضوع اختلاف عقیده داشته باشند دوسیه امر نزد رئیس کل دیوان جزا فرستاده شده ورئیس مزبور رسیدگی ومحاکمه آنرا بشعبهٔ خود یا شعبهٔ دویم رجوع خواهدکرد .

شعبه درجلسهٔ اداری خود اقدامات ذیل را بعمل میآورد :

۱ـ درصورت اختلاف بین مدعی العموم و مستنطق راجع بتعقیب و عدم تعقیب قرارمقتضی صادر مینماید و اینقرارقابل تمیز نیست .

۲ـ پس ازرفع اختلاف درصورت قرار تعقیب فوراً امر بدستگیری و توقیف متهم میدهد ـ ازاینقرار توقیف نمیتوان تمیزداد .

۳ـ پس ازاجرای قرار توقیف و همچنین درصورتیکه متهم قبلا بامر مستنطق درحال توقیف باشد متهم را نزدرئیس شعبه میآورند تاوکیل مدافعی که وکالت اوراکتباً قبول‌کرده باشد متهم شخصاً برئیس شعبه معرفی کند واگر چنین وکیلی معرفی نکردرئیس شعبه وکیل مدافع برای او معین مینماید .

۴ـ درجلسهٔ اداری با حضورمتهم و وکیل او و مدعی العموم دوسیه امر قرائت خواهد شد ـ مدعی خصوصی نیز حق دارد در موقع قرائت دوسیه در جلسه اداری حضور بهمرساند .

۵ـ هرگاه محکمه بنابرتذکر متهم یاوکیل اویامدعی خصوصی نقصی در تحقیقات دید بتکمیل تحقیقاتی که لازم است امرخواهدداد .

۶ـ پس از تکمیل تحقیقات و همچنین درصورتیکه تحقیقات از اول کامل بوده شعبه درجلسه اداری روز محاکمه را معین خواهدکرد .

۷ـ در روز همان جلسه اداری بکلیه شهودی که متهم یا مدعی العموم یا مدعی خصوصی حضورآنها رابرای جلسه محاکمه تقاضاکرده و محکمه حضورواستماع مجدد آنهارا مفید ومؤثر بداند اطلاع داده میشودکه درروز جلسه محاکمه یکساعت قبل از موعد مقرربرای تشکیل جلسه حاضر بشوند .

هیچیك ازاطراف دعوی حق ندارند بشهادت شهودیکه در مرحله استنطاقیه استشهاد بشهادت آنها نکرده‌اند استناد جسته وحضورآنها را تقاضاکنند .

مادهٔ هشتم ـ روزمحاکمه (قبل‌ازتشکیل‌جلسه) رئیس‌شعبه بایدببیندشهودی که احضارشده‌اند حاضر ندیاخیرونسبت بهرشاهدیکه تایکساعت پس‌ازوقت مقررحاضر نشد امر بجلب خواهد داد .

تبصرهٔ ۱ ـ مخارج ایاب وذهاب ومدت توقف‌شهودباکسی‌است‌که تقاضای حضور اوراکرده‌اعم ازمتهم ، مدعی‌العموم یامدعی خصوصی .

تبصرهٔ ۲ ـ هرشاهدیکه تایکساعت پس ازموقع مقرر دراحضاریه حاضر نشد وعدم حضور اودر نتیجهٔ فرس ماژور نبود بامر رئیس شعبه محکوم بحبس ازیك روز تاهفت روز خواهدگردید .

مادهٔ نهم ـ وکیلی‌که وکالت متهم راقبول‌کرده ویا ازطرف‌رئیس محکمه‌برای مدافعه معین شده حق استعفاء ندارد والا ازوکالت درعدلیه محروم خواهد شد مگر آنکه استعفاء درنتیجه فرس ماژور (حوادث غیر مترقبه وفوق قدرت) واقع شده‌باشد .

عدم حضور درساعت مقرر برای تشکیل جلسه یاعدم مدافعه درجلسهٔ محاکمه درحکم استعفاء است .

مادهٔ‌دهم ـ محاکمه باید دریك جلسه ختم‌شود جلسه تعطیل نخواهد شدمگر

برای تنفس، تنفس زیاده ازاندازه نبوده ومجموع تنفس های یکروز بیش ازسه ساعت نباید باشد وتعطیل درشب نیز هیچوقت از نه ساعت متوالی نباید تجاوز کند .

پس‌ازختم‌محاکمه‌وقبل‌ازصدور رأی محکمه متفرق نشده‌فقط باندازه‌ای‌که‌برای شور لازم باشد ممکن است باطاق‌مشاوره رفته ودرهمان جلسه بایدرأی محکمه‌صادر وبلافاصله درجلسه علنی اعلام شود .

حکم محکمه (یعنی رأی‌با مقدمات ودلائل‌آن) باید منتهی دوروز بعدبا حضور متهم ومدعی العموم قرائت شود .

ازحکم محکمه فقط تاسه روز پس ازقرائت آن‌میشود تقاضای تمیزکرد .

مـادهٔ یازدهم – درصورت نقض بترتیب ذیل عمل خواهد شد .

سه نفر ازقضات‌شعبه‌ای‌که درمحاکمه‌حکم‌منقوض شرکت داشته اندبحکم قرعه خـارج وسه نفر ازقضات شعبه دیگر دیوان جزا بحکم قرعه بجای آنهـا معین شده رسیدگی مینمایند .

موضوع رسیدگی منحصر خواهدبود بموضوع یـاموضوعاتی‌که موجـب نقض حکم در تمیز بوده است حکم این هیئت غیر قابل تمیز است .

مادهٔ دوازدهم – درصورتیکه متهم باختلاس یاارتشاءبیك یاچند جرم‌دیگری ولو مهم‌تر ازاختلاس یاارتشاء نیز متهم باشد در دیوان جزا محاکمه شده ورسیدگی بسایر جرائم اوهم درديوان مزبور بعمل میآید .

همینطور است تعقیب وتحقیقات‌مقدماتی‌سایر جرائم‌متهم‌که بوسیلهٔ مدعی‌العموم ومستنطقین دیوان جزا بعمل خواهدآمد .

تبصـره – درمواردی‌که جرم دیگر متهم مستلزم مجازات اعدام باشد تعقیب ورسیدگی مطابق‌مقررات اصول محاکمات جزائی ومحاکمه متهم‌درديوان عالی جنائی خواهد شد .

مادهٔ سیزدهم ـ دنبـاله تعقیب و محاکمه‌کلیه مستخدمین و مأمورینی‌که در تاریخ اجرای این قـانون بعنوان اختلاس یـا ارتشاء تحت تعقیب یامحاکمه هستندو هنوز حکم قطعی دربارهٔ آنها صادر نشده نیز مطابق این قانون ودر دیوان جزا بعمل خواهد آمد .

مادهٔ چهاردهم ـ مقرراتی ازاصول محاکمات جزائی‌که مخالف بـا مقررات این قانون نیست لازم الرعایه‌است .

مادهٔ پانزدهم ـ برای تشکیل دیوان‌جزا و تعیین‌مدعی‌العموم ووکلای‌عمومی واعضاء علی‌البدل ومستنطقین آن وهمچنین برای تعیین قائم مقام مستخدمین قضائی که‌به دیوان جزا وپـارکه و شعبات استنطاقی آن‌منتقل میشوند وزیر عدلیه میتواند درظرف سه‌روز ازتاریخ اجرای این‌قانون‌ازبین مستخدمین رسمی غیرقضائی اشخاصی راکه صلاح‌بداند بارتبه قضائی انتخاب‌کند ـ کسانیکه انتخاب‌میشوندحق ردنخواهند داشت ولواینکه ازمستخدمین وزارت‌عدلیه نباشندوالا مستعفی ازخدمت دولت‌محسوب خواهند شد ـ رتبهٔ‌قضائی‌اشخاصی‌که از بین مستخدمین غیرقضائی‌معین‌میشوند مساوی رتبه اداری آنها خواهد بودیا یك درجه بالاتر.

همچنین وزیر عدلیه میتواند از بین مستخدمین قضائی صاحب شغل اشخاصی را که صلاح میداند بارتبه‌ای که دارندیا یك رتبه‌بالاتردرتشکیلات دیوان جزا و پارکه آن معین نماید و مستخدمین مزبور حق رد نخواهند داشت والا مستعفی محسوب خواهند شد .

اگرمستخدم قضائی باسمت مستنطقی به‌تشکیلات مربوط بدیوان جزامنتقل‌شود ممکن‌است تادورتبه بالاتراز رتبه‌ای‌که داردباورتبه داد .

وزیرعدلیه‌میتواند برای مستنطقین دیوان جزا بعدهٔ‌کافی معاون معین‌کندمعاونین هر مستنطق درتحت تعلیمات و مسئولیت اوتحقیقات را جریان میدهند ولی هیچ قسم

قراری صادر نخواهند کرد وصدور قرار منحصر بمستنطق است معاونین بایداز بین مستخدمین رسمی انتخاب شوند درصورتیکه رتبهٔ معاون اداری باشد پس‌ازدو سال معاونت وبشرط اینکه بخوبی ازعهدهٔ انجام وظایف محوله برآمده باشد رتبهٔ اداری اوبقضائی تبدیل خواهد شد .

مادهٔ شانزدهم- این قانون یك روز پس‌از انتشار در مجلهٔ رسمی بموقع اجرا گذارده می‌شود .

چون بموجب قانون۴ آذرماه ۱۳۰۷ وزیرعدلیه مجاز است کلیه‌لوایح قانونی‌را که بمجلس شورای ملی‌پیشنهاد مینماید پس‌از تصویب‌کمیسیون پارلمانی قوانین عدلیه بموقع اجراگذارده وپس‌از آزمایش آنهادرعمل نواقصی راکه درضمن جریان ممکن است معلوم شودرفع وقوانین مزبوره راتکمیل نموده ثانیاً برای تصویب بمجلس‌شورای ملی پیشنهاد نماید .

علیهذا- (قانون تشکیل وطرزرسیدگی دیوان جزای عمال دولت)که در تاریخ بیستم دیماه یکهزار و سیصد و هفت شمسی بتصویب کمیسیون قوانین عدلیـه مجلس شورای ملی رسیده است قابل اجرا است .

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

متمم قانون جزاء عمال دولتی

مصوب ۹ اسفند ۱۳۰۷

مادهٔ ۱۷- هرگاه رسیدگی بامر مستخدم یا مأمور متهم بارتشاء یا اختلاس در محاکم عمومی (اعم‌ازجنحه یاجنایت) درمرحله بدوی است ومنتهی بصدور رأی نهائی نشده اعم‌ازاینکه قراری ازمحکمه صادرشده یانشده باشد واینکه اعلان‌ختم محاکمه

راداده یانداده باشند محکمه مکلف است قرارعدم صلاحیت خود را صادرکرده دوسیه عمل‌رابدیوان جزاء احاله‌دهد .

مادهٔ ۱۸ـ هرگاه امردرمحکمهٔ جنحه منتهی بصدورحکم شده وکسی درمدت مقررازآن استیناف نخواسته حکم قطعی وغیرقابل تجدید رسیدگی است ولی‌اگریکی از اطراف دعوی استیناف خواسته و محکمه استیناف وارد رسیدگی نشده یاشروع برسیدگی‌کرده ولی‌منتهی بصدورحکم نگردیده دوسیهٔ امر توسط مدعی‌العموم استیناف بدیوان جزا فرستاده میشود .

مادهٔ ۱۹ـ هرگاه محکمهٔ استیناف وارد رسیدگی شده و حکم صادرکرده ودر مدت‌تمیزی استدعای تمیز نشده حکم قطعی است ومجدداً قابل رسیدگی نخواهد بود ولی‌هرگاه یکی از اطراف دعوی درمدت مقرره مستدعی تمیز شده باشد دیوان تمیز واردرسیدگی شده‌هرگاه حکم را قابل ابرام دانست ابرام‌کرده امرخاتمه مییابد و در صورت نقض امررابدیوان جزاء احاله خواهدداد .

مادهٔ ۲۰ـ هرگاه امر در دیوان جنائی رسیدگی و منتهی بصدور حکم شده و در مدت مقرر ازآن حکم استدعای تمیز ننموده‌اند حکم قطعی و غیر قابل تجدید رسیدگی است و همچنین است درصورتیکه دیوان تمیز حکم دیوان جنائی را رسیدگی و ابرام نماید ـ هرگاه حکم دیوان جنائی در دیوان تمیز قبلا نقض شده یا بعداً بشود امر در دیوان جزا رسیدکی‌خواهدشد .

مادهٔ ۲۱ ـ در مواردیکه مطابق مواد فوق امر بدیوان جزاء احاله میشود دیوان مزبور مطابق مقررات مخصوص بخود جلسهٔ اداری تشکیل داده ورسیدگی و محاکمه را برطبق قانون مصوب ۲۰ دیماه بعمل‌خواهدآورد .

مادهٔ ۲۲ ـ هرگاه مابین مستنطق ومدعی‌العموم دیوان جزاء در تشخیص نوع

جرم اختلاف عقیده باشدشعبه‌دیوان جزا آن اختلاف را در جلسهٔاداری خود حل خواهدکرد .

مادهٔ ۲۳ ـ هرگاه اختلافی راجع بصلاحیت مابین دیوان جزا ویکی ازمحاکم جزائی حاصل شود امر توسط مدعی‌العموم‌کل بدیوان‌تمیز پیشنهادشده وشعبهٔ جزائی دیوان تمیز پس‌از رسیدگی تکلیف قطعی‌را معین خواهدکرد .

مادهٔ ۲۴ ـ صلاحیت رسیدگی بجرم مستخدم یا مأموری (اعم از دولتی یا بلدی)که مال‌دولت یامال متعلق باشخاص راکه ازطرف دولت توقیف شده سرقت‌نموده نیز بادیوان جزاء عمال دولت‌است و مطابق قوانین مربوط بدیوان جزا بعمل خواهد آمد ولی مجازات او مجازات سارق خواهدبود .

مادهٔ ۲۵ ـ دیوان جزا درهیچ مورد حکم به‌تعلیق مجازات نخواهد داداگر چه محکمهٔ جنحه مجازات مرتکب را تعلیقی قرار داده وتقاضای استیناف از حکم مزبور ازطرف‌محکوم‌علیه شده‌باشد .

مادهٔ ۲۶ـ هرگاه چندنفر از مستخدمین یا مأمورین (اعم از دولتی یابلدی) بشرکت یکدیگر مرتکب جرم اختلاس شوند ترتیب رد اموال اختلاس شده ومعادل ضعف‌آن‌که بموجب قانون‌مجازات مقرراست بطریق‌ذیل خواهدبود .

درصورتیکه میزان‌اختلاس یك یا چندنفر از مجرمین معین باشد هریك‌باید برد آن قسمت از اموالیکه اختلاس نموده‌است‌باضافه معادل ضعف آن محکوم‌شودو بقیه اموال وهمچنین بقیه ضعف آنرا باید سایرین متساویاً تأدیه‌کنند وهرگاه‌میزان اختلاس هیچیك از آنها معلوم نباشد تمام اموال اختلاس شده ومعادل ضعف‌آنرا باید متساویاً تأدیه نمایند.

مادهٔ ۲۷ ـ این‌قانون از تاریخ پانزدهم اسفندماه ۱۳۰۷ بموقع اجرا گذاشته خواهد شد .

چون بموجب قانون ۴ آذرماه ۱۳۰۷ شمسی «وزیر عدلیه مجاز است کلیه لوایح قانونی راکه به‌مجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس از تصویب کمیسیون پارلمانی قوانین عدلیه بموقع اجراگذارده وپس‌از آزمایش آنها در عمل نواقصی راکه درضمن جریان ممکن‌است معلوم شود رفع وقوانین مزبوره را تکمیل نموده‌ثانیاً برای تصویب به مجلس شورای‌ملی پیشنهاد نماید» علیهذا (قانون متمم قانون جزای عمال دولت) مشتمل بریازده ماده که در تاریخ نهم اسفند ماه یکهزاروسیصدوهفت شمسی بتصویب کمیسیون‌قوانین عدلیه مجلس شورای ملی رسیده قابل اجرااست .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ دادگر

قانون

متمم قانون دیوان جزای عمال دولت

مصوب ۳۰ آبانماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحدهٔ ـ ۱ ـ وزیرفعلی عدلیه مجاز است موادی راجع باصلاح اصول محاکمات وطرز رسیدگی وصلاحیت وتشکیلات دیوان جزا تهیه نموده وبجای‌قوانین فعلی مربوط بدیوان جزاء بموقع اجراگذارد ـ این‌مواد پس از آزمایش‌مدت ششماه درعمل به‌مجلس شورای‌ملی‌پیشنهاد خواهد شد ولی مادام‌که تکلیف‌آن ازطرف‌مجلس شورای‌ملی معین‌نشود بقوت خودباقی خواهدبود .

۲ ـ کلیه مستخدمین رسمی‌وغیر رسمی‌ادارات دولتی‌ومملکتی‌وبلدی‌که‌مرتکب جرم‌کلاه‌برداری نسبت بیکی از ادارات مذکوره شده یا میشوند درصورتیکه درحین ارتکاب مستخدم یا مأموریکی از ادارات فوق‌الذکر باشند در دیوان جزا محاکمه خواهندشد .

۳ ـ تعدیات‌مأمورین دولتی نسبت بافراد در دیوان جزا رسیدگـی و محاکمه خواهدشد .

۴ ـ جرمهای اختلاس وکلاه‌برداری که‌دفعتاً ارتکاب شده و ازپنجاه تومان بپائین است ویا بدفعات واقع شده و مجموع آن پنجاه تومان یا کمتر است و همچنین جرم ارتشاءکه دفعتاًواقع شده وبیست تومان یاکمتر است و یا بدفعات ارتکاب و مجـموع آن بیست تومان یاکمتر باشد درمحکمهٔ اداری همان وزارتخانه یامؤسسه‌که‌مستخدم یا مأمور آن مرتکب اختلاس یا کلاه برداری یا ارتشاء شده رسیدگی خواهد شد و مجرم علاوه بر محکومیت بآخرین درجه مجازات اداری(انفصال‌ابدازخدمات دولتی) بتأدیه پنج‌برابر آنچه اختلاس‌کرده یا رشوه گرفته یاکلاه برداری نموده است محکوم خواهدگردید ومادام که آنرا نپرداخته در توقیف خواهد بود مگر آنکه مدت توقیف تا سه‌سال امتداد یافته و وزیر عدلیه از مقام سلطنت استخلاص‌اورا استدعاکرده واین استدعا مورد قبول‌واقع‌شود .

۵ ـ هرگاه اشخاص از غیر مستخدمین دولت قبل‌ازاین‌قانون شرکت دراختلاس کرده وسهمی‌که از اختلاس برده‌اند پنجاه تومان یا کمتر باشـد و پس از اخطار از طرف مدعی‌العموم دیوان جزا پنج برابر سهمی راکه برده‌اند بپردازند وزیر عدلیه از مقام سلطنت استدعای معافیت آنهارا از تعقیب جزائی خواهدکرد .

۶ ـ مدعی‌العموم دیوان جزا بمحض اینکه از وقوع اختلاس یا ارتشاء یاکلاه برداری مأمورین دولتی‌ومملکتی یا بلدی مطلع شد وقرائن و امارات را برای‌تعقیب کافی دید اقداماتی راکه برای کشف حقیقت لازم باشد منجمله توقیف مظنون بعمل خواهد آورد ـ شکایت از این توقیف را فقط بوزیرعدلیه میتوان کرد .

۷ ـ وزیرفعلی عدلیه شخصاً بسمت ریاست عالیه که بر ادارات مـدعی‌العموم دارد تمام اقدامات مدعی‌العموم دیوان جزا را تحت نظر مستقیم خود گرفته و آنچه را برای تعقیب مظنونین باختلاس و ارتشاء و مستخدمین ومأمورینی‌که نسبت‌بادارات دولتی و مملکتی یا بلدی‌کلاه برداری‌کرده‌اند لازم بداند بمدعی‌العموم مزبور دستور

خواهد داد هرگاه توقیفی راکه فوقاً ذکر شد مدعی العموم بامر وزیر عدلیه انجام داده باشد شکایت از آن را فقط بهیئت وزراء میتوان نمود .

۸ ـ مقصود از وظیفه مذکوره در مادهٔ ۱۵۲ قانون مجازات عمومی نه تنها وظیفه ایستکه بموجب قانون یا نظامنامه‌های اداری معین شود بلکه هر کار ووظیفـه که مستخدم (رسمی وغیررسمی) عملا یا بامر مافوق انجام میدهد وظیفـهٔ او باید شناخته شود ـ وهر تصرف غیر قانونی در اموال مذکور در مادهٔ ۱۵۲ که بموجب قانـون یا نظامنامه‌های اداری یاسابقه عمل یا امرمافوق سپرده بشخص مستخدم یاسپرده بمستخدم مادون اوست بعمل آید بموجب مادهٔ فوق الذکر اختلاس محسوب گردیده ومرتکب ولو قبل از این تفسیر ارتکاب بجرم کرده وحتی درصورتیکه قرارعدم صلاحیت یامنع تعقیب نسبت باوصادرشده باشد در دیوان جزا محاکمه شده و بمجازات مختلس مـحکوم خواهدگردید ـ مگر آنکه میزان اختلاس پنجاه تومان یا کمتر باشدکـه دراینصورت در محکمهٔ اداری محاکمه خواهدشد .

۹ ـ مقصود از مستخدم غیررسمی مذکور در این قانون و سایر قوانین مربوط باختلاس و ارتشاء و دیوان جزا هرکسی استکه در یکی از ادارات ومؤسسات دولتی و مملکتی یا بلدی بوده اعم از موظف وغیرموظف ولو بطور مستخدم جزء وحتی بعنوان روزمزد و اعم از اینکه حکم وزارتی داشته یا نداشته باشد ـ هریك از این مستخدمین و مأمورین که مرتکب اختلاس یا ارتشاء یا کلاه برداری نسبت بدولت شده باشند در دیوان جزا محاکمه خواهند شد ولوقبل از این تفسیر قرارعدم صلاحیت یا منع تعقیب نسبت بآنها صادرشده باشد .

۱۰ ـ مقصود از کلمه ارتشاء مذکور درقوانین مربوط بارتشاء اخذ وجه یا مـال یااخذ سند پرداخت وجه یا تسلیم مالی است از طرف مستخدم دولتی یامملکتی یـا بلدی برای انجام دادن یا انجام ندادن امری که مربـوط است بتشکیلات قضائـی و

اداری دولت یاادارات مملکتی و بلدی خواه انجام یاعدم انجام آن امر مربوط بکار اداری شخص باشد که وجه یامال یاسند براگرفته وخواه مربوط بکار اداری یکــی از مستخدمین دیگر دولت یاادارات مملکــتی یا بلدی ــ اخذوجه یامال یاسند بهترتیب فوقالذکر ارتشاءاست خواه مستقیماً بعمل آمده باشد وخواه بطورغیرمستقیم ومأموریکه اخذ وجه یا مال یاسند کرده مرتشی است خواه رسمی باشد خواه غیر رسمی وخواه درانجام یا عدم انجام امری که برای آن رشوه گرفته واقعاً مؤثر بوده یا نبوده وخواه اقدام بانجام یاعدم انجام امری که وعده داده است کرده یا نکرده باشد کسانیکــه بمعنی فوق مرتکب جرم ارتشاء شده اند در دیوان جزاء محاکمه شده و بمجازات مرتشی محکوم خواهند گردید ولواینــکه قبل ازاین تفسیر قرارعدم صلاحیت یامنــع تعقیب نسبت بآنها صادر شده باشد .

۱۱ــ مقصود ازمادهٔ دوم قانون مجازات ارتشاء مصوب دوم تیرماه ۱۳۰۷ فقــط نسخ دوماده ۱۳۹ و۱۴۸ قانون مجازات عمومی بوده وسایر مواد قانون مزبور راجع برشوه کماکان درقوت خود باقی است .

۱۲ــ مقصود از مادهٔ سوم قانون مجازات مختلسین مصوب ۱۶ آذر ماه ۱۳۰۶ که مجازات اداری مختلس را انفصال ابد قرارداده اینست که هرکس ولو قــبل از آن قانون مرتکب اختلاس شده اعم از اینــکه در محاکم قضائی یااداری محاکمه شود باید بانفصال ابد ازخدمات دولت محــکوم گردد .

۱۳ــ هر راشی که مشمول مادهٔ ۱۴۳ قانون مجازات عمومی نباشد درصورتیــکه بواسطه اقرارخود موجبات تسهیل تعقیب مرتشی را فراهم نماید بنابر پیشنهاد وزیر عدلیه وتصویب هیئت وزراء ازتعقیب معاف خواهدشد .

۱۴ــ هرشریك اختلاس که قبل از تعقیب بپارکه دیوان جزا ازوقوع اختلاس اطلاع داده وبواسطه اقرار خودموجبات تسهیل تعقیب شرکاء خودرا فراهم نماید شخصاً ازتعقیب جزائی معاف خواهدشد .

۱۵ـ مستخدمینی که مورد تعقیب واقع شده و پس ازرسیدگی نسبت بآنها قرار منع تعقیب یا حکم قطعی تبرئه صادر گردیده مجدداً بخدمت پذیرفته شده و حقوق مدتی راکه بواسطهٔ تعقیب نگرفته‌اند دریافت خواهند داشت بعلاوه وزارت عدلیه مفاد قرار یاحکم راجع بآنهارا درمجلهٔ رسمی اعلان خواهد نمود .

۱۶ـ موارد ذیل تصرف غیرقانونی بآن معنی که درقوانین جزائی منظوراست محسوب نخواهدشد :

الف ـ صرف کردن از عوائد عمومی بمحلیکه اساساً خرج در آن محل جزو اعتبارات عمومی تصویب‌شده وتأخیر در بعمل‌آوردن آن‌مصارف وانتظار صدور اجازه باعث فوت‌وقت میشود .

ب ـ صرف کردن ازوجوه‌خصوصی بمحلی که اساساً خرج درآن محل جزو اعتبارات خصوصی تصویب شده وتأخیردر بعمل آوردن آن‌مصارف‌وانتظارصدوراجازه باعث فوت‌وقت میشود .

ج ـ بعمل آوردن مصارفیکه‌اعتبارآنها تصویب‌نشده ولی مصلحت اداری آن مصارف راایجاب‌میکرده‌است مشروط براینکه جمیع مصارفیکه یکنفر باین ترتیب بعمل آورده ازصدتومان تجاوز نکند .

کسانیکه بعداز تاریخ اجرای این‌قانون بیکی از شقوق سه‌گانه‌فوق‌مصارفی بعمل آورند درصورتیکه در ظرف ده‌روز از تاریخ بعمل‌آوردن آن مصارف باداره مربوطه‌کتباً اطلاع ندهند عمل‌آنها تصرف غیرقانونی بمعنی منظور درقوانین جزائی محسوب شده وبمجازات مختلس خواهند رسید .

۱۷ـ این قانون بلافاصله بموقع اجرا گذاشته میشود .

این‌قانون‌که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ سی‌ام آبانماه یکهزاروسیصد و هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون
راجع بموارد تعلیق

مصوب ۱۶ بهمن ماه ۱۳۰۷

مادهٔ اول – درامورجنحه تعلیق اجرای مجازات که بموجب مـادهٔ ۴۷ قانون مجازات عمومی مقرراست فقطدرمورد ارتکاب جنحه‌های منظورهدرمواد قانون‌مجازات عمومی‌که ذیلا ذکرمیشود ممکن خواهد بود دراین صورت نیزمحکمه باید درحکم خود دلائل تعلیق را بنحوموجه قیدکند .

مواد مزبورازقرارذیل است :

قسمت اول مادهٔ ۱۲۵ ـ مادهٔ ۱۲۶ مادهٔ ۱۲۸ مادهٔ ۱۷۳ ـ (باستثنای موردیکه برای اجرای مادهٔ ۱۷۶ تعیین مجازات می‌شود) ـ مادهٔ ۱۷۴ـ۱۷۵ (درغیرمورد وقوع قتل) مادهٔ ۱۹۷ ـ ۲۰۰ ـ ۲۰۴ ـ ۲۲۶ ـ ۲۲۷ ـ ۲۲۹ ـ ۲۳۰ ـ ۲۳۲ ـ ۲۴۲ ـ ۲۴۵ ـ ۲۴۶ ـ ۲۴۷ ـ ۲۴۸ ـ ۲۵۲ (باستثنای قسمت‌آخر آن راجع بخرمن) مادهٔ ۲۵۵ ـ ۲۵۶ ـ ۲۶۲ ـ ۲۶۴ ـ ۲۶۵ ـ ۲۷۱ ـ ۲۷۲ .

تبصره – حکام ونایب‌الحکومه‌هائی که قبل از۱۳۰۷مرتکب یکی از تقصیرات مشروحه درضمن مواد ۱۳۰ و ۱۹۳ شده‌اند ازتعقیب ومجازات معاف خواهند بود .

مادهٔ دوم ـ این قانون از۲۰ بهمن ماه ۱۳۰۷ بموقع اجرا گذاشته میشود .

چون بموجب قانون ۴ آذرماه ۱۳۰۷ شمسی «وزیرعدلیه مجازاست‌کلیه لوایح قانونی را که بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس ازتصویب‌کمیسیون پارلمـانی قوانین عدلیه بموقع اجرا گذارده وپس ازآزمایش‌آنها درعمل نواقصی را که درضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع وقوانین مزبوره راتکمیل نموده ثانیاً برای‌تصویب به مجلس شورای ملی پیشنهاد نماید» علیهذا (قانون راجع بموارد تعلیق) مشتمل بر

دوماده که در تاریخ شانزدهم بهمن ماه یکهزاروسیصد وهفت شمسی بتصویب کمیسیون قوانین عدلیه مجلس شورای ملی رسیده قابل اجراست .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون[1]

مجازات مرتکبین قاچاق

مصوب ۱۶ اسفند ماه ۱۳۰۷

مادهٔ۱ ـ هرکس درمورد مالی‌که موضوع عایدات دولت است یا مشتقات‌آن مرتکب قاچاق شود (اعم ازاینکه عایدات مزبوره برطبق قانون مخصوص تصویب ویا درضمن بودجه‌کل مملکتی صریحاً منظوروتصویب شده باشد) علاوه بررد مال‌یا قیمت آن بتأدیه دوبرابرعایداتی‌که برای دولت مقرربوده وبحبس تأدیبی ازسه ماه تادوسال محکوم خواهد شد .

شروع بجرم قاچاق علاوه بر ضبط مال‌ونصف جزای نقدی فوق‌موجب‌محکومیت بسه ماه تا یکسال حبس تأدیبی خواهد بود .

تبصره ـ اشخاصی‌که بتأدیه مال وجریمه نقدی قادرنباشند علاوه برحبس‌فوق درمقابل هریك تومان یك روزحبس خواهند شدولی درهرحال مدت این حبس‌نباید ازپنجسال تجاوز نماید .

مادهٔ۲ ـ واحد موضوع قاچاق درصورتیکه بموجب قوانین مربوطه معین‌نشده باشد برطبق نظامنامه‌های وزارت مالیه معین خواهد شد وجریمه مقرره درمادهٔ (۱) عبارت ازدوبرابرعایدی استکه ازقاچاق هرواحد یا اجزاء هرواحد برای دولت‌مقرر

۱ـ بموجب قانون۲۶ اسفندماه ۱۳۱۰ قاچاق انحصاردخانیات نیزمشمول مقررات این قانون شده است ولی بعداً بموجب قانون ۲۹ اسفند ماه ۱۳۱۲ این قانون نسخ شده است .

است ودرهرصورت میزان جریمه برای اولین واحد موضوع قاچاق یا اجزاءآن کمتر ازپنج تومان نخواهد بود .

تبصـره – در مشتقات ازمال موضوع قاچاق دو برابر فوق‌الذکر متناسب بـا میزان واحداصلی است که درآن‌مشتقات ازمال موضوع‌قاچاق موجود میباشد و بموجب نظامنامهٔ وزارتمالیه معین خواهدگردید .

مادهٔ۳ – هریك ازمأمورین وصول عایدات دولت‌میتوانند برای کشف قاچاق و توقیف جنس در امکنه مظنونه تفتیش‌کنند ولی‌تفتیش در منازل اشخاص باید بوسیلهٔ مأمورین مخصوصی‌که از طرف وزارتمـالیه برای این امر مجاز میباشند وبـا حضور نمایندهٔ پارکه ویـا نمایندهٔ اویا کمیسر پلیس محل یـا نمایندهٔ اویا کدخدای محل بعمل آید .

تفتیش در منـازل اشخاص بعد ازغروب تاطلوع آفتاب ممنوع است ـ تفتیش درامکنه مظنونه ومنازلی‌که طرف سوء ظن است‌بایدبا حضور صاحبان امکنه ومنازل بعمل آید ودرصورت عدم حضور آنها با حضور لااقل دونفر شاهد .

مادهٔ۴ – پس ازکشف قاچاق مأمورین کشف موظفند مال قاچاق را بسته ومهر وموم نمایند هرگاه‌کسی غیر ازمأمورین صالحه‌مهر وموم‌را بشکند یافك‌نماید مشمول مادهٔ ۱۱۳ ازقانون مجازات عمومی خواهد بود .

مادهٔ۵ – مأمورین وصول عایدات میتوانند باتصویب رئیس ایالتی یا ولایتی با کسی‌که مرتکب قاچاق شده ارفاق نموده واز اوقبول‌کنندکه جریمه وعین مال‌موضوع قاچاق یادر صورت نبودن عین مال قیمت آنرا پرداخته واز تعقیب جزائی در محاکم عدلیه معاف‌شودمشروط براینکه اولااین ارفاق بیش ازیکمرتبه نسبت بیکنفر بعمل نیاید وثانیاً مرتکب بعلت قاچاق سابقه محکومیت نداشته بـاشد ـ باداره‌ٔ گمرك نیز اختیار ارفاق داده میشود وعمل بآن اختیار مشروط بدوشرط فوق‌الذکر نخواهد بود

وصول مبلغی که موافق این ماده تعهد پرداخت آن شده بامأمورینی است که مطابق نظامنامهٔ مخصوص ازطرف وزارت مالیه معین میشود مأمورین فوق میتوانند موافق اصول محاکمات حقوقی راجع باجراء احکام محاکم مبلغ تعهد شده را بحیطه وصول درآورند ولواینکه مرتکبین مطابق قوانین تابع محاکم اختصاصی باشند .

مادهٔ ۶ ـ جز درموارد ارفاق مذکور درمادهٔ فوق مأمورین کشف قاچاق موظفند پس ازضبط مال قاچاق شده و تنظیم صورت مجلس دوسیه را برای تعقیب بمقامات صالحه بفرستند .

مادهٔ ۷ [1] ـ هرگاه کسی قاچاق اسلحه کرده یااشیاء ممنوع الورود یاممنوع الصدور وارد یا صادر نماید علاوه برضبط عین مال محکوم بحبس تأدیبی ازششماه تاسه سال خواهدگردید .

مادهٔ ۸ ـ کسانیکه بطور مستقیم یاغیر مستقیم مأمورکشف قاچاق یاتعقیب یا مجازات مرتکبین آن بوده وخود مرتکب قاچاق شده یا شرکت یامعاونت درارتکاب نمایند وهمچنین مأمورین ذی ربطی که باعلم بارتکاب قاچاق ازتعقیب مرتکبین خود داری نموده یابر خلاف شرایط مقرر درقسمت اول مادهٔ ۵ ارفاق نمایند درحکم مختلسین اموال دولتی بوده وبمجازات مذکور در مواد ۱ ـ ۲ ـ ۳ ـ قانون شانزدهم آذرماه ۱۳۰۶ محکوم خواهند شد .

مادهٔ ۹ ـ باشرکاء مرتکبین قاچاق همان معامله‌ای خواهد شد که بموجب این قانون باخود مرتکب میشود ولی جزاء نقدی اشخاصی که بامرتکب معاونت نمایند نصف جزای نقدی مرتکب اصلی است وحبس آنها ازسه ماه تایکسال خواهد بود .

مادهٔ ۱۰ ـ مأمورین وصول موظفند در مقابل اخذ قیمت مال موضوع

۱ـ ماده ۷ بموجب قانون ۱۱ خرداد ماه ۱۳۰۸ تفسیر شده وبعداً همان ماده تفسیر به بموجب قانون ۲۴ تیرماه ۱۳۰۹ نسخ شده است .

قاچاق وجزاء نقدی قبض رسید که بمیزان وجوه مأخوذه تمبر بآن الصاق شده باشد تسلیم نمایند .

مادهٔ ۱۱ – قانون مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۲۲ اسفند ۱۳۰۶ ومقررات مواد ۱ و۲ و ۳ قسمت اخیر مادهٔ ۴ ومواد ۶ و ۹ و ۱۰ و ۱۲ قانون مجازات مرتکبین قاچاق تریاك مصوب ۱۶ امرداد ۱۳۰۷ ومادهٔ ۵ قانون اصلاح مالیات دخانیات مصوب ۲۷ حوت ۱۳۰۳ بضمیمه تبصره دوم آن ومادهٔ ۴ قانون اجازهٔ انحصار قندوچای مصوب ۹ خرداد ۱۳۰۴ نسخ میشود .

مادهٔ ۱۲ – این قانون ازبیستم اسفند ماه ۱۳۰۷ بموقع اجراگذاشته شده و وزارتین عدلیه ومالیه مأمور اجرای آن میباشند .

چون بموجب قانون مصوب ۴ آذر ماه ۱۳۰۷ شمسی (وزیر عدلیه مجاز است کلیه لوایح قانونی راکه بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس ازتصویب کمیسیون پارلمانی قوانین عدلیه بموقع اجراگذارده وپس ازآزمایش آنها در عمل نواقصی را که درضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع وقوانین مزبوره را تکمیل نموده ثانیاً برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید) علیهذا (قانون مجازات مرتکبین قاچاق) مشتمل بر دوازده ماده که در تاریخ شانزدهم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هفت شمسی بتصویب کمیسیون قوانین عدلیه مجلس شورای ملی رسیده قابل اجرا است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون[1]

تفسیر مادهٔ هفتم قانون مجازات مرتکبین قاچاق راجع به قاچاق اسلحه

مصوب ۱۱ خرداد ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده– مقصود از (قاچاق اسلحه)که در ماده ۷ قانون ششم اسفند ماه

۱–این‌قانون بموجب قانون ۲۴ تیرماه ۱۳۰۹ نسخ شده است.

۱۳۰۷ راجع بمجازات مرتکبین قاچاق مندرج است وارد کردن بمملکت یا صادر کردن ازآن وخرید یا فروش یاحمل ونقل اسلحه ناریه وفشنگ است از هر قبیل در داخله مملکت برخلاف مقرراتی که دولت در نظامنامهٔ مخصوص معین خواهدکرد.

چون بموجب قانون مصوب ۱۰ اردیبهشت‌ماه ۱۳۰۸ «وزیر عدلیه مجازاست‌کلیه لوایح قانونی راکه بمجلس شورای‌ملی پیشنهاد می‌نماید پس‌از تصویب‌کمیسیون فعلی قوانین عدلیه بموقع اجراگذارده وپس‌از آزمایش آنها درعمل نواقصی راکه در ضمن جریان ممکن است معلوم شودرفع وقوانین مزبوره راتکمیل نموده ثانیاً برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید» علیهذا (قانون تفسیر مادهٔ هفتم قانون مجازات مرتکبین قاچاق راجع‌به قاچاق اسلحه)مشتمل بریك ماده‌که درتاریخ یازدهم خرداد ماه یکهزارو سیصد وهشت شمسی بتصویب کمیسیون عدلیه مجلس شورای ملی رسیده قابل اجرا است.

رئیس‌مجلس شورای ملی-دادگر

قانون[1]

تفسیر قانون قاچاق اسلحه

مصوب ۲۴ تیرماه ۱۳۰۹

مادهٔ اول-مقصود از قاچاق اسلحه و اشیاء ممنوع الورود ویا ممنوع الصدور مذکور درمادهٔ۷ قانون۱۶اسفندماه ۱۳۰۷راجع بمرتکبین قاچاق واردکردن بمملکت ویاصادرکردن ازآن یاخرید ویافروش ویاحمل ونقل ویا مخفی‌کردن ویانگاهداشتن اسلحه استدرداخلهٔ مملکت وهمچنین واردکردن‌اشیاء ممنوع‌الورود است‌بخاك‌ایران درهر نقطه ازمملکت‌که اشیاء مزبوره‌کشف شود وخارج کردن اشیاء ممنوع‌الصدور و یاتسلیم‌آنست بمتصدی حمل‌ونقل ویاهرشخص دیگری برای خارج‌کردن ویا هرنوع اقدام دیگربرای خارج‌کردن از مملکت.

۱- این‌قانون بموجب‌قانون۲۹ اسفندماه۱۳۱۲ نسخ‌شده‌است.

تبصرهٔ ۱ـ مراد از اسلحهٔ مذکور در این قانون هر قسم اسلحهٔ ناریه و فشنگ و دینامیت و مواد قابل انفجار دیگر از این قبیل است .

تبصرهٔ ۲ـ دولت میتواند برای شکار یا حفظ زراعت از حیوانات مضره یا کارکردن در معادن وغیره داشتن تفنگ شکاری یا تفنگ نوع دیگر یا استعمال باروت و دینامیت را بافراد اجازه بدهد .

مادهٔ دومـ قانون ۱۱ خرداد ماه ۱۳۰۸ راجع به تفسیر مادهٔ هفتم قانون مجازات مرتکبین قاچاق نسخ میشود .

چون بموجب قانون مصوب ۲۸ فروردین ماه ۱۳۰۹ «وزیر عدلیه مجاز است کلیه لوایح قانونی را که بمجلس شورای ملی پیشنهاد می نماید پس از تصویب کمیسیون قوانین عدلیه بموقع اجرا گذارده و پس از آزمایش آنها درعمل نواقصی راکه درضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع و قوانین مزبوره را تکمیل نموده ثانیاً برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید» علیهذا (قانون تفسیر قانون قاچاق اسلحه) مشتمل بر دو ماده که در تاریخ بیست وچهارم تیرماه یکهزارو سیصدونه بتصویب کمیسیون قوانین عدلیه مجلس شورای ملی رسیده قابل اجراست .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون[1]

طرز جلوگیری از قاچاق تریاک

مصوب ۳ آذرماه ۱۳۰۸

مادهٔ اولـ وزارت مالیه مجاز است قیمت اجناس ضبطی بعلاوه صدی سی از

۱ـ بموجب قانون ۱۳ آبان ماه ۱۳۰۹ مواد ۲ـ۳ـ۴ـ۵ـ۶ـ این قانون مشمول کلیه اجناس قاچاق انحصاری شده و بعداً مواد ۳ و ۴ بموجب قانون ۴ مردادماه ۱۳۱۱ نسخ و بالاخره کلیه قانون بموجب قانون ۲۹ اسفند ماه ۱۳۱۲ نسخ شده است .

جرائم مأخوذه ازمرتکبین قاچاق تریاك را بکاشف قاچاق بدهد .

مادهٔ دومـهرگاه نسبت به بسته یا صندوق یاعدل مال التجاره ظن قاچاق حاصل شود مأمورین رسمی کشف میتوانند آنرا بامهر سربی مهر نمایند تا در مقصد باحضور مأمورین انحصار باز ومعاینه شود مگرآنکه صاحب یاحامل مال تفتیش آنرا درهمان محل تقاضاکند .

درصورتیکه بسته یاصندوق یاعدل مهرشد بایداین نکته درصورت مجلس قید گردد . هرکس مهر سربی فوق الذکر را بشکند مشمول مادهٔ (۱۱۲) قانون مجازات عمومی خواهد بود .

تبصره ـ مأمورین رسمی مذکور در این قانون مأمورینی هستندکه از طرف وزارت مالیه جوازمخصوص برای عملیات کشف دارند هرصاحب مال یاحامل جنسی که جنس اومورد تفتیش واقع میشود حق دارد مطالبه رؤیت جواز مذکور را بنماید .

مادهٔ سومـجریمه ای راکه مطابق قانون مرتکب قاچاق باید بپردازد ادارهٔ انحصار مستقیماً وقبل از رجوع بمحاکم وصول خواهدکرد ولی درصورتیکه میزان جریمه از بیست تومان تجاوز نماید پس ازوصول جریمه برای تعیین مجازات حبس دوسیه را بپارکه بدایت محل خواهد فرستاد .

مادهٔ چهارمـکسیکه ادارهٔ انحصار جریمه از او گرفته میتواند درصورتیکه منکر ارتکاب قاچاق باشد بمحاکم عدلیه مراجعه نمایددراین صورت ادارهٔ انحصارتریاك دوسیه امررا بهمحکمه فرستاده ودرصورتیکه بموجب حکم قطعی مجرم نبودن شاکی ثابت شد جریمهٔ مأخوذه مسترد خواهدگردید وهرگاه ارتکاب شاکی بجرم قاچاق ثابت شدمحکمه اورا بمجازات حبسی که برای مجرمین قاچاق مقرراست محکوم خواهدکرد.

مادهٔ پنجم ـمأمورینی که برخلاف واقع کسی رامتهم بارتکاب جرم قاچاق کرده و موجب مزاحمت شده باشند پس از ثبوت بجبران خساراتیکه براشخاص وارد آورده از

شش ماه انفصال تا انفصال ابد به تشخیص محکمه ودرجات تقصیر محکوم خواهد شد .

مادهٔ ششم ـ از اشخاصیکه قبل از این قانون بموجب حکم محاکم صلح یا بدایت محکوم به پرداخت جریمه شده اند ادارهٔ انحصار محکوم به را موقتاً وصول کرده و در صورتیکه بعداً بموجب حکم قطعی درمحاکم مافوق متهم تبرئه گردید جریمه مأخوذه مسترد خواهد شد .

مادهٔ ۷ ـ این قانون بلافاصله بموقع اجرا گذاشته میشود .

این قانون که مشتمل بر هفت ماده است در جلسهٔ سوم آذرماه یکهزار و سیصدو هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون[1]

حق السهم کاشفین اجناس قاچاق

مصوب ۱۳ آبانماه ۱۳۰۹

مادهٔ اول ـ مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهدکه از محل حاصل غیرخالص جرائم وقیمت اجناس انحصاری صدی پنجاه و از محل حاصل جرائم غیر خالص اجناس غیر انحصاری که قانون مخصوصی ندارند صدی سی بکاشفین ومخبرین پرداخته و عایدات خالص حاصله را بعایدات دولت منظوردارد .

تبصرهٔ ۱ ـ قیمت اجناس انجصاری قاچاق بعداز وضع حقوق انحصار وگمرك وغیره تقسیم میشود .

تبصرهٔ ۲ - مواد ۲ـ۳ـ۴ـ۵ـ۶ قانون طرز جلوگیری از قاچاق تریاك مصوب ۳ آذرماه ۱۳۰۸ مشمول کلیه اجناس قاچاق انحصاری خواهد بود .

مادهٔ دوم - این قانون ده روز پس از تصویب بموقع اجرا گذارده میشود .

۱ ـ بموجب قانون ۱۴ اردیبهشت ۱۳۱۰ این قانون شامل قاچاق تریاك نیز شده ولی بعداً بموجب قانون ۲۹ اسفندماه ۱۳۱۲ قانون بالا نسخ شده است .

این‌قانون که‌مشتمل بر دو ماده است درجلسه سیزدهم آبانماه یکهزاروسیصدو نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون[1]

مجازات اشخاصیکه هاون وماشین توتون‌بری دستی در منازل خود نگاه میدارند

مصوب ۱۳ آبان ماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده - در مواردیکه هاون و ماشین‌توتون‌بری دستی در منازل‌اشخاص وغیر ازمحل تمرکز ماشینخانه‌کشف‌شود عین هاون و ماشین توتون‌بری ضبط بعلاوه مرتکب و معاونین جرم و تهیه‌کنندهٔ هاون وماشین محکوم بپرداخت جریمه نقدی‌از پنجاه الی‌یکصدتومان خواهد شد و در صورت تکرار جرم بعلاوه جزای نقدی‌بحبس تأدیبی از یکماه الی ششماه محکوم میشود.

این‌قانون‌که مشتمل بریك ماده است در جلسهٔ سیزده آبانماه یکهزارو سیصدو نه شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی‌رسید.

رئیس مجلس‌شورای‌ملی - دادگر

قانون

مجازات راجع بانتقال‌مال‌غیر

مصوب ۵ فروردین ماه ۱۳۰۸

مادهٔ اول - کسیکه مال غیر را با علم باینکه مال غیر است بنحوی از انحاء عیناً یا منفعتاً بدون مجوز قانونی بدیگری منتقل‌کند‌کلاه بردار محسوب ومطابق‌مادهٔ

۱- این‌قانون بموجب‌قانون۲۶ اسفندماه۱۳۱۰ نسخ‌شده است.

۲۳۸ قانون عمومی محکوم میشود .

و همچنین است انتقال گیرندهٔ که در حین معامله عالم بعدم مالکیت انتقال دهنده باشد .

اگر مالك از وقوع معامله مطلع شده و تا یکماه پس از حصول اطلاع اظهاریه برای ابلاغ به انتقال گیرنده ومطلع کردن او از مالکیت خود بادارهٔ ثبت اسناد یادفتر بدایت یا صلحیه یا یکی ازدوائر دیگر دولتی تسلیم ننماید معاون جرم محسوب خواهد شد ـ هریك ازدوائر و دفاتر فوق مکلفند درمقابل اظهاریه مالك رسید داده آنرا بدون فوت وقت بطرف برسانند .

مادهٔ دوم ـ نسبت بانتقالاتیکه بطریق فوق قبل از اجرای این قانون واقع شده است هریك از انتقال دهنده ـ انتقال گیرنده یامالك باید بترتیب ذیل عمل نمایند .

انتقال دهنده مکلف است در ظرف سه ماه از تاریخ اجرای این قانون یا مالك را وادار به تنفیذ انتقال نموده و یا خسارات وارده بر انتقال گیرنده ومالك را جبران کند .

انتقال گیرنده ای که درحین وقوع انتقال عالم بعدم مالکیت انتقال دهنده بوده مکلف است درظرف سه ماه مذکور خسارات وارده برمالك راجبران نماید .

مالکی که از انتقال مال خود مطلع بوده یا بشود مکلف است درظرف سه ماه از تاریخ اجرای این قانون درصورتیکه قبل از این قانون مطلع شده باشد واز تاریخ حصول اطلاع درصورتیکه بعداز اجرای این قانون مطلع شود انتقال گیرنده یاقائم مقام قانونی اورا بطریق مذکور درمادهٔ فوق ازمالکیت خود مستحضر نماید .

مادهٔ سوم ـ متخلف ازمقررات مادهٔ ۲ اگر انتقال دهنده یاانتقال گیرنده باشد کلاه بردار واگر مالك باشد معاون مجرم محسوب ومطابق مقررات قانون مجازات عمومی محکوم خواهدشد .

مادهٔ چهارم ـ علاوه برمجازات مذکور درمواد ۱ و ۳ مجرم باید مادام که خسارت وارده برمدعی خصوصی‌را جبران نکرده‌است در توقیف بماند .

مادهٔ پنجم ـ نسبت بانتقالاتیکه قبل‌ازاجرای این‌قانون واقع شده‌باشد تعقیب جزائی مرتکب منوط بشکایت مدعی‌خصوصی است لیکن پس‌ازشکایت استرداد آن مانع‌از تعقیب نخواهد بود .

مادهٔ‌ششم ـ نسبت بانتقالاتیکه قبل ازاین قانون واقع شده هرگاه قبل از شروع به‌تعقیب جزائی حق‌دعوی حقوقی مالك یاانتقال گیرنده بواسطه مرور زمان یاصدور سند رسمی مالکیت ساقط‌شده‌باشد مقررات این‌قانون مجرا نخواهدبود .

مادهٔ‌هفتم ـ مجازات اشخاصی‌که‌پس‌از تاریخ اجرای‌این‌قانون بموجب قانون سیم مرداد ۱۳۰۷ راجع به‌تبانی یا بموجب همین قانون درنتیجه انتقال عین یامنافع اموال غیر منقول ویادرنتیجه تبانی در دعوای مربوطه به‌عین یا منافع اموال مزبوره حکم‌محکومیت‌آنها صادرمیشود مشمول‌مادهٔ ۴۵ قانون‌مجازات عمومی‌نخواهد بود .

مادهٔ هشتم ـ کسانیکه معاملات تقلبی مذکوره درمواد فوق‌را بوسیلهٔ اسناد رسمی‌نموده یا بنمایندجاعل‌دراسناد رسمی‌محسوب ومطابق‌قوانین مربوطه‌باین‌موضوع مجازات خواهندشد .

مادهٔ نهم ـ این‌قانون ازاول اردیبهشت‌ماه ۱۳۰۸ بموقع‌اجراگذاشته‌میشود .

چون بموجب قانون مصوب ۴ آذر ماه ۱۳۰۷ وزیرعدلیه مجازاست کلیه‌لوایح قانونی‌راکه بمجلس شورای‌ملی پیشنهاد مینماید پس‌ازتصویب کمیسیون پارلمانی قوانین عدلیه بموقع اجراگذاشته وپس‌ازآزمایش آنها درعمل نواقصی راکه درضمن جریان ممکن است‌معلوم‌شود رفع و قوانین مزبوره را تکمیل نموده ثانیاً برای‌تصویب بمجلس‌شورای‌ملی پیشنهاد نماید .

علیهذا (قانون مجازات‌راجع بانتقال مال‌غیر) مشتمل بر نه‌ماده که در تاریخ

پنجم فروردین ماه یکهزار و سیصدو هشت شمسی بتصویب کمیسیون عدلیـه مجلس شورای ملی رسیده‌است قابل‌اجراست .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ دادگر

قانون

مجازات اشخاصیکه مال‌غیر را بعوض مال‌خود معرفی‌مینمایند

مصوب ۳۱ اردیبهشت ماه ۱۳۰۸

مادهٔ اول ـ هرگاه‌محکوم علیه یامدیون یاکفیلی مال‌غیررا مال‌خود معرفـی نمایدوهمچنین اگرمدعی‌علیه برای‌تأمین‌مدعی به‌مال‌متعلق به‌غیررا مال خود معرفی کند وبرای‌وصول‌حق‌محکوم‌له یا دائن ویاتأمین مدعی به عملیاتی نسبت بآن مـال بشود محکوم‌له یادائن ویا طرفی که‌مدعی به‌اوتأمین شده مسئول خسارات وارده بـر صاحب‌مال نخواهد بود وصاحب مال میتواند برای‌جبران خسارات‌خود بکسی‌که مال اورا مال خودمعرفی کرده‌است مراجعه‌کند.

تبصره ـ اشخاصیکه ازابتدای ۱۳۰۳ تاتاریخ اجرای این‌قانون درمـوارد مذکوره درماده‌فوق مال غیررا مال‌خودمعرفی‌کرده‌اند نیزمشمول ماده‌فوق‌خواهندبود.

مادهٔ دوم ـ محکوم علیه یـا مدیون یا ضامن یا کفیلی‌که بدون مجوزقانونی و با علم باینکه مال متعلق باو نیست مـال غیر را مـال خود معرفی کرده و عملیاتی نسبت بآن مال شده باشد مطابق قسمت اخیر مادهٔ ۲۳۸ قانون مجازات عمومی‌مجازات خواهد شد .

مادهٔ سوم ـ این‌قانون ازپانزدهم‌خرداد ۱۳۰۸ بموقع اجرا **گذارده میشود** .

«چون‌بموجب قانون ۱۰ اردی‌بهشت ماه ۱۳۰۸«وزیرعدلیه مجازاست‌کلیه‌**لوایح** قانونی‌را که بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس ازتصویب‌کمیسیون **فعلی‌قوانین** عدلیه بموقع اجراگذارده وپس ازآزمایش‌آنها درعمل نواقصی را که **درضمن** جریان

ممکن است معلوم شود رفع وقوانین مزبوره را تکمیل نموده ثانیاً برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید» علیهذا (قانون مجازات اشخاصی که مال غیررا بعوض مال خود معرفی مینمایند) مشتمل بر سه ماده که در تاریخ سی و یکم اردیبهشت ماه یکهزارو سیصد وهشت شمسی بتصویب کمیسیون قوانین عدلیه مجلس شورای ملی رسیده قابل اجرا است .

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون[1]

مجازات اتباع خارجه که بدون تذکره یا با تذکره غیرمرتب وارد خاك ایران میشوند

مورخ ۱۱ تیرماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده - هر تبعه خارجه که بدون تذکره یا با تذکره که مطابق نظامات مرتب نشده وارد مملکت ایران شود به هشت روز الی سه ماه حبس تأدیبی یا به تأدیه شش الی پنجاه تومان جزای نقدی محکوم میگردد - درهرحال دولت حق دارد مرتکب را بدون محاکمه ازخاك ایران اخراج نماید .

مقررات این ماده ازاجرای مقررات قانون مجازات راجع به جعل تذکره یا استعمال تذکره مجعول مانع نیست .

«چون بموجب قانون مصوب ۱۰ اردیبهشت ماه ۱۳۰۸ «وزیرعدلیه مجازاست کلیه لوایح قانونی را که بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس ازتصویب کمیسیون فعلی قوانین عدلیه بموقع اجرا گذارده وپس ازآزمایش آنها درعمل نواقصی راکه در ضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع وقوانین مزبوره را تکمیل نموده ثانیاً برای تصویب به مجلس شورای ملی پیشنهاد نماید» علیهذا قانون (مجازات اتباع خارجه که بدون تذکره یا با تذکره غیرمرتب واردخاك ایران میشوند) مشتمل بریك ماده که

۱- این قانون بموجب قانون ۱۹ اردیبهشت ۱۳۱۰ نسخ شده است .

درتاریخ یازدهم تیرماه یکهزاروسیصد وهشت شمسی بتصویب کمیسیون قوانین عدلیه مجلس شورای ملی رسیده قابل اجراست .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

راجع بمحاکمات جنائی

مصوب ۱ امرداد ماه ۱۳۰۹ شمسی

مادهٔ اول ـ پس ازوصول‌دوسیه بدفترمحکمهٔ جنائی رئیس محکمه امر باحضار متهم خواهد داد تا متهم وکیل مدافعی‌که وکالت اورا کتباً قبول‌کرده باشد معرفی کند والا رئیس محکمه وکیل مدافعی از بین وکلای مجاز برای اومعین خواهدکرد ـ متهم میتواند وکیلی ازغیروکلای مجازمعرفی نماید ولی دراینصورت شخصی‌که باو وکالت داده میشود باید درمقردیوان‌جنائی حاضر باشد .

سلب حق تعیین وکیل ازمتهم موجب نقض حکم خواهد بود ـ اگرمتهم برای تعیین وکیل مهلت خواست تا ده روزباید باومهلت داد هرگاه متهم دروقت مقررحاضر نشد رئیس محکمه امر بجلب اوخواهد داد .

مادهٔ دوم ـ پس از تعیین وکیل مدافع رئیس محکمه برای مطالعه دوسیه از ده تا بیست روز بوکیل مدافع و متهم و مدعی خصوصی مهلت میدهد تا درآن مدت در دفتر محکمه بدوسیه مراجعه کرده و اگر نقصی درتحقیقات مشاهده نموده یا استناد بادله و شهادت شهود جدیدی نمایند کتباً بمحکمه تذکر دهند ـ کلیه اعتراضات و ایرادات از قبیل ایراد صلاحیت و مرور زمان ورد قاضی نیز در ظرف همان مدت باید کتباً بمحکمه داده شود و هیچگونه تذکر و اعتراض و ایرادی پس‌ازانقضای مهلت‌پذیرفته نخواهدشد مگردرصورتیکه بعداًحادث شده‌باشد صورت

اسامی کلیه شهود واهل خبره که درمرحله استنطاقی اظهار عقیده وادای شهادت کرده واصحاب دعوی حضور آنانرا درجلسه محاکمه لازم میدانند باید درظرف همان مهلت باتعیین هویت ومحل اقامت آنها بدفترمحکمه تسلیم شود .

مادهٔ سوم – بعداز انقضای مهلت مقرر محکمه در اولین وقت آزاد جلسهٔ مقدماتی (غیر علنی) راتشکیل داده اوراق لازمه دوسیه وتذکرات کتبی اصحاب دعوی را (درصورتیکه تذکراتی دادهشده باشد) قرائت کرده و هرگاه نقصی در تحقیقات مشاهده نمود موارد نقص را تعیین و بوسیله مدعی العموم استیناف امر خواهدداد که مستنطق تحقیقات راتکمیل نماید .

مادهٔ چهارم – مستنطق بانظارت مدعی العموم استیناف تحقیقات را تکمیل کرده بدون اظهار عقیده دوسیه را بمحکمه عودت میدهد .

مادهٔ پنجم – پس از تکمیل تحقیقات وهمچنین درمواردی که محکمه ازابتدا باوجود مشاهده نقص ایراد مرور زمان ویاایرادات دیگررا وارددیده ویا خودمتوجه آن شده وادامه رسیدگی را بیمورد بداند ویادرصورتیکه تحقیقات ازاول کامل بوده است قرار مقتضی صادر خواهد نمود – قرارمحکمه فقط درصورتیکه راجع بحصول مرور زمان یا عدم صلاحیت محکمه یاهرجهت دیگری کهموجب عدم تعقیب و محاکمه متهم باشد قابل تمیز است .

مادهٔ ششم – اگر محکمه درجلسهمقدماتی دوسیه را برای محاکمه کامل دید کلیه شهود واهل خبره راکه درمرحله استنطاقی اظهار عقیده وادای شهادت کرده اند وحضور آنها در جلسهٔ محاکمه مفید ومؤثر باشد تعیین واحضار نموده و امر بتوقیف متهم اگرقبلا توقیف نبوده ومحکمه توقیف را لازم بداند خواهدداداین قرار قابل تمیز نیست .

مادهٔ هفتم – مدعی العموم وسایراصحاب دعوی درهیچیك ازجلسات مقدماتی

حضور پیدا نخواهند کرد ولی‌محکمه میتواند هـرکدام از آنها را لازم بدانـد احضار نماید.

مادۀ هشتم – پس‌ازحاضر شدن دوسیه برای محاکمه فقط باوراق واسناد تحقیقیه‌واستنطاقیه ودلائل وامارات مضبوطه دردوسیه واظهارات خبره‌وشهودی که در جلسۀ مقدماتی معین شده‌اند میتوان رسیدگی نمود و رسیدگی بدلائـل جدیـدی کـه بعداً بمحکمه تقدیم میشود متوقف براین است که تحقیق در آن مؤثـر درقضیه باشد.

مادۀ نهم – رئیس محکمه روز جلسۀ محاکمه را معین نموده وباحضار اصحاب دعوی‌وکسانی‌که بنا به‌تشخیص جلسۀ مقدماتی باید درمحکمه حاضرشوند امر خواهد داد شهود واهل‌خبره برای یکساعت قبل ازتشکیل جلسه‌احضار خواهند شد.
اهل خبره در صورتیکه در خارج مقر محکمه بوده باشند محکمه می‌توانـد درصورتیکه حضور آنها لازم نباشد بقرائت نظریات آنها که‌قبلا درنزد یکی‌ازمأمورین قضائی اظهارنموده‌اند اکتفا نماید.

مادۀ دهم – روز محاکمه (قبل‌ازتشکیل جلسه) رئیس‌محکمه باید به‌بینـد خبره وشهودی‌که احضار شده‌اند حاضر ندیاخیر و نسبت‌بهرخبره وشاهدی‌که‌تا یك‌ساعت پس‌ازوقت مقرر حاضر نشد امر بجلب خواهدداد.

مادۀ یازدهم – مخارج ایاب وذهاب ومدت توقف شاهدوخبره باکسی است که تقاضای حضور آنهارا کرده‌اعم ازمتهم، مدعی‌العموم یامدعی‌خصوصی.

مادۀدوازدهم – هرخبره یا شاهدی که تا یکساعت پس ازموقع مقـرر در احضاریه حاضر نشد وعدم حضور اودرنتیجه فرس ماژور نبود بامر رئیس محکمه محکوم بحبس ازیکروز تاهفت روزخواهدگردید.

مادهٔ سیزدهم ـ متهمی‌که وکیل مدافع او را رئیس محکمه تعیین کرده است باید حق‌الوکاله بپردازد مگر درصورت عدم‌تمکن ـ حق‌الوکاله مطابق نظامنامه‌ای خواهد بودکه وزارت عدلیه معین میکند .

تبصره ـ مفاد این‌ماده درمورد وکلای مدافعی‌که دیوان جزای عمال دولت معین مینماید نیز مجری خواهد بود .

مادهٔ چهاردهم ـ درمورد هرامرجنائی که تا تاریخ اجرای این قانون هنوز جلسهٔ رسمی محاکمه آن شروع نشده است مطابق مقررات این قانون رفتار خواهد شد .

مادهٔپانزدهم ـ مواد ۳۶۷ تا ۳۷۷ قوانین موقتی محاکمات جزائی ملغی خواهد بود .

مادهٔشانزدهم ـ این قانون از بیستم امرداد ۱۳۰۹ بموقع اجرا گذاشته خواهد شد .

«چون بموجب قانون مصوب ۲۸ فروردین ماه ۱۳۰۹ » وزیر عدلیه مجاز است کلیه لوایح قانونی را که بمجلس شورایملی پیشنهاد مینماید پس از تصویب کمیسیون قوانین عدلیه بموقع اجرا گذارده و پس ازآزمایش آنها در عمل نواقصی راکه‌درضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع وقوانین‌مزبور را تکمیل نموده ثانیاً برای‌تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید » علیهذا (قانون راجع بمحاکمات جنائی)مشتمل برشانزده ماده‌که درتاریخ اول‌امرداد ماه یکهزار وسیصد و نه شمسی بتصویب‌کمیسیون قوانین عدلیه مجلس‌شورای ملی رسیده قابل اجرااست .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ دادگر

قانون

منع خریدوفروش‌برده درخاك ایران وآزادی برده درموقع ورود بمملکت

مصوب ۱۸ بهمن‌ماه ۱۳۰۷

مادهٔواحده – درمملکت ایران هیچ‌کس بعنوان برده شناخته نشده و هر برده بمجرد ورود بخاك یاآبهای ساحلی ایران آزاد خواهدبود هرکس انسانی را بنام‌برده خرید وفروش‌کرده یارفتار مالکانه دیگری نسبت بانسانی بنماید یاواسطهٔ معامله و حمل و نقل برده بشود محکوم بیك تاسه سال حبس تأدیبی خواهدگردید .

تبصره – هریك از مأمورین دولتی مکلف است بمحض اطلاع یا مراجعه‌کسی که مورد معامله یا رفتار بردگی شده است فوراً وسائل استخلاص او را فراهم آورده برای تعقیب مجرم به نزدیکترین پارکه بدایت اطلاع دهد .

این‌قانون‌که مشتمل بریکماده است درجلسهٔ هیجدهم بهمن‌ماه یکهزاروسیصدو هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید . رئیس‌مجلس‌شورای‌ملی –دادگر

قانون

متحدالشکل‌نمودن‌البسه اتباع‌ایران درداخله مملکت

مصوب۶دیماه ۱۳۰۷

مادهٔاول – کلیه اتباع ذکور ایران که برحسب مشاغل دولتی دارای لباس مخصوص نیستند در داخله مملکت مکلف هستند که ملبس بلباس متحدالشکل‌بشوند وکلیه مستخدمین دولت اعم از قضائی و اداری مکلف هستند درموقع اشتغال‌بکاردولتی بلباس مخصوص قضائی یا اداری ملبس شوند و درغیرآنموقع باید بلباس متحدالشکل ملبس‌گردند .

مادهٔ دوم ـ طبقات هشتگانهٔ ذیل از مقررات این قانون مستثنی میباشند :

۱ ـ مجتهدین مجاز ازمراجع تقلید مسلم که اشتغال باموررروحانی داشته باشند.

۲ ـ مراجع امور شرعیه دهات وقصبات پس از برآمدن ازعهدهٔ امتحان معینه .

۳ ـ مفتیان اهل سنت وجماعت که ازطرف دونفر ازمفتیان مسلم اهل سنت اجازهٔ فتوی داشته باشند .

۴ ـ پیشنمازان دارای محراب .

۵ ـ محدثین که ازطرف دونفر مجتهدین مجاز اجازهٔ روایت داشته باشند .

۶ ـ طلاب مشتغلین بفقه واصول که دردرجه خود ازعهدهٔ امتحان برآیند .

۷ ـ مدرسین فقه واصول وحکمت الهی .

۸ ـ روحانیون ایرانیان غیرمسلم .

مادهٔ سوم ـ متخلفین ازاین قانون درصورتیکه شهرنشین باشند بجزای نقدی از یك تا پنج تومان ویا بحبس ازیك تاهفت روز درصورتیکه شهرنشین نباشند بحبس ازیك تا هفت روز بحکم محکمه محکوم خواهند گردید .

وجوه جرائم مأخوذه ازاجرای این ماده درهر محل توسط بلدیه آنجا مخصوص تهیه لباس متحدالشکل برای مساکین آن محل خواهد بود .

مادهٔ چهارم ـ این قانون درشهرها وقصبات از اول فروردین ۱۳۰۸ وخارج از شهرها درحدود امکان عملی شدن آن بشرطیکه از فروردین ۱۳۰۹ تجاوز نکند بموقع اجراگذارده خواهد شد ودولت مأمور تنظیم نظامنامه واجرای این قانون میباشد .

این قانون که مشتمل بر چهار ماده است در جلسهٔ ششم دیماه یکهزاروسیصد هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون تابعیت[1]

مصوب ۱۶ شهریور ماه ۱۳۰۸

مادهٔ اول ـ اشخاص ذیل تبعه ایران محسوب میشوند:

۱ ـ کلیه ساکنین ایران باستثنای اشخاصی که تبعیت خارجی آنها مسلم باشد تبعیت خارجی کسانی مسلم است که مدارك تابعیت آنها مورد اعتراض دولت ایران نباشد.

۲ ـ کسانی که پدر آنها ایرانی است اعم از اینکه در ایران یا در خارجه متولد شده باشند.

۳ ـ کسانیکه در ایران متولد شده و پدر و مادر آنان غیر معلوم باشد.

۴ ـ کسانیکه در ایران از پدر و مادر خارجی که یکی از آنها در ایران متولد شده است بوجود آمده‌اند.

۵ ـ کسانیکه در ایران از پدری که تبعه خارجه است بوجود آمده و پس از رسیدن بسن هیجده سال تمام در ایران سکونت Domicile داشته باشند.

۶ ـ هر زن تبعه خارجه که شوهر ایرانی اختیار کند.

۷ ـ هر تبعهٔ خارجی که تابعیت ایران را تحصیل کرده باشد.

تبصره ـ اطفال متولد از نمایندگان سیاسی وقونسولی خارجه مشمول فقره ۴ و۵ نخواهند بود.

مادهٔ دوم ـ اشخاص مذکوره درفقرهٔ ۴و۵ حق دارند پس ازرسیدن به سن ۱۸ سال تمام تا یکسال تابعیت پدرخودرا قبول کنند مشروط براینکه درظرف مدت فوق اظهاریه کتبی تقدیم وزارت امور خارجه نمایند وتصدیق دولت پدرشان دائر باینکه آنها را تبعه خود خواهندشناخت ضمیمه اظهاریه باشد.

---

۱ ـ متمم قانون تابعیت در تاریخ ۲۹ مهرماه ۱۳۰۹ تصویب و بعد از این قانون چاپ شده است.

مادهٔ سوم ـ نسبت باطفالی که درایران از اتباع دولی متولد شده‌اند که درمملکت متبوع آنها اطفال متولد از اتباع ایرانی را بموجب مقررات تبعهٔ خود محسوب داشته و رجوع آنهارا به تبعیت ایران منوط باجازه میکنند معامله متقابله خواهد شد .

مادهٔ چهارم ـ اشخاصی که دارای شرایط ذیل باشند میتوانند تابعیت ایرانرا تحصیل کنند :

۱ـ بسن هیجده سال تمام رسیده باشند .

۲ـ پنجسال اعم ازمتوالی یامتناوب درایران ساکن بوده باشند .

۳ـ فراری ازخدمت نظامی نباشند .

۴ـ درهیچ مملکتی به‌جنحه مهم وجنایت غیر سیاسی محکوم نشده باشند .

درمورد فقره دوم این ماده مدت اقامت در خارجه برای خدمت دولت ایران درحکم اقامت درخاك ایران است .

مادهٔ پنجم ـ کسانی که بامور عام المنفعه ایران خدمت یا مساعدت شایانی کرده باشند بدون رعایت شرط اقامت ممکن است به‌تبعیت ایران قبول شوند .

مادهٔ ششم ـ اگر تاپنج سال ازتاریخ صدورسند تابعیت معلوم شود شخصی که به‌تبعیت ایران قبول شده فراری ازخدمت نظام بوده وهمچنین هرگاه قبل ازانقضای مدتی که مطابق قوانین ایران مرورزمان حاصل میشود معلوم گردد شخصی که به‌تبعیت قبول شده محکوم بجنحه مهم یاجنایت عمومی است هیئت وزراء حکم خروج اورا ازتابعیت ایران صادرخواهدکرد .

مادهٔ هفتم ـ اشخاصی که تحصیل تابعیت ایرانی نموده یابنمایند ازکلیه حقوقی که برای ایرانیان مقرراست، باستثناء حق رسیدن بمقام وزارت وکفالت وزارت ویا

هرگونه مأموریت سیاسی در خارجه بهره‌مند میشوند لیکن نمیتوانند بمقامات ذیل نائل گردند مگر پس ازده سال‌از تاریخ صدورسند تابعیت :

۱ـ عضویت مجالس‌مقننه .

۲ـ عضویت انجمن‌های ایالتی‌وولایتی .

۳ـ استخدام دروزارت‌امورخارجه .

مادهٔ هشتم ـ درخواست تابعیت‌باید مستقیماً یابتوسط‌حکام یا ولات بوزارت امورخارجه تسلیم شده‌ودارای منضمات ذیل باشد :

۱ـ سواد مصدق اسناد هویت تقاضاکننده وعیال‌واولاداو .

۲ـ تصدیقنامهٔ نظمیه دائر به‌تعیین مدت‌اقامت تقاضاکننده درایران ونداشتن سوء سابقه وداشتن مکنت کافی یاشغل‌معین برای‌تأمین‌معاش .

وزارت امور خارجه رسیدی باتعیین تاریخ‌وصول داده‌ودرصورت لزوم‌اطلاعات راجعه بشخص تقاضاکننده راتکمیل وآنرا به‌هیئت وزراء ارسال خواهد نمودتاهیئت مزبور درقبول‌یاردآن تصمیم‌مقتضی اتخاذ کند درصورت قبول شدن تقاضا سندتابعیت بدرخواست‌کننده‌تسلیم‌خواهدشد .

مادهٔ نهم ـ زن‌واولاد صغیرکسانی‌که برطبق این‌قانون‌تحصیل تابعیت ایران مینمایند تبعهٔ‌دولت ایران شناخته میشوند ولی‌زن درظرف یکسال از تاریخ صدور سند تابعیت شوهر واولاد صغیر درظرف یکسال ازتاریخ رسیدن بسن هیجده سال تمام میتوانند اظهاریه کتبی بوزارت امورخارجه داده وتابعیت مملکت سابق‌شوهرو یاپدر را قبول کنند لیکن باظهاریه اولاد ذکور باید تصدیق مذکور درمادهٔ ۲ ضمیمه‌شود .

مادهٔ دهم ـ تحصیل تابعیت ایرانی پدر بهیچوجه دربارهٔ اولاد که درتاریخ تقاضانامه بسن هیجده سال‌تمام‌رسیده‌اندمؤثر نمیباشد .

مادهٔ یازدهمـ زن غیرایرانی که در نتیجهٔ ازدواج ایرانی میشود میتواند بعد از تفریق یا فوت شوهر ایرانی بتابعیت اول خود رجوع نماید مشروط براینکه وزارت امورخارجه را کتباً مطلع کند ولی هرزن شوهر مرده که از شوهر سابق خود اولاد دارد نمیتواند مادام که اولاد او بسن هیجده سال تمام نرسیده از این حق استفاده کند ودر هر حال زنی که مطابق این ماده تبعهٔ خارجه میشود حق داشتن اموال غیر منقوله نخواهد داشت مگر درحدودیکه این حق باتباع خارجه داده شده باشد وهر گاه دارای اموال غیرمنقولی بیش از آنچه که برای اتباع خارجه داشتن آن جایز است بوده ویا بعداً بارث اموال غیرمنقولی بیش از آن حد باو برسد بایددرظرف یکسال از تاریخ خروج از تابعیت ایران یاداراشدن ملك درمورد ارث مقدار مازادرا بنحوی ازانحاء باتباع ایران منتقل کند والااموال مزبور بانظارت مدعی العموم محل بفروش رسیده وپس از وضع مخارج فروش قیمت بآنها داده خواهد شد .

مادهٔ دوازدهمـ زن ایرانی که باتبعهٔ خارجه مزاوجت مینماید بتابعیت ایرانی خود باقی خواهد ماند مگر اینکه مطابق قانون مملکت زوج تابعیت شوهر بواسطهٔ وقوع عقد ازدواج بزوجه تحمیل شودولی درهر صورت بعداز وفات شوهر ویاتفریق بصرف تقدیم درخواست بوزارت امور خارجه بانضمام ورقه تصدیق فوت شوهر و یاسند تفریق تابعیت اصلیه زن باجمیع حقوق و امتیازات راجع بآن مجدداً باو تعلق خواهدگرفت .

مادهٔ سیزدهم ـ اتباع ایـران نمیتوانند تبعیت خود را ترك کننـد مگر بشرایط ذیل :

۱ـ بسن هیجده سال تمام رسیده باشند .
۲ـ هیئت وزراء خروج از تابعیت آنانرا اجازه دهد .
۳ـ قبلا تعهد نمایندکه درظرف یکسال از تاریخ ترك تابعیت حقوق خود را بر

اموال غیرمنقوله که در ایران دارا میباشند و یا ممکن است بالوراثه دارا شوند و لو قوانین ایران اجازه تملك آنرا باتباع خارجه بدهد بنحوی از انحاء بـاتباع ایرانی منتقل کنند زوجه واطفال کسیکه برطبق این ماده ترك تابعیت می نماید اعم از اینکه اطفال مزبور صغیر یا کبیر باشند از تبعیت ایرانی خارج نمیگردند مگر اینکه اجازهٔ هیئت وزراء شامل آنها هم باشد .

مادهٔ چهاردهمـ هر تبعهٔ ایران که بدون رعایت مقررات فوق تابعیت خارجی تحصیل کند تبعیت خارجی او کان لم یکن بوده و تبعهٔ ایران شناخته میشود ولی در عین حال کلیه اموال غیرمنقوله او با نظارت مدعی العموم محل بفروش رسیده وپس ازوضع مخارج فروش قیمت آن باو داده خواهد شد و بعلاوه از رسیدن بمقام وزارت ومعاونت وعضویت مجالس مقننه وانجمنهای ایالتی وولایتی و بلدی وهرگونه مشاغل دولتی محروم خواهد بود .

مادهٔ پانزدهمـ ازاتباع ایرانی کسانی که خود یاپدرشان موافق مقررات تبدیل تابعیت کرده باشند و بخواهند به تابعیت اصلیه خود رجوع نمایند بمجرد درخواست بتابعیت ایران قبول خواهند شد .

مادهٔ شانزدهمـ این قانون از تاریخ بیستم شهریورماه ۱۳۰۸ ببعد بموقع اجرا گذاشته خواهد شد .

این قانون که مشتمل بر شانزده ماده است درجلسهٔ شانزدهم شهریور ماه یکهزار وسیصدوهشت بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

متمم قانون تابعیت

مصوب ۲۹ مهرماه ۱۳۰۹

مادهٔ اول ـ اشخاصی که مشمول یکی از فقرات ۴ و ۵ مادهٔ اول از قانون

تابعیت مصوب ۱۶ شهریور ۱۳۰۸ بوده ولی در تاریخ اجراء قانون مزبور سن آنها از هیجده سال تمام تجاوزکرده باشد میتوانندتابعیت پدر خود رااختیارکنند مشروط براینکه در ظرف یکسال از تاریخ تصویب این قانون اظهاریه کتبی تقدیم وزارت امور خارجه نمایند، به انضمام تصدیق دولت متبوع پدرشان مشعر براینکه آنها را تبعهٔ خود میشناسند.

مادهٔ دوم – اشخاصیکه مشمول فقرهٔ ۵ از مادهٔ اول قانون تابعیت مصوب ۱۶ شهریور ۱۳۰۸ میباشند برای اینکه تبعهٔ ایران شناخته شوند باید بلافاصله بعد از رسیدن بسن ۱۸ سال تمام لااقل یکسال دیگر در ایران اقامت کرده باشند والا قبول شدن‌آنها بتابعیت‌ایران برطبق مقرراتی خواهدبودکه بموجب قانون۱۶ شهریور۱۳۰۸ برای تحصیل تابعیت ایران مقرر است (مادهٔ۴ و مابعد) ولواینکه اشخاص مزبور بعداً به‌ایران مراجعت‌کرده ودرآنجا اختیار اقامت‌کرده باشند.

این‌قانون‌که مشتمل بردو ماده است در جلسهٔ بیست و نهم مهرماه یکهزار و سیصد و نه شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی – دادگر

قانون بلدیه

مصوب ۳۰ اردیبهشت ماه ۱۳۰۹

مادهٔ اول – از اول امردادماه ۱۳۰۹ سهم بلدیه‌هاکه ازمحل مالیات راه تأدیه میشد باستثنای مبلغی‌که درمادهٔ۲ مذکوراست براعتبارراه سازی اضافه میشود.

تبصرهٔ ۱ – صرفه‌جوئیهای‌سابق‌بلدیه هرمحل‌تاتاریخ اول‌امرداد۱۳۰۹ اختصاص ببلدیه همان محل خواهد داشت.

تبصرهٔ ۲ – صدی دوبودجه ۱۳۰۸کلیه بلدیه‌هاکه برای اجرت مهندسین بلدی

تخصیص داده شده است و همچنین صرفه جوئیهای صدی دو تـا اول امرداد ۱۳۰۹ به اختیار وزارت داخله‌گذاشته خـواهد شد که‌کماکان‌اجرت مهندسین را از این محل پرداخت نماید .

نظامنامهٔ بلدیه

مصوب کمیسیون داخله مجلس شورای ملی

مورخ ٦ خرداد ماه ۱۳۰۹

قسمت اول ـ در تشکیلات بلدیه

مادهٔ ۱ ـ بموجب مادهٔ ۳ قانون بلدیه مورخه ۳۰ اردیبهشت ماه ۱۳۰۹ بلدیه‌تشکیل میشود ازانجمن بلدی واداره بلدیه .

فصل اول ـ در تشکیل انجمن بلدی

مادهٔ۲ ـ انجمن بلدیه مرکب است از ٦ الی ۱۲ نفرموافق تفصیل ذیل :

۱ـ درپایتخت ۱۲ نفر .

۲ـ درمرکزایالات وولایات درجه اول ۹ نفر .

۳ـ درسایرنقاط ٦ نفر .

مادهٔ ۳ـ انجمن بلدیه بترتیب ذیل انتخاب وتشکیل میشود :

والی یا حاکم برای تشکیل انجمن نظارت ازطبقات مالکین وتجارواصناف ٦ نفر (ازهر طبقه‌دونفر) راکه طرف‌اعتماد عمومی ومعروف‌بامانت ودارای سواد باشنددعوت خواهدکردانجمن نظارت پس ازقبول دعوت‌والی یاحاکم درمحلی که‌معین شده است حاضرشده ودرتحت‌ریاست‌حاکم یا نماینده اوتشکیل یافته وبوظایف خود مشغول خواهدشد ـ برای تحریرات انجمن بقدرکفایت ازاداره ایالتی یا حکومتی منشی معین خواهد شد .

مادهٔ۴ـ انجمن نظارت اعلانی مرتب نموده از ۲ الی ۵ روزقبل ازشروع بانتخاب منتشر خواهد ساخت ـ اعلان مزبورمطالب ذیل را حاوی خواهد بود :

۱ـ محل انعقاد انجمن واوقاتی که برای اخذ رأی معین میشود .

۲ـ شرایط انتخاب کنندگان وانتخاب شوندگان بموجب مادهٔ ۱۰ .

۳ـ ترتیب‌دادن رأی باتوضیح اینکه دادن رأی مخفی‌است رأی دهندگان بایدرأی‌خودرا روی کاغذ سفید بی‌نشان قبلا نوشته وبا ورقه سجل احوال خود همراه داشته باشند .

٤ـ عده وکلای بلدی که باید انتخاب شوند.

تبصرهٔ ـ عدهٔ انتخاب شوندگان بایدپنج‌برابرعده‌ای‌باشد که درمادهٔ ۲ معین‌شده است .

تبصرهٔ۳ - عوائد مالیات مستغلات هرمحل و سهمی بلدیه‌ها از مالیات ذبایح وهمچنین عوائد سینماها و نمایشها مطابق قوانین مربوطه کماکان اختصاص ببلدیه‌همان محل خواهد داشت.

مادهٔ ۵- اخذ رأی باید درظرف یکروزبعمل آید که حداقل آن ده ساعت باشد.

تبصره - انتخاب کنندگـان بعد ازارائه ورقه سجل احوال خود که نمره واسم انتخاب کنندگان را انجمن نظارت دردفترمخصوص ثبت خواهد کرد فورآورقه رأی‌خود را درحضورنظار درصندوق رأی انداخته خارج‌میشوند.

مادهٔ۶- استخراج آراء پس ازختم اخذ رأی بایدبفاصله یکروزشروع شده واکثردرظرف ۵ روزخاتمه یابد.

طرزاخذ رأی و استخراج آراء وتشخیص حائزین اکثریت مطابق قانون انتخابات مجلس شورای ملی خواهد بود.

مادهٔ۷- والی یاحاکم نتیجه استخراج آراء را بلافاصله بوزارت داخله اطلاع خواهد داد ووزارت داخله مراتب را بهیئت دولت پیشنهاد می‌نماید تاعده لازم ازمیان منتخبین تعیین شود و انتصاب آنها برحسب حکم دولت بعمل خواهدآمد.

تبصره - تعیین اشخاصی که بیش ازسه عشرازعده‌آراء حداکثررا حائزباشند بردارندگان کمترازسه عشرمقدم خواهند بود.

مادهٔ۸-انجمن نظارت پس ازخاتمه استخراج آراءبفاصله ۲۴ ساعت‌صورت مجلس‌انتخابات‌را تنظیم وامضاءکرده بایالت یا حکومت تسلیم مینماید.

مادهٔ۹- درصورتی که یکی ازمنتخبین که بسمت عضویت اصلی‌انجمن بلدی انتخاب‌شده‌اند استعفاء یا فوت کند ایالت یا حکومت مراتب را بوزارت داخله اطلاع خواهد داد تاوزارت‌داخله ازمیان بقیه منتخبین یکنفررا بجای مستعفی یا متوفی معین‌نماید.

مادهٔ ۱۰- شرایط انتخاب‌کنندگان وانتخاب شوندگان که بموجب مادهٔ ۵ قانون بلدیه باید منحصراً ازطبقات سه‌گانه (تجار واصناف ومالکین) باشند بقرارذیل است:

الف - شرایط انتخاب‌کنندگان.

اولا - تبعه دولت ایران باشند.

ثانیاً - سن‌آنها کمترازبیست سال نباشد.

ثالثاً - محکوم به جنحه وجنایت نباشند.

ب - شرایط انتخاب شوندگان:

مادهٔدوم ـ مبلغ پانصدهزار تومان درهرسال از عوائد مالیات‌راه برای‌تعمیرات و اصلاحات اساسی طهران و مبلغ سیصدهزار تومان برای اصلاحات وتعمیرات‌اساسی سایر شهرها و قصبات تخصیص داده میشود .

اولا ـ تبعه دولت ایران باشند .

ثانیاً ـ سواد فارسی داشته باشند .

ثالثاً ـ سن‌آنها کمتراز ۳۰ وبیشتراز ۶۰ سال نباشد .

رابعاً ـ درادارات دولتی استخدام نداشته‌باشند .

خامساً ـ محکوم بجنحه وجنایت‌نباشند .

مادهٔ۱۱ ـ شکایت ازانتخابات بلدی مانع ازجریان امرانتخابات نمیشود ومرجع‌رسیدگی شکایات وزارت داخله است .

مادهٔ۱۲ ـ وکلای بلدی پس ازقبول دعوت نامه ایالت یا حکومت درمحلی‌که برای‌آنها مقرراست حضوربهمرسانیده ازبین خود یکنفررئیس یکنفرنایب رئیس یکنفر منشی برأی مخفی واکثریت‌نسبی انتخاب مینمایند درهرسال یکمرتبه انتخاب هیئت رئیسه‌انجمن تجدید خواهدشد .

مادهٔ۱۳ ـ وکلای بلدی قبل ازشروع باجرای وظایف قسم یاد میکنند‌که وظایف‌محوله بخود را با کمال درستی وصداقت ومراقبت انجام بدهند .

مادهٔ۱۴ ـ جلسات انجمن با حضوردوثلث ازاعضاء رسمیت حاصل مینماید .

مادهٔ۱۵ ـ جلسات وآراء انجمن علنی است واکثریت‌آراء وقتی حاصل میشود‌که بیش‌از نصف حضاررأی بدهند ورأی مخفی وقتی گرفته خواهد شد‌که یك ثلث ازاعضاء تقاضا نمایندمگر درمورد وضع عوارض‌که حتماً رأی باید علنی باشد .

مادهٔ۱۶ ـ هریك ازاعضاء انجمن بلدی‌که دردوجلسه انعقادی متوالیاً از حضور درجلسه بدون عذرموجه خودداری نمود ازطرف رئیس بلدیه یاحکومت برای هرمرتبه غیبت اخطار کتبی بعمل‌آمده ودرجلسه سوم رئیس بلدیه یاحکومت مراتب را بوزارت داخله اطلاع خواهد داد تابا رعایت مادهٔ ۹ یکنفربجای عضومزبورتعیین ومعرفی بشود .

مادهٔ۱۷ ـ والی یا حاکم ورئیس بلدیه درجلسات انجمن حق شرکت درمذاکره‌داشته‌ولی حق رأی ندارند .

مادهٔ۱۸ ـ تحریرصورت مذاکرات هرجلسه وتصمیمات انجمن دردفترمخصوص‌بعهدهٔ‌منشی انجمن است .

مادهٔسوم ـ اداره کردن امور بلدی هر محل درحدود وظایفی‌که در نظامنامه مذکوره درمادهٔ۵ مقرر خواهد شد برعهده‌انجمن و اداره بلدی همان‌محل است .
مادهٔچهارم ـ رئیس اداره بلدیه‌که از طرف‌وزارت داخله معین میشودمسئول

مادهٔ۱۹ ـ جلسات رسمی انجمن ماهی یکمرتبه بیشترنخواهد بود ودرصورت ضرورت بنا برپیشنهاد رئیس بلدیه ممکن است بطورفوق‌العاده تشکیل شود .

تبصره ـ جلسات رسمی انجمن بانظروالی وحاکم دردوماهه اول تشکیل انجمن برحسب ضرورت ممکن است متوالی ومتناوب تشکیل یابد .

مادهٔ ۲۰ ـ مطالبی‌که درانجمن مطرح میشود باید به‌پیشنهاد کتبی اداره بلدیه یا تقاضای کتبی یك ثلث ازوکلاء بلدی یا بموجب تقاضای کتبی‌ایالت یاحکومت محل‌باشد .

مادهٔ۲۱ ـ نظامات داخلی‌انجمن مطابق نظامنامه‌ای‌خواهدبود که انجمن تهیه‌نموده‌ووزارت داخله تصویب‌کرده باشد .

مادهٔ ۲۲ ـ دوره وکالت وکلاء بلدی دوسال شمسی است که از روزانعقاد رسمی انجمن شروع میشود .

فصل دوم ـ در تشکیل ادارهٔ بلدیه

مادهٔ۲۳ ـ اداره بلدیه تحت ریاست یکنفررئیس خواهد بود که ازطرف‌وزارت داخله‌معین ومنصوب میشود .

تبصره ـ درجاهائیکه وزارت داخله مقتضی بداند ریاست بلدیه را بعهده‌شخص‌حاکم‌یا نایب‌الحکومه محل واگذارمینماید .

مادهٔ۲۴ ـ اداره بلدیه هرمحل به‌تناسب‌اهمیت واحتیاجات‌آن محل دارای اعضاء واجزای اداری ومستخدمین جزوخواهد بود وانتصاب‌آنها بخدمات بلدیه با رعایت مقررات قانون‌استخدام کشوری برحسب پیشنهاد اداره بلدیه وحکم وزارت داخله صورت خواهد گرفت .

مادهٔ ۲۵ ـ مجموع حقوق اعضاء ومستخدمین اداری بلدیه نباید ازمیزان عشر عایدات سالیانه بلدیه هرمحل تجاوزنماید .

مادهٔ۲۶ ـ مستخدمین جزودون اشل ازپرداخت کسورتقاعد معاف خواهند بود .

قسمت دوم ـ دروظایف

فصل سوم ـ دروظائف انجمن‌بلدی

مادهٔ۲۷ ـ وظائف انجمن بلدی بشرح ذیل است :

۱ ـ تعیین نوع ومیزان عوارض بلدی‌وپیشنهادآن بتوسط رئیس بلدیه بوزارت داخله‌برای موافقت هیئت دولت .

اجرای دستور اصلاحات بلدی است که‌ازطرف دولت وانجمن بلدی تصویب‌شده‌باشد .

مادهٔ‌پنجم - انجمن بلدی‌هرمحل از نمایندگان‌طبقات تجار و اصناف‌ومالکین (اعم از مالکین مستغلات و مالکین املاك مزروعی) آن‌شهرو یاقصبه تشکیل خواهد

۲- مطالعه دربودجه بلدیه که ادارهٔ بلدیه تنظیم نموده باشد وبعد ازتصویب انجمن برای جلب موافقت بوزارت داخله فرستاده شود .

۳- مطالعه درتهیه وسائل برای توسعه معارف حوزهٔ‌بلدی .

٤- نظارت‌درجمع وخرج عوائد وعوارض‌بلدیه ورسیدگی بمحاسبات‌بلدیه‌وتفریغ‌بودجه‌آن.

۵- مطالعه درپیشنهادهای اداره بلدیه راجع به‌تغییرنقشه شهر .

۶- مطالعه درطرزپرداخت وتأمین قیمت اراضی وابنیه‌اشخاص درمواقعی‌که تغییرنقشه‌شهر ضرورت پیدا کند واداره بلدیه آنرا پیشنهادنماید.

۷-مطالعه درکلیه‌پیشنهادهای اداره‌بلدیه راجع باصلاحات بلدی‌وآنچه‌که مربوط بوظایف اداره بلدیه است .

مادهٔ۲۸- انجمن میتواند ازنظریات اصلاحی اهالی استفاده نموده واگرصلاح دید بآنها ترتیب اثربدهد .

فصل چهارم - دروظائف ادارهٔ بلدیه

مادهٔ۲۹- وظائف اداره بلدیه بقرارذیل است :

۱- پیشنهاد نوع ومیزان عوارض وعایدات بلدی بانجمن .

۲- تنظیم بودجه و اعتبارات‌آن و تسلیم‌آن برای تصویب انجمن وارسال‌آن برای جلب موافقت وزارت داخله .

تبصره - اداره بلدیه چهارماه بآخرهرسال مانده بودجه سال‌آینده خود راتنظیم‌نموده‌به انجمن خواهد داد وانجمن درظرف دوهفته مطالعات خود را دربودجه بعمل‌آورده وپس‌ازتصویب آن بوسیله اداره بلدیه بوزارت داخله ارسال خواهدداشت‌که بعد ازموافقت وزارت داخله‌یکماه قبل ازآخرسال بودجه ابلاغ شود .

۳- فروش اموال منقول وغیرمنقول متعلق ببلدیه وخریداموال منقول وغیرمنقول برای بلدیه با نظارت انجمن وتصویب وزارت داخله .

٤- قبول اعانه بنام شهر .

۵- پیشنهاد تغییرنقشه شهروتأمین قیمت عادله اراضی وابنیه متعلق باشخاص .

۶- تهیه میدانهای عمومی برای خرید وفروش ارزاق وغیره .

۷- تصدی درجمع‌آوری عایدات‌بلدیه ومراقبت نمودن دررسانیدن‌آن بمصرف خوددرحدود بودجه واجازه وزارت داخله .

شد . عدهٔ اعضاء انجمن بلدی درپایتخت وسایر شهرها و قصبات برحسب مقتضیات محل ازشش تا دوازده نفر خواهدبود . شرایط انتخاب کنندگان و انتخاب شوندگان وطرز انتخاب و مدت تصدی اعضاء انجمن وسایر وظائف آنها مطابق نظامنامه‌ای‌که بتصویب

تبصره - بلدیه برای نگاهداری محاسبه عایدات ومصارف باید دارای دفاترمنظم‌جمع‌و خرج بوده و علاوه براینکه‌در آخرهرماه‌صورت محاسبات‌آنماه خودرابوزارت داخله‌ارسال‌میدارد باید هرشش ماه‌یکمرتبه صورت عوایدومصارف خود را برای اطلاع عموم‌اهالی‌محل‌منتشرسازد .

۸- اداره کردن اموال منقوله وغیرمنقوله متعلق به بلدیه .

۹- مراقبت درتهیه وسایل فراوانی و ارزانی ارزاق واحتیاجات عمومی خصوصاً در مواقع سختی وقحطی .

۱۰- نظارت وتفتیش درصحت اوزان ومقیاسها .

۱۱- توسعه معابرعمومی وساختمان خیابانها وپلها وزیرآب‌های شهرواحداث باغهای‌ملی وتفرجگاه عمومی ومریضخانه‌ها ودارالمساکین ودارالمجانین وسایرمؤسسات خیریه .

۱۲- مراقبت‌کامل درنظافت وروشنائی وآراستگی شهرمطابق احتیاجات محلی .

۱۳- تهیه احصائیه‌های مربوط بامور‌بلدی .

۱٤- مراقبت درامورصحی حوزه بلدی ومعاونت عمومی بتوسط شعبه‌های طبی امدادی و مریضخانه‌های‌بلدی ودارالمجانین وسایرمؤسسات خیریه‌وحفظ اطفال بی‌صاحب واتخاذ تدابیرلازمه درمواقع بروز امراض مسریه و مراقبت درانتظام امورغسالخانه‌ها و قبرستانها و اهتمام دراجرای تعلیمات وشرایط صحی درکارخانجات ومراقبت درپاکیزگی‌حمامها وتنظیم امور میاه وتنقیه‌قنوات حوزهٔ بلدی .

۱۵- اقدامات لازمه برضد حریق وسیل .

۱٦- جلوگیری ازتکدی وواداشتن متکدیان بکارهای صنعتی .

۱۷- حفظ ابنیه وآثارقدیمه که اختصاص به شهرداشته باشد .

۱۸- حفظ وتکمیل نظامات صنفی ورفع اختلافات مربوطه بآن .

۱۹- مدعی ومدعی‌علیه واقع شدن درمحاکم .

۲۰- تعیین و تعدیل نرخ گوشت و نان وسایر ارزاق ومصالح بنائی ومیزان کرایه وسائط نقلیه مربوط به حوزه بلدی .

۲۱-تهیه‌قراردادهای‌لازم‌برای‌تسهیل‌امرقصابی‌وخبازی ومحدود نمودن‌آن‌درمواقع‌ضرورت .

مادهٔ ۳۰- ازوظائف مفصله فوق‌آنچه دردرجهٔ اول واقع است وباید مورد توجه واهتمام مخصوص اداره بلدیه باشد عبارت ازفقرات ذیل است :

نگاهداری وتعمیروتنظیف وروشنائی معابر .

کمیسیون داخله مجلس شورای‌ملی خواهد رسید معین خواهد گردید[۱].

مادهٔششم ـ مجلس شورای ملی بانجمن‌های بلدی اجازه میدهدکه برای‌تأمین مصارف بلدی هرمحلی راجع به‌تنظیفات و روشنائی و تعمیرات و احتیاجات صحی و معارفی بلدی و امثال آن عوارض محلی وضع نماید.

۱ـ نظامنامه‌مذکوربالا ومواد الحاقیهٔآن بشرح زیردرتاریخ ۶ خرداد ـ ۱۰ ـ تیرماه ـ ۱۳و۱۴ آبانماه ۱۳۰۹بتصویب کمیسیون داخله مجلس شورای ملی رسیده است.

تنظیم ویاکیزه کردن آبها ـ تنظیم امورارزاق.

سایروظائف مقرره را اداره بلدیه درحدود عواید واعتباراتی که بدست میآورد باموافقت و نظارت انجمن بلدی متدرجاً انجام خواهد داد.

قسمت سوم ـ مواد متفرقه

فصل پنجم

مادهٔ ۳۱ـ کلیه عوارض وعایداتی که بعدهابرای بلدیه وضع وتصویب میشود بمصرف‌بلدی میرسد ومتصدی وصول وخرج‌آن خود بلدیه است.

مادهٔ ۳۲ـ مالیات مستغلات وسهم ذبایح و سایرعوائدی که قانوناً ببلدیه‌ها اختصاص داردومتصدی‌وصول آن‌وزارت‌مالیه‌است‌وهمچنین‌عایداتیکه ممکن‌است بعدها بوسیله وزارت‌مالیه یا ادارات دیگربرای بلدیه وصول وجمع‌آوری شود پس ازوصول مالیه بلافاصله به بلدیه هرمحل تسلیم نموده وتصدی جمع وخرج‌آن با خود بلدیه خواهد بود.

مادهٔ ۳۳ـ اداره بلدیه هر۶ماه یکبارصورت جامعی از کلیه اموال منقوله وغیر منقوله متعلق ببلدیه ترتیب داده‌بضمیمه راپورت اقدامات‌خودتوسط ایالت یاحکومت بوزارت‌داخله خواهد فرستاد وسالی یکبارعملیات یك ساله خود رابرای اطلاع عمومی طبع ونشرخواهدکرد.

رئیس بلدیه واسطه ارتباط انجمن با وزارت داخله خواهد بود.

مادهٔ ۳۴ـ ولات وحکام حق‌تفتیش ورسیدگی دراداره بلدیه ودوائرجزءآن دارندوهرگاه مشاهده کنندکه اقداماتی برخلاف مقررات وتعلیمات صادره بعمل‌آمده است بایـد ببلدیه اخطار نمایند تا درترمیم‌آن اقدام کند راپرت قضیه را نیزبوزارت داخله بفرستند.

مادهٔ ۳۵ـ درمواردیکه انجمن نسبت به پیشنهادهای رئیس بلدیه یا حاکم محل اعم از بودجه وغیره موافقت ننماید واختلاف نظری حاصل گردد انجمن بایدمنتها درظرف یك هفته‌دلیل عدم موافقت خود را کتباً اظهارورئیس بلدیه یا حاکم محل رااقناع کند ودرصورتی که حاکم‌یا رئیس بلدیه بدلایل انجمن قانع ومتقاعد نشدند مراتب را بوزارت داخله اطـلاع میدهند ورأی وزارت داخله قاطع خواهد بود.

طرز وضع عوارض مزبوره باین نحو خواهد بودکه انجمن بلدیه هرمحل عوارضی را که برای تأمین مقاصد مذکوره درفوق لازم میداند توسط رئیس بلدی محل بوزارت داخله پیشنهاد خواهد نمودوپس از موافقت هیئت دولت بموقع اجرا گذارده خواهدشد .

مادهٔ هفتم ـ قانون بلدیه مصوب ۱۳۲۵ و قوانینی که با این قانون مباینت دارد ملغی است .

مادهٔ هشتم ـ این قانون پس از تصویب بموقع اجرا گذارده میشود و وزارت داخله مأمور اجرای آن خواهد بود .

مادهٔ ۳۶ـ حوزه بلدیه عبارت ازمحوطه شهراست باستثناء طهران که حوزه آن قبلامعین شده است .

این نظامنامه که مشتمل بر ۳۶ ماده است بموجب مادهٔ پنجم قانون بلدیه مصوب ۳۰ اردیبهشت ماه ۱۳۰۹ درتاریخ ۶ خرداد ماه ۱۳۰۹ بتصویب کمیسیون پارلمانی داخله رسیده است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

مواد الحاقیه *

مادهٔ اول ـ درنقاطی که قرائت آراء درظرف پنج روزخاتمه پیدا نکرد وزارت داخله مجاز است تمدید مدت بدهد تا قرائت کلیه آراء خاتمه پیدا کند .

مادهٔ دوم ـ هرگاه ازمنتظرین خدمت دولت برای عضویت انجمن بلدیه طهران انتخاب شوند دولت حق انتخاب آنها را خواهد داشت .

مادهٔ سوم ـ برای طرزوصول عوارض بلدی وزارت داخله نظامنامه لازمه راتهیه خواهد کرد که بوسیله بلدیه‌ها بموقع اجرا گذاشته شود .

مادهٔ چهارم ـ بکلیه بلدیه‌های طهران وایالات وولایات اجازه داده میشود نسبت به اجراء وظایف خود اعم ازآنچه در نظامنامه مصوبه بقانون بلدیه‌ها مورخه ششم خرداد ماه ۱۳۰۹ مصرح است و کلیه آنچه را که وزارت داخله از وظایف بلدیه‌ها تشخیص میدهد نظامنامه‌های لازمه را با موافقت انجمن‌های بلدی تدوین نموده و پس از تصویب وزارت داخله به موقع اجرا گذارند .

---

* مواداول ودوم بالا درتاریخ ۱۰ تیرماه ۱۳۰۹ ومادهٔ سوم درتاریخ ۱۲ آبانماه ۱۳۰۹ و مادهٔ چهارم درتاریخ ۱۴ آبانماه ۱۳۰۹ بموجب اختیارحاصله ازقانون بلدیه بتصویب کمیسیون داخله مجلس شورای ملی رسیده است .

این قانون که مشتمل بر هشت ماده است درجلسه سی‌ام اردیبهشت ماه یکهزارو سیصدو نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی‌رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون[1]

راجع به‌اطاقهای‌تجارت

مصوب ۱۰ مهرماه۱۳۰۹

مادهٔ۱ ـ تأسیس اطاقهای تجارت درمراکز تجارتی مهم مملکت برحسب تقاضای تجار محل و پیشنهاد وزارت اقتصاد ملی بتصویب دولت واقع میشود .

مادهٔ۲ ـ عدهٔ اعضای اطاق تجارت به‌تعیین وزارت اقتصاد ملی برحسب اهمیت هرمحل از شش تاپانزده‌نفر است .

مادهٔ۳ ـ عضویت اطاق تجارت افتخاری است .

مادهٔ۴ ـ مدت عضویت اعضاء اطاق تجارت سه‌سال است و هرسال یك‌ثلث اعضاء تجدید میشود ـ دربدو تأسیس اطاق تجارت اعضائیکه درآخرسال اول و سال‌دوم باید خارج شوند بحکم قرعه تعیین خواهندشد .

مادهٔ۵ ـ انتخابات اعضاء اطاق تجارت اعم از اینکه کلا واقع شود یا بعضاً دو درجه است بترتیبی‌که درمواد آتیه‌مقرر میگردد .

مادهٔ۶ ـ تجاریکه برحسب مقررات مادهٔ۹ حق انتخاب دارند معادل سه برابر عدهٔلازمه از بین تجاریکه موافق مادهٔ ۱۰ واجد شرایط انتخاب شدن میباشند به‌رأی مخفی جمعی به‌اکثریت‌نسبی انتخاب‌مینمایند دولت‌از بین منتخبین اعضاء اطاق‌تجارت را تعیین خواهد نمود .

---

۱ ـ مواد ۱ـ۴ـ۵ـ۶ و همچنین قسمت‌الف‌از مادهٔ۹ وتبصره‌مادهٔ ۱۰وقسمت‌اول‌ازمادهٔ ۲۸ این‌قانون بموجب قانون۱۵ اسفندماه ۱۳۱۰ نسخ واصلاح شده‌است .

مادهٔ۷ ـ وزیر اقتصاد ملی یا نماینده او حق حضور در جلسات و شرکت درمذاکرات و تصمیمات اطاق های تجارت را دارد در هر جلسه که وزیر حضور داشته باشد ریاست افتخاری را دارا خواهد بود .

مادهٔ۸ ـ هر اطاق تجارت میتواند باندازهٔ لزوم مستخدمین موظف از منشی و غیره داشته باشد مستخدمین مزبور ممکن است برحسب تقاضای اطاق تجارت باموافقت نظر وزارت اقتصاد ملی از بین مستخدمین دولت درصورت موافقت نظر وزارتخانه‌های مربوطه آنها انتخاب شوند .

درحق انتخاب عضویت

مادهٔ۹ ـ تجار وشرکتها ومؤسسات تجارتی که حائز شرایط ذیل باشندمیتوانند درانتخاب اعضاءِ اطاق تجارت شرکت نمایند :

الف ـ اسم آنها دردفتر مالیات برشرکتها وتجارت حوزه انتخابیه ثبت باشد .

ب ـ محکوم بارتکاب جنحه وجنایت نباشند .

ج ـ متوقف وورشکست به‌تقصیر نباشندویااگر سابقاً ورشکست شده‌اندمطابق قانون اعاده اعتبارنموده‌باشند .

د ـ تحت قیمومت نباشند .

هـ ـ درحوزه اطاق تجارت مقیم باشند .

تبصره ـ هرشرکتی دارای یک رأی است که ازطرف نماینده رسمی آن شرکت در هرحوزه انتخابیه اطاق تجارت که‌شعبه دارد داده خواهدشد وهیچ تاجری هم نمیتواند درتحت هیچ‌عنوانی بیش‌ازیک‌رأی داشته‌باشد شرکتهای سهامی قانونی دارای دو رأی خواهند بود .

مادهٔ ۱۰ ـ کسانی‌می‌توانند بعضویت اطاق‌های‌تجارت انتخاب وتعیین شوندکه دارای شرایطذیل باشند :

الف – سن کمتر ازسی‌سال نباشد .

ب – تبعه‌ایران باشد .

ج – درحوزهٔ‌اطاق تجارت اقامت داشته‌باشد .

د – اسم آنها دردفتر مذکور درمادهٔ ۱۳ ثبت باشد .

ه – محکوم به‌جنحه وجنایت نباشد .

و – ورشکست نباشند یا اگر هم سابقاً ورشکست شده‌اند مطابق قانون اعاده اعتبار کرده باشند .

ز – مدت پنج‌سال بنام خود تجارت کرده درموقع انتخاب نیز مشغول باشند .

ح – دارای جواز تجارت باشند .

ط – سواد خواندن و نوشتن فارسی‌راداشته‌باشند .

تبصره – نمایندهٔ رسمی هر تجارتخانه مشمول قید بنام خود نبوده وحق دارد انتخاب گردد .

مادهٔ ۱۱ – تجار متوقف درمدت توقف ازحق عضویت‌اطاق‌های تجارت محروم می‌باشند .

درترتیب انتخابات

مادهٔ ۱۲ – قبل‌ازشروع به‌انتخابات اعضاء اطاق تجارت درهر محل‌کمیسیونی تحت ریاست حاکم مرکب از نمایندگان وزارت اقتصاد ملی و عدلیه ومالیه محل هر کدام یك نفر وپنج نفر از معاریف تجار محل تشکیل میشود واین‌کمیسیون بارعایت مفاد مقررات مادهٔ ۹ اسامی تمامی تجار وشرکتهای محل راکه‌حق انتخاب‌دارندتنظیم خواهدکرد .

مادهٔ ۱۳ – اسامی تجار وشرکتهاکه بترتیب فوق معین شده در دفتر مخصوص ثبت وقبل ازشروع بانتخابات برای مدت پنج روز در چندین مرکز تجارتی بمعرض

مراجعه تجار گذارده میشود که اگر اسم کسی از قلم افتاده باشد یا اسم کسی که استحقاق رأی دادن ندارد در آن ثبت باشد بتوانند بر آن اعتراض نمایند اعتراض باید کتبی و با امضاء باشد در صورتیکه اعتراض کننده به تصمیم کمیسیون قانع نشود حق خواهد داشت به وزارت اقتصاد ملی مراجعه و شکایت کند و نظر وزارت اقتصاد ملی قاطع خواهد بود .

مادهٔ ۱۴ ـ همینکه دفتر مذکور درمادهٔ۱۳ تنظیم شداعلانی ازطرف حکومت محل‌منتشر میشودکه حاوی مطالب ذیل خواهد بود :

۱ ـ محل و اوقـاتی که تجار میتوانند بمدلول مـادهٔ ۱۳ بدفتر سابق الذکر مراجعه نمایند .

۲ ـ ایام و محلی که برای گرفتن شکایات و رسیدگی بـآنها برطبق مادهٔ ۱۵ مقرر میشود .

۳ـ روز ومحل واوقات رأی دادن .

۴ـ عدهٔ اشخاصی‌که باید انتخاب شوند .

مادهٔ ۱۵ـ پس‌ازانقضای مدت‌مذکوره‌درمادهٔ۱۳کمیسیون انتخابات باعتراضات وارده رسیدگی‌کرده در ظرف پنج روز نظرخود را اتخاذ و برطبق آن دفتر اسامی را تصحیح خواهد کرد .

مادهٔ ۱۶ ـ مدت اخذآراء از پنجروز بیشتر نخواهد بوددر اینمدت تجاری‌که اسامی‌آنها دردفتر مذکوره درمادهٔ ۱۵ ثبت است دراوقات ومحل معین دراعلان مذکور درمادهٔ۱۴حاضر شده‌پس‌ازامضاء یامهردفتردرمقابل‌اسم‌خودرأی‌خودرادرصندوق‌انتخابات خواهند انداخت .

مادهٔ ۱۷ ـ پس ازانقضای مدت اخذآراء کمیسیون انتخابات درظرف مدتیکه

زاید ازده روزنخواهد بود استخراج آراء نموده نتیجه انتخابات و اسامی منتخبین را بوزارت اقتصادملی ارسال خواهد داشت .

مادهٔ ۱۸ ـ مدت عملیات انتخابات از تاریخ اعلان انتخابات تا تاریخ اعلان اسامی اعضاء اطاق تجارت ازدوماه نباید تجاوز نماید .

مادهٔ ۱۹ ـ از میان منتخبین درجه اول که بترتیب مقررات فوق معین شده‌اند هیئت دولت اعضاء اطاق تجارت را در درجـه دوم انتخاب و اسامی آنهـا را اعلان خواهد کرد .

مادهٔ ۲۰ ـ اعضائی‌که سه ماه بدون عذر موجه درجلسات رسمی اطاق‌تجارت حاضرنشوند با موافقت اطاق تجارت ازطرف وزیراقتصاد ملی‌مستعفی‌محسوب میشوند .

مادهٔ ۲۱ ـ هریك از اعضاء اطاق تجارت‌که بعنوان جنحه یـا جنایت مورد تعقیب جزائی واقع شودتا ختم محاکمه موقتاً ازحضور درجلسات اطاق تجارت محروم خواهد بود .

مادهٔ ۲۲ ـ هرگاه عضوی بواسطه عملیات تجارتی یـا اقدامات دیگری مورد عدم اعتماد واقع شود اطاق تجارت میتواند انفصال او را از عضویت از وزارت اقتصاد ملی‌تقاضا نماید ، لکن تقاضای اطاق تجارت و تصمیم وزارت اقتصاد ملی باید موجه و مدلل باشد .

مادهٔ ۲۳ ـ در طی هرسال هرگاه بواسطه استعفاء یا فوت یا بمقتضای مواد۲۱ و۲۲ دراعضاء اطاق تجارت‌کسر پیدا شودهیئت دولت عوض اورا ازمنتخبین درجه اول همانسال تعیین خواهد نمود ومدت عضویت این اعضاء همان بقیه مدت عضویت اعضاء خارج‌شده خواهد بود .

مادهٔ ۲۴ ـ کسانیکه بواسطه انقضای مدت یا استعفا از عضویت اطاق تجارت خارج میشوند مجدداً قابل انتخاب خواهند بود .

وظایف اطاقهای تجارت

مادهٔ ۳۵ـوظایف اطاقهای تجارت بقرارذیل است :

۱ـ تهیه وارسال هرگونه نظریات و اطلاعات راجع بامور تجارتی و صنعتی‌که دولت تقاضا نماید .

۲ـاظهارنظر راجع باوضاع تجارتی وصنعتی حوزهٔ خود باذکر وسائل اصلاح‌و توسعه‌آن وتقدیم راپورتهای جامع سالیانه راجع بجریان امور تجارتی حوزه‌وعملیات و محاسبات سالیانه خود بوزارت اقتصاد ملی .

۳ـاظهارنظر راجع باصلاحاتیکه بایددرکلیه قوانین تجارتی بعمل‌آیدمخصوصاً نسبت به‌تعرفه‌های‌گمرکی .

۴ـتأسیس دفتراطلاعات ونشرمجلات واحصائیه‌های تجارتی .

۵ـتنظیم تعرفه اسامی تجار ومختصات تجارتی‌آنها .

۶ـمساعدت بادولت در پیشرفت اقدامات اقتصادی .

۷ـانجام وظایفی‌که بموجب نظامات یاقوانین علیحده ازطرف دولت بعهدهٔ‌آنها واگذار میشود .

مادهٔ ۳۶ـنظریات اطاقهای تجارت مخصوصاً راجع بمسائل ذیل‌لدی الاقتضاء ازطرف وزارت اقتصاد ملی‌خواسته میشود :

۱ـدرباب وضع‌یاتغییر واصلاح قوانین مربوطه بتجارت و اقتصاد .

۲ـراجع بمسائل مربوطه به بورس وبانك وصرافی ودلالی وعمل بیمه وترتیب دفاتر تجار ودلالها .

۳ـراجع بنمایشگاههای تجارتی .

۴ـقدغن موقتی ازحمل‌ونقل امتعه بخارجه وازخارجه بداخله واظهار نظر در تزئید واصلاح صادرات .

۵- اصلاح و ترقی وسائل حمل و نقل .

۶-تهیه وسائل توسعه و اصلاح امورصنعتی .

۷-امتیازات تجارتی .

مادهٔ ۲۷-رأی اطاق‌های تجارت مشورتی وازلحاظ صلاح اندیشی است‌ودولت دراجرای تصمیمات اطاق‌های تجارت همیشه مخیرمیباشد مطالبی‌که دولت بآنهارجوع میکند اگرمربوط بمنافع محلی است‌فقط باطاق تجارت‌آن محل واگرعام‌المنفعه‌است ازتمام اطاق‌های تجارت استشاره میشود .

مادهٔ ۲۸-بودجه اطاق‌های تجارت ازمحل‌های ذیل تأمین میشود :

۱-عوارضی‌که بنام اطاق تجارت از تجارگرفته خواهدشد وآن معادل است با صدی‌نیم مالیاتی‌که هر تاجر بعنوان جواز بدولت میدهد .

۲- حق‌الزحمه‌ای‌که‌اطاق‌های‌تجارت در مقابل انجام خدمات معینه با تصویب دولت اخذ مینمایند .

۳-منافع مؤسساتی ازقبیل مجله وامثال آن‌که اطاق تجارت تأسیس نماید .

۴- وجوهی‌که اعضاء اطاق تجارت یا سایر تجار بطور دلخواه باطاق تجارت می‌پردازند .

مادهٔ ۲۹- هراطاق تجارت بودجه عایدات ومخارج خود را از حقوق اعضاء و اجزاء وکرایه محل ومخارج مؤسسات تابعه وغیره تنظیم‌نموده وپس‌از تصویب وزارت اقتصاد ملی‌اعلام و بموقع اجرا میگذارد .

مادهٔ ۳۰- اطاق‌های تجارت میتوانند پس‌ازوضع مخارج‌مصوبه مازاد عایدات مختلفه خودرا برای مخارج فوق‌العاده وپیش بینی نشده ذخیره نمایند .

مواد مختلفه

مادهٔ ۳۱ - اطاق‌های تجارت بوسیله جراید یالوایح ومجلات مخصوص بخود

صورت‌کامل مذاکرات جلسات خویش و یا خلاصه ازآنرا برای اطلاع عامه منتشر می‌نمایند بعلاوه درآخر هرسال ومنتهی تادو ماه از سال‌بعدگذشته راپورت‌عملیات و وضعیت بازار وصورت خلاصه عایدات ومخارج خودرا نیز باید باطلاع عموم برساند فقط مطالبی‌که ازطرف دولت و یا خود اطاق تجارت مکتوم بودن آنها لازم دانسته شود انتشار نمی‌یابد .

مادهٔ ۳۲ ـ ترتیب انتخاب هیئت رئیسه ووظائف آنها ، حضورو غیاب اعضاء وعدهٔ جلسات و غیره در ضمن نظامنامه مخصوص از طرف وزارت اقتصاد ملی تعیین خواهد شد .

مادهٔ ۳۳ ـ اطاق های تجارت میتوانند در مسائلی‌که مربوط بوظایف آنها میشود برای‌کسب اطلاع مستقیماً باوزارتخانها وادارات دولتی‌رسماً مکاتبه نمایندلکن راپورت های سالیانه اطاق های تجارت وپیشنهاد ونظریات آنها نسبت بمسائل مختلفه اقتصادی و همچنین صورت جمع خرج آنها منحصراً باید بوزارت اقتصاد ملی ارسال شود .

مادهٔ ۳۴ ـ دولت می‌تواند برحسب پیشنهاد وزارت اقتصاد ملی هر یك از اطاق های تجارت رامنحل نماید مشروط براینکه بلافاصله اعلان تجدید انتخابات را منتشر ومنتهی درظرف سه ماه ازتاریخ اعلان انحلال اطاق تجارت جدید را مفتوح سازد . در مدت انحلال هریك ازاطاق های تجارت نگاهداری دفاتر واثاثیه ودارائی اطاق مزبور بعهدهٔ وزارت اقتصاد ملی است .

مادهٔ ۳۵ ـ وزارت اقتصاد ملی مأمور اجرای این قانون است .

این قانون‌که مشتمل برسی وپنج ماده است درجلسه دهم مهر ماه یکهزارو سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

راجع بحفظ آثار ملی

مصوب ۱۲ آبانماه ۱۳۱۹

مادهٔ اول ـ کلیه آثار صنعتی وابنیه واماکنی که تاااختتام دوره سلسله زندیه درمملکت ایران احداث شده اعم ازمنقول وغیر منقول با رعایت مادهٔ۱۳ این قانون می‌توان جزء آثار ملی ایران محسوب داشت و در تحت حفاظت و نظارت دولت می‌باشد .

مادهٔ دوم ـ دولت مکلف است ازکلیه آثار ملی ایران که فعلا معلوم ومشخص است وحیثیت تاریخی یاعلمی یاصنعتی خاصی دارد فهرستی ترتیب داده وبعد ها هم هرچه ازاین آثار مکشوف شود ضمیمه فهرست مزبور بنماید . فهرست مزبور بعداز تنظیم طبع شده وباطلاع عامه خواهد رسید .

مادهٔسوم ـ ثبت مال درفهرست آثار ملی پس ازتشخیص واجازه‌کتبی وزارت معارف خواهد بود ولیکن ثبت مالی‌که مالك خصوصی داشته باشد باید قبلا به مالك اخطار شود وقطعی نمی‌شود مگر پس از آنکه بمالك اخطار وباعتراض او اگرداشته باشدرسیدگی شده باشد ووظایف مقرره دراین قانون راجع بآثار ملی فقط پس از قطعی شدن ثبت برعهدهٔ مالك تعلق خواهدگرفت .

مادهٔ چهارم ـ مالك مال‌غیر منقولی‌که مطابق این قانون ازآثار ملی میتوان محسوب داشت وهمچنین هرکس‌که بروجود چنین مالی پی ببرد باید بنزدیکترین اداره‌مربوطه از ادارات دولتی اطلاع بدهد تا در صورتیکه مقامات صالحه مقرره درنظامنامه اجرائیه این قانون تصدیق نمودند که ازآثار ملی است درفهرست آثار ملی ثبت بشود .

مادهٔپنجم ـ اشخاصیکه مالك یامتصرف مالی باشندکه درفهرست آثار ملی

ثبت شده باشد میتوانند حق مالکیت یا تصرف خودرا حفظ کنند ولیکن نباید دولت را ازاقداماتیکه برای حفاظت آثارملی لازم میداند ممانعت نمایند درصورتی که عملیات دولت برای حفاظت مستلزم مخارجی شود دولت ازمالك مطالبه عوض نخواهدنمود واقدامات مزبور مالکیت مالك را متزلزل نخواهد کرد.

مادهٔ ششم – عملیات مفصله ذیل ممنوع ومرتکبین آن بموجب حکم محکمه قضائی بهاداء پنجاه تومان الی هزار تومان جزای نقدی محکوم خواهند شد وبعلاوه معادل خسارتی که بواسطه عمل خود بر آثار ملی وارد ساخته‌اند میتوان ازایشان اخذ نمود :

الف - منهدم کردن یاخرابی واردآوردن بهآثارملی ومستور ساختن روی آنها باندود ویارنگ ورسم کردن نقوش وخطوط بر آنها .

ب – اقدام بعملیاتی درمجاورت آثارملی که سبب تزلزل بنیان یاتغییر صورت آنها شود.

ج – تملك ومعامله بدون اجازهٔ دولت نسبت بمصالح و مواد متعلقه بهابنیه مذکوره درفهرست آثارملی .

اقدام بمرمت وتجدیدبنائی از آثارملی که درتصرف اشخاص باشد باید بااجازه وتحت نظر دولت واقع شود والا مجازاتهای سابق الذکر ممکن است بمرتکب تعلق گیرد .

مادهٔهفتم – اموال منقوله که ازآثار ملی محسوب ومالك خصوصی داشته باشد باید درفهرست جداگانه بترتیبی که درماده سه مقرراست ثبت شود .

مادهٔهشتم – برای هرمال منقولی که در فهرست آثارملی ثبت شده باید یك معرفی نامه دردو نسخه تنظیم شود که وصف واصل ومنشاء و کیفیت اکتشاف آنرا

معلوم کند و بیك یا چندین عکس از آن منضم باشد یك نسخه از این معرفی نامه در دفتر آثار ملی دولت مضبوط و نسخه دیگر مجاناً بمالك مال داده میشود و در هر قسم نقل وانتقال آن مال باید آن نسخه معرفی نامه همراه باشد و آثاری که بر ثبت مال در فهرست آثار ملی مترتب میگردد در تغییر ایادی نسبت به آن مال منفك نخواهد شد .

مادهٔ نهم ـ هر کس مالك مال منقولی است که در فهرست آثار ملی ثبت شده اگر بخواهد آنرا بدیگری بفروشد باید باداره مربوطه دولتی کتباً اطلاع دهد دولت اگر بخواهد آن مال را جزء مجموعه های دولتی آثار ملی قرار دهد در ابتیاع آن باشرایط متساوی برمردم دیگر حق تقدم دارد ولیکن در ظرف ده روز پس از رسید دادن با علام کتبی صاحب مال دولت باید قصد خود را در ابتیاع آن بمالك اعلام کند و اگر نکرد صاحب مال میتواند مال را بدیگری بفروشد در هر حال مالك این اموال بهر نحو از انحاء آنرا بدیگری منتقل کند باید پس از انتقال در ظرف ده روز اسم ومحل اقامت مالك جدید را باطلاع دولت برساند .

اگر کسی مالی را که در فهرست آثار ملی ثبت شده بدون اطلاع وزارت معارف ویا نمایندگان او بفروشد محکوم بجزای نقدی معادل قیمت فروش آن مال خواهد شد و نیز دولت میتواند مال را از مالك جدید اخذ نموده وقیمتی را که مالك جدید ادا نموده باو پرداخت نماید خریدار نیز اگر از ثبت بودن مال در فهرست آثار ملی مطلع بوده و باوصف این خریده باشد مانند فروشنده مجازات خواهد شد مگر اینکه خود او بدولت اعلام کرده باشد .

مادهٔ دهم ـ هر کس اموال منقوله که مطابق این قانون از آثار ملی محسوب تواند شد برحسب تصادف واتفاق بدست آورد اگرچه در ملك خود او باشد باید هرچه زودتر بوزارت معارف یا نمایندگان او اطلاع بدهد هرگاه مقامات مربوطه دولتی اموال مزبوره را قابل ثبت در فهرست آثار ملی دانستند نصف آن اموال بکاشف واگذار یا

قیمت عادله آن بتصدیق اهل خبره باو داده میشود و نسبت به نصف دیگر دولت اختیار دارد که ضبط و یا بلاعوض بکاشف واگذار کند .

مادهٔ یازدهم ـ حفر اراضی وکاوش برای استخراج آثار ملی منحصراً حق دولت است ودولت مختار است که باین حق مستقیماً عمل کند یا به مؤسسات علمی یا باشخاص یا شرکتها واگذار نماید واگذاری این حق ازطرف دولت بموجب اجازه‌نامه مخصوص باید باشد که محل کاوش وحدود ومدت آن را تعیین نماید ونیز دولت حق دارد درهر مکان که آثار وعلائمی به‌بیند ومقتضی بداند برای کشف وتعیین نوع وکیفیات آثار ملی اقدامات اکتشافیه بنماید .

مادهٔ دوازدهم ـ حفاری اگرفقط برای کشف آثار ملی وتحقیقات علمی باشد حفاری علمی واگر برای خرید وفروش اشیاء عتیقه باشد حفاری تجارتی است اجازه حفاری علمی فقط بمؤسسات علمی داده میشود درابنیه واموال غیر منقوله که درفهرست آثارملی ثبت‌شده حفاری تجارتی ممنوع است .

مادهٔ سیزدهم ـ حفاری در اراضی که مالك خصوصی دارد گذشته از اجازه دولت استرضای مالك را نیز لازم دارد در محلهائی که در فهرست آثار ملی ثبت شده یا دولت پس از اقدامات اکتشافیه آنها را درفهرست ثبت کند مالك حق امتناع ازاجازه حفاری ندارد و فقط میتواند حقی مطالبه‌کندومأخذ تعیین این حق ضعف اجرةالمثل زمینی است که مالك بواسطه حفر از استفاده آن محروم میگردد بعلاوه خسارتی که بمالك وارد میشود و مخارجی که بعد از حفاری برای اعاده زمین بحالت اولیه باید نمود .

مـادهٔ چهاردهم ـ درضمن عملیات حفاری علمی یا تجارتی آنچه‌در یك محل ویك موسم کشف شود اگر مستقیماً توسط دولت کشف شده تماماً متعلق بدولت است واگر دیگری کشف کرده باشد دولت تا ده فقره از اشیائی که حیثیت تاریخی وصنعتی دارد

میتواند انتخاب و تملك وازبقیه نصف را مجاناً بەکاشف واگذار و نصف دیگر را ضبط کند هرگاه‌کلیه اشیاء زائد برده فقره نبوده ودولت همه‌را ضبط کند مخارجی‌راکه حفر کننده‌متحمل‌شده‌است باومیپردازد .

ابنیه و اجزاء ابنیه از تقسیم فوق مستثنی است و دولت میتواند تمام را متصرف‌شود .

تبصره ـ مقصود از یك موسم یك دوره عملی استکه مدت آن از یکسال بیشتر نباشد .

مادهٔ پانزدهم ـ اشیائی‌که در نتیجه حفاری علمی‌کشف شود آنچه سهم‌دولت باشد بایددرمجموعه‌ها وموزه‌های دولتی ضبط شود وفروش‌آنها جایز نیست وآنچه‌سهم کاشف‌باشد متعلق بخود او است اشیائیکه ازحفاری‌تجارتی حاصل شده باشد دولت از قسمتی‌که بخود او تعلق میگیرد هرچه قابل موزه باشد ضبط وبقیه‌را بهر نحو مقتضی داند نقل وانتقال میدهد فروش این‌اموال ازطرف‌دولت بمزایده‌خواهدبود .

مادهٔ شانزدهم ـ متخلفین از مادهٔ (۱۰) و همچنین کسانیکه بدون اجازه واطلاع دولت حفاری کنند ولو در ملك خودشان باشد وکسانیکه اموال آثار ملی رابطور قاچاق ازمملکت خارج کنند محکوم به‌بیست تومان‌الی دوهزار تومان جزای نقدی خواهند شدواشیاء مکتشفه هم‌برای دولت ضبط میشود .

حفراراضی وعملیات نظیرآن درصورتیکه بقصدکشف‌آثار عتیقه واقع‌نشده‌باشد مستوجب مجازات سابق‌الذکر نخواهد بود .

مادهٔ‌هفدهمـ کسانیکه بخواهند تجارت اشیاء عتیقه راکسب خود قرار دهند بایداز دولت تحصیل اجازه‌کرده باشند همچنین خارج کردن آنها از مملکت باجازه دولت بایدباشد واگرکسی بدون اجازه دولت درصددخارج‌کردن اشیائی‌که درفهرست آثارملی ثبت‌شده برآید اشیاء مزبورضبط دولت میشود نسبت به اشیائی‌که برطبق مادهٔ

(۱۰و۱۴) این قانون سهم‌کاشف شده اگردر فهرست آثار ملی ثبت نشده دولت ازدادن جوازصدور امتناع نخواهد نمود واگردر فهرست مزبور ثبت‌شده مشمول مقررات‌ماده هیجدهم خواهد بود .

مادهٔ‌هیجدهمـ اشیائی‌که از آثار ملی محسوب است هرگاه بخواهند تقاضای جواز صدور نمایند دولت حق دارد ازاجازه صدور امتناع نموده و به قیمتی‌که صادر کننده برای صدور جواز در تقاضانامه خود اظهارکرده ابتیاع نماید و اگر مالك در فروش به‌قیمت اظهار شده امتناع نمود جواز صدور داده نخواهد شد و هرگاه اجازه صدور داده شد معادل صدی پنج از قیمت عادله آن به تقویم مقوم دولتی‌حق صدور اخذ میشود اگر بین صاحب مال و مقوم اختلاف شود کمیسیون مخصوصی که تشکیل آن در نظامنامه اجرائیه‌این قانون پیش‌بینی میشود رفع‌اخلاف‌خواهد نمود.

حق صدور مذکور در این ماده غیراز حقوق گمرکی است که برطبق تعرفه گمرکی ازاین اشیاء مأخوذ میگردد صدور اشیائی‌که از حفاری علمی بااجازه دولت حاصل شده وسهم‌کاشف باشد در هرحال جائز و از پرداخت هرگونه حقوق و عوارض معاف است .

مادهٔ نوزدهم ـ برای تعیین شرایط تجارت اشیاء عتیقه و همچنین اجرای‌کلیه مقررات این‌قانون نظامنامه مخصوصی تهیه‌شده وبتصویب هیئت‌وزراء خواهدرسید.

مادهٔ بیستمـ اجازه‌هائی‌که تاکنون برای‌حفاری داده‌شده درصورت‌عدم موافقت بااین‌قانون‌ازدرجه اعتبارساقط است .

این قانون‌که مشتمل بربیست ماده است در جلسه دوازدهم آبان‌ماه یکهزار و سیصدو نه شمسی بتصویب مجلس‌شورای ملی‌رسید .

رئیس‌مجلس شورای ملی‌ـ دادگر

قانون[1]

تبصره‌الحاقی‌بمادهٔ پانزدهم نظامنامه داخلی مجلس‌شورای ملی

مصوب دوم آبانماه ۱۳۰۸

مادهٔواحدهـ مجلس شورای‌ملی‌تبصره‌ذیل را بمادهٔ پانزدهم نظامنامه داخلی مصوب ۲۶مهرماه ۱۳۰۵ اضافه‌مینماید .

تبصرهـ عده‌اعضاء کمیسیون قوانین عدلیه هیجده نفرخواهد بود .

این قانون‌که مشتمل بریك ماده است درجلسه دوم آبان ماه یکهزار و سیصدو هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی- دادگر

قانون

اصلاح مادهٔپانزدهم نظامنامه‌داخلی مجلس شورای‌ملی

مصوب۲۱ فروردین‌ماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحدهـ مجلس شورای ملی مـاده پانزدهم نظامنامهٔ داخلی مصوب ۲۶ مهرماه ۱۳۰۵ وتبصره الحاقیه مورخ ۲ آبان ماه ۱۳۰۸ را به ترتیب ذیل اصلاح می‌نماید .

مادهٔ پانزدهم ـ مجلس شورای ملی درهرششماه مقارن تجدید انتخاب هیئت رئیسه بعده و اسم هروزارتخانه کمیسیونی از میان خود بطریق انتخاب جمعی معین مینماید . عدهٔ اعضاء هریك ازکمیسیونهاراقبل‌ازانتخاب مجلس تعیین خواهدکرد این کمیسیونها بهیچوجه باسایرکمیسیونهائی‌که ممکن است مجلس به‌تشکیل آنها رأی‌دهد منافات نخواهد داشت .

این‌قانون که مشتمل بریك مـاده است در جلسهٔ بیست و یکم فروردین مـاه یکهزار وسیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

۱ـ این‌تبصره بموجب‌قانون۲۱فروردین‌ماه ۱۳۰۹ نسخ‌شده است .

قانون

اجازهٔ‌فروش‌ابنیهٔ دولتی‌قشونی که‌طرف احتیاج ادارات‌قشونی نباشد

مصوب ۲۸ فروردین‌ماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده – بوزارت مالیه اجازه داده می‌شود ابنیهٔ دولتی قشونی‌راکه‌طرف احتیاج ادارات قشونی نبوده ووزارت جنگ پیشنهادفروش‌آنرا مینماید بطریق‌مزایده بفروش رسانده ووجوه حاصله ازفروش را برای‌کمك بمخارج ساختمانهای جدید قشونی اضافه بر بودجه مصوبه وزارت جنگ تخصیص و تأدیه نماید .

این‌قانون‌که مشتمل بریك مـاده است در جلسهٔ بیست و هشتم فروردین مـاه یکهزار و سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

واگذاری قراولخانه‌ها واراضی‌بائره ودائرهٔ دولتی‌مورداستفادهٔ شهرهاببلدیه‌های محل

مصوب ۱۶ بهمن‌ماه ۱۳۰۷

مادهٔ واحده – دولت مجازاست املاك دولتی ذیل را درهرشهری درصورتیکه بـرای احتیاج دوائر خود لازم نداند بـا اطلاع وزارت مالیه به بلدیه همان شهر واگذار نماید .

قراولخانه‌ها ـ سربازخانه‌ها ـ میدانها ـ اراضی دائره و بـائره ـ قلعه‌های مخروبه ـ باغات ـ بیوتات ـ راهدارخانه‌های حومه شهر ـ اراضی حریم ـ دارالحکومه‌ها قنوات بائره دولتی‌که ممکن‌است مورد استفاده شهرها واقع شود .

بلدیه‌ها هرقدرازمحلهای مزبوررا برای‌خیابانهای جدید ومؤسسات‌بلدی‌لازمست

نگاهداشته‌وما بقی‌را باطلاع‌وزارت‌مالیه‌بمزایده‌فروخته ووجه‌حاصله رامنحصراً بمصرف تأسیسات عام‌المنفعه همان محل خواهند رسانید .

تبصره ـ خندق‌ها و خاکریز و حریم و حصار شهرها که مورد استفاده نظامی نیست وتاموقع تصویب‌این‌قانون بنائی‌درآن نشده ودرتصرف فعلی اشخاص‌نیست متعلق ببلدیه‌ها ومیتوانند فروخته و بمصرف تأسیسات عام‌المنفعه برسانند .

این‌قانون‌که مشتمل بریکماده‌است درجلسهٔ شانزدهم بهمن ماه یکهزار وسیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون[1]

اجازهٔ‌فروش‌ابنیه‌دولتی‌غیرکافی‌برای‌ادارات‌واختصاص‌قیمت‌آن بمصرف خریدوساختمان وتکمیل‌سایرابنیه‌دولتی

مصوب ۷ آبانماه ۱۳۰۹ شمسی

مادهٔ واحده ـ بوزارت‌مالیه اجازه داده میشودکه هریك از ابنیهٔ دولتی راکه محل سکنی ویا مورد احتیاج ادارات‌ومؤسسات دولتی است‌درصورتیکه برای ادارات مزبور کافی یا مناسب نباشد با تصویب هیئت وزراء بطریق مزایده بفروش رسانیده و وجوه حاصله از فروش را منحصراً بمصرف ساختمان و یا خرید بنای جدید و یا تعمیروتکمیل سایرابنیه دولتی برسانند ونتیجه عمل راجمعاً وخرجاً دربودجه مملکتی منظور دارند .

تبصره ـ این‌قانون‌هیچگونه تماسی با قانون مصوب۱۶ بهمن ۱۳۰۷ شمسی راجع بواگذاری اراضی و ابنیه‌ها به بلدیه نخواهد داشت و دولت مکلف است قانون مزبوررا اجرا نماید .

---

[1] برحسب قانون۳ آذرماه۱۳۱۱ این‌قانون تکمیل گردیده است .

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ هفتم آبانماه یکهزاروسیصد ونه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.	رئیس‌مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ انتخاب صدی بیست محصلین اعزامی اروپا از بین محصلین بی‌بضاعت ایرانی مقیم در اروپا

مصوب ۶ تیرماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد که همه ساله حداکثر صدی بیست‌ازاشخاصی راکه بخرج دولت باعتبارقانون مصوب اول خردادبرای تحصیل بخارجه اعزام میشوند بدون رعایت مسابقه ازمحصلین بی‌بضاعت ایرانی مقیم دراروپا انتخاب نماید مشروط براینکه تحصیلات متوسطه را درمدارس ممالك خارجه بپایان رسانیده و قانوناً حق ورود بمدارس عالیه را حاصل کرده باشند و یا در مدارس عالیه مشغول تحصیل‌بوده باشند اینگونه محصلین نیزعهده‌دار تمام وظایفی که درقانون مذکور معین شده است خواهند بود .

تبصره ـ انتخاب محصلین فوق‌مطابق نظامنامه‌ای خواهد بودکه وزارت‌معارف تدوین خواهدکرد .

این قانون که مشتمل بریك مـاده است در جلسهٔ ششم تیرماه یکهزار و سیصد و هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ انتخاب کسری محصلین فنون راه‌آهن و معادن ازبین محصلین مقیم خارجه وفارغ التحصیلهای مدارس فنی داخله

مصوب ۲۶ مهرماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده - مجلس‌شورای ملی بوزارت طرق و شوارع اجازه میدهد کسری محصلین فنون علمی و عملی راه آهن و معادن را از بین محصلین ایرانی که قسمتی از تحصیلات خود را درخارجه نموده و قسمت دیگر باقی‌است و یا از فارغ التحصیلهای مدارس فنی‌داخله انتخاب نماید ومحصلین بی‌بضاعت حق تقدم خواهند داشت .

این‌قانون‌که مشتمل بر یك‌ماده‌است درجلسه‌بیست وششم مهرماه یکهزاروسیصدو نه‌شمسی بتصویب مجلس‌شورای‌ملی‌رسید .	رئیس‌مجلس‌شورای‌ملی - دادگر

قانون

اجازهٔ اعزام سی نفر شاگرد بخارجه برای تحصیلات فنون عملی راه آهن بمدت دوسال

مصوب ۲۶ مهرماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده - بوزارت طرق و شوارع اجـازه داده میشودکه سی نفر شـاگرد برای تحصیلات فنون عملی راه‌آهن برای مدت دوسال بخارجه اعزام دارد و مخارج ایاب‌وذهاب وتحصیل وسرپرستی آنهارا ازمحل عوائد انحصارقند وشکر تأدیه نماید .

تبصرهٔ ۱ *- اعتبارمخارج سالیانه هریك از محصلین نبـاید حداکثر آن از یکهزار وهشتصد تومان تجاوز نماید .

تبصرهٔ ۲ - وزارت طرق وشوارع مکلف‌است‌عده‌ای‌را ازبین محصلین‌ایرانی که قسمتی ازتحصیلات خودرا درمدارس خارجه نموده‌اند انتخاب ومحصلین بی‌بضاعت‌حق تقدم خواهند داشت .

تبصرهٔ ۳ - شاگردان مزبور پس ازاتمام تحصیلات مکلفند تـا مدت شش سال درراه آهنهای ایران موظفاً خدمت نمایند .

این قانون‌که مشتمل بر یکماده است‌درجلسهٔ بیست و ششم مهر ماه یکهزار و سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

---

* تبصره‌اول بموجب قانون ۱۱ دیماه ۱۳۱۱ ملغی شده است .

قانون

اجازهٔ انتخاب کسری محصلین اعزامی هذه‌السنه ۱۳۰۸ برای فنون راه‌آهن از بین محصلین ایرانی‌مقیم خارجه

مصوب ۱۱ مهرماه ۱۳۰۸ شمسی

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی بوزارت فوائدعامه اجازه میدهدکه‌کسری محصلین اعزامی هذه‌السنه ۱۳۰۸ را برای فراگرفتن فنون راه آهن و معادن برطبق اجازه‌ای‌که‌بموجب‌قانون‌مورخ۶تیر۱۳۰۸ برای انتخاب‌عده‌ای ازمحصلین ایرانی مقیم خارجه بوزارت معارف‌داده‌شده‌باهمان شرایط‌انتخاب و باروپا اعزام‌نماید .

محصلین مزبور مطیع‌کلیه مقرراتی‌که در قانون بیستم خرداد ۱۳۰۸ ذکر شده است خواهندبود .

این قانون‌که‌مشتمل بریکماده است در جلسهٔ یازدهم مهر ماه یکهزار وسیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون [۱]

اجازهٔ اعزام سی نفر محصل برای تحصیلات عملی راه‌آهن باروپا

مصوب ۹ تیر ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ بوزارت فوائد عامه اجازه داده میشودکه سی‌نفر شاگرد برای تحصیلات عملی فنون راه‌آهن برای مدت یکسال باروپا اعزام دارد و مبلغ بیست ونه هزارو ششصد تومان (۲۹۶۰۰ تومان) از محل عوائدانحصارقند وشکر برای مخارج ایاب وذهاب وتحصیل وسرپرستی آنها بوزارت فوائد عامه اعتبار داده میشود .

---

۱ ـ بموجب‌قانون۳ تیرماه ۱۳۰۹ دوازده هزارتومان برای‌کسر مخارج و ادامه تحصیل عده‌ای‌که بیش ازیکسال باید تحصیل نمایند برمبلغ بالا اضافه شده است .

تبصــره ـ شاگردان مزبور پس از اتمام تحصیلات مکلفند تـا پنجسال در ادارهٔ راه‌آهن ایران موظفاً خدمت نمایند .

این قانون که مشتمل بر یکماده است درجلسهٔ نهم تیرماه یکهزارو سیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

طرز اعطای کمك خرج بمحصلین دارالمعلمین عالی و ترتیب استخدام آنها پس از فراغت ازتحصیل

مصوب ۲۱ آذر ماه ۱۳۰۸

مـادهٔ اول ـ وزارت معارف مکلف است ازسال ۱۳۰۹ ببعد جهت تکمیل فن تعلیم وتربیت اعتبارکمك خرج تحصیل لااقل ۱۵ نفر محصل در دارالمعلمین عالی در بودجه خود منظور دارد (اعتبار مزبورکمتر ازمبلغی که در بودجه ۱۳۰۸ تصویب شده نخواهد بود) ودر هذه‌السنه هم‌مطابق این قانون رفتار نماید .

مـادهٔ دوم ـ اعطاءکمك خرج موکول بشرایط ذیل است :

۱ ـ عدم بضاعت محصلین ۲ ـ درصورتیکه عده از۱۵ نفر تجاوزکرد حق‌سبقت برای‌کسانی است‌که معدل نمره های امتحانات نهائی آنها دردوره‌کامل متوسطه بیشتر بوده باشد ودر صورت تساوی نمره بقرعه انتخاب خواهند شد .

مـادهٔ سوم ـ دارندگان دیپلم‌لیسانس مدرسه دارالمعلمین عالی اعم ازمدارس داخله یاخارجه مشمول مواد ۶۶ و ۶۷ و ۷۳ قانون استخدام کشوری نخواهند بود و بدون طی خدمات ابتدائی بارتبه چهار اداری بخدمت معلمی پذیرفته میشوند وتـا رتبه شش اداری پس از توقف دوسال در یك رتبه بمرتبهٔ بـالاتر ارتقاء مـی‌یابند و پس ازآن تابع مقررات قانون استخدام‌کشوری خواهند بود .

مادهٔ چهارم ـ وزارت معارف مکلف است فارغ التحصیل های مدرسه دارالمعلمین عالی رادر مدرسه دولتی بخدمت معلمی استخدام نماید وچنانچه پس از مدت ششماه از تاریخ اخذ دیپلم خدمتی به آنها رجوع نگردیده در ششماه دوم بآنها حقوق رتبه سه اداری را خواهد داد وهرگاه پس ازیکسال استخدام آنها محل حاجت واقع نگردیدمیتوانندبرای خودشغلدیگری درسایر ادارات دولتی مطابق تبصره مادهٔ سوم قانون اعزام محصلین بخارجه تهیه نمایند.

تبصره ـ چنانچه پس ازاشتغال بمعلمی تغییر شغلی پیداکنند مطابق تبصره مادهٔ سوم قانون اعزام محصلین باروپا رفتار و مدت معلمی جزء خدمت محسوب خواهد شد.

مادهٔ پنجم ـ دولت نمیتواند فارغ التحصیلهای مدرسه دارالمعلمین راتا موقعیکه وزارت معارف بآنها احتیاج دارد درهیچیك ازادارات خودبخدمت بپذیرد.

مادهٔ ششم ـ وزارت معارف نظامنامه این قانون‌را با اشتراك کمیسیون معارف تهیه نموده ومأمور اجرای آن نیز خواهد بود (*)

این قانون‌که مشتمل برشش ماده است درجلسهٔ بیست ویکم آذر ماه یکهزار وسیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

* ـ نظامنامه نامبرده بالا در تاریخ ۱۷ اسفند ماه ۱۳۰۸ بشرح زیر بتصویب کمیسیون معارف مجلس شورای ملی رسیده وبعداً قسمتی ازآن درتاریخ ۳ مهرماه ۱۳۱۷ اصلاح شده است.

نظامنامه طرز تقسیم کمك خرج محصلین دارالمعلمین عالی

مادهٔ اول ـ حد اقل کمك خرج تحصیل برای هریك از محصلین دارالمعلمین عالی که مشمول مادهٔ دوم قانون مصوب ۲۱ آذر ماه ۱۳۰۸ بشوند ماهیانه ۱۵ تومان خواهد بود.

مادهٔ دوم ـ کمك خرج مزبور همه سال در اول شهریور از طرف وزارت معارف

تعیین وابلاغ خواهد شد ودر تمام سال تحصیلی که عبارت از ۱۵ شهریور تا ۱۵ شهریور سال بعد است پرداخت میشود .

تبصرهٔ ۱ ـ کمك خرج مزبور همه ساله بطور تساوی تقسیم خواهد شد .

تبصرهٔ ۲ ـ محصلینی که بموجب این نظامنامه استحقاق کمك خرج پیدا می کنند (بشرط دوام تحصیل) تا آخر دوره تحصیلی کمك خرج مزبور را دریافت خواهند داشت .

مادهٔ سوم ـ داوطلبان کمك خرج تحصیل دراول شهریور تقاضا نامه خود را توسط دفتر مدرسه بوزارت معارف تقدیم میدارند وزارت معارف راجع بعدم بضاعت تقاضاکنندگان تحقیقات لازمه نموده و برای کسانی که استحقاق آنها محرز شود کمك خرج مقرر را منظور میدارد .

مادهٔ چهارم ـ درصورتی که باشرط عدم بضاعت عده از پانزده نفر تجاوز نماید کمیسیون مرکب ازیك نفر ازاعضای شورای عالی معارف ورئیس مدرسه دارالمعلمین ورئیس اداره معارف تشکیل وبر طبق فقرهٔ ۲ ازماده دوم قانون کسانیکه استحقاق دریافت شهریه دارند تعیین وبوزارت معارف راپرت داده میشود .

تبصره ـ محصلینی که درسنوات قبل کمك خرج تحصیل دریافت میداشته‌اند باتساوی شرایط حق تقدم خواهند داشت .

مادهٔ پنجم ـ محصلینی که داوطلب ورود بمدرسه دارالمعلمین عالی میباشند علاوه برداشتن تصدیق نامه کامل متوسطه باید دارای شرایط ذیل باشند :

الف ـ ازمدارسی که در آنجا تحصیلات ابتدائی ومتوسطه را باخر رسانیده‌اند تصدیق حسن اخلاق دردست داشته باشند که در آنجا کاملا رفتار پسندیده واطاعت کامل ولیاقت محصل در اوان تحصیل تصریح شده باشد.

ب ـ در بدو ورود درنزد دونفر طبیب که وزارت معارف معین مینماید دقیقاً معاینه طبی شده وتصدیق صحت مزاج حاصل نمایند .

ج ـ اوراق تحصیلی که بمحصلین درمدرسه متوسطه داده شده است بایستی ضمیمه تقاضا نامه ورود بمدرسه شود.

مادهٔ ششم ـ تحصیلات مدرسه دارالمعلمین برای داوطلبان شغل معلمی مجانی است لکن محصلین مزبور بایستی تعهدنامه بمضمون ذیل تسلیم دفتر مدرسه نمایند :

امضاکننده ذیل... فرزند ... که برطبق سواد مصدق ورقه هویت... که منضم باین ورقه است درتاریخ... درشهر ... تولد یافته واسم خانوادگیم ... است تعهد مینمایم که تحصیلات خودرا دررشته ... شعبه ... مدرسه دارالمعلمین عالی بپایان رسانده ودر تمام مدت تحصیل کاملا مطیع مقررات وتعلیمات اولیای مدرسه بوده وپس ازاختتام تحصیلات درمدرسه دولتی که وزارت

معارف معین نماید بخدمت معلمی اشتغال ورزم (۱) والا از عهدهٔ پرداخت کلیهٔ هزینه که دولت درباره من نموده است بر آیم .

تبصرهٔ ۱ ـ درصورتیکه محصل داوطلب پدر یا ولی دیگری که متکفل مخارج داوطلب باشد داشته باشد بایستی او نیز تعهدنامه فوق را امضاء کرده واجرای تعهد را ضمانت نماید .

تبصرهٔ ۲ ـ خرج تحصیل بمحصلینی اعطاء میشود که داوطلب معلمی باشند وتعهدنامه فوق را تسلیم نمایند.

مادهٔ هفتم ـ دانش جویانی که داوطلب دبیری نباشند ودرموقع ورود تعهد نسپارند بایستی شهریه دانشسرای عالی را بپردازند.

مادهٔ هشتم ـ درصورتیکه درضمن سنوات تحصیلی یکی از محصلین درامتحان سالیانه دوسال متوالی ازامتحان مردود شود ازمدرسه اخراج خواهدشد.

مادهٔ نهم ـ همه ساله صورت اسامی فارغ التحصیلهای مدرسه دار المعلمین با نضمام دوسیه هر محصل مشتمل بر کلیه اوراق تحصیلی و نمره های امتحانیه سالیانه مشار الیهم وسواد تصدیق نامه تحصیلات متوسطه وسایر اوراق مربوطه ازطرف مدرسه تسلیم وزارت معارف میشود که بفراخور لیاقت وتناسب شعبهٔ که درآن برتبه لیسانس نایل شده اند شغل تدریس آنها تشخیص وابلاغ شود و ازصورت اسامی مذکور یك نسخه بهریك ازوزارتخانه ها ارسال خواهدشد که برطبق ماده پنجم قانون مصوب ۲۱ آذر ماه ۱۳۰۸ از استخدام مشار الیهم بدون موافقت وزارت معارف خودداری نمایند .

تبصره ـ درصورتیکه خدمت یکی ازآنها محل حاجت واقع نگردید وزارت معارف عدم احتیاج خودرا باستخدام آنشخص بخوداو رسماً ابلاغ خواهدکرد .

این نظامنامه که مشتمل بر نه ماده است درتاریخ هفدهم اسفند ماه یکهزار و سیصد و هشت شمسی بتصویب کمیسیون معارف مجلس شورای ملی رسیده و بموجب قانون مصوب ۲۱ آذر ماه ۱۳۰۸ قابل اجرا است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

۱ـ قسمت اخیر ماده ششم وماده هفتم درتاریخ ۳ مهرماه ۱۳۱۷ بشرحی که چاپ شده اصلاح شده است برای مزید اطلاع جمله های اولیه راکه فوقاً نسخ شده است درزیر درج مینماید.

قسمت اخیر ماده ششم - ودرصورتیکه مایل بخدمت معلمی نباشم باید معادل خرج تحصیل دریافتی وشهریه خودرا بصندوق بپردازم .

ماده هفتم - محصلینی که داوطلب معلمی نباشند وتعهد ننمایند بایستی سالیانه چهل وپنج تومان بعنوان شهریه بصندوق دولت بپردازند.

قانون

اجازه اجرای نظامنامه اعانه مدارس ملی پس از تصویب کمیسیون معارف مجلس شورای ملی

مصوب ۶ بهمن ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحدهٔ ـ بوزارت معارف اجازه داده میشود که برای پرداخت اعانه مدارس ملی طهران اعم از ذکور و اناث نظامنامه‌ای تنظیم و پس از تصویب کمیسیون معارف مجلس شورای ملی بموقع اجرا بگذارد[۱] .

این قانون که مشتمل بر یك ماده است در جلسهٔ ششم بهمن ماه ۱۳۰۸ شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید . رئیس مجلس شورای ملی ــ دادگر

۱ـ چون در تبصرهٔ ۴ بودجه تفصیلی سال ۱۳۰۷ وزارت معارف کمیسیون پارلمانی بودجه ضمن تصویب اعتبار برای پرداخت کمك خرج مدارس ملی طرز پرداخت را به نظامنامه‌ای که از طرف کمیسیون معارف بایستی تصویب شود موکول نموده بود لذا در تاریخ ۱۶ دیماه ۱۳۰۷ (نظامنامه پرداخت کمك خرج مدارس ملی مرکز) بتصویب کمیسیون معارف مجلس شورای ملی رسیده و در تاریخ ۲۹ اسفند ماه ۱۳۰۷ ماده الحاقیه به نظامنامه نامبرده الحاق و کمیسیون معارف تصویب نموده است بعداً چون قانون بالا از تصویب مجلس شورای ملی گذشت کمیسیون معارف مجلس برحسب اجازه قانون نظامنامه‌ای برشش ماده تاریخ ۱۷ اسفندماه ۱۳۰۸ تصویب نمودند ـ در تاریخ ۲۱ اسفندماه ۱۳۱۰ ماده سوم و تبصره ماده دوم این نظامنامه بوسیله کمیسیون معارف مجلس اصلاح و ابلاغ گردید ـ در تاریخ اول بهمن ماه ۱۳۱۲ در این نظامنامه نیز کمیسیون معارف تجدید نظر نمود و نظامنامه جدیدی ضمن سی ماده تصویب نمودند در تاریخ ۳ آذرماه ۱۳۱۳ مجدداً در این نظامنامه نیز تجدید نظر بعمل آمده و نظامنامه جدیدی از طرف کمیسیون معارف مجلس تصویب و ابلاغ گردید ـ چون آخرین نظامنامه‌ای که قابل اجرا میباشد نظامنامه ۳ آذرماه ۱۳۱۳ میباشد لذا همان نظامنامه عیناً نقل میشود :

نظامنامه کمك خرج مدارس ملی طهران

مادهٔ اولـ بمدارسی کمك خرج داده میشود که واجد شرایط ذیل باشند :

۱ـ دبستانهای ابتدائی که دارای شش کلاس کامل بوده و بیش از صد و هشتاد نفر شاگرد داشته باشد .

بـ دبیرستانهائی که لااقل‌مجموع عده‌محصلین دوره‌اول آن درحدود نودنفرودوره‌دوم آن درحدودهشتاد وپنج نفر باشد .

جـ نظامنامه‌ها ومقررات ودستورات وزارت معارف را نسبت بانتخاب آموزگاران و دبیران‌وتهیه اثاثیه‌ولوازم علمی‌وتدارك محل‌مدرسه وترتیب‌امورصحی راکاملامراعات نمایند.

مادهٔدومـ اعتباریکه درسال تحصیلی گذشته بدبستانهاداده میشد از نیمه شهریورماه هرساله بایدبرکل عده‌قبول‌شدگان درامتحانات نهائی‌خردادماه همان‌سال بین‌دبستانهای‌ملی طهران که درسال تحصیلی۱۳۱۳-۱۳۱۲ اعانه دریافت میداشته‌اند وواجد شرایط مندرجه درماده اول‌این نظامنامه باشندتقسیم‌شود تاسهم هردبستان به‌نسبت‌عده قبول شدگان تعیین‌و باقساط ماهیانه تانیمه‌شهریورسال بعدپرداخته شود.وهم‌چنین بدبیرستانهای ذکوریکه‌درسال تحصیلی ۱۳۱۳-۱۳۱۲ اعانه‌دریافت میداشته‌وواجد شرایطمندرجه درماده‌اول‌این نظامنامه باشندبرای‌کلیه کلاس‌های دوره‌اول منتهی‌ماهی هزاروپانصد ریال‌وبرای‌کلیه کلاسهای‌دوم‌منتهی ماهی سه‌هزارریال ازنیمه‌شهریورماه هرسال پرداخته خواهدشد .

تبصرهٔ۱ـ دبستانهای ملی‌طهران درصورتی برطبق ماده فوق اعانه دریافت خواهند داشت که عده‌قبول‌شدگان کلاس ششم‌آنهاکمتر ازدو ثلث عده محصلین همان‌کلاس درجریان سال‌تحصیلی نباشد والااعانه آنهاقطع خواهدشد .

تبصرهٔ۲ـ هرگاه برطبق‌تبصره اول‌ماده‌دوم وماده سوم این‌نظامنامه اعانه‌یك یاچند مدرسه قطع‌شود وزارت‌معارف اعانه‌قطع شده‌را بعنوان‌کمك خرج بیك یاچند مدرسه‌که واجد شرایط مقرره‌باشند میدهد .

تبصرهٔ۳ـ دبیرستان‌اقدسیه که درسال گذشته بابت‌قسمت متوسطه اعانه‌دریافت‌نمیداشته مبلغ‌پانصد ریال‌ماهیانه اعانه دریافت خواهد داشت .

مادهٔسومـ هر یك ازدبیرستانهاکه برطبق‌این نظامنامه‌کمك خرج‌میگیرند اگرعده قبول‌شدگان ازشاگردان‌کلاس سوم یاششم‌آن درامتحانات نهائی دوره‌اول یادوره دوم بحد نصاب نائل نشوندازاخذکمك خرج همان‌کلاس (سوم یاششم) برای یکسال محروم خواهد گردید. هرگاه‌همان دبیرستان درسال‌بعد قبول‌شدگان ازشاگردان کلاس سوم‌یاششم‌آن بحد نصاب‌رسید مجدداً کمك‌خرج مقطوع ازنیمه شهریور ماه‌آن سال‌برقرار وپرداخته میشود. واگر دوسال متوالی عده قبول شدگان بحد نصاب نرسدازاخذکمك خرج آن‌کلاس بکلی محروم خواهدگردید. وچنانچه سه‌سال متوالی بحد نصاب نرسیدکمك خرج آن دبیرستان بکلی قطع میشود .

قانون

تمدید قانون راجع باجازه‌نامه طبابت

مصوب ۲۵ اسفندماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحدهـ مجلس شورای ملی قانون طبابت مصوب ۲۸ شهریور ۱۳۰۶ را بامادهٔ الحاقیه آن مصوب دوم‌آذر ۱۳۰۶ از تاریخ انقضاء برای مدت سه‌سال تمدید و

تبصرهـ حدنصاب مقرردرماده فوق‌عبارت است از نصف عده شاگردان کلاس سوم یا ششم‌دبیرستان درجریان سال تحصیلی.

مادهٔ چهارم ـ مدارسی که کمك خرج میگیرند باید بترتیب ذیل شاگردانی راکه وزارت معارف معرفی مینماید مجاناً بپذیرند:

۱ـ دبستانها بعده‌ای که‌درامتحان نهائی‌قبول شده‌اند.

۲ـ دبیرستانها برای‌دوره اول‌چهل‌نفر.

۳ـ « « « دوم‌سی‌نفر.

مادهٔ‌پنجمـ دبیرستان سادات‌که اساساً‌مجانی است ازنیمه شهریورماه ۱۳۱۳ به‌بعد ماهیانه مبلغ‌یکهزارو پانصدریال بطورثابت دریافت خواهد داشت.

ماده‌ششمـ نظامنامه مصوب‌اول بهمن‌ماه ۱۳۱۲ ازاین‌تاریخ ملغی‌خواهد بود.

این نظامنامه‌که مشتمل برشش‌ماده است درجلسهٔ ۳آذرماه ۱۳۱۳ بتصویب کمیسیون معارف مجلس شورای‌ملی رسیدو بموجب قانون مصوب‌ششم بهمن‌ماه۱۳۰۸ قابل‌اجرااست.

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

درتاریخ ۱۰شهریورماه۱۳۱۵ ماده‌واحده زیر بتصویب کمیسیون معارف‌مجلس‌شورای ملی رسیده است:

متمم نظامنامه‌های کمك‌خرج محصلین بی‌بضاعت
و مدارس ملی مصوب کمیسیون معارف

مادهٔ واحدهـ وزارت‌معارف واوقاف مجازاست ازسال۱۳۱۵ ببعدمعادل‌مبلغ‌ششصد وبیستهزارریال(۶۲۰۰۰۰) سالیانه که سابقاً ازمحل عوائد موقوفات مجهول‌ومتعذرالمصرف ومطلق بریه‌برای اعانه بمدارس‌ملی وکمك‌خرج محصلین دربودجه مدارس میپرداخته است بدون‌رعایت مقررات نظامنامه مورخ ۳آذر۱۳۱۳ ونظامنامه مورخ۲۱ اسفندماه۱۳۱۰ از محل‌اعتبارات دولتی کمافی‌السابق‌کارسازی دارد.

وزارت معارف مکلف است نظامنامهٔ اجرای آنرا تنظیم و پس از تصویب کمیسیون معارف مجلس شورای ملی بموقع اجرا گذارد .

تبصرهٔ ۱ـ امتحان مذکور در قانون مزبور فقط سالی یکمرتبه درنیمهٔ مهر ماه هرسال بعمل خواهد آمد .

تبصرهٔ ۲ ـ اطبائی که مشمول ماده اول قانون ۲۸ شهریور ۱۳۰۶ هستند مکلفاند از تاریخ تصویب این قانون تاآخر سال ۱۳۰۹ مدارك خودرا در مرکز بهوزارت معارف یادرولایات بنماینده معارف تسلیم و لی ایرانیانیکه در خارجه مشغول طبابت میباشند میتوانند تاآخر مدت سهسال درصورت مراجعت بایران مدارك خودرا تسلیم وپس ازقبول درامتحان اجازهٔ تحصیل نمایند .

تبصرهٔ ۳ـ امتحانات درمرکز یا در مراکز ایالات وولایات برطبق نظامنامه بانظارت نماینده اعزامی وزارت معارف بعمل خواهد آمد .

تبصرهٔ ۴ ـ داوطلبان امتحان درصورت امکان بایستی لااقل شش ماه دریکی ازمریضخانههای مرکز یاولایات کارکرده باشند .

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ بیست و پنجم اسفند ماه یکهزارو سیصدوهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

راجع برسمیت مدارس ملی

مصوب ۲۷ مهرماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ـ مدارس ذکور و اناث ملی که تاآخر خرداد ۱۳۰۹ مفتوح بوده درصورت احرازشرایط ذیل ازطرف وزارت معارف برسمیت شناخته میشوند :

۱ـ مدیر کمتر از سی‌ومدیره کمتر از بیست وهشت سال‌نداشته‌باشد.

۲ـ مدیر یامدیره بایدمحکوم به‌ارتکاب جنحه وجنایت نشده معـروف بفساد اخلاق وعادات مذمومه نیز نباشند.

۳ـ بناء مدرسه موافق ملاحظات حفظ‌الصحه که‌ازطرف وزارت‌معارف‌مقرر شده‌است فراهم باشد.

۴ـ حسن اخلاق ورفتار و لیاقت وصلاحیت مدیر یامدیره را وزارت‌معارف تصدیق کند.

تبصره ـ مدارسی‌که از تاریخ تصویب ماده فوق مفتوح بوده حق‌ندارندکلاس اضافه‌ای‌ازآنچه دارند داشته باشند مگروقتی که شرایط جزء سوم ازمادهٔدهم قانـون اساسی معارف مصوب ذیقعده ۱۳۲۹ را حائز گردند.

این‌قانون که مشتمل بر یك ماده است درجلسهٔ بیست وهفتم مهرماه‌یکهزار و سیصدو نه شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی‌رسید.

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ دادگر

قانون

متمم‌قانون استخدام قضات‌ومستخدمین‌اداری‌وزارت عدلیه

مصوب ۱۳ بهمن‌ماه ۱۳۰۷

مادهٔ اول ـ اشخاصیکه قبل از تشکیلات جدید درادارات دولتی یابلدی سابقه‌خدمت داشته ودرتشکیلات جدید وزارت عدلیه درهر موقع ازتمام مـدت اختیارات دعوت شده‌اند مستخدم رسمی محسوب ودارای رتبه‌ای خواهندبود که در حکم آنها معین شده اگرچه سابقه مذکور مشمول قانون استخدام کشوری یاقانون‌استخدام‌قضات نباشد.

مادهٔ دوم ـ قضات و مستخدمین اداری بی سابقه که در ایام اختیارات انتخاب و قبل از اردیبهشت ۱۳۰۷ مشغول بکار شده‌اند مستخدم رسمی محسوب میشوند.

مادهٔ سوم ـ مستخدمینی که تاآخر روز ۲۸ مهرماه ۱۳۰۶ حکم آنها صادر شده مستخدم رسمی محسوب میشوند.

مادهٔ چهارم ـ مستخدمینی که وزارت عدلیه درمدت اختیارات دعوت کرده و با اجازهٔ وزارت در مدارس حقوق خارجه مشغول تحصیل هستند مستخدم رسمی محسوب و دارای رتبه‌ای خواهند بودکه درحکم آنها معین شده مدت تحصیل جزء مدت خدمت حساب میشود مشروط براینکه مدت توقف درخارجه از تاریخ اجازه پنج سال تجاوز نکرده و لااقل بدرجه لیسانس حقوق رسیده باشند.

تبصره ـ ماده فوق حق گرفتن حقوق انتظار خدمت نمیدهد.

مادهٔ پنجم ـ مقصود از (مستخدم) که درتبصره مادهٔ ۳۶ قانون استخدام قضات قیدشده اعم از مستخدم باسابقه یا بی‌سابقه است.

مادهٔ ششم ـ اشخاصی که درمدت اختیارات برای خدمت در اداره ثبت اسناد و املاك یا یکی از تشکیلات قضائی انتخاب شده و بواسطه عدم تشکیل اداره ثبت یا محکمه درمحل حکم آنها عملی نشده مستخدم رسمی محسوب میشوند مشروط باینکه تا اول مهرماه ۱۳۰۸ دریکی از ادارات ثبت یا تشکیلات قضائی اشتغال پیدا نمایند.

«چون بموجب قانون ۴ آذرماه ۱۳۰۷ شمسی « وزیر عدلیه مجاز است کلیه لوایح قانونی را که بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس از تصویب کمیسیون پارلمانی قوانین عدلیه بموقع اجراء گذارده و پس از آزمایش آنها درعمل نواقصی راکه درضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع و قوانین مزبوره راتکمیل نموده ثانیاً برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید».

علیهذا (قانون متمم قانون استخدام قضات ومستخدمین اداری وزارت عدلیه) که درتاریخ سیزدهم بهمن ماه یکهزار و سیصد وهفت شمسی بتصویب کمیسیون قوانین عدلیه مجلس شورای ملی رسیده قابل اجرااست .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

راجع به محاکمه انتظامی

مصوب ۱۶ بهمن ۱۳۰۷

مادهٔ اول ـ مستخدمین عدلیه که از شغل اداری بشغل قضائی منتقل شده‌اند درمحکمه انتظامی محاکمه خواهند شد هرچند تقصیر آنان مربوط بزمان اشتغال بشغل اداری باشد ـ وهمچنین اشخاصیکه از شغل قضائی به شغل اداری انتقال یافته‌اند درصورتی که تقصیر مربوط بزمان تصدی آنها بشغل قضائی باشد .

مادهٔ دوم ـ اقامه دعوی درمحکمه انتظامی بترتیب ذیل بوسیله مدعی العموم تمیز بعمل خواهد آمد شکایات اشخاص و راپرتهای راجع به تقصیرات مستخدمین قضائی و همچنین مطلق راپرتهائیکه از سوء جریان امورقضائی میرسد مستقیماً بپارکه تمیز داده میشود و مدعی العموم تمیز رسیدگی مقدماتی (تفتیش) را بیکی از مفتشین قضائی رجوع خواهدکرد مفتش تحقیقات لازمه بعمل آورده دوسیه را بارأی خود اعم از برائت یا تقصیر نزد مدعی العموم تمیز میفرستد و در هرصورت مدعی العموم تمیز دوسیه را برای اتخاذ عقیده بیکی از معاونین خود رجوع مینماید هرگاه عقیده هردو (مفتش و معاون مدعی العموم) برتقصیر بود دوسیه به محکمه انتظامی ارسال میشود و چنانچه عقیده هردو بربرائت بوده و مدعی العموم تمیز عقیده برتقصیر داشته باشد میتواندشخصاً اظهار عقیده برتقصیر نموده دوسیه را برای

تعقیب به محکمه انتظامی ارسال دارد و در هر موقع از موارد محاکمه انتظامی مدعی‌العموم تمیز حق دارد خوددر محکمه حاضر شده اظهار عقیده نماید ویامعاون دیگری سوای معاونی که امر باو ارجاع بوده برای تعقیب نظریات خود به محکمه اعزام‌دارد .

مادهٔ سوم - در مواردیکه‌شکایت یا راپرتی حاکی از ارتکاب‌مستخدمین‌قضائی بجنحه یا جنایت برسد یا در ضمن تحقیقات اداری کشف شود که مستخدم مزبور مرتکب جنحه یا جنایتی شده ومدعی‌العموم تمیزآن نسبت را مقرون بدلایل‌وقرائنی به بیند که تعقیب جزائی را ایجاب نماید تعلیق مستخدم مظنون را از شغل خود تا صدور رأی نهائی مراجع جزائی از محکمه انتظامی تقاضا مینماید ومحکمه انتظامی پس‌ازرسیدگی بدلائل وموافقت با مدعی‌العموم قرار تعلیق مستخدم مظنون را خواهد داد ودرصورت‌حصول برائت ایام تعلیق جزء مدت خدمت رسمی محسوب ومقرری‌آن بمستخدم داده خواهدشد .

مادهٔ چهارم - احکام محکمه انتظامی تا مجازات درجه‌سیم(کسر حقوق) نسبت به‌محکوم‌علیه قطعی است وازحکم مجازات درجه چهارم و بالاتر وحکمی که محکمه برطبق مادهٔ (۴۶) قانون استخدام قضات مصوب ۲۸ اسفند ماه ۱۳۰۶ میدهد محکوم میتواندکتباً درظرف ده‌روز ازتاریخ ابلاغ‌حکم‌باو تجدیدنظر بخواهد .

مدعی‌العموم تمیزهم میتواندازکلیه احکام محکمه انتظامی اعم‌ازتبرئه‌ومجازات وصلاحیت رأساً یا بنابرتقاضای وزیرعدلیه در ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ حکم باو تجدیدنظر بخواهد .

مادهٔ پنجم - هرگاه مفتش قضائی یا معاون مدعی‌العموم تمیزدرضمن‌رسیدگی بشکایت شاکی شکایت را وارد ندیده ولی در دوسیه مورد اشتکا تخلفات دیگری از مشتکی عنه‌کشف نمودند حق‌دارند جلب اورا به محکمه انتظامی‌تقاضا نمایند .

مادهٔ ۶ ششمـ درمواردی که محکمه انتظامی راجع بصلاحیت مستخدم وتعیین رتبه‌اومطابق مادهٔ (۴۶) قانون استخدام قضات مصوب ۲۸ اسفندماه ۱۳۰۶ رأی‌میدهد باید مدعی‌العموم تمیزشخصاً حاضر بوده وکسب عقیده او بشود .

مادهٔ هفتمـ مواد ۲۵ـ۲۶ـ۲۹ قانون‌استخدام قضات وصاحبجمعان پارکه‌مصوب ۲۸ اسفند ماه ۱۳۰۶ نسخ‌میشود .

چون بموجب قانون ۴ آذرماه ۱۳۰۷ شمسی «وزیر عدلیه مجاز است‌کلیه لوایح قانونی‌راکه بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس‌ازتصویب‌کمیسیون‌پارلمانی‌قوانین عدلیه بموقع اجراگذارده وپس‌ازآزمایش‌آنها درعمل نواقصی راکه در ضمن جریان ممکن‌است معلوم شود رفع وقوانین مزبوره را تکمیل نموده ثانیاً برای‌تصویب‌بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید» علیهذا (قانون راجع بمحاکمه انتظامی) مشتمل بر هفت ماده‌که درتاریخ شانزدهم بهمن‌ماه یکهزاروسیصدوهفت‌شمسی بتصویب‌کمیسیون قوانین عدلیه مجلس شورای‌ملی رسیده‌قابل‌اجرا است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

تکمیل قانون استخدام قضات

مصوب ۲۵ تیرماه ۱۳۰۸

مادهٔ ۱ ـ رتبه قضائی‌مستخدمین‌سابق‌عدلیه‌که درتشکیلات بعدازانحلال‌بخدمات قضائی دعوت نگردیده وصلاحیت قضائی‌آنها نیز درتاریخ اجرای این قانون بموجب حکم قطعی‌شده محکمه‌انتظامی بتصدیق‌نرسیده برتبه‌اداری مساوی تبدیل میشودبدون رعایت تطبیق رتبه‌های‌نه‌گانه سابق بارتبه‌های‌یازده‌گانه فعلی .

مادهٔ ۲ ـ مستخدمین سابق عدلیه‌که در تشکیلات جدید دعوت شده‌اند (اعم

از اداری یا قضائی) دارای رتبه‌ای خواهند بودکه در زمان اختیار برای آنها معین شده است .

مادهٔ۳ـ نسبت باشخاصی که بموجب حکم محکمه انتظامی رتبه قضائی آنها تبدیل باداری شده و در تاریخ اجراء این قانون حکم محکمه در بارهٔ آنها قطعی نگردیده هیئت تجدیدنظر فقط بمورد شکایت رسیدگی نموده و در صورت وارد بودن شکایت مشتکی عنه را بیکی از مجازات‌های انتظامی مقرره در مادهٔ ۴ محکوم خواهد نمود .

مادهٔ۴ ـ مجازاتهای انتظامی صاحبان رتبه‌قضائی ازقرار ذیل است :

۱ـ اخطارکتبی بدون‌درج‌دروزقه خدمت .

۲ـ توبیخ کتبی بادرج در ورقه خدمت .

۳ـ کسرحقوق ماهیانه تایك ثلث ازیك ماه تاششماه .

۴ـ انفصال موقت ازسه‌ماه تایك‌سال .

۵ـ تنزل رتبه‌یك‌درجه یازیادتر .

۶ـ انفصال دائم‌ازخدمات دولتی .

مادهٔ۵ـ مواد۳۳و۳۷ و۴۶قانون استخدام قضات‌نسخ میشود .

مادهٔ۶ـ این قانون از تاریخ تصویب (۲۵ تیرماه ۱۳۰۸) بموقع اجراء گذاشته خواهد شد .

چون‌بموجب قانون مصوب‌دهم اردی‌بهشت ماه ۱۳۰۸ «وزیر عدلیه مجاز است کلیه لوایح قانونی راکه‌بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس‌از تصویب کمیسیون فعلی قوانین عدلیه بموقع اجراء گذارده و پس‌از آزمایش آنها در عمل نواقصی را که درضمن جریان ممکن است معلوم شودرفع وقوانین مزبوره را تکمیل نموده ثانیاً برای تصویب بمجلس‌شورای ملی‌پیشنهاد نماید» علیهذا(قانون تکمیل قانون استخدام

قضات) مشتمل بر شش ماده که در تاریخ بیست و پنجم تیرماه یکهزار و سیصدوهشت شمسی بتصویب کمیسیون قوانین عدلیه مجلس شورای ملی رسیده قابل اجرا است .

رئیس مجلس شورای ملی ــ دادگر

قانون[۱]

تعیین رتبه محصلین کلاس قضائی وثبت اسناد و فارغ التحصیل‌های مدارس حقوق وسیاسی

مصوب ۱۱ خرداد ماه ۱۳۰۸

مادهٔ۱ــ وزیر فعلی عدلیه مجاز است مطابق ترتیب ذیل برای اشخاصیکه در کلاس قضائی تحصیل کرده وازعهدهٔ امتحانات بر آیند رتبه قضائی و برای کسانیکه در کلاس ثبت اسناد تحصیل کرده وازعهدهٔ امتحانات بر آیند رتبه اداری معین نماید :

الف ــ برای کسانیکه در کلاس قضائی تحصیل کرده‌اند و مشمول قانون استخدام نیستند رتبهٔ ۱ قضائی و برای کسانیکه در کلاس قضائی تحصیل کرده و مشمول قانون استخدام هستند رتبهٔ قضائی مساوی بارتبه اداری آنها یادرصورت داشتن حق ترفیع یك رتبه بالاتر .

ب ــ برای کسانیکه در کلاس ثبت اسناد تحصیل کرده‌اند ومشمول قانون استخدام

۱ــ بموجب قانون مصوب ۲ مهرماه ۱۳۱۲ اختیارات مذکور در مادهٔ اول به (وزارت عدلیه) داده‌شده است و بموجب همین قانون درسال ۱۳۱۲ مدت اختیار نامبرده درماده دوم تا ۱۵ مهرماه ۱۳۱۲ استثنائاً تمدیدشده و کلمه (ششماه) مذکور در قسمت آخر ماده دوم تبدیل به (یکسال) شده است . بموجب قانون مصوب اول مردادماه ۱۳۰۹ برای خدمات قضائی لیسانسیه‌های حقوق ترتیب خاصی‌داده شده‌وبعداً بموجب قانون ۶ دیماه ۱۳۱۵ در کلیه مقررات راجع به استخدام فارغ‌التحصیل‌های کلاس قضائی و همچنین اشخاصی که دارای دانشنامه لیسانس یا بالاتر از دانشکده‌های حقوق وسیاسی هستند تجدیدنظر واصلاحاتی بعمل‌آمده است ــ بموجب قانون ۳ مهرماه ۱۳۱۳ اجازه‌داده شده است فارغ‌التحصیلهای کلاس قضائی دروزارت کشور استخدام شوندواین قانون بموجب قانون ۱۶ فروردین ۱۳۱۴ تکمیل شده‌است .

نیستند رتبه يك و درصورتیکه نمرهٔ امتحان آنها ازحد وسط تجاوز کند رتبه ۲ اداری .

مادهٔ۲ ـ مدت اختیاری که بموجب مادهٔقبل بوزیرعدلیه دادهمیشود ده روز است بدینطریق که فقط درظرف ده روزاز تاریخ اعلان رسمی نتیجه امتحانات تعین رتبه بعمل خواهد آمد دراینصورت اشخاصی که برای آنهارتبه قضائی یااداری معین شده مستخدم رسمی خواهندبود اگرچه سابقه خدمت نداشته باشند مشروط براینکه تاشش‌ماه پس‌ازتاریخ‌حکمی‌که تعیین رتبه‌کرده شغل‌معین‌بآنهارجوع‌شود .

مادهٔ۳ ـ وزیرعدلیه مجازاست تامدت سه ماه ازتاریخ تصویب این‌قانون برای فارغ‌التحصیلهای مدارس حقوق یاسیاسی بطریق ذیل رتبهٔ قضائی‌معین‌نماید :

۱ـ برای آنهائیکه مستخدم رسمی هستند رتبهٔ قضائی مساوی بارتبه اداری آنها یایك درجه بالاتر .

۲ـ برای‌آنهائیکه مشمول‌قانون‌استخدام نیستندرتبه‌یك .

مادهٔ۴ ـ وزیر عدلیه میتواند باشخاص بی‌سابقه که مطابق مواد فوق دارای رتبه يك قضائی میشوند درصورتیکه نمرهٔ امتحانات آنها ازحد وسط تجاوز کند پس از يك سال خدمت رتبه دوقضائی بدهد همچنین وزیر عدلیه مجاز است کسانی را که مشمول قانون استخدام بوده ودر کلاس ثبت اسناد تحصیل کرده‌اند درصورتیکه نمرهٔ امتحانات آنها از حد وسط تجاوزکند يك رتبهٔ ترفیع بدهد مشروط باینکه رتبهٔقبل‌ازترفیع آنها بیش‌ازسه نباشد .

مادهٔ۵ ـ اشخاص بی‌سابقه که مطابق مواد فوق داخل خدمت میشوند از مدت استاژ معاف میباشند وصاحبان رتبهٔ قضائی تا دو سال دررتبه‌ای که برای آنها معین میشود خدمت‌کرده وحقوق آن رتبه‌را دریافت خواهند داشت ولی انتصاب

قطعی آنها موکول به تصدیق کمیسیون ترفیع و قابلیت عملی و اخلاقی آنها خواهد بود.

*ماده۶ ـ فارغ‌التحصیل‌های مدرسه‌سیاسی‌و کلاس‌قضائی‌ممکن‌است‌بسمت‌وکالت مجاز درعدلیه پذیرفته شوند.

چون بموجب قانون‌مصوب ۱۰ اردیبهشت ماه ۱۳۰۸ « وزیر عدلیه مجازاست کلیه لوایح قانونی را کـه بمجلس شورای ملی پیشنهاد می‌نماید پس از تصویب کمیسیون فعلی‌قوانین عدلیه بموقع اجرا گذارده و پس از آزمایش آنها در عمل نواقصی‌راکه درضمن جریان ممکن است معلوم شود رفع وقوانین مزبوره راتکمیل نموده ثانیاً برای تصویب به‌مجلس شورای‌ملی پیشنهادنماید».

علیهذا قانون تعیین‌رتبه محصلین کلاس قضائی و ثبت اسناد وفارغ‌التحصیلهای مدارس حقوقی و سیاسی مشتمل برشش ماده که در تاریخ ۱۱ خرداد ماه ۱۳۰۸ شمسی بتصویب کمیسیون قوانین عدلیه‌مجلس شورای‌ملی رسیده قابل اجرااست

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ دادگر

قانون[1]

راجع به لیسانسیه‌های حقوق‌و وکلاء

مصوب ۱ امرداد ماه ۱۳۰۹

مادهٔ اول ـ اشخاصیکه‌دارای‌دیپلم‌لیسانس حقوق ازمدارس داخله یاخـارجه بوده و واجد شرایط اول ازماده اول قانون استخدام قضات باشند ممکن‌است بخدمت قضائی قبول‌شده ویاتحصیل جوازوکالت نمایندـاین اشخاص‌درصورتیکه محل‌مأموریت

---

* مادهٔششم بموجب قانون ۲۵ بهمن۱۳۱۵ نسخ شده‌است ،

۱ـ جمله «ویاتحصیل جواز وکالت نماید» ازماده اول بموجب قانون ۲۰ شهریورماه ۱۳۱۴حذف شده‌است و بعداً این‌قانون بموجب قانون۲۵ بهمن‌ماه ۱۳۱۵ نسخ شده‌است .

آنها در خارج ازمرکز باشد بارتبه دوقضائی و هرگاه درمرکز باشد بارتبه یك قضائی استخدام خواهند شد. رتبه‌دودرصورتی برای اشخاص فوق باقی خواهد ماندکه یکسال درخارج ازمرکز اشتغال بخدمت داشته باشند .

مادهٔ دوم – درهرحوزه صلح یا بدایتی‌که بقدرلزوم وکلای مجازدرآنجامقیم نباشند وزارتعدلیه میتواند مطابق نظامنامه مخصوص ازداوطلبان شغل وکالت امتحان نموده اجازه وکالت بدهد - اینقبیل اشخاص فقط درنقاطی‌که مطابق نظامنامه مذکور درفوق معین میشود حق وکالت خواهند داشت .

مادهٔ سوم - این قانون از اول شهریور ماه ۱۳۰۹ بموقع اجرا گذارده خواهد شد .

چون بموجب قانون مصوب ۲۸ فروردین ما ۱۳۰۹! « وزیر عدلیه مجاز است کلیه لوایح قانونی راکه بمجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید پس از تصویب کمیسیون قوانین عدلیه بموقع اجراگذارده وپس ازآزمایش آنها درعمل نواقصی راکه درضمن جریان ممکن‌است معلوم شود رفع و قوانین مزبوره راتکمیل نموده ثانیاً برای تصویب بمجلس‌شورای ملی پیشنهادنماید» علیهذا (قانون راجع بلیسانسیه‌های حقوق ووکلاء) مشتمل برسه ماده که در تاریخ اول امرداد ماه یکهزار و سیصد و نه شمسی بتصویب کمیسیون قوانین عدلیه مجلس شورای ملی رسیده قابل اجرااست .

رئیس مجلس‌شورای ملی- دادگر

قانون[۱]

تعیین آخرین رتبه مستخدمین اداری مجلس شورای ملی

مصوب ۹ تیرماه ۱۳۰۸

۱-این قانون بموجب قانون۲۶ اسفندماه ۱۳۱۴ نسخ‌شده‌است .

مادهٔ واحده ــ آخرین ارتقاء رتبه مستخدمین اداری مجلس شورای ملی از اول ۱۳۰۸ رتبه هشت قانون استخدام کشوری خواهد بود .

این قانون که مشتمل بر یکماده است در جلسه نهم تیرماه یکهزار و سیصد و هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ــ دادگر

قانون

الحاق تبصرهٔ اضافی بمادهٔ ۳۳ قانون استخدام کشوری

مصوب ۹ تیرماه ۱۳۰۸ شمسی

مادهٔ واحدهــ تبصره ذیل بعنوان تبصره دوم ماده سی‌وسه قانون استخدام کشوری تصویب میشود .

تبصرهٔ ۲ ــ در مواقعی که بواسطه سلب صلاحیت قانونی اعضاء محکمه بدوی یاعدم‌امکان عادی حضورآنهادرمحکمه تجدیدنظر نتوان محکمه مزبوررا تشکیل نمود بجای‌اعضاء محکمه بدوی‌اعضاء جدیدی‌که حائزشرایط مادهٔ۳۲باشندبعضویت محکمه مزبوره معین میشوند .

این‌قانون‌که مشتمل بریك ماده است درجلسه نهم تیرماه یکهزاروسیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید . رئیس‌مجلس‌شورای ملی‌ــ دادگر

قانون

اصلاح مادهٔ (۴۳) قانون استخدام کشوری واصلاح مادهٔ الحاقیه قانون استخدام مستخدمین مجلس‌شورای ملی

مصوب ۶ آبانماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ــ مستخدمین رسمی می‌توانند بــا یکی از شرایط ذیل تقاضای تقاعد نمایند :

الف ـ مستخدمی که بیست سال خدمت متوالی داشته باشد .

ب ـ مستخدمی که بیست وپنج سال سابقه خدمت داشته مشروط براینکه بیست سال آنرا متصدی خدمت بوده باشد .

ج ـ مستخدمی که سی سال سابقه خدمت داشته باشد اعم از تصدی یاغیر آن .

د ـ مستخدمی که شصت سال یا بیشتر عمر داشته باشد باهر قدر سابقه خدمت .

دولت نیز میتواند مستخدمی راکه سنین عمرش ازشصت سال تجاوز نموده است بادارا بودن یکی ازشرایط فوق متقاعد نماید .

تبصرهٔ ۱ ـ مدت عدم تصدی قبل ازاجرای قانون استخدام تامیزان ربع ایام تصدی جزء سابقه خدمت محسوب میشود .

تبصرهٔ ۲ ـ این ماده قائم مقام مادهٔ ۴۳ قانون استخدام کشوری و ماده الحاقیه قانون استخدام مستخدمین مجلس شورای ملی مصوبهٔ ۱۴ بهمن ۱۳۰۶ خواهد بود .

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسه بیستم آبانماه یکهزارو سیصدونه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

راجع بوظیفه وراث مستخدمین نظمیه که درنتیجه ایفای وظیفه تلف میشوند

مصوب ۱۲ امردادماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ـ از تاریخ اجرای قانون استخدام کشوری کلیه مستخدمین نظمیه اعم از صاحبمنصب ومأمورین بارتبه افراد وردیف افراد (خواه مشمول قانون استخدام کشوری باشند خواه نباشند) که درنتیجه ایفای وظیفه تلف شده اند یاخواهند شد دوثلث بلاکسر آخرین مقرری خدمت آنها بدون رعایت سن ومدت خدمت درباره ورثه قانونی

آنهاکه درمادهٔ ۳ قانون وظایف مورخ ۱۹ ربیع‌الاول ۱۳۲۶ تصریح شده و بعلاوه در باره برادر وخواهری که درکفالت آنها بوده‌اند بعنوان وظیفه بطور تساوی برقرار واز زمان فوت‌بآنها پرداخته خواهد شد .

این‌قانون‌که مشتمل بریك‌ماده استدرجلسه دوازدهم امردادماه یکهزاروسیصد ونه‌شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس‌مجلس شورای ملی‌ـ دادگر

قانون

استخدام افراد وردیف افرادومستخدمین جزءادارهٔ نظمیه

فصل اول ـ ورود بخدمت

مصوب ۱۳ مهرماه ۱۳۰۹

مادهٔ۱ـ افراد و ردیف افراد نظمیه جزء مستخدمین رسمی دولت محسوب خواهند بود .

تبصرهٔ ۱ـ افراد عبارتند ازمأمورین پلیس انتظامی وردیف افراد از مأمورین پلیس تأميناتی وحقوق هردو قسمت در هر سال مطابق بودجه مصوب تشکیلات نظمیه تأدیه خواهد شد .

تبصرهٔ ۲ـ مستخدمین جزء نظمیه (پیشخدمت و سرایدار و امثال آن) تابع مقرراتی خواهند بودکه برای‌مستخدمین جزء سایروزارتخانه‌ها مدون‌است .

مادهٔ۲ـ داوطلبان بایندارای شرایط ذیل‌باشند :

الف‌ـ تبعیت ایران .

ب‌ـ عدم محکومیت بقیام واقدام برعلیه حکومت ملی .

ج‌ـ عدم محکومیت به جنایت و همچنین جنحه‌که مستلزم محرومیت از حق استخدام دولتی باشد .

الف ـ مستخدمی که بیست سال خدمت متوالی داشته باشد .

ب ـ مستخدمی که بیست وپنج سال‌سابقه خدمت داشته مشروط براینکه بیست سال‌آنرا متصدی خدمت بوده باشد .

ج ـ مستخدمی که سی‌سال سابقه خدمت داشته باشد اعم‌ازتصدی یاغیرآن .

د ـ مستخدمی که شصت‌سال یابیشترعمر داشته باشدباهرقدرسابقه خدمت .

دولت نیزمیتواند مستخدمی راکه سنین‌عمرش ازشصت سال تجاوز نموده است بادارابودن یکی ازشرایط فوق متقاعد نماید .

تبصرهٔ ۱ ـ مدت عدم‌تصدی قبل‌ازاجرای قانون استخدام تامیزان ربع‌ایام‌تصدی جزء سابقه خدمت محسوب میشود .

تبصرهٔ ۲ ـ این ماده قائم مقام مادهٔ ۴۳ قانون استخدام کشوری و ماده الحاقیه قانون استخدام مستخدمین مجلس‌شورای ملی‌مصوبهٔ ۱۴ بهمن ۱۳۰۶ خواهد بود .

این‌قانون‌که مشتمل بریك‌ماده است درجلسه بیستم آبانماه یکهزارو سیصدونه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس‌مجلس شورای ملی‌ـ دادگر

قانون

راجع بوظیفه‌وراث مستخدمین نظمیه‌که درنتیجه‌ایفای وظیفه‌تلف میشوند

مصوب ۱۲ امردادماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ـ از تاریخ اجرای قانون استخدام‌کشوری‌کلیه مستخدمین نظمیه اعم‌از صاحبمنصب ومأمورین بارتبه افراد وردیف افراد (خواه مشمول قانون استخدام کشوری باشند خواه‌نباشند) که درنتیجه ایفای وظیفه تلف‌شده‌اند یاخواهند شد دوثلث بلاکسرآخرین مقرری خدمت‌آنها بدون رعایت سن‌ومدت خدمت درباره ورثه‌قانونی

آنهاکه درمادهٔ ۳ قانون وظایف مورخ ۱۹ ربیع‌الاول ۱۳۲۶ تصریح شده و بعلاوه در باره برادر وخواهری‌که درکفالت آنها بوده‌اند بعنوان وظیفه بطور تساوی برقرار واز زمان فوت بآنها پرداخته خواهد شد .

این‌قانون‌که مشتمل بریك‌ماده استدرجلسه دوازدهم امردادماه یکهزاروسیصد ونهشمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس‌مجلس شورای ملی–دادگر

قانون

استخدام افراد وردیف افرادومستخدمین جزءادارهٔ نظمیه

فصل اول– ورود بخدمت

مصوب ۱۳ مهرماه ۱۳۰۹

مادهٔ۱– افراد و ردیف افراد نظمیه جزء مستخدمین رسمی دولت محسوب خواهند بود .

تبصرهٔ ۱– افراد عبارتند ازمأمورین پلیس انتظامی وردیف افراد از مأمورین پلیس تأمیناتی وحقوق هردو قسمت در هر سال مطابق بودجه مصوب تشکیلات نظمیه تأدیه خواهد شد .

تبصرهٔ ۲– مستخدمین جزء نظمیه (پیشخدمت و سرایدار و امثال آن) تابع مقرراتی خواهند بودکه برای‌مستخدمین جزء سایروزارتخانه‌ها مدون‌است .

مادهٔ۲–داوطلبان بایددارای شرایط ذیل‌باشند :

الف– تبعیت ایران .

ب–عدم محکومیت بقیام واقدام برعلیه حکومت ملی .

ج– عدم محکومیت به جنایت و همچنین جنحه‌که مستلزم محرومیت از حق استخدام دولتی باشد .

د – عدم معروفیت بفساد عقیده و اخلاق .
ه – معتاد نبودن باستعمال افیون و الکل .
و – مبتلا نبودن بامراض مسریه .
ز – سن داوطلبان پلیس انتظامی کمتر از ۲۲ سال وزیادتر از ۳۵ وسن داوطلبان مأمورین پلیس تأميناتی کمتر از ۲۵ وزیادتر از ۳۵ سال نباشد .
ح – داشتن بنیه‌قوی وصحت مزاج .
ط – قد مأمورین پلیس انتظامی کمتر از یك گز و ۶۴ صدم نباشد .
ی – نسبت بمأمورین پلیس تأميناتی دارا بودن تصدیق تحصیلات شش ساله ابتدائی یا دادن امتحان موادی که برای آن معین شده است.

تبصره – داوطلبانی که دوره نظام وظیفه را بپایان رسانیده‌اند نسبت بسایرین حق اولویت خواهندداشت ودر موقع لزوم استخدام افراد وردیف افراد اداره تشکیلات نظمیه از نظام وظیفه داوطلب خواهندخواست .

مادهٔ ۳ – ابتدای مدت خدمت مأمورین پلیس انتظامی و پلیس تأميناتی پس از طی دوره سه ماهه تعلیمات اختصاصی مدرسه نظمیه خواهد بود .

مادهٔ ۴ – افرادی که بخدمت نظمیه داخل میشوند باید بر طبق مادهٔ ۷ قانون استخدام کشوری قسم یاد نمایند.

مادهٔ ۵ – افراد وردیف افراد درموقع ورود بخدمت باید ورقه تعهدنامه دائر به اینکه تامدت سه‌سال حق استعفای از خدمت را نخواهند داشت امضاء وتسلیم نمایند وچنانچه درظرف یکماه پس از انقضاء مدت سه‌سال تقاضای معافیت از خدمت ننمودند تا مدت سه‌سال دیگر حق استعفا نخواهند داشت واداره نظمیه نیز مکلف است درظرف مدت یکماه مزبور ورقه تعهدنامه برای سه‌سال دیگر از آنها دریافت دارد .

تبصره – مأمورینی که بخدمت پذیرفته میشوند چنانچه پس از طی دوره مدرسه

تا مدت شش‌ماه ازعهده انجام خدمت محوله برنیامده یا ابراز عدم‌لیاقت نمایند بدون رعایت مقررات فصل‌چهارم ازخدمت‌نظمیه اخراج‌خواهندشد .

مادهٔ۶– مراتب خدمت بقرارذیل است :

افراد	وردیف افراد
۱ تابین درجه ۳	»
۲ » » ۲	»
۳ » » ۱	»
۴ وکیل‌درجه ۳	مفتش درجه۶
۵ » » ۲	» » ۵
۶ » » ۱	» » ۴

مادهٔ۷ – بدون طـی رتبه‌مادون برتبه مافوق‌نمیتوان ارتقاء یافت افرادی که درجریان خدمت وایفای‌وظیفه لیاقت واستحقاق خود را بمعرض‌ظهور رسانیده باشند مطابق مقررات فصل‌دوم مستحق ترفیع خواهند بود .

مادهٔ۸ – مقرری ماهیانه افراد مذکور در مادهٔ ۶ برطبق بودجه مصوبه در هر سال معین میشود .

مادهٔ۹ – افراد و ردیف افراد سالی پانزده روز حق مرخصی با استفاده از حقوق دارند ترتیب استفاده از مرخصی‌های سالیانه را نظامنامه‌های اداری معین خواهدنمود .

فصل دوم ـ ارتقاء

مادهٔ ۱۰ – مدت خدمت در هر یك از مراتب سه‌گانه تابینی دو سال خواهد بود و شرط ارتقاء تابین اول بوکیل سومی بــه اضافه شرایط فوق داشتن لیاقت

ومعلومات اداری برطبق نظامنامه‌های اداری است .

مادهٔ ۱۱ – دوره خدمت در هریك از مراتب سه‌گانه وکیلی یـا مفتشی سه سال خواهد بود و درصورت داشتن تصدیق سه‌ساله متوسطه یا دادن امتحان مواد آن دو سال و درصورت داشتن تصدیق شش ساله متوسطه یـا دادن امتحان مواد آن یك سال خواهد بود .

مادهٔ ۱۲ – وکلای درجه ۱ درصورتی برتبه ۱ قانون استخدام کشوری و درجه نایب سومی نایل میشوندکه سواد کافی داشته و مراتب مذکوره در مادهٔ ۶ را طی نموده باشند .

تبصـره – ارتقاء مأمورین پلیس تأميناتی برتبه یك قانون استخدام کشوری نیز منوط به‌طی دوره درجات سه گانه مذکوره درمادهٔ ۶ خواهد بود در هرصورت رعـایت احتیاج اداره و طـرز خدمت و استعداد مستخدم و بـودن محل شرط حتمی است .

فصل سوم – طریقه اعطاء پاداش

مادهٔ ۱۳ – پاداشهـای اداره نظمیه نسبت به افراد و ردیف افراد بشرح ذیل است :

الف – تمجید کتبی با درج درورقه خدمت .

ب – پاداش نقدی تا یك ثلث حقوق ماهیانه از اعتبار انعام بودجه نظمیه .

ج – مدال مسی .

د – مدال نقره .

ه – اعطای یکدرجه بدون رعایت مقررات فصل دوم .

تبصـره – طریقه اعطای پاداشهای فوق برطبق نظامنامه جداگانه خواهد بود.

فصل چهارم ـ طریقه محاکمه و مجازات

مادهٔ ۱۴ ـ مجازات‌های اداره نظمیه نسبت بافراد و ردیف افراد به‌شرح ذیل خواهد بود :

الف ـ اخطارکتبی بدون درج درورقه خدمت .

ب ـ توبیخ کتبی با درج درورقه خدمت .

ج ـ محرومیت از مرخصی سالیانه .

د ـ خدمت فوق‌العاده تا یك‌ماه .

ه ـ توقیف یك درجه بدون کسر حقوق تا یکسال .

و ـ توقیف یك درجه باکسر حقوق تا یك سال .

ز ـ تنزیل یك درجه .

ح ـ انفصال از خدمت نظمیه .

مادهٔ ۱۵ ـ اجرای مجازاتهای مقرره درفقرات الف ـ ب ـ ج ـ د ـ ماده فوق بدون‌محاکمه درحدود اختیار رئیس کل نظمیه‌است و درولایات بارعایت درجه‌بندی که درنظامنامه محاکمات اداری‌کل نظمیه قید شده‌است درحدوداختیار رؤسای نظمیه خواهد بود و اجرای فقرات ه الی ح چه درمرکز و چه در ولایات برطبق مقررات مواد ۳۶ ـ ۳۹ ـ ۴۰ قانون استخدام کشوری بعمل خواهد آمد .

مادهٔ ۱۶ ـ افراد و ردیف‌افراد درصورتیکه درمحکمه اداری یامحاکم‌مربوطه دیگر تبرئه‌حاصل نمودند بایدحقوق‌ایام‌تعلیق آنها که‌دربودجه نظمیه محفوظ‌میماند بآنها تأدیه‌شود .

فصل پنجم ـ در تقاعد و وظایف

مادهٔ ۱۷ ـ از تاریخ تصویب این‌قانون‌ازمقرری ماهیانه تمام افرادوردیف‌افراد وجوه ذیل کسر و بصندوق تقاعد کشوری تحویل میشود :

الف ـ ازمقرری ماهیانه صدی ۳ .

ب ـ مبلغ اضافه مقرری هائی که بعدها بآنها داده میشود در ماه اول اخذ آن اضافه .

ج ـ وجوهی که ممکن است درموقع مرخصی علاوه برمدت قانونی ازمقرری آنها کسر شود .

د ـ وجوه حاصله ازمحکومیت وجرائم اداری .

تبصرهـ وجوه مذکور درفوق فقط ازحقوق مأمورين کسر خواهد شد بوجوه دیگر ازقبیل مدد معاش ـ انعام وغیره کسوری تعلق نخواهد گرفت .

مادهٔ۱۸ ـ عموم افرادورديف افراد نظميه بارعايت یکی ازمقررات ذیل میتوانند تقاعد خودرا ازخدمت بخواهند :

الف ـ از۱۵الی۲۰ سال خدمت بشرط داشتن۴۵سال عمر نصف از آخرین حقوق .

ب ـ از ۲۰ سال خدمت ببالا دوثلث آخرین حقوق .

نظمیه نیز میتواند مطابق مقررات مندرجه در ماده فوق افراد ورديف افراد راباتصویب وزارت داخله متقاعد نماید .

مادهٔ۱۹ ـ مستخدمینی که قبل ازرسیدن بهسن تقاعد فوت میشوند دو ثلث از کسوراتی که بصندوق تقاعد پرداخته اند وحقوق ایام سه ماهه مرخصی قانونی که استفاده ننموده اند دفعتاً بطور تساوی بورثه قانونی آنها پرداخته میشود مستخدمینی که درراه انجام وظیفه تلف شده یامیشوند ورثه آنها مطابق ماده واحده مصوب ۱۲ امرداد ماه ۱۳۰۹ مستحق دوثلث ازآخرین حقوق تلف شده خواهند بود .

مادهٔ۲۰ ـ وراث افـراد و رديف افراد وقتی مستحق وظیفه از دولت میشوند که شرایط ذیل رادارا باشند :

الف – ورثه ذکور کمتر از ۲۱ سال داشته باشد .

ب – ورثه اناث شوهر اختیار نکرده باشد .

سهم ورثه ذکور که از ۲۰ سال تجاوز کند وسهم ورثـه اناث که شوهر اختیار نماید وهمچنین سهم آنهائیکه فوت میشوند بسهم سایر وراث افزوده میشود .

تبصره – اولاد ذکور یااناثیکه علیل المزاج باشند تاموقعیکه علت مزاج باقی است ونیز اولاد ذکور یااناثیکه ناقص الخلقه باشند وازعهدهٔ کار برنیایند مادام العمر ازوظیفه سهمی خوداستفاده خواهند کرد .

مادهٔ ۲۱ – افراد وردیف افراد مشمول مواد ۴۴ –۴۶–۴۷–۵۲–۵۳–۵۴ – ۵۵–۵۶ قانون استخدام کشوری میباشند .

فصل ششم – موادمخصوصه

مادهٔ ۲۲ – کلیه افرادوردیف افراد نظمیه که درتاریخ تصویب این قانون مستخدم نظمیه هستند جزء مستخدمین دولت محسوب وتمام مواد این قانون شامـل حال آنها خواهد بود .

مادهٔ ۲۳ – اشخاصیکه در قشون ویاسایر ادارات دولتی سابقه خـدمت داشته باشرایط مقرره دراین قانون بخدمت نظمیه پذیرفته میشوند خدمت گذشته آنها جزء سابقه محسوب ودرصورتیکه کسور تقاعدرا بصندوق تقاعد نپرداخته باشند بایدمطابق مادهٔ ۱۷ تأدیه نمایند .

مادهٔ ۲۴ – وزارت مالیه مکلف است تعرفه خدمت کلیه مستخدمین نظمیه راکه مشمول مقررات این قانون وقانون استخدام کشوری باشند پذیرفته وبا در نظرگرفتن سوابق خدمت گذشته آنها سند خدمت صادر نماید .

مادهٔ ۲۵ – عموم مستخدمین بارتبه نظمیه میتوانند پس از بیست سال اشتغال بخدمت بدون رعایت سن از مقررات مـادهٔ ٤۳ فصل چهارم قانون استخدام کشوری استفاده نمایند .

نظمیه نیز میتواند پس از بیست سال خدمت مقررات مادهٔ ۴۳ قانون استخدام کشوری رادربارهٔ مستخدمین خود بموقع اجراگذارد .

مادهٔ ۲۶ ـ وزارت داخله مأمور اجرای این قانون است .

این قانون‌که مشتمل بر بیست وشش ماده‌است درجلسهٔ سیزدهم مهرماه یکهزار وسیصد ونه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ ترفیع آقای میرزا عباسخان آریا ازرتبه ۷ به ۸

مصوب ۲۴ امرداد ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی بدولت اجـازه میدهد بطور استثناء آقای میرزا عباسخان آریارا بدون طی مراتب مقرره در قانون استخدام‌کشوری ازرتبه هفت به‌رتبه هشت ترفیع بدهند .

این قانون‌که مشتمل بریك ماده‌است درجلسهٔ بیست وچهارم امرداد ماه‌یکهزار وسیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

فهرست

قسمت دوم ـ امتیازات

قسمت دوم

امتیازات

قانون

اجازهٔ واگذاری حمل پست هوائی خط طهران بمشهد بکمپانی هواپیمائی یونکرس

مصوب ۳ اردی‌بهشت ماه ۱۳۰۸

مادهٔ‌واحده – مجلس‌شورای ملی بوزارت پست و تلگراف اجازه میدهد که حمل پست هوائی خط طهران بمشهد را بکمپانی هواپیمائی یونکرس واگذار نماید که‌کلیه محمولات پستی طهران بمشهدو بالعکس و نقاط‌عرض راه رااقلاهفته‌ای یکمرتبه درمدت یکسال حمل‌کرده و اضافه نرخ پستی راکه از محمولات پست هوائی در این خط و خطوط پهلوی و قصر و بوشهر اخذ میشود بدون اینکه محدود بحدود مذکوره درمادهٔ پنجم قانون ۲۰ بهمن ۱۳۰۴ باشد پس ازوضع مخارج اداری درمقابل حمل و نقل پستها در خطوط مذکوره دریافت کند .

توضیح‌آنکه سایرشرایط راجع بحمل پستهای هوائی‌خط طهران بمشهدبرطبق مقررات قراردادی خواهد بود کـه راجع بخطوط طهران ـ پهلوی وطهران ـ قصرو طهران ـ بوشهر درحدود قانون ۲۰ بهمن۱۳۰۴ بین وزارت پست وتلگراف ومؤسسهٔ یونکرس منعقدگردیده است .

بدیهی است کمك خرج فرسخی سه قران که درمادهٔ سوم قانون هواپیمائی‌مورخ ۲۰ بهمن۱۳۰۴ مذکور است باین خط تعلق نخواهد گرفت .

این قانون‌که مشتمل بریك ماده است در جلسهٔ سوم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

راجع بتعرفه و نرخ محمولات پستی هوائی

مصوب ۱۲ امرداد ماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده - مجلس شورای ملی بـوزارت پست و تلگراف اجـازه میدهد ازتاریخ ۲۰ اردی بهشت۱۳۰۹ تازمان تغییر تعرفه پست هوائی قانون سوم اردیبهشت ۱۳۰۸ ادامه داده شده و از روز اجرای تعرفهٔ جدید تـا زمان انقضای قـانون بیستم بهمن ۱۳۰۴ سرویس هـای حالیه را که عبارت از هفته یك پست در خط طهران - مشهد و دو پست در خط طهران - بوشهر ودو پست در خط طهران - قصر ویك پست در خط طهران - پهلوی است بتوسط مؤسسه یونکرس برقرار داشته کلیه عـایدات فروش تمبر هـوائی و حقوق واصله از ممالك خارجه را عـاید خزانه نموده کرایه محمولات پستی را از قـرار هرکیلو گـرام در هریکصد کیلومتر پنجقران بمؤسسهٔ مزبور بپردازد .

این قانون که مشتمل بریك ماده است در جلسهٔ دوازدهـم امرداد ماه یکهزار و سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اجازهٔ مبادله ضمیمه نمرهٔ ۵ امتیازنامه بانك شاهنشاهی ایران

مصوب ۶ خرداد ماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده – دولت مجاز است موادچهارگانه منضمه باین قانون‌را بعنوان ضمیمه نمرهٔ ۵ امتیازنامه بانك‌شاهنشاهی ایران با بانك‌مزبور مبادله نماید .

این‌قانون که‌مشتمل بریك‌ماده بضمیمه متن ضمیمه‌نمرهٔ ۵ امتیازنامه بانك شاهنشاهی مشتمل بر چهار ماده‌است در جلسهٔ ششم خرداد ماه یکهزار و سیصدونه شمسی بتصویب‌مجلس‌شورای ملی‌رسید .

رئیس مجلس شورای ملی – دادگر

ضمیمه نمرهٔ۵ امتیاز نامه‌بانك‌شاهنشاهی‌ایران

مادهٔ۱ – بانك ازحق صدور اسکناس که منحصراً از طرف دولت باو واگذار شده‌بود صرف نظرمیکند مسلم‌است که بانك عهده‌داراست که‌درتحت نظارت کمیسر عالی دولت وتاموعدیکه باید‌بین‌دولت وبانك معین شود ولی نباید دیرتر از بیستم ژوئن ۱۹۳۱ (آخر خرداد ۱۳۱۰) باشد وجه‌کلیه اسکناسهای صادره خودراتأدیه نماید پس‌از انقضاء موعد مذکور بانك‌وجه اسکناسهائی راکه برای تبدیل به‌بانك مسترد نشده‌باشد بدولت خواهد پرداخت .

مادهٔ ۲ – درنتیجه ماده‌قبل :

اولا – پس‌ازآنکه بانك تأدیه‌قیمت اسکناسهای صادره را درتحت نظارت کمیسر عالی دولت‌انجام داد دولت از حقی‌که‌دارد که‌بتوسط کمیسرعالی خود نسبت‌به بانك‌اجرای‌تفتیش خاصی‌بنماید صرفنظرمیکند .

شغل‌کمیسر عالی منحل شده ومبلغی‌که بانك بعنوان حق مشارالیه بدولت‌تأدیه مینمود دیگر برعهدهٔ بانك نخواهد بود .

ثانیاً– از تاریخ اعتبار یافتن این‌ضمیمه تأدیه حق‌الامتیاز بانك‌که عبارت ازصدی شش عایدات خالص سالیانه بوده و برطبق‌شرایط امتیاز بانك باید بدولت پرداخته شوداز عهدهٔ بانك ساقط خواهد شد .

ثالثاً – برای جبران انصراف بانك ازحق صدوراسکناس دولت درتاریخ بیستم مارس ۱۹۳۱ مبلغ دویست هزارلیره پول نقد درلندن ببانك تأدیه خواهد نمود .

رابعاً – دولت ببانك‌اجازه میدهدکه درمعاملات خوداملاك غیرمنقول رابوثیقه قبول‌کند وحتی برای وصول طلب خوداملاك وثیقه گذارده شده راابتیاع نمایدولی‌این مالکیت موقتی بوده ونباید ازیکسال تجاوز نماید .

مادهٔ۳ – هرنوع اختلافی‌که بین دولت وبانك بروزکند وبین خودشان بخوشی حل نشود بتقاضای هریك ازطرفین بحکمیت مراجعه خواهدشد . طرزحکمیت بشرح ذیل خواهد بود :

هریك از طرفین در ظرف مدتی‌که ازسه ماه نباید تجاوزکند حکم خودرا معین خواهد نمود .

طرفی‌که در ظرف اینمدت حکم خود را معین ننمود در حکم این‌خواهد بود که حکم طرف مقابل را بعنوان حکم واحد قبول کرده است حکمین بمابه الاختلاف رسیدگی‌کرده و مکلف خواهند بودکـه آنرا در ظرف مدتی‌که از سه ماه نباید تجاوز کند رفع نمایند و در صورت عدم توافق نظر در ظرف مدت فوق حکمین در مدتی‌که از یکماه نباید تجاوز کند برای تعیین حکم ثالثی موافقت خواهند کرد و حکم ثالث مزبور بحکمین‌ضمیمه شده محکمهٔ حکمیت راتشکیل‌میدهندومحکمهٔ مزبورباکثریت آراء حکم خواهد کرد .

درصورت عدم توافق نظر حکمین در مدت مذکور در فوق در باب حکم ثالث طرف مقدم از رئیس مؤسسه اقتصادی و مالی جـامعه ملل تقاضا خواهد کردکه حکم

ثالث رامعین بکند وپس از تعیین اوحکمیت بترتیب مذکور در فوق واقع خواهد شد. حکم حکمین و یا محکمه حکمیت در صورت تشکیل آن که مرکب از حکم های ثلاثه خواهد بود قطعی وغیر قابل استیناف و تجدید نظر خواهد بود در صورتی که یکی از اشخاصی که حکم معین شده اند نتواند برای حکمیت حاضر شود ثانیاً برئیس مؤسسهٔ اقتصادی ومالی جامعه ملل برای تعیین عوض اومراجعه خواهد شد.

مادهٔ۴ – نظر باینکه نمایندگان مختار بانك اعلام نمودند که امضاء آنها اعتبار قانونی وقطعی بمقررات این قرار نامه میدهد واولیاء امور بانك محتاج نیستند آن را بهیچ نوع تصویب دیگری برسانند لهذا این قرار نامه پس از تصویب مجلس شورای ملی که تا پانزدهم خرداد ۱۳۰۹ انجام خواهدگرفت دارای اعتبار خواهد شد.

اجازهٔ مبادله ضمیمه نمرهٔ ۵ امتیاز نامه بانك شاهنشاهی ایران مشتمل برچهار ماده بشرح فوق درجلسهٔ ششم خرداد ماه ۱۳۰۹ داده شده است.

رئیس مجلس شورای ملی – دادگر

قانون

امتیاز انحصاری استخراج معادن ذغال سنگ اطراف مشهد به آقای محمدولی خان اسدی

مصوب ۲۷ مهر ماه ۱۳۰۹

مادهٔ اول – مجلس شورای ملی بوزارت اقتصاد ملی اجازه میدهدکه امتیاز انحصاری مانع للغیر استخراج واستفاده ازمعادن ذغال سنگ اطراف شهر مشهد راتا ۱۲ فرسخ ازهرطرف به آقای محمد ولی خان اسدی که دراین قانون بنام صاحب امتیاز مذکور میشود مطابق شرایط ذیل واگذار نماید.

مادهٔ دوم – مدت امتیاز پانزده سال وابتدای آن تاریخ امضای قرار دادی است

که‌بین وزارت اقتصاد ملی وصاحب امتیاز بر طبق این قانون منعقد خواهد شد وپس ازانقضای مدت مزبور درصورت تصمیم دولت به‌اعطای امتیاز صاحب امتیاز فعلی با تساوی شروط حق تقدم خواهد داشت .

مادهٔ سوم ـ صاحب امتیاز باید منتهی تاشش ماه بعد ازتاریخ اعطای امتیاز استخراج ذغال سنگ را شروع واز ابتدای سال سوم اعطای امتیاز ببعد احتیاجات ذغال سنگ شهر مشهد وسایر نقاط حوزه‌این امتیاز راتأمین نموده‌وبه مناسبت ازدیاد احتیاجات عملیات استخراجیه راتوسعه دهد بعلاوه صاحب امتیاز باید نقشه جات‌کامل معادن حوزهٔ امتیاز خودرا بتدریج تهیه و بضمیمهٔ راپورت جامع عملیات اکتشافیه و نمونه ذغالهای مکشوفه ونتیجه تجزیه آنها منتهی تاآخر سال چهارم اعطای امتیاز بوزارت اقتصاد ملی تقدیم دارد معادن ذغال سنگی‌که تا تاریخ مزبورکشف ونقشه‌آن بوزارت اقتصادملی تسلیم نشده باشد ازحوزهٔ امتیاز خارج خواهد بود .

مادهٔ چهارم ـ ترسیم نقشه‌جات وهرگونه عملیات مربوط باکتشاف واستخراج معادن مزبور باید مطابق دستور ونظریات متخصصین فنی وزارت مربوطه انجام شود ووزارت معزی الیها میتواند درهر موقع‌که مقتضی بداند بوسیله مفتشین خود مؤسسات صاحب امتیاز را مورد تفتیش قرار داده واگر نواقصی موجود باشد صاحب امتیاز را مورد تفتیش قرار داده و اگر نواقصی موجود باشد صاحب امتیاز رابرفع‌آن مکلف نماید .

مادهٔ‌پنجم ـ معادن ذغال سنگ واقعه در حوزهٔ این امتیازکه قبل از اعطای امتیاز باجاره واگذار شده است پس از انقضای مدت اجاره مشمول این امتیاز خواهد بود .

مادهٔ‌ششم ـ فروش یارهن یاهرگونه معامله‌ای‌که این‌امتیازیا مؤسسات مربوطه آنراکلایا جزئاً باتباع یا مؤسسات یا شرکتهای خارجه منتقل تواند نمود ممنوع و

موجب الغای امتیاز و ضبط کلیه متعلقات آن خواهد بود انتقال باتباع داخله نیز باید باطلاع وزارت اقتصاد ملی صورت گیرد .

مادۀهفتم ـ تشکیل شرکت بـرای اجرای این امتیاز مجاز است مشروط براینکه مطابق قوانین ایران تشکیل یافته ومرکز آن درایران باشد و صاحب امتیاز میتواند تا ۴۵ درصد اسهام آنرا باتباع خارجه بفروشد روی بقیه اسهام باید قید شودکه مخصوص اتباع ایران است و درصورت انتقال باتباع خارجه از درجه اعتبار ساقط خواهد بود .

مادۀ هشتم ـ مؤسسات مربوطه باین امتیاز در پنج سال اول مدت امتیاز از تأدیه هرگونه مالیات و عوارض معاف خواهند بود پس از آن باید فقط صدی پنج عایدات خالص خود را همه ساله بدولت بپردازد و عایدات خالص عبارت است از مجموع عایدات سالیانه پس از وضع مخارجی که از نظر اداری و بهره برداری ضرورت دارد .

مادۀ نهم ـ صاحب امتیاز باید شرایط لازمه حفظ الصحه عملجات را از هر حیث کاملا ملحوظ دارد جبران خسارات ناشیه از سوانحی که درحین اجرای وظیفه متوجه عملجات شود به تناسب اهمیت هریك با رعایت کیفیات حدوث سانحه بعهدۀ صاحب امتیاز است .

مادۀدهم ـ اراضی دولتی واقعه درحوزۀ امتیاز درصورتیکه درآنها معدن ذغال سنگ موجود است باحریم آنهادرظرف مدت امتیاز مجاناً بصاحب‌امتیازواگذار میشود و هرگاه درحدود حوزۀ امتیاز معدن ذغال سنگ درملکی که مالك خصوصی دارد واقع باشد و صاحب امتیاز بخواهدآنرا استخراج کند باید بوسیله خرید یااجاره اراضی بقیمت عادله یاشریك کردن مالك درقسمتی از منافع معدن بتصدیق اهل خبره رضای اورا جلب نماید .

مادهٔ یازدهم – درهرموقع که بواسطه پیش‌آمدن مورد قوه قاهره (فرس‌ماژور) اجرای مقررات این امتیاز ممکن نشود و یاوقفه درجریان آن حاصل آید در مدت بقاء قوه‌قاهره مسئولیتی متوجه صاحب امتیاز نخواهد بود مشروط براینکه بمجرد پیش‌آمدی موردی‌که صاحب امتیاز آنرا قوه قاهره مؤثر درعملیات امتیاز خود تصور نماید مراتب را کتباً باذکر ادله و براهین بوزارت اقتصاد ملی اطلاع داده و بتصدیق وزارتخانه مزبوره برساند و در عین حال اقدامات فوری و مؤثر برای تنظیم جریان امور معادن و رفع تأثیرات قوه مزبور درحدود امکان بنماید وزارت اقتصاد نیز باید نظرقطعی خود را منتهی درظرف چهار ماه‌کتباً بصاحب امتیاز اخطار نماید والا سکوت بمنزله قبول تلقی خواهد شد هرمدتی که بواسطه قوه‌قاهره صاحب امتیاز از استفاده از معدن محروم بماند برمدت امتیاز افزوده میشود .

مادهٔ دوازدهم – صاحب امتیاز باید برای محاسبات خوددارای دفاتر قانونی منظمی‌باشد که تعین جمع وخرج سالیانه و میزان عایدات دولت بوسیله‌آنها بسهولت میسر شود .

مادهٔ سیزدهم – صاحب امتیاز با منظور داشتن مخارج ضروری اداری وبهره برداری وحقوق دولت ووجوه لازمه برای استهلاك سرمـایه وکسر و نقصانی‌که برای آلات وادوات باید منظور داشت قیمت ذغال را بمیزانی باید معین‌کندکه بیش ازصدی بیست بعنوان منفعت خود علاوه نشده باشد .

مادهٔ چهاردهم – غیر از مواردی‌که بموجب مـادهٔ ششم مبادرت بآن بدون قبول هیچگونه عذری موجب الغای امتیازاست درصورت تخلف‌صاحب امتیازاز مدلول هریك ازتعهدات مذکوره دراین امتیاز وزارت اقتصاد ملی مراتب‌را بمشارالیه اخطار ومهلت‌کافی‌برای رفع تخلف موضوع اخطار تعیین خواهد نمود پس ازآن در صورت ادامه خلاف وزارت معزی الیها میتواند الغاء امتیاز را اعلان نماید مگر اینکه از

طرف صاحب امتیاز تخلف از مدلول مقررات امتیاز تردید شود دراینصورت مطابق مادهٔ ۱۵ عمل شده و برطبق تصمیم حکمیت رفتار خواهد شد .

مادهٔ پانزدهم – اختلافات ناشیه از این امتیاز بین صاحب امتیاز ودولت بحکمیت قطع وفصل میشود باین طریق که یکنفر حکم از طرف دولت و یکنفر ازطرف صاحب امتیاز ویکنفر توسط دو نفر اولی انتخاب می‌شود رأی حکمین ودرصورت عدم موافقت آنها رأی حکم ثالث قاطع خواهد بود و چنانچه بین حکم دولت و حکم صاحب امتیاز درانتخاب حکم ثالث موافقت حاصل نشود حکم ثالث توسط دیوان‌عالی تمیز انتخاب خواهد شد .

مادهٔ شانزدهم – چنانچه درظرف مدت ۳ ماه از تاریخ تصویب این قانون صاحب امتیاز برای امضاء ومبادله امتیاز نامه‌حاضر نشود این قانون ملغی وازدرجه اعتبار ساقط خواهد بود .

این قانون که مشتمل برشانزده ماده‌است درجلسهٔ بیست وهفتم مهرماه یکهزارو سیصد ونه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی – دادگر

فهرست

قسمت سوم - عهدنامه‌ها و مقاوله‌نامه‌ها

قسمت سوم

عهدنامه‌ها و مقاوله‌نامه‌ها

قانون

اجازه مبادله قرارداد موقتی منعقده بین دولتین ایران و اطریش

مصوب ۱۶ دیماه ۱۳۰۷

مادهٔ واحده - مجلس شورای ملی قرارداد موقتی دولتین ایران و اطریش را که در تاریخ ۲۷ خردادماه ۱۳۰۷ به امضاء رسیده تصویب و اجازه مبادله نسخ صحه شده آنرا بدولت میدهد .

این قانون که مشتمل بر یك ماده و متن قـرارداد ضمیـمه است درجلسه شانزدهم دیماه یکهزاروسیصدوهفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

***

قرارداد موقتی بین دولتین ایران و اطریش

اعلیحضرت شاهنشاه ایران ورئیس دولت جمهوری اطریش نظر باینکه صمیمانه مایل هستندکه در اسرع اوقات ممکنه مذاکراتی راکه فعلا راجع بانعقاد عهـد نامه مودت وقرارداد قنسولی و تجارتی و گمرکی و اقامت ما بین آنها جریان دارد بانجام برسانند تصمیم نمودندکه عجالتاً روابط خودشان را برروی یك قرارداد موقتی استوار نمایند وبرای این مقصود اختیارداران خودرا تعیین نمودند .

ازطرف اعلیحضرت شاهنشاه ایران : جناب فتح‌الله‌خان پاك روان کفیل وزارت امور خارجه .

ازطرف رئیس دولت جمهوری اطریش : جناب مسیو اگوست کرال‌وزیر مختار و ایلچی مخصوص دولت جمهوری اطریش در ایران .

مشارالیهما پس از مبادله اختیار نامه‌های خودکه آنهارا صحیح و معتبر یافتند درمقررات ذیل موافقت حاصل نمودند :

مادهٔ اول ـ هیئت نمایندگی سیاسی هریك ازطرفین معظمیـن متعاهدین در خاك طرف متعاهد دیگر بشرط معامله متقابله از امتیازات و معافیت هائی که‌بموجب حقوق عمومی بین‌المللی مقرر است بهره‌مند خواهندگردید .

نمایندگان قنسولی هریك از طرفین‌معظمین‌متعاهدین‌درخاك‌طرف‌متعاهددیگر که موافق ترتیب دارای اگزکواتور باشند بشرط معامله متقابله مجاز باقامت خواهند بود و در اجرای وظائف خود از مزایـای افتخاری ومعافیت هـای شخصی قضائی و مالیاتی‌که بموجب حقوق بین‌المللی مقرر است بشرط معامله متقابله کامله بهره‌مند خواهند گردید .

نسبت به نمایندگان سیاسی و قنسولی هریك از طرفین معظمین متعاهدین در خاك طرف متعاهد دیگر بشرط معامله متقابله در هیچ مورد رفتاری مادون‌آنچه‌نسبت بدول‌کاملة‌الوداد میشود نخواهدشد .

مادهٔ دوم - هریك از طرفین معظمین متعاهدین در خـاك خود راجع باقامت نسبت باتباع طرف متعاهد دیگر همان رفتاری را خواهند کرد که نسبت باتباع دول کاملة‌الوداد میکنند راجع باحوال شخصیه اتباع هریك از طرفین معظمین متعاهدین درخاك طرف متعاهد دیگرمتقابلتاً تابع‌مقررات قوانین ملی خود خواهند بود احوال شخصیه عبارت ازمواد ذیل است :

ازدواج– ترتیب‌اموال ما بین‌زوجین– طلاق– افتراق– جهیز–ابوت‌نسب– قبولی فرزندی – اهلیت حقوقی– بلوغ – قیمومت – ولایت – حجر – حق وراثت بموجب وصیت‌نامه وبدون وصیت‌نامه– تسویه‌و تقسیم ارث‌و بطورکلی تمام‌مسائل مربوطه‌بحقوق عائله ومسائل راجعه بوضعیت اشخاص .

مادهٔ‌سوم–دولت ایران محصولات طبیعی‌اطریش ومحصولات مصنوعه‌دراطریش وارده‌بخاك ایرانرا تابع‌قوانین‌گمرکی خودقرارداده و نسبت بآنها حداقل تعرفه‌گمرکی خودوهر تخفیفی راکه بمحصولات متشابه هرمملکت دیگری داده‌شود مجری خواهد داشت دولت‌اطریش نسبت بمحصولات طبیعی‌ایران ومحصولات مصنوعه درایران وارده بخاك اطریش رفتار دولت‌کاملة‌الوداد راخواهد نمود .

مادهٔ چهارم– اینقرارداد موقتی بتصویب خواهد رسید و نسخ مصوبه هرچه زودترممکن‌گردد درطهران مبادله خواهدشد وتادهم‌مه۱۹۲۹ معتبرخواهدبود، بدیهی استکه برای ایران نظر بمقررات قانون ۱۳ اردیبهشت ۱۳۰۷ (سوم‌مه ۱۹۲۷) مادهٔ۳ راجع بمقررات‌تعرفه‌گمرکی محتاج به‌تقدیم‌بمجلس شورای‌ملی برای تصویب نخواهد بود. علیهذااختیار داران‌طرفین این‌قرارداد راامضاء وبمهرخود ممهور نمودند .

طهران ۲۷ خرداد ۱۳۰۷ مطابق‌۱۷ ژوئن ۱۹۲۸

امضاء : پاکروان   امضاء :کرال

اجازه مبادله‌قرارداد موقتی‌منعقده بین‌دولتین ایران واطریش درجلسه شانزدهم دیماه یکهزاروسیصد وهفت‌شمسی بدولت‌داده شده‌است .

رئیس مجلس‌شورای ملی–دادگر

قانون

اجازه‌مبادله‌پروتکل‌منضمه بعهدنامه ودادیه وتأمینیه ایران وافغانستان و پروتکل راجع باسترداد مجرمین ومتهمین بجرم

مصوب۱۶ دیماه ۱۳۰۷

مادهٔواحده –مجلس شورای‌ملی‌پروتکل منضمه بعهدنامه‌ودادیه وتأمینیه‌ایران وافغانستان مورخه۶ آذرماه۱۳۰۶ وهمچنین پروتکل‌راجعه‌باسترداد مجرمین ومتهمین بجرم راکه‌بین‌دولتین ایران‌وافغانستان درتاریخ ۲۵خرداد ۱۳۰۷ امضاء شده‌تصویب و اجازه مبادله نسخ صحه شده‌آنرا بدولت میدهد.

این‌قانون‌که بریکماده ودوپروتکل‌ضمیمه‌است‌درجلسه شانزدهم دیماه یکهزار وسیصدوهفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس‌شورای ملی–دادگر

☆ ☆ ☆

پروتکل‌راجعه‌به‌اعاده‌مجرمین ومتهمین بجرم‌بین دولتین‌ایران وافغانستان

درتعقیب فصل‌هفتم عهدنامه مودت منعقده بین ایران و افغانستان در تاریخ اول سرطان ۱۳۰۰ درباب اعاده‌مجرمین اختیارداران‌طرفین‌این‌پروتکل‌راامضاء مینمایند:

کلیه مجرمین غیرسیاسی ومتهمین بجرم‌های غیرسیاسی‌که پس‌از ارتکاب جرمی درخاك یك‌طرف بخاك طرف‌دیگر رفته باشند وتقاضای استرداد آنها بشود بمأمورین طرفی‌که جرم‌درخاك‌آن واقع شده تسلیم خواهند شد.

تقاضانامه استرداد بایدبوزارت امورخارجه داده شده وورقه جلب‌یا حکمی‌که بامضای مقامات صلاحیت‌دار قضائی رسیده‌بآن ضمیمه باشد.

بطوریکه واضح‌است درورقه جلب‌یاحکم محکمه باید جرم صریحاً ذکرشده و ماده قانونی‌که مجازات‌آن جرم رامعین میکند تصریح‌گردد.

هرگاه متهم یامجرم ازاتباع مملکتی باشد که‌بآنجا پناه‌برده مسترد نخواهدشد ومملکتی که‌جرم درآنجاواقع شده حق‌دارد وقوع‌جرم‌را بادلایل ومدارك بمملکت طرف دیگر داده وتقاضای تعقیب یا مجازات متهم یا مجرم را مطابق قانون آن مملکت بنماید .

اعتبار این پروتکل تامدت دوسال باقی است هرگاه در موقع انقضای دوسال هیچیك ازطرفین آنرافسخ نکرد برای مدت دوسال دیگردارای اعتبارخواهد بود .

طهران بتاریخ۲۵ خرداد ۱۳۰۷ مطابق ۱۵ ژوئن ۱۹۲۸

امضاء : پاك‌روان   امضاء : غلام‌صدیق

* * *

پروتکل منضمه بعهدنامه ودادیه وتأمینیه ششم آذرماه ۱۳۰۶ بین دولتین ایران‌وافغانستان

نظر بموجود بودن روابط مادی ومعنوی ورشته‌های الفت وبرادری بین‌مملکتین ایران وافغانستان که‌خوشبختانه بوسیله عهدنامه ودادیه اول سرطان ۱۳۰۰ و عهدنامه ودادیه وتأمینیه ششم‌آذر ماه ۱۳۰۶ برقرار وتکمیل شده‌است وبرای تشیید وتتمیم روابط مزبوره اعلیحضرت شاهنشاه ایران‌واعلیحضرت پادشاه افغانستان انعقاد پروتکل حاضر رادرتکمیل عهدنامه‌های، مذکوره لازم شمرده وبرای امضاء آن اختیار داران خودرا بترتیب ذیل معین نمودند :

اعلیحضرت شاهنشاه ایران : جناب میرزا فتح‌الله‌خان پاك روان کفیل وزارت امور خارجه واعلیحضرت‌پادشاه‌افغانستان : عالیقدر جلالتمآب سردار اعلی‌غلام‌صدیق خان کفیل وزارت امورخارجه . اختیارداران مزبورپس از ارائه اختیارنامه‌های‌خود که دارای شرایط واعتبارلازمه بود درموادذیل موافقت‌حاصل کردند :

مادهٔ اول – درصورتیکه‌یکی ازمملکتین‌ایران‌وافغانستان‌موردعملیات‌خصمانه

یك یا چنددولت ثالث بشود متعاهد دیگر مکلف است که تمام کوشش خودرا بعمل آورد که وضعیت مذکوره‌را اصلاح نماید .

اگر باوجود تمام‌مساعی مبذوله معذلك وقوع جنگ حتمی و ناگزیـر شود متعاهدین تقبل میکنند که وضعیت‌را بدقت وباروح یگانگی ومحبت و خیرخواهی تحت مطالعه درآورند تااینکه راه‌حلی که موافق منافع عالیه آنها ومتناسب باوضعیت باشد پیدا نمایند .

مادهٔ دوم .ـ دولتین متعاهدین قبول میکنند که جهت‌ترقی وتعالی مملکتین وملتین هرگونه وسائل و وسائطی را که برای طرف دیگر نافع و مـورد احتیـاج بوده و درمملکت طرف مقابل موجود باشد اعم ازوسایل مادی ومتخصص فنی‌وغیره باختیار طرف مقابل واگذار وطرف مقابل را به‌آن معاونت نماید ترتیب واگـذاری ومعاونت مذکوررا برطبق مقاولات‌مخصوص معین‌خواهندکرد .

همچنین طرفین متعاهدین معظمین توافق نظر حاصل نمودند که باهمدیگـر تشریك مساعی اقتصادی نمایند وقبول نمودند که در اسرع اوقات متخصصین فنـی طرفین مجتمعاً شرائط ووسائل تشریك مساعی اقتصادی مزبوررا بطورکلی‌وبالخصوص شرایط و ترتیب ایجاد و تکمیل وسایل ارتباطیه بین مملکتین را اعم از اتـصال راههای مملکتین وایجاد واتصال پست زمینی و هوائی و خطوط تلگرافی باسیم و بی سیم وشرایط دادن ترانزیت آزاد و استفاده تجارت در سر تاسر خاك یکدیگـر ودادن مزایا وتسهیلات گمرکی وامثال آن‌را تحت مطالعه دقیق قرار دهند تا پس از تصویب بموقع‌عمل گذارده شود .

مادهٔ‌سوم ـ اتباع طرفین متعاهدین درخاك یکدیگر درمسائل عمومی مـورد معاملهٔ ملت‌کاملةالوداد خواهند بود .

در قرارداد های تجارتی و گمرکی و اقامت کـه باید در اسرع اوقات بین

طرفین‌منعقد شودطرفین متعاهدین نسبت بهمدیگر معامله‌ای‌راکه‌غیر مساعدتر ازمعامله هریك ازآنها باهردولت ثالثی نباشند خواهند نمود .

مادهٔ چهارم ـ مدت اعتبـار این پروتکل که پس از رسیدن بتصویب و صحه مقامـات صلاحیتدار مملکتین دارای اعتبار خواهد بود تا آخر مدت اعتبار عهدنامه ودادیه وتأمینیه منعقده‌درتاریخ ششم آذرماه ۱۳۰۶ خواهد بود .

اختیار داران طرفین این پروتکل راکه تکمیل‌عهدنامه ودادیه وتأمینیه ششم آذرماه۱۳۰۶ میباشد دردونسخه اصلی فارسی امضاء نمودند .

طهران بتاریخ ۲۵ خرداد ۱۳۰۷ مطابق ۱۵ ژوئن ۱۹۲۸

امضاء : پاك روان   امضاء : غلام صدیق

اجازه مبادله پروتکل منضمه بعهد نامه ودادیه و تأمینیه ایران و افغانستان و پروتکل راجع باسترداد مجرمین ومتهمین بجرم‌درجلسه‌شانزدهم‌دیماه‌یکهزار وسیصد و هفت شمسی داده شده است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازه مبادله قراردادموقتی منعقده بین دولتین ایران‌وچکوسلواکی

مصوب ۱۶ دیماه ۱۳۰۷

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی قرار داد مـوقتی بین دولتین ایـران و چکوسلواکی راکه‌درتاریخ ۲۷ خرداد۱۳۰۷ بامضاء رسیده‌تصویب واجازه مبادله نسخ صحه شده آنرا بدولت میدهد .

اینقانون‌که مشتمل بریك ماده ومتن قرار داد ضمیمه است درجلسه شـانزدهم دیماه یکهزار وسیصد وهفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی- دادگر

قرارداد موقتی بین دولتین ایران و چکوسلواکی

اعلیحضرت شاهنشاه ایران ورئیس جمهور چکوسلواکی نظر باینکه صمیمانه مایل هستندکه دراسرع اوقات ممکنه مذاکراتی‌که فعلا راجع بانعقاد عهدنامه مودت وقرارداد قنسولی وتجارتی وگمرکی واقامت‌که مابین‌آنها جریان دارد بانجام برسانند تصمیم نمودندکه عجالتاً روابط خودشانرا برروی یك قرارداد موقتی استوار نمایند برای این مقصود اختیار داران خودرا تعیین نمودند :

ازطرف ایران : جناب آقای پاك روان‌کفیل وزارت امور خارجه .

ازطرف رئیس جمهور چکوسلواکی : مسیو میروسلاو شوبرت قنسول جمهوری چکوسلواکی درطهران مشارالیهما پس ازمبادله اختیارنامه‌های خودکه آنهارا صحیح ومعتبر یافته درمقررات ذیل موافقت نمودند :

مادهٔ اول – هیئت نمایندگی سیاسی هریك از طرفین معظمین متعاهدین در خاك طرف متعاهد دیگر بشرط معامله متقابله ازامتیازات و معافیت هائی‌که بموجب حقوق عمومی بین‌المللی مقرر است بهره‌مند خواهندگردید .

نمایندگان قنسولی هریك ازطرفین معظمین متعاهدین در خاك طرف متعاهد دیگرکه موافق ترتیب دارای اگزگواتر باشند مجاز باقامت خواهند بود .

نمایندگان مزبور از مزایـای افتخاری ومعافیت های شخصی وقضائی ومالیاتی که بموجب حقوق عمومی بین‌المللی مقرر است بشرط معامله متقابله کامله بهره مند خواهند بود .

مادهٔ دوم – ازتاریخ دهم‌مه ۱۹۲۸ اتباع هریك ازطرفین معظمین متعاهدین برطبق قواعد ومعمول حقوق عمومی بین‌المللی و بـر روی اساس معامله متقـابله کامله در خاك طرف متعاهد دیگر پذیرفته شده و بـا آنها مطابق همین ترتیب رفتار خواهد شد .

اتباع هریك از دولتین راجع بشخص و اموال و حقوق ومنافع خود ازحمایت قوانین ومصادر امور مملکتی بنحو اکمل بهره‌مند خواهندگردید .

نسبت بآنهاازهرحیث طوری رفتارمیشودکه بطورکلی درباره اتباع داخله معمول است بدون‌اینکه اتباع مزبور بتوانند معامله‌ای‌را که فقط‌مختص اتباع داخله میباشد وکلیه اتباع خارجه ازآن مستثنی هستند درباره خود تقاضا نمایند .

راجع باحوال شخصیه اتباع هریك ازطرفین متعاهدین درخاك طرف دیگر تابع مقررات قوانین مملکت خود میباشند .

اتباع هریك ازطرفین متعاهدین درخاك طرف متعاهد دیگر مشمول هیچگونه خدمات نظامی چه درقوای بری و چه در قوای بحری و هواپیمائی وچه درمستحفظی وچریك ملی وچه تحمیلاتی‌که جانشین خدمت نظامی باشد نخواهندبود . اتباع دولتین معظمین متعاهد درخاك طرف متعاهد دیگرفقط مشمول تحمیلات ومصادره‌های نظامی خواهندبودکه قانوناً نسبت‌باتباع داخله معمول‌میگرددآنهم بهمان درجه ومطابق‌همان اصولی‌که نسبت باتباع داخله مجرا میشود .

مادهٔ سوم ـ طرفین معظمین متعاهدین بـا استقرار روابط خود بر روی اصل استقلال‌گمرکی موافقت مینمایندکه محصولات ارضی و صنعتی هریك ازمملکتین در ورود بخاك طرف متعاهد دیگر تابع قوانین گمرکی مملکت مزبوره باشند .

نظر باینکه میتوان امیدوار بودکه‌مدت یکسال برای انعقادقراردادمودت قرارداد اقامت وقرارداد قنسولی وتجارتی وگمرکی‌که حالا مطرح مذاکره میباشدکافی خواهد بود طرفین معظمین متعاهدین موافقت مینمایند که تا دهم مه۱۹۲۹ حق استفاده ازتعرفه حداقل وهرگونه تخفیفات‌تعرفه مزبوره‌که نسبت‌بمحصولات‌هرمملکت دیگری مبذول‌گرددمتقابلتاً بیکدیگر اعطاء نمایند .

مادهٔ چهارم ـ این قرارداد موقتی بتصویب خواهد رسید ونسخ مصوبه هرچه

زودتر ممکن گردد درطهران مبادله خواهد شد و تاوقتیکه قراردادهای مذکوره درفوق منعقد نشده ومنتهی تا دهم مه۱۹۲۹ مجری خواهد بود .

بدیهی است‌که برای ایران نظر بمقررات قانون ۱۳ اردی بهشت ۱۳۰۷ (سوم مه ۱۹۲۸) ماده سه راجع بمقررات‌گمرکی محتاج به تقدیم مجلس‌شورای ملی برای تصویب نخواهد بود .

علیهذااختیارداران طرفین‌این قرارداد را امضاء و بمهر خود ممهور نمودندطهران ۱۷ ژوئن ۱۹۲۸ مطابق ۲۷ خردادماه۱۳۰۷ .

امضاء : پاك روان امضاء : میرسلاوشوبرت

اجازه‌مبادله قرارداد موقتی بین دولتین ایران و چکوسلواکی درجلسه شانزدهم دیماه۱۳۰۷ شمسی بدولت داده شده است . رئیس‌مجلس‌شورای ملی ــ دادگر

قانون

اجازه مبادله قرارداد تجارتی و گمرکی و بحر پیمائی منعقده بین‌دولتین ایران و چکوسلواکی

مصوب ۱۶ خرداد ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ــ مجلس شورای ملی قراردادتجارتی وگمرکی و بحرپیمائی‌ایران وچکوسلوکی را مشتمل بردوازده ماده ویك‌پروتکل اختتامیه‌که دردهم اردیبهشت‌ماه ۱۳۰۸ بامضاء رسیده تصویب و اجازه مبادله نسخ صحه شده آنرا بدولت میدهد .

این قانون‌که مشتمل بریك ماده بضمیمه متن عهدنامه است در جلسه شانزدهم خرداد ۱۳۰۸ شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسیده .

رئیس مجلس شورای ملی ــ دادگر

قرارداد تجارتی و گمرکی وبحرپیمائی‌بین دولتین ایران و جمهوری چکوسلواکی

اعلیحضرت شاهنشاه ایران ورئیس جمهوری چکوسلواکی

نظربا ینکه مایل هستند روابط اقتصادی بین دولتین را تحکیم نمایند تصمیم بعقد قرارداد تجارتی وگمرکی وبحرپیمائی نموده وبرای‌این مقصود اختیارداران خود رامعین نمودند.

اعلیحضرت شاهنشاه ایران: جناب مستطاب اجل میرزا محمد علی‌خان فرزین کفیل وزارت امورخارجه.

رئیس جمهور چکوسلواکی:

مسیومیروسلاو شوبرت قونسول دولت جمهوری چکوسلواکی درطهران

مشارالیهما بعدازمبادله اختیارنامه‌های خودکه آنها راصحیح ومعتبر یافتند در مقررات ذیل موافقت نمودند:

مادهٔ اولـ ازمحصولات طبیعی یاصنعتی چکوسلواکی درورود بایران‌هیچگونه حقوق‌گمرکی‌ـ کوئفیسیان سورتاکس یاعوارض ورودی گمرکی زیادتر یا غیراز آنچه بامتعه متشابه دولت‌کاملةالوداد تعلق میگیرد یاخواهدگرفت اخذ نخواهد شد.

از محصولات طبیعی یا صنعتی چکوسلواکی در موقع صدوراز چکوسلواکی بایران هیچگونه حقوق‌گمرکی یاعوارض خروجی دیگرزیادتر یاغیراز حقوق‌گمرکی وعوارض خروجی‌که درموقع صدورامتعه متشابه بقصد هرمملکت دیگری‌که از رفتار دولت‌کاملةالوداد بهره‌مند میباشد تعلق‌میگیرد ویاخواهدگرفت اخذ نخواهد شد.

مادهٔ دوم ـ از محصولات طبیعی یا صنعتی ایران در ورود به چکوسلواکی هیچگونه حقوق‌گمرکی کوئفیسیان‌ـ سورتاکس‌ـ یا عوارض ورودی دیگری زیادتر

یا غیراز آنچه بمحصولات متشابه دولت‌کاملة‌الوداد تعلق میگیرد یاخواهد گرفت اخذ نخواهد شد .

ازمحصولات طبیعی یا صنعتی ایران درموقع خروج از ایران به چکوسلواکی هیچگونه حقوق‌گمرکی یاعوارض خروجی دیگری زیادتر یاغیر از حقوق‌گمرکی و عوارض خروجی‌که در موقع صدور امتعه متشابه بقصد هر مملکتی‌که از رفتار دولت کاملة‌الوداد بهره‌مند میباشد‌تعلق میگیرد یاخواهدگرفت اخذ نخواهد شد .

مادهٔ‌سومـ محصولات هریك از طرفین متعاهدین‌که مطابق قاعده بخاك طرف متعاهد دیگر وارد و حقوق و عوارض ورودی مقرره در قوانین و نظامات مربوطه بمحصولات خارجه را پرداخته باشد بعداز آن بهیچ عنوان دیگری مشمول رفتاری مادون معامله‌ای‌که‌نسبت‌بمحصولات طبیعی یا صنعتی متشابه هر مملکت ثالثی میشود نخواهد شد .

مادهٔ چهارمـ راجع بطریق اخذحقوق‌گمرکی وگرفتن وثیقه و هرنوع مراسم دیگر ورود وخروج هریك‌از طرفین تعهدمینمایند طرف دیگر رااز رفتاریکه نسبت بدولت‌کاملة‌الوداد میشود بهره‌مند سازد .

مادهٔ پنجمـ طرفین متعاهدین در قسمت تصدیقنامه مبدأ مال‌التجاره مقررات قرارداد بین‌المللی تسهیل مراسم‌گمرکی منعقده در ژنو مورخه پنجم نوامبر ۱۹۲۳ را اعمال خواهند نمود .

مادهٔ‌ششمـ طرفین متعاهدین بوسیله هیچ نوع ممنوعیت یاتحدید واردات ویا صادرات عائقی برای‌مبادله امتعه یکدیگر ایجاد نخواهند نمودجزدر موردممنوعیتها یاتحدیدات مشروحه ذیل‌وآنهم تاحدیکه اقدام بآن‌طوری نباشدکه وسیله تبعیض بلا مجوزیا تحدیدباطنی نسبت بمواردمذکور باشد :

۱ـممنوعیتها یاتحدیدات مربوطه به‌امنیت عمومی .

۲ـ ممنوعیتها یا تحدیداتیکه بنا بر جهات اخلاقی و نوع پروری برقرار شده باشد.

۳ـ ممنوعیتها یا تحدیدات مربوطه بتجارت اسلحه و ذخائر و مهمات جنگی یا در موارد استثنائی آنچه که بکار جنگ بخورد .

۴ـ ممنوعیتها یا تحدیداتی که برای حفظ الصحه عمومی یا حفظ حیوانات و نباتات در مقابل امراض و هوام و حشرات طفیلی موذیه برقرار میشود .

۵ ـ ممنوعیتها یا تحدیدات صادرات که منظور از آن حفظ ذخائر مستظرفه ملی و یا آثار عتیقه و یا تاریخی باشد .

۶ ـ ممنوعیتها یا تحدیدات مربوطه بطلا و نقره و مسکوکات و اسکناس و اوراق بها دار .

۷ ـ ممنوعیتها یا تحدیداتی که بموجب آن محصولات خارجه نیز مشمول رژیمی باشد که در داخله مملکت راجع بتولید و تجارت و حمل و نقل و مصرف محصولات متشابه مملکتی برقرار است .

۸ ـ ممنوعیت ها یا تحدیدات معموله نسبت بامتعه‌ای که تولید یا تجارت آنها در داخله مملکت موضوع انحصار دولتی یا انحصارات واقعه در تحت نظارت دولت بوده و خواهد بود .

۹ ـ ممنوعیتها یا تحدیداتی که غرض از آن حفظ منافع حیاتی مملکت در مواقع فوق‌العاده و غیر طبیعی باشد هرگاه اینقبیل اقدامات اتخاذ شود باید قسمی اجراگردد که بالنتیجه هیچگونه تبعیض بلامجوزی بضرر طرف مقابل بعمل نیاید .
دوام اقدامات مزبوره تاوقتی است که علل یا کیفیاتی که مسبب آنها بوده باقی باشد .

مادهٔ هفتم ـ طرفین متعاهدین متقابلا آزادی ترانزیت درخاك خود بیکدیگر خواهند داد .

این آزادی ترانزیت شامل اشخاص و اسباب و امتعه وهرقسم اشیاء ومحصولات و هر نوع مصالح و وسائط حمل‌ونقل چه باراه‌آهن وچه باهر نوع وسیله نقلیه دیگری که متناسب با مراوده بین‌المللی است خواهدبود و طرفین از این حیث معامله دولت کاملةالوداد را نسبت بیکدیگر خواهندنمود .

درمواردذیل‌ممکن‌است‌نسبت‌بترتیب فوق مستثنیاتی قائل شد ولی تاحدیکه‌این مستثنیات شامل ممالك دیگر و ممالکی نیزکه دارای‌وضع‌متشابهی هستندباشد .

۱- مستثنیاتی‌که بنا برجهات امنیت عمومی وضع شده‌باشد .

۲ - مستثنیاتی‌که بملاحظه تنظیمات صحی یاحفظ حیوانات یا نباتات در مقابل امراض وهوام وحشرات موذیه برقرار شده‌باشد .

۳- مستثنیات راجعه به تجارت اسلحه و مهمات و ملزومات جنگی و درموارد استثنائی آنچه‌که بکار جنگ بخورد طرفین متعاهدین متعهد میباشند که از بابت ترانزیت عوارضی دریافت ننمایند معهذا ممکن‌است از اشیائیکه بطور ترانزیت حمل و نقل میشود عوارضی‌که منحصراً برای‌جبران مخارج نظارت لازمه‌این‌حمل‌ونقل‌باشد دریافت‌گردد .

این مقررات‌شامل امتعه‌ای‌که‌مستقیماً بطور ترانزیت عبورمینمایند و همچنین شامل‌امتعه‌ای‌که‌ازکشتی‌بکشتی دیگر حمل میشود یا از نوبسته ویا درمدت ترانزیت در انبارگذاشته میشود خواهدبود .

مادهٔ هشتم - مقررات اینقرار شامل موارد ذیل‌نخواهدبود :

۱- مزایای مخصوصی‌که هریك از طرفین متعاهدین بممالك‌مجاور خود برای تسهیل مراوده در قطعه معینی از طرفین سرحد مینمایند یا درآتیه خواهدنمود .

۲- تعهداتیکه هریك از طرفین‌متعاهدین بموجب اتحادگمرکی‌نموده‌است .

مادهٔ نهم -طرفین متعاهدین نسبت بمسطوره‌جات و نمونه ها مقررات قرارداد

بین‌المللی تسهیل مراسم گمرکی منعقده در ژنو مورخه سیم نوامبر ۱۹۲۳ را اعمال خواهند نمود مهلت حمل مجدد اشیاء مزبوره ششماه خواهد بود ولی ممکن است ششماه دیگرهم تمدید شود .

مادۀ دهم - راجع بارتباط پستی بین مملکتین مطابق مقررات قراردادها ومقاولات پستی بین‌المللی رفتار خواهد شد ولی تاحدیکه راجع ببعضی از اقسام مرسولات قرارداد مخصوصی بین ادارات پست مملکتین منعقد نشده باشد .

نسبت بمرسولات پستی طرفین هر نوع تسهیلات ممکنه که مخالف با قوانین و مقررات داخلی طرفین متعاهدین نباشد بعمل خواهد آمد تا با این طریق ادارات پستی مملکتین ازهرحیث ومخصوصاً ازحیث ترتیب وسرعت حمل و نقل بتوانند کاملا بتعهداتیکه درموقع امضای قرار دادهای پستی بین‌المللی ومقاولات پستی خصوصی نموده‌اند وفا نمایند مخصوصاً نسبت بمرسولات پستی که ازخاك یکی از مملکتین متعاهدین صادر وبخاك مملکت متعاهد دیگرفرستاده شده باشد درصورتیکه لازم باشد ازگمرك بگذرد لازمه تسریع بعمل آمده وازعوائق غیرلازم احتراز خواهد شد تا باین طریق تعویق بلامجوزی در ایصال مرسولات مزبوره حاصل نشود .

مسائل فوق‌العاده ارتباط پستی بین‌مملکتین که محتاج به‌تنظیمات مخصوص و اشتراك مساعی ادارات دیگری نیز غیر ازادارۀ پست می‌باشند باحسن موافقت کامل طرفین تسویه خواهدشد .

مادۀ یازدهم - نسبت بکشتی‌های تجارتی چکوسلواك و محمولات آنها در ایران وکشتی‌های تجارتی ایران ومحمولات آنها درچکوسلواکی همانطورکه باکشتیهای مملکتین ومحمولات آنها رفتار میشود رفتار خواهدشد ومعامله‌ای‌که دربارۀ آنهامیشود بهیچوجه مادون رفتاری نخواهد بودکه نسبت به‌کشتیها ومحمولات مملکت دیگری میشود کاپوتاژ ومزایائی که‌برای صیدماهی درآبهای ساحلی مملکت واستفاده ازآن مقرراست ازترتیب فوق مستثنی است .

مادهٔ دوازدهم - این قرار داد بدو نسخه بفرانسه نوشته شده‌است وپس از تصویب مبادله نسخ‌مصوبه دراسرع اوقات ممکنه درطهران بعمل‌خواهدآمد.

این‌قراردادپانزده‌روز بعدازمبادلهٔ نسخ مصوبه بموقع اجراگذاشته‌میشود وپنج سال مجری خواهد بودچنانچه ششماه قبل‌ازانقضاء مدت مزبور فسخ نشودبطورضمنی برای‌مدت غیرمعینی تمدید خواهد یافت ودرآن‌صورت درهرموقع ممکن است‌بفسخ آن‌اقدام نمود مشروط باینکه ششماه قبل ازوقت اعلام فسخ بشود بنا بمراتب‌مذکوره نمایندگان مختارطرفین‌بامضای اینقرارداد مبادرت وآن‌را بمهرخود ممهور نمودند.

طهران بتاریخ سی‌ام آوریل ۱۹۲۹   امضاء فرزین   امضاء شوبرت

پروتکل اختتامیه

در موقع امضای قرارداد تجارتی وگمرکی وبحرپیمائی منعقده امروز بین دولت ایران ودولت جمهوری چکوسلواکی اختیارداران امضاء کننده ذیل این‌اظهاررا که جزء لایتجزای قراردادمحسوب میشود نمودند .

(۱)

راجع بمادهٔ ۶

بدیهی‌است

۱- تعهدات‌طرفین متعاهدین مربوط به‌ممنوعیتها یاتحدیدات واردات‌وصادرات غیر ازآنچه بموجب مادهٔ ۶ اجازه داده شده ودرخاك هریك از طرفین متعاهدین در موقع امضای این قرارداد مجری است و درظرف دوماه بعد از اجرای این قرار داد باطلاع طرف متعاهد دیگر خواهد رسید نخواهدبود .

۲- درصورتیکه یکی ازطرفین متعاهدین باستثناء مستثنیاتی که در ماده ۶ مذکوراست ممنوعیت‌ها یا تحدیدات تازه‌ای‌که جداًسکته بتجارت‌طرف متعاهددیگر برساند مقرر بدارد دولتی که به‌تجارت آن لطمه وارد شده میتواند درظرف یکسال

از تاریخ برقراری ممنوعیتهاو تحدیدات مزبوره این قرارداد رافسخ نماید در این صورت هم بازقرارداد مزبور ششماه بعداز آن معتبر خواهد بود .

(۲)

موافقت نظر حاصل است که مقررات این قرار داد بهیچوجه لطمه‌ای بمقررات هریك ازطرفین متعاهدین راجع به تذکره وارد نخواهد ساخت .

(۳)

چنانچه درظرف یکسال طرفین متعاهدین عهدنامهٔ مودت وقرارداد اقامتی را که مذاکرات آنها در جریان است امضاء ننمایند هریك از طرفین متعاهدین حق خواهند داشت باوجود مقررات مادهٔ ۱۲ بشرط یکماه اخطارقبل‌ازوقت اینقراردادرا فسخ نماید .

طهران سی‌ام آوریل ۱۹۲۹ فرزین

اجازهٔ مبادله قرارداد تجارتی وگمرکی وبحر پیمائی منعقده بین‌دولتین ایران وچکوسلواکی بشرح فوق درجلسهٔ ۱۶ خرداد ماه ۱۳۰۸ داده شده است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ مبادله قرارداد موقتی منعقده بین دولتین ایران وفرانسه

مصوب ۱۶ دیماه ۱۳۰۷

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی قرارداد موقتی دولتین ایران و فرانسه را که درتاریخ ۲۱ اردیبهشت ۱۳۰۷ بامضاء رسیده تصویب واجازهٔ مبادله نسخ صحه شده آنرا بدولت میدهد .

اینقانون که‌مشتمل بریك مـاده ومتن قرار داد ضمیمه است درجلسهٔ شانزدهم دیماه یکهزار وسیصد وهفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قرارداد موقتی بین دولتین ایران وفرانسه

اعلیحضرت شاهنشاه ایران ورئیس جمهور فرانسه

نظر باینکه صمیمانه مایل هستندکه در اسرع اوقات ممکنه مذاکراتی راکه فعلا راجع بانعقـاد عهدنامهٔ مودت و قرار داد قنسولی وگمرکی وتجارتی و اقـامت مابین آنهـا جریان دارد بانجام برسانند تصمیم نمودندکه عجالتاً روابط خودشان را برروی یك قرار داد موقتی استوار نمایند و برای این مقصود اختیار داران خود را تعیین نمودند :

ازطرف اعلیحضرت شاهنشاه ایران

جناب فتح‌الله خان پاك روان‌کفیل وزارت امور خارجه

ازطرف رئیس جمهور فرانسه

جناب مسیواوگوست ویلدن‌وزیر مختاروایلچی مخصوص دولت‌جمهوری فرانسه در ایران

مشارالیهما پس ازمبادله اختیارنامه‌های خودکه آنهارا صحیح ومعتبر یافتنددر مقررات ذیل موافقت حاصل نمودند :

مادهٔ اول – هیئت نمایندگی سیاسی هریك ازطرفین معظمین متعاهدین در خاك طرف متعاهد دیگر بشرط معامله متقابله از امتیازات و معافیت هائی‌که بموجب حقوق عمومی بین‌المللی مقرر است بهره مند خواهندگردید .

نمایندگان‌قونسولی هریك ازطرفین معظمین متعـاهدین درخاك طرف متعاهد دیگرکه موافق ترتیب دارای (اگزگواتر) باشند میتوانند در نقاطی‌که تاکنون مجاز باقامت بوده‌اند توقف نمایند نمایندگان مزبور ازمزایای افتخاری ومعافیت‌های‌شخصی قضائی ومالیاتی‌که بموجب حقوق عمومی بین‌المللی مقرر است بشرط معامله متقابلهٔ کامله بهره‌مند خواهندگردید .

مادهٔ دوم – از تاریخ دهم‌مه ۱۹۲۸ اتباع هریك ازطرفین معظمین متعاهدین برطبق قواعد ومعمول حقوق عمومی بین‌المللی وبرروی اساس معامله متقابله‌کامله در خاك طرف متعاهد دیگر پذیرفته شده و مطابق همین ترتیب باآنها رفتار خواهد شد اتباع هریك ازدولتین راجع بشخص واموال وحقوق ومنافع خود از حمایت قوانین و مصادر امور مملکتی بنحو اکمل بهره مند گردیده و نسبت بآنها از هر حیث همان رفتاری میشود که بطور کلی در بارهٔ اتباع داخله معمول است بدون اینکه اتباع مزبور بتوانندمعامله‌ای‌راکه فقط مختص اتباع داخله میباشد و کلیه اتباع خارجه از آن مستثنی هستند در بارهٔ خود تقاضا نمایند راجع باحوال شخصیه اتباع هریك از طرفین‌معظمین متعاهدین درخاك طرف متعاهد دیگر تابع مقررات قوانین‌دولت متبوعه خود میباشند.

راجع باموال‌غیرمنقوله وحقوق‌مربوطه‌بآن موافقت حاصل‌است‌که اتباع فرانسه درخاك ایران مجاز نیستند غیر از آنچه برای سکونت وکسب وصنعت آنها لازم است تحصیل یا اشغال و یاتصرف نمایند.

اتباع هریك ازطرفین معظمین متعاهدین درخاك طرف متعاهد دیگر مخصوصاً ازهرگونه تکلیف شخصی‌یا بیگاری یاتحمیلات نظامی‌وهمچنین ازادای هرقسم هدایای ملی‌وقرضه‌های اجباری ومالیاتهای استثنائی‌که بواسطه احتیاجات نظامی تحمیل شده باشد معاف میباشند.

مادهٔ سوم – طرفین معظمین متعاهدین‌متقابلتاً استقلال کامل‌گمرکی یکدیگر را می‌شناسند وموافقت مینمایندکه محصولات‌ارضی‌وصنعتی هریك ازمملکتین درورود بخاك طرف‌متعاهد دیگرمتقابلتاً تابع قوانین اساسی گمرکی مملکت مزبوره باشند.

نظر باینکه میتوان امیدوار بود که مدت یکسال برای انعقاد کلیه عهدنامه وقراردادهائی که مطرح مذاکره میباشدکافی خواهد بود طرفین معظمین متعاهدین موافقت‌مینمایندکه‌ازدهم‌مه۱۹۲۸الی‌دهم‌مه۱۹۲۹حق‌استفاده ازتعرفه حداقل‌وهرگونه

تخفیفات تعرفه‌های مزبوره را که نسبت بمحصولات هرمملکتی مبذول گردد متقابلاً بیکدیگر اعطاء نمایند .

از این لحاظ این قرارداد که غرض از آن حفظ جریان مبادلات بین مملکتین میباشد درقسمت‌گمرکی بمقررات رژیم سابق‌که درفرانسه نسبت بواردات‌ایران مجری بوده است ادامه‌میدهد .

مادهٔ چهارم - این قرارداد موقتی بتصویب خواهد رسید و نسخ مصوبه هرچه زودتر ممکن باشد درطهران مبادله خواهد شد وتا دهم مه۱۹۲۹ مجری خواهد بود.

بدیهی است‌که برای ایران نظر بمقررات قانون سیزدهم اردیبهشت ۱۳۰۷(۳مه ۱۹۲۸)مادهٔ۳ راجع بمقررات تعرفه‌گمرکی‌محتاج بتقدیم مجلس‌شورای‌ملی‌برای تصویب نخواهد بود علیهذا اختیارداران طرفین‌این‌قرارداد را بمهرخود ممهورنمودند.

طهران۱۱مه ۱۹۲۸ .

امضاء : پاك روان امضاء : ویلدن

اجازهٔ مبادله قرارداد موقتی منعقده بین دولتین‌ایران وفرانسه درجلسهٔ شانزدهم دیماه یکهزاروسیصد وهفت شمسی بدولت داده شده است .

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اجازهٔ مبادله عهدنامه مودت منعقده بین دولتین ایران و فرانسه

مصوب ۹ تیرماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده - مجلس شورای ملی عهدنامه مودت بین دولتین ایران و فرانسه مورخه ۲۰ اردیبهشت۱۳۰۸که متضمن شش‌ماده‌ویك پروتکل اختتامیه میباشد تصویب واجازهٔ مبادله نسخ صحد شده‌آنرا بدولت میدهد .

این‌قانون‌که مشتمل بریك ماده ومتن عهدنامه ضمیمه است درجلسهٔ نهم تیرماه یکهزاروسیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

عهدنامه مودت بین‌دولتین‌ایران وفرانسه

اعلیحضرت شاهنشاه ایران و رئیس جمهوری فرانسه :

نظر باینکه مایلند روابط مودت دیرینه دولتین را تشیید نمایند تصمیم بعقد عهدنامهٔ مودت نموده و برای‌این مقصوداختیارداران خودرا تعیین نمودند .

اعلیحضرت شاهنشاه ایران: جناب مستطاب اجل میرزا محمد علی خان فرزین کفیل وزارت امورخارجه .

رئیس جمهوری فرانسه: مسیو اوگوست ویلدن وزیر مختار وایلچی مخصوص فرانسه درطهران . مشارالیهما پس‌از مبادلهٔ اختیارنامه‌های خودکه در نهایت صحت و اعتبار بوددرمواد ذیل موافقت حاصل نمودند :

مادهٔ اول--بین دولتین ایران وفرانسه و همچنین بین اتباع دولتین صلح خلل ناپذیر ودوستی صمیمانه دائم برقرارخواهد بود .

مادهٔ دوم- نمایندگان سیاسی وقنسولی هریك‌ازطرفین متعاهدین درخاك طرف متعاهد دیگر بشرط معامله متقابله از مزایا و معافیت‌هائی‌که بموجب حقوق عمومی بین‌المللی‌مقرراست وبهیچوجه نمیتواند مادون مزایاومعافیتهائی باشدکه به‌نمایندگان سیاسی وقونسولی دولت‌کاملةالوداد اعطاء میشود بهره‌مند خواهند بود .

مادهٔ‌سوم- هریك‌ازطرفین متعاهدین حق خواهند داشت نمایندگان قونسولی درخاك طرف متعاهد دیگر تعیین نماید مشارالیهم درپایتخت وهم‌در شهرهای عمده‌که این‌قبیل مأمورین خارجی معمولامجاز باقامت هستند مقیم خواهند بودوقبل‌از اینکه مطابق معمول تحصیل اگزکواتورکرده باشند نمیتوانند بانجام مأموریت خود موافق قواعد مقرره حقوق بین‌المللی اشتغال ورزند .

مادهٔ چهارم - هریك از طرفین متعاهدین موافقت دارند روابط تجارتی و گمرکی و بحرپیمائی و وظایف قونسولهای خود را در خاك طرف متعاهد دیگر و

شرایط اقامت و توقف اتباع خود را در خاك یکدیگر بموجب قراردادهائی برطبق اصول و معمول حقوق عمومی بین‌المللی و برروی اساس مساوات و معامله متقابله تنظیم نمایند .

مادهٔ پنجم-طرفین متعاهدین موافقت می‌نمایندکلیه اختلافاتی راکه بین‌آنها درموضوع اجرا یاتفسیرمقرراتکلیه عهود وقراردادهای منعقده یاعهود و قراردادهائی که منعقدگردد و منجمله راجع بهمین عهدنامه بظهور برسد و تسویه دوستانه اختلافات مزبوره بوسایل سیاسی عادی در مدت متناسبی ممکن نگردد بحکمیت رجوع نمایند .

این‌ترتیب درصورت لزوم‌اساساً برای‌تشخیص این‌مسئله‌که آیا اختلاف مربوط بتفسیر یا راجع باجرای عهود و قراردادهای مزبور میباشد نیز اعمال خواهدگردید. حکم محکمه حکمیت برای طرفین الزام‌آور است .

برای هر قضیه متنازع فیها محکمه حکمیت برحسب تقاضای یکی از دولتین متعاهدین به ترتیب‌ذیل‌تشکیل خواهد یافت :

هریك ازدولتین متعاهدین درظرف مدت سه‌ماه از تاریخ تسلیم تقاضانامه حکم خودراکه ممکن‌است ازاتباع مملکت ثالثی هم‌انتخاب‌گردد تعیین خواهد نمود .

هرگاه از تاریخ تسلیم تقاضانامه تامدت سه ماه بین دولتین راجع بمدتی‌که در ظرف‌آن حکمین بایدحکم خودراصادر نمایند موافقت‌حاصل نگردد یااینکه‌حکمین موفق نشوند قضیه متنازع‌فیها رادرمدتیکه برای‌آنها تعیین شده‌تسویه نمایند دولتین یکنفر ازاتباع دولت ثالثی رابعنوان حکم ثالث‌انتخاب خواهندکرد .

چنانچه دولتین درظرف‌دوماه ازتاریخ تقاضای تعیین حکم‌ثالث راجع بانتخاب او موافقت حاصل ننمایند دولتین مذکورتین مشترکاً یا درصورتیکه در ظرف دو ماه

بعداز آنهم‌تقاضای مشترکی ازطرف آنها بعمل نیاید هرکدام ازآنهاکه زودتر اقـدام کند ازرئیس دیوان داوری بین‌المللی لاهه تقاضا خواهد نمود که حکم ثالث‌را از اتباع دولت ثالثی‌معین نماید . باموافقت طرفین ممکن‌است صورتی ازممالك ثالثـی که رئیس دیوان داوری بین‌المللی باید حکم ثالث‌را منحصراً ازآنها انتخاب نمایـد بمشار الیه تسلیم‌گردد طرفین میتوانند راجع بشخص حکم ثالث برای مدت معینـی قبلا قراری بین‌خود بدهند درصورتیکه طرزعمل حکمین بموجب قراردادمخصوصی بین دولتین مشخص نگردیده وقراردادمزبور لااقل درموقع تعیین‌حکمین منعقدنشده باشد برطبق مادهٔ پنجاه وهفت و پنجاه‌ونه الی هشتاد وپنج قراردادلاهه مـورخه ۱۸ اکتبر ۱۹۰۷ که‌مربوط بتسویه اخـتلافات بین‌المللی است تکلیف این‌موضوع معـین میشود بشرط اینکه مقرراتی مخالف این‌ترتیب‌بین طرفین موجود نباشد هرگاه‌تعیین یك‌نفرحکم‌ثالث‌لازم‌گرددوبین دولتین‌متعاهدتین راجع برویه‌ای‌که باید بعـد ازتعیین حکم‌مزبور تعقیب شود قراری داده‌نشده‌باشد حکم‌ثالث بادوحکم‌اولی تشکیل‌محکمه حکمیت داده وطرز عمل خودرا معلوم نموده اختـلاف راتسویه خواهند نمود وکلیه تصمیمات محکمه حکمیت باکثریت آراء اتخاذ خواهدگردید.

درباب اختلافات دیگری غیر ازآنچه مشمول مقررات مذکوره فوق میباشد وبطور رضایت‌بخشی‌ازمجرای سیاسی‌حل وتسویه نمیگردد طرفین متعاهدتین‌باحترام تعهداتی‌که ازعضویت خود در جامعه ملل دارند موافقت‌می‌نماید که درهرحال‌برای رفع اختلافات جزبوسائل مسالمت آمیز توسل ننمایند درهر مورد بوسیله قـرارداد مخصوصی طرزعملی راکه دراین‌قسمت‌بنظرشان مناسب‌می‌رسد معین خواهند نمودونیز موافقت دارند که چنانچه هردوی آنها به‌یك ترتیب عمومی که‌ازطرف جامعه ملـل بآنها توصیه‌شده باشد ملحق‌شوند کلیه‌اختلافاتی‌راکه مشمول‌ترتیب‌عمومی مزبورمیشود باوجود مراتب مذکوره فوق مطابق همان ترتیب عمومی تسویه نمایند .

مادهٔ‌ششم - پس از تصویب این عهدنامه مبادله نسخ مصوبه آن دراسرع‌اوقات

ممکنه درپاریس بعمل خواهد آمد و بمحض مبادله نسخ مصوبه بموقع اجرا گذاشته میشود .

بناء علیهذا اختیارداران طرفین این‌عهدنامه‌را امضاء و بمهر خود ممهور نمودند.

طهران بتاریخ ۲۰ اردیبهشت ۱۳۰۸ (دهم مه ۱۹۲۹)

امضاء : محمدعلی فرزین امضاء : اوگوست ویلدن

پروتکل اختتامیه

درموقع امضای عهدنامهٔ مودت بین دولتین ایران وفرانسه اختیار داران امضاء کننده ذیل این اظهارراکه جزء لایتجزای این عهدنامه می‌باشد نمودند .

طرفین متعاهدین این حق‌را برای‌خود محفوظ میدارند که مقررات مادهٔپنج‌را پس‌ازآنکه ده سال از تاریخ‌مبادله نسخ‌مصوبه این عهدنامه گذشت مجدداً تحت‌مطالعه درآورند .

طهران ۲۰ اردیبهشت ۱۳۰۸ (۱۰مه۱۹۲۹)

امضاء : محمد علی فرزین امضاء : اوگوست‌ویلدن

اجازهٔ مبادله عهدنامه مودت منعقده بین‌دولتین ایران و فرانسه بشرح فوق در جلسهٔ نهم تیرماه ۱۳۰۸ داده‌شده‌است.

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ مبادله قرارداد عبور ومرور سکنهٔ قراء سرحدی ایران واتحاد جماهیر شوروی‌سوسیالیستی

مصوب۱۶ دیماه ۱۳۰۷

مادهٔ واحده ـ مجلس‌شورای‌ملی قرارداد عبور ومرور سکنهٔ قراء سرحدی ایران و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی را که مشتمل بر ۱۶ ماده و یك ضمیمه

و یك پروتکل میباشد و در تاریخ دهم خرداد ۱۳۰۷ امضاء شده تصویب و اجازهٔ مبادله نسخ صحه شده آنرا بدولت میدهد .

این قانون که مشتمل بریکماده و متن قرارداد و پروتکل و ضمیمه آنست در جلسهٔ شانزدهم دیماه یکهزار و سیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید . رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

☆ ☆ ☆

قرارداد راجع بعبور و مرور سکنه قراء سرحدی ایران و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی باراضی یکدیگر

اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران از یکطرف و دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی از طرف دیگر نظر باینکه مایلند روابط مابین سکنه قراء مجاور سرحدی خود را تسهیل نمایند تصمیم نمودند که برای عبور و مرور این قبیل سکنه ازسرحدات خود ترتیب سهل‌وساده‌ای را برقرار نمایند .

و برای این‌منظور اختیارداران خود را بشرح ذیل معین‌کردند :

ازطرف اعلیحضرت شاهنشاه ایران‌جناب‌فتح‌الله خان پاکروان کفیل‌وزارت‌امور خارجه و ازطرف اتحاد جماهیرشوروی سوسیالیستی یاکوکریستو فردیچ داوتیان سفیر کبیر فوق‌العاده اتحاد جماهیر شوروی در ایران ـ اختیار داران مزبور پس از مبادلهٔ اعتبارنامه‌های خود که آنها را صحیح و معتبر یافتند در مراتب ذیل موافقت حاصل‌کردند :

مادهٔ۱ ـ سکنه قراء سرحدی مطابق مفهوم اینقرارداد باشخاصی‌اطلاق میشود که اقامتگاه ثابت آنها در شهریا قریه‌ایست که درحدود منطقه بعرض پنجاه‌کیلومتر از قرار ۲۵کیلومتر از هرطرف سرحد واقع شده باشد .

مادهٔ۲ ـ سکنهٔ قراء سرحدی مجازند با رعایت مقرراتی که ذیلا ذکر خواهد شد برای اقدام بـه ساختمان و تسطیح اراضی و غیره ـ تجارت ـ ایفـاء

تکالیف‌خانوادگی-مساعدت در دفع آفات طبیعی - امداد طبی - تجسس حیوانات گمشده و اموال مسروقه و بجهات دیگری از این قبیل از سرحد عبور نموده و در خاك دولت طرف دیگر درحدود ۲۵ کیلومتر مذکور درفوق توقف نمایندو همچنین میتوانند برای مراجعه بمأمورین‌محلی طرف معظم متعاهد دیگر بجهت اتخاذ اقدامات لازمه برعلیه مجرمین حقوق عمومی که از سرحد فرار و بمنطقهٔ سابق‌الذکر پناه‌برده باشند از سرحد عبور نمایند .

مادهٔ۳ - سکنه قراء سرحدی برای اینکه بتوانند از حق توقف و عبور مذکوره در مادهٔ ۲ استفاده کنند باید دارای جوازهای مخصوصی باشند که از طرف مأمورین حوزهٔ اقامت آنان صادر شده باشد جوازهای مزبوره مطابق نمونه منضمه باین قرار داد تنظیم میشود عبور از سرحد فقط از نقاطی که پستهای سرحدی در آنجا موجود و یابعد ایجاد میگردد و بطوریکه درماده ذیل پیش بینی شده قبلا تعیین خواهد گردید مجاز میباشد .

مادهٔ۴ - وزارت امورخارجه ایران از یکطرف و سفارت اتحادجماهیرشوروی سوسیالیسیی در ایران ازطرف دیگر درمدتیکه از موقع مبادله نسخ مصوبه این قرارداد تجاوز ننماید فهرست ذیل را بیکدیگر ابلاغ خواهند نمود :

الف - فهرست مأمورین محلی که مأمور دادن جواز عبور هستند و حدود اختیارات آنها دراین موضوع .

ب - فهرست نقاطیکه عبور از آنجاها مجاز و درآنجاها پستهای سرحدی برقرار خواهد شد .

مادهٔ۵ - هریك‌ازدولتین معظمتین متعاهدتین برطبق ترتیباتی‌که مقررخواهند داشت جوازعبورصادرمیکنند جوازهای مزبوره درموقع ایاب وذهاب ازسرحد بترتیبی که ازطرف هریك از دولتین متعاهدین مقررگردیده در پستهای سرحدی مندرجه در

مادهٔ ۴ مجاناً ثبت خواهد شد جوازهای عبور بزبان فارسی و روسی نوشته میشود در جوازهای‌صادره‌ازطرف‌مأمورین‌محلی‌اتحادجماهیرشوری‌ممکن‌است‌گذشته ازالنسه‌فوق زبان معمول بخاك جمهوری‌که جزواتحاد جماهیرشوری سوسیالیستی و درمنطقه پست سرحدی عبور واقع است نیزعلاوه شود .

مادهٔ۶ – جوازهـای عبور که همیشه به اسم اشخاص صادر میشود بـردو قسم خواهد بود : جواز ۳۰ روزه و جواز یك ساله.جوازهـای یك ساله فقط برای تسهیل زراعت اراضی است که در منطقه بعرض ۶ کیلو متر (۳ کیلو متر از هرطرف سرحد واقع شده باشد) .

این جوازها فقط بسکنه قراء سرحدی که اراضی مزبور را زراعت مینمایند داده میشود مادام که جوازهـای عبور بـاعتبار خود باقی میباشند با هریك از آنها میتوان دفعات غیرمحدودی ازسرحد عبور ومرور نمود در موقعیکه دارنده جوازی‌که مدت‌اعتبارش در شرف انقضاء است هنوز بخاك خود مـراجعت نکرده و به یك دلیل موجهی تقاضای تمدید مدتی راکه‌کافی برای مراجعت باشد بنماید مأمورین محلی با رعایت مقرراتی‌که دولت متبوع آنها در این باب وضع نموده است تقاضای اورا بعمل خواهند آورد .

درکلیه جوازهای عبور ازهرقسم‌که باشد بایستی‌علاوه‌براسم‌دارنده‌جواز ناحیه‌ای که مقصد صاحب جواز است و همچنین پست سرحدی‌که ازآنجا عبورمینمایند وعلل عبور نیزقید شود .

مادهٔ۷ – عبور ازسرحد فقط ازطلوع تاغروب آفتاب مجازاست لیکن درموارد ذیل‌ممکن‌است هنگام شب اجازهٔ عبورداده شود:

۱– برای دفع بلیات طبیعی .

۲ـ برای امدادفوری طبی یا جراحی دراینصورت فقط بطبیب یاپرسنل طبی‌و اشخاصیکه برای جلب مساعدت آنها میروند اجازه داده میشود .

۳ـ درصورتی‌که لزوم فوری داشته باشدکه بامساعدت مصادرامورمحلی درمقام تعقیب یاتجسس مجرمین‌حقوق عمومی یا همدستان‌آنان‌که دریك طرف سرحدمرتکب جنایتی شده وبطرف دیگرسرحد متواری شده باشند برآیند .

دراینصورت جواز برای مجنی علیه وخانواده اووشهود واقعه داده میشود .

مادهٔ۸ -- باشخاص ذیل جواز عبورداده نمیشود :

۱ـ اشخاصی که جـواز خود را بالاراده بدیگری واگـذار کرده و یا عاریت داده باشند .

۲ـ اشخاصیکه ازجواز دیگری خواه برای عبور ازسرحد وخواه جهت توقف درخاك طرف دیگر استفاده‌کرده باشند .

۳ـکسانیکه مطابق قوانین‌طرف متعاهد دیگر برای قاچاق محکوم شده باشند.

۴ـکسانیکه ازطرف مصادر امور طرف معظم متعاهد دیگر نسبت بآنان پیشنهاد منع صدورجوازشده باشد .

۵ ـ اشخاصیکه سابقاً تبعه طرف معظم متعاهد دیگر بوده‌اند مگر اینکه قبلا راجع بآنها موافقتی شده باشد .

مادهٔ۹ -- هرگـاه جوازی که ازطرف مصادر امور یکی از طـرفین معظمتین متعاهدتین صادر شده است برخلاف مقررات مـادهٔ ۸ باشد مصادر امور طرف معظم دیگرآزادندکه ازثبت جواز مزبور خودداری کرده و صاحب این قبیل جـواز را در خاك خود نپذیرند .

مادهٔ ۱۰ ـ اشخاصی‌که مطابق‌مقررات این‌قرارداد تحصیل جواز عبورکرده‌اند حق دارند درموقع عبور از سرحدکلیه آلات والبسه وتوشه راه‌که برای احتیاجات

شخصی آنها لازم باشد وآلات وادوات مربوطه بکار خود وهمچنین کلیه اثاث البیتی را که برای مدت توقف آنها در خاك طرف دیگر مورد احتیاج است بدون تأدیهٔ حقوق گمرکی وسایر عوارض مشابه چه ایاباً و ذهاباً همراه خود ببرند. بعلاوه دارندگان جوازهای یکساله مذکوره درمادهٔ ۶ میتوانند بامعافیت ازحقوق گمرکی وسایر عوارض مشابهه بآن عرابه واسب وحشم‌کار وبذر وکلیه اشیائی که برای‌کار وتوقف موقتی آنها لازم‌است همراه برده وهمچنین درموقع مراجعت محصول‌خودرا همراه‌بیاورند مشروط براینکه درصورت اخیر ازنظامات‌گمرکی متابعت نمایند.

بایدمتذکر بودکه هریك ازطرفین‌معظمتین متعاهدتین‌میتوانند بموجب نظامات مخصوصه‌که قبـل ازاجراء آن اطلاعاً باستحضار طرف معظم دیگر خواهند رساند از ورود وخروج یك‌یا چند فقره ازاشیاء سابق الذکر ممانعت‌کرده ویا تحدیداتی نسبت بآنها قائل شوند.

مادهٔ ۱۱ - درصورتیکه‌مصادر اموریکی ازطرفین‌معظمتین‌متعاهدتین مستحضر شوندکه دریکی ازنقاط‌مجاور سرحدی‌هریك ازدولتین امراض‌ساریه‌انسانی یاحیوانی موجود است میتوانندکلیه نظاماتی راکه دراین بـاب وضع نموده است بموقع اجرا بگذارد مشروط براینکه قبلا طرف معظم متعاهد دیگر را مستحضر ساخته باشد.

مادهٔ ۱۲ - درموقعیکه دارنده جواز ۳۰ روزه جواز خودرا مفقودکرده باشد مادامی‌که مدت مزبوره سابق منقضی نشده وفقدان آن به پست های سرحدی مربوطه طرفین ابلاغ نشده باشد جواز جدیدی بمشارالیه داده نخواهد شدهرگاه دارنده‌جواز یکساله جواز خود راگم‌کرده باشد همینکه مراتب رابه پست هـای سرحدی مربوطه طرفین معظمتین متعاهدتین اطلاع‌داد ممکن است جواز دیگری‌باو داده‌شود. اعتبار جواز مزبور تاموعد انقضای جواز سابق خواهد بود.

ممکن است بدون‌رعایت مقررات ومهلتهای مذکوره در فوق جوازهای‌جدیدی

صـادر شود مشروط بر اینکه دلیل کافی وجود داشته و فیما بین اداره‌ای که‌جواز صادر نموده‌واداره‌ای که‌درپست‌سرحدی طرف معظم دیگر مباشر ثبت‌آن است قرارمخصوص داده شده باشد .

مادهٔ ۱۳ ـهریك ازطرفین‌معظمتین متعاهدتین متقبل میشوندکه فقط باخراج اشخاص ذیل‌که برطبق مقررات این قرارداد تحصیل جوازکرده‌اند از مجرای اداری اکتفا نمایند :

۱ ـ اشخاصی‌که بدون تحصیل اجازه ازمقامات صالحه ازمنطقه مجـازه (۲۵ کیلومتر) تجاوزکرده باشند .

ب ـ بـدون اینکه مشمول حق تمدید مذکوره‌درمادهٔ ۶ باشند توقف خودرا بیش ازموعد مندرجه درجواز ادامه دهند .

بـاید در نظر داشت‌که مقررات مذکوره در فوق شامل اشخاصی‌که درمحاکم عمومی تحت تعقیب جنجه‌یا جنایتی‌میباشند نخواهدگردید .

مادهٔ ۱۴ ـ عبور ایلات واحشام آنهـا ازسرحد تـابع مقررات مخصوصی خواهد بود .

مادهٔ ۱۵ ـ این قرارداد بلافـاصله پس ازمبادله نسخ مصوبه در مسکو قـابل اجرا خواهد بود .

هریك ازطرفین‌معظمتین‌متعاهدیین حق خواهند داشت‌که درانقضـاء مدت سه سال ازتاریخ تصویب قرارداد آنرا فسخ نمـایند درآن صورت بازیکسال پس ازفسخ هم‌بقوت خود باقی خواهد ماند .

مادهٔ ۱۶ ـ این قرارداد بزبان فرانسه تحریر شده و اختیار داران ذیل آنرا امضاء وبمهر خود ممهور ساختند .

ضمیمه مادهٔ سوم قرارداد
شکل جوازها

الف- جهت جوازهائی که مدت ۳۰ روز برای عبور و مرور سکنه قراء سرحدی از سرحدات ایران و شوروی معتبر است :

۱-اسم شخص ۲-اسم‌پدر ۳-تابعیت ۴- سن- ۵-قد ۶- چشم ۷-مو ۸- ریش ۹-علامت مخصوصه ۱۰- مقصد ۱۱-مقصود از عبور از سرحد .

۱۲-اشخاصی که همراه دارنده جواز مسافرت مینمایند: زنها و اولاد صغار.

۱۳-تاریخ تسلیم جواز .

۱۴-تاریخ عبور از سرحد در هر دفعه .

به .... که علامات مخصوصه آن در فوق قید شده و ساکن قریه .... ناحیه .... می باشد اجازه داده میشود که در نقطه .... (پست سرحدی) .... از سرحد عبور نماید .

این جواز از تاریخ تسلیم الی مدت سی روز برای عبور دفعات غیر محدودی از سرحد معتبر است .

ب- جوازهای عبور یکساله که جهت عبور و مرور از سرحد ایران و شوروی به سکنه قراء سرحدی که درمنطقه سه کیلومتری سرحد اراضی دارند داده میشود .

۱-اسم و اسم خانواده ۲-اسم‌پدر ۳- تابعیت ۴-سن ۵-قد ۶- چشم ۷- مو ۸- ریش ۹- علامات مخصوصه ۱۰- محل مزرعه ۱۱ - اشخاصی که همراه دارنده جواز هستند (زنها و اطفال صغار) .

به .... که علامات مخصوصه آن در فوق قید شده .... ساکن قریه .... ناحیه .... اجازه داده میشود که در نقطه (پست سرحدی ....) برای انجام امور فلاحتی از سرحد عبور نموده و از نقطه‌ای که در نمرهٔ ۱۰ معین شده عبور نماید .

فلان .... حق‌دارد .

۱ـ‌عرابه و اسب وحشم‌کار وآذوقه سفر و بذر وکلیه اشیائی‌که برای‌کار و توقف موقتی اولازم است همراه ببرد .

۲ـ‌بامتابعت از مقررات‌گمرکی محصول خودرا همراه بیاورد .

این‌جواز ازتاریخ تسلیم‌الی مدت‌یکسال برای‌عبور ومرور دفعات غیرمحدودی ازسرحد معتبراست .

بتاریخ ۱۹۲

امضاء ومهرپاك‌روان امضاء و مهرداوتیان

☆ ☆ ☆

پروتکل‌منضمه بقرارداد‌عبورومرورسکنه‌قراء سرحدی ازسرحدایران و اتحادجماهیر شوروی سوسیالیستی

چون اختیارداران ذیل‌لازم دیدندکه مقررات مادهٔ۱۰ این قراردادتصریح شده باشد نسبت‌بمراتب ذیل‌موافقت حاصل‌کردند .

معافیت مذکوره درمادهٔ۱۰مشروط براین است‌که ازمراتبی‌که در نظامنامه‌های جاریه‌پیش‌بینی‌شده‌متابعت شودآذوقه‌ای‌که ازپرداخت حقوق‌گمرکی‌معاف‌شده نبایست از میزانی‌که برای سفر لازم است تجاوز نماید مسلم است‌که دارندگان جواز یکساله میتوانند محصول خود را همراه بیاورند ولی بشرطی که رعایت نظامات و تعرفه های گمرکی را بنمایند .

تصریحات مذکوره در فوق که این پروتکل را تشکیل میدهد جزو قرارداد محسوب شده وباید دریك تاریخ باقرارداد برای تصویب فرستاده شود .

اختیارداران این‌پروتکل‌را امضاء وبمهرخود ممهور ساختند .

امضاء : پاك‌روان امضاء : داوتیان

اجازهٔ مبادله قرارداد عبور ومرور سکنه قراء سرحدی ایران واتحاد جماهیر شوروی درجلسهٔ شانزدهم دیماه ۱۳۰۷ شمسی بدولت داده شده است .

رئیس‌مجلس‌شورای‌ملی ــ دادگر

قانون

اجازهٔ مبادله مقاوله‌نامه امانات پستی منعقده بین ایران و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی

مصوب ۱۱ مهرماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ــ مجلس‌شورای‌ملی مقاوله‌نامه منعقده بین ایران‌واتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی راجع بمبادله امانات‌پستی حاوی بیست‌وپنج ماده وپروتکل‌منضمه بآن مشتمل بردوماده راتصویب وبدولت اجازه مبادله واجرای‌آن رامیدهد .

این‌قانون‌که مشتمل بریکماده ومتن مقاوله‌نامه‌پستی منعقده بین ایران واتحاد جماهیر شوروی استدرجلسهٔ یازدهم‌مهرماه‌یکهزاروسیصدوهشت شمسی بتصویب‌مجلس شورای‌ملی رسید .

رئیس مجلس شورای‌ملی ــ دادگر

مقاوله‌نامه منعقده
بین ایران‌واتحاد جماهیرشوروی سوسیالیستی
راجع بمبادله امانات پستی

ایران ازیکطرف واتحادجماهیرشوروی سوسیالیستی ازطرف‌دیگر نظر باینکه مایلند درتشیید وتوسعه مناسبات ودادیه وروابط اقتصادی موجود بین مملکتین بذل جهد نمایند تصمیم‌گرفته‌اند مقاوله‌نامه راجع بمبادله امانات پستی‌که مبدأشان یکی ازاین دو مملکت بوده ویابطور ترانزیت از خاك آنها حمل‌شود منعقد سازند وبرای این‌مقصود نمایندگان مختار خودرا بقرارذیل معین نموده‌اند :

دولت‌ایران - آقای میرزا رحیم‌خان ارجمند معاون اداره در وزارت پست و تلگراف .

دولت اتحادجماهیر شوروی‌سوسیالیستی - مسیواوژن‌هیرشفلد رئیس‌اداره ارتباطات بین‌المللی‌درکمیساریای ملی پست‌وتلگراف .

نمایندگان مختارفوق‌پس‌ازمبادله اختیارنامه‌های خودکه معتبروصحیح شناخته شد درباب مقررات ذیل موافقت نمودند .

مادهٔ اول - ۱ - بین‌ایران‌واتحاد جماهیرشوروی‌سوسیالیستی‌مبادله‌منظم‌امانات پستی معمولی وباقیمت مستقر میشود .

۲ - این‌مبادله مستقیماً به‌ترتیب‌ذیل انجام‌میگیرد :

الف - ازطریق ارضی توسط سرحدات دو مملکت متعاهد.

ب - ازطریق بحری ازراه دریای‌خزربوسیله جهازات پستی که برای این‌کار تخصیص داده شده‌اند .

ت - از طریق هوائی بوسیله خطوطیکه دفاتر مربوطه مملکت متعاهد را بهم مربوط میسازند .

مادهٔدوم - هریك از طرفین متعاهدین ترانزیت بری و بحری وهوائی‌امانات پستی را درکشور خود بترتیب ذیل درمقابل‌طرف‌متعاهد دیگر تضمین مینماید : ایران بمقصد ممالك و یا از مبداء ممالکی‌که با آنها مبادله مربوطه‌کلی پستال دارد واتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی بمقصد ویا از مبداء ممالکی که با حکومتهای آنها مقاوله‌نامه‌های، مربوطه در موضوع امانات پستی منعقدشده است .

مادهٔسوم - هریك از طرفین متعاهدین برطبق نظامات داخلی خود اختیار دارد تحدیداتی راجع بمحتویات امانات پستی چه در مبادله مستقیم وچه‌درترانزیت

مقرر دارد این تحدیدات را هر یك ازطرفین متعاهدین در موقع‌خود بطرف دیگر ابلاغ خواهدکرد .

مادهٔ چهارم ــ ۱ــ در روابط مستقیم بین مملکتین امانات تا ۵کیلوگرم وزن وهزار فرانك قیمت اظهارشده پذیرفته میشود .

۲ــ درروابط مستقیم اماناتی قبول میشوندکه هیچیك از ابعادشان از ۱۵۰ سانتیمتر ویا اینکه مجموع طول ومحیط اعظم آنها که غیر از جهت طول‌باشد از ۳۰۰ سانتیمتر تجاوز ننماید .

۳ــ میزان قیمت اظهار شده نمیتواند از قیمت حقیقی محتوی مرسوله تجاوز نماید وباید بپول مملکت مبداء تعیین شود . بعلاوه میزان قیمت اظهارشده‌باید‌توسط دفتر مبداء یا فرستنده مطابق تسعیر یکه ازطرف اداره مملکت مبداء پذیرفته شده بفرانك‌طلا تعیین‌گردد .

۴ــ ادارات طرفین متعاهد اختیار دارند با موافقت یکدیگر حدود وزن و میزان قیمت اظهار شده و ابعاد امانات را که در بند اول و دوم ماده حاضر تعیین گردیده تغییر دهند .

۵ ــ راجع به تسلیم و تحویل امانات پستی وهمچنین تکلیف قطعی اشیائیکه ورودشان قدغن و یا مطیع بعضی تحدیدات است قوانین ونظامنامه‌های داخلی طرفین متعاهد تاحدیکه با مقاوله‌نامه حاضر مخالفتی نداشته باشند مجری خواهندبود .

۶ ــ امانات ذیل در مبادله بین طرفین متعاهد پذیرفته نمیشوند .

الف ــ اماناتیکه ابعادشان از آنچه‌که دربند دوم ماده حاضر پیش‌بینی شده تجاوزمینمایند .

ب ـ اماناتیکه لفافشان کافی نیست .

پ ـ امانات فوری .

ت - اماناتیکه تأدیه حقوق‌گمرکی‌شان توسط فرستنده تعهدشده معهذا ادارات طرفین متعاهد اختیار دارند در آتیه مبادله امانات مذکوره‌درفوق‌را برقرارسازند.

مادهٔ پنجم - هریك ازطرفین متعاهد مکلف است فقط امانات پستی را که حائز شرایط پیش‌بینی شده در ماده قبل راجع به امانات متبادلـه فیمابین مملکتین باشد برطبق مادهٔ دوم بطور ترانزیت از خاك خود قبول نماید مگر اینکه‌ممالك‌ثالث ذی مدخل نسبت به‌اماناتیکه با آنها مبادله میشود قیود وتحدیدات بیشتری رامعمول دارند.

مادهٔ‌ششم - طرفین متعاهد برای ادارات خود این حق را قائل میشوندکه در مواقع فوق‌العاده بطورموقت‌کلا یا جزئاً مبادله امانات را در یك‌جهت یا جهت دیگر موقوف دارند اداره‌ای‌که این تصمیم را اتخاذ مینماید مکلف است اداره دیگر رافوراً از این تصمیم آگاه نماید چنانچه این تصمیم بطور فوری اجرا شود باید بلافاصله بوسیله تلگراف اداره ذیعلاقه را آگاه نماید.

مادهٔ هفتم - ۱ - درروابط مستقیم تأدیه کامل کرایه پستی امانات در موقع به پست اجباری است.

۲ - حق حمل امانات پستی متبادله بین طرفین متعاهدکه‌از طریــق‌ارضی‌حمل شوند بقرار ذیل محسوب میشود.

	بنفع ایران	بنفع اتحاد جماهیرشوروی سوسیالیستی
	سانتیم فرانك	سانتیم‌فرانك
برای امانات پستی بمقصد ایران یا بالعکس که‌توسط یکی‌ازقسمتهای‌اتحادجماهیرشوروی سوسیالیستی (اروپائی‌یاآسیائی) حمل میشود تا وزن ۵کیلوگرم	۱-۰۰ (×)	۲-۰۰

برای‌امانات‌بمقصدایران‌یا بالعکس که‌توسط
دوقسمت‌اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی
(اروپائی یا آسیائی) تا وزن ۵ کیلو گرم
حمل میشوند . ۱-۰۰ (×) ۴-۰۰

تبصره ـ حقوق مزبور فقط تا دفاتر مبادله ایرانی است . در داخله ایران امانات مطیع تعرفه‌هائی خواهدبودکه از میزان تعرفه‌های معموله در سرویس داخلی تجاوز ننماید .

۳ ـ علاوه بر حقوقیکه در بند دوم ماده حاضر پیش بینی شده برای امانات پستی هوائی اضافه نرخی بجهت‌حمل ونقل هوائی اخذ میشود این اضافه‌نرخ عبارت است از مبالغیکه از بابت حمل‌ونقل هوائی داخلی بنفع ادارات طرفین متعاهدین تعلق میگیرد . اضافه نرخ‌های مذکور از روی ارقامیکه توسط دفتر بین‌المللی طبع‌ونشر میشودتعیین‌میگردد .

۴ ـ اضافه برحقوقیکه در بندهای مذکور در فوق پیش بینی شده این حق برای هریك از طرفین متعاهد محفوظ است‌که بنفع خود معادل پنجاه سانتیم اکثراً بعنوان حق‌حمل‌جهت هر امانتی که از طرف او ارسال و از راه بحری‌حمل‌میشود اخذ نماید .

۵ـ حق‌بیمه امانات پستی با قیمت اظهارشده‌که بین‌طرفین‌متعاهدمبادله میشود اکثراً عبارت است از پنجاه سانتیم برای هرکس‌غیرقابل‌تقسیم ۳۰۰فرانك‌قیمت اظهار شده که ۵ سانتیم آن‌سهم مملکت مقصد میباشد .

۶ـ ادارهٔ مملکتی که‌امانت در آنجا به‌پست‌تسلیم شده دارای‌این‌اختیارمیباشد که بنفع‌خود یك حق ارسال‌که برای هر امانت باقیمت اظهارشده‌از ۵۰سانتیم تجاوز ننماید ازفرستنده مرسوله مأخوذدارد .

۷ ـ ادارهٔ مملکت مقصدحق دارد جهت‌هر امانت حقی بعنوان «خارج‌کردن از گمرك» و حمالی ازگیرنده اخذ نماید . این حق بجهت‌هر امانت نباید از پنجاه سانتیم تجاوزکند .

معذلك ادارات طرفین متعاهد اختیار دارند که با موافقت یکدیگر میزان حقی‌راکه در این‌بند پیش‌بینی شده تغییر بدهند .

مادهٔهشتم ـ فرستنده امانت‌مکلف‌است در موقع تسلیم‌مرسوله‌به‌پست در ظهر ورقه ارسال‌کتباً تکلیف آنرا درصورت عدم تحویل بگیرنده معین‌سازدفقط ترتیبات‌ذیل پذیرفته میشوند :

الف ـ عودت فوری امانت .

ب ـ ارسال مجدد امانت برای‌گیرنده اولی درمحل دیگر .

پ ـ تحویل‌امانت‌بگیرندهٔ دیگری .

ت ـ واگذار نمودن‌امانت‌باختیار مملکت‌مقصد .

مادهٔ نهم ـ ادارتین طرفین متعاهد حق‌دارند یادداشت‌های‌کتبی را روی‌قطاع (کوپن) اوراق ارسال امانات پستی قبول‌ننمایند .

مادهٔدهم ـ در روابط متقابله امانات پستی که بیك علتی تحویل یا ارسال مجددشان ممکن نگردیده وفرستنده هم در موقع تسلیم به پست عودت فوری‌آنها را درخواست ننموده است (بمادهٔ ۸ مقاوله‌نامه حاضر مراجعه شود) از روز وصول بدفتر مقصد تا مدت یکماه باختیارگیرنده درحالت توقیف میماند پس‌ازانقضای مدت مزبور بدون اینکه قبلا راجع بعدم تحویل اطلاعی بفرستنده داده شود امانات بدفتر مبداء عودت می‌یابند .

درصورت عودت یك‌امانت حقوق ذیل ازفرستنده مأخوذ میشود . حق‌حمل در

موقع ارجاع لدی‌الاقتضاء حقوق انبارداری و تجدید ارسال وهمچنین حقوق (خارج کردن ازگمرك)

مادهٔ یازدهم - حقوق گمرکی که بامانات مرجوعه بدفتر مبداء و یا امانات مرسوله بممالك ثالث تعلق میگیرد چه‌در ایران وچه‌در اتحادجماهیر شوروی‌سوسیالیستی باطل خواهند شد .

مادهٔ دوازدهم - ۱ - حق‌حمل‌امانات پستی‌بطور ترانزیت بری‌ازاینقرار است :

۱ - بمنفعت اداره ایران: برطبق تعرفه‌ها ونظامنامه‌های داخلیش .

۲ - بمنفعت اداره اتحاد جماهیر شوروی، سوسیالیستی بجهت‌هر امانت تا پنج کیلوگرم وزن :

الف- چهارفرانك‌درموقعی که‌از یکی‌ازقسمتهای‌اروپائی یا آسیائی اتحادجماهیر شوروی سوسیالستی حمل‌شوند .

ب - ۶ فرانك درموقعیکه ازهر دوقسمت‌اروپائی وآسیائی‌اتحادجماهیرشوروی سوسیالیستی حمل شوند .

تبصره - معهذا درصورت حمل‌امانات از طریق سیبریه‌حق مزبور به ۸ فرانك بالغ‌میشود .

۲ - حق‌حمل بجهت‌ترانزیت بحری‌امانات پستی‌که‌ازطریق دریای خزر ارسال میشوند اکثراً ۵۰ سانتیم برای هرامانت است .

مادهٔ سیزدهم - حقوق امانات پستی‌هوائی محموله بطور ترانزیت از خطوط داخلی ممالك متعاهد واز ماوراء سرحد از خطوطیکه ممالك دیگر را بهم مربوط مینماید وآن‌ممالك با ممالك متعاهد مبادله امانات پستی دارند مطابق‌ارقامی که‌توسط دفتر بین‌المللی برن انتشار مییابد تأدیه خواهدگردید .

مادهٔ چهاردهم - حق بیمه بجهت امانات باقیمت اظهار شده‌که‌بطور ترانزیت

ازخاکهای طرفین متعاهد حمل میشوند عبارتست از ۵ سانتیم درهر ۳۰۰ فرانك قیمت اظهارشده بنفع‌مملکت ترانزیتی ازبابت‌حمل ونقل بری و۱۰ سانتیم از بابت حمل و نقل بحری .

مادهٔ پانزدهم – چنانچه لفاف یك امانت پستی ترانزیتی درضمن‌حمل ونقل خراب شود ونتوان‌آنرا بدون تجدید لفاف بنقاط مابعد فرستاد اداره واسطه حق دارد مخارج‌تجدید لفاف را جزء بدهی اداره مملکت مابعد محسوب دارد این‌مخارج‌باید ازگیرنده اخذ شود ومیزان‌آن نمیتواند از ۵۰ سانتیم تجاوز نماید – چنانچه امانت بدفتر مبداء عودت یابد مخارج مذکور از فرستنده مأخوذ خواهد شد ادارات طرفین متعاهد مختارند مقررات‌این ماده را در باب مبادله مستقیم امانات بین مملکتین نیز مجری دارند .

مادهٔ شانزدهم - ۱ – مبادله امانات ازطریق ارضی وبحری وهوائی چه بطور ترانزیت وهمچنین اسناد مربوطه‌بآن بایدبطور مکشوف (درکیسه‌های سرباز)دردفاتر مبادله انجام‌گیرد .

۲– برای ادارات طرفین متعاهد این حق محفوظ است که با موافقت یکدیگر طریقه مبادله امانات پستی وهمچنین اسناد مربوطه به‌آنرا تغییر بدهند .

مادهٔهفدهم– بضمیمه هرامانت متبادله باید یك ورقه ارسال وچند اظهارنامهٔ گمرکی‌که از طرف فرستنده بخط فرانسه وروی آنها اطلاعات لازمه قید شده باشد ارسال‌گردد . یك نسخه از این اظهارنامه‌ها باختیار مملکت ترانزیت گذارده میشود عدهٔ اظهارنامه‌های گمرکی باموافقت یکدیگر از طرف ادارات ممالك متعاهد معین میشوند .

مادهٔهیجدهم–امانات‌پستی حاوی‌اشیاء ممنوعةالورود یااشیائیکه ترانزیتشان

قدغن‌است درصورتیکه محتویاتشان بطورمنظم دراظهارنامه‌های گمرکی قید شده باشد توقیف نمیشود بلکه بدفترمبداء عودت داده‌میشوند .

مادهٔ نوزدهم–۱– چنانچه درعرض راه‌تمام یاقسمتی از امانت مفقود یاضایع شود ویادستخوردگی پیدانماید فرستنده حق دارد غرامتی معادل میزان حقیقی فقدان ودستخوردگی یاتضییع دریافت داردمگر اینکه خسارت براثرخطا یاغفلت فرستنده‌ویا ذات‌اشیاء محموله حاصل شده‌باشداین‌غرامت درصورتیکه امانات معمولی‌باشند مطابق آنچه‌که در مقاوله‌نامه بین‌المللی امانات پستی معین شده تأدیه میشوند وبرای امانات باقیمت اظهارشده اکثراً معادل میزان قیمت‌اظهاری .

۲–غرامت در مملکتی‌که امانت درآنجا به‌پست تسلیم شده مطابق مبلغی‌که در بندسوم مادهٔ۴ مقاوله‌نامه حاضرپیش‌بینی شده بپول مملکت مذکور تأدیه میگردد .

۳–موقعیکه غرامت از طرف اداره یك مملکت بحساب مملکت دیگر تأدیه شده‌باشد اداره‌اخیرباید میزان تأدیه شده را به‌پول مملکتی‌که پرداخت نموده منتها در ظرف مدت‌دوماه پس‌ازروز اعلام پرداخت باداره اولی مسترددارد .

۴–ادارات طرفین متعاهد مسئولیت فقدان ودستخوردگی یاتضییع امانات پستی راکه درنتیجه فورس‌ماژر حاصل شده‌باشد بعهده نمیگیرند .

مادهٔ بیستم – محاسبه راجع بمبادله مستقیم وترانزیتی هرماهه بتوسط هریك از ادارات مطابق مقررات نظامنامه مقاوله‌نامه بین‌المللی مربوط به امانات پستی بعمل میآید .

صورت محاسبات بااسناد مربوطه بآن درصورت امکان درظرف یك‌ماه والااکثراً در ظرف شش‌هفته پس‌از انقضای ماهی‌که مربوط بآن میباشد برای اداره طرف متعاهد ارسال میشود محاسبات مزبورباید مورددقت ورسیدگی واقع شده وپس‌ازروز وصولشان درظرف یکماه مرجوع شود .

۲ـنتایج محاسباتی‌که ماهانه تشکیل وازطرف ادارات طرفین متعاهد پذیرفته میشوند ازطرف اداره طلبکار درحساب‌کل‌که هرسه ماهه تشکیل میشود منظورومیزان آن‌درظرف یکماه پس‌ازتاریخ دریافت حساب‌کل تأدیه میگردد چنانچه تأدیه‌میزان بدهی درمدت مذکور درفوق بعمل نیایدبرمبالغ‌مدیونی سالی ۷درصد ربح‌بنفع اداره طلبکار ازتاریخ روزانقضای مدت مزبورتعلق میگیرد .

معهذا تأدیه بدهی باید منتهی پس‌از انقضای دو ماه از تاریخ مذکور در فوق بعمل آید .

۳ـمیزان بدهی‌که از موازنه محاسبات مزبور بدست میآید بتوسط بانکهائی که در پایتخت مملکت طلبکار دایرند بپول این مملکت و یا برحسب تقاضای اداره طلبکار پس‌ازحصول موافقت بین دواداره بپول مملکت دیگری تأدیه میشوند .

۴ـمخارج احتمالی مربوط بتأدیه بدهی بعهده اداره بدهکار است .

مادهٔ بیست و یکمـ فرانکی‌که در این مقاوله‌نامه ذکر شده مطابق مادهٔ ۲۹ قرارداد پستی عمومی فرانك طلا است .

مادهٔ بیست ودوم ـ طرز مبادله مستقیم‌امانات‌پستی‌معمولی‌یا باقیمت‌اظهارشده بین طرفین متعـاهد وهمچنین بطور ترانزیت ازکشور آنهـا درآن قسمتی‌که دراین مقاوله‌نـامه پیش بینی نشده یـا اینکه بامقررات آن مباینتی ندارد برطبق مقررات مقاوله‌نامه بین‌المللی‌مربوط بمبادله‌امانات‌پستی وپروتکل و نظامنامه‌اجرای مقاوله‌نامه مذکور بعمل میآید .

مادهٔ بیست‌وسوم ـ مقاوله‌نامه حاضر بزبان فرانسه تحریر شده .

مادهٔ بیست‌وچهارم ـ مقاوله‌نامه حاضر بوسیله مبادلهٔ اسناد تصدیق از طرفین تصدیق میشود .

مبادله اسناد تصدیق وامضای پروتکل مربوطهٔ بآن منتها تااول نوامبر ۱۹۲۹

درمسکو بعمل خواهد آمد مقررات مقاوله‌نامه حاضر از تاریخ مبادلـه اسناد تصدیق بموقع اجراگذارده خواهد شد .

مادهٔ بیست و پنجم -- مقاوله‌نامه حاضر برای مدت یکسال بین‌طرفین متعاهد منعقد میشود وچنانچه سه‌ماه قبل ازانقضای مدت مزبور هیچ‌یك ازطرفین متعاهدقصد خود را مبنی برفسخ مقاوله‌نامه بطرف دیگر اعلام ننموده باشد خود بخود تمدید میگردد .

بنابر مراتب فوق نمایندگان مختار طرفین متعاهدین مقاوله‌نامه‌حاضررا امضاء وآنرابه‌امهار خویش ممهور نمودند.در مسکو درتـاریخ ۲ اوت ۱۹۲۹ دردو نسخه تدوین‌گردید .

محل امضاء ومهر ــ رحیم ارجمند محل امضاء ومهر ــ هیرشفلد

پروتکل اضافی مقاوله‌نامه

راجع بمبادله امانات پستی بین ایران واتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی

مادهٔ۱ ــ مبـادله امانات پستی چه مستقیم وچه بطور ترانزیت تااخطار جدید بین‌دفاتر مبادله ذیل بعمل خواهد آمد :

بادکوبه -- پهلوی‌وبالعکس.

جلفای ایران -- جلفای شوروی وبالعکس .

هودان -- باجگیران وبالعکس .

این مبادله بوسائلی‌که بجهت مبادله مراسلات پستی بکاربرده میشود بـامراعات مدت‌آن بعمل میآید .

ادارات طرفین متعاهد این اختیار رادارندکه باموافقت یکدیگر صورت دفاتر مبادله مذکوره درماده حاضر راتغییر بدهند .

مادهٔ۲ ـ بطورکلی معادل حقوقی‌که از بـابت امانات پستی اخذ میشوند تمبر پستی درروی اوراق ارسال الصاق میگردند .

معهذا این‌حق برای هریك ازادارات طرفین متعاهد محفوظ است‌که در مواقع مقتضی ازبابت حقوق امانات وجه نقد دریافت نموده وتمبر الصاق ننماید .

نظر بمراتب فوق نمایندگان مختار طرفین متعاهدین پروتکل اضافی حاضررا امضاء وبه‌امهارخویش ممهور نمودند .

درمسکو درتاریخ ۲ اوت ۱۹۲۹ دردو نسخه تدوین شد .

محل امضاء ومهر ـ رحیم ارجمند　　　محل امضاء ومهر ـ هیرشفلد

اجازه مبادله مقاوله نامه امانات پستی منعقده بین‌ایران واتحاد جماهیر شوروی بشرح فوق درجلسهٔ ۱۱ مهرماه ۱۳۰۸ داده شده است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ مبادله قرارداد موقتی منعقده بین دولتین ایران و بلژیك

مصوب ۲۰ دیماه ۱۳۰۷

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی‌قرارداد موقتی دولتین ایران وبلژیك راکه درتاریخ ۲۵ اردیبهشت ۱۳۰۷ بامضاء رسیده تصویب واجازه نسخ صحه شدهٔ آنـرا بدولت میدهد .

این قانون که‌مشتمل بریك ماده ومتن قرارداد ضمیـمه است در جلسهٔ بیستم دیماه یکهزاروسیصدو هفت‌شمسی بتصویب مجلس‌شورای‌ملی‌رسید.

رئیس مجلس‌شورای ملی ـ دادگر

قرارداد موقتی بین‌دولتین‌ایران‌و بلژیك

اعلیحضرت همایون شاهنشاه‌ایران واعلیحضرت پادشا بلژیك که هردوصمیمانه

مایل هستند دراسرع اوقات ممکنه مذاکراتی‌را که‌فعلا راجع بانعقاد عهدنامه مودت وقرارداد اقامت وقونسولی‌وگمرکی و تجارتی بین‌دولتین آنها جریان دارد بانجام برسانند تصمیم نمودند که‌عجالتاً روابط خودشان‌را برروی اساس یك قرارداد موقتی استوار نمایند وبرای این مقصود اختیارداران خودرا تعیین نمودند :

ازطرف اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران جناب فتح‌الله‌خان پاکروان کفیل وزارت امورخارجه .

ازطرف اعلیحضرت پادشاه بلژیك جناب مسیوموریس کوولیه وزیر مختار و ایلچی مخصوص درایران .

مشارالیهما پس ازمبادله اختیار نامه‌های خود که آنهارا صحیح ومعتبر یافتند درمقررات ذیل موافقت حاصل نمودند .

مادهٔ اول ـ هیئت نمایندگی سیاسی هریك از طرفین معظمین متعاهدین در خاك طرف متعاهد دیگر بشرط معامله متقابله ازامتیازات ومعافیت هائی‌که‌بموجب حقوق عمومی بین‌المللی مقرراست بهره‌مند خواهندگردید .

نمایندگان قونسولی هریك ازطرفین معظمین متعاهدین درخاك طرف متعاهد دیگرکه موافق ترتیب دارای (اگزکواتر) باشند میتوانند درنقاطیکه تاکنون‌مجاز باقامت بوده‌اند توقف نمایند .

نمایندگان مزبور ازمزایای افتخاری ومعافیت‌های شخصی قضائی و مالیاتی که بموجب حقوق بین‌المللی مقرراست بشرط معامله متقابله کامله بهره‌مند خواهند گردید .

مادهٔ دوم ـ ازتاریخ ۱۰ مه ۱۹۲۸ اتباع ایران‌درخاك‌اتحاد بلژیك‌ولوکزامبورك وهمچنین اتباع بلژیك ولوکزامبورك درایران برطبق قواعد ورسوم حقوق عمومی

بین‌المللی و برروی اساس معامله متقابله کامله پذیرفته شده ومطابق قواعد و رسوم مزبور باآنها رفتارخواهدشد .

اتباع هریك ازدولتین راجع بشخص واموال وحقوق ومنافع خود ازحمایت قوانین ومصادر امور مملکتی بنحو اکمل بهره‌مند گردیده ونسبت بآنها از هر حیث همان رفتاری میشودکه‌بطورکلی‌درباره اتباع داخله معمول میگردد بدون‌اینکه‌اتباع مزبوربتوانندمعامله‌ای‌را که فقط مختص اتباع داخله‌میباشد وکلیهٔ اتباع خارجه ازآن مستثنی هستند درباره خود تقاضا نمایند راجع باحوال شخصیه اتباع‌هریك ازطرفین معظمین متعاهدین درخاك طرف متعاهد دیگر تابع مقررات قوانین دولت‌متبوعه خود میباشند .

راجع باموال غیرمنقول‌وحقوق مربوطه بآن موافقت حاصل‌است‌واتباع بلژیك ولوکزامبورك درخاك‌ایران فقط‌مجازمیباشند اموال غیر منقوله‌ای‌که برای‌سکونت‌و تجارت وصنعت آنها لازم‌باشد تحصیل یااشغال ویا تصرف نمایند اتباع هریك از طرفین معظمین متعاهدین درخاك طرف‌متعاهد دیگر مخصوصا ازهرگونه‌الزام‌شخصی یابیگاری یاتحمیلات نظامی‌وهمچنین ازادای هرقسم مزایای ملی وقرضه‌های‌اجباری ومالیاتهای استثنائی که بواسطه احتیاجات نظامی تحمیل‌شده باشد معاف میباشند و مصادرات منصفانه جبران خواهد شد .

شرکت‌های تجارتی‌که مرکز آنها درخاك یکی از طرفین متعاهدین بوده و در آنجا برطبق قوانین جاریه آن مملکت تشکیل شده باشد هویت و اهلیت حقوقی‌آنها درخاك طرف متعاهد دیگر شناخته خواهد شد و میتوانند درآنجا بشرط موافقت با قوانین محلی مستقر شده و بهرنوع تجارتی‌که بموجب این قرارداد بهاتباع مملکت متبوعه آن شرکتها اجازه داده شده اشتغال ورزند معهذا به استناد این حق‌شرکتهای مزبوره اجازهٔ آن تجارتی راندارند که حق اشتغال اتباع دولت متبوعه آنها به‌تجارت

مزبوره فقط بسبب منافعی است کدمشارالیهم بارعایت قوانین محلی درشرکتهای‌داخلی دارند و همچنین آن شرکتها نمیتوانند استفاده از حقوقی را که مختص شرکتهای داخلی است وکلیهٔ شرکتهای خارجی از آن‌مستثنی هستند دعوی نمایند .

مادهٔسوم — طرفین متعاهدین بااستقرار روابط خود برروی اساس استقلال گمرکی موافقت مینمایند که محصولات ارضی یاصنعتی ایران درموقع و رود بخاك اتحاد بلژیك ولوکزامبورك و محصولات‌ارضی یاصنعتی‌خاك اتحادبلژیك ولوکزامبورك در موقع ورود بایران تابع مقررات قانون اساسی‌گمرکی مملکت ورود باشد .

نظر باینکه متیوان امیدوار بودکه مدت یك سال برای انعقاد عهدنامه مودت وقرارداد اقامت و قونسولی و تجارت و گمرکی‌که فعلا مذاکرات آنها جریان دارد کافی خواهد بود .

طرفین متعاهدین موافقت مینمایند که متقابلتاً تادهم مه۱۹۲۹ بیکدیگر حق استفاده از تعرفه حداقل خود را بدهند ونیزموافقت حاصل استکه طرفین متعاهدین درعین اینکه آزادی کامل خود را محفوظ میدارند که هرموقعی خواسته‌باشند تعرفه مستقل خود را تغییر بدهند موافقت مینمایند که چنانچه درحد اقل تعرفه گمرگی آنها بهر نحوکه باشد تخفیف کلی یا جزئی داده شود هریك از طرفین متعهد باشند طرف متعاهد دیگــر را از تخفیفات مــزبوره درظرف مدت این قــرارداد مــوقتی بهره مندسازند .

مادهٔ چهارم — این‌قرارداد موقتی بتصویب خواهد رسید ونسخ مصوبه آن‌هر چذزودتر درطهران مبادله خواهد شد و تادهم مه ۱۹۲۹ مجرا خواهد بودبدیهی است که برای ایران نظر بمقررات قانون ۱۳ اردیبهشت ۱۳۰۷ (۳ مه۱۹۲۸) مادهٔ ۳ راجع بمقررات تعرفه گمرکـی محتاج بتقدیم بمجلس شورای‌ملـی برای تصویب نخواهد بود .

بنا بمراتب فوق اختیارداران طرفین اینقرارداد را امضاء و بمهر خود ممهور نمودند

طهران ۱۵ مه ۱۹۲۸ ـ ۲۵ اردیبهشت ۱۳۰۷

امضا پاك روان ـ امضا کوولیه

اجازه مبادله قرارداد موقتی منعقده بین دولتین ایران و بلژیك درجلسه بیستم دیماه یکهزاروسیصد وهفت‌شمسی داده شده‌است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازه مبادله عهدنامه مودت منعقده بین دولتین ایران و بلژیك

مصوب ۶ تیر ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای‌ملی عهدنامه مودت بین دولتین ایران و بلژیك راکه مشتمل برششماده و یك پروتکل اختتامیه است و در تاریخ دوم خرداد ماه ۱۳۰۸ بامضاء رسیده است تصویب و اجازه مبادله نسخ صحه شدهٔ آنرا بدولت میدهد .

این قانون‌که مشتمل بریك ماده و متن‌عهدنامه ضمیمه است درجلسه ششم تیرماه یکهزارو سیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ دادگر

❁ ❁ ❁

عهدنامه مودت بین‌دولتین ایران و بلژیك

اعلیحضرت شاهنشاه ایران و اعلیحضرت پادشاه بلژیك نظر باینکه مایل هستند روابط مودت دیرینه راکه خوشبختانه بین دولتین ایران و بلژیك موجوداست تشیید نمایند تصمیم به انعقاد عهدنامه مودت نموده وبرای این مقصود اختیارداران خود را تعیین نمودند .

اعلیحضرت شاهنشاه‌ایران: جناب مستطاب‌اجل‌آقای میرزامحمدعلیخان فرزین کفیل وزارت‌امورخارجه .

اعلیحضرت پادشاه بلژیك : جناب مسیو کوولیه وزیر مختار بلژیك در ایران .
مشارالیهما پس از مبادله اختیارنامه‌های خود که در کمال صحت و اعتبار بود در مواد ذیل موافقت نمودند .

مادهٔ۱ – بین دولتین متعاهدتین و اتباع مملکتین صلح دائم و دوستی ثابت برقرار خواهد بود .

مادهٔ۲ – دولتین متعاهدتین موافقت دارند که روابط سیاسی و قنسولی خود را برطبق اصول عمومی و معمول حقوق بین المللی تنظیم نمایند و نیز موافقت دارند که نمایندگان سیاسی و قنسولی هریك ازطرفین متعاهدین در خاك طرف متعاهد دیگر بشرط معامله متقابله از معامله‌ای که بموجب حقوق عمومی بین المللی مقرر و بهیچوجه مادون رفتار معموله نسبت بنمایندگان سیاسی و قنسولی دولت کاملة الوداد نخواهد بود بهره‌مند شوند .

مادهٔ۳ – هریك ازطرفین متعاهدین حق دارند که نمایندگان قنسولی خود را در خاك طرف دیگر منصوب نمایند و محل توقف مأمورین مزبور در پای تخت و یا در شهرهای عمده خواهد بود که معمولا این قبیل مأمورین خارجه پذیرفته میشوند و آنها نمیتوانند قبل از اینکه موافق ترتیب و قواعد معموله حقوق عمومی بین‌المللی اگزگواتر تحصیل کرده باشند اشتغال بمأموریت خود ورزند .

مادهٔ۴- هریك ازدولتین متعاهدتین موافقت مینمایند که روابط تجارتی و قنسولی و گمرکی و بحرپیمائی و پذیرفتن قنسولهای دولت متعاهد دیگر و همچنین شرائط پذیرفتن و توقف اتباع دولت مشارالیها را در خاك خود بوسیله قراردادهائیکه مطابق اصول و معمول حقوق عمومی بین‌المللی و بر روی اصل مساوات و معامله متقابله کامل منعقد خواهند نمود ترتیب بدهند .

مادهٔ۵ – دولتین متعاهدتین موافقت دارند کلیه اختلافاتی را که بین آنها در

موضوع اجرا یا تفسیر مقررات کلیه عهود و قراردادهائی که منعقد شده یادرآتیه منعقد گردد و منجمله راجع به همین عهدنامه بظهور برسد و بطریق دوستانه ازمجرای عادی سیاسی در مدت متناسبی تسویه نشود بحکمیت رجوع نمایند ـ این ترتیب درصورت لزوم اساساً برای تشخیص این مسئله که آیا اختلاف مربوط بتفسیر یا راجع به اجرای عهود وقراردادهای مذکوره میباشد نیزاعمال خواهد گردید ـ حکم محکمه حکمیت برای طرفین الزام آور است .

برای هرقضیه متنازع فیهامحکمه حکمیت بنا بتقاضای یکی‌ازدولتین متعاهدتین وبترتیب ذیل تشکیل خواهد یافت .

هریك از دولتین متعاهدتین در ظرف سه مـاه از تاریخ تسلیم تقاضانامه حکم خود راکه ممکن‌است از اتباع مملکت ثالثی‌هم انتخاب گردد خواهند نمود ـ چنانچه درانقضاء مدت سه ماه مزبوردولت مدعی‌علیها تعیین‌حکم ننماید رئیس دیوان داوری بین‌المللی بنابتقاضای دولت مدعی ازبین اتباع دولت مدعی‌علیها یا اتباع دولت ثالثی انتخاب‌حکم خواهد نمود و در ظرف مدت دو ماه بعدازآن دولتین‌در باب‌شرائط قرار نامهٔ حکمیت که‌عبارت از ارجاع اختلاف بمحکمه حکمیت‌وتعیین‌صلاحیت‌آن‌واقامه مسائل مختلف‌فیها وتعیین طرز عمل محکمه برای نیل بحل اختلاف باشد توافق نظر حاصل خواهند نمود وچنانچه مدت دو ماه مذکور منقضی ودولتین در باب قرارنامه حکمیت موافقت حاصل نکردند تهیه واتمام آن بتقاضای دولت مدعی بخود محکمه رجوع خواهدگردید .

وچنانچه‌حکمین‌درظرف‌مدت دوماه ازتاریخی که‌این‌کار بعهدهٔ محکمه‌حکمیت رجوع شده موفق بهاتمام قرارنامه حکمیت‌نشوند ویاحکمین درمدت متناسبی که‌باید درنظامنامه طرزعمل‌حکمین‌معین شده باشد بتسویه اختلاف‌نائل نشوند دولتین‌یکنفر از اتباع دولت‌ثالثی رابعنوان حکم‌ثالث انتخاب خواهندنمود .

چنانچه دولتین درظرف مدت دوماه از تاریخ تقاضای تعیین حکم ثالث راجع بانتخاب او موافقت حاصل ننمایند دولتین مذکورتین مشترکا یا درصورتی که در ظرف مدت دو ماه بعدازآن‌هم تقاضای مشترکی ازطرف آنها بعمل نیاید هر یك از آنهاکه زودتراقدام کندازرئیس دیوان‌داوری بین‌المللی تقاضا خواهدنمود حکم ثالث رااز اتباع دول ثالثی انتخاب نمایند. باموافقت طرفین ممکن‌است صورتی ازممالك ثالثی که‌رئیس دیوان داوری بین‌المللی بایدحکم ثالث‌را منحصراً ازآنهاانتخاب نمایدبمشارالیه تسلیم گردد .

طرفین میتوانندراجع به شخص حکم ثالث قبلا برای مدت معینی قراری بین خودبدهند .

هرگاه تعیین یکنفرحکم ثالث لازم‌گرددو بین‌دولتین‌متعاهدتین‌راجع برویه‌ای که باید بعدازتعیین حکم مزبور تعقیب شود قراری داده نشده باشد حکم‌ثالث بادوحکم اولی تشکیل محکمه حکمیت داده وطرزعمل خودشان را معلوم نموده اختلافات را تسویه خواهندنمود .

کلیه تصمیمات محکمه‌حکمیت باکثریت آراء اتخاذ میشود .

راجع به‌اختلافات دیگر غیرازآنچه مربوط باجرا یا تفسیرعهود ویا قراردادها بوده وبطور رضایت‌بخشی ازطریق عادی سیاسی تسویه نشود طرفین متعاهدین موافقت دارندکه جز بوسائل مسالمت‌آمیز توسل ننمایند ودر هرمورد بخصوص‌در ضمن رعایت تعهداتی‌که ازعضویت‌خود درجامعه ملل دارند بوسیله قرارنامه مخصوص طریقی را که مناسب میدانند اتخاذخواهندنمود بعلاوه طرفین‌متعاهدین موافقت دارندکه‌چنانچه هردو بقرارداد عمومی حکمیت مورخه ۲۶ سپتامبر ۱۹۲۸ یا پروتکل مربوطه بصلاحیت اجباری دیوان داوری بین‌المللی مورخه ۱۶ دسامبر ۱۹۲۰ ملحق شوند مقررات قراردادهای مزبوره را میتوانند با وجود مقررات این ماده بموقع اجرا بگذارند .

مادهٔ۶ – پس‌از تصویب این‌عهدنامه مبادله نسخ مصوبه آن در اسرع اوقات در طهران بعمل خواهد آمد و ۱۵ روز بعد از مبادله نسخ مصوبه بموقع اجرا گذاشته میشود .

بنا بمراتب مذکورفوق اختیارداران طرفین این‌عهدنامه را امضاء وبمهر خود ممهور نمودند ـ طهران ـ۲ خرداد ۱۳۰۸ ـ ۲۳ مه ۱۹۲۹ .

امضاء محمدعلی‌فرزین امضاء موریس کوولیه

پروتکل اختتامیه

در موقع امضاء عهد نامه مودت منعقده امروز بین دولتین ایران وبلژیك اختیارداران‌طرفین اظهارذیل راکه جزو لایتجزای این‌عهدنامه می‌باشد نمودند :

دولتین ایران وبلژیك این‌حق‌را برای خود محفوظ میدارند که مقررات ماده پنج عهدنامه مودت‌را بعدازانقضای مدت‌ده‌سال از تاریخ مبادله نسخ مصوبه‌این عهدنامه مجدداً تحت‌رسیدگی درآورند ـ طهران ۲خرداد ۱۳۰۸ ـ ۲۳ مه ۱۹۲۹

امضاء محمدعلی فرزین امضاء موریس‌کوولیه

اجازه مبادله عهدنامه مودت منعقده بین دولتین ایران و بلژیك بشرح فوق در جلسه ۶ تیرماه ۱۳۰۸ داده شده است . رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازه‌مبادله قرارداداقامت منعقده‌بین‌دولتین‌ایران و بلژیك

مصوب۶ تیرماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده – مجلس شورای ملی قرارداد اقامت دولتین ایران و بلژیك را مشتمل برسیزده ماده‌که در تاریخ نوزدهم اردیبهشت ماه ۱۳۰۸ بامضاء رسیده تصویب و اجازه مبادله نسخ صحه شده آنرا بدولت میدهد .

این‌قانون که مشتمل بریك ماده و متن قرارداد ضمیمه است درجلسه ششم تیرماه یکهزار و سیصد و هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

۞ ✳ ۞

قرارداد اقامت بین‌دولتین ایران و بلژیك

اعلیحضرت شاهنشاه‌ایران ازیك‌طرف واعلیحضرت‌پادشاه بلژیك‌ازطرف دیگر.

نظر باینکه مایلند شرایط اقامت اتباع ایران را در بلژیك و اتباع بلژیك را در ایران معین نمایند تصمیم بانعقاد قرارداد اقامت نموده و نمایندگان خود را تعیین نمودند .

اعلیحضرت شاهنشاه ایران : جناب مستطاب اجل میرزا محمد علیخان فرزین کفیل وزارت امورخارجه .

اعلیحضرت پادشاه‌بلژیك: جناب مسیوموریس کوولیه‌وزیرمختاروایلچی‌مخصوص دولت‌بلژیك درایران .

مشارالیهما پس ازمبادلداختیارنامه‌های خودکه درکمال صحت و اعتبار بوده در مواد ذیل موافقت حاصل نمودند :

مادهٔ اول ـ اتباع‌هریك‌ازطرفین‌متعاهدین در خاك طرف متعاهد دیگر راجع بشخص واموالشان برطبق حقوق عمومی بین‌المللی پذیرفته شده ومطابق همان ترتیب باآنهارفتارخواهد شد .

اتباع مزبوره ازحمایت قوانین ومصادرامور مملکتی‌نسبت بخود واموال وحقوق ومنافعشان دائماً بهره‌مند بوده ومیتوانند در خاك طرف متعاهد دیگرداخل شده و از آن خارج ودر آن مسافرت وتوقف و اقامت نمایند بشرط آنکه از قوانین و نظامات جاریه در آن مملکت متابعت نمایند .

معهذا مقررات مذکوره فوق بنظاماتی که راجع بتذکره مجری است ویا درآتیه مجری خواهد شد و همچنین بحق هیچیك ازطرفین متعاهدین لطمه وارد نمیسازدکه درهرموقع تصمیماتی برای تنظیم یا منع مهاجرت در خاك خود باتعیین شرایطی‌که بموجب آن‌کارگران خارجی بطورعموم حالا یا در آتیه بتوانند بحرفه‌ای‌اشتغال ورزند اتخاذنمایند مشروط باینکه تصمیمات مزبوره درحکم تبعیضی نباشدکه مخصوصاً متوجه اتباع طرف متعاهد دیگر باشد .

مادۀدوم–هریك‌ازطرفین متعاهدین این حق را برای خود محفوظ میداردکه اتباع طرف متعاهد دیگررا انفراداً خواه دراثر تصمیم قانونی خواه بموجب قوانین و نظامات مربوطه بنظمیه خواه بجهات امنیت داخلی ویاخارجی مملکت‌که خودیگانه مشخص آنست اخراج نماید .

اخراج بترتیباتی‌که مطابق حفظ‌الصحه و نوع پرستی باشدصورت خواهدگرفت .

مادۀسوم–اتباع‌هریك‌از طرفین متعاهدین درخاك‌طرف متعاهد دیگر بامتابعت ازقوانین و نظامات مملکت متوقف فیهاحق دارند بهر تجارت وصنعت وحرفه ویاشغلی اشتغال ورزند باستثناء آنچه بموجب قوانین و نظامات فقط باتباع داخله منحصر ویا درآتیه انحصار خواهد یافت وباستثناء آنچه مشمول انحصار دولتی ویا امتیاز اعطائی از طرف دولت بوده و یا خواهد بود و باستثناء طوافی و هر قسم تجارت دوره‌گردی . اتباع مزبوره درخاك طرف‌متعاهد دیگرمشمول عوارض حقوقی یا مالیات بهرعنوانی که‌باشد زیادتر یاغیراز آنچه ازاتباع داخله در موارد متشابه مطالبه میشود نخواهند بودبدون اینکه‌ازاین حیث‌خللی بمقررات مادۀ(۸) این‌قرارداد واردآید .

معهذا مراتب فوق در موارد لازمه مانع از وصول عوارض « توقف» و عوارض راجعه باجرای مراسم مربوطه به‌نظمیه نخواهد بود وبدیهی است از این حیث اتباع

هریك از طرفین در خاك طرف متعاهد دیگر از رفتار اتباع دولت کاملةالوداد استفاده خواهندکرد .

مادهٔ چهارم-مساکن وکلیه اموال غیرمنقول‌که اتباع هریك ازطرفین‌متعاهدین درخاك طرف متعاهد دیگر کسب نموده یاتصرف ویااجاره نموده باشند مورد رسیدگی ونفتیش واقع‌نخواهد شدمگر بهمان شرایط وهمان مراسمی‌که بموجب قوانین واحکام ونظامات برای‌اتباع داخله مقرراست .

مادهٔ پنجم -اتباع هریك ازطرفین متعاهدین درخاك طرف متعاهد، دیگر در امورمربوطه بحمایت قانونی وقضائی خود واموالشان ازهمان رفتاری‌که نسبت باتباع داخله مبذول میگردد بهره‌مند خواهند شد .

علیهذا آزادانه وبسهولت بمحاکم دسترس داشته و میتوانند مانند اتباع داخله درعدلیه ترافع‌نمایند بشرط مراعات مقررات مربوطه بوجه‌الضمانه مخصوص‌خارجیها وارفاق قضائی مجانی‌که تابع مقررات محلی خواهد بود تاوقتیکه تکلیف تسویه‌این دو موضوع درقرارداد مخصوصی بین‌طرفین متعاهدین معلوم‌شود .

مادهٔ ششم - در امور مربوطه باحوال شخصیه محاکم هریك از طرفین متعاهدین نسبت باتباع طرف متعاهد دیگر قانون مملکت متبوعه آنها را اعمال خواهد نمود .

مادهٔ هفتم-اتباع هریك از طرفین متعاهدین حق خواهند داشت بامتابعت از قوانین ونظامات جاریه‌درخاك طرف‌متعاهد دیگر هرقسم حقوق واموال منقول ویاغیر منقول‌که تحصیل وفروش وانتقال ویاتصرف‌آن برای‌اتباع مملکت‌ثالثی بموجب‌قوانین ونظامات مملکت متوقف فیهامجاز ویادرآتیه مجاز خواهد بود تحصیل وتصرف نموده ویابمعرض فروش وانتقال درآورند .

مالکیت اتباع‌مزبوره رانسبت باموالشان نمیتوان سلب‌نمود ویاآنها راولوموقتاً

هم باشد ازاستفاده ازاموالشان بازداشت مگر بهمان شرایط ودرمقابل ادای غراماتی‌که درقوانین محلی برای اتباع داخله مقرر است .

مادهٔ هشتم- اتباع هریك از طرفین متعاهدین درخاك طرف متعاهد دیگر از هرخدمت نظامی وهرخدمت اجباری معاف‌میباشند جزخدمتی‌که برای دفاع از بلیات طبیعی مقررشود .

اتباع مزبوره درخاك طرف‌متعاهد دیگرازهرقرضه اجباری وهرمالیاتی‌که‌برای حوائج جنگ برقرارشود معاف میباشند ونمیتوان آنها را درموقع صلح وجنگ جز بمصادرات نظامی‌که قانوناً باتباع داخله تحمیل میشودملزم نمودآنهم بهمان اندازه‌و شرایطی‌که نسبت‌باتباع داخله معمول میگردد .

مادهٔ نهم- شرکت‌های صنعتی و یاتجارتی‌که برطبق قوانین یکی از طرفین متعاهدین تأسیس و مقر شرکتی آنها در خاك مملکت مشارالیها بوده و در آنجا قانوناً بتابعیت آن مملکت شناخته شده باشند هویت حقوقی و اهلیت آنها در خاك طرف‌متعاهد دیگر شناخته خواهد شد .

شرکت‌های مزبور میتوانند در خاك طرف متعاهد دیگر بشرط‌متابعت ازقوانین و مقررات جاریه آن مستقر شده و بهرتجارت یاصنعتی‌که برای اتباع مملکت‌متبوعه آنها مجاز است و برای همان قسم شرکتهای دولت کاملةالوداد نیز ممنوع نیست اشتغال ورزند .

در امر اموال منقوله وغیر منقوله درخاك طرف متعاهد دیگرهمان حقوقی را دارا خواهدبودکه بموجب مادهٔ هفتم باتباع دولت متبوعه آنها داده‌شده است .

در امر مالیات ازهمان ترتیبی‌که همان‌قسم شرکت‌های دولت‌کاملةالوداد دارند استفاده خواهندنمود .

ولی معهذا مسلم است مقررات این قرارداد بشرکتهای مزبور حق نمیدهد

مزایای مخصوصی را در حق خود دعوی نمایندکه در ایران بشرکتهائی که ترتیب عملیاتشان بموجب امتیازنامه‌های مخصوص معین شده اعطاگردیده است .

ازطرف دیگر شرکتهای هریك ازطرفین متعاهدین که شرائط عملیاتشان در خاك طرف متعاهد دیگر بموجب امتیازنامه‌های مخصوص تعیین‌شده حق نخواهند داشت راجع به موادی که در امتیاز نامه آنها پیش بینی شده مزایائیکه بموجب عهود و قراردادهای جاریه یا ناشیه از ترتیب معامله دولت کاملةالوداد اعطا میشود دعوی نمایند .

مادهٔدهم - به استناد قرارداد هیچیك ازطرفین نمیتوانند استفاده از مزایائی را که طرف‌متعاهد دیگر بمملکت ثالثی بموجب اتحاد اقتصادی داده ویا خواهدداد دعوی نمایند .

مادهٔ یازدهم - این قرارداد شامل مستملکات یا ممالك تحت‌قیمومیت طرفین متعاهدین نیست .

مادهٔ دوازدهم - این‌قرارداد برای تصویب بمجلس شورای ملی تقدیم خواهد شد ومبادله نسخ مصوبه هرچه زودتر درتهران بعمل خواهد آمد وپانزده‌روزبعدازاین مبادله بموقع اجراگذاشته میشود و تا مدت پنجسال مجرا خواهدبود ودر صورتی‌که ششماه قبل‌ازانقضاء مدت پنجسال مزبور فسخ نشود بطور ضمنی ادامه یافته و اعتبار آن ششماه بعدازآنکه یکی ازطرفین‌متعاهدین فسخ قرارداد را بطرف متعاهد دیگر اعلام نمود زائل میشود .

مادهٔ سیزدهم - این قرارداد بدونسخه نوشته‌شده‌است .

بنا بمراتب فوق اختیار داران طرفین متعاهدین این‌قرارداد را امضاء و بمهر خود ممهور نمودند .

تهران بتاریخ۹مه ۱۹۲۹-۱۹اردیبهشت ۱۳۰۸

امضاء : محمدعلی‌فرزین امضاء : موریس‌کوولیه

اجازه مبادله قرار داد اقامت منعقده بین دولتین ایران و بلژیك بشرح فوق‌در جلسه ۶ تیرماه ۱۳۰۸ داده شده است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازه‌مبادله‌قرارداد تجارت و بحر پیمائی منعقده بین دولتین ایران و اتحاد اقتصادی بلژیك و لوکزامبورك

مصوب ۶ تیرماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای‌ملی قرارداد تجارت و بحرپیمائی دولتین‌ایران واتحاداقتصادی بلژیك‌ولوکزامبورك‌مشتمل بردوازده‌ماده ویك پروتکل‌اختتامیه ویك مراسله متعاطیه راتصویب واجازه مبادله نسخ صحه شده آنرا بدولت میدهد .

این قانون‌که مشتمل بریك ماده ومتن قرارداد ضمیمه است درجلسه ششم تیرماه یکهزار وسیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

☆ ☆ ☆

قرارداد تجارت و بحر پیمائی بین دولتین ایران و اتحاد اقتصادی بلژیك و لوکزامبورك

اعلیحضرت شاهنشاه ایران ازیك طرف واعلیحضرت پادشاه بلژیك بنـام خود وبنام «گرانددوسن لوکزامبورك» ازطرف دیگر نظر باینکه مایلند مبادلات تجارتی راتشویق و روابط اقتصادی بین‌ایران و اتحاد اقتصادی بلژیك ولوکزامبورك را توسعه بدهند تصمیم بانعقاد قرارداد تجـارتی وبحر پیمائی نموده ونمایندگان مختار خودرا معین نمودند .

اعلیحضرت‌شاهنشاه‌ایران ـ جناب مستطاب اجل میرزا محمد علیخـان فرزین کفیل وزارت امور خارجه .

اعلیحضرت پادشاه بلژیك ـ جناب مسیو موریس‌کوولیه وزیر مختـار وایلچی مخصوص دولت بلژیك درایران .

مشارالیهما پس ازمبادله اختیارنامه های خودکه درکمال صحت واعتبار بود در مواد ذیل موافقت حاصل نمودند .

مادهٔ اول ـ ـ طرفین متعاهدین بااستقرار روابط خود برروی اصل استقلال گمرکی موافقت مینمایندکه به محصولات ارضی وصنعتی مملکت ایران درورود بخاك اتحاد اقتصادی بلژیك ولوکـزامبورك وبالعکس به محصولات ارضی و صنعتی اتحـاد اقتصادی بلژیك ولوکزامبورك درورود بایران هیچگونه حقوق وکوئفیسیان وعوارضی زیادتر یاغیر ازآنچه ازمحصولات متشابه مملکت ثالثی اخذ میشود ویاخواهد شدتعلق نخواهدگرفت .

بدیهی استکه چنانچه در موقعی یکی از طرفین متعاهدین یك یـا چند فقره ازحداقل حقوق تعرفه‌گمرکی خودرا تخفیف بدهد استفاده ازاین تخفیف بخودی خود شامل امتعه محصوله ویا مصنوعه درخاك طرف متعاهد دیگر نیز خواهد شد .

مادهٔ دوم ـ بمحصولاتی که ازخاك یکی ازطرفین متعاهدین بخاك‌طرف متعاهد دیگر صادر میشود حقوق یاعوارضی زیادتر یاغیر ازآنچه ازمحصولات متشابه صادره بخاك دولت‌کاملة الوداد اخذ میشودیا خواهد شد تعلق نخواهدگرفت .

مادهٔ سوم -- معامله‌کاملة الوداد شامل طریقه وصول حقوق ازواردات وصادرات و ترتیب انبـار داری و عوارض و مراسم گمرکی و عملیاتی‌که نسبت بامتعه و ارسال آنها درگمرك میشود اعم ازاینکه امتعه مزبور وارد یـا صادر یابطور ترانزیت حمل شود خواهد بود .

مادهٔ چهارم ـ محصولات ارضی وصنعتی هریك ازطرفین متعاهدین در خـاك طرف متعاهد دیگر درقسمت مالیاتهای داخلی ازهرقبیل‌که باشد ازرفتـاری‌که نسبت

بمحصولات متشابه مملکتی یا محصولات متشابه به دولت کاملة الوداد میشود و یا ممکن است درآتیه بشود بهره‌مند خواهند بود .

مادهٔ پنجم – طرفین متعاهدین موافقت دارند اصولا لاجنبه الزامی برای تصدیقنامه مبدأ قائل نشوند معهذا درصورتی که بعضی ازامتعه درموقع ورود بخاك یکی ازطرفین متعاهدین مشمول حقوق گمرکی مختلفی برحسب تفاوت مبدأ باشند ممکن است بطور استثناء تصدیقنامه مبدأ مطالبه شود تاامتعه وارده ازخاك طرف متعاهدیگر ازخفیفترین حقوق گمرکی بهره مند شود .

درموقعیکه تصدیقنامه مبدأ مطالبه شود طرفین متعاهدین موافقت دارند مقررات قرارداد بین‌المللی تسهیل مراسم گمرکی منعقده در ژنو مورخه سیم نوامبر ۱۹۲۳ را اعمال نمایند .

ماده‌پنجم (نمرهٔ۲)- طرفین متعاهدین تعهد می نمایند درروابط فیمابین مقررات ذیلرا ترتیب اثردهند :

۱- بقرارداد منعقده درژنو مورخه ۱۹۲۳ مربوط بتسهیل مراسم گمرکی .

۲- قرارداد و اساسنامه ترتیب بین‌المللی بنادر بحری که در ژنو در ۱۹۲۳ امضا شده .

۳-پروتکل مواد حکمیت منعقده درژنو مورخه ۱۹۲۳ راجع بقراردادهائی که درحقوق بین‌الملل برسم قراردادهای تجارتی شناخته میشود .

اعم از اینکه طرفین متعاهدین فقرات مذکوره در این ماده را تصویب نموده باشند یا خیر .

مادهٔ‌ششم- بین‌مملکتین متعاهدین متقابلا آزادی تجارت و بحرپیمائی برقرار خواهد بودو بدین طریق طرفین متعاهدین تعهد مینمایند درراه روابط تجارتی متقابله خودبوسیله هیچگونه ممنوعیت یا تحدیدی درواردات یاصادرات تولیدعائق ننمایند .

معهذا طرفین متعاهدین این حق را برای خود محفوظ میدارند که ممنوعیت‌ها وتحدیدات ذیل را بشرط آنکه نسبت بتمام ممالك یا ممالکی که در وضعیت متشابهی هستند اعمال شود برقرار نمایند :

۱ـ ممنوعیتها یا تحدیدات مربوطه بامنیت عمومی .

۲ـ ممنوعیتها یا تحدیداتی که بجهات اخلاقی یا نوع پروری ایجاب میشود .

۳ـ ممنوعیت‌ها و تحدیداتی که مربوط بتجارت اسلحه ومهمات وذخایر جنگی یادرمواقع استثنائی آنچه‌که بکارجنگ بخورد .

۴ـ ممنوعیتها یا تحدیداتی که برای حفظ‌الصحه عمومی یـا حفظ حیوانات یا نباتات درمقابل امراض وهوام‌وحشرات طفیلی موذیه برقرارشود .

۵ ـ ممنوعیتها یا تحدیدات صادراتی که منظور از آن حفظ ذخائر عتیقه و مستظرفه وتاریخی ملی باشد .

۶ـ ممنوعیتها یا تحدیدات‌شامل طلاو نقره ومسکوکات واسکناس واوراق‌بهادار.

۷ـ ممنوعیتها یا تحدیداتی که بموجب‌آن محصولات خارجی نیزمشمول رژیمی باشدکه درداخله مملکت راجع بتولید وتجارت وحمل‌ونقل ومصرف محصولات متشابه مملکتی برقرار است .

۸ـ ممنوعیتها یا تحدیدات معموله نسبت بمحصولاتی‌که تولید یاتجارت آنها در داخله مملکت موضوع انحصار دولتی یاانحصار واقعه درتحت نظارت دولت بوده ویا خواهد بود .

از طرف دیگر هیچیك از مواد این قرارداد بحق هیچیك از طرفین متعاهدین خللی‌وارد نمی‌سازدکه اقداماتی راجع بممنوعیت یاتحدید واردات ویا صادرات برای حفظ‌منافع حیاتی مملکت در مواقع فوق‌العاده وغیر طبیعی بنمایند چنانچه این قبیل اقدامات بعمل‌آید طوری اجراخواهد شدکه موجب تبعیض‌بلامجوز بضررطرف‌متعاهد

دیگر نباشد دوام اقدامات مزبور تا وقتی است که علل یا کیفیاتی که مسبب آنها بوده است باقی باشد .

ازطرف دیگر درصورتیکه طرفین متعاهدین قرارداد بین‌المللی رفع ممنوعیتها و تحدیدات صادرات و واردات ملحق شوند تعهد عدم ایجاد ممنوعیت‌ها و تحدیدات صادرات وواردات مذکوره دراین ماده شامل مواردی نخواهد شدکه بموجب قرارداد بین‌المللی مزبور مجاز است .

مادهٔهفتم - طرفین متعاهدین تعهد مینمایند متقابلا در خاك خود بشرط انجام مراسم قانونی حق‌انبار وآزادی ترانزیت اسباب ومال‌التجاره وهرقسم وکشتی ووسائط نقلیه وواگون راه‌آهن وسایر وسایل نقلیه را بیکدیگر بدهند وازاین حیث معامله‌ای‌راکه‌نسبت بدولت ثالثی‌می‌نمایند درحق یکدیگر تضمین‌کنند .

هرقبیل امتعه‌که از خاك گمرکی یکی ازطرفین متعاهدین عبور نماید از بابت انبار وترانزیت فقط‌حقوق وعوارضی راکه برای‌تکافوی مخارج اداری‌ونظارت لازم است خواهند پرداخت بدون اینکه ازاین حیث به‌عوارض مالیاتی مربوطه به معاملاتی که در مدت ترانزیت ویاانبار داری نسبت بمحصولات مزبوره میشود خللی وارد سازد .

ترانزیت امتعه ممکن‌است‌ممنوع‌شود .

۱- درموقع‌جنگ ودرهرموقع دیگر بنابملاحظه حفظ‌امنیت .

۲- بجهات صحی یابرای جلوگیری ازامراض‌حیوانی‌ونباتی .

مادهٔهشتم - عمال سیاری که از طرف دارالصنایع یا دارالتجاره‌های واقعه در خاك یکی ازطرفین متعاهدین نمایندگی دارند درخاك طرف متعاهد دیگر راجع بعملیات ومخصوصاً راجع بتسهیلات گمرکی که نسبت به‌مسطورجات

میشود ازهمان رفتاری که درمورد عمال سیار دولت کاملةالوداد مبذول می‌گردد بهره‌مند خواهند شد .

اتباع‌هریك ازطرفین متعاهدین که ببازارهای دیگری که برای تجارت می‌روند در خاك طرف متعاهد دیگر مشمول رفتاری مادون اتباع کاملة الوداد نخواهد شد .

مقررات فوق نظر باینکه شامل طوافی وتجارت دوره‌گردی نیست هریك از طرفین دراین قسمت آزادی خودرا محفوظ‌میدارد .

مادهٔ نهم- هریك از طرفین متعاهدین حق‌معامله کاملةالوداد را در امر کشتیهای تجارتی و محمولات‌آنها اعم از مالیات یاتسهیلات ویاهرچیزدیگری‌بطرف متعاهددیگر میدهد .

مادهٔ‌دهم ـ معاملهٔ متساوی باممکلت‌ثالث شامل مواردذیل‌نیست :

۱ـ مزایائیکه یکی‌ازطرفین متعاهدین در قسمت تجارت سرحدی به‌ممالك مجاور خود درمنطقه‌ای‌که ازطرفین سرحد ازپانزده‌کیلو متر نوعاً تجاوز ننماید داده ویا خواهدداد .

۲ـ مزایای خصوصی‌که در مورد اتحادگمرکی داده میشود .

مادهٔ یازدهم ـ این‌قرارداد هرچه زودتر برای تصویب بمجلس شورای ملی تقدیم خواهد شد ومبادله نسخ‌مصوبه در تهران بعمل خواهدآمد وپانزده روز بعداز مبادلهٔ اسناد تصویب بموقع اجرا گذاشته میشود و مدت آن پنج سال خواهدبود چنانچه ششماه قبل‌از انقضای این‌پنجسال فسخ نشود بطورضمنی ادامه یافته وتا ششماه بعد از تاریخی‌که یکی‌ازطرفین فسخ آنرا بطرف متعاهد دیگر اعلام‌نماید دارای اعتبارخواهد بود .

مادهٔ‌دوازدهم ـ این‌قرارداد بدونسخه نوشته شده‌است .

بنا بمراتب فوق اختیار داران طرفین این‌قرار داد راامضا وبمهر خود ممهور نمودند .　　تهران بتاریخ ۹ مه ۱۹۲۹ (۱۹ اردیبهشت ۱۳۰۸)

پروتکل اختتامیه

در موقع امضای قرارداد تجارت وبحرپیمائی منعقده امروز بین ایران واتحاد اقتصادی بلژیك ولوکزامبورك اختیارداران امضاء کننده ذیل این اظهارراکه جزء لاینجزای قرارداد میباشدنمودند .

طرفین متعاهدین موافقت دارند معامله دولت کاملةالودادمذکور درمادهٔ نهم شامل تسهیلاتیکه از قراردادهای خصوصی که‌هریك‌ازطرفین با دولت دیگری‌راجع بنظارت و تعیین حجم سفائن منعقد داشته نخواهد شد شناسائی متقابل‌تصدیقنامه‌های قابلیت سیرسفائن هرچه زودتر موضوع مقاوله‌نامه مخصوصی بین‌طرفین متعاهدین‌واقع خواهدشد .

(تهران بتاریخ ۹مه ۱۹۲۹ - ۱۹ اردیبهشت ۱۳۰۸)

امضاء محمدعلی فرزین

امضاء موریس‌کوولیه

✡ ✳ ✡

طهران بتاریخ ۹ مه ۱۹۲۹

مراسله کفیل وزارت‌امور خارجه‌بوزیر مختار بلژیك درطهران

آقای وزیرمختار ـ در موقع امضاء قرارداد تجارت وبحرپیمائی بین ایران و اتحاداقتصادی بلژیك ولوکزامبورك مورخه ۹ مه ۱۹۲۹ با نهایت احترام باستحضار خاطر محترم میرسانم‌که امتعه کنگوی بلژیك و قطعات «رواندا اوروندی» که تحت قیمومیت بلژیك است بشرط معامله متقابله در موقع ورود بایران از حداقل تعرفه گمرکی که شامل محصولات اتحاد اقتصادی بلژیك ولو کزامبورك است‌کما فی‌السابق بهره‌مند خواهندبود واین‌ترتیب خاتمه نخواهدیافت مگر اینکه ششماه قبل از وقت

این مسئله اخطار و یا اینکه این قرارداد فسخ شود . مراتب احترامات فائقه را تجدید مینماید . محمدعلی فرزین .

تهران ۹ مه ۱۹۲۹ (۱۹ اردیبهشت ۱۳۰۸)

جناب مستطاب اجل آقای فرزین کفیل وزارت امور خارجه ـ در مراسله مورخه ۹ مه جناب مستطاب اجل لطف فرموده تصمیم دولت ایران رادرباب اینکه محصولات کونگوی بلژیك و قطعات روآندا ـ اوروندی که تحت قیمومیت بلژیك می باشد از حداقل تعرفه گمرکی که دربارهٔ محصولات اتحاداقتصادی بلژیك ولوکزامبورك مجری می‌گردد بهره‌مند خواهندبود اطلاع داده بودند .

باکمال افتخار خاطر جناب مستطاب عالی را مستحضر میدارم که بعنوان معامله متقابله دولت پادشاهی بلژیك در موارد گمرکی راجع بمحصولات ایران صادره بمستملکات بلژیك ترتیبی‌راکه دربارهٔ دولت کاملة الوداد مجری میدارد مجری خواهد داشت وباین ترتیب خاتمهٔ داده نخواهدشد مگر اینکه شش‌ماه قبل‌از وقت اعلام فسخ آن بشود و یا قرارداد تجارتی و بحر پیمائی بین ایران واتحاد اقتصادی بلژیك و لوکزامبورك مورخه ۹مه ۱۹۲۹ فسخ شود . مراتب احترامات فائقه‌را تجدید مینماید .

امضاء کوولیه

اجازهٔ مبادله قرارداد تجارت و بحر پیمائی منعقده بین دولتین ایران واتحاد اقتصادی بلژیك ولوکزامبورك بشرح فوق درجلسهٔ ششم تیرماه ۱۳۰۸ داده شده‌است .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ مبادله عهدنامه مودت وقرارداد اقامت وقرارداد تجارتی وگمرکی وبحرپیمائی منعقده بین‌دولتین ایران وآلمان

مصوب ۲۷ فروردین‌ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی در جلسهٔ بیست و هفتم فروردین ماه

۱۳۰۸ عهدنامهٔ مودت مشتمل بر پنج ماده ویك پروتکل اختتامیه وقرارداد اقامت مشتمل بر ده ماده ویك پروتکل اختتامیه و همچنین قرارداد تجارتی وگمرکی و بحرپیمائی را مشتمل بر دوازده ماده و یك پروتکل اختتامیه و مراسله متعاطیه راجع به کشتیهای جنگی که همه در تاریخ ۲۸ بهمن ۱۳۰۷ بین دولت ایران و آلمان امضاء شده تصویب و اجازه مبادله نسخ صحه شده آنرا بدولت میدهد.

این قانون که مشتمل بریکماده و متن عهدنامه و قراردادهای منعقده است در جلسه بیست و هفتم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.　　رئیس مجلس‌شورای ملی ـ دادگر

* ✡ *

عهدنامه مودت‌بین‌دولتین ایران وآلمان

اعلیحضرت شاهنشاه ایران و رئیس مملکت آلمان نظر باینکه بتحکیم روابط دوستی قدیمی بین مملکتین مایل میباشند بانعقاد عهدنامه مودت تصمیم‌نموده و برای این مقصود اختیارداران خود را معین نمودند:

اعلیحضرت شاهنشاه ایران: جناب مستطاب اجل آقای میرزا محمدعلی‌خان فرزین کفیل وزارت امور خارجه.

رئیس مملکت آلمان: مسیوفریدریك ورنرگراف فن درشولنبورك وزیرمختار و ایلچی مخصوص آلمان درطهران.

مشارالیهما پس از مبادله اختیارنامه‌های خود که آنها را صحیح و معتبریافتند در مقررات ذیل موافقت حاصل نمودند.

مادهٔ اول ـ بین دولتین ایران و آلمان و اتباع مملکتین صلح خلل ناپذیر و دوستی صمیمانه دائمی برقرار خواهد بود.

مادهٔ دوم ـ دولتین متعاهدتین موافقت مینمایند که روابط سیاسی‌و قنسولی خود را برطبق اصول و معمول حقوق عمومی بین‌المللی ادامه دهند. نسبت به

نمایندگان سیاسی و قنسولی هریك از طرفین متعاهدین درخاك طرف متعاهد دیگر مطابق اصول و معمول حقوق عمومی بین‌المللی رفتار خواهد شد و در هر حال بشرط معامله متقابله رفتار مزبور نباید مادون معامله‌ای باشدکه نسبت به نمایندگان سیاسی و قونسولی دولت کاملة الوداد میشود .

مادهٔسوم – دولتین متعاهدتین موافقت مینمایندکه روابط قونسولی وتجارتی و گمرکی و بحرپیمائی بین مملکتین و نیز شرایط اقامت و توقف اتباع خود را در خاك یکدیگر بموجب قراردادهائی برطبق اصول و معمول حقوق عمومی بین‌المللی و برروی اساس تساوی کامل و معامله متقابله تنظیم نمایند .

مادهٔ چهارم – دولتین متعاهدتین موافقت مینمایند که کلیه اختلافاتی راکه بین آنها درموضوع اجراء یا تفسیر مقررات کلیه عهود و قراردادهای منعقده یاعهود و قرادادهائیکه منعقدگردد و از جمله راجع بهمین عهدنامه بظهور برسد و تصفیه دوستانه اختلافات مزبوره به وسائل سیاسی عادی درمدت مناسبی ممکن نگردد به حکمیت رجوع نمایند .

این ترتیب درصورت لزوم اساساً برای تشخیص این مسئله که آیا اختلاف مربوط به تفسیر یاراجع به اجرای عهود و قراردادهای مذکوره میباشد نیز اعمال خواهد گردید .

حکم محکمه حکمیت برای طرفین الزام آوراست .

برای هرقضیه متنازع فیها محکمه حکمیت برحسب تقاضای یکی از دولتین متعاهدتین و به‌ترتیب ذیل تشکیل خواهد یافت :

هریك از دولتین‌متعاهدتین درظرف سه‌ماه از تاریخ‌تسلیم تقاضانامه حکم‌خوددرا که ممکن است از اتباع‌مملکت‌ثالثی هم‌انتخاب گردد تعیین خواهد نمود .

هرگاه از تاریخ تسلیم تقاضانامه تاسه‌ماه‌بین دولتین راجع به مدتیکه درظرف

آن حکمین باید حکم خودرا صادر نمایند موافقت حاصل نگردد یا اینکه حکمین نتوانند قضیه متنازع فیها را درمدتی که برای آنها تعیین شده تسویه نمایند دولتین یکنفر ازاتباع دولت ثالثی رابعنوان حکم ثالث انتخاب خواهندکرد .

چنانچه دولتین درظرف دوماه ازتاریخ تقاضای تعیین حکم ثالث راجع‌بانتخاب اوموافقت حاصل ننمایند دولتین مذکورتین مشترکاً یادر صورتیکه در ظرف مدت دوماه بعد ازآن هم تقاضای مشترکی ازطرف آنها بعمل نیاید هریك ازآنهاکه زودتر اقدام‌کند ازرئیس دیوان داوری بین‌المللی لاهه تقاضا خواهد نمودکه حکم ثالث را ازاتباع دول ثالثی معین نماید .

باموافقت طرفین ممکن است صورتی ازممالك ثالثی‌که رئیس دیوان داوری بین‌المللی باید حکم ثالث‌را منحصراً از آنها انتخاب نماید بمشارالیه تسلیم‌گردد .

طرفین میتوانند راجع بشخص حکم ثالث برای مدت معینی قبلا قراری بین خود بدهند .

درصورتی‌که طرز عمل حکمین بموجب قرارداد مخصوصی بین دولتین مشخص نگردیده وقرارداد مزبور درموقع تعیین حکمین منعقد نشده بوسیله خود حکم‌ها مشخص خواهدگردید .

هرگاه تعیین یکنفرحکم ثالث‌لازم‌گردد وبین‌دولتین متعاهدتین راجع‌برویه‌ای که‌باید بعد ازتعیین حکم مزبور تعقیب شود قراری داده نشده باشد حکم ثالث بادو حکم اولی تشکیل محکمه حکمیت داده وطرزعمل خودشان را معلوم نموده‌اختلاف راتسویه خواهندکرد.

کلیه تصمیمات محکمه حکمیت باکثریت آراء اتخاذ خواهدگردید .

مادهٔ پنجم — این عهد نامه در دو نسخه اصلی بفارسی و آلمانی و فرانسه

تحریر میشود چنانچه راجع بتفسیر عهد نامه اختلافی بروز نماید متن فرانسه معتبر خواهد بود .

پس از تصویب این عهد نامه مبادله نسخ مصوبه در اسرع اوقات ممکنه بعمل خواهد آمد ـ این عهدنـامه بمحض مبـادله نسخ مصوبه بموقع اجراگذاشته میشود بنا علیهذا اختیار داران طرفین که بدین امر کاملا مجاز میباشند این عهدنامه را امضاء وبمهر خود ممهور نمودند .

درطهران بتاریخ ۲۸ بهمن ۱۳۰۷ مطابق ۱۷ فوریه ۱۹۲۹

امضاء : محمدعلی فرزین امضاء : فریدریك‌ورنرگنت‌فن درشولنبورك

پروتکل اختتامیه

در موقع امضـاء عهد نـامه مودت منعقده امروز بین دولتین ایران و آلمـان اختیارداران امضاءکننده این پروتکل اظهار ذیل راکه جزء لایتجزای خود عهدنامه میباشد نمودند .

دولتین متعاهدتین این حق را برای خود محفوظ میدارندکه پس از اینکه ده سال ازمبادله نسخ مصوبه عهدنامه مودت‌گذشت مقررات ماده چهار عهدنامه مزبوره‌را مجدداً تحت مطالعه قرار دهند .

درطهران بتاریخ ۲۸ بهمن ۱۳۰۷ مطابق ۱۷ فوریه ۱۹۲۹

امضاء امضاء

محمدعلی فرزین فریدریك ورنرگنت‌فن درشولنبورك

اجازهٔ مبادله عهدنامه مودت بین دولتین ایران وآلمـان بشرح فوق در جلسهٔ ۲۷ فروردینماه ۱۳۰۸ شمسی داده شده است .

رئیس‌مجلس شورای ملی ـ دادگر

قرارداد اقامت
بین دولتین ایران و آلمان

اعلیحضرت شاهنشاه ایران ورئیس مملکت آلمان که مایلند حق اقامت اتباع ایران‌را در آلمان واتباع آلمان را در ایران برطبق عهدنامه مودت منعقده امروز تنظیم نمایند تصمیم بعقدقرارداد اقامت نموده وبرای این مقصود اختیار داران خود را تعیین نمودند، اعلیحضرت شاهنشاهی ایران :

جناب‌مستطاب اجل آقای‌میرزا محمد علی‌خان‌فرزین کفیل وزارت‌امورخارجه .

رئیس‌مملکت آلمان :

مسیو فریدریك ورنرگنت‌فن‌درشولنبورك وزیر مختار وایلچی مخصوص‌دولت آلمان درطهران .

مشار الیهما پس ازمبادله اختیار نامه‌های خود که آنهارا صحیح ومعتبر یافتند در مراتب ذیل موافقت حاصل نمودند :

مادهٔ اول – اتباع هریك از طرفین متعاهدین در خاك طرف متعاهد دیگر نسبت بشخص و اموالشان موافق اصول ومعمول حقوق عمومی بین‌المللی پذیرفته شده وازاین حیث باآنها مطابق اصول ومعمول مزبوررفتارخواهدشد .

مشارالیهم ازحمایت دائم قوانین ومصادر امور مملکتی نسبت بخود و اموال‌و حقوق ومنافعشان بهره‌مند خواهند شد ومی توانند بخاك طرف متعاهد دیگر وارد وازآنجا خارج‌شده ودرآن مسافرت و توقف واقامت نمایند . بااین شرط وتاوقتی‌که موافق قوانین و نظامات جاریه درخاك مزبورعمل نمایند .

اتباع مذکوره فوق درتمام این‌مسائل از رفتاری‌که مادون رفتار معموله نسبت باتباع دولت کاملةالوداد نباشد بهره‌مندخواهند شد .

معهذا هیچیك ازمراتب فوق مانع ازآن‌نیست که‌هریك ازطرفین درهر موقع مقرراتی برای تنظیم ویامنع‌مهاجرت درخاك خود وضع نمایند مشروط به اینکه

آن مقررات درحکم تبعیضی نباشد که مخصوصاً متوجه کلیه اتباع طرف متعاهد دیگر باشد .

مادهٔ دوم ـ مقررات این قرارداد به حق هیچیك از طرفین متعاهدین لطمه وارد نمیآورد که توقف اتباع طرف متعاهد دیگر را در موارد مخصوصه خواه‌دراثر تصمیم قضائی یا ازلحاظ امنیت داخلی ویاخارجی مملکت ویا بملاحظات معاونت عمومی ویاصحی ویااخلاقی ممنوع بدارد .

اخراج بترتیباتی صورت خواهد گرفت که موافق مقتضیات حفظ‌الصحه و انسانیت باشد .

مادهٔ‌سوم ـ اتباع هریك از طرفین متعاهدین حق دارند درخاك طرف متعاهد دیگر بشرط مراعات قوانین و نظامات مملکتی مثل اتباع داخله به‌هرقسم صنعت و تجارت پرداخته و بهرشغل وحرفه‌ای اشتغال ورزند اماتاحدی که‌مربوط به‌انحصارات اعطائی ازطرف دولت نباشد .

ونیز حق مذکور فوق شامل مواردی نخواهد بودکه مطابق قوانین و نظامات مملکتی تبعه داخله‌بودن شرط حتمی اشتغال بشغلی باشد .

مادهٔ چهارم ـ شرکتهای آنونیم وهرقسم شرکتهای تجارتی منجمله‌شرکتهای صنعتی ومالی وبیمه وارتباطات وحمل ونقل که مقر شرکتی آنها در خاك یکی از طرفین متعاهدین بوده ومطابق قوانین مملکتی که‌مقرشرکت درآن واقع است تأسیس وشناخته شده باشد هویت حقوقی‌واهلیت وحق ترافع قضائی برای آنها درخاك طرف متعاهد دیگر شناخته میشود ومبادرت آنها به‌عملیات تجارتی درمملکت متوقف فیها مطابق قوانین ومقرراتی خواهدبودکه‌درمملکت مزبوره مجری‌است .

راجع بشرائط پذیرفته‌شدن شرکتهای مزبوره درمملکت‌متعاهد دیگر واجرای عملیات آنها وهمچنین راجع بکلیه مسائل دیگر شرکتهای مزبوره میتوانند بشرط

متابعت ازقوانین ومقررات مملکت متوقف فیها بکلیه عملیات تجارتی وصنعتی بپردازند که مطابق ماده سوم این قرارداد برای اتباع مملکتی که شرکتهای مذکوره در آنجا تأسیس شده‌اند مجاز است . باشرکتهای مزبوره ازهرحیث باید همان‌رفتاری بشودکه بامؤسسات متشابه دول کاملةالوداد بعمل‌میآید .

مادهٔ پنجم – اتباع‌هریك ازدولتین و شرکتهای هر یك از طرفین متعاهدین که درمادهٔ چهار بآنها اشاره شده درخاك طرف متعاهد دیگر راجع بهرقسم مالیات و عوارض وهمچنین کلیه تحمیلات دیگری که جنبه مالی داشته باشد نسبت بشخص و اموال وحقوق ومنافعشان در پیشگاه مأمورین ومحاکم مالیه از همان رفتار وحمایتی که‌نسبت باتباع‌داخله بعمل میآید بهره‌مند خواهندشد .

مادهٔششم – اتباع هریك از طرفین متعاهدین حق دارند با متابعت از قوانین ونظامات جاریه درخاك طرف متعاهد دیگر هرقسم حقوق واموال منقوله تحصیل و تصرف ونقل وانتقال نموده ویا بمعرض فروش برسانند وازاین‌حیث باآنهارفتار اتباع دولت‌کاملةالوداد میشود .

راجع بحقوق واموال غیرمنقوله بااتباع هریك از طرفین متعاهدین در خاك طرف متعاهد دیگردرهرحال معامله اتباع‌دولت‌کاملةالوداد می‌شود وتا انعقادقرارداد مخصوصی موافقت حاصل است‌که اتباع آلمان در خاك ایران مجاز نیستند اموال غیرمنقوله غیرازآنچه برای سکونت وشغل ویا صنعت‌آنها لازم است تحصیل‌یا تصرف ویا تملیك‌نمایند .

مادهٔ هفتم – درمنازل وکلیه اموال‌غیر منقوله دیگر که اتباع هر یك از طرفین متعاهدین درخاك طرف متعاهد دیگر برطبق مقررات این قرارداد تحصیل یاتملیك ویا اجاره نمایند نمیتوان داخل شده ویا بتفتیشات مبادرت نمود مگر بهمان ترتیبات‌ومراسمی‌که درقوانین جاریه برای اتباع داخله مقرر است – وهمچنین

دفاتر تجارتی یا صورت حساب و یا هرقبیل اسنادی‌راکه درمنازل یا در ادارات اتباع هر یك ازطرفین متعاهدین در خاك طرف متعاهد دیگر باشد نمیتوان مورد تفتیش یا توقیف قرارداد مگر در تحت شرایط ومراسمی‌که بموجب قوانین جاریه‌برای‌اتباع داخله مقرر است .

مادهٔ هشتم ـ اتباع هریك‌از طرفین متعاهدین در خاك طرف متعاهد دیگر راجع بحمایت خودواموالشان درپیشگاه محاکم‌ومصادر اموراز‌همان رفتاری‌که‌نسبت باتباع داخله میشود بهره‌مند خواهندشد .

مشارالیهم مخصوصاً بدون هیچ مانعی به‌محاکم دسترسی داشته ومیتواند تحت همان شرائطی‌که برای‌اتباع‌داخله مقرر است ترافع نمایند معهذا تا انعقاد قرارداد مخصوصی ترتیبات راجع بارفاق قضائی نسبت باشخاص بی‌بضاعت ووجه‌الضمانه‌مخصوص خارجی‌ها بموجب قوانین‌محلیه‌حل وتسویه میگردد .

ودر مسائل راجعه بحقوق شخصی وخانوادگی ووراثت وترکه اتباع هریك از طرفین متعاهدین درخاك طرف‌متعاهددیگر مطیع مقررات وقوانین مملکت‌متبوعه‌خود میباشند ودولت متعاهد دیگر نمیتواند ازاعمال قوانین‌مزبوره منحرف بشودجز بطریق استثناء وتاحدی‌که یك‌چنین‌رویه‌ای‌علی‌العموم نسبت بکلیه‌ممالك‌خارجه‌دیگر اعمال‌شود .

مادهٔ نهم ـ اتباع هریك از طرفین متعاهدین درموقع صلح وجنگ درخاك طرف متعاهد دیگر از هرگونه الزام کارکردن برای دولت معاف میباشند مگر برای دفاع از بلایای طبیعی . مشارالیهم از هرنوع خدمت نظامی اجباری چه در قشون بری و قوای بحری و هواپیمائی و چه در گارد ملی ویا چریك و همچنین از کلیه مالیاتهائی که بجای خدمت شخصی وضع شده باشد معافیت دارند واتباع هریك از طرفین متعاهدین در خاك‌طرف متعاهددیگراز کلیه‌قرضه‌های‌اجباری‌معاف میباشندونمیتوان‌مالیات‌های نظامی یاهرقسم‌مصادراتی‌اعم‌از نظامی‌یاغیر نظامی و یاانتزاع

مالکیت برای مصالح عمومی جز بهمان شرائط و بهمان ترتیبی که نسبت باتباع دولت کاملةالوداد معمول‌میگردد بآنها تحمیل‌نمود .

برای جبران مصادراتی که درقسمت اول‌این ماده مذکور است وهمچنین‌درمورد انتزاع مالکیت برای مصالح عمومی به اتباع‌هریك از طرفین متعاهدین درخاك‌طرف متعاهد دیگر از بابت قیمت اموال منتزعه و یا مصادره شده غرامت منصفانه مطابق مقررات قوانین مملکت متوقف فیهاکه بموجب آن ترتیب این قبیل غرامات معین میگردد داده خواهدشد مقررات این‌ماده شامل شرکتهای مذکوره در مادهٔ چهار نیز خواهدبود .

مادهٔدهم - این‌قرارداد بدو نسخه اصلی بفارسی‌وآلمانی وفرانسه نوشته شده و درصورت بروز اختلاف در تفسیر این‌قراردادمتن‌فرانسه معتبرخواهدبود . پس‌از‌تصویب این‌قرارداد مبادله نسخ مصوبه در اسرع اوقات ممکنه بعمل خواهدآمد .

این قرارداد یکماه بعد از مبادله نسخ مصوبه بموقع اجراگذاشته میشود ومدت پنجسال‌هم مجری‌خواهدبود وچنانچه ششماه قبل‌ازانقضای مدت مزبور فسخ نشودبطور ضمنی برای مدت غیر معینی تمدید خواهد یافت درآن صورت هر موقع بفسخ آن میتوان مبادرت نمود بشرط آنکه شش ماه قبل از وقت بطرف متعاهد دیگر اخطار شود .

بناء علیهذا نمایندگان طرفین متعاهدین که دارای اختیارات لازمه‌بودند این قرارداد را امضاء وبمهر خود ممهور نمودند .

در طهران بتاریخ ۲۸ بهمن ۱۳۰۷ مطابق ۱۷فوریه ۱۹۲۹

امضاء : محمدعلی‌فرزین امضاء : فریدریك‌ورنرکنت‌فن درشولنبورگ

پروتکل اختتامیه

در موقع امضای قرارداد اقامت که امروز بین دولتین ایران و آلمان منعقد

گردیده‌اختیار داران امضاءکننده ذیل این اظهار را که جزء لایتجزای این قرارداد میباشد نمودند :

-۱-

راجع بمادۀ‌اول

مادۀ اول – قرارداد اقامت بقواعد مربوطه‌بتذکره وبمقررات عمومی‌که هریك ازطرفین متعاهدین راجع بشرایط پذیرفتن کارگران خارجه در خاك خـود و اشتغال آنها بمشاغل‌وضع نموده ویاخواهد‌نمود لطمه وارد نمیآورد .

راجع بمادۀ‌چهارم

موافقت حاصل است‌که‌به استناد مقررات مادۀ چهارم‌وهیچیك از مقررات‌دیگر قرارداد اقامت‌نمیتوان ازمزایای مخصوص اعطائی‌ایران بشرکتهای‌خارجی‌که عملیات آنها بموجب امتیاز نامه‌های مخصوصی تعیین‌شده‌استفاده‌نمود .

راجع‌بمادۀ هشتم – قسمت‌سوم

دولتین متعاهدتین‌موافقت دارند که حقوق شخصی وخانوادگی ووراثـت‌وترکه یابعبارت اخری حقوق‌مربوطه به احوال‌شخصیه مشتمل بر مسائل ذیل :

ازدواج – ترتیب اموال‌بین‌زوجین - طلاق - افتراق - جهیـز – ابوت - نسبت قبولی‌فرزندی – اهلیت‌حقوقی – بلوغ – ولایت – و قیمومت – حجر –حـق وراثت – بموجب وصیت‌نامه یا بدون وصیتنامه – تصفیه وتقسیم ماترك و یااموال و بطور عموم کلیه مسائل مربوطه بحقوق خانوادگی وکلیه امور مربوطه باحوال‌شخصیه .

-۲-

دولتین متعاهدتین تعهد مینمایندکه اتباع طرف متعاهد دیگر را بدون اینکه که‌قبلا دولت متبوعه آنها موافقت کرده باشد به تابعیت خودنپذیرند.درطهران بتاریخ ۲۸ بهمن ۱۳۰۷ مطابق ۱۷ فوریه ۱۹۲۹

امضاء : محمدعلی‌فرزین   امضاء :فریدریك ورنرکنت‌فن‌درشولنبورك

اجازهٔ قرارداد اقامت بین دولتین ایران و آلمان بشرح فـوق در جلسهٔ ۲۷ فروردین ماه ۱۳۰۸داده شده‌است . رئیس مجلس‌شورای ملی ـ دادگر

قرارداد تجارتی وگمرکی و بحرپیمائی بین دولتین ایران و آلمان

اعلیحضرت شاهنشاه ایران و رئیس مملکت آلمان نظر باینکه مایل هستند روابط اقتصادی بین‌دولتین را برطبق عهدنامه مودت مورخ امروز تحکیم نمایند بعقد قرارداد تجارتی و گمرکی و بحرپیمائی تصمیم نموده و برای این مقصود اختیارداران خود را معین نمودند .

اعلیحضرت شاهنشاه ایران .

جناب‌مستطاب‌اجل آقای‌میرزا محمدعلی خان فرزین کفیل‌وزارت‌امورخارجه.

رئیس مملکت آلمان .

آقای فریدریك ورنرگراف فن درشولنبورك وزیر مختار و ایلچی مخصوص آلمان درطهران .

مشارالیهما پس از مبادله اختیارنامه‌های خود که آنها را صحیح ومعتبریافتند درمقررات ذیل موافقت حاصل‌نمودند .

مادهٔ اول ـ از محصولات طبیعی یاصنعتی آلمـان در ورود بـایران حقوق گمرکی و کئیفیسیان و سورتاکس یا هیچ قسم عوارض ورودی دیگری زیادتر یاغیر ازآنچه از محصولات متشابه‌دولتی‌که نسبت‌بآن دراین قسمت معامله دولت کاملةالوداد میشود دریافت میگردد اخذ نخواهد شد .

از محصولات طبیعی یاصنعتی آلمان درموقع خروج ازآلمان بایران‌هیچگونه حقوق گمرکی وعوارض خروجی دیگری زیادتر یاغیر از آنچه که از امتعه متشابه درموقع خروج بقصد مملکتی‌که نسبت بآن دراین قسمت معامله دولت کاملةالوداد می‌شوددریافت میگردد یادریافت خواهد گردید اخذ نخواهد شد .

مادهٔ دوم ـ محصولات طبیعی یا صنعتی ایران درموقع ورود به‌آلمان مورد ادای هیچگونه حق‌گمرکی و کنیفیسیان و سورتاکس یا هر قسم‌عوارض ورودی‌دیگری زیادتر یاغیر ازآنچه از امتعه متشابه مملکتی که نسبت بآن در این قسمت معامله دولت کاملةالوداد میشود دریافت میگردد یادریافت خواهدگردید واقع نخواهد شد.

محصولات طبیعی یاصنعتی ایران درموقع صدور از ایران بآلمان مورد ادای هیچگونه حق گمرکی و هیچ قسم عوارض خروجی دیگری زیادتر یاغیر از حقوق گمرکی و مالیاتهای خروجی‌که از امتعه متشابه درموقع صدور به مملکتی که در این قسمت از معامله دولت کاملةالوداد بهره‌مند میشود دریافت میگردد یا دریافت خواهدگردید واقع نخواهدشد.

مادهٔسوم ـ امتعه هریك از طرفین متعاهدین که موافق قاعده بخاك طرف دیگر واردگردیده و ازآنها حقوق و مالیاتهای ورودی که بموجب قوانین و نظامات برای امتعه خارجه مقرر گردیده است دریافت شده باشد پس از آن بهیچوجه مورد رفتاری مادون معامله که نسبت بمحصولات طبیعی یا صنعتی متشابه مملکت ثالث دیگری بعمل میآید واقع نخواهد گردید.

مادهٔ چهارم ـ راجع بکلیه ترتیبات مربوطه باخذ حقوق گمرکی و ضمانت و هرگونه مراسم دیگری‌راجع بورود و خروج مال‌التجاره‌هریك از طرفین متعاهدین متقبل‌می‌گرددطرف‌دیگر را از معامله‌ای که در این مسئله بادولت کاملةالوداد میشود برخوردار سازد.

مادهٔ پنجم ـ هرگاه مبداء یك مال‌التجاره مورد شك و شبهه واقع شود ادارات گمرکی هریك از طرفین متعاهدین میتوانند تا درجه‌ای که لازم‌بدانند ارائه تصدیق نامه‌های مبدأ را تقاضا نمایند این تصدیقنامه‌ها از طرف ادارات گمرکی یا از طرف سایر مقامات صالحه مملکتی‌که مال التجاره از آنجا صادر گردیده داده

میشود طرفین متعاهدین صورت این ادارات و تغییراتی را که دراین صورت بعمل آید بیکدیگرابلاغ خواهند نمود اگر تصدیقنامه‌های مبدأ را یکی ازادارات‌گمرکی صادر ننموده باشد دولتی‌که مال‌التجاره بمملکت‌آن حمل شده ممکن‌است تقاضا نماید که تصدیقنامه‌های مبدأ را ادارات‌گمرکی‌مملکتی‌که مال‌التجاره ازآنجا صادرگردیده تصدیق نماید .

تصدیقنامه‌های مبدأ ممکن‌است هم بزبان مملکت مقصد وهم بزبان مملکتی‌که مال‌التجاره ازآنجا صادرگردیده نوشته شود درصورت اخیردفاترگمرکی مملکت مقصد میتوانند ترجمه فرانسه تصدیقنامه راتقاضا نمایند مال‌التجاره‌هائی‌که ازخارجه بیکی از مملکتین واردشده ودر آنجا تغییرشکل داده یا از لحاظ صنعتی تکمیل شده باشد مثل امتعه همان مملکت محسوب خواهد شد .

مادهٔ ششم - طرفین‌متعاهدین راجع بمبادله مال‌التجاره بین‌مملکتین بهیچوجه منع یاتحدید واردات یاصادرات اقدام نخواهند نمودباستثنای ممنوعیتها یاتحدیداتی که در موارد ذیل بعمل میآید بشرط آنکه ممنوعیتها یا تحدیدات مذکوره بنحوی اعمال نگرددکه وسیله تبعیض‌بلامجوزی نسبت بآنها گردیده یا نسبت بمال‌التجاره‌آنها باطناً تحدیداتی را موجب گردد .

۱- ممنوعیتها یا تحدیدات مربوطه به‌امنیت عمومی .

۲- ممنوعیت ها یا تحدیداتی که جهات اخلاقی و نوع پروری آنها را الزام می نماید .

۳- ممنوعیتها یا تحدیدات مربوطه بتجارت اسلحه وذخائر و مهمات جنگی و یا در موارد استثنائی آنچه‌که بکار جنگ بخورد .

۴- ممنوعیتها یا تحدیداتی که بملاحظه حفظ صحت عمومی یا حفظ حیوانات یا نباتات درمقابل‌امراض وهوام وحشرات طفیلی موذیه لازم میشود .

۵ـ ممنوعیتها یا تحدیدات صادرات که منظور از آن حفظ ذخائر مستظرفه ملی یا آثار عتیقه و یا تاریخی باشد .

۶ـ ممنوعیت ها یا تحدیدات شامل طلا و نقره و مسکوکات و اسکناس و اوراق بهادار .

۷ـ ممنوعیتها یا تحدیداتی که بموجب آن محصولات خارجه نیز مشمول رژیمی باشند که درداخله مملکت راجع بتولید و تجارت وحمل و نقل و مصرف محصولات متشابه ملی برقرار است .

۸ـ ممنوعیتها یا تحدیدات معموله نسبت به امتعه‌ای که تولید یا تجارت آنها درداخله مملکت موضوع انحصار دولتی یا انحصارات واقعه در تحت نظارت دولت بوده وخواهد بود .

۹ـ ممنوعیتها یا تحدیداتی که غرض از آن حفظ منافع حیاتی مملکت در مواقع فوق العاده و غیر طبیعی باشد . هر گاه این قبیل اقدامات اتخاذ شود باید قسمی اجراء گردد که بالنتیجه هیچگونه تبعیض بلامجوزی بضرر طرف متعاهد دیگر بعمل نیاید دوام اقدامات مزبوره تا وقتی است که علل یا کیفیاتی که سبب آنها بوده باقی باشد .

مادهٔ هفتم ـ طرفین متعاهدین حق ترانزیت آزاد از خاك خود به یکدیگر میدهند . مواردی را که ذیلاً اسم برده شده ممکن است مستثنی نمود بشرط آنکه مواردمذکوره شامل تمام ممالك یا شامل ممالکی گردد که دارای وضعیت متشابهی باشند:

الف ـ بعلتی که مربوط به امنیت عمومی باشد .

ب ـ بجهات مربوطه بانتظامات صحی یا برای حفظ حیوانات یا نباتات درمقابل امراض وحشرات طفیلی .

پ ـ برای تجارت اسلحه وذخائر ومهمات جنگی ودر موارد استثنائی هرچه‌که بکار جنگ بخورد .

طرفین متعاهدین متعهد میگردندکه‌از بابت ترانزیت حقوقی‌دریافت نمایند معذلك ازبابت حمل ونقل‌هائیکه بطور ترانزیت بعمل میآید ممکن است فقط‌بجهت مخارج نظارت وتفتیش‌که این‌ترانزیت الزام می‌نماید عوارض‌اخذگردد .

این مقررات هم شامل مال‌التجاره‌هائی میباشدکه بطور ترانزیت مستقیم حمل میگردد وهم شامل مال‌التجاره‌هائی است‌که ازکشتی به‌کشتی دیگر نقل یا ازنو بسته میشود ویادرموقع ترانزیت درانبارگذاشته میشود .

مادهٔ هشتمـ مقررات این‌قرارداد شامل موارد ذیل نخواهد بود :

۱ـ مساعدتهای مخصوصی‌که یکی از طرفین متعاهدین به ممالك مجاور خود برای تسهیل تجارت سرحدی در قسمتی از خاك واقعه در طرفین سرحد نموده یا خواهند نمود .

۲ـ تعهداتیکه یکی از طرفین بموجب اتحادگمرکی نموده‌یا خواهند نمود .

مادهٔ نهمـ طرفین متعاهدین نسبت به‌مسطوره‌جات ونمونه‌ها مقررات قرارداد بین‌المللی سوم‌نوامبر ۱۹۲۳ امضا شده درژنو راراجع به تسهیل مراسم‌گمرکی اجراء خواهند نمود .

مهلت حمل‌مجدد اشیاء مزبوره دوازده‌ماه خواهد بود .

مادهٔ‌دهمـ نسبت به‌کشتی‌های آلمانی و محمولات آنها در ایران و نسبت به کشتی‌های ایرانی و محمولات آنها درآلمان همان قسم‌که نسبت به‌کشتیهای خود آن مملکت و محمولات آنها رفتار میشودرفتارخواهد شدومعامله‌ای‌که دربارهٔ‌آنهاهمیشه میشود بهیچوجه مادون رفتاری نخواهد بودکه نسبت به‌کشتیها و محمولات مملکت دیگری میشود .

هیچگونه حقی بابت تعیین ظرفیت کشتی و ترانزیت و کانال و بندر وراهنمائی و فانوس دریائی وقرنطینه یاحقوق وعوارض متشابه یامتجانس دیگری بهراسمی که باشد درآبهای ساحلی یکی ازطرفین ازکشتی‌های طرف‌دیگر باسم‌یا بنفع دولت ومستخدمین دولتی واشخاص متفرقه و شرکت‌ها یا مؤسسات دیگر اخذ نخواهد شد مگراینکه در تحت همان شرائط ازکشتی‌های خود آن مملکت نیز اخذگردد این رفتار متساوی نسبت به‌کشتی‌های طرفین از هر نقطه‌ای که‌وارد شوند و مقصدآنها هرجا باشد مجری خواهدگردید .

مقررات فوق شامل طرز معامله مخصوصی‌که یکی از طرفین متعاهدین در مورد کشتی‌های صیادی معمول میدارد و همچنین شامل واردات ماهی‌که از طرف مستخدمین کشتی‌های خود آن مملکت صید گردیده و به خاك آن حمل میشود نخواهد بود .

همچنین مقررات مزبور شامل کاپوتاژ کـه ترتیب آن از مختصات قوانین مملکتی است نخواهد بود . معذلك راجع به کاپوتاژ هریك از طرفین متعاهدین برای‌کشتی‌های خود حق‌کلیه مساعدتها و مزایائی را خواهد داشت که طرف دیگر در این قسمت برای مملکت ثالثی ملحوظ نموده یا در آتیه بنماید بشرط آنکـه طرف مزبور در خاك خود نسبت به‌کشتی‌های طرف دیگر همان مساعدتها ومزایا را ملحوظ بدارد .

موارد ذیل‌کاپوتاژ محسوب نمی‌شود :

۱ ـ حرکت‌کشتی‌ها بین‌یك بندر و بندر دیگر خواه‌برای پیاده‌کردن مسافرین یاخالی‌کردن تمام‌یاقسمتی از بارهای وارده‌ازخارجه وخواه برای سوارکردن مسافرین یابارگیری تمام‌یاقسمتی از بارهائی‌که بخارجه حمل‌می‌شود .

۲ـ حمل مسافرینی که دارای بلیطهای مستقیمی باشند که درخارجه یا بقصد خارجه داده‌شده باشد از یك بندر به بندر دیگر و حمل مال‌التجاره‌هائی که با بار نامه‌های مستقیمی که درخارجه یا بقصد خارجه داده‌شده باشد حمل بکشتی میشود.

مادهٔ یازدهم ـ درصورت غرق کشتی یاواردشدن آسیبی دردریا یاتوقف اجباری آن هر یك ازطرفین‌متعاهدین باید نسبت بکشتی‌های طرف متعاهد دیگراعم از اینکه کشتی‌های مزبوره متعلق بدولت یامتعلق بهاشخاص متفرقه باشدهمان کمك وحمایت وهمان مساعدت هائی‌راکه‌دراین‌موارد نسبت بکشتی‌های خودآن مملکت بعمل‌میآید بعمل آورد واشیائی که از کشتیهای غرق‌شده یا آسیب دیده نجات داده‌شود ازهرگونه حقوق‌گمرکی معاف خواهدبود . درصورتی که تحت‌نظر ادارات‌گمرکی یاسایرادارات صالحه محلی قرارگرفته باشد ادارات محلی باید دراسرع اوقات ممکنه غرق کشتی یاآسیب وارده را بنزدیکترین قونسول مملکتی که‌کشتی متعلق بآن بوده‌است اطلاع دهند . قونسولهای طرفین متعاهدین مجاز هستند که نسبت به اتباع خود مساعدت لازمه‌را معمول‌دارند .

مادهٔدوازدهم ـ این‌قرارداد در دونسخه اصلی بفارسی و آلمانی و فرانسه تحریر میگردد در صورت بروز اختلاف در تفسیر قرار داد متن فرانسه معتبر خواهد بود .

پس از تصویب این‌قرارداد مبادله نسخ مصوبه دراسرع اوقات ممکنه بعمل خواهد آمد .

اینقرارداد یکماه بعدازمبادله نسخ مصوبه بموقع اجرا گذارده میشود و در مدت پنج‌سال مجری‌خواهد بود چنانچه‌قرارداد ششماه قبل ازانقضاء مدت مزبوره فسخ نگردد بطورضمنی برای مدت غیر معینی تمدید خواهد یافت و در آنصورت فسخ

آندرهرموقع ممکن خواهد بود بشرط آنکه شش‌ماه قبل بطرف متعاهد دیگر اعلام گردد .

بناء علیهذا اختیارداران طرفین که بدین‌امر کاملا مجاز میباشند اینقرارداد را امضاء وبمهرخودممهور نمودند .

درطهران ۲۸ بهمن‌ماه ۱۳۰۷ مطابق ۱۷ فوریه ۱۹۲۹

امضاء : محمدعلی فرزین		امضاء : فریدریك‌ورنرگراف فن‌درشولنبورگ

****

پروتکل اختتامیه

در موقع امضای قرارداد تجارتی و گمرکی وبحرپیمائی که امروز بین‌دولتین ایران وآلمان منعقدگردیده اختیارداران امضاء کننده این پروتکل اظهار ذیل‌را که جزء لاینجزای خود قرار دادمیباشد بعمل آوردند.

مربوط بمادهٔ۶موافقت‌حاصل‌است‌که :

الف – تعهداتیکه طرفین‌نموده‌اند به ممنوعیتها وتحدیدات واردات یاصادرات دیگری غیر ازآنچه بموجب مادهٔ شش اجازه‌داده شده ودرحین امضای این قرارداد درهریك ازمملکتین مجراودرظرف دوماه بطرف‌مقابل اعلام‌شده‌باشدمربوط نمیگردد.

ب – هرگاه یکی‌ازطرفین متعاهدین باستناد مستثنیات مذکوره در ماده‌شش ممنوعیتها یاتحدیدات جدیدی‌که به‌تجارت طرف دیگر لطمه شدیدی واردسازداعمال واجرا نماید طرف مزبور میتواند ظرف یکسال ازتاریخ اعمال ویا اجرای ممنوعیتها یاتحدیدات مزبوره این قرارداد را فسخ نماید . دراینصورت قرارداد شش‌ماه پس‌از فسخ خاتمه خواهد یافت .

طهران بتاریخ ۲۸ بهمن ۱۳۰۷ مطابق ۱۷ فوریه ۱۹۲۹

امضاء : محمد علی‌فرزین		امضاء : فریدریك‌ورنرگراف فن‌درشولنبورگ

ترجمهٔ مراسله وزیر مختار آلمان به کفیل وزارت امورخارجه ایران

طهران ۱۷ فوریه ۱۹۲۹

جناب مستطاب اجل آقای میرزا محمدعلیخان فرزین کفیل وزارت امور خارجه

برحسب تقاضائی که فرموده بودند باکمال احترام خاطر عالی را مستحضر میدارد که موافق تفسیری که دولت متبوعه دوستدار از ماده دهم قرارداد تجارتی وگمرکی و بحرپیمائی امضاء شده امروز مینماید مسلم است که ماده مزبوره شامل کشتیهای جنگی دولتین متعاهدتین نمیباشد.

متمنی است بدوستدار لطفاً مرقوم فرمائید که دولت ایران هم ماده مذکوره را بهمین معنی تفسیر مینماید مراتب احترامات فائقه را تجدید مینماید.

امضاء: فریدریك ورنر کنت فن‌درشولنبورگ

***

ترجمه مراسله وزارت امورخارجه بسفارت آلمان درطهران

طهران ۲۸ بهمن ۱۳۰۷ ـ ۱۷ فوریه ۱۹۲۹

جناب آقای کنت شولنبورگ وزیر مختار آلمان درطهران.

ازاظهاری که درمراسله محترمه مورخه امروز فرموده‌اید دائر باینکه موافق تفسیر دولت آلمان راجع بماده دهم قرارداد تجارتی وگمرکی وبحرپیمائی امضاء شده امروزمسلم است که ماده مزبوره شامل کشتی‌های جنگی دولتین متعاهدتین نخواهد بود اتخاذ سندنموده وباستحضار خاطر محترم میرساندکه دولت متبوعه دوستدار نیز ماده مذکور را بهمین معنی تفسیر مینماید.

مراتب احترامات فائقه را تجدید مینماید امضاء ـ فرزین

اجازه مبادله قرارداد تجارتی وگمرکی وبحر پیمائی ومراسله متعاطیه راجع

بکشتیهای جنگی بین دولتین ایران و آلمان بشرح فوق درجلسهٔ ۲۷ فروردین ۱۳۰۸ شمسی داده شده‌است.   رئیس مجلس شورای‌ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ مبادله قرارداد حمایت تصدیقنامه‌های اختراع وعلائم صنعتی و تجارتی وغیره منعقده بین‌دولتین ایران و آلمان

مصوب ۱۳ آبانماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای‌ملی قرارداد حمایت تصدیق نامه‌های اختراع وعلائم صنعتی‌ویاتجارتی واسامی تجارتی‌وطرح‌ها وحقوق‌مالکیت‌صنعتی‌وادبی مشتمل بر دوماده راکه درتاریخ۲۴ فوریه ۱۹۳۰ (۵اسفندماه ۱۳۰۸ شمسی) بین‌دولتین ایران وآلمان امضاءشده است تصویب واجازه مبادله‌نسخ صحه‌شده‌آن‌را بدولت‌میدهد.

این‌قانون‌که مشتمل بر یك‌ماده ومتن‌قرارداد ضمیمه‌است درجلسه سیزدهم‌آبان ماه یکهزاروسیصدونه شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی‌رسید.

رئیس مجلس‌شورای‌ملی ـ دادگر

متن قرارداد بین دولت شاهنشاهی ایران و آلمان راجع به حمایت تصدیقنامه‌های اختراع وعلائم صنعتی‌یا تجارتی واسامی تجارتی وطرحها وحقوق مالکیت صنعتی وادبی

اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران

و

رئیس جمهوری مملکت‌آلمان

برای تشیید روابط اقتصادی مملکتین برطبق عهدنامه مودت و برای تکمیل قرارداد تجارتی وگمرکی وبحرپیمائی‌که در۱۷ فوریه ۱۹۲۹ امضاء شده تصمیم‌بانعقاد

قرار دادی برای حمایت تصدیقنـامه هـای اختراع وعلائم صنعتی یا تجارتی واسامی تجارتی وطرحها وحقوق مـالکیت صنعتی وادبی نموده واختیار داران خودرا بطریق ذیل‌معین نمودند .

اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران :جناب آقـای میرزا محمد علیخان فرزین وزیر امور خارجه .

رئیس جمهوری‌مملکت آلمان :مسیوفریدریك‌ورنر گنت‌شولنبورك وزیرمختار وایلچی مخصوص آلمان درطهران .

مشارالیهما پس ازمبادله اختیارنامه هـای خودشان‌که درکمال صحت و اعتبار بود درمواد ذیل موافقت حاصل نمودند :

مادهٔ اول ـ اتباع وشرکت‌های هریك ازطرفین متعاهدین درخاك طرف‌متعاهد دیگر ازهمان حقوقی بهره‌مند خواهند بودکه اتباع وشرکتهای‌مملکت متوقف فیهـا راجع بتصدیق‌نامه های اختراع وعلائم صنعتی یـا تجارتی واسامی تجارتی وطرحها و حقوق مالکیت صنعتی وادبی بااجرای مراسم مقرره درقوانین جاریه مملکت متوقف فیها استفاده مینمایند .

طرفین متعاهدین برای حفظ‌حقوق مذکوره‌فوق‌تعهد مینمایند مجازاتهای‌مقتضیه برای موارد نقض حقوق مزبوره مقرر بدارند .

ونیز قید میشودکه هریك ازطرفین متعاهدین‌این موادرا نسبت بتصدیق‌نامه‌های اختراع وعلائم صنعتی‌یا تجارتی واسامی تجارتی وطرحها و حقوق مالکیت صنعتی و ادبی اتباع وشرکت‌های طرف متعاهد دیگر درصورتی‌که مراسم مربوطه بآنها برطبق قوانین‌جاریه درمملکت متوقف فیها قبل ازاجرای اینقرارداد هم بعمل آمده باشند اعمال خواهند نمود .

مادهٔ دوم ـ این قرارداد در دو نسخه اصلی به فرانسه تحریر شـده و پس از

اینکه بتصویب پارلمان رسید مبـادله نسخ مصوبه آن هرچه زودتر در طهران بعمل خواهدآمدو بمحض انجام این عمل بموقـع اجراگذاشته میشودوتـا انقضاء مدت قرارداد اقامت که در ۱۷ فوریه ۱۹۲۹ بین طرفین متعاهدین امضاء شده مجری خواهد بود. معهذا برطبق قوانین اساسی خود طرفین متعاهدین میتوانند قبل ازمبادله نسخ مصوبه بوسیله تعاطی مراسله این قرارداد را برای مدت سه ماه بموقع اجراگذارند بنا برمراتب فوق نمایندگان طرفین که دارای اختیارات لازمه بودند این قرارداد را امضاء وبمهر خود ممهورکردند. طهران ۲۴ فوریه ۱۹۳۰

امضاء: محمدعلی فرزین امضاء: فریدریك ورنرکنت شولنبورك

اجازهٔ مبادله قرارداد حمایت تصدیق نامه های اختراع وعلائم صنعتی وتجارتی وغیره منعقده بین دولتین ایران و آلمـان بشرح فوق در جلسهٔ ۱۳ آبـانماه ۱۳۰۹ داده شده است.

رئیس مجلس شورای ملی ــ دادگر

قانون

اجازهٔ مبادله عهدنامه ودادیه وتأمینیه منعقده بین دولتین ایران وترکیه

مصوب ۵ خرداد ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ــ مجلس شورای ملی در جلسهٔ پنجم خرداد ماه ۱۳۰۸ عهدنامه ودادیه وتأمینیه ایران وترکیه راکه در تاریخ اول اردیبهشت ۱۳۰۵ به امضاء رسیده وهمچنین پـروتکل منضمه به عهد نـامه ودادیه وتأمینیه مزبوره مورخ ۲۵ خرداد ۱۳۰۷ و مدلول صورت مجلس کـه در موقع امضاء عهد نـامه و دادیه و تأمینیه از طرف نمایندگـان دولتین ایران و ترکیه تنظیم شـده است تصویب واجازه مبـادله نسخ صحه شده آنرا بدولت میدهد.

این‌قانون که مشتمل بریك ماده ومتن قرارداد ضمیمه‌است درجلسهٔ پنجم خرداد ماه یکهزار و سیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

عهدنامه ودادیه وتأمینیه مابین دولت علیه ایران وجمهوریت ترکیه

دولت ایران ازیکطرف ودولت ترکیه ازطرف دیگر .

احتیاجات و وظائفی راکه عصر حـاضر برای ملتین ایجادو ایجاب مینماید در نظر گرفته و چون معتقد و جازم میباشند که تحکیم رشته دوستی و بـرادری موجود بین ایشان واجب است لهذا مصمم شدند که شرایط مادی روابط صمیمی خود راروشن نمایند و برای نیل باین مقصود انعقاد معاهده و وادیه و تأمینیه رالازم شمرده وبرای این منظور طرفین توافق کردندکه مذاکرات راجعه باین امردرشهر طهران بعمل‌آید و اختیارداران خود را بشرح ذیل معین نمودند .

از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران :

جناب اشرف‌آقای میرزا محمدعلیخان فروغی رئیس‌الوزراء وجناب‌آقای میرزا داودخان مفتاح کفیل وزارت امورخارجه .

ازطرف رئیس جمهوریت ترکیه : ممدوح شوکت بیك‌ایلچی فوق‌العاده و سفیر کبیر ترکیه درایران .

واختیارداران مزبور پس‌ازارائه اختیارنامه‌های خودکه معتبرشناخته شددرباب مقررات ذیل توافق نظرحاصل نمودند .

فصل‌اول ـ صلح خلل ناپذیرودوستی صمیمی دائمی مابین مملکت شاهنشاهی ایران وجمهوریت ترکیه وهمچنین مابین اتباع آنها برقرار خواهد بود .

فصل‌دوم ـ درصورت‌وقوع عملیات نظامی‌ازطرف یك‌یاچند دولت ثالث‌نسبت

یکی ازدولتین معظمتین متعاهدتین طرف متعاهد دیگرمتعهداست‌که بیطرفی‌خود را نسبت بمتعاهد خود محفوظ بدارد .

فصل سوم - هریك ازمتعاهدین تقبل مینمایندکه ازحمله‌نسبت بمتعاهددیگر خودداری‌کرده ودرهیچ نوع اتحاد یاائتلاف سیاسی واقتصادی ویا مالی‌که از طرف یك یا چند دولت ثالث برضد طرف متعاهد دیگریا برضد امنیت نظامی وبحری آن منعقد شده باشد شرکت نجویند همچنین هریك از متعاهدین تقبل مینمایندکه درهیچ نوع عملیات خصمانه‌ای‌که ازطرف یك یا چند دولت ثالث برضد طرف متعاهد دیگر وقوع یابد مشارکت ننمایند .

فصل‌چهارم - درصورتی‌که یك‌یا چند دولت ثالث درموقع جنگ با یکی‌از متعاهدین معظمین بیطرفی متعاهد دیگر را نقض‌کرده و ازخاك آن مملکت قشون و اسلحه ومهمات جنگی عبوردهد ویا بخواهدآذوقه وچهارپایان‌وکلیه هرچیزی‌که برای جنگ لازم باشد درآن مملکت تهیه نماید ویا قشون خود راکه عقب نشینی مینماید ازآنجا عبور دهد و یا سکنه مملکت بیطرف را بـرای مقاصد نظامی خود تشویق و وادار بقیام بکند ویا درخاك مملکت بیطرف استکشافـات نظامی بعمل آورد متعاهد بیطرف ملزم است‌که با قوای مسلحه خود ازعملیات مذکوره جلوگیری‌کرده وبیطرفی خود را حفظ نماید .

فصل پنجم - طـرفین معظمین متعاهدین تعهد مینمایند که تشکیل و توقف تأسیسات ودستجاتی‌را که مقصد آنها برهم زدن صلح وامنیت مملکت متعاهد ویاتغییر حکومت آن باشد درخاك خود اجازه نداده و همچنین اشخاص و یا دستجاتی را که بوسیله تبلیغات یاسایروسائل در صدد مبارزه با مملکت متعاهد دیگر باشند ممنوع از توقف درخاك خود بدارند .

فصل ششم - نظر بتأمین آسایش و امنیت سکنـه مناطق سرحـدی طرفین

متعاهدین هر نوع اقدامات لازمه خواهند نمود که بخلاف کاریها وعملیاتی که ازطوایف ساکن نواحی مجاوره سرحدات ناشی میشود و ممکن است بآسایش مملکتین سکته وارد نماید خاتمه دهند اقدامات مزبوره را دولتین جداگانه و یا در صورتیکه لازم بدانند مشترکاً بعمل خواهند آورد .

فصل هفتم ـ طرفین معظمین متعاهدین موافقت مینمایند که اختیارداران خود را در ظرف مدتیکه بیش از ششماه از تاریخ امضاء این معاهده نباشد درطهران مجتمع کرده وقراردادهای تجارتی و قنسولی وگمرکی وپستی وتلگرافی وهمچنین قرارداد اقامت و اعاده مجرمین را منعقد نمایند .

فصل هشتم ـ طرفین متعاهدین توافق نمودند که برای تسویه اختلافاتیکه ممکن است فیمابین بروز کند و بطریق عادی دیپلماتیك حل نشود طریق خاصی معین نمایند .

فصل نهم ـ محتاج بتوضیح نیست که خارج ازحدود و تقبلات متقابله که در این عهدنامه معین شده است هر یك از طرفین معظمین متعاهدین درروابط خود بادول ثالث آزادی مطلق خواهند داشت .

فصل دهم ـ این عهدنامه بزبان فارسی و ترکی وفرانسه نوشته شده ودرصورت بروز اختلافات متن فرانسه معتبر خواهد بود .

فصل یازدهم ـ عهدنامه حاضر در اسرع اوقات بتصویب مجالس ملی مملکتین خواهد رسید ونسخ صحه‌شده در طهران مبادله خواهد گردید .

عهدنامه حاضر از تاریخ امضاء دارای اعتبار بوده وبرای مدت پنجسال منعقد میشود درصورتیکه یکی ازطرفین متعاهدین ششماه قبل از انقضاء مدت فوق راجع به خاتمه دادن باین عهد نامه تصمیم خود را بدیگری اخطار نکنند یکسال دیگر به مدت آن بخودی خود افزوده شده و از طرفین برسمیت شناخته خواهد شد و

در هر صورت اخطار تصمیم بخاتمه دادن عهد نامه قبل از انقضاء شش ماه مؤثر نخواهد بود .

برای تصدیق مراتب مذکوره در این‌عهدنامه اختیارداران طرفین آنرا در دو نسخه در طهران نوشته و امضاء و مهر نمودند .

بتاریخ اول اردیبهشت‌ماه ۱۳۰۵ شمسی هجری مطابق ۲۱ آوریل ۱۹۲۶ میلادی

محل امضاء ومهر	محل امضاء ومهر	محل امضاء و مهر
ممدوح شوکت بیك	میرزاداودخان‌مفتاح	محمدعلی فروغی

پروتکل منضمه بعهدنامه ایران وترکیه‌منعقده درتاریخ اول اردی‌بهشت ۱۳۰۵ (۲۲ آوریل ۱۹۲۶)

نظر باینکه طرفین‌متعاهدین بالسویه مایل بتحکیم وتشیید منافع‌مشترك‌سیاسی واقتصادی بین ایران و ترکیه میباشند لازم شمردند که در تکمیل عهدنامه ۲۲ آوریل ۱۹۲۶ پروتکل حاضررا نیز منعقدنمایندو برای‌این‌مقصوداختیارداران خودرا بترتیب ذیل معین نمودند :

از طرف اعلیحضرت شاهنشاه ایران : جناب آقای پاکروان کفیل وزارت امور خارجه .

از طرف جناب رئیس جمهوریت ترکیه : جنابان مستطابان اجل آقایان ممدوح شوکت بیك سفیرکبیر ترکیه در ایران و محمد توفیق بیك سفیر کبیر ترکیه در مسکو .

مشارالیهم پس‌از ارائه اعتبار نامه‌های خودکه دارای شرایط و اعتبارات لازمه بود در مواد ذیل توافق‌نظر حاصل‌نمودند .

مادهٔ اول ــ درصورتیکه یکی از متعاهدین مورد عملیات خصمانه یك یاچند

دولت ثالث بشود متعاهد دیگر مکلف است که تمام کوشش خودرا بعمل آورد که وضعیت مذکوره را اصلاح نماید.

اگر باوجود تمام مساعی مبذوله معذلك وقوع جنگ حتمی و ناگزیر شود متعاهدین تقبل مینمایند که وضعیت را بدقت و با روح محبت و خیر خواهی تحت مطالعه درآورند تا اینکه راه حلی که موافق منافع عالیه آنها و متناسب باوضعیت باشد پیدا نمایند.

مادهٔ دوم - طرفین متعاهدین معظمین موافقت حاصل نمودند که در اسرع اوقات شرایط تعاون اقتصادی نزدیك خودرا تحت مطالعه درآورده و تنظیم نمایند.

مسلم است که انتخاب و تنظیم وسائل اجراء تعاون اقتصادی مزبور و همچنین مسئله ترانزیت آزاد از خاك یکدیگر و ایجاد انواع وسائل ارتباطیه بین مملکتین تحت مطالعه دقیق متخصصین صلاحیت دار طرفین متعاهدین واقع شده و معین خواهد شد.

نمایندگان مختار طرفین این پروتکل را که جزء لایتجزای عهدنامه مودت و امنیت امضاء شده در طهران در تاریخ اول اردی بهشت ۱۳۰۵ (۲۲ آوریل ۱۹۲۶) محسوب میشود در سه نسخه اصلی فارسی وترکی وفرانسه امضاء نمودند - در صورت بروز اختلاف متن فرانسه معتبر خواهدبود.

طهران - بتاریخ ۲۵ خرداد ۱۳۰۷ مطابق ۱۵ژوئن ۱۹۲۸

امضاء: پاکروان		امضاء: ممدوح شوکت بیك

امضاء: محمد توفیق

صورت مجلس راجعه به معاهده ودادیه وتأمینیه ایران وترکیه

در تاریخ پنجشنبه اول اردیبهشت ۱۳۰۵ شمسی هجری مطابق ۲۲ آوریل ۱۹۲۶ میلادی هیئت نمایندگان ایران مرکب از :

جناب اشرف آقای میرزا محمدعلی خان فروغی رئیس الوزراء و جناب آقای میرزا داود خان مفتاح کفیل وزارت امور خارجه بسمت اختیارداران دولت ایران وجناب آقای میرزا فتح‌الله خان پاکروان مدیر کل و رئیس اداره دوم سیاسی وزارت امور خارجه بسمت مشاور و آقای میرزا سید نصرالله‌خان انتظام وزیری عضو وزارت امور خارجه بسمت منشی از یکطرف وهیئت نمایندگان ترکیه مرکب از :

جناب مستطاب اجل آقای ممدوح شوکت بیك سفیر کبیر دولت جمهوری ترکیه در دربار ایران بسمت اختیارداری دولت ترکیه و آقای حسن وصفی بیك مستشار سفارت کبری بسمت مشاورو آقایان وحید بیك نایب دوم و حسن نورالدین بیك نایب سوم سفارت کبری بسمت منشی از طرف دیگر .

نیم ساعت قبل از ظهر در منزل جناب اشرف آقای رئیس الوزراء جهت تتمیم مذاکرات راجع بعهدنامه و دادیه و تأمینیه فیمابین دولتین ایران و ترکیه حضور بهم رساندند .

جناب مستطاب اجل آقای ممدوح شوکت بیك پیشنهاد کردندکه جناب اشرف آقای فروغی ریاست مجلس را قبول فرمایند پیشنهاد مزبور مورد قبول هیئت نمایندگان طرفین واقع وجلسه از طرف معظم له افتتاح گردید .

پس از ارائه و تبادل اعتبار نامه‌های یکدیگر که معتبر شناخته شد مذاکرات ذیل تعاطی یافت .

بدواً جناب اشرف آقای فروغی نطق افتتاحیه ذیل را ایراد نمودند .

باکمال مسرت می‌بینم مودت صمیمی و روابط حسنه همسایگی که تاکنون بین ملتین موجود بود اینك وارد مرحله جدیدی میشود و چون دولتین ما این کیفیت را مشاهده نمودند تصمیم گرفته شدکه این مجمع را تشکیل داده و برای نیل بمقصود یك معاهده و دادیه و تأمینیه منعقد نمائیم .

جناب مستطاب اجل آقای سفیر کبیر ترکیه جواباً چنین اظهار داشت .

باکمال افتخار عرض میکنم دولت‌جمهوری ترکیه کاملا معتقد است که‌شرایط جدید روابط دوستانه بین مملکتین تعیین شود و برای این منظور یك معاهده ودادیه و تأمینیه منعقدگردد و یقین دارم‌که تحکیم روابط مودت و استقرار صمیمیت بین ملتین موجب مزید آسایش و سعادت هر دوملت خواهد بود بنابر این پیشنهاد جناب اشرف آقای فروغی را در خصوص تعقیب مذاکرات برای نیل به‌نتیجه مطلوبه باکمال شعف می‌پذیرم .

سپس آقای رئیس الوزراء بنام‌هیئت ایرانی پیشنهاد کردند که مواد عهدنامه قرائت شود آقای سفیر کبیر با این پیشنهاد موافقت نموده و شروع بقرائت طرح عهدنامه شد درفصول اول و دوم و سوم و چهارم موافقت حاصل شد .

درفصل پنجم چون درنسخه فارسی کلمه (زدن) با املاء غلط نوشته شده بود تصحیح و از طرف اختیار داران طرفین امضاء گردید درفصل ششم موافقت حاصل شد .

درموقع قرائت فصل هفتم آقای رئیس الوزراء نطق ذیل را راجع بالغاء کاپیتولاسیون ایراد نمودند .

سالهااست ترتیب کاپیتولاسیون که بی‌نهایت برای مملکت مضر است در ایران برقرار شده و دولت ما عزم جزم دارد که این‌ترتیب را که همواره در راه ترقی و تعالی ملت ایران و نیل او بآمال و آرزوی خود ایجاد موانع و مشکلات می‌کند موقوف نماید از طرف دیگر پوشیده نیست که سابق براین هریك از دولتین ایران و ترك درحق اتباع و قنسولهای مملکت دیگر مزایائی قائل شده بودند که جنبه کاپیتولاسیونی‌داشت و بموجب عهدنامه برقرار شده بود و بنابراین اساس کاپیتولاسیون مبنی بر معامله متقابله و قرارداد دو طرفی بود و مادام که دولت ترکیه آنرا رعایت میکرد دولت ایران نیز خود را برعایت آن ملزم میدانست ولیکن چون

دولت ترکیه مـزایـای کـاپیتولاسیون راکـاملا موقوف داشت ناچـار حقوقی را کـه اتبـاع ایران درتـرکیه داشتند از آنهـا سلب نموده است بنابـر این دولت ایران هم برعایت قراردادهای فوق که از این به‌بعد فقط یك طرفی خواهد بود ملزم نیست و آنها را منسوخ میداند و نمایندگان ایران رجاء واثق دارند کـه دولت ترکیه مانع نخواهد بود از اینکه ایـران باستخلاص از کاپیتولاسیون نـائل شود بلکه بامیل او بطی این طریق و رسیدن بآرزوی مشروع خود مساعدت خواهد نمود بدلایل مذکوره فوق هیئت ایرانی پیشنهاد میکند که در متن فصل هفتم قید شود کـه معاهدات مزبوره برطبق قرارداد مقرره بین‌المللی که دارای حقوق متساوی میباشند منعقد خواهد شد .

آقای سفیر کبیر ترکیه جوابی بمضمون ذیل ایراد نمودند .

هیچ مانع نمی‌بینم که پیشنهاد جناب اشرف آقای فروغی درضمن مذاکراتی که عنقریب بجهت انعقاد معاهدات راجعه به‌روابط تجارتی و قنسولی و گمرکی و غیره‌ها بین مملکتین واقع خواهد شد جداً درنظرگرفته شود اما مباحثه طولانی را دراین باب دراینجا بی‌موقع میدانم ولیکن بجهت اطمینان اختیار داران ایرانی از حسن نیت دولت خودم درآنچه راجع به منافع ایرانست تعهددارم مراسله بجناب اشرف عالی بنویسم و تصریح بکنم که دولت من حاضراست درموقع انعقاد معاهدات مزبوره قواعد مقررهٔ بین‌المللی راکه دارای حقوق متساویه هستند منظوردارد .

ودر پایان نطق خود آقای سفیر کبیر مراسله‌ای را که بفرانسه نوشته شده بود بجناب اشرف آقای رئیس الوزراء تسلیم داشتند که ترجمه فارسی آن ذیلا درج میشود .

(آقای رئیس‌الوزراء دوستدار نظر بتمایلی‌که جناب اشرف عالی نسبت بمفاد ماده هفتم عهدنامه ودادیه و تأمینیه که امروز امضاء میشود ابراز فرمودید با کمال

افتخار باستحضار جناب اشرف میرساندکه حکومت متبوع دوستدار کاملا حاضر است اساس قراردادهای مزبوره را براصولی که فیما بین ملل متساوی الحقوق معمول است استوار نموده وبرای اتباع دولتین حقوق متساوی قائل شود در خاتمه احترامات فائقه راتجدید مینماید.　امضاء ممدوح شوکت‌بیك

فصول هفت وهشت ونه قرائت وتصویب‌گردید.

بعدازقرائت فصل نه‌آقای رئیس‌الوزراء نطق‌ذیل‌را ایرادنمودند.

چون دولت ایران عضو جامعه ملل میباشد ومصمم است وظایفی را که از جهت این عضویت برعهده دارد انجام دهد مقتضی خواهد بود که در معاهده حاضر یك‌ماده اضافه شود مشعر براینکه دولت ایران به‌تعهدات خود نسبت بجامعه ملل وفا خواهدنمود.

آقای سفیرکبیر جواباً چنین‌اظهارداشتند.

دولت ترکیه مسبوق بود ازاینکه دولت ایران عضو جامعه ملل است وبنابراین طبعاً تقبلات ناشیه ازاین‌عضویت راباید‌رعایت‌کند ولکن ضرورتی نمی‌بینم در اینکه امور درچنین‌معاهده ودادیه وتأمینیه‌ذکر شود زیراکه دراین معاهده بایدفقط مقررات راجع بمنافع مشترك طرفین‌قیدگردد.

اختیارداران ایران اظهارداشتندکه‌چون این‌اظهار جناب مستطاب‌آقای‌ممدوح شوکت بیك درصورت مجلس راجع بمعاهده حاضره‌قیدمیشود ماهم بانظرایشان‌موافقت مینمائیم فصل‌دهم ویازدهم قرائت وتصویب‌گردید.

آقای‌سفیرکبیر درخاتمه بااظهار امیدواری نسبت بحسن‌تأثیریکه امضاء وانعقاد این‌قرارداد درروابط دولتین خواهدداشت بنام‌نمایندگان ترکیه‌اظهارخوشوقتی وامتنان کرده وبه‌نمایندگان ایران‌تبریك‌گفتند.

جناب‌اشرف‌آقای رئیس‌الوزراء هم بنام نمایندگان ایران از بیانات‌آقای سفیر کبیر تشکر ومملکتین رابااین‌موفقیت تبریك گفتند .

در خاتمه نمایندگان اختیاردار طرفین نسختین عهدنامه راکه بالسنه فارسی و ترکی وفرانسه تدوین‌شده بود امضاء وهریك ازدومجموعه‌را مهرکردند جلسه‌یکساعت بعدازظهر ختم‌گردید .

این‌صورت مجلس پس ازامضاء عهدنامه‌تدوین ودرهمان مجلس بتصویب‌وامضاء هیئت نمایندگان دولتین ایران وترکیه‌رسید .

امضاء : فروغی	امضاء : ممدوح‌شوکت‌بیك
امضاء : مفتاح	امضاء : وصفی بیك
امضاء : پاك‌روان	امضاء : وحیدبیك
امضاء : نصرالله انتظام	امضاء : نورالدین‌بیك

اجازه مبادله‌عهدنامه ووادیه وتأمینیه منعقده بین دولتین ایران وترکیه بشرح فوق درجلسه ۵ خرداد ماه ۱۳۰۸ شمسی داده‌شده‌است .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ‌مبادله عهدنامه مودت واقامت منعقده بین‌دولتین‌ایران ومصر

مصوب ۵خرداد ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای‌ملی درجلسه ۵ خرداد ماه۱۳۰۸ عهدنامه‌مودت واقامت ایران ومصررا مشتمل بردوازده ماده ویك‌پروتکل الحاقیه مشتمل بردوماده که درتاریخ ۷ آذرماه ۱۳۰۷ امضاشده ویك‌فقره‌مراسله راجعه به ماده‌شش عهدنامه راکه‌بین‌وزارت امورخارجه وسفارت درتاریخ مزبورتعاطی شده تصویب‌واجازه مبادله نسخ صحه‌شده آن‌را بدولت‌میدهد .

این‌قانون‌که مشتمل بر یك ماده‌بضمیمه متن عهدنامه‌است درجلسهٔ پنجم‌خرداد ماه یکهزاروسیصدوهشت‌شمسی بتصویب مجلس‌شورای‌ملی‌رسید .

رئیس‌مجلس‌شورای ملی- دادگر

☆✲☆

عهدنامه مودت واقامت بین‌دولتین ایران ومصر

اعلیحضرت شاهنشاه ایران واعلیحضرت پادشاه‌مصر

نظر باینکه صمیمانه‌مایل هستندکه دوستی موجوده بین‌مملکتین رامستحکمتر نمایند تصمیم نمودند که تا انعقاد قراردادهای قنسولی وگمرکی وتجارتی عهدنامه‌ای برای تصمیم روابط دوستانه خود منعقد سازند و برای این مقصود اختیارداران خودرا معین‌نمودند :

اعلیحضرت شاهنشاه ایران - جناب فتح‌الله‌خان پاکروان کفیل وزارت امورخارجه .

اعلیحضرت پادشاه مصر - جناب حسن نشأت پاشا وزیرمختاروایلچی‌مخصوص دولت مصر درطهران .

مشار الیهما پس ازمبادله اختیارنامه‌های خود که آنهارا صحیح ومعتبریافتند درمقررات ذیل موافقت حاصل نمودند :

مادهٔ اول - بین ایران ومصر واتباع مملکتین صلح بادوام ودوستی کامل برقرار خواهد بود .

مادهٔ دوم - نمایندگان سیاسی هریك ازطرفین معظمین متعاهدین وکلیه‌اعضاء هیئت نمایندگی آنهاکه جزو مأمورین سیاسی باشند درخاك طرف متعاهد دیگر بشرط معامله‌متقابله ازامتیازات واحترامات ومعافیت‌های نمایندگان ومأمورین‌سیاسی دول دیگر بهره‌مند میگردند .

مادهٔ سوم ـ هریك ازطرفین معظمین متعاهدین‌حق‌خواهد داشت‌که‌درمملکت متعاهد دیگر ژنرال قنسول‌وقنسول وویس قنسولهای کاریری تعیین نماید مشارالیهم درپایتخت ودرشهرهای عمده که معمولا اینقبیل مأمورین مجاز باقامت هستندتوقف خواهند نمود.

بعلاوه هریك ازطرفین معظمین متعاهدین پس ازآنکه قبلا جلب موافقت طرف دیگر را نمود حق خواهد داشت که خارج از مأمورین کاریری قنسول وویس قنسول یانمایندگان قنسولی افتخاری که در شهرهای مذکوره درفوق اقامت خواهند نمود معین نماید. مأمورین مزبوررا بهیچوجه نمی‌توان ازاهالی مملکت متوقف فیها انتخاب نمود نمایندگان کاریری و افتخاری هریك از طرفین که موافق ترتیب دارای اگزگواتور باشند بشرط معامله متقابله کامله ازمزایای افتخاری و معافیت‌هائی که بموجب حقوق عمومی بین‌المللی مقرر است بهره‌مند خواهندگردید.

مادهٔ چهارم ـ اتباع هریك ازطرفین معظمین متعاهدین برای دخول واقامت درخاك طرف متعاهد دیگرآزادی تام خواهندداشت وبالنتیجه میتوانند در مملکت طرف متعاهد دیگربا رعایت قوانین ونظامات جاریه آن‌رفت وآمد و مسافرت و توقف واقامت نمایند.

اتباع هریك ازطرفین متعاهدین مثل‌اتباع داخله راجع به‌شخص واموال و حقوق ومنافع خود برطبق حقوق عمومی بین‌المللی ازحمایت وامنیت‌کامل بهره‌مند خواهند گردید ولی‌این‌مسئله مانع‌حق اخراج که‌برطبق قواعد ومعمول حقوق‌عمومی بین‌المللی بطور انفرادی مجری‌گردد نخواهدبود.

مادهٔ‌پنجم ـ اتباع هریك ازطرفین معظمین متعاهدین حق خواهند داشت درخاك‌طرف متعاهد دیگر بهرقسم صنعت تجارت وبهرنوع کسب وحرفه اشتغال‌ورزند

سوای حرف ومشاغلی که بموجب قوانین مملکتی مختص اتباع‌داخلی‌است وکلیه‌اتباع خارجه ازآن مستثنی‌هستندوسوای کسب یاتجارتی که‌مشمول انحصار دولتی یاانحصاری است که از طرف دولت داده شده اتباع هریك ازدولتین حق خواهند داشت‌بارعایت قوانین ونظامات مملکت متوقف‌فیها وبهمان شرایطی که برای‌اتباع دولت‌کاملةالوداد معمول است اموال منقول یاغیرمنقول خریداری وتملك‌وتصرف نمایند اموال اتباع مزبوررا چنانچه اموال اتباع‌داخله نمی‌توان ازتصرف‌آنهاخارج یا آنهارا از تمتع‌از اموال خود حتی‌بطور موقت محروم نمود مگر بعلتی که قانوناً مربوط‌بمصالح عمومی باشد ودرصورتی‌که غرامت‌اموال تأدیه‌گردد .

مادۀششم - اتباع هریك ازطرفین معظمین متعاهدین درخاك طرف متعاهد دیگر مثل اتباع داخله در امور جزائی وحقوقی وتجارتی واداری و مالیاتی وغیره تابع قوانین واحکام ومقررات ونظامات مملکتی وهمچنین تابع مقامات قضائی‌هستند که‌مختص اتباع داخله‌است .

در موضوع احوال شخصیه چنانچه یکی از طرفین دعوی بمقامات قضائی که قانوناً ذی‌صلاحیت باشند رجوع نمایند مقامات‌قضائی مزبوره بموجب قواعد حقوق بین‌المللی قوانین‌ملی طرف متعاهددیگررا مجری خواهند داشت .

مقررات فوق به‌وظائفی‌که بموجب رسوم بین‌المللی معمولا در قسمت سجل احوال برای قنسولها شناخته شده ونیز بحق حکمیت دوستانه آنهالطمۀواردنمی‌سازد.

مادۀ هفتم - اتباع هریك ازطرفین معظمین متعاهدین درخاك طرف متعاهد دیگر ازهرگونه تکلیف شخصی یا بیگاری یاتحمیلات نظامی و همچنین از ادای هرقسم هدایای ملی وقرضه‌های اجباری ومالیاتهای استثنائی که بواسطه احتیاجات نظامی تحمیل‌شده‌باشدمعاف میباشند .

مادۀهشتم - طرفین معظمین متعاهدین موافقت می‌نمایند که در اسرع

اوقات قراردادهای قنسولی وگمرکی وتجارتی که مبنی برتساوی کامل حقوق طرفین باشد منعقد نمایند .

مادهٔ نهم ـ این‌قرارداد در مدت پنجسال مجری خواهد بود چنانچه یکی‌از طرفین معظمین متعاهدین شش ماه‌قبل از انقضای پنجسال فسخ آنرا بطرف متعاهد دیگر اعلام ننماید پس ازانقضای پنجسال درهر موقع فسخ آن ممکن خواهد بود بشرط آنکه ششماه قبل ازوقت اعلام‌شود .

مادهٔ دهم ـ این قرارداد بتصویب خواهد رسید و نسخ مصوبه در اسرع اوقات ممکنه درطهران مبادله خواهدشد .

مادهٔ یازدهم ـ این‌قرار داد ازتاریخ مبادله‌نسخ مصوبه بموقع اجرا گذارده خواهد شد .

مادهٔدوازدهم ـ این‌قرارداد در دونسخه بفارسی و عربی و فرانسه تحریر میشود درصورت بروز اختلاف متن فرانسه معتبر خواهد بود .

بناعلیهذا اختیار داران طرفین معظمین متعاهدین این عهدنامه را امضاء و بمهر خود ممهور نمودند درطهران بتاریخ ۲۸ نوامبر ۱۹۲۸ ـ ۷ آذر ماه ۱۳۰۷ تحریر شد .

امضاء : پاکروان امضاء : حسن نشأت

پروتکل‌الحاقی

۱ـ این‌عهدنامه بهیچوجه بمقررات قرارداد موقتی که بین طرفین معظمین متعاهدین درتاریخ ۱۲مه ۱۹۲۳ منعقدگردیده خللی‌واردنمیسازد .

۲ ـ راجع به کارهائی که قبل از اجرای این عهد نامه بر طبق قواعد جاریه بمقامات قضائی ارجاع‌گردیده فقط مقامات مزبوره صلاحیت رسیدگی وصدورحکم را خواهند داشت .

طهران در تاریخ ۲۸ نوامبر ۱۹۲۸ ـ ۷ آذر ۱۳۰۷

امضاء : پاکروان امضاء: حسن نشأت

مراسله آقای کفیل وزارت امورخارجه به‌آقای‌وزیرمختارمصر

مورخه ۷ آذرماه ۱۳۰۷ ـ ۲۸ نوامبر۱۹۲۸

محترماً باستحضار آنجناب میرسانم‌که راجع باجرای مادهٔششم‌عهدنامه‌بین‌ایران ومصر مورخه امروز در مراتب ذیل موافقت حاصل است :

۱ـ مقررات عهدنامه مزبوره بحقوق محاکم مملکتین راجع بتقاضا و دریافت مدارك مربوطه به احوال شخصیه لطمه وارد نمینماید .

۲ ـ چنانچه محاکم مصری که راجع باحوال شخصیه معمولا نسبت‌باتباع ایران صلاحیت اعمال قوانین ملی آنهارا بنحوی‌که درایران‌مجری است داشته باشندنتوانند قوانین مزبوره را اعمال نمایند این‌قبیل‌اختلافات بمحاکم دیگر بطور استثناء نسبت بصلاحیت عمومی آنها رجوع میشود .

ونیز محاکم عرفی ایران‌که‌بقضاوت بین اتباع مصر دعوت‌شونددرموضوع احوال شخصیه برطبق اصول حقوق عمومی بین‌الملل قوانین شرع را بنحوی‌که‌درمصر مجری است نسبت‌به‌آنها اعمال‌خواهندنمودـ احترامات‌فائقه‌را تجدید مینمابد .

امضاء : پاکروان

عین همین مضمون را نیز آقای وزیرمختار مصر متقابلاً به‌آقای کفیل‌وزارت امور خارجه اشعار داشته است .

اجازه مبادله عهدنامه مودت و اقامت‌منعقده بین دولتین ایران‌ومصر بشرح‌فوق درجلسه ۵ خردادماه۱۳۰۸ شمسی داده شده‌است .

رئیس‌مجلس‌شورای‌ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ مبادله‌عهدنامه مودت منعقده بین‌دولتین‌ایران وسوئد

مصوب ۶ تیرماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده - مجلس شورای ملی عهدنامه مودت دولتین ایران وسوئـد راکه مشتمل برپنج‌ماده و یك‌پروتکل اختتامیه استودرششم‌خردادماه ۱۳۰۸ بامضاء رسیده است تصویب و اجازه مبادله نسخ‌صحه‌شده آنرا بدولت میدهد .

این قانون که مشتمل بر یك‌ماده ومتن‌عهدنامه‌ضمیمه‌است درجلسه ششم تیرمـاه یکهزاروسیصدوهشت‌شمسی بتصویب‌مجلس‌شورای‌ملی‌رسید .

رئیس‌مجلس‌شورای‌ملی ـ دادگر

عهدنامهٔ مودت بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پادشاهی سوئد

اعلیحضرت شاهنشاه ایران

واعلیحضرت پادشاه سوئد

نظر باینکه مایل‌هستند روابط مودت دیرین دولتین راتشیید نمایند تصمیم بعقد عهدنامه مودت نموده وبرای این مقصود اختیارداران خود را تعیین نمودند :

اعلیحضرت شاهنشاه ایران :

جناب مستطاب اجل آقای میرزا محمد علیخان فرزین کفیل‌وزارت‌امورخارجه.

اعلیحضرت پادشاه سوئد :

جناب آقای کارل‌کر هاردفن هایدن اشتام وزیر مختار وایلچی مخصوص دولت سوئددرطهران . مشارالیهما پس‌از مبادله اختیارنامه‌های‌خودکه درکمال‌صحت واعتبار بود در مواد ذیل موافقت نمودند :

مادهٔ اول - بین دولت ایران وسوئد واتباع مملکتین صلح خلل ناپذیرودوستی صمیمانه دائمی برقرار خواهد بود .

مادهٔ دوم - دولتین متعاهدتین موافقت مینمایند که روابط سیاسی و قونسولی خود را برطبق اصول و معمول حقوق عمومی بین‌المللی ادامه دهند نسبت بنمایندگان سیاسی وقونسولی هریك ازطرفین متعاهدین درخاك طرف متعاهد دیگرمطابق اصول و معمول حقوق عمومی بین‌المللی رفتارخواهد شد .

ودرهرحال بشرط‌معامله متقابله رفتار مزبورنبایدمادون معامله‌ای باشدکه‌نسبت بنمایندگان سیاسی وقنسولی دولت کاملة‌الوداد میشود .

مادهٔسوم - دولتین متعاهدتین موافقت مینمایندکه روابط قونسولی و تجارتی وگمرکی وبحرپیمائی بین مملکتین ونیز شرایط اقامت وتوقف اتباع خود را در خاك یکدیگربموجب قراردادهائی برطبق اصول ومعمول‌حقوق عمومی بین‌المللی وبرروی اساس تساوی‌کامل ومعامله متقابله تنظیم نمایند .

مادهٔ چهارم - دولتین متعاهدتین موافقت مینمایندکه‌کلیه اختلافاتی راکه بین آنها در موضوع اجراء یا تفسیر مقررات‌کلیه عهود و قراردادهای منعقده یا عهود و قراردادهائی که منعقد گردد و از جمله راجع بهمین عهدنامه بظهور برسد و تصفیه دوستانه‌اختلافات مزبوره بوسائل سیاسی عادی در مدت مناسبی ممکن نگرددبحکمیت رجوع نمایند .

این ترتیب در صورت لزوم اساساً برای تشخیص این مسئله که آیا اختلافات مربوطه به تفسیر یا راجع به اجرای عهود و قرارداد های مذکوره میباشد نیز اعمال خواهدگردید .

حکم محکمه حکمیت برای طرفین الزام‌آور است برای هرقضیه متنازع فیها محکمه حکمیت برحسب تقاضای یکی از دولتین متعاهدتین و بترتیب ذیل تشکیل خواهد یافت .

هریك از دولتین متعاهدتین در ظرف سه مـاه از تاریخ تسلیم تقاضامه حکم خود را که ممکن است از اتباع مملکت ثالثی هم انتخاب گردد تعیین خواهد نمود هرگاه از تاریخ تسلیم تقاضانامه تا سه ماه مابین دولتین راجع بمدتی‌که در ظرف آن حکمین باید حکم خود را صادر نمایند موافقت حـاصل نگردد یا اینکه حکمین نتوانند قضیه متنازع فیها را در مدتی‌که برای آنها تعیین شده تسویه بنمایند دولتین یکنفر ازاتباع دولت ثالثی رابعنوان حکم ثالث انتخاب خواهندکرد چنانچه دولتین در ظرف دوماه از تاریخ تقاضای تعیین حکم ثالث راجع به‌انتخاب او موافقت حاصل ننمایند دولتین مذکورتین مشترکاً یـا در صورتیکه در ظرف مدت دو ماه بعد از آن هم تقاضای مشترکی از طرف آنها بعمل نیاید هریك از آنهاکه زودتر اقدام کنند از رئیس دیوان داوری بین‌المللی لاهه تقاضا خواهد نمودکه حکم ثالث را ازاتباع دول ثالثی معین نماید .

با موافقت طرفین ممکن است صورتی از ممالك ثالثی‌که رئیس دیوان داوری بین‌المللی بایدحکم ثالث را منحصراً ازآنها انتخاب نماید بمشارالیه تسلیم‌گردد .

طرفین میتوانند راجع بشخص حکم ثالث برای مدت مدت معینی قبلا قراری بین خودبدهند .

درصورتیکه طرزعمل حکمین بموجب قرارنامه مخصوصی بین دولتین‌مشخص نگردید و قرارداد مزبور در موقع تعیین حکمین منعقد نشده باشد بر طبق مادهٔ ۵۷ و مواد ۵۹ الی ۸۵ قرارداد لاهه مورخهٔ ۱۸ اکتبر ۱۹۰۷ مربوط به تسویه اختلافات بین‌المللی تعیین خواهد شد درصورتیکه قرارمخالفی نسبت به‌این ترتیب بین‌دولتین داده نشده باشد .

هرگاه‌تعیین یکنفرحکم‌ثالث لازم‌گردد و بین‌دولتین متعاهدتین راجع برویه‌ای که باید بعد ازتعیین حکم مزبور تعقیب شود قراری داده نشده باشد حکم ثالث با دو

حکم اولی تشکیل محکمه حکمیت داده وطرزعمل خودشان را معلوم نموده اختلافات راتسویه خواهند کرد .

کلیه تصمیمات محکمه حکمیت باکثریت آراء اتخاذ خواهد گردید .

مادهٔ پنجم – پس از تصویب این عهدنامه برطبق مقررات قوانین اساسی هریك از طرفین متعاهدین مبادله نسخ مصوبه آن هرچه زودتر بعمل خواهد آمد و بمحض مبادله نسخ مصوبه بموقع اجراگذاشته خواهدشد بناء علیهذا اختیارداران طرفین این عهدنامه راکه بدونسخه نوشته شده امضاء وبمهرخود ممهورنمودند .

طهران ۶ خرداد ۱۳۰۸　　۲۷ مه ۱۹۲۹

امضاء ـ محمدعلی فرزین امضاء ـ هایدن اشتام

پروتکل اختتامیه

در موقع امضای عهدنامه مودت منعقده امروز بین دولتین ایران و سوئد اختیار داران امضاءکننده این پروتکل اظهار ذیل راکه جزء لایتجزای خود عهدنامه می‌باشد نمودند .

دولتین متعاهدتین این حق رابرای خود محفوظ میدارند که پس از اینکه ده سال از مبادله نسخ مصوبه عهدنامه مودت گذشت مقررات ماده چهارعهدنامه مزبوره را مجدداً تحت مطالعه قراردهند .

درطهران بتاریخ ۶ خردادماه ۱۳۰۸ مطابق ۲۷ مه ۱۹۲۹

امضاء ـ محمد علی فرزین　　امضاء ـ هایدن اشتام

اجازه مبادله عهدنامه مودت منعقده بین دولتین ایران و سوئد بشرح فوق درجلسهٔ ۶ تیرماه ۱۳۰۸ داده شده است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازه مبادله عهدنامه اقامت و تجارت و بحرپیمائی منعقده بین دولتین ایران و سوئد

مصوب ۶ تیرماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی عهدنامه اقامت و تجارت و بحرپیمائی ایران و سوئد را که در ۲۰ اردیبهشت ۱۳۰۸ (۱۰ مـه ۱۹۲۹) به امضاء رسیده و مشتمل بربیست ودو ماده و یك پروتکل اختتامیه است تصویب واجازه مبادله نسخ صحه شده آنرا بدولت میدهد .

این‌قانون که مشتمل بریك ماده ومتن عهدنامه ضمیمه است درجلسه‌ششم تیرماه یکهزاروسیصدوهشت شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

عهدنامه اقامت و تجارت و بحرپیمائی بین دولتین ایران وسوئد

اعلیحضرت شاهنشاه ایران ازیکطرف واعلیحضرت پادشاه سوئد ازطرف‌دیگر نظر باینکه مایل‌اند شرایط اقامت اتباع ایران‌را در سوئد واتباع سوئد را در ایران تنظیم نمایند وعملیات اقتصادی وروابط تجارتی بین‌مملکتین‌را توسعه دهند تصمیم به انعقاد عهدنامه‌اقامت و تجارت و بحرپیمائی نموده وروی این مقصود نمایندگان مختار خودرا تعیین نمودند .

اعلیحضرت شاهنشاه ایران‌جناب مستطاب اجل‌میرزا محمدعلیخان‌فرزین کفیل وزارت امورخارجه .

اعلیحضرت پادشاه سوئد مسیوکارل‌گرهاردفن‌هایدن اشتام وزیر مختار وایلچی مخصوص دولت‌سوئد درایران .

مشارالیهما پس از مبادله اختیارنامه‌های خود که در کمال صحت و اعتبار بود در مواد ذیل موافقت حاصل نمودند :

مادهٔ ۱ ـ اتباع هریك از دولتین متعاهدتین میتوانند آزادانه بخاك مملکت متعاهد دیگر وارد و از آنجا خارج شده ودر آن مسافرت و توقف واقامت نمایند با این شرط که موافق قوانین و نظامات جاریه در خاك مزبور عمل نمایند مشارالیهم از حمایت دائم قوانین ومصادر امور مملکتی نسبت به خود واموال و حقوق و منافعشان بهره‌مند خواهند شد و در تمام مسائل مذکوره در این ماده از رفتاری که مادون رفتار معموله نسبت باتباع دول کاملة الوداد نباشد بهره‌مند خواهند شد .

واضح است که مقررات مذکوره فوق موجب تجدید حقوق هیچ یك ازدولتین متعاهدتین نخواهد شد که در مواقع معینه بموجب حکم قضائی یا از لحاظ امنیت داخلی وخارجی مملکتی ویا انتظامات عمومی ویا بجهات معاونت عمومی یا انتظامات صحی واخلاقی از صدور اجازه اقامت اتباع طرف متعاهد دیگر در خاك خود امتناع نمایند .

مادهٔ ۲ ـ اتباع هر یك از دولتین متعاهدتین حق دارند در خاك طرف متعاهد دیگر بهمان شرایطی که برای اتباع دول کاملة الوداد مقرر است اموال منقول وغیر منقول تحصیل و تصرف نموده و بوسیله فروش و هدیه یا نقل وانتقال ویا از طریق ازدواج وارثیه و ماترك ویا بوسائل دیگری در آنها تصرف مالکانه بنمایند بعلاوه مشارالیهم آزادند اموالی که بطریق مذکوره در مقدمه این ماده بدست آورند از مملکت خارج نمایند ودر موارد مذکوره در فوق هیچگونه مالیات ، حقوق وعوارض وتحدیداتی زیادتر یا غیر از آنچه شامل اتباع دول کاملة الوداد میباشد بآنها تعلق نمیگیرد.

مادهٔ۳ ـ اتباع هریك از دولتین متعاهدتین در خاك مملکت متعاهد دیگر از حیث اشتغال بهرگونه تجارت وصنعتی از همان امتیازات ومعافیتها ومساعدتهائی که برای اتباع دول کاملةالوداد شناخته شده ویا ملحوظ خواهد گردید بهره‌مند خواهند شد ـ مشارالیهم حق دارند بهمان شرایط وحدودی که برای اتباع دول کاملةالوداد مقرر است بهر شغل وحرفه‌ای اشتغال‌ورزند مشروط برآنکه شغل مزبور منحصراً باتباع داخله اختصاص نداشته ویا موضوع انحصارات دولتی یا انحصارات اعطائی از طرف دولت نباشد .

مادهٔ۴ ـ اتباع هریك از دولتین متعاهدتین درخاك دولت متعاهد دیگر نسبت به خود و اموال وحقوق و منافعشان وهمچنین برای اشتغال بهرقسم تجارت وصنعتی مشمول هیچگونه عوارض و مالیات مستقیم و غیر مستقیم زیادتر یا غیر از آنچه از اتباع دول کاملةالوداد مأخوذ میگردد نخواهند بود .

مادهٔ۵ ـ اتباع هریك از طرفین متعاهدین درخاك مملکت متعاهد دیگرراجع بحفظ و حمایت خود و اموالشان در پیشگاه محاکم و مصادر امور مملکتی از همان رفتاری‌که نسبت به‌اتباع داخله میشود بهره‌مند خواهندشد .

مشارالیهم مخصوصاً بدون هیچگونه مانعی بمحاکم دسترس داشته میتوانند درتحت همان شرایطی که برای اتباع داخله مقرر است ترافع نمایند مسائل راجعه بوجه‌الضمانه مخصوص خارجی‌ها و ارفاق قضائی مجانی و اوراق قضائی و غیرقضائی واسترداد مقصرین باید بموجب قرارداد مخصوص بین دولتین متعاهدتین تنظیم گردد درمسائل مربوطه باحوال شخصیه اتباع دولت سوئد در ایران و اتباع دولت ایران در سوئد تابع قوانین مملکت متبوعه خود هستند .

مادهٔ۶ ـ منازل و کلیه اموال غیر منقوله دیگر اتباع هریك از طرفین متعاهدین درخاك طرف متعاهد دیگر مورد دخول یاتفتیش واقع نخواهد شد مگر

در تحت شرایط و مراسمی که بموجب قوانین و احکام و نظامات برای اتباع داخله مقرر است .

و همین طور نمیتوان‌دفاتر واوراق و محاسباتی که در آنجا است تحت رسیدگی درآورده تفتیش نمود مگر بشرایط و مراسمی‌که در فوق مذکور شد .

مادهٔ۷ ـ از اتباع هریك از طرفین متعاهدین درخاك طرف متعاهد دیگر نمیتوان سلب مالکیت نمود یامشارالیهم را ولـو موقت‌هم باشد از حق استفاده از اموال خودشان محروم داشت مگر بشرائط و درازای غراماتی که در قوانین برای اتباع داخله پیش بینی شده است .

مادهٔ۸ ـ اتباع هر یك از دولتین متعاهدتین درخاك مملکت متعاهد دیگر درمواقع صلح‌یا جنگ از قرضه‌های‌اجباری و هدایای مالی وهمینطور کلیه‌مالیات‌ها از هرقسم‌که باشد و برای احتیاجات جنگی تحمیل شده باشند معاف هستند .

مشارالیهم همین طور از خـدمت نظـامی شخصی و اجباری و هرمـالیات و عوارضی کـه بجای‌خدمات مذکوره وضع شده باشد معاف خـواهند بـود ، راجـع به‌مصادرات وکلیه تحمیلات نظیر آن کـه برای احتیاجات قشونی مقرر شده باشد بامشارالیهم مـادون آنچه نسبت بـاتباع دول کاملة الـوداد معمول میگردد رفتار نخواهد شد .

مادهٔ۹ ـ شرکتهـای آنونیم و کلیه شرکتهای دیگـری کـه منظور آن‌ها تجارت‌و یاانتفاع باشد از قبیل شرکتهای تجارتی و صنعتی و مالی و حمل ونقل وبیمه که مقرشرکتی آن‌ها درخاك یکی از طرفین متعاهدین بوده و درآنجا مطابق قوانین مملکتی تأسیس و تابعیت آنها رسماً شناخته شده باشد درخاك طرف متعاهد دیگرنیز شناخته شده و درآنجا حق ترافع قضائی بعنوان مدعی و مدعی علیه خواهند داشت و باشرکتهای مزبوره از هرحیث و مخصوصاً از لحاظ عملیات مربوطه بخود و تحصیل و

تصرف اموال منقول وغیر منقول و تصرفات مالکانه درآنها و همچنین راجع بمالیات همان رفتاری خواهد شد که نسبت بشرکتهای دول کاملة الوداد معمول میگردد ــ و بعلاوه مقررات مواد ۵ و ۸ راجع باتباع دولتین متعاهدتین نسبت بشرکتهای مذکوره درفوق نیز برسم تشابه معمول و مجری خواهد بود .

مادهٔ۱۰ ــ دولتین متعاهدتین نسبت بهواردات و صادرات مال‌التجاره طرفین هیچ قسم ممنوعیت‌ها یا تحدیداتی که درتحت همان شرایط نسبت بواردات وصادرات مال‌التجاره متشابه به سایر ممالك معمول ومجری نباشد وضع ننموده و برقرار نخواهند گذاشت معهذا ممنوعیتها یاتحدیدات ذیل درحکم انحراف ازاصل معاهده کاملة‌الوداد تلقی نخواهد شد :

الف ــ ممنوعیت‌ها یاتحدیدات برای‌انتظامات عمومی‌وامنیت‌داخلی وخارجی مملکت .

ب ــ ممنوعیت هــا یا تحدیداتی‌که برای حفظ الصحه عمومی ویــا بملاحظه حفاظت حیوانات یانباتات مفیده درمقابل امراض وحشرات مضره ویا طفیلی ویا برای جلوگیری ازفساد نسل واز بین رفتن جنس نباتات مفیده وضع شده باشد .

ج ــ ممنوعیت‌ها یا تحدیدات راجع بصادرات اسلحه وذخائرومهمات جنگی.

د ــ ممنوعیت‌ها یا تحدیداتی‌که شامل محصولاتی باشدکه درتحت انحصاردولت بوده یادرتحت انحصاراعطائی‌ازطرف‌دولت باشد .

مادهٔ ۱۱ ــ ۱ ــ هریك از دولتین متعاهدتین درباب حقوق‌ورودی‌کلیه وحقوق ومالیات‌هائی‌که بهراسم ورسم در موقع‌ورود مال‌التجاره‌مأخوذ میگرددمتعهد میشودکه بمحصولات ارضی وصنعتی مملکت متعاهد دیگر همان حقوق‌گمرکی وکوئیفیسیان و سورتاکس‌وعوارض ورودی که عموماً به محصولات متشابه‌بدول‌کاملة‌الوداد تعلق گرفته یا

خواهد گرفت فوراً و بدون شرطی معمول ومجری دارند .

۲ ـ دولتین متعاهدتین متقابلا معامله دول کاملة الوداد راراجع بحقوق خروجی وکلیه حقوق یا مالیات هائی که در موقع صدور امتعه تعلق میگیرد نسبت بیکدیگر مرعی خواهند داشت .

۳ ـ بعلاوه دولتین متعاهدتین متقابلا متعهد میشوندکه راجع به ترتیبات و مراسم گمرگی درو باك (حقوقی است که ازمواد خام وارده بمملکت بطور امانت گرفته میشودکه چنانچه همان مواد بصورت ساخته شده ازمملکت خارج شود حقوق مزبور مسترد گردد) وانبارگذاشتن مال التجاره وعملیاتی که نسبت بآنها میشود وحقوق و مالیاتهائی که بهآنها تعلق میگیرد وهمین طور درباب طرز تفتیش وتجزیه شیمیائی امتعه در گمرك وشرائط پرداخت حقوق و مالیات‌ها و تفسیر تعرفه گمرکی وارسال مال‌التجاره وارد شده وصادر شده وترانزیتی درگمرك معامله دولت کاملةالوداد را نسبت بیکدیگر بنمایند .

مادهٔ ۱۳ ـ دولتین متعاهدتین موافقندکه درباب تجارت فیما بین آنچه راجع به تصدیق‌نامه مبدأ است ترتیبات ومقررات قرارداد بین‌المللی تسهیل مراسم گمرکی امضاء شده درژنو مورخه ۳ نوامبر ۱۹۲۳ رامجری ومعمول بدارند .

تصدیق صحت تصدیق‌نامه های مبدئی که ازطرف اداره‌گمرك یااطاق تجارتی که برای این کار صلاحیت داشته باشند صادر شده باشد ضروری نیست در مواقعی که تصدیق‌نامه مبدأ را ادارات یامؤسسات دیگری صادر نموده باشند دولت مملکتی که مال‌التجاره بهآنجا واردمیشود حق دارد تقاضا نمایدکه این قسم تصدیق‌نامه های‌مبدأ ازطرف نمایندگان سیاسی یاقنسولگری صالحه درمحل ارسال تصدیق شده باشد این تصدیقات‌مجانی خواهد بود ـ ادارات مملکت‌مقصدحق دارندترجمه‌فرانسه تصدیقنامه‌های مبدأ رابخواهند .

مادهٔ ۱۳ - حقوق ومالیات‌های داخلی راکه درخاك هریك ازطرفین‌متعاهدین بهراسمی از مال التجاره در موقع تولید و تهیه و حمل و نقل ویا هنگام خرید ویا مصرف آن بنفع دولت یا ولایات و یا نواحی و یا اتحادیه ها مأخوذ میگردد ویا مأخوذ خواهدگردید نمیتوان درتحت هیچ عنوانی ازمال التجاره طرف متعاهد دیگر سنگین تر از میزانی دریافت کرد که به امتعه دول‌کاملة الوداد تعلق میگیرد .

مادهٔ ۱۴ - اشخاص ویاشرکت هائی‌که درسوئد اشتغال بامرتجارت ویاصنعت دارند در ایران‌راجع بعلائم‌تجارتی وصنعتی با این‌شرط‌که مراسم مقرره این مملکت رامرعی دارند ازهمان حمایتی بهره مند خواهندگردیدکه نسبت بتجاریا صنعتگرانی که درایران سکنی دارندمعمول بوده‌ویا خواهد بود وهمینطوراشخاص‌ویا شرکت‌هائی که در ایران بامر تجارت ویا صنعت اشتغال دارند در سوئد راجع بعلائم تجارتی وصنعتی بااین شرطی‌که مراسم مقرره آن مملکت را مجری دارند از همان حمایتی بهره‌مند خواهند گردید که نسبت بتجار وصنعتگرانی که در سوئد سکنی دارند معمول بوده ویا معمول خواهد بود معهذا مقررات این ماده موجب نمیشود که طرفین متعاهدین ادعا نمایندکه حمایت علائم مذکوره بیشتر وبرای مدت طولانی تری باشد که درمملکت اصلی مقرر است .

مادهٔ ۱۵ - دولتین متعاهدتین متقابلا در قسمت ترانزیت اشخاص و اسباب و هر قبیل امتعه وهر قسم مرسولات و وسائط نقلیه معامله کاملة الوداد را نسبت به یکدیگر مرعی خواهند داشت معهذا ممنوعیت ها و تحدیدات ذیل‌که برطبق اصول عمومی وضع‌ویا برقرار شده باشد درحکم انحراف ازاصل معامله کاملة الوداد نخواهد بود .

۱ـ ممنوعیتهاو یا تحدیداتی که بملاحظه امنیت عمومی یا امنیت‌داخلی و یاخارجی مملکت وضع شده باشد .

۲ ـ ممنوعیتها یاتحدیداتی‌که بملاحظه حفظ الصحه عمومی یاحفظ حیوانات یانباتات مفیده درمقابل امراض وهوام موذیه وحشرات طفیلی یـا برای جلوگیری از فساد نسل یااز بین رفتن نباتات مفیده وضع شده باشد .

مادهٔ ۱۶ ـ تجاریا صاحبان‌کارخانه وسایر صنعتگران اتباع یکی از دولتین متعاهدتین و همینطور عمال تجارتی آن در خـاك طرف متعاهد دیگر آنچه راجع بعملیات آنها ومخصوصاً در خصوص مـالیات وتسهیلات‌کمرکی‌که شامل مسطورجات است ازهمان رفتاری‌که راجع به تجار و صاحبان‌کارخانه وصنعتگران وعمال تجارتی دول‌کاملة الوداد معمول است بهره مند خواهند شد .

در مواقعی‌که ارائه‌ورقه هویت برای‌عمال تجارتی دریکی ازدولتین متعاهدین تقاضا شود مقررات قرارداد بین‌المللی تسهیلات‌مراسم‌گمرکی‌که درسوم نوامبر ۱۹۲۳ درژنوامضاء شده‌است‌معمول‌خواهدگردید معهذا ویزای ورقه مزبوراز‌طرف‌قنسولگری یاادارات دیگری‌لازم نخواهد بود .

مادهٔ ۱۷ ـ کشتیهای سوئدی ومحمولات آن در ایران وکشتیهـای ایران و محمولات آن درسوئد از هرکجاکه حرکت نموده باشند ومقصد آنهـا هرجا باشد و همینطور مبدأ ومقصد محمولات آنها هرکجا باشد از همان رفتارکه نسبت بکشتیها و محمولات دول کاملة الوداد ملحوظ میگردد بهره مند خواهند شد مقررات این‌ماده شامل‌کابوتاژ وامتیازاتی‌که دولتین متعاهدتین نسبت بصید ماهی درآبهـای خود مرعی میدارند ویا خواهند داشت نخواهد بود .

ازاجازهٔ ورودکشتیهای جنگی هریك ازطرفین متعاهدین در آب هـای طرف متعاهد دیگر دراینقرار داد بحثی نشده وتابع مقررات موضوعه مملکتی خواهد بود .

مادهٔ ۱۸ ـ تابعیت کشتیهای هر یك ازطرفین برطبق اسناد وتصدیقنامه هائیکه دراین بـاب ازادارات صالحه دول متعاهد برطبق قوانین و نظامات هریك ازدولتین صادر شده است تعیین میگردد .

اوراق تعیین حجم‌کشتی وهمچنین اسناد مربوطه بتعیین حجم‌که ازطرف یکی ازدولتین متعاهدتین صادر شده بـاشد ازطرف دولت متعـاهد دیگر برطبق مقررات مخصوصی‌که ممکن است بین دولتین منعقدگردد شناخته میشود .

مادهٔ ۱۹ ـ هرگاه‌کشتیهای طرفین متعاهدین درآب های طرف متعاهد دیگر آسیبی دیده‌یا غرق شوندکشتی ومحمولات آن از همـان معافیت هـائی‌که قوانین و مقررات دولتین متقابلا درمواقع نظیرآن برای‌کشتیها ومحمولات خود مرعی میدارند بهره‌مند خواهند شد وبه ناخدا واعضاءکشتی چه نسبت بخودشان وچه نسبت بکشتی ومحمولات آن همان درجه مساعدت وحمایتی مبذول خواهدشدکه نسبت‌باتباع‌داخله ملحوظ میگردد اشیائی که از کشتی آسیب دیده یا غرق شده نجات داده میشود از هرگونه حقوق وگمرك معاف خواهدبودمگراینکه اشیاء مزبور برای مصرف داخلی بکاربرده شود .

مادهٔ ۲۰ ـ دولتین متعاهدتین متقابلا حق‌دارند نمایندگان قنسولی‌در پایتخت وشهرهای مهمی‌که این‌قبیل مأمورین خارجی مجاز باقامت هستند معین نمایند .

نمایندگان قنسولی‌که ازطرف یکی از طرفین متعاهدین منصوب‌شده‌اند مطابق اصل معامله متقابله در خاك طرف متعاهد دیگر ازکلیه مزایا ومعافیتها و مصونیتها و حقوقی‌که برای نمایندگان قنسولی دول ثالثی شناخته شده ویا شناخته خواهد شد بهره‌مند خواهندگردید .

مادهٔ ۲۱ ـ معامله دول کاملةالوداد مذکوره در این قرارداد شامل موارد ذیل نخواهدبود :

الف ـ مزایائی که یکی ازطرفین متعاهدین بدول مجاور برای تسهیلات‌تجارت سرحدی داده ویاخواهدداد .

ب ـ مزایائی که دولت سوئد ممکن‌است بدولت دانمارك یا نروژ ویا بهردوی آنها بدهد درصورتی‌که این‌مزایا را بهیچ‌دولت دیگر نداده‌باشد .

ج ـ تعهداتی که یکی‌ازطرفین‌متعاهدین بموجب اتحادگمرکی‌کرده ویادرآتیه خواهندکرد .

مادهٔ ۲۲ ـ این‌عهدنامه برطبق‌قانون‌اساسی‌هریك‌از دولتین متعاهدتین بتصویب خواهد رسید ومبادله نسخ مصوبه به‌اسرع اوقات ممکنه صورت خواهد گرفت این قرارداد ۱۵روز پس‌ازمبادله نسخ مصوبه بموقع اجراگذاشته میشود ومدت‌آن پنج‌سال است چنانچه ششماه قبل‌ازانقضاءمدت‌مذکور درفوق این‌قرارداد فسخ نشودبطورضمنی ادامه یافته وتا ششماه بعدازتاریخی‌که یکی‌ازطرافین فسخ آنرا بطرف‌متعاهد دیگر اعلام نماید دارای اعتبارخواهدبود .

بنا بمراتب فوق اختیارداران طرفین این قرارداد را امضاء وبمهر خود ممهور نمودند .

طهران۱۰مه۱۹۲۹ ـ ۲۰اردیبهشت ۱۳۰۸

پروتکل اختتامیه

در موقع امضای عهدنامه اقامت وتجارت و بحر پیمائی اختیارداران دولتین متعاهدتین درباب‌مقررات‌ذیل‌نیز که جزء لایتجزای عهدنامه است‌توافق‌حاصل‌نمودند:

راجع به مادهٔ ۱ ـ مقررات ماده (۱) بهیچ‌وجه بمقرراتی که در هر یك از مملکتین درباب‌تذکره مجری‌بوده ویا خواهد بود وهمچنین بمقرراتی‌که درباب حق اشتغال اتباع خارجه بکاروضع‌شده ویا بشود خللی وارد نخواهدآورد بعلاوه هیچیك ازمقررات عهدنامه اقامت وتجارت وبحرپیمائی مانع نخواهد شدکه هریك از دولتین متعاهدتین درهرموقع مقرراتی برای‌تنظیم ویا منع مهاجرت به‌خاك خود وضع نماید

مشروط برآنکه این مقررات درحکم تبعیضی نباشدکه بالاختصاص متوجه‌کلیه اتباع طرف متعاهددیگر باشد .

راجع به مادهٔ ۳ و۹ ـ مقررات این عهدنامه نسبت برفتار معامله کاملة‌الوداد موجب نمیشودکه یکی از طرفین متعاهدین باستناد آن از رفتاری‌که از لحاظ مالی برای احتراز از تأدیه مالیات مکرر در روابط خود با دولت ثالثی بموجب قرارداد مخصوصی که موضوعش توزیع حق اخذ مالیات راجع به مواد مالیات بده باشد استفاده نماید .

بدیهی‌است مقررات این‌معاهده نمیتوانند حق‌تقاضای مزایای مخصوصی‌رابدهد که درایران بشرکتهائی که عملیاتشان بموجب امتیازات مخصوصی تعیین شده است اعطاءگردیده .

ازطرف دیگر شرکتهای هریك‌ازدولتین متعاهدتین که شرایط اشتغالشان در خاك‌طرف متعاهد دیگر برطبق امتیازات مخصوصی تنظیم شده باشد مجاز نیستند برای مسائلی‌که در امتیاز نامه ذکرشده است مزایائی راکه بموجب عهد نامه‌ها وقرار دادهای جاریه یاناشیه ازمعامله کاملة‌الوداد اعطائی‌است‌تقاضا بنمایند .

راجع بمادهٔ ۲۰ ـ نمایندگان‌قنسولی، که ازطرف هریك ازدولتین متعاهدتین درخاك‌طرف متعاهد دیگر تعیین شده‌اند نمی‌توانند قبل ازآن که اگزکواتور خودرا از طرف دولت دیگر وبترتیبی که درمملکت مشارالیهما مقرراست دریافت نموده باشند بانجام مأموریت خود اشتغال‌ورزند .

وهریك از دولتین متعاهدتین این‌حق را برای‌خود محفوظ میدارندکه پس از اینکه قبلا ازمجرای سیاسی دلائل‌خودرا بطرف متعاهد دیگر اعلام نمودنداگزکواتور

صادره را مسترد دارند بدون آنکه بهیچوجه ملزم باثبات دلائل مزبوره بوده و یا آنکه مجبور باشند تصمیم خودرا موکول بموافقت طرف دیگر نمایند .

طهران دهم مه ۱۹۲۹ ـ ۲۰ اردی بهشت ۱۳۰۸

امضاء : محمد علی فرزین

امضاء : هایدن اشتام

اجازهٔ مبادله عهدنامه اقامت و تجارت و بحر پیمائی منعقده بین دولتین ایران وسوئد بشرح فوق درجلسهٔ ۶ تیرماه ۱۳۰۸ داده شده است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ مبادله عهدنامه مودت منعقده بین دولتین ایران و حجاز و نجد و ملحقات

مصوب ۱۹ دیماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی عهدنامه مودت را که مشتمل بر پنج ماده و درتاریخ دوم شهریور ماه ۱۳۰۸ بین دولتین ایران وحجاز ونجد وملحقات آن امضاء شده تصویب واجازه مبادله نسخ صحه شده آنرا بدولت میدهد .

این قانون که مشتمل بر یك ماده ومتن عهدنامه ضمیمه است درجلسهٔ نوزدهم دیماه یکهزاروسیصدو هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

عهدنامه مودت بین مملکت ایران و مملکت حجاز و نجد و ملحقات آن

اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایران از یکطرف

اعلیحضرت پادشاه حجاز ونجد و ملحقات آن از طرف دیگر نظر باینکه بتأسیس روابط ودادیه بین مملکتین وتشیید مبانی آن مایل میباشند ومعتقدند که ایجاد

مناسبات مذکوره موجب پیشرفت و باعث رفاه و آسایش ملتین‌است بانعقاد عهدنامه‌مودت تصمیم نموده وبرای‌این‌مقصود اختیارداران‌خودرامعین نمودند.

اعلیحضرت همایون‌شاهنشاه ایران

جناب اشرف حاج‌مهدیقلیخان هدایت رئیس‌الوزراء

اعلیحضرت پادشاه حجاز و نجدوملحقات‌آن

شیخ عبدالله‌الفضل وشیخ‌محمد عبدالرواف

اختیارداران فوق پس‌از ارائه اعتبارنامه‌های خودکه مطابق قاعده بود درمواد ذیل موافقت‌حاصل نمودند :

مادهٔ اول - بین مملکت شاهنشاهی ایران و مملکت حجاز و نجد و ملحقات آن و بین اتباع دولتین صلح خلل ناپذیر و دوستی صمیمانه دائمی برقرار خواهد بود وطرفین معظمین متعاهدین تمام مساعی خود را در ادامه و استحکام روابط مزبور مبذول خواهند داشت .

مادهٔ دوم - نظر باینکه طرفین معظمین متعاهدین مایل هستند و حق دارند که وزرای مختار و قونسولهای خود را به ممالك یکدیگر اعزام نمایند لهذا موافقت نمودند که با نمایندگان هریك از طرفین متعاهدین در مملکت طرف متعاهد دیگر بشرط معامله متقابله برطبق قواعد ومرسوم حقوق عمومی بین‌المللی رفتارنمایند .

مادهٔ سوم - هریك از طرفین معظمین متعاهدین‌متعهدمی‌شوندکه‌اتباع طرف متعاهد دیگر را در مملکت خود از جمیع حقوق ومزایائی‌که اتباع دولت‌کاملةالوداد از آن بهره‌مند میگردند برخوردار سازند حکومت اعلیحضرت پادشاه حجاز و نجد و ملحقات آن متعهد میگردد که نسبت به حجاج ایرانی از هرحیث مثل سایر حجاجی که به بیت الله الحرام میروند معامله و رفتار نموده و اجازه ندهند که نسبت به حجاج ایرانی در ادای مناسك حج و فرائض دینی آنها هیچگونه مشکلاتی

ایجاد شود و نیز تعهد مینمایند کــه وسائل امنیت و آسایش و اطمینان آنهــا را فراهم نمایند .

مادهٔ چهارم – طرفین معظمین متعاهدین مــایل هستند که در موقع مناسب به‌تکمیل مذاکرات وعقد قراردادهای سیاسی وتجاری واقتصادی وغیره اقدام نمایند .

مادهٔ پنجم – این عهدنامه در چهار نسخه بعربی وفارسی بامضا رسیده و متن فارسی‌وعربی هردودارای رسمیت واعتبار واحد خواهدبود .

طهران بتاریخ دوم شهریور۱۳۰۸– مطابق۱۸ ربیع الاول۱۳۴۸

محل‌امضاء	محل‌امضاء	محل‌امضاء
مهدیقلی	عبدالله الفضل	محمد عبدالرواف

اجازهٔ مبادله عهدنامه مودت منعقده بین دولتین ایران وحجاز ونجد وملحقات بشرح فوق در جلسهٔ ۱۹ دیماه ۱۳۰۸ شمسی داده شده است .

رئیس مجلس شورای ملی – دادگر

قانون

اجازهٔ مبادله‌عهدنامه‌مودت‌بین دولتین‌ایران وهلند

مصوب۱۴اردیبهشت‌ماه۱۳۰۹

مادهٔ واحده– مجلس‌شورای ملی‌درجلسهٔ۱۴اردیبهشت‌ماه۱۳۰۹عهدنامه مودت بین‌دولتین‌ایران وهلندکه مشتمل برچهار ماده ویك پروتکل اختتامیه و در تاریخ ۲۱ اسفندماه ۱۳۰۸(۱۲ مارس ۱۹۳۰) منعقد شده‌است تصویب نموده واجازه مبادله نسخ صحه شده آنرا بدولت میدهد .

این قانون که مشتمل بریك مــاده و متن عهدنامه ضمیمه است در جلسهٔ ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۳۰۹ شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی – دادگر

عهدنامه مودت بین‌دولتین ایران وهلند

اعلیحضرت شاهنشاه ایران از یك طرف وعلیاحضرت ملکه
هلند از طرف دیگر

چون بتحکیم روابط دوستی‌قدیمی بین مملکتین مایل‌میباشند بانعقاد معاهده‌نامه مودت تصمیم نموده وبرای این‌مقصود اختیارداران خود را معین‌نمودند .

اعلیحضرت شاهنشاه ایران

جناب‌میرزامحمدعلیخان‌فرزین وزیرامورخارجه

علیاحضرت ملکه‌هلند

مسیولیندرت پیه‌ترژون دودکر شارژ دافرهلند درطهران

مشارالیهماپس از مبادله اختیارنامه‌های خودکه‌آنهارا صحیح‌ومعتبـریافتند در مراتب ذیل موافقت حاصل‌نمودند :

مادهٔ اول – بین دولتین ایران وهلند و اتباع مملکتین صلح‌خلل‌ناپذیر ودوستی صمیمانه دائمی برقرار خواهد بود .

مادهٔ دوم – دولتین متعاهدین موافقت مینمایند که روابط سیاسـی خود را برطبق اصول و معمول حقوق بین‌الملـلی ادامه داده و متفقند نسبـت بنمایندگان سیاسی هر یك از طرفین متعاهدین در خاك طرف متعاهد دیگر بشرط‌معامله متقابله مطابق اصول و معمول حقوق عمومی بین‌المللی رفتار خواهد شد و در هرحال رفتار مزبور نباید مادون معامله‌ای باشدکه‌نسبت به نمایندگان سیاسی دولت کاملـةالوداد میشود .

مادهٔ سوم – طرفین متعاهدین موافقت دارند کلیه اختلافاتی را که بین آنها در موضوع اجرا یا تفسیر مقررات کلیه عهود وقراردادهای منعقـده یاکلیه عهود و قراردادهائی‌که بعداً منعقد خواهدگردید منجمله راجع بمادهٔ دوم این‌عهدنامه بظهور

برسد وبوسایل سیاسی عادی درمدت متناسبی بطور دوستانه تصفیه‌آن‌ممکن‌نشده باشد بحکمیت رجوع نمایند.

این ترتیب درصورت‌لزوم برای تشخیص اینکه آیا اختلاف مربوط به‌تفسیر یا راجع‌باجرای عهود وقراردادهای مذکور میباشد نیز اعمال خواهدگردیدحکم‌محکمه حکمیت برای طرفین الزام‌آور است.

برای هرقضیه متنازع‌فیها محکمه حکمیت بنا بتقاضای یکی‌ازطرفین‌متعاهدین بترتیب ذیل تشکیل خواهد شد:

در ظرف سه‌ماه از تاریخ تبلیغ تقاضا هریك از طرفین متعاهدین یك‌حکم که ممکن است از اتباع خودش یا اتباع مملکت ثالثی انتخاب‌گردد تعیین خواهد نمود.

اگر در انقضاء مدت سه‌ماه مزبور دولت مدعی علیها حکم خود را انتخاب ننموده‌باشد انتخاب حکم مزبور بنا بتقاضای دولت مدعی از طرف رئیس دیوان داوری دائمی بین‌المللی از بین اتباع دولت مدعی علیها بعمل خواهد آمد در ظرف مدت دو ماه دیگر (بعداز مدت سه‌ماهه مذکور) طرفین‌راجع بمضمون قرارنامه‌حکمیت توافق نظر حاصل وموضوع اختلاف را بمحکمه حکمیت ارجاع و صلاحیت محکمه را معین وموارد اختلاف را مشخص وطریقه‌ای که باید برای‌تسویه امر اتخاذشودتعیین مینمایند چنانچه مدت دو ماه مزبور منقضی و طرفین راجع بقرار نامه حکمیت موافقت ننمایند ترتیب دادن آن بمحکمه محول خواهد شد که دولت مدعی‌به آن مراجعه مینماید.

اگر حکمین در ترتیب دادن قرارنامه در ظرف مدت دوماه از تاریخی‌که این امر بعهدهٔ محکمه حکمیت محول شده بحصول توافق نظر نائل نشوند ویانتوانند اختلاف را در ظرف مدت متناسبی که باید در نظامنامه طرز حکمیت قید شده باشد تسویه‌نمایندطرفین‌متعاهدین‌باموافقت‌نظر بیکدیگرسه‌حکم‌دیگرمعین‌خواهندکردولی

این درصورتی‌است که موافقت نکرده باشند که متفقاً بیش از یك‌حکم انتخاب ننمایند این‌حکم‌ها باید از اتباع یك یاچند دولت ثالث باشند چنانچه طرفین درانتخاب‌حکم ها یا حکم مذکور در ظرف مدت دوماه از تاریخی که تقاضای تعیین آن حکم یا حکم‌ها بعمل آمده موافقت حاصل ننمایند طرفین مشترکا یا درصورتی که در ظرف دوماه بعداز آنهم تقاضای مشترکی از طرف آنها بعمل نیاید هریك از آنهاکه زودتر اقدام‌کند ازرئیس دیوان‌داوری دائمی بین‌المللی تقاضا خواهد نمودکه سه‌حکم ثالث یاحکم ثالث‌را ازاتباع دولت ثالثی معین نماید باموافقت طرفین ممکن است صورتی ازممالك ثالثی‌که رئیس دیوان داوری دائمی بین‌المللی باید حکم یاحکمهای ثالث رامنحصراً ازاتباع آنها انتخاب نماید بمشارالیه تسلیم‌گردد .

طرفین میتوانند راجع به تعیین سه‌حکم یایك حکم ثالث برای مدت معینی‌قبلا بین خود قراری بدهند درصورتیکه مبادرت به تعیین سه یایك حکم ثالث‌لازم شود و قراری بین‌طرفین راجع بطرزعملی‌که باید بعداز تعیین حکم‌یاحکمهای مزبور اتخاذ شودداده نشده‌باشد سه‌حکم متفقاً ودرصورتیکه فقط یك‌حکم ثالث باشد منفرداً به دو حکم اولیه ملحق‌شده ومحکمه‌ای‌که باین‌نحو تشکیل شده‌طرز عمل‌خودرامعین کرده و بتسویه اختلاف اقدام مینماید .

کلیه تصمیمات محکمه حکمیت بهاکثریت آراء اتخاذ میشود .

برای هراختلاف دیگری غیرازموارد اجرایا تفسیرعهود یاقراردادهاکه ممکن نشده باشد بصورت رضایت بخش از مجرای عادی سیاسی حل و تسویه‌گردد طرفین متعاهدین باحترام تعهداتی‌که بعنوان عضویت در جامعه ملل دارند موافقت مینمایند که جزبترتیبات مسالمت‌آمیز برای‌تسویه‌امر تشبث ننمایند ودرهرمورد بوسیله‌قرارنامه مخصوصی طرزعملی راکه بنظرآنها مناسبتراز همه باشد معین خواهندنمود . بعلاوه طرفین متعاهدین موافقت دارندکه وقتی هر دو بقرارداد عمومی حکمیت مورخه ۲۶

سپتامبر ۱۹۲۸ یا پروتکل مربوطه بصلاحیت اجباری دیوان داوری دائمی بین‌المللی مورخه ۱۶دسامبر ۱۹۲۰ ملحق بشوند مواد قرارداد عمومی وپروتکل مذکور باوجود مقررات این‌ماده درموقع مجرا میشود .

مادهٔ۴- پس‌از تصویب این عهدنامه نسخ مصوبه‌آن هرچه‌زودتر مبادله خواهد شدویکماه بعداز مبادله اسناد تصویب شده‌بموقع اجراگذاشته میشود بناءعلیهذا اختیار داران طرفین این عهدنامه راامضاء وبمهر خود ممهور نمودند .

طهران-۱۲ مارس ۱۹۳۰ (۲۱اسفند۱۳۰۸ شمسی)

امضاء- فرزین امضاء- دکر

پروتکل اختتامیه

درموقع امضای عهدنامه مودت منعقده امروز بین دولتین ایران وهلند اختیار داران‌امضاءکننده ذیل‌این اظهارات راکه جزو لاینجزای عهدنامه میباشد نمودند .

نسبت بمادهٔ ۳طرفین‌متعاهدین این‌حق را برای‌خودمحفوظ میدارندکه‌درانقضاء مدت ده‌سال از تاریخ مبادله نسخ مصوبه این‌عهدنامه در مقررات مادهٔ ۳ تجدید نظر نمایند چنانچه یکی از طرفین متعاهدین ۶ ماه قبل از انقضاء مدت مزبور عدم میل خودرانسبت به‌بقای مادهٔ ۳ اعلام‌بدارد ماده‌مزبور درموقع انقضاءمدت ده سال مذکور از اعتبار ساقط خواهد شد ولی درصورتی‌که چنین اعلامی بعمل نیاید ماده مزبور برای مدت پنج‌سال دیگرمجری خواهد ماند وبهمین نحو پنج‌سال به‌پنج‌سال مداومت خواهد داشت .

طهران- ۱۲ مارس ۱۹۳۰ (۲۱اسفند ۱۳۰۸ شمسی)

امضاء- محمدعلی فرزین

امضاء- دکر

اجازهٔ مبادله عهدنامه مودت بین دولتین ایران و هلند بشرح فوق در جلسهٔ ۱۴ اردی‌بهشت ماه ۱۳۰۹ داده شده است . رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اجازهٔ مبادله عهدنامه مودت منعقده بین دولتین ایران وایتالیا

مصوب ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده – مجلس شورای ملی درجلسهٔ ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۳۰۹عهدنامه مودت بین دولت ایران ودولت‌ایتالیا راکه مشتمل برچهارماده ویك پروتکل‌اختتامیه میباشد ودرتاریخ ۱۴ شهریورماه ۱۳۰۸ (۵ سپتامبر ۱۹۲۹) بین دولتین مزبورمنعقد و ازطرف نمایندگان‌آنها امضاء شده است تصویب نموده واجازه مبادلـه نسخ صحه شده آنرا بدولت میدهد .

این قانون که‌مشتمل بریك ماده ومتن‌عهدنامه ضمیمه‌است درجلسهٔ۱۴اردیبهشت ماه ۱۳۰۹ شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی – دادگر

عهدنامه مودت بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت پادشاهی ایتالیا

اعلیحضرت شاهنشاه ایـران واعلیحضرت پادشاه ایتالیا نظر باینکه مایل هستند روابط دوستی قدیمی بین مملکتین را تحکیم نمایند بعقد عهدنامه مودت تصمیم‌نموده وبرای این مقصود اختیارداران خود را معین نمودند .

اعلیحضرت شاهنشاه ایران – جناب اشرف‌آقای مهدیقلی خان هدایت رئیس الوزراء

اعلیحضرت پادشاه ایتالیـا – جناب ژیولیودانئو وزیر مختار و ایلچی مخصوص ایتالیا درطهران .

مادهٔ اول – بین دولتین ایـران وایتالیا و اتباع مملکتین صلح خلل ناپذیر و دوستی صمیمانه دائمی برقرارخواهد بود .

مادهٔ دوم – دولتین متعاهدتین موافقت مینمایندکه روابط سیاسی و قونسولی

خود را برطبق اصول ومعمول حقوق عمومی بین‌المللی ادامه دهنـد هریك از طرفین متعاهدین نسبت بنمایندگان سیاسی و قونسولی یکدیگرمطابق اصول ومعمول حقوق بین‌المللی رفتار خواهـد نمود و در هرحال بشرط معامله متقابله رفتار مزبور نبایـد مادون معامله‌ای باشد که نسبت به نمایندگان سیاسی و قونسولی دولت‌کاملة الوداد معمول میشود .

مادهٔ‌سوم ـ طرفین متعاهدین موافقت مینمایند اختلافاتی‌راکه‌بین‌آنها بظهور میرسد و تصفیه‌آنها بطوردوستانه درمدت مناسبی بوسائل سیاسی عادی ممکن نگردد بطرزمسالمت‌کارانه تصفیه نمایند طرفین درهرمورد حق تعیین طرزی را که بنظرآنها موافق‌تر میرسد با موافقت نظرخاص طرف متعاهد برای خود محفوظ میدارند ونیـز طرفین موافقت دارندکه عندالزوم‌باوجودمقرراتیکه مذکورشد اگرطرفین بیك‌فورمول عمومی‌که جامعه ملل توصیه مینماید ملحق‌گردند فورمول مزبور را برای تصفیه تمام اختلافاتیکه باآنها متناسب است اعمال نمایند .

مادهٔ چهارم ـ این عهدنامه تصویب ومبادله نسخ مصوبه دراسرع اوقات‌ممکنه بعمل خواهدآمد این عهدنامه بمحض مبادله نسخ مصوبه بموقع اجراگذاشته‌میشود . بناء علیهذا اختیارداران طرفین که‌کاملا بدین امرمجازمیباشند این عهدنامه راامضاء و به مهرخود ممهورنمودند ـ طهران ٥ سپتامبر ١٩٢٩

(مهدیقلی) (ژولیودانئو)

پروتکل اختتامیه ـ درموقـع امضای عهد نامـه مودت منعقده امروز بیـن دولتین ایـران وایتالیا اختیارداران امضاء کننده این پروتکل اظهارذیل را که جزء لایتجزای خود عهد نامه میباشد نمودند . دولتین متعاهدتین این حق را برای

خود محفوظ میدارند کــه پس ازآنکه ده سال از مبادله نسخ مصوبه عهد نامه مودت گذشت مقررات مادهٔ ۳ عهد نامه مزبوره رامجدداً تحت مطالعه قرار دهند .

درطهران ۵ سپتامبر ۱۹۲۹   (مهدی‌قلی)(ژولیودانئو)

اجازهٔ مبادله عهدنــامه مودت بین دولتین ایران و ایتالیا بشرح فوق در جلسهٔ ۱۴ اردی‌بهشت ماه ۱۳۰۹ داده شده است .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ مشارکت دولت ایران درعهد نامه تحریم جنگ

مصوب ۲۷ فروردین ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی بادرنظرگرفتن مراسله وزارت امورخارجه که در۱۱ مهرماه ۱۳۰۷ به‌نماینده دول متحده آمریکا در طهران نوشته شده مشارکت دولت ایران‌رادر عهدنامه تحریم جنگ مورخه۲۷ اوت ۱۹۲۸ منعقده‌پاریس مشتمل بریك مقدمه و۳ ماده تصویب وبدولت اجازه میدهدکه سند الحاق ایران را بعهد نامه مذکوره بدول متحده آمریکا تسلیم نماید .

این قانون‌که مشتمل بریك ماده‌است درجلسهٔ بیست‌وهشتم فروردینماه یکهزار وسیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس‌مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

تصویب‌قرارداد پستی عمومی ومقاوله‌نامه های مراسلات و جعبه های باقیمت وامانات پستی منعقده درکنگره پستی استکهلم

مصوب ۳ اردی‌بهشت ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی قرار داد پستی عمومی و مقــاوله نــامه

مراسلات وجعبه های باقیمت و مقاوله‌نامه امانات پستی‌راکه در تاریخ ۲۸اوت ۱۹۲۴ مطابق پنجم سنبله ۱۳۰۳ درکنگره پستی استکهلم منعقد و بشرح ذیل تنظیم یافته تصویب مینماید .

اول ـ قرارداد پستی عمومی دارای ۸۰ ماده وپروتکل نهائی آن شامل ۱۲ ماده ونظامنامه اجرای قرارداد مزبور مشتمل برهشتاد وشش ماده و برات القول نهائی آن حاوی ۳ ماده .

دوم ـ مقاوله‌نامه های راجع بامانات پستی دارای ۵۲ ماده وپروتکل نهائی آن‌شامل ۹ ماده ونظامنامه اجرای مقاوله‌نامه امانات پستی حاوی ۴۹ ماده‌وپروتکل نهائی آن متضمن یکماده .

سوم ـ مقاوله نامه راجع بمرسولات وجعبه هـای باقیمت دارای ۳۳ مـاده وپروتکل نهـائی آن شامل یك مـاده ونظامنامه اجرای مقاوله نـامه مزبور مشتمل بر ۱۷ ماده .

این قانون‌که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ سوم اردی بهشت ماه یکهزار و سیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

تصویب الحاق دولت‌ایران به‌پروتکل لیتوینف

مصوب ۶ تیرماه ۱۳۰۸

مادهٔواحده ـ مجلس شورای‌ملی الحاق دولت ایران را به پروتکل لیتوینف مورخه ۹ فوریه ۱۹۲۹ که مشتمل بر ۷ماده میباشد ودر ۱۴ فروردین ۱۳۰۸ دولت ایران شرکت خود را نسبت بآن اعلام‌داشته است تصویب می‌نماید .

این قانون که مشتمل بریکماده است درجلسهٔ ششم تیرماه یکهزار وسیصد و هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ الحاق دولت‌ایران به‌پروتکل ژنومربوط بمنع استعمال گازهای سمی و مواد میکروبی

مصوب ۹ تیرماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد که الحاق دولت‌ایران را به‌پروتکل ژنو ۱۷ ژوئن ۱۹۲۵ (۲۵ خرداد ماه ۱۳۰۴) مربوط بمنع استعمال گازهای‌سمی و مواد میکروبی اعلام دارد .

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ نهم تیرماه یکهزارو سیصدو هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس‌مجلس شورای‌ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ مشارکت دولت ایران درمقررات کنفرانس تلگرافی منعقده در بروکسل

مصوب ۱۶ آبانماه ۱۳۰۸

مادهٔ‌واحده ـ مجلس شورای‌ملی شرکت دولت ایران را درمقررات کنفرانس تلگرافی‌که درسنهٔ۱۹۲۸ دربروکسل منعقد گردیده تصویب مینماید .

این قانون‌که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ شانزدهم آبانماه یکهزاروسیصد و هشت شمسی بتصویب مجلس‌شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ مشارکت دولت ایران‌درمقررات‌کنفرانس تلگرافی بی‌سیم منعقده درواشنگتن

مصوب ۱۶ آبانماه ۱۳۰۸

مادهٔ‌واحده – مجلس شورای‌ملی شرکت دولت ایران را درمقررات کنفرانس تلگرافی بی‌سیم که درسنه ۱۹۲۷ میلادی درواشنگتن منعقد گردیده و مشتمل بر۲۴ ماده است تصویب مینماید .

این قانون که مشتمل بریکماده است در جلسهٔ شانزدهم آبانماه یکهزار و سیصد و هشت شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید .

رئیس مجلس شورای‌ملی – دادگر

قانون

تصویب قرارداد پستی عمومی منعقده درکنگره پستی لندن

مصوب ۲۴ تیرماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده – مجلس شورای‌ملی قرارداد پستی عمومی ومقاوله نامه‌مراسلات وجعبه‌های با قیمت ومقاوله‌نامه امانات پستی ومقاوله نامه بروات پستی راکه‌درتاریخ ۲۸ ژوئن ۱۹۲۹ مطابق ۷تیرماه ۱۳۰۸درکنگره پستی لندن منعقد وبشرح ذیل‌تنظیم یافته تصویب مینماید .

اول – قرارداد پستی عمومی دارای ۸۱ ماده وپروتکل نهائی‌آن شامل ۱۴ماده ونظامنامه اجرای قرارداد مزبورمشتمل بر۹۳ ماده و پروتکل نهائی‌آن حاوی دوماده ومقررات راجع به حمل ونقل مرسولات پستی ازطریق هوا دارای ۲۹ماده وپروتکل نهائی‌آن مشتمل بریك ماده .

دوم – مقاوله‌نامه راجع بمراسلات وجعبه‌های با قیمت اظهارشده دارای سی‌و

سه ماده‌وپروتکل نهائی‌آن مشتمل بر یك مـاده ونظامنامه اجرای مقاوله نامه مذکور حاوی شانزده ماده .

سوم ـ مقاوله‌نامه راجع بامانات پستی دارای پنجاه وسه ماده وپروتکل‌نهائی آن مشتمل بریازده ماده ونظامنامه اجرای مقاوله‌نامه مزبور حاوی پنجاه وسه ماده و مقررات راجع به حمل ونقل امانات پستی ازطریق هوا شامل بیست وسه ماده .

چهـارم ـ مقاوله نامه بروات پستی دارای سی‌وهفت ماده و نظامنامه اجرای مقاوله نامه مزبورمشتمل بر بیست ماده .

این قانون‌که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ بیست و چهارم تیـرماه ۱۳۰۹ شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

تصویب اساسنامه دیوان دائمی داوری بین‌المللی وپروتکل‌های مربوطه بآن واجازهٔ تسلیم اسناد مصدقه‌آنهـا بدارالانشاء جامعه ملل

مصوب ۱۹ امرداد ماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی اساسنامه دیوان دائمی داوری بین‌المللی مورخه ۲۴قوس ۱۲۹۹ (۱۶دسامبر ۱۹۲۰) راکه مشتمل برشصت وچهارماده‌وهمچنین پروتکل‌تجدید نظردرموادآن راکه درتاریخ ۲۳ شهریور ۱۳۰۸ (۱۴ سپتامبر۱۹۲۹) درژنوبامضا رسیده است‌بعلاوه پروتکل الحاق دول متحده‌آمریکای شمالی بـه‌پروتکل امضاء اساسنامه دیوان داوری بین‌المللی‌که عبارت ازهشت ماده میباشد ودرتاریخ ۲۳ شهریورماه ۱۳۰۸ (۱۴سپتامبر ۱۹۲۹) درژنو امضاء شده تصویب وبدولت اجازه‌میدهد اسناد مصدقه‌آنها را بدارالانشاء جامعه ملل تسلیم نماید .

این قانون که مشتمل بر یك ماده است درجلسهٔ نوزدهم امرداد مـاه یکهزار و سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ الحاق دولت ایران بقرارداد بین‌المللی تسهیل مراسم گمرکی

مصوب ۴ شهریورماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای‌ملی بدولت اجازه میدهد الحاق قطعی ایران را بـه قرارداد بین‌المللی تسهیل مراسم گمرکی منعقده در ژنو مورخه ۳ نوامبر ۱۹۲۳ (۲۵ خرداد ۱۳۰۲) که مشتمل برسی ویك ماده ویك پروتکل اختتامـیه میباشد اطلاع دهد .

این قانون که‌مشتمل بر یك ماده‌است درجلسهٔ چهارم شهریور ماه یکهـزار و سیصدو نه شمسی بتصویب مجلس‌شورای‌ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

تصویب قرار داد عبور بارسلن واساسنامه آزادی عبور واجازه‌تسلیم نسخ صحه شده آن به دارالانشاء جامعه ملل

مصوب ۱ مهرماه ۱۳۰۹

مادهٔواحده ـ مجلس شورای ملی قرارداد عبور بارسلن راکه‌مشتمل بـر نه ماده وهمچنین اساسنامه آزادی عبوررا که دارای پانزده مـاده میباشد ودراول ثور ۱۲۹۹ شمسی (۲۱ آوریل ۱۹۲۰) بامضاء رسیده‌است تصویب وبدولت‌اجازه میدهـد نسخ صحه‌شده آنرا بدارالانشاء جامعه ملل‌تسلیم‌نماید .

این قانون که‌مشتمل بریك ماده است در جلسهٔ اول مهر ماه یکهزار وسیصدو نه‌شمسی بتصویب مجلس‌شورای‌ملی‌رسید .

رئیس‌مجلس‌شورای‌ملی- دادگر

قانون

تصویب قرارداد بین‌المللی برای‌جلوگیری ازاشاعه ومعامله نشریات مستهجن واجازه‌مبادله نسخ صحه‌شده‌آن

مصوب۴ آبانماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده - مجلس شورای‌ملی قرارداد بین‌المللی برای جلوگیری ازاشاعه ومعاملات نشریات مستهجنه را که در۲۰ سنبله ۱۳۰۲ (۱۲ سپتامبر ۱۹۲۳) درژنو امضاء شده تصویب واجازه مبادله نسخ صحه‌شده‌آن‌را بدولت میدهد .

این قانون که مشتمل بریك ماده‌است درجلسهٔ چهارم آبانماه یکهزار وسیصدو نه شمسی بتصویب‌مجلس‌شورای‌ملی‌رسید

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

فهرست

قسمت چهارم - کنتراتها

قسمت چهارم
کنتراتها

قانون

اجازهٔ پرداخت سالی پنجهزار تومان علاوه بر حقوق معلمی به مسیو هس بعنوان مشاوری حقوق دوائر دولتی

مصوب ۴ بهمن‌ماه ۱۳۰۷

مادهٔ واحده – دولت مجاز است از تاریخ اول خردادماه ۱۳۰۷ تامدت سه‌سال در ازاء خدماتی که مسیو هس تبعه فرانسه بعنوان مشاوری حقوق دوائـر دولتی انجام میدهد سالیانه مبلغ پنجهزار تومان علاوه برحقوق معلمی که بموجب کنترات جداگانه دریافت میدارد در وجه مشارالیه بپردازد.

این قانون که مشتمل بر یك ماده است درجلسهٔ چهارم بهمن‌ماه یکهزارو سیصدو هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی–دادگر

قانون

تمدید کنترات مسیو آندره هس تبعه دولت فرانسه برای معلمی مدرسه حقوق

مصوب ۱۲ خردادماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده – دولت مجاز است کنترات مسیو آندره هس تبعه دولت فرانسه را برای ادامه معلمی مدرسه حقوق از ۱۵ خرداد ۱۳۰۸ تامدت یکسـال و یازده‌ماه وپانزده روز تمدید نموده علاوه بر سالی پنجهزار تومان که برطبق قانون ۴ بهمن ۱۳۰۷

بمشارالیه پرداخته میشود سالی چهارهزار تومان بمشارالیه داده‌شود که جمعاً سالی نه هزار تومان دریافت خواهد نمود .

این قانون که مشتمل بر یک‌ماده است در جلسهٔ دوازدهم خردادماه یکهزاروسیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

تمدید کنترات مادام آندره هس تبعه دولت فرانسه برای مدیری ومعلمی مدرسه دارالمعلمات

مصوب ۱۲ خردادماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ دولت مجاز است قرارداد استخدام مادام آندره‌هس تبعه‌دولت فرانسه‌را برای مدت یکسال‌ویازده‌ماه وپانزده‌روزاز تاریخ پانزدهم خرداد۱۳۰۸ بجهت مدیری ومعلمی مدرسه دارالمعلمات با سالی یکهزاروپانصد تومان حقوق برطبق مقررات قانون ۱۷ حوت ۱۳۰۳ تجدید وتمدیدنماید .

این قانون که مشتمل بریک‌ماده است در جلسهٔ دوازدهم خردادماه یکهزاروسیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ استخدام دوازده‌نفر معلم فرانسوی برای تکمیل واصلاح مدارس متوسطه مرکز وولایات

مصوب ۹ تیرماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ وزارت معارف مجازاست برای تکمیل واصلاح مدارس متوسطه مرکز وولایات دوازده‌نفر معلم فرانسوی که صلاحیت آنها را دولت فرانسه تصدیق نماید مطابق شرایط ذیل استخدام کند :

الف - مدت استخدام دوازده نفر معلمین مذکور از ۱۵ شهریور ۱۳۰۸ برای مدت سه سال خواهد بود (حقوق از روز ورود بطهران محسوب خواهد شد).

ب - اعتبار حقوق سالیانه هر یك از معلمین مزبور از مبلغ ۲۶۰۰ تومان تجاوز نخواهد کرد و از محل اعتباریکه در بودجه ۱۳۰۸ وزارت معارف تصویب شده پرداخته خواهد شد.

ج - در موقع عزیمت بایران بهر یك از معلمین (۲۵۰) تومان خرج سفر از محل صرفه جوئی پنج ماه و نیم اول سال مؤسسات معارفی که در بودجه ۱۳۰۸ منظور گردیده است تأدیه خواهد شد.

د - در موقع ختم کنترات معلمین چنانچه استخدام آنها تجدید نشود بهر یك مبلغ (۲۵۰) تومان مخارج معاودت پرداخت میشود.

ه - وزارت معارف مجاز است سایر شرایط استخدام معلمین مذکور را مطابق قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ تعیین نموده و قرارداد مشارالیهم را امضاء نماید.

این قانون که مشتمل بر یك ماده است در جلسهٔ نهم تیرماه یك هزار و سیصد و هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید. رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اجازهٔ پرداخت دویست و پنجاه تومان بعنوان کرایه منزل بهر یك از دوازده نفر معلمین فرانسوی

مصوب ۱۱ مهر ۱۳۰۸

مادهٔ واحده - وزارت معارف مجاز است علاوه بر حقوقی که در قانون ۹ تیرماه ۱۳۰۸ برای استخدام دوازده نفر معلم فرانسوی منظور گردیده است درصورتی که مقتضی بداند بهر یك سالیانه دویست و پنجاه تومان از محل اعتبار مصوبه هذه السنه مدارس متوسطه بابت کرایه منزل تأدیه نماید.

این قانون که مشتمل بر یك ماده است در جلسهٔ یازدهم مهر ماه یك هزارو سیصدوهشت شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ استخدام دکتر ملچارسکی لهستانی جهت مدیریت فنی‌ومعلمی دندانسازی بمدت سه سال

مصوب ۱۲ دیماه ۱۳۰۸

مادهٔ اول ـ دولت مجاز است دکتر فالك‌کوش ملچارسکی تبعه دولت‌لهستان‌را از اول مهر ماه ۱۳۰۸ برای مدت سه سال بجهت مدیریت فنی و معلمی دندانسازی استخدام نماید .

مادهٔ دوم ـ حقوق سالیانه دکتر فالك ملچارسکی بقرار ذیل است‌که باقساط ماهیانه بمشارالیه پرداخته‌خواهد شد .

سال‌اول ـ ماهی‌دویست و پنجاه تومان سالیانه سه‌هزار تومان .

سال‌دوم ـ ماهی سیصدتومان سالیانه سه‌هزاروششصد تومان .

سال‌سوم ـ ماهی سیصدوپنجاه تومان سالیانه چهارهزارو دویست تومان .

مادهٔ‌سوم ـ دولت میتواند درهرموقع باتأدیه سه‌ماه حقوق‌کنترات دکتر مزبور رافسخ نماید ولی اگر دکتر بمیل خود استعفاء داد از تاریخ استعفاء حق اخذ حقوق نخواهد داشت .

مادهٔ چهارم ـ سایرشرایط استخدام دکتر ملچارسکی مطابق قانون۲۳ عقرب ۱۳۰۱ راجع به‌کنترات اتباع خارجه خواهد بود .

این قانون که مشتمل بر چهار ماده است در جلسهٔ دوازدهم دی ماه یك هزار و سیصدو هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

تمدید کنترات دو نفر معلم فرانسوی مدرسه حقوق برای مدت سه سال

مصوب ۱۲ امردادماه ۱۳۰۹

مادهٔ اول ـ وزارت معارف مجاز است استخدام دو نفر معلم فرانسوی مدرسه حقوق راکه بموجب قانون ۱۶ شهریور ۱۳۰۶ بتصویب رسیده از آخر خرداد ۱۳۰۹ برای مدت سه‌سال تمدید نماید .

مادهٔ دوم ـ حقوق هریك از معلمین مزبور در سال پنجهزار و چهارصد تومان است .

مادهٔ سوم ـ وزارت معارف مجاز است سایر شرایط استخدام معلمین مزبوررا مطابق قانون استخدام اتباع خارجه مصوب ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ تعیین و قرارداد آنها را امضاء نماید .

این قانون که مشتمل برسه ماده است در جلسهٔ دوازدهم امرداد ماه یکهزار و سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ تجدید کنترات دکتر هانری اشترنك ومسیو هونل آلمانی واستخدام یکنفر معلم ریاضیات عالیه برای مدرسه صنعتی دولتی

مصوب ۱۹ امرداد ماه ۱۳۰۹

مادهٔ اول ـ وزارت معارف مجاز است قرارداد استخدام دکتر هانری اشترنك

تبعه دولت آلمان،مدیر و معلم مدرسه صنعتی دولتی را بعلاوه کنترات مسیوهونل استادکار برای معاونت معلم آهنگری مدرسه مزبور راکه بموجب قوانین مصوب ۱۶ شهریور ۱۳۰۶ تصویب شده است از تاریخ اول تیرماه ۱۳۰۹ برای مدت سه سال تجدید نماید و یکنفر معلم ریاضیات عالیه و ماشین آلات برای همین مدت استخدام نماید .

مادهٔدوم - حقوق مدیر و معلم مدرسه صنعتی در سال چهار هزار و هشتصد تومان وحقوق معلم ریاضیات عالیه چهار هزار تومان و حقوق مسیوهونل استاد کار معاون معلم آهنگری دو هزار و صدو شصت تومان است که باقساط ماهیانه دریافت خواهند کرد .

مادهٔسوم - در موقع ختم قرارداد درصورت عدم تجدید کنترات مبلغ چهارصد تومان بعنوان مخارج معاودت بوطن خود بدکتر هانری اشترنك و ششصد تومان برای ایاب و ذهاب بمعلم ریاضیات عالیه و دویست‌وپنجاه تومان برای‌معاودت بمسیو هونل استادکار تأدیه خواهدگردید .

مادهٔ چهارم - درصورتیکه مدیر و معلمین مذکور شخصاًکنترات خودرافسخ نمایند حق دریافت مخارج معاودت را نخواهندداشت .

مادهٔ پنجم - وزارت معارف مجاز است سایرشرایط و مقررات استخدام دکتر اشترنك و دونفر معلم مزبور دیگررا مطابق قانون مصوب ۲۳ عقرب ۱۳۰۱معین و کنترات مشارالیهم را امضاء نماید .

این قانون که‌مشتمل برپنج‌ماده‌است درجلسهٔ نوزدهم امردادماه یکهزاروسیصد ونه‌شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اجازهٔ استخدام یکنفر مکانیسین راننده کشتی جهت خدمات صحی بنادر جنوب از فرانسه

مصوب ۱۳ دیماه ۱۳۰۷

مادهٔ واحده – مجلس شورای ملی بوزارت داخله اجازه میدهد که برای اداره کردن و راندن یك فروند کشتی که برای انجام خدمات صحی بنادر جنوب خریداری شده است یکنفر مکانیسین راننده کشتی ازفرانسه برای مدت سه سال باماهی دویست تومان حقوق استخدام نماید حقوق متخصص مزبور که درسال دوهزاروچهارصد تومان است بعلاوه دویست وپنجاه تومان مخارج آمدن و دویست و پنجاه تومان مخارج مراجعت در انقضاء کنترات از محل بودجه صحیه کل تأدیه خواهد شد سایر شرایط کنترات مطابق قانون ۲۳عقرب ۱۳۰۱ ازطرف وزارت داخله تهیه خواهد شد .

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ سیزدهم دیماه یکهزارو سیصد وهفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی – دادگر

قانون

تجدید کنترات مادموازل دکترپن متخصصه در امراض نسوان

مصوب ۲۸ شهریور ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده – مجلس شورای ملی بوزارت داخله اجازه میدهد که مادموازل دکترپن تبعه دولت فرانسه متخصصه در امراض نسوان را برای مدت یکسال از تاریخ اول امرداد ۱۳۰۸ باسالی دوهزاروچهارصد تومان حقوق استخدام نماید .

متخصصهٔ مزبور در تحت تعلیمات صحیه کل مملکتی انجام خدمات مرجوعه خواهدنمود کنترات مشارالیها تابع مقررات قانون ۲۳عقرب ۱۳۰۱خواهدبود .

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسهٔ بیست و هشتم شهریور ماه یکهزار وسیصد و هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ استخدام یکنفر طبیبهٔ متخصصه در امراض نسوان از اتباع دولت فرانسه

مصوب ۲۹ مهرماه ۱۳۰۹

مادهٔ اول ـ مجلس شورای ملی بوزارت داخله اجازه میدهد که یکنفر طبیبه تبعه دولت فرانسه متخصصه درامراض نسوان جهت طبابت مریضخانه نسوان برای مدت سه سال ازتاریخ امضای قرارداد با سالی سه هزاروششصد تومان استخدام نماید.

مادهٔ دوم ـ برای مخارج ایاب وذهاب طبیبه مذکوره درحدود ششصد تومان بدولت اعتبارداده میشود.

مادهٔ سوم ـ متخصصهٔ مزبورمسئول رئیس صحیه کل مملکتی بوده وانجام خدمات مرجوعه خواهد نمود وسایرشرایط کنترات مشارالیها تابع مقررات قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ خواهد بود.

این قانون که مشتمل برسه ماده است درجلسهٔ ۲۹ مهرماه یکهزار وسیصد ونه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید. رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

تجدید کنترات دکتر گراندل تبعه دولت فرانسه برای ریاست قسمت فنی و اداری مؤسسه پاستور بمدت سه سال

مصوب ۲۱ آذرماه ۱۳۰۸

مادهٔ اول ـ مجلس شورای ملی بوزارت داخله اجازه میدهد که کنترات آقای

دکترگراندل تبعه دولت فرانسه متخصص درکارهای میکروب شناسی را برای ریاست قسمت فنی واداری مؤسسه پاستور ایران و تربیت مستخدمین فنی برای مؤسسه مزبور با سالی ۷۲۰۰ تومان از تاریخ ۲۵ فروردین ۱۳۰۹ برای مدت سه سال تجدید نماید ـ متخصص مزبور درتحت تعلیمات رئیس صحیه کل انجام خدمات مرجوعه را خواهد داد .

مادهٔ دوم ـ برای مخارج‌مراجعت متخصص‌مزبورتا میزان پانصدتومان بدولت اعتبارداده میشود .

مادهٔسوم ـ سایرشرایط‌کنترات مشارالیه تابع مقررات قانون ۲۳عقرب۱۳۰۱ خواهد بود .

این‌قانون‌که‌مشتمل برسه ماده است درجلسهٔ بیست ویکم آذرماه یکهزار و سیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

تجدید کنترات موریس بروسیه سرمهندس تلگراف بی‌سیم برای مدت دوسال

مصوب ۷ مهرماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ الف ـ مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهدکنترات مسیو موریس بروسیه تبعه دولت فرانسه را بسمت سرمهندس تلگراف بی‌سیم ازتاریخ نهم مرداد ۱۳۰۸با سالی ۴۲۰۰تومان حقوق‌که باقساط ماهیانه پرداخته می‌شود برای‌مدت دوسال تجدید نماید ودرموقع معاودت ازایران نیزمبلغ سیصد تومان بعنوان خرج‌سفر بمشارالیه بپردازد .

ب ـ دولت درهرموقع میتواندکنترات مسیوبروسیه را با تأدیه سه ماه حقوق

تبعه دولت آلمان،مدیر و معلم مدرسه صنعتی دولتی را بعلاوه کنترات مسیوهونل استادکار برای معاونت معلم آهنگری مدرسه مزبور راکه بموجب قوانین مصوب ۱۶ شهریور ۱۳۰۶ تصویب شده است از تاریخ اول تیرماه ۱۳۰۹ برای مدت سه سال تجدید نماید و یکنفر معلم ریاضیات عالیه و ماشین آلات برای همین مدت استخدام نماید.

مادهٔ دوم - حقوق مدیر و معلم مدرسه صنعتی در سال چهار هزار و هشتصد تومان وحقوق معلم ریاضیات عالیه چهار هزار تومان و حقوق مسیوهونل استادکار معاون معلم آهنگری دو هزار و صدو شصت تومان است که باقساط ماهیانه دریافت خواهند کرد.

مادهٔ سوم - در موقع ختم قرارداد درصورت عدم تجدید کنترات مبلغ چهارصد تومان بعنوان مخارج معاودت بوطن خود بدکتر هانری اشترنك و ششصد تومان برای ایاب و ذهاب بمعلم ریاضیات عالیه و دویست‌وپنجاه تومان برای‌معاودت بمسیو هونل استادکار تأدیه خواهدگردید.

مادهٔ چهارم - درصورتیکه مدیر و معلمین مذکور شخصاً کنترات خودرافسخ نمایند حق دریافت مخارج معاودت را نخواهندداشت.

مادهٔ پنجم - وزارت معارف مجاز است سایرشرایط و مقررات استخدام دکتر اشترنك و دونفر معلم مزبور دیگررا مطابق قانون مصوب ۲۳ عقرب ۱۳۰۱معین و کنترات مشارالیهم را امضاء نماید.

این قانون که مشتمل برپنج‌ماده‌است درجلسهٔ نوزدهم امردادماه یکهزاروسیصد ونه‌شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اجازهٔ استخدام یکنفر مکانیسین راننده کشتی جهت خدمات صحی بنادر جنوب از فرانسه

مصوب ۱۳ دیماه ۱۳۰۷

مادهٔ واحده - مجلس شورای ملی بوزارت داخله اجازه میدهدکه برای اداره کردن و راندن یك فروندکشتی که برای انجام‌خدمات صحی بنادر جنوب‌خریداری شده است یکنفر مکانیسین راننده‌کشتی ازفرانسه برای مدت سه‌سال باماهی دویست تومان حقوق استخدام نماید حقوق‌متخصص‌مزبورکه‌درسال‌دوهزاروچهارصدتومان‌است بعلاوه دویست وپنجاه تومان مخارج آمدن و دویست‌و پنجاه تومان مخارج مراجعت در انقضاءکنترات از محل بودجه صحیه‌کل تأدیه خواهد شد سایر شرایط کنترات مطابق قانون ۲۳عقرب ۱۳۰۱ ازطرف وزارت داخله تهیه خواهد شد .

این‌قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ سیزدهم دیماه یکهزارو سیصد وهفت‌شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

تجدید کنترات مادموازل دکترپن متخصصه‌در امراض نسوان

مصوب ۲۸ شهریور ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده - مجلس شورای ملی بوزارت داخله اجازه میدهدکـه مادموازل دکترپن تبعه دولت فرانسه متخصصه در امراض نسوان را برای مدت‌یکسال از تاریخ اول امرداد ۱۳۰۸ باسالی دوهزاروچهارصد تومان حقوق استخدام‌نماید .

متخصصهٔ مزبور در تحت تعلیمات صحیه‌کل مملکتی انجام خدمات مرجوعـه خواهدنمودکنترات مشارالیها تابع مقررات قانون ۲۳عقرب ۱۳۰۱خواهدبود .

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسهٔ بیست و هشتم شهریورماه یکهزار وسیصدوهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ــ دادگر

قانون

اجازهٔ استخدام یکنفر طبیبهٔ متخصصه درامراض نسوان از اتباع دولت فرانسه

مصوب ۲۹ مهرماه ۱۳۰۹

مادهٔ اول ــ مجلس شورای ملی بوزارت داخله اجازه میدهدکه یکنفر طبیبه تبعه دولت فرانسه متخصصه درامراض نسوان جهت طبابت مریضخانه نسوان برای مدت سه سال از تاریخ امضای قرارداد با سالی سه هزاروششصد تومان استخدام نماید.

مادهٔ دوم ــ برای مخارج ایاب وذهاب طبیبه مذکوره درحدود ششصد تومان بدولت اعتبارداده میشود.

مادهٔ سوم ــ متخصصهٔ مزبورمسئول رئیس صحیه کل مملکتی بوده وانجام خدمات مرجوعه خواهد نمود وسایرشرایط کنترات مشارالیها تابع مقررات قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ خواهد بود.

این قانون که مشتمل برسه ماده است درجلسهٔ ۲۹ مهرماه یکهزار وسیصد ونه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید. رئیس مجلس شورای ملی ــ دادگر

قانون

تجدید کنترات دکتر گراندل تبعه دولت فرانسه برای ریاست قسمت فنی و اداری مؤسسه پاستور بمدت سه سال

مصوب ۲۱ آذرماه ۱۳۰۸

مادهٔ اول ــ مجلس شورای ملی بوزارت داخله اجازه میدهدکه کنترات آقای

دکترگراندل تبعه دولت فرانسه متخصص درکارهای میکروب شناسی را برای ریاست قسمت فنی واداری مؤسسه پاستور ایران و تربیت مستخدمین فنی برای مؤسسه مزبور با سالی ۷۲۰۰ تومان از تاریخ ۲۵ فروردین ۱۳۰۹ برای مدت سه سال تجدید نماید ـ متخصص مزبور درتحت تعلیمات رئیس صحیه کل انجام خدمات مرجوعه را خواهد داد .

مادهٔ دوم ـ برای مخارج‌مراجعت متخصص‌مزبورتا میزان پانصدتومان بدولت اعتبارداده میشود .

مادهٔ سوم ـ سایرشرایط‌کنترات مشارالیه تابع مقررات قانون ۲۳عقرب۱۳۰۱ خواهد بود .

این‌قانون که‌مشتمل برسه ماده است درجلسهٔ بیست ویکم آذرماه یکهزار و سیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

تجدید کنترات موریس بروسیه سرمهندس تلگراف بی‌سیم برای مدت دوسال

مصوب ۷ مهرماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ الف ـ مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهدکنترات مسیو موریس بروسیه تبعه دولت فرانسه را بسمت سرمهندس تلگراف بی‌سیم ازتاریخ نهم مرداد ۱۳۰۸با سالی ۴۲۰۰تومان حقوق‌که باقساط ماهیانه پرداخته می‌شود برای‌مدت دوسال تجدید نماید ودرموقع معاودت ازایران نیزمبلغ سیصد تومان بعنوان خرج‌سفر بمشارالیه بپردازد .

ب ـ دولت درهرموقع میتواندکنترات مسیوبروسیه را با تأدیه سه ماه حقوق

بمشارالیه فسخ نماید ولی چنانچه مسیو بروسیه مریض شود و باین جهت بیش از دو ماه از ادامه خدمت بازماند طرفین حق فسخ کنترات راداشته ودراین صورت فقط حقوق دو ماه مدت کسالت باو پرداخت میشود .

ج ـ سایرشرایط کنترات مسیو بروسیه مطابق مقررات قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ راجع به کنترات متخصصین خارجه خواهد بود .

این قانون که مشتمل بریك ماده است در جلسهٔ هفتم مهرماه یك هزار و سیصد و هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

استخدام مسیو برژه مهندس الکتریسیته و مسیو گلریس مهندس میکانیك تلگراف بی‌سیم بمدت دوسال

مصوب ۷ مهرماه ۱۳۰۸

مادهٔ ۱ ـ دولت مجازاست مسیو برژه تبعه دولت فرانسه را برای مهندسی الکتریسیته از ۲۵ فروردین ۱۳۰۸ برای مدت دو سال و مسیو گلریس تبعه دولت سویس را برای مهندسی میکانیك تلگراف بی‌سیم بمدت دو سال از تاریخ اول فروردین ۱۳۰۸ کنترات نماید .

مادهٔ ۲ ـ حقوق مسیو برژه سالیانه دو هزار و هفتصد تومان و حقوق مسیو گلریس سالیانه دو هزار و یکصد تومان خواهد بود که باقساط ماهیانه پرداخته میشود بعلاوه در موقع معاودت مسیو برژه سیصد تومان بعنوان خرج مسافرت بمشارالیه داده میشود .

مادهٔ ۳ ـ دولت درهر موقع میتوانـد کنترات مسیو برژه و مسیو گلریس را فسخ نماید مشروط براینکه سه ماه حقوق آنها راتأدیه کند ولی چنانحه مشارالیهما

مریض شده و باینجهت بیش‌از دو ماه از ادامــه خدمت باز مانند طرفین حق فسخ کنترات را خواهند داشت و در این صورت فقط حقوق دو ماه مدت کسالت بآنها پرداخته میشود .

مادهٔ۴- سایر شرایط کنترات متخصصین مزبور مطابق مقررات قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ راجع بمتخصصین خارجه خواهد بود .

این قانون که مشتمل برچهار ماده است در جلسهٔ هفتم مهر ماه یك هزار و سیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ــ دادگر

قانون

تمدید کنترات مستر کارول مهندس تبعه اتازونی برای مدت یکسال

مصوب۲۶ اردیبهشت ماه۱۳۰۸

مادهٔ واحده ــ وزارت فوائد عامه مجازاست‌که مسترس.ح.کارول مهندس تبعه اتازونی امریکا رااز ۷ دیماه ۱۳۰۷ برای مدت یکسال بسمت سر مهندسی و عضویت هیئت نظارت وتفتیش راه‌آهن باسالی دوازده هزار تومان حقوق بعلاوه صدی ۱۵ این مبلغ برای خانه و اثاثیه استخدام نماید و در موقع مسافرت در ایران عین مخارج مسافرت راتأدیه و مخارج معاودت بامریکا را برطبق مخارجیکه برای‌آمدن داده‌شده است بپردازند .

این‌قانون‌که مشتمل بریك‌ماده است درجلسهٔ بیست وششم اردیبهشت ماه‌یکهزار وسیصدو هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی‌ــ دادگر

قانون

اجازهٔ تمدید کنترات مستر کارول مهندس تبعه امریکا بمدت یکسال

مصوب لیله ۶ اسفندماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ وزارت فوائد عامه مجاز است مستر س ح. کارول مهندس تبعه دولت متحده امریکای شمالی‌را برای مدت یکسال از تاریخ ۸ دیماه ۱۳۰۸ لغایت ۷ دیماه ۱۳۰۹ بااستفاده یکماه مرخصی ازقرار پانزده‌هزار دلارحقوق سالیانه وصدی پانزده حقوق‌مزبور بابت مخارج‌سکونت وسوخت وروشنائی استخدام نمایدبعلاوه‌سه هزار دلار بابت حقوق‌گذشته بمشار الیه تأدیه شود وبرای مخارج مسافرت درایران روزی چهار تومان مقطوع ونیز مخارج مسافرت خود وخانمش‌را ازایران بامریکاازمحل‌عایدات انحصار قندوشکر تأدیه‌نماید.

این قانون که مشتمل بریکماده‌است درجلسهٔ لیله‌ششم اسفند مـاه یکهزار و سیصدو هشت شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی‌رسید.

رئیس‌مجلس شورای‌ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ استخدام مسیووان‌درهولست بلژیکی برای مهندسی اداره‌راه آهن ایران بمدت‌شش‌ماه

مصوب ۳۱ تیرماه ۱۳۰۹

مادهٔ اول ـ بوزارت طرق وشوارع اجازه داده میشود مسیو (وان درهولست) مهندس بلژیکی را از تاریخ حرکت ازبلژیك بمدت ششماه برای مهندسی‌اداره راه آهن ایران استخدام نماید.

مادهٔ‌دوم ـ حقوق‌مهندس‌مزبور درمدت‌ششماه یکهزار وچهارصدلیره‌انگلیسی

ومخارج آمدن مشار الیه تاایران یکصدلیره ومخارج رفتن نیز یکصدلیره خواهدبود که بانضمام مسافرتهائیکه درایران برای انجام مأموریت خواهد کرد از محل انحصار قندوشکر پرداخته خواهد شد .

مادهٔ سوم ـ وزارت طرق وشوارع مجازاست سایر شرائط استخدام مهندس مزبوررا برطبق قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ تعیین وقرارداد استخدام اوراامضاءنماید .

این قانون که مشتمل برسه ماده است درجلسهٔ سی ویکم تیرماه یکهزاروسیصدو نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ استخدام آقای حجمه سوزوکی مهندس ژاپونی بسمت مهندسی اداره راه آهن برای مدت ششماه

مصوب ۸ مهرماه ۱۳۰۹

مادهٔ اول ـ مجلس شورای ملی بوزارت طرق وشوارع اجازه میدهدکه آقای حجمه سوزوکی مهندس ژاپونی راازتاریخ حرکت از ژاپون برای مدت شش ماه بسمت مهندسی اداره راه آهن استخدام نماید .

مادهٔ دوم ـ حقوق مهندس مزبورازقرار ماهی دویست وچهل لیره انگلیسی ومخارج ایاب وذهاب مشارالیه جمعاً پانصد لیره انگلیسی خواهدبودکه ازمحل انحصار قندوشکر پرداخته خواهدشد .

مادهٔسوم ـ پس ازورود مهندس مزبور برای مدتی که در خدمت دولتاست خانه مناسبی برای اقامت مشارالیه تهیه میشود ودرصورتیکه تهیه خانه واثاثیه باختیار مهندس مزبور گذاشته شودماهی یکصدو پنجاه تومان بابت کرایه خانه واثاثیه ازمحل انحصار قندوشکر بهمشارالیه پرداخته خواهدشد .

مادهٔ چهارم ـ سایر شرایط وقرارداد استخدام مشارالیه مطابق قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ تعیین خواهدشد .

این قانون که مشتمل بر چهار ماده است در جلسهٔ هشتم مهرماه یکهزار و سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ استخدام مهندسین واعضاء فنی راه‌آهن ازاتباع ممالک خارجی واعطای سه‌میلیون تومان اعتبار برای مخارج لازمه سال ۱۳۰۹ راه‌آهن بوزارت طرق وشوارع

مصوب ۲۴ مهرماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ـ بوزارت طرق اجازه داده میشود مهندسین وکمك مهندسین و اعضاء فنی و عمال دیگر کاررا که برای کار راه‌آهن لازم باشد از اتباع ممالك فرانسه وامریکا وآلمان وبلژیك بمدتی که بیشتر از دو سال نباشد و حقوق سالیانه آنها جمعاً از صدوپنجاه هزار تومان درسال تجاوز نکند منتهی تااول فروردین ۱۳۱۰ استخدام نماید و برای تکمیل ساختمان راه‌آهن وتمدید آن و سایر مخارج متعلقه به‌آن درسال ۱۳۰۹ سه میلیون تومان ازمحل عایدات انحصار قندو شکر بوزارت طرق اعتبارداده میشود .

این قانون که مشتمل بریك ماده است در جلسهٔ بیست و چهارم مهر ماه یکهزارو سیصدو نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ استخدام چهار نفر متخصصین امور فلاحتی از اتباع دولت فرانسه

مصوب ۱۶ خرداد ماه ۱۳۰۸

مادهٔ۱ ـ وزارت فوائد عامه مجاز است که چهار نفر متخصص فرانسوی کـه تخصص آنهارا دولت فرانسه تصدیق نماید برای شعب ذیل از تاریخ حرکت بمـدت پنجسال استخدام نماید :

۱ـ یکنفر متخصص برای تدریس گیاه‌شناسی و تأسیس باغ نباتات و مطـالعه کامل درخصوص کلیه نباتات صنعتی‌وطبی .

۲ـ یکنفر برای تدریس وتعلیم باغبانی ومطالعه و اقدام در تربیت و اصـلاح اشجار میوه .

۳ـ یکنفر دکتر متخصص بیطار برای‌تدریس بیطاری و تربیت حیوانـات در مدرسه فلاحت ونظـارت فنی درقسمت مؤسسه تربیت حیوانات اهلی وایلخـی و مطالعه کامل در اصلاح و اختلاط وایجاد نژاد حیوانات و در موقع لـزوم کمـک بمؤسسهٔ‌دفع‌آفات حیوانی .

۴ـ یکنفر دکتر بیطار متخصص در باکتریولوژی‌وسرم سازی برای ریاست مؤسسهٔ دفع آفات حیوانی وتدریس وتعلیم باکتریولوژی درمدرسه فلاحت وتهیه سرم وواکسن درایران وتربیت اعضاءفنی درقسمت مؤسسهٔ دفع‌آفات‌حیوانی .

تبصـره ـ وزارت فوائد عامه میتواند بااخطار سه ماه قبل ازاختتام سال‌اول وهمچنین پس‌ازانقضای سال سوم کنترات هریك ازمتخصصین فوق‌را فسخ‌نماید .

مادهٔ۲ ـ اعتبار سالیانه برای حقوق متخصصین مزبور درحدود مبلغ نوزده هزار تومان است که‌در بودجه ۱۳۰۸ منظور گردیده‌است بعلاوه محل‌سکونت بقدر

لزوم در محل برای هریك از آنها تهیه خواهد شد واز صرفه‌جوئی که در هذه‌السنه از مبلغ اعتبار حقوق حاصل میشود تا میزان دو هزار تومان برای مخارج مسافرت مشارالیهم از فرانسه بایران و بالعکس اعتبارداده میشود ودر موقع مسافرت‌های داخلی برای انجام مأموریت روزی دوتومان مخارج اعاشه بهریك تأدیه خواهدشد .

مادهٔ۳ ـ هریك از متخصصین حق سالی یکماه مرخصی با استفاده از حقوق خواهند داشت ولی هیچوقت جمعاً بیش‌ازسه‌ماه حق مرخصی ندارند وسایر شرایط فرعیه استخدام آنها مطابق مقررات قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ خواهدبود .

مادهٔ۴ ـ مادهٔ سوم قانون ۲۳ بهمن ماه ۱۳۰۵ دائر به‌اجازهٔ استخدام‌متخصص امریکائی برای مؤسسه دفع‌آفات حیوانی ملغی خواهدبود .

این قانون‌که مشتمل برچهارماده است در جلسهٔ شانزدهم خرداد ماه یکهزارو سیصدوهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ استخدام چهار نفر کارگر متخصص چای‌کاری از اتباع دولت چین

مصوب ۱۶ خردادماه ۱۳۰۸

مادهٔ۱ ـ وزارت فوائد عامه مجاز استکه چهار نفر کارگر متخصص از اتباع دولت چین را برای عملیات مربوطه بعمل آوردن چای برای مدت سه سال‌کنترات نماید ابتدای‌کنترات این‌چهار نفر ازدهم اسفندماه ۱۳۰۷ خواهدبود .

مادهٔ۲ ـ حقوق ماهیانه کارگران مذکور مبلغ یکصد وهشتاد تومان است واز محل بودجه سنوات مربوطه مؤسسه چای لاهیجان پرداخته خواهد شد بعلاوه منزل

ودوا ومساعدت طبی درموقع احتیاج جهت کارگران مزبور از طرف وزارت فوائد عامه تهیه خواهد شد ودرصورتی که تهیه منزل ودوا ومساعدت طبی بعهدهٔ کارگران محول شود معادل صدی بیست حقوق سالیانه بهریك ازآنها داده خواهد شد .

مادهٔ ۳ ـ برای مخارج مسافرت کارگران مزبور ازشانکهای تا بایران وهمچنین مخارج معاودت آنها از ایران تا شانکهای کلیتاً دو هزار تومان اعتبار بوزارت فوائد عامه داده میشود .

مادهٔ ۴ ـ سایر شرایط استخدام کارگران مزبور برطبق قانون ۴۳ عقرب ۱۳۰۱ راجع باستخدام اتباع خارجه تعیین ووزارت فوائد عامه کنترات آنها را امضاء خواهد نمود .

این قانون که مشتمل برچهار ماده است در جلسهٔ شانزدهم خرداد ماه یکهزار وسیصدوهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ استخدام دو نفر متخصص چایکار از هلند

مصوب ۱۳ شهریور ماه ۱۳۰۹

مادهٔ اول ـ مجلس شورای ملی بوزارت اقتصاد ملی اجازه میدهد که دو نفر متخصص جهت مطالعه توسعه و تکمیل فلاحت چای و امور مربوطه به چای کاری از اتباع دولت هلند برای مدتی که حداکثر آن متجاوز از شش ماه نباشد استخدام نماید .

مادهٔ دوم ـ وزارت مالیه مجاز است تا دوازده هزار تومان برای پرداخت حقوق ومخارج مسافرت وغیره ازاعتبار مؤسسات اقتصادی برای مصارف فوق باختیار وزارت

اقتصاد ملی بگذارد .

مادهٔ سوم – سایر شرایط استخدام متخصصین فوق مطابق مقررات قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ خواهدبود .

این قانون‌که مشتمل بر سه ماده است در جلسهٔ سیزدهم شهریور ماه یکهزار و سیصدونه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس‌شورای‌ملی – دادگر

قانون

اجازهٔ استخدام‌یکنفر کارگر متخصص عملیات‌مربوطه بچای‌ازچین

مصوب ۱۶شهریورماه۱۳۰۹

مادهٔ اول – بوزارت اقتصاد ملی اجازه داده میشودکه یکنفر کارگر متخصص چینی از تاریخ تصویب این قانون الی مدت‌دوسال برای عملیات مربوطه بعمل‌آوردن چای و ساختن آلات و ادوات دستی تهیه چای‌کنترات نماید .

مادهٔ دوم – وزارت اقتصاد ملی مجاز است مبلغ هشتاد دلار اجـرت ماهیانه کارگر فنی مذکوره در مادهٔ (۱) را از محل بودجه مؤسسه چای لاهیجان بپردازد .

مادهٔسوم - برای مخارج ایاب و ذهاب مستخدم مزبور تا مبلغ پانصد تومـان بوزارت اقتصاد ملی اعتبار داده میشود .

مادهٔ چهارم – وزارت اقتصاد ملی مجاز است سایر شرایط استخدام‌کارگر فنی مزبور را برطبق قانون استخدام اتباع خارجه‌مصوب ۲۳عقرب ۱۳۰۱ تعیین‌وقرارداد اورا امضا نماید .

این قانون که مشتمل برچهار ماده است درجلسهٔ شانزدهم شهریورماه‌یکهزارو سیصدونه‌شمسی بتصویب مجلس‌شورای‌ملی رسید .

رئیس‌مجلس شورای‌ملی - دادگر

قانون

اجازهٔ استخدام یکنفر متخصص جنگل از فرانسه

مصوب ۱۶ شهر یورماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی بوزارت اقتصاد ملی اجازه میدهد یکنفر متخصص جنگل از اتباع دولت جمهوری فرانسه جهت امور مربوطه به جنگل ها برای مدت سه سال با حقوقی که سالیانه از هفت هزار دلار تجاوز ننماید استخدام نماید و مخارج ایاب و ذهاب متخصص مزبور از یکهزار تومان تجاوز نخواهد نمود و همچنین روزی سه تومان فوق‌العاده اعاشه در موقع مسافرت علاوه بر تهیه وسائل نقلیه بمشار الیه پرداخته شود و سایر شرایط مطابق مقررات قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ خواهد بود .

این‌قانون که مشتمل بر یك ماده است درجلسهٔ شانزدهم شهریورماه یکهزارو سیصدونه‌شمسی بتصویب مجلس‌شورای‌ملی‌رسید .

رئیس‌مجلس‌شورای ملی - دادگر

قانون

اجازهٔ‌استخدام یکنفر متخصص حشره‌شناس

مصوب ۱۳ آبانماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده - مجلس شورای ملی بوزارت اقتصاد ملی اجازه میدهد یکنفر متخصص حشره شناس از اتباع دولت فرانسه یا آلمان و یا لهستان برای مدت سه سال با حقوقی که سالیانه از ششهزار دلار تجاوز ننماید استخدام کند . مخارج ایاب و ذهاب متخصص مزبور از پانصد دلار متجاوز نخواهد بود و همچنین روزی

سه تومــان فوق‌العاده اشاعه در موقع مسافرت علاوه بــر تهیه وسائل نقلیه بمشارالیه پرداخته میشود سایر شرایط مطابق مقررات قانون۲۳ عقرب ۱۳۰۱ خواهد بود .

این قانون که مشتمل بر یك ماده است در جلسهٔ سیزدهم آبانماه یکهزاروسیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ استخدام یکنفر مهندس معدن و یکنفر شیمیست معدن از اتباع دولت آلمان

مصوب ۱۲ آبانماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ـ وزارت اقتصاد ملی مجاز است یکنفر مهندس معدن و یکنفر شیمیست معدن برای مدت دو سال بجهت تفتیش و استخراج معادن بــا شرایط مقرره در قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ از تبعه دولت آلمــان استخدام کند ـ حقوق مشارالیهما جمعاً بیش از سالی پانزده هزار و دویست دلار و مخارج مسافرت هریك از آنها ذهاباً و ایاباً از پانصد دلار و مخارج منزل و اثاثیه زیاده از سالی دو هزار تومــان نخواهد بود .

این قانون که مشتمل بر یك ماده‌است درجلسهٔ دوازدهم آبانماه یکهزاروسیصدو نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید . رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ استخدام رئیس محاسبات کل از اتباع آلمان

مصوب ۱۶ آبانماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی تصویب مینماید استخدام یك نفر رئیس محاسبات

کل که بموجب قانون مصوب ۱۶ بهمن ماه ۱۳۰۶ مقرر گردیده است از اتباع آلمان انجام گیرد .

این قانون که مشتمل بر یك مـاده است در جلسه شانزدهم آبانماه یکهزار و سیصد و هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ تجدید کنترات مسیو د کر کر رئیس کل گمرکات برای مدت سه‌سال

مصوب ۵ دیماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ بدولت اجازه داده میشودکه از اول فروردین ۱۳۰۹ تـا مدت سه سال کنترات مسیو دکر کر بلژیکی را برای ریـاست کل گمرکات تجدید کند حقوق سالیانه مأمور مزبور ده هزار تومان خواهد بود . سایر شرایط آن برطبق قانون مصوبه لیله ۲۲ اسفندماه ۱۳۰۶ میباشد .

این قانون که مشتمل بر یك مـاده است درجلسه پنجم دیماه یکهزار و سیصد و هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

استخدام مسیو امیل واهر نکامف بلژیکی شیمیست ادارهٔ گمرکـات و معلم رنگرزی مؤسسه قالی

مصوب ۱۱ خردادماه ۱۳۰۹

مادهٔ اول ـ مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد مسیو امیل واهر نکامف را

بسمت شیمیست اداره گمرکات و برای تربیت شاگردان وکارگران درشعبه رنگرزی مؤسسه قالی برای مدت دوسال از تاریخ تصویب این‌قانون استخدام نماید .

مادهٔ دوم ـ حداکثر حقوق سالیانهٔ شیمیست‌مزبور چهار هزار و هشتصدتومان استکه از محل بودجهٔ اداره گمرکات پرداخته خواهد شد .

مادهٔ سوم ـ ساعات دروس و تعلیمات متخصص مزبور را دولت معین نموده و سایر شرائط استخدام مسیوواهر نکامف عیناً مطابق کنترات سایر مستخدمین بلژیکی گمرکات خواهد بودکه بموجب قانون ۲۴ خردادماه ۱۳۰۴ معین گردیده است .

این قانون که مشتمل برسه ماده است درجلسه یازدهم خردادماه یکهزار و سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس‌شورای‌ملی ـ دادگر

قانون

تمدید کنترات‌مسیوماریورویدامتخصص کاغذ سازی برای مدت دوماه

مصوب ۴ بهمن ماه ۱۳۰۷

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی باداره مباشرت اجازه میدهد که قرارداد استخدام مسیوماریورویدا متخصص کاغذ سازی را از تـاریخ ۱۷ بهمن ۱۳۰۷ تـا ۱۷ فروردین ماه ۱۳۰۸ از قرارماهی پانصد تومان بارعایت تمام مقررات قرارداد فعلی استخدام مشارالیه امتداد داده و وجوه مذکوره را از محل سرمایه کاغذ سازی تأدیه نماید .

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسه چهارم بهمن ماه یکهزار و سیصد وهفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی‌رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

تمدید کنترات مسیو ماریو رویدا متخصص کاغذ سازی برای مدت یك ماه ونیم

مصوب ۱۵ اردی‌بهشت ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی باداره مباشرت اجازه میدهد که قرارداد استخدام مسیو ماریو رویدا متخصص کاغذسازی را از تاریخ بیست‌وپنجم فروردین ۱۳۰۸ بمدت یکماه ونیم بمبلغ هفتصد و پنجاه تومان بارعایت تمام مقررات قرارداد سابق مشارالیه (باستثنای مخارج مراجعت که پرداخته شده است) امتداد داده و مبلغ مذکوره را از محل سرمایه کاغذ سازی تأدیه نماید.

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسه پانزدهم اردی‌بهشت ماه یکهزاروسیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

استخدام مسیو اتوموزر تبعه آلمان جهت مدیریت فنی مطبعه مجلس

مصوب ۲ اردیبهشت ماه ۱۳۰۹

مادهٔ اول ـ اداره مباشرت مجلس شورای ملی مجاز است مسیو اتوموزر تبعه آلمان مقیم فعلی طهران را از ۱۲ فروردین ۱۳۰۹ مطابق اول ماه آوریل ۱۹۳۰ بمدت یك‌سال شمسی برای مدیریت فنی مطبعه مجلس استخدام نماید.

مادهٔ دوم ـ حقوق یك‌ساله مشارالیه چهارهزار و دویست تومان خواهد بود که درآخر هرماه شمسی سیصدو پنجاه تومان تأدیه شود.

مادهٔ سومـ بعداز انقضای مدت مبلغ دویست تومان مخارج بازگشت مشارالیه منظور خواهد شد .

مادهٔ چهارمـ درصورتی‌که مسیو اتوموزر بابقای این کنترات قبل از انقضای مدت خدمت وفات یابدفقط مبلغ سیصد تومان به عیال اوپرداخته خواهد شد .

مادهٔ پنجم ـمحل سکونت مشارالیه درطهران درخانه متعلق به‌مجلس‌شورای ملی‌که سابقاً بالوازم‌آن برسم امانت بمشارالیه واگذارشده درآخر مدت مکلف است خانه واثاثیه را عیناً رد نماید .

مادهٔ‌ششم ـ اداره مباشرت مجلس مجاز است برطبق ماده دوم قانون‌کنترات مستخدمین خارجه مصوبه ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ سایر شرایط را تعیین و کنترات را امضاء نماید .

این قانون‌که مشتمل برشش ماده است در جلسه دوم اردی بهشت ماه یکهزار و سیصدونه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی‌ـ دادگر

فهرست

قسمت پنجم - تصویبات مالی

قسمت پنجم
تصویبات مالی

۱ ـ بودجه‌ها

قانون

متمم بودجه سنه یکهزار و سیصد و هفت شمسی مجلس شورای ملی

مصوب ۱۳ دی‌ماه ۱۳۰۷

مادهٔ اول ـ برای مقرری چهارماه و هفده روزه شانزده نفر نمایندگان محترم علاوه بر مصوبه مورخه ۲۶ فروردین ماه ۱۳۰۷ مبلغ بیست و یکهزار و نهصد و بیست تومان اعتبار باداره مباشرت مجلس شورای ملی داده میشود که از وزارت مالیه دریافت دارد .

مادهٔ دوم ـ از بابت مخارج جشن دوره هفتم تقنینیه که بعمل آمده است مبلغ دویست و پنجاه تومان و پنجهزار و چهارصد دینار اعتبار باداره مباشرت مجلس میدهد که ازوزارت مالیه دریافت دارد .

مادهٔ سوم ـ مخارج مذکوره در دوماده فوق از جمع کل اعتبار مصوبه درفقره ۱ از مادهٔ ۱ بودجه ۱۳۰۷ مجلس پرداخته خواهدشد .

این قانون که مشتمل بر سه ماده است درجلسه سیزدهم دی‌ماه یکهزار و سیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

بودجه یکساله ۱۳۰۸ شمسی‌مجلس‌شورای‌ملی

مصوب ۲۵ اسفندماه ۱۳۰۷

مادهٔ اول – برای مخارج‌دوازده ماهه سال‌یکهزاروسیصدوهشت مجلس‌شورای ملی مبلغ ششصد و بیست وسه هزارو یکصدوچهل تومان موافق فقررات (۱) الی (۴) ضمیمه اعتبار بمباشرت مجلس‌شورای‌ملی داده میشود .

مادهٔ دوم – برای مصارف فوق‌العاده مجلس شورای ملی، مبلغ بیست وچهار هزار وهفتصد تومان موافق مـادهٔ (۲) ضمیمه تشخیص واعتبار بمباشرت مجلس داده میشود .

مادهٔسوم – برای حقوق ومخارج واثاثیه دوازده‌ماهه‌مطبعه مجلس مبلغ چهلو هشت هزارو پانصدوپنجاه ودوتومان موافق فقرات (۱) و (۲) ضمیمه اعتبار بمباشرت مجلس داده میشود .

مادهٔچهارم۱ – مجلس شورای ملی بمباشرت مجلس اجازه میدهدکه عوائد مطبعه‌مجلس‌وباغ‌بهارستان‌وصورت‌مشروح‌مذاکرات‌مجلس‌راتماماً در بانك ملی‌گذاشته بانضمام‌عوائد ازسال ۱۳۰۵مؤسسات مزبوره ببعد رابرای واردکردن ماشین‌کاغذسازی ولوازم تأسیس‌واستخدام متخصص اختصاص دهدکه هرچه زودتر ازطرف‌مباشرت‌مجلس اقدام بعمل‌آید .

ماده پنجم – مبـاشرت مجلس مکلف است دونفر محصل ایرانی‌که تحصیلات شش ساله متوسطه را تمام‌کرده باشند برای فراگرفتن و تکمیل فنون لازمه برای‌کاغذ سازی علماًوعملا بخارجه فرستاده ومصارف تحصیل‌آنهارا ازمحل عوائدذخیره مذکوره درماده چهارم فوق‌الذکر بپردازد .

۱ـوجوه‌مذکور دراین‌ماده بموجب قانون ۳ دیماه ۱۳۰۸ بوزارت‌مالیه‌مسترد شده است .

محصلین مذکور بایدازبین طبقه بی‌بضاعت بمسابقه انتخاب شوند شرایط‌مسابقه وترتیب تعهدات آنهارا مباشرت مجلس معلوم خواهد نمود .

تبصره - دولت مکلف است سرپرست های دولت ایران در خارجه را مکلف کندکه تحصیلات این‌دونفر محصل راتحت مراقبت خود داشته باشند .

مادهٔ ششم - رتبه اجزائی‌که‌تااین‌تاریخ بخدمت اداری مجلس‌دعوت شده‌اند موافق تشخیصی است‌که هیئت رئیسه برای آنها داده است .

این قانون‌که مشتمل برشش ماده ویك صورت ضمیمه وصورت جزء بودجه‌سال ۱۳۰۸ مجلس شورای ملی است درجلسه بیست و پنجم اسفند مـاه یکهزار وسیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

• مبلغی ازصرفه‌جوئی بودجه ۱۳۰۸ بموجب‌قانون۳ تیرماه ۱۳۰۹ به‌تکمیل ساختمان مقبرهٔ فردوسی اختصاص یافته است .

صورت ضمیمه قانون بودجه یکساله ۱۳۰۸ مجلس شورای ملی

مواد	فقرات	شرح	مبلغ جزء د	مبلغ جزء قران	مبلغ کل د	مبلغ کل قران
۱	۱	مقرری آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی باضافه تفاوت مقرری ریاست محترم مجلس دوازده ماهه.		٤٩٣٢٠٠٠		
»	۲	حقوق ۴۹ نفر اعضاء واجزاء تقنینیه واعتبار خصوصی.		۴۷۶۷۲۰		
»	۳	حقوق ۱۱۷ نفر اعضاء واجزاء مباشرت مجلس.		۵۶۶۲۸۰		
»	۴	مصارف ماهیانه وسالیانه ۱۱ فقره.		۲۵۶۴۰۰		٦٢٣١٤٠٠
۲		مصارف فوق‌العاده اعتباری ۶ فقره.				۲۴۷۰۰۰
۳	۱	حقوق کارکنان مطبعه مجلس ۱۰۵ نفر.		۳۵۵۵۲۰		
»	۲	مصارف واثاثیه واعتبار سالیانه مطبعه مجلس.		۱۳۰۰۰۰		۴۸۵۵۲۰
		جمع کل				٦٩٦٣٩٢٠

شرح	تعداد نفر (آن)	از قرار نفری درماه قران	میزان ماهانه هر طبقه قران	میزان سالیانه قران	جمع کل قران	ملاحظات
تفصیل ماده (۱)						
فقره (۲)						
مقرری آقایان نمایندگان محترم باضافه تفاوت مقرری ریاست محترم مجلس	۱۳۶	۳۰۰۰	۴۱۱۰۰۰	٤۹۳۲۰۰۰	٤۹۳۲۰۰۰	
فقره (۳)						
تقنینیه						
معاونت اداری ریاست	۱	۲۱۲۰	۲۱۲۰	۲۵۴۴۰		
تندنویسی						
مدیر	۱	۱۶۴۰	۱۶۴۰	۱۹۶۸۰		
معاون	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
تندنویس اول و مقطع	۳	۸۵۰	۲۵۵۰	۳۰۶۰۰		
خلاصه نویس و تندنویس دوم	۵	بتفاوت	۳۵۱۰	۴۲۱۲۰		
پاك نویس	٦	«	۳۵۸۰	۴۲۹۶۰		
عضو تصحیح و تندنویس سوم	۲	«	۹۶۰	۱۱۵۲۰		
کابینه و دارالانشاء						
مدیر	۱	۱۴۴۰	۱۴۴۰	۱۷۲۸۰		

شرح	تعداد نفرات	ازقرار نفری‌درماه قران	میزان ماهانه هر طبقه قران	میزان سالیانه قران	جمع کل قران	ملاحظات
معاون	۱	۱۲۴۰	۱۲۴۰	۱۴۸۸۰		
منشی‌مینوت‌نویس	۲	۹۲۰	۱۸۴۰	۲۲۰۸۰		
منشی‌پاك‌نویس	۲	بتفاوت	۱۴۷۰	۱۷۶۴۰		
سوادنویس وماشینیست	۲	«	۱۵۲۰	۱۸۲۴۰		
منشی‌اداری‌کمیسیون عرایض	۱	۶۸۰	۶۸۰	۸۱۶۰		
سوادنویس	۱	۴۶۰	۴۶۰	۵۵۲۰		
قوانین و مطبوعات						
مدیر	۱	۱۴۴۰	۱۴۴۰	۱۷۲۸۰		
معاون	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
رابط‌کمیسیونها وشعب‌پارلمانی	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
منشی‌قانون نویس	۱	۸۵۰	۸۵۰	۱۰۲۰۰		
منشی‌اداری کمیسیون بودجه	۱	۷۹۰	۷۹۰	۹۴۸۰		
منشی‌پاك‌نویس	۱	۷۳۰	۷۳۰	۸۷۶۰		
مصحح وسواد نویس	۳	۴۲۰	۱۲۶۰	۱۵۱۲۰		
ثبات	۱	۳۲۰	۳۲۰	۳۸۴۰		
ضبط کل						
مدیر	۱	۱۴۴۰	۱۴۴۰	۱۷۲۸۰		

شرح	تعداد نفرات	از قرار نفری در ماه قران	میزان ماهانه هر طبقه قران	میزان سالیانه قران	جمع کل قران	ملاحظات
ضباط	۳	بتفاوت	۱۸۹۰	۲۲۶۸۰		
پرسنل و تفتیش						
مدیر	۱	۱۰۷۰	۱۰۷۰	۱۲۸۴۰		
منشی در اطاق معاونت	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
عضو پرسنل و تفتیش	۱	۴۲۰	۴۲۰	۵۰۴۰		
ثبت کل						
مدیر	۱	۱۰۷۰	۱۰۷۰	۱۲۸۴۰		
ارسال مراسلات						
مدیر	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
عضو کمك ثبت کل و ارسال مراسلات	۱	۴۲۰	۴۲۰	۵۰۴۰		
اعتبار خصوصی تقنینیه				۵۰۰۰	۴۷۶۷۲۰	
فقره (۳)						
مباشرت						
معاونت اداری	۱	۲۱۲۰	۲۱۲۰	۲۵۴۴۰		
محاسبات کل						
رئیس	۱	۲۱۲۰	۲۱۲۰	۲۵۴۴۰		

شرح	تعداد نفرات	ازقرار نفری‌درماه قران	میزان ماهانه هرطبقه قران	میزان سالیانه قران	جمع کل قران	ملاحظات
معاون	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
مسئول صندوق (مدیرشعبه)	۱	۱۰۷۰	۱۰۷۰	۱۲۸۴۰		
محاسب ومنشی	۳	بتفاوت	۱۷۲۰	۲۰۶۴۰		
مسئول پرسنل وضبط و کمك امور متفرقه محاسبات	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
مترجم	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
ملزومات						
مسئول (مدیرشعبه)	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
عضو	۱	۴۲۰	۴۲۰	۵۰۴۰		
ناظر	۱	۵۲۰	۵۲۰	۶۲۴۰		
صورت‌مشروح مذاکرات‌مجلس						
مسئول	۱	۷۳۰	۷۳۰	۸۷۶۰		
عضو	۱	۳۵۰	۳۵۰	۴۲۰۰		
انشاء						
منشی (مدیر شعبه)	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
ماشینیست (منشی‌اول)	۱	۶۸۰	۶۸۰	۸۱۶۰		
متصدی‌ارسال‌مراسلات (منشی‌دوم)	۱	۵۲۰	۵۲۰	۶۲۴۰		

شرح	تعداد نفرات	ازقرار نفری درماه قران	میزان ماهانه هر طبقه قران	میزان سالیانه قران	جمع کل قران	ملاحظات
بلیط و لوایح						
متصدی	۱	۷۳۰	۷۳۰	۸۷۶۰		
عضو	۱	۵۲۰	۵۲۰	۶۲۴۰		
تفتیش						
رئیس	۱	۱۴۴۰	۱۴۴۰	۱۷۲۸۰		
عضو	۲	بتفاوت	۷۴۰	۸۸۸۰		
ممیزی و توزیع						
مسئول	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
ممیز بلیط	۱	۶۸۰	۶۸۰	۸۱۶۰		
کتابخانه						
مدیر	۱	۱۶۴۰	۱۶۴۰	۱۹۶۸۰		
معاون	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
عضو	۲	بتفاوت	۸۴۰	۱۰۰۸۰		
متفرقه						
سرایدار باشی	۱	۶۵۰	۶۵۰	۷۸۰۰		
سرایدار	۱۸	بتفاوت	۴۳۷۰	۵۲۴۴۰		
مأمورمتفرقه	۱	۲۸۰	۲۸۰	۳۳۶۰		
پیشخدمت باشی	۱	۵۹۰	۵۹۰	۷۰۸۰		

شرح	تعداد نفرات	از قرار نفری در ماه قران	میزان ماهانه هر طبقه قران	میزان سالیانه قران	جمع کل قران	ملاحظات
معاون	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
مسئول صندوق (مدیر شعبه)	۱	۱۰۷۰	۱۰۷۰	۱۲۸۴۰		
محاسب ومنشی	۳	بتفاوت	۱۷۲۰	۲۰۶۴۰		
مسئول پرسنل وضبط و کمک امور متفرقه محاسبات	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
مترجم	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
ملزومات						
مسئول (مدیر شعبه)	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
عضو	۱	۴۲۰	۴۲۰	۵۰۴۰		
ناظر	۱	۵۲۰	۵۲۰	۶۲۴۰		
صورت مشروح مذاکرات مجلس						
مسئول	۱	۷۳۰	۷۳۰	۸۷۶۰		
عضو	۱	۳۵۰	۳۵۰	۴۲۰۰		
انشاء						
منشی (مدیر شعبه)	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
ماشینیست (منشی اول)	۱	۶۸۰	۶۸۰	۸۱۶۰		
متصدی ارسال مراسلات (منشی دوم)	۱	۵۲۰	۵۲۰	۶۲۴۰		

شرح	تعداد نفرات	ازقرار نفری درماه قران	میزان ماهانه هر طبقة قران	میزان سالیانه قران	جمع کل قران	ملاحظات
بلیط و لوایح						
متصدی	۱	۷۳۰	۷۳۰	۸۷۶۰		
عضو	۱	۵۲۰	۵۲۰	۶۲۴۰		
تفتیش						
رئیس	۱	۱۴۴۰	۱۴۴۰	۱۷۲۸۰		
عضو	۲	بتفاوت	۷۴۰	۸۸۸۰		
ممیزی وتوزیع						
مسئول	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
ممیز بلیط	۱	۶۸۰	۶۸۰	۸۱۶۰		
کتابخانه						
مدیر	۱	۱۶۴۰	۱۶۴۰	۱۹۶۸۰		
معاون	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
عضو	۲	بتفاوت	۸۴۰	۱۰۰۸۰		
متفرقه						
سرایدار باشی	۱	۶۵۰	۶۵۰	۷۸۰۰		
سرایدار	۱۸	بتفاوت	۴۳۷۰	۵۲۴۴۰		
مأمورمتفرقه	۱	۲۸۰	۲۸۰	۳۳۶۰		
پیشخدمت باشی	۱	۵۹۰	۵۹۰	۷۰۸۰		

شرح	تعداد نفرات	از قرار نفری درماه قران	میزان ماهانه هر طبقه قران	میزان سالیانه قران	جمع کل قران	ملاحظات
پیشخدمت	۲۴	بتفاوت	۶۷۷۰	۸۱۲۴۰		
تلفونچی ومکانیك	۲	«	۶۸۰	۸۱۶۰		
آبدارباشی	۱	۶۱۰	۶۱۰	۷۳۲۰		
آبدار وسقا	۶	بتفاوت	۱۶۶۰	۱۹۹۲۰		
حاجب	۴	«	۱۴۰۰	۱۶۸۰۰		
فراش باشی	۱	۶۱۰	۶۱۰	۷۳۲۰		
فراش	۱۳	بتفاوت	۲۹۹۰	۳۵۸۸۰		دونفر از آنها موزعین صورت مجلس میباشند
باغبان باشی	۱	۳۱۰	۳۱۰	۳۷۲۰		
باغبان وگل کار	۸	بتفاوت	۱۸۶۰	۲۲۳۲۰		
فوق العادهٔ مأمورین کشیك تلگراف وپست ویکنفر فراش پست	۴	بتفاوت	۶۵۰	۷۸۰۰		
متقاعد (پیشخدمت)	۱	۱۵۰	۱۵۰	۱۸۰۰		
شهریه وراث مرحومان نعمت اله خان و ومیرزا عبداله فراش	۲	بتفاوت	۲۱۰	۲۵۲۰		
مؤذن	۱	۱۲۰	۱۲۰	۱۴۴۰	۵۶۶۲۸۰	
فقره (۴) **مصارف**						
مصارف سوخت چراغ برق وساعت وبادزن آلات برقی				۲۰۰۰۰		

شرح	تعداد نفرات	از قرار نفری در ماه قران	میزان ماهانه هر طبقه قران	میزان سالیانه قران	جمع کل قران	ملاحظات
مصارف آبدارخانه				۲۰۰۰۰		
مصارف سرایدارخانه وفراشخانه وتلفونخانه وتلگرافخانه				۱۶۰۰۰		
مصارف لوازم التحریر ومطبوعات				۴۸۰۰۰		
مصارف لوازم طبع صورت مشروح مذاکرات مجلس				۷۰۰۰۰		
تلگرافات داخله وخارجه وپست وپاکات				۶۰۰۰		
مصارف متفرقه				۶۰۰۰		
فوق العاده نظامیان				۱۸۰۰۰		
آبونه جرائد				۶۰۰۰		
ملبوس مستخدمین جزء سالی دودست ازقرار دستی ۱۵ تومان	۸۸			۲۶۴۰۰		
ذغال سنگ وچوب سفید				۲۰۰۰۰	۲۵۶۴۰۰	
تفصیل مادهٔ ۳						
تعمیرات وتهیه نواقص اثاثیه				۱۰۰۰۰		
اعتبار کتابخانه برای تهیه اثاثیه وکتب				۵۰۰۰۰		
اعتبار فوق العاده پیش بینی نشده				۳۰۰۰۰		
اعتبار خصوصی				۱۲۰۰۰۰		
تعمیرات مروری ابنیه				۲۰۰۰۰		
حق بیمه				۱۷۰۰۰	۲۴۷۰۰۰	

شرح	تعداد نفرات	از قرار نفری در ماه قران	میزان ماهانه هر طبقه قران	میزان سالیانه قران	جمع کل قران	ملاحظات
تفصیل مادهٔ (۴)						
فقرهٔ (۱)						
مطبعه مجلس						
مدیر	۱	۱۴۴۰	۱۴۴۰	۱۷۲۸۰		
محاسب	۲	بتفاوت	۱۰۹۰	۱۳۰۸۰		
مسئول انبار	۱	۶۸۰	۶۸۰	۸۱۶۰		
مفتش	۱	۴۷۰	۴۷۰	۵۶۴۰		
مصحح	۱	۵۲۰	۵۲۰	۶۲۴۰		
مدیر فنی تبعه آلمان	۱	۳۵۰۰	۳۵۰۰	۴۲۰۰۰		
تحصیلدار	۱	۳۱۰	۳۱۰	۳۷۲۰		
فراش برای بردن اوراق نمونه وغیره	۶	بتفاوت	۱۱۴۰	۱۳۶۸۰		
قسمت گراور سازی						
مسئول	۱	۷۹۰	۷۹۰	۹۴۸۰		
معاون	۱	۶۸۰	۶۸۰	۸۱۶۰		
نقاش ورتوشه‌گر	۱	۴۵۰	۴۵۰	۵۴۰۰		
عضو گراور سازی	۴	بتفاوت	۷۷۰	۹۲۴۰		

شـــرح	تعداد نفرات	از قرار نفری درماه قران	میزان ماهانه هرطبقه قران	میزان سالیانه قران	جمع کل قران	ملاحظات
قسمت الکتریك						
مسئول	۱	۷۳۰	۷۳۰	۸۷۶۰		
عضو	۲	بتفاوت	۵۰۰	۶۰۰۰		
قسمت ماشینخانه						
مسئول	۱	۵۷۰	۵۷۰	۶۸۴۰		
معاون	۱	۲۲۰	۲۲۰	۲۶۴۰		
کاغذ بده	۹	بتفاوت	۱۴۶۰	۱۷۵۲۰		
کاغذ بگیروچرخ‌گردان و پادو	۷	»	۹۴۰	۱۱۲۸۰		
قسمت تیپوگراف‌اشتروتیپی کالوانوپلاستیك						
مسئول	۱	۲۴۰	۲۴۰	۲۸۸۰		
عضو	۴	بتفاوت	۳۸۰	۴۵۶۰		
قسمت حروفچینی						
مسئول	۱	۴۳۰	۴۳۰	۵۱۶۰		
حروفچین	۱۸	بتفاوت	۲۸۰۰	۳۳۶۰۰		
قسمت فرم‌بندی						
مسئول فارسی و لاتین	۱	۳۲۰	۳۲۰	۳۸۴۰		

شـــرح	تعداد نفرات	از قرار نفری درماه قران	میزان ماهانه هرطبقه قران	میزان سالیانه قران	جمع کل قران	ملاحظات
معاون	۱	۲۶۰	۲۶۰	۳۱۲۰		
فرم بند	۱۴	بتفاوت	۲۲۵۰	۲۷۰۰۰		
قسمت صحافی						
مسئول صحافی معمولی واوراق بهادار	۲	»	۵۳۰	۶۳۶۰		
صحاف و نمره زن	۱۶	»	۲۱۰۰	۲۵۲۰۰		
اجرت صحافهای کنتراتی برای اوراق بهادار				۲۰۰۰۰		
قسمت ماشینهای چاپ برجسته ومسی						
مسئول	۱	۴۰۰	۴۰۰	۴۸۰۰		
کاغذ بده وکاغذ بگیر و عضو	۴	بتفاوت	۴۹۰	۵۸۸۰		
اعتبار برای اضافه کاری کلیه قسمتها			۲۶۴۶۰	۱۸۰۰۰	۳۵۵۵۲۰	
فقره (۲)						
مصارف						
مرکب وروغن وژلاتین ونفت وتعمیرات						
ماشین و غیره				۸۰۰۰۰		
سوخت زمستانی				۵۰۰۰		
تعمیر اثاثیه مطبعه				۳۰۰۰۰		
اعتبار فوق‌العاده				۱۵۰۰۰	۱۳۰۰۰۰	
جمع کل بودجه سال ۱۳۰۸ مجلس					۶۹۶۳۹۲۰	

جدول فوق صورت تفصیلی بودجه یکساله ۱۳۰۸ مجلس شورای ملی بوده وصحیح است.

رئیس مجلس شورای ملی- دادگر

قانون

اجازهٔ استرداد وجوه اختصاصی جهت احداث‌کارخانه کاغذ سازی بوزارت مالیه

مصوب ۳ دیماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده - مجلس شورای ملی بادارهٔ مباشرت مجلس شورای ملی اجازه میدهد که عوائد ازسال ۱۳۰۵ ببعد مطبعهٔ‌مجلس و باغ بهارستان و صورت مشروح مذاکرات‌مجلس‌وصرفه‌جوئیهای‌۱۳۰۶و۱۳۰۷ بودجه‌مجلس‌شورای‌ملی‌راکه‌سابقاً برطبق مادهٔ چهارم قانون مورخه بیست وهشتم اسفند ۱۳۰۵ ومواد چهار و پنج و شش قانون مورخ بیست وششم فروردین ۱۳۰۷ برای احداث‌کارخانه کاغذ سازی، واعزام محصل باروپا تخصیص داده شده بود بانضمام منافعی‌که از تودیع آن در بانك حاصل شده است پس از وضع مخارجی که پرداخت یاتعهد قطعی شده است به وزارت مالیه مسترد دارد .

این قانون‌که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ سوم دیماه یکهزار وسیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

بودجه یکساله ۱۳۰۸ مملکتی

مصوب ۲۶ اسفند ماه ۱۳۰۷

مادهٔ واحده - مجلس شورای ملی عایدات پیش بینی شده مملکتی را برای سنه ۱۳۰۸ باستثنای عایدات‌نفت جنوب که بحساب وجوه ذخیره‌گذاشته میشود مطابق

تشخیص بجزءکمیسیون بودجه در حدود مبلغ سی ویك میلیون وصد ودوازده هزار و چهارصد تومان (۳۱۱۱۲۴۰۴۰ قران) تصویب وبوزارت مالیه اجازه میدهدکه مخارج مملکتی را اعم ازحقوق ومصارف مطابق‌ارقام مفصله‌ذیل (قسمت‌دوم) و برطبق‌بودجه‌های تفصیلی و تبصره هـای مصوب کمیسیون بودجه که جمع آن بـالغ بر سی و چهار میلیون ونهصد وچهل وپنج هزار و دویست وشصت تومان و یك قران (۳۴۹۴۵۲۶۰۱ قران) میشود بعلاوه شش میلیون تومان (۶۰۰۰۰۰۰۰ قران)که از محل وجوه ذخیره برای تهیه و تکمیل مهمات قشونی تخصیص داده شده است بارعایت قانون محاسبات عمومی‌وقانون استخدام‌کشوری وقضائی‌و سایر قوانین‌مربوطه‌ازابتدای ۱۳۰۸ بپردازد .

این قانون‌که مشتمل بریك ماده و صورت ضمیمه است در جلسهٔ بیست و ششم اسفند ماه یکهزار وسیصد وهفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

صورت ضمیمه قانون بودجه ۱۳۰۸ مملکتی

قسمت اول ـ عایدات

عایدات داخلی‌وگمرکات :

مالیات مستقیم نقداًوجنساً	۵۰۰۰۰۰۰۰ قران
صدی نیم مالیات املاك اربابی	« ۵۰۰۰۰۰۰
صدی پنج موقتی ممیزی	« ۱۰۰۰۰۰۰
خالصجات انتقالی بابت تفاوت قیمت فروش	« ۷۵۰۷۰۰۰
خالصجات دولتی نقداً وجنساً	« ۱۸۴۷۸۰۰۰

بابت استرداد مساعده نقدی وقیمت جنس سال گذشته از رعایای خالصه	۱۰۰۰۰۰۰قران

مالیات‌غیرمستقیم :

انحصار دولتی تریاك	« ۳۰۰۰۰۰۰۰
دخانیات	« ۱۴۵۰۰۰۰۰
مالیات ذبایح	« ۱۰۰۰۰۰۰۰
رسومات	« ۷۸۰۰۰۰۰
سایرمالیاتهای غیرمستقیم	« ۲۰۰۰۰۰

سایر عواید :

ضرابخانه دولتی	« ۱۳۰۰۰۰۰
ازبابت‌صدی سه عایدات مالیات راه و انحصار قندوشکر	« ۲۹۵۲۲۹۷
گمرکات	«۱۱۵۰۰۰۰۰۰
منافع اسهام شرکت بانك ملی	« ۴۸۰۰۰۰
تذکره	« ۱۵۰۰۰۰۰
سایر عواید متفرقه	« ۳۴۹۰۰۰

امتیازات :

بانك شاهنشاهی بابت حق‌الامتیاز اسکناس	« ۳۰۰۰۰۰
خاك سرخ	« ۳۰۰۰۰۰

وزارتخانه‌ها :

وزارت داخله بابت نظمیه ـ حکومت ومتفرقه	« ۱۰۰۰۰۰

وزارت عدلیه ـ عواید تمبر محاکماتی	۲۰۰۰۰۰۰ قران
عواید ثبت‌اسناد و املاك	۵۰۰۰۰۰۰ «
وزارت پست‌و تلگراف	
پست	۵۷۰۵۰۰۰ «
تلگراف و بی‌سیم	۷۵۵۷۰۰۰ «
عوایدکنترات هواپیمائی یونکرس	۲۰۰۰۰۰ «
عایدات مخابرات ومرسولات‌داخلی دولتی	۸۰۰۰۰۰۰ «
وزارت معارف	۵۰۰۰۰۰ «
وزارت‌فوائد عامه	
معادن	۱۷۵۰۰۰۰ «
جنگلها	۴۰۰۰۰۰ «
شیلات بابت صید داخله	۳۳۹۰۰۰ «
موجودی از عواید سنوات قبل‌که برای تصفیه	
تعهدات سنوات مربوطه منتقل میشود	۸۰۰۰۰۰ «
برگشتی از عایدات ۱۳۰۷ برای تأسیسات عام‌المنفعه	۶۰۰۰۰۰۰ «
استرداد قسط اول قرضه کارخانه پارچه بافی اصفهان	۵۶۰۰۰۰ «
استرداد قسط اول قرضه ورثه مرحوم صنیع‌الدوله	۳۶۰۰۰ «
عواید وجوه مخصوصه که ببودجهٔ عمومی برای‌مصارف	
قانونی مخصوصه انتقال داده میشود	
عایدات معارفی ازمحل مالیات‌راه	۲۶۰۶۶۰۷ «

عایدات صحی ازمحل مالیات راه	۶۹۴۱۳۶ قران
عایدات پوست بره	۲۴۰۰۰۰ «
تاکس صحی بندری	۱۴۰۰۰۰ «
وجه دریافتی از کمپانی نفت جنوب بابت حقوق ومخارج کمیسر	۱۰۰۰۰۰ «
وجه دریافتی از بانك شاهنشاهی بابت حقوق کمیسر	۳۰۰۰۰ «
صدی پنجاه تذاکر مرور درجات ۱ ـ ۲ ـ ۳	۷۰۰۰۰۰ «
جمع کل عایدات	۳۱۱۱۲۴۰۴۰ «
وجوه ذخیره بابت عوائد نفت جنوب تا آخر ۱۳۰۸ تخمیناً :	۲۶۸۵۹۳۶ـ۱۰ـ۳ لیره

قسمت دوم ـ مخارج

وزارت دربار وکابینه سلطنتی	۵۱۴۶۶۴۰ قران
مجلس شورای ملی	۶۹۶۳۹۲۰ «
کابینه ریاست وزراء	۶۴۲۳۵۰ «
وزارت جنگ	
بودجه عمومی	۹۸۰۰۰۰۰۰ «
اعتبار قورخانه وهواپیمائی	۲۵۰۰۰۰۰۰ «
مخارج محصلین در اروپا	۶۷۳۰۰۰ «

وزارت مالیه:

بودجه عمومی بضمیمه اعتبار انتفاعی	۳۴۲۹۶۱۴۴ قران
اعتبار حقوق ومخارج اداری مؤسسه انحصار دولتی تریاك	« ۳۵۰۰۰۰۰
اعتبار حقوق ومخارج مستخدمین خارجی مالیه	« ۵۷۶۶۰۰
حقوق ومخارج کمیسر نفت جنوب	« ۱۰۰۰۰۰
حقوق کمیسر بانك شاهنشاهی	« ۳۰۰۰۰
اعتبار ممیزی املاك اربابی	« ۱۵۰۰۰۰۰
مخارج ثبت خالصجات دولتی	« ۵۰۰۰۰۰
اعتبار برای مساعده نقد وقیمت جنس رعایای خالصه که درسال بعد مسترد میشود	« ۱۰۰۰۰۰۰
حق المضاربه مساعده‌های جاری خزانه‌داری از بانك ملی	« ۳۰۰۰۰۰
حق العمل معاملات جاری دولتی توسط بانك ملی	« ۶۰۰۰۰۰
اعتبار محکومیتهای قانونی وزارت مالیه	« ۵۰۰۰۰۰
دیون عمومی	« ۷۴۳۸۷۵۴
اعتبار حقوق منتظرین خدمت	« ۲۴۰۰۰۰۰
وظایف وشهریه ومستمریات	« ۵۹۶۰۳۱۵
پرداخت تعهدات بودجه سنوات ماضیه بواسطه انقضاء دوره عمل	« ۸۰۰۰۰۰

وزارت داخله :

ادارات مرکزی و حکام ایالات و ولایات	۵۱۷۸۳۰۰ قران
نظمیه	۱۷۵۳۸۵۰۷ «
ساختمان محبس و تعمیرات محابس	۱۰۰۰۰۰۰ «
مخارج محابس سر بازگیری	۲۰۰۰۰۰ «
امنیه مملکتی	۱۳۰۱۱۶۰۰ «
سجل احوال	۴۴۶۰۱۲۰ «
صحیه کل بضمیمه اعتبارات اختصاصی از محل	
مالیات راه وعایدات پوست بره و تاکس بندری	۷۱۶۰۹۰۶ «
وزارت پست و تلگراف	۲۰۲۷۰۱۹۰ «
وزارت فوائد عامه	۳۳۹۱۲۰۰ «
وزارت عدلیه بضمیمه تشکیلات ثبت اسناد و املاك	۱۵۹۵۵۶۰۰ «
وزارت امور خارجه	۱۰۴۹۴۷۰۰ «
وزارت معارف - بودجه عمومی بضمیمه اعتبارات	
اختصاصی از محل صدی نیم مالیات املاك اربابی	
و مالیات راه وعوائد پوست بره	۱۸۴۸۳۷۵۵ «
اعتبار برای تربیت اطفال رؤسای عشایر در طهران	۳۰۰۰۰۰ «
مخارج محصلین اعزامی به اروپا	۲۰۰۰۰۰۰ «

اعتبارات دولت :

اعتبار ماهیانه دولت برای مخارج غیر مترقبه	۱۳۲۰۰۰۰ «

مخارج سری دولت	۳۶۰۰۰۰۰	قران
اعتبار انعام دولت	۱۲۰۰۰۰۰	«
اعتبار آشنا کردن افکار عامه باوضاع ایران	۴۵۰۰۰۰۰	«
اعتبار برای عمران خوزستان - لرستان کردستان و بلوچستان	۱۰۰۰۰۰۰۰	«
اعتبار برای خرید اراضی وساختمان و تهیه سایر مؤسسات لازمه جهت فرودگاههای طیاره	۵۰۰۰۰۰۰	«
خرید کشتی و تعمیر کشتیهای موجوده درخلیج فارس و اعتبار حقوق متخصصین خارجی که استخدام شده‌اند	۴۰۰۰۰۰۰۰	«
اعتبار برای مخارج معاودت وکمك به اعاشه مهاجرین بی‌بضاعت	۵۰۰۰۰۰۰	«
اعتبار برای تأسیسات عام‌المنفعه بابت ۱۳۰۸ و برگشتی ازبودجه ۱۳۰۷	۱۲۰۰۰۰۰۰۰	«
اعتبار مخابرات و مرسولات داخله دولتی	۸۰۰۰۰۰۰۰	«
بانك ملی :		
بابت سرمایهٔ بانك‌ملی مطابق قانون ۱۴اردیبهشت ۱۳۰۷	۵۰۰۰۰۰۰۰	«
بابت‌حق‌المضاربه سرمایه بانك‌از وجوه ودیعه تقاعد	۳۵۰۰۰۰۰	«
بابت‌منافع اسهام دولت‌که مطابق قانون برسرمایه بانك افزوده میشود	۴۸۰۰۰۰۰	«
جمع‌کل مخارج	۳۴۹۴۵۲۶۰۱	قران

ازمحل وجوه ذخیره برای تهیه وتکمیل مهمات قشونی‌که از صرفه جوئیهای بودجه عمومی ۱۳۰۸و۱۳۰۹ مسترد میشود ۶۰۰۰۰۰۰ قران

صورت فوق ضمیمه قانون بودجه یکساله یکهزار و سیصد و هشت شمسی مملکتی بوده و صحیح است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

تفریغ بودجه یکساله یکهزاروسیصدوشش شمسی مجلس شورای ملی

مصوب۲۷ فروردین‌ماه ۱۳۰۸

مادهٔ اولـمخارج مجلس شورای ملی‌از بابت دوازده ماهه سال ۱۳۰۶ موافق قسمت (۱)الی (۳) ضمیمه برطبق‌بودجه مصوبه مبلغ‌ششصد وچهل وهفت هزارو نهصدو یکتومان وشش‌قران وهشتصددینار تصویب میشود .

مادهٔ دومـعوائد مطبعه‌مجلس وباغ‌بهارستان وصورت‌مشروح مذاکرات مجلس ازبابت سال ۱۳۰۶ شمسی موافق قسمت(۴) ضمیمه بمبلغ چهل وشش هزاروهفتصد و دوتومان وسه‌قران ودویست دینار تصویب میشود واین عوائد مطابق قانون بودجه سال ۱۳۰۶ مصوبه لیله بیست و هشتم اسفند ماه ۱۳۰۵ برای سرمایه کارخانه کاغذ سازی اختصاص یافته است .

این قانون که مشتمل بر دو ماده و صورت ضمیمه است در جلسهٔ بیست وهفتم فروردین ماه‌یکهزارو سیصدوهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

صورت ضمیمه قانون تفریغ بودجه سال ۱۳۰۶ شمسی مجلس شورای ملی

فقرات	شرح	مبلغ جزء		مبلغ کل	
		دینار	قران	دینار	قران
	مادهٔ اول ـ قسمت اول				
فقره ۱	مقرری آقایان نمایندگان محترم		۴۲۵۱۷۰۰		
« ۲	حقوق اعضاء و اجزاء اداره تقنینیه با اعتبار احتیاطی	۳۵	۳۵۹۲۵۶		
« ۳	« « « « مباشرت	۶۵	۵۰۹۶۸۰		
« ۴	مصارف ماهانه و سالیانه	۷۰	۲۲۲۲۹۳	۷۰	۵۳٤۲۹۳۰
	قسمت دوم				
	مصارف فوق‌العاده			۷۵	۵۲۱۹۳۴
	جمع کل مصارف یکساله مجلس			۴۵	۵۸٦٤۸٦۵
	قسمت سوم				
« ۱	حقوق کارکنان مطبعه مجلس شورای ملی	۶۰	۲۸۴۰۰۱		
« ۲	مصارف اثاثیه « « «	۷۵	۳۳۰۱۴۹	۳۵	۶۱۴۱۵۱
	جمع کل مصارف یکساله مجلس و مطبعه			۸۰	٦۴۷۹۰۱٦
	مادهٔ دوم ـ قسمت چهارم				
	عایدات مطبعه مجلس	۸۰	۴۱۸۷۶۱		
	« باغ بهارستان	۹۵	۱۷۶۸۳		
	« صورت مشروح مذاکرات	۴۵	۳۰۵۷۷	۲۰	۴۶۷۰۲۳

صورت فوق ضمیمه قانون تفریغ بودجه یکساله یك هزار و سیصد و شش شمسی مجلس شورای ملی بوده و صحیح است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ پرداخت بودجه‌های بلدیه‌ها از ابتدای سال ۱۳۰۸

مصوب ۱۲ خرداد ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده - مجلس شورای ملی بوزارت داخله اجازه میدهد که بودجه‌های بلدیه‌هارا در حدود اعتباراتی که از محل مالیات راه بمبلغ نهصدوشصت و پنجهزارو هشتصدوپنجاه و یك تومان وپنج قران (۹۶۵۸۵۱۵ قران) بتصویب کمیسیون بودجه رسیده است بعلاوه صدی پنج مستغلات از ابتدای ۱۳۰۸ تنظیم نماید و وزارت مالیه مکلف است بودجه‌هائی‌را که بشرح فوق تنظیم میشود از محل مالیات‌راه و صدی‌پنج مستغلات بپردازد.

*****تبصرهٔ ۱** - مخارج دفتری بلدیهٔ هر محل به استثنای حقوق اطبای صحی بلدی نباید از صدی ده اعتبارات بلدی آن محل تجاوز نماید.

تبصرهٔ ۲ - صرفه‌جوئیها و اعتبارات‌مصرف نشده بلدیه هر محل‌ازسابق ولاحق اختصاص به بلدیه همان محل خواهد داشت به استثنای اعتبارات مصرف نشده و صرفه‌جوئیهای سنواتی حاصله از بودجه بلدیه کنگاور و صحنه و کرندکه ببلدیه کرمانشاهان و زرقان که ببلدیه شیراز و کاریز که ببلدیه مشهد تخصیص داده و اضافه میشود.

تبصرهٔ ۳ - مخارج وصول مالیات مستغلات نباید بیش‌از صدی ده عوائد غیر خالص آن باشد وصدی ده مزبور ببودجه وزارت مالیه‌انتقال داده میشودکه ازمجموع آن مخارج وصول‌را تأمین نماید.

این قانون‌که مشتمل بر یك ماده وصورت ضمیمه مصوب کمیسیون بودجه است در جلسهٔ دوازدهم خردادماه یکهزاروسیصدوهشت‌شمسی بتصویب مجلس‌شورای ملی رسید.

رئیس‌مجلس‌شورای‌ملی - دادگر

*تبصرهٔ ۱ بموجب‌قانون‌لیله‌اول‌اسفندماه ۱۳۰۸ تفسیرشده‌است.

صورت تقسیم عایدات بلدیه‌ها از اعتبار راه و عواید مستغلات از سنه ۱۳۰۸

اسم محل	اعتبارات ۱۳۰۸ – از مالیات راه – ق	اعتبارات ۱۳۰۸ – از مالیات راه – تومان	اعتبارات ۱۳۰۸ – عواید تقریبی مستغلات – ق	اعتبارات ۱۳۰۸ – عواید تقریبی مستغلات – تومان	ملاحظات
تبریز		۸۳۲۳۳		۱۲۷۶۷	
اردبیل		۵۷۰۰		۱۶۹۲	
رضائیه		۵۵۰۰		۱۸۰۷	
آستارا		۸۴۰۰		۲۱۵	
مراغه		۵۵۵۰		۱۲۳۴	
بناب		۱۲۴۰		۳۰۰	
اهر		۱۲۵۰		۱۲۲	
جلفا		۱۵۰۰		۳۶	
خوی		۵۱۰۰		۱۳۵۸	
ماکو		۱۹۳۸		۶۹	
مرند		۱۴۵۰		۱۲۲	
میانج		۱۶۰۰		۲۲۵	
دهخوارقان		۱۳۸۰		۲۹۷	
سراب		۱۴۵۰		۹۷	

اسم محل	اعتبارات ۱۳۰۸				ملاحظات
	از مالیات راه		عواید تقریبی مستغلات		
	ق	تومان	ق	تومان	
صائین قلعه		۶۹۰	۵	۴۹	
سلماس		۶۱۲			
خلخال	۵	۵۹۶			
اسکو		۵۸۷			
هریس		۵۸۷			
شبستر	۳	۵۳۸			
تیکان تپه		۵۵۰	۵	۱۰۳	
ساوجبلاغ مکری		۲۴۵۰		۵۶۹	
استرآباد		۹۰۰۰		۶۷۲	
بندرجز		۱۰۶۰۰		۷۷۰	
اصفهان		۳۰۲۰۰		۷۳۷۱	
شهرضا		۲۴۸۰		۲۱۸	
نجف آباد		۵۴۸			
دهگرد		۶۲۰			
بروجرد		۱۱۱۵۰	۳	۸۵۸	

اسم محل	اعتبارات ۱۳۰۸ ازمالیات راه ق	تومان	عواید تقریبی مستغلات ق	تومان	ملاحظات
خرم‌آباد		۳۶۰۰		۳۸۴	
همدان		۱۹۸۶۰		۶۱۴۰	
اسدآباد		۴۶۵۰		۹۹	
مشهد		۵۶۶۵۱		۹۸۴۹	برحسب راپورت نمرهٔ ۴۶ کمیسیون بودجه اصلاح شد
سبزوار		۵۲۵۰	۹	۱۱۴۶	
دزداب		۴۲۰۰		۶۸۰	
نیشابور		۵۲۵۰	۷	۷۶۱	
قوچان		۶۰۵۰	۹	۱۱۱۹	
بجنورد		۲۵۰۰	۵	۴۵۵	
بیرجند		۶۶۵۰		۳۵۴	
لطف‌آباد		۲۱۲۰	۳	۹۸	
محمدآباد		۱۲۵۰		۱۰۶	
سرخس		۱۴۰۰	۷	۲۲۱	
تربت حیدریه		۴۵۰۰		۵۰۶	
فردوس		۱۰۸۰	۴	۳۸	

اسم محل	اعتبارات ۱۳۰۸ – ازمالیات راه – ق	اعتبارات ۱۳۰۸ – ازمالیات راه – تومان	اعتبارات ۱۳۰۸ – عوایدتقریبی مستغلات – ق	اعتبارات ۱۳۰۸ – عوایدتقریبی مستغلات – تومان	ملاحظات
ترشیز		۱۵۶۰		۱۳۴	
طبس		۱۲۴۰	۹	۴۶	
سیستان		۲۹۵۰	۳	۸۷	
باجگیران		۱۲۰۰			
شیروان		۱۷۰۰	۴	۱۷۵	
زنجان		۱۲۵۴۰		۳۴۶۰	
خرمدره		۱۲۵۰	۵	۵۰	
ابهر	۱	۶۳۹			
سمنان		۴۱۵۰	۷	۲۵۸	
سنگسر وشهمیرزاد	۵	۷۵۹			
دامغان		۲۸۵۰		۳۱۸	
شاهرود		۳۸۰۰		۶۹۵	
فیروزکوه		۷۴۳			
دماوند	۵	۶۴۹			
ساوه		۸۶۶			

اسم محل	اعتبارات ۱۳۰۸ - از مالیات راه - ق	اعتبارات ۱۳۰۸ - از مالیات راه - تومان	اعتبارات ۱۳۰۸ - عواید تقریبی مستغلات - ق	اعتبارات ۱۳۰۸ - عواید تقریبی مستغلات - تومان	ملاحظات
قم		۱۲۱۴۰	۳	۱۸۶۴	
محلات		۱۸۲۰			
کاشان		۶۴۴۰		۵۶۸	
قزوین		۲۵۷۲۰		۴۲۸۳	
عراق		۱۰۹۹۰	۶	۳۰۱۰	
خمین	۵	۵۳۷			
آشتیان	۷	۵۰۶			
گلپایگان	۵	۸۵۲			
خوانسار	۶	۶۱۵			
ملایر		۲۴۰۰		۳۴۰	
نهاوند		۱۷۶۰	۱	۵۰۴	
تویسرکان		۱۶۷۰		۱۹۴	
کرمانشاهان		۲۹۰۱۰	۷	۵۳۹۲	
هرسین		۵۵۲			
قصر شیرین		۱۰۰۰۰	۵	۱۲۴۷	

اسم محل	اعتبارات ۱۳۰۸				ملاحظات
	از مالیات راه		عواید تقریبی مستغلات		
	ق	تومان	ق	تومان	
کرند		۴۹۵۰	۵	۱۹۳	
سنقر		۸۵۰	۴	۱۴۷	
صحنه		۱۶۵۰	۷	۲۱۴	
کنگاور		۳۶۲۰	۴	۱۵۲	
سنندج		۹۵۷۰		۴۳۲	
سقز		۱۶۰۰		۱۴۴	
بانه		۱۱۰۰	۱	۱۳۱	
رشت		۱۳۱۰۰۰		۲۰۲۴۶	
رودبار	۵	۷۲۶			برطبق اصلاح اخیر
منگر	۵	۳۲۸			کمیسیون اصلاح
سیاه کل		۶۶۰			میشود
بندرپهلوی		۷۱۰۰۰		۴۱۹۵	
لاهیجان		۶۲۵۰		۴۶۶	
لنگرود		۴۳۰۰	۸	۵۹۸	
رودسر		۲۲۵۰	۲	۲۶۰	

اسم محل	اعتبارات ۱۳۰۸ - از مالیات راه - ق	از مالیات راه - تومان	عواید تقریبی مستغلات - ق	عواید تقریبی مستغلات - تومان	ملاحظات
فومن		۸۰۰	۵	۷۲۴	
ساری		۱۹۱۶۰		۸۴۴	
بارفروش	۵	۳۷۵۹۲		۱۴۸۰	
مشهد سر		۷۴۴۴		۱۵۶	
آمل		۵۱۰۰		۱۳۰	
تنکابن		۶۹۴			
گمش تپه		۸۵۲			
اشرف	۵	۱۸۹۵	۵	۸۸	
شیراز		۴۰۱۸۰		۲۸۲۷	
بهبهان		۲۴۰۰	۹	۱۷۳	
کازرون		۳۵۵۰		۲۳۲	
لار		۱۲۰۰		۱۳۰	
داراب		۷۵۰		۳۰	
نیریز		۷۱۰			
فسا		۸۱۰			

اسم محل	اعتبارات ۱۳۰۸				ملاحظات
	از مالیات راه		عواید تقریبی مستغلات		
	ق	تومان	ق	تومان	
آباده		۲۱۰۰		۳۴۰	
اصطهبانات		۱۲۰۰			
جهرم		۱۵۸۰	۹	۶۴	
برازجان		۲۱۶۰			
بوشهر		۱۹۰۵۲		۹۴۸	
عباسی		۹۳۵۰		۶۵۶	
فلاحیه	۳	۸۱۲			
اردکان فارس	۲	۶۱۸			
سروستان	۸	۵۹۹			
ارسنجان	۸	۵۹۹			
جزیره قشم	۳	۹۸۳			
لنگه		۵۵۲۰		۴۸۰	
میناب		۲۴۰۰	۵	۴۸	
ناصری		۱۴۷۱۰	۴	۳۲۹۲	
آبادان		۱۲۰۱۲		۵۹۸۸	

اسم محل	اعتبارات ۱۳۰۸ – از مالیات راه – ق	اعتبارات ۱۳۰۸ – از مالیات راه – تومان	اعتبارات ۱۳۰۸ – عواید تقریبی مستغلات – ق	اعتبارات ۱۳۰۸ – عواید تقریبی مستغلات – تومان	ملاحظات
محمره		۶۲۰۰		۲۶۱۸	
شوشتر		۵۸۱۰	۹	۱۹۴	
دزفول		۹۶۶۰	۸	۳۴۲	
رام هرمز		۲۸۰۰	۶	۲۳۴	
یزد	۵	۱۳۰۲۶	۵	۹۷۳	
نائین	۴	۵۹۴			
اردکان یزد		۶۲۵			
ابرقو		۶۴۸			
کرمان		۱۳۷۶۷		۱۲۳۳	
رفسنجان		۲۱۰۰		۲۰۲	
بم		۲۳۰۰	۵	۱۰۹	
سیرجان		۲۱۶۰	۴	۱۶۸	
ماهان		۶۴۸			
گروس		۲۶۰۰	۵	۲۷۱	
خاش بلوچستان		۳۰۰۰			

صورت فوق بتصویب کمیسیون پارلمانی بودجه رسیده و ضمیمه قانون (اجازهٔ پرداخت بودجه بلدیه‌ها از ابتدای سال ۱۳۰۸ میشود) .

رئیس مجلس شورای ملی – دادگر

قانون

تفسیر تبصرهٔ اول قانون اعتبارات بلدیه‌ها راجع بمخارج دفتری

مصوب لیله‌اول اسفندماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده – مخارج دفتری مندرج درتبصرهٔ ۱ قانون ۱۲ خرداد ماه ۱۳۰۸ منحصراً عبارت است ازحقوقی‌که برئیس ومعاون ویـا متصدی بلدیه ومنشی وثبات و ضبـاط و محاسب و تحویلدار ورئیس تفتیش و متصدی پرسنل و ملزومـات وانبار دار داده میشود .

این قانون که مشتمل بریك مـاده است درجلسهٔ لیله اول اسفند ماه یکهزارو سیصد و هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی – دادگر

قانون[1]

بودجهٔ یکساله‌یکهزاروسیصدونه‌شمسی‌مجلس شورای‌ملی

مصوب ۲۵ اسفند ماه ۱۳۰۸

مادهٔ اول – برای مخارج دوازده ماهه سال ۱۳۰۹ مجلس شورای ملی مبلغ چهارصد وسیزده هزار و دویست وسی و شش تومان موافق فقرات (۱) الی (۴) ضمیمه اعتباربه مباشرت مجلس شورای ملی داده‌میشود .

مادهٔ دوم – برای مصارف فوق‌العاده مجلس شورای ملی‌مبلغ بیست وشش‌هزار تومان موافق مادهٔ (۲) ضمیمه اعتباربه مباشرت‌مجلس داده میشود .

۱– مبلغی‌ازصرفه جوئی مورخه ۱۳۰۹ مجلس شورای ملی بموجب قانون ۳ تیر مـاه ۱۳۰۹ به‌تکمیل ساختمان مقبره فردوسی اختصاص داده شده است .

مادهٔ‌سوم- برای‌حقوق ومخارج واثاثیه دوازده ماهه مطبعه مجلس مبلغ شصت وهفت هزارویکصد وشانزده تومان موافق فقرات (۱) الی (۲) ضمیمه اعتبار به مباشرت مجلس شورای ملی داده میشود .

مادهٔ چهارم - مجلس شورای ملی به مباشرت مجلس اجازه میدهدکه عوائد مطبعه مجلس وباغ بهارستان وصورت مشروح مذاکرات راجزو جمع محاسبات مجلس محسوب‌دارد .

این قانون‌که مشتمل برچهارماده ودوصورت ضمیمه‌است درجلسهٔ بیست وپنجم اسفند ماه یکهزار وسیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس‌مجلس شورای ملی - دادگر

مواد	فقرات	شرح	مبلغ جزء د	مبلغ جزء ریال	مبلغ کل د	مبلغ کل ریال
۱	۱	مقرری آقایان نمایندگان محترم مجلس شورای ملی باضافه تفاوت مقرری ریاست محترم مجلس		۲۸۳۸۰۰۰		
«	۲	حقوق دوازده ماهه ۴۸ نفر اعضاء و اجزای اداره تقنینیه و اعتبار خصوصی		۴۷۶۵۴۰		
«	۳	حقوق اعضاء و اجزاء مباشرت مجلس ۱۱۸ نفر		۵۶۱۱۲۰		
«	۴	مصارف ماهانه وسالانه ۱۲ فقره		۲۵۶۷۰۰		۴۱۳۲۳۶۰
۲	»	مصارف فوق‌العاده اعتباری ۷ فقره				۲۶۰۰۰۰
		جمع کل بودجه مجلس یکساله ۱۳۰۹				۴۳۹۲۳۶۰
۳	۱	حقوق کارکنان مطبعه مجلس ۱۱۱ نفر ۱۲ ماهه		۳۹۶۱۶۰		
«	۲	مصارف و اثاثیه و اعتبار سالیانه مطبعه مجلس		۲۷۵۰۰۰		۶۷۱۱۶۰
		جمع کل بودجه مجلس و مطبعه مجلس یکساله ۱۳۰۹				۵۰۶۳۵۲۰

شرح	تعداد نفرات	از قرار نفری درماه ریال	میزان ماهانه هر طبقه ریال	میزان سالیانه ریال	جمع کل ریال	ملاحظات
تفصیل مادهٔ (۱)						
فقره (۱)						
مقرری آقایان نمایندگای محترم و تفاوت مقرری ریاست محترم مجلس بحدود عده حاضره در هر موقع سال بتشخیص مباشرت مجلس		۳۰۰۰		۲۸۳۸۰۰۰	۲۸۳۸۰۰۰	
فقره (۲)						
تقنینیه						
معاونت						
معاونت اداری ریاست	۱	۲۱۲۰	۲۱۲۰	۲۵۴۴۰		

شرح	تعداد نفرات	از قرار نفری درماه قران	میزان ماهانه هرطبقه قران	میزان سالیانه قران	جمع کل قران	ملاحظات
منشی اطاق معاونت	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
کابینه						
رئیس	۱	۱۶۴۰	۱۶۴۰	۱۹۶۸۰		
دائره تندنویسی وتحریر صورت مجلس						
مدیر	۱	۱۴۴۰	۱۴۴۰	۱۷۲۸۰		
معاون	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
مقطع وتندنویس اول	۴	بتفاوت	۳۳۴۰	۴۰۰۸۰		
خلاصه نویس وتندنویس دوم	۴	۶۸۰	۲۷۲۰	۳۲۶۴۰		
پاك نویس	۴	۶۰۰	۲۴۰۰	۲۸۸۰۰		
عضو تصحیح وتندنویس سوم	۲	بتفاوت	۹۶۰	۱۱۵۲۰		

شرح	تعداد نفرات	از قرار نفری درماه قران	میزان ماهانه هر طبقه قران	میزان سالیانه قران	جمع کل قران	ملاحظات
دائره دارالانشاء						
مدیر	۱	۱۲۴۰	۱۲۴۰	۱۴۸۸۰		
منشی مینوت نویس	۲	۹۲۰	۱۸۴۰	۲۲۰۸۰		
منشی پاك نویس	۳	بتفاوت	۲۲۱۰	۲۶۵۲۰		
سواد نویس	۲	»	۱۲۵۰	۱۵۰۰۰		
منشی اداری کمیسیون عرایض	۱	۶۸۰	۶۸۰	۸۱۶۰		
دائره قوانین و مطبوعات						
مدیر	۱	۱۴۴۰	۱۴۴۰	۱۷۲۸۰		
معاون	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
رابط کمیسیونها وشعب پارلمانی	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
منشی قانون نویس وپاك نویس	۲	بتفاوت	۱۵۸۰	۱۸۹۶۰		

شرح	تعداد نفرات	از قرار نفری در ماه قران	میزان ماهانه هر طبقه قران	میزان سالیانه قران	جمع کل قران	ملاحظات
منشی اداری کمیسیون بودجه	۱	۷۹۰	۷۹۰	۹۴۸۰		
سواد نویس ومصحح	۳	۴۲۰	۱۲۶۰	۱۵۱۲۰		
ثبات	۱	۳۲۰	۳۲۰	۳۸۴۰		
دائره ضبط						
مدیر	۱	۱۴۴۰	۱۴۴۰	۱۷۲۸۰		
معاون	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
ضباط	۲	بتفاوت	۱۱۵۰	۱۳۸۰۰		
پرسنل و تفتیش						
مدیر	۱	۱۰۷۰	۱۰۷۰	۱۲۸۴۰		
عضو	۲	بتفاوت	۱۰۲۰	۱۲۲۴۰		
ثبت کل						
مدیر	۱	۱۰۷۰	۱۰۷۰	۱۲۸۴۰		

شرح	تعداد نفرات	از قرار نفری درماه قران	میزان ماهانه هر طبقه قران	میزان سالیانه قران	جمع کل قران	ملاحظات
ارسال مراسلات						
مدیر	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
عضو کمک ثبت کل وارسال مراسلات	۱	۴۲۰	۴۲۰	۵۰۴۰		
اعتبار خصوصی ادارهٔ تقنینیه				۹۵۰۰	۴۷۶۵۴۰	
فقره (۳)						
مباشرت						
معاونت اداری	۱	۲۱۲۰	۲۱۲۰	۲۵۴۴۰		
محاسبات کل						
رئیس	۱	۲۱۲۰	۲۱۲۰	۲۵۴۴۰		
معاون	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
مسئول صندوق (مدیر شعبه)	۱	۱۰۷۰	۱۰۷۰	۱۲۸۴۰		
محاسب ومنشی وعضو صندوق	۴	بتفاوت	۲۰۷۰	۲۴۸۴۰		

شرح	تعداد نفرات	از قرار نفری درماه قران	میزان ماهانه هر طبقه قران	میزان سالیانه قران	جمع کل قران	ملاحظات
مدیر پرسنل وضبط وکمك امور						
متفرقه محاسبات	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
ملزومات						
مسئول (مدیر شعبه)	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
عضو	۱	۴۲۰	۴۲۰	۵۰۴۰		
ناظر	۱	۵۲۰	۵۲۰	۶۲۴۰		
توزیع صورت مشروح مذاکرات مجلس						
مسئول	۱	۶۸۰	۶۸۰	۸۱۶۰		
عضو	۱	۳۵۰	۳۵۰	۴۲۰۰		
انشاء						
منشی (مدیر شعبه)	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		

شرح	تعداد نفرات	از قرار نفری در ماه قران	میزان ماهانه هر طبقه قران	میزان سالیانه قران	جمع کل قران	ملاحظات
متصدی ضبط و ارسال مراسلات (منشی دوم)	۱	۵۲۰	۵۲۰	۶۲۴۰		
بلیط و لوایح						
مدیر	۱	۷۳۰	۷۳۰	۸۷۶۰		
عضو	۱	۵۲۰	۵۲۰	۶۲۴۰		
تفتیش						
مدیر	۱	۱۴۴۰	۱۴۴۰	۱۷۲۸۰		
عضو	۳	بتفاوت	۸۷۰	۱۰۴۴۰		
ممیزی و توزیع						
مسئول	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
ممیز بلیط	۱	۶۸۰	۶۸۰	۸۱۶۰		
کتابخانه						
مدیر	۱	۱۶۴۰	۱۶۴۰	۱۹۶۸۰		

شرح	تعداد نفرات	از قرار نفری در ماه قران	میزان ماهانه هر طبقه قران	میزان سالیانه قران	جمع کل قران	ملاحظات
معاون	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
عضو	۲	۳۲۰	۶۴۰	۷۶۸۰		
ضبط راکد						
متصدی	۱	۷۳۰	۷۳۰	۸۷۶۰		
عضو	۱	۴۲۰	۴۲۰	۵۰۴۰		
مستخدمین جزء						
سرایدار باشی	۱	۶۵۰	۶۵۰	۷۸۰۰		
سرایدار	۱۹	بتفاوت	۴۵۶۰	۵۴۷۲۰		
پیشخدمت باشی	۱	۵۹۰	۵۹۰	۷۰۸۰		
پیشخدمت	۲۵	بتفاوت	۶۹۷۰	۸۳۶۴۰		
تلفونچی و مکانیك	۲	»	۶۸۰	۸۱۶۰		
آبدار باشی	۱	۶۱۰	۶۱۰	۷۳۲۰		

شرح	تعداد نفرات	ازقرار نفری درماه قران	میزان ماهانه هرطبقه قران	میزان سالیانه قران	جمع کل قران	ملاحظات
آبدار و سقا	۶	بتفاوت	۱۶۶۰	۱۹۹۲۰		
حاجب	۴	»	۱۴۰۰	۱۶۸۰۰		
فراش باشی	۱	۶۱۰	۶۱۰	۷۳۲۰		
فراش	۱۲	بتفاوت	۲۸۲۰	۳۳۸۴۰		
باغبان باشی	۱	۳۱۰	۳۱۰	۳۷۲۰		
باغبان وگل کار	۸	بتفاوت	۱۸۶۰	۲۲۳۲۰		
فوق‌العاده مأمورین کشیك						
تلگراف و پست و یکنفر						
فراش پست	٤	بتفاوت	۶۵۰	۷۸۰۰		
شهریه وراث مرحومان						
نعمت‌الله‌خان و میرزاعبدالله						
فراش	۲	بتفاوت	۲۱۰	۲۵۲۰		
مؤذن	۱	۱۲۰	۱۲۰	۱۴۴۰		
					۵۶۱۱۲۰	

شرح	تعداد فقرات	ازقرار نفری درماه قران	میزان ماهانه هر طبقه قران	میزان سالیانه قران	جمع کل قران	ملاحظات
فقره (۴)						
مصارف						
مصارف سوخت چراغ برق وساعت و بادزن برقی				۲۰۰۰۰		
مصارف آبدارخانه				۱۸۰۰۰		
» سرایدارخانه و فراشخانه وتلفون و تلگرافخانه				۱۶۰۰۰		
مصارف لوازم التحریر و مطبوعات				۴۰۰۰۰		
لوازم طبع صورت مشروح مذاکرات مجلس				۵۰۰۰۰		
اعتبار کتابخانه برای خرید کتب				۳۰۰۰۰		
مصارف تلگرافات داخله و خارجه و پست				۶۰۰۰		

شرح	تعداد نفرات	ازقرار نفری درماه قران	میزان ماهانه هر طبقه قران	میزان سالیانه قران	جمع کل قران	ملاحظات
مصارف متفرقه				۶۰۰۰		
فوق‌العاده نظامیان				۱۸۰۰۰		
آبونه جرائد				۶۰۰۰		
ملبوس مستخدمین جزء سالی دودست ازقراردستی ۱۵ تومان ۸۹ نفر				۲۶۷۰۰		
ذغال‌سنك وچوب سفید				۲۰۰۰۰	۲۵۶۷۰۰	
تفصیل مادهٔ(۲)						
خربداثاثیه				۳۵۰۰۰		
مخارج جشن مشروطیت				۵۰۰۰		
اعتبار فوق‌العاده پیش بینی نشده				۱۵۰۰۰		
اعتبارخصوصی برای فوق‌العاده وعیدی اجزاء و مستخدمین				۱۲۰۰۰۰		

شرح	تعداد نفرات	از قرار نفری درماه قران	میزان ماهانه هرطبقه قران	میزان سالیانه قران	جمع کل قران	ملاحظات
تعمیرات ابنیه و تجدید ساختمان						
دیوار طرف خیابان				۴۵۰۰۰		
حق بیمه				۱۰۰۰۰		
حق‌الثبت ابنیه مجلس				۳۰۰۰۰	۲۶۰۰۰۰	
تفصیل مادۀ ۳						
فقره ۱						
مطبعه‌مجلس						
مدیر	۱	۱۴۴۰	۱۴۴۰	۱۷۲۸۰		
معاون	۱	۹۲۰	۹۲۰	۱۱۰۴۰		
مسئول محاسبات مطبعه	۱	۷۴۰	۷۴۰	۸۸۸۰		
محاسبات وکمك صندوق	۲	۳۲۰	۳۲۰	۷۶۸۰		
مسئول انبار وصندوق						
نقودمطبعه	۱	۶۸۰	۶۸۰	۸۱۶۰		
مفتش	۱	۴۷۰	۴۷۰	۵۶۴۰		
مصحح	۱	۵۲۰	۵۲۰	۶۲۴۰		

شرح	تعداد نفرات	از قرار نفری درماه قران	میزان ماهانه هرطبقه قران	میزان سالیانه قران	جمع کل قران	ملاحظات
مدیر فنی (تبعه آلمان)	۱	۳۵۰۰	۳۵۰۰	۴۲۰۰۰		
تحصیلدار	۱	۳۱۰	۳۱۰	۳۷۲۰		
فراش برای بردن اوراق نمونه وغیره بانضمام سرایدار ۴ نفر و۲ نفر	۶	بتفاوت	۱۱۴۰	۱۳۶۸۰		
قسمت گراورسازی						
مسئول	۱	۷۹۰	۷۹۰	۹۴۸۰		
معاون	۱	۶۸۰	۶۸۰	۸۱۶۰		
نقاش ورتوشه‌گر	۱	۳۲۰	۳۲۰	۳۸۴۰		
عضو گراورسازی	۶	بتفاوت	۱۳۲۰	۱۵۸۴۰		
قسمت الکتریك						
مسئول	۱	۷۳۰	۷۳۰	۸۷۶۰		
عضو	۲	بتفاوت	۳۵۰	۴۲۰۰		
قسمت ماشین‌خانه						
مسئول	۱	۵۹۰	۵۹۰	۷۰۸۰		
معاون	۱	۲۲۰	۲۲۰	۲۶۴۰		
کاغذ بده	۱۱	بتفاوت	۱۸۶۰	۲۲۳۲۰		

شرح	تعداد نفرات	ازقرار نفری درماه قران	میزان ماهانه هر طبقه قران	میزان سالیانه قران	جمع کل قران	ملاحظات
کاغذ بگیر وچرخ گردان وپادو	۷	بتفاوت	۹۸۰	۱۱۷۶۰		
قسمت اشترو تیپی و گالوانو پلاستیك						
مسئول	۱	۲۴۰	۲۴۰	۲۸۸۰		
عضو	۴	بتفاوت	۳۳۰	۳۹۶۰		
قسمت حروفچینی						
مسئول	۱	۴۸۰	۴۸۰	۵۷۶۰		
حروفچین	۱۸	بتفاوت	۲۸۰۰	۳۳۶۰۰		
قسمت فرم بندی						
مسئول فارسی ولاتین	۱	۳۴۰	۳۴۰	۴۰۸۰		
معاون	۱	۲۶۰	۲۶۰	۳۱۲۰		
فرم بند	۱۴	بتفاوت	۲۳۲۰	۲۷۸۴۰		
قسمت صحافی						
مسئول صحافی معمولی واوراق بهادار	۲	بتفاوت	۵۵۰	۶۶۰۰		
صحاف ونمره زن	۱۶	«	۲۲۵۰	۲۷۰۰۰		
اجرت صحافهای کنتراتی برای اوراق بهادار				۲۵۰۰۰		

شرح	تعداد نفرات	ازقرار نفری درماه قران	میزان ماهانه هر طبقه قران	میزان سالیانه قران	جمع کل قران	ملاحظات
چاپ برجسته ومسی						
مسئول	۱	۴۲۰	۴۲۰	۵۰۴۰		
کاغذ بده وکاغذ بگیر وعضو	۴	بتفاوت	۴۹۰	۵۸۸۰		
اعتبار برای اضافه‌کاری کلیه قسمتهای فنی مطبعه				۲۷۰۰۰	۳۹۶۱۶۰	
فقرهٔ (۲)						
مصارف						
مرکب وروغن وژلاتین ونفت وغیره				۸۰۰۰۰		
نواقص ولوازم ماشین‌آلات موجوده ودواجات برای گراور سازی وخرید ماشین آلات ولوازم جدید				۱۸۰۰۰۰		
اعتبار فوق‌العاده				۱۵۰۰۰	۲۷۵۰۰۰	
جمع کل					۵۰۶۳۵۲۰	

جدول فوق صورت جزء بودجه یکساله یکهزاروسیصد و نه‌مجلس شوای‌ملی بوده وصحیح‌است .

رئیس مجلس‌شورای‌ملی ـ دادگر

قانون

تفریغ بودجه یکساله یکهزار و سیصد و هفت شمسی مجلس شورای ملی

مصوب ۲۶ اسفندماه ۱۳۰۸

مادهٔ اول - مخارج مجلس شورای ملی از بابت دوازده ماهه سال ۱۳۰۷ شمسی موافق قسمت (۱) الی (۳) ضمیمه برطبق بودجه مصوبه مبلغ پانصدوسی و سه هزارو دویست و هشتادوچهار تومان و نه‌قران و نوزده‌شاهی تصویب میشود .

مادهٔ دوم - عوائد مطبعه مجلس و باغ بهارستان و صورت مشروح مذاکرات مجلس از بابت سال ۱۳۰۷ شمسی موافق قسمت چهارضمیمه بمبلغ پنجاه و دو هزارو هفتصد و سی و هفت تومان و دوقران وششصد دینار که بر طبق قانون بودجه مصوب ۲۶ فروردین ۱۳۰۷ مجلس بحساب سرمایهٔ کارخانه کاغذسازی محسوب شده بود تصویب میشود .

این‌قانون که مشتمل بردوماده وصورت‌ضمیمه است درجلسهٔ بیست‌و ششم اسفند ماه یکهزاروسیصد وهشت‌شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس‌شورای ملی- دادگر

صورت‌ضمیمه‌قانون‌تفریغ بودجه یکساله یکهزار و سیصد و هفت‌شمسی‌مجلس شورای‌ملی

فقرات	شرح	مبلغ جزء دینار	مبلغ جزء قران	مبلغ کل دینار	مبلغ کل قران
	(مادهٔ‌اول) ـ (قسمت‌اول)				
فقرهٔ ۱	مقرری آقایان نمایندگان با نضمام تفاوت مقرری ریاست‌معظم‌مجلس .	ـ	۳۳۳۶۵۰۰		
« ۲	حقوق‌اعضاء‌واجزاءاداره‌تقنینیه‌واعتبارفوق‌العاده.	۹۵	۳۸۰۸۲۷		
« ۳	حقوق اعضاء و اجزاء اداره مباشرت.	۹۰	۵۴۲۰۸۵		
« ۴	مصارف ماهانه وسالانه.	۵۰	۱۷۹۴۳۰	۳۵	۴۴۳۸۸۴۴
	(قسمت دوم)				
	مصارف فوق‌العاده .				۳۹۰۲۷۵
	جمع کل‌مصارف یکساله مجلس .			۳۵	۴۸۲۹۱۱۹
	(قسمت سوم)				
« ۱	حقوق کارکنان مطبعه مجلس‌شورای‌ملی.	۲۰	۳۲۶۸۶۸		
« ۲	مصارف واثاثیه مطبعه .	۴۰	۱۷۶۸۶۲	۶۰	۵۰۳۷۳۰
	جمع کل‌مصارف یکساله‌مجلس ومطبعه.			۹۵	۵۳۳۲۸۴۹
	(ماده دوم) ـ (قسمت‌چهارم)				
	عایدات مطبعه مجلس‌شورای‌ملی.	۸۰	۵۰۰۷۹۰		
	عایدات باغ بهارستان.	۸۰	۱۵۸۳۳		
	عایدات صورت مشروح‌مذاکرات.		۱۰۷۴۸	۶۰	۵۲۷۳۷۲

صورت فوق‌ضمیمه‌قانون‌تفریغ بودجه‌سال یکهزار و سیصد و هفت‌شمسی‌مجلس بوده‌وصحیح‌است.

رئیس مجلس‌شورای ملی ـ دادگر

قانون

بودجه سال ۱۳۰۹ کل مملکتی

مصوب ۲۸ اسفندماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده - مجلس شورای ملی بودجه ۱۳۰۹ مملکتی را که ازحیث عایدات (باستثنای عواید نفط جنوب که بحساب ذخیره مملکتی منظور میشود) بمبلغ سیصدو پنجاه وسه میلیون وسیصدو هفتاد وچهارهزار وهشتصدو بیست و هفت قران واز حیث مخارج بمبلغ سیصدو پنجاهو دو میلیون ونهصد وهشتاد وهفتهزار وهفتصد وهفتاد و شش قران بالغ میشود بشرح صورت منضمه تصویب و بوزارت مالیه اجازه میدهد که مخارج مملکتی اعم ازحقوق ومصارف را درحدود اعتبارات مصوبه مطابق بودجه‌های تفصیلی که بمجلس داده‌شده بارعایت قوانین مربوطه باقساط ماهیانه بپردازد تا اینکه بودجه‌های تفصیلی بتصویب کمیسیون بودجه برسد وپس‌ازآن مصارف مملکتی مطابق تصویبات کمیسیون بودجه بعمل خواهدآمد.

مخارج وزارت مالیه و وزارت اقتصاد ملی که بودجه تفصیلی آنها تاآخر اردیبهشت ۱۳۰۹ باید به مجلس داده شود دراین مدت درحدود اعتبارات مصوبه باقساط ماهیانه وپس‌از تسلیم بودجه‌های تفصیلی برطبق آن بودجه‌ها وبعدازتصویب کمیسیون بودجه مطابق مصوبات کمیسیون پرداخت میشود.

تبصره - درصورتیکه لوایح مربوطه بمالیات های پیش بینی شده راجع بحق‌الثبت اتومبیل ومالیات شرکتها وحق‌التجاره که جمع آن دو میلیون و سیصد هزار تومان است بتصویب مجلس شورای ملی نرسد کمیسیون بودجه مکلف‌است‌معادل مبلغ مزبور ازمخارج مملکتی کسر نماید.

این قانون که‌مشتمل بریك ماده و صورت ضمیمه‌است درجلسهٔ بیست و هشتم اسفند ماه یکهزاروسیصدوهشت شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی‌رسید.

رئیس‌مجلس شورای ملی-دادگر

صورت ضمیمه قانون بودجه سال ۱۳۰۹ کل مملکتی
بودجه عوائد

شرح	قران	قران
مالیات مستقیم - صدی سه و نیم مالیات املاک اربابی - خالصجات دولتی (نقد و جنس) و خالصجات انتقالی (بابت تفاوت قیمت فروش)	۶۶۹۵۰۰۰۰	
انحصار تریاك	۴۳۵۰۰۰۰۰	
انحصار دخانیات	۳۷۵۰۰۰۰۰	
گمرك	۱۲۰۰۰۰۰۰۰	
ذبایح	۶۰۰۰۰۰۰	
صدی سه انحصار قند و شکر و چای و عایدات مالیات راه	۳۰۰۰۰۰۰	
رسومات	۸۵۰۰۰۰۰	۲۸۵۴۵۰۰۰۰
متفرقه - مستقیم و غیر مستقیم	۱۷۹۳۰۹۰	
منافع بانك ملی	۴۸۰۰۰۰	
بانك شاهنشاهی (حق الامتیاز)	۵۰۰۰۰۰	
بانك شاهنشاهی (بابت حقوق کمیسر)	۳۰۰۰۰	
کمپانی نفط جنوب (بابت حقوق کمیسر)	۱۰۰۰۰۰	
کارخانه پارچه بافی اصفهان (قسمت دوم قرضه)	۵۳۰۰۰۰	
کارخانه مرحوم صنیع الدوله (« «)	۳۶۰۰۰	
عواید مطبعه مجلس و باغ بهارستان	۵۰۰۰۰۰	۳۹۶۹۰۹۰

شرح	قران	قران
(عوائد وزارت عدلیه)		
محاکم	۲۵۰۰۰۰۰	
ثبت اسناد واملاك	۱۵۰۰۰۰۰۰	۱۷۵۰۰۰۰۰
(عوائدوزارت داخله)		
نظمیه و حکام	۱۰۰۰۰۰	
صحیه	۸۵۰۰۰	
صحیه (تاکس راه)	۶۹۴۱۳۰	
پوست بره	۲۴۰۰۰۰	
تاکس صحی بندری	۱۵۰۰۰۰	۱۲۶۹۱۳۰
(عوائدوزارت اقتصادملی)		
معادن	۱۶۰۰۰۰۰	
جنگلها	۶۵۰۰۰۰	
شیلات داخلی	۴۰۰۰۰۰	
گل سرخ	۲۵۰۰۰۰	۲۹۰۰۰۰۰
(عایدات وزارت پست وتلگراف)		
پست	۵۸۳۰۰۰۰	
پست هوائی	۶۰۰۰۰۰	
تلفن	۱۰۰۰۰۰	
تلگراف وتلگراف بی سیم	۷۱۵۰۰۰۰	۱۳۶۸۰۰۰۰

شرح	قران	قران
(عوائد وزارت امور خارجه)		
تذکره و شانسلری	۲۵۰۰۰۰۰	۲۵۰۰۰۰۰
(عایدات وزارت معارف)		
مدارس	۵۰۰۰۰۰	
سهم تاکس راه	۲۶۰۶۶۰۷	۳۱۰۶۶۰۷
جمع کل عوائد		۳۳۰۳۷۴۸۲۷
(منابع عایدات جدید)		
حق الثبت اتومبیلها و غیره	۸۰۰۰۰۰۰	
مالیات بر شرکتها وحق التجاره	۱۵۰۰۰۰۰۰	۲۳۰۰۰۰۰۰
جمع کل عواید ۱۳۰۹ ومنابع عایدات جدید		۳۵۳۳۷۴۸۲۷

(بودجه مخارج)

شرح	قران	قران
وزارت دربار	۵۱۴۶۶۴۰	۵۱۴۶۶۴۰
مجلس شورای ملی	۵۰۶۳۵۲۰	۵۰۶۳۵۲۰
کابینه ریاست وزراء	۶۴۲۳۵۰	۶۴۲۳۵۰
(وزارت جنگ)		
بودجه عمومی	۹۸۰۰۰۰۰۰	

شرح	قران	قران
هواپیمائی وقورخانه	۲۵۰۰۰۰۰۰	
محصلین وزارت جنگ	۶۷۳۰۰۰	۱۲۳۶۷۳۰۰۰
(وزارت مالیه)		
بودجه عمومی	۲۸۲۹۶۱۴۰	
انحصار تریاك	۴۰۰۰۰۰۰	
انحصار دخانیات	۲۵۰۰۰۰۰	
مستخدمین خارجی مالیه	۵۷۶۶۰۰	
(ساختمان ابنیه گمرکی در بندرشاه و شاهپور)	۸۰۰۰۰۰	
مخارج مقدماتی ثبت املاك دولتی	۱۰۰۰۰۰	
حق العمل بانك ملی	۱۰۵۵۰۰۰	۳۷۳۲۷۷۴۰
(وزارت داخله)		
بودجه عمومی مرکز وحکام	۵۱۷۸۳۰۰	
اعتبار اضافی	۱۳۳۷۰۰	
احصائیه وسجل احوال	۴۰۶۰۱۲۰	
صحیه	۷۲۲۰۹۰۰	
نظمیه	۱۹۰۳۸۵۰۰	
امنیه	۱۵۰۱۱۶۰۰	
نظام وظیفه	۳۰۰۰۰۰	
ساختمان توقیف گاهها ومحبسها	۱۰۰۰۰۰۰	
مخارج انتخابات دورهٔ هشتم	۱۵۰۰۴۰۰	۵۳۴۴۳۵۲۰

شرح	قران	قران
(وزارت پست و تلگراف)		
بودجه عمومی	۱۷۴۱۲۵۶۰	
اعتبار اضافی	۱۵۵۳۲۰۰	
اعتبار ساختمان	۱۰۰۰۰۰۰	۱۹۹۶۵۷۶۰
(وزارت عدلیه)		
بودجه عمومی	۱۵۱۵۵۶۰۰	
تشکیلات قضائی جدید	۴۰۰۰۰۰	
اعتبار اضافی ثبت اسناد	۲۴۰۰۰۰۰	۱۷۹۵۵۶۰۰
(وزارت امور خارجه)		
بودجه عمومی	۱۰۳۲۱۷۰۰	
تفاوت تسعیر برای سفارتخانه‌ها	۱۰۰۰۰۰۰	
کمیسیون سرحدی ترکیه	۳۰۰۰۰۰	۱۱۶۲۱۷۰۰
(وزارت معارف)		
بودجه عمومی	۱۷۹۸۳۷۵۰	
(اعتبار اضافی برای تأسیس و تکمیل مدارس)	۱۰۰۰۰۰۰	
تعلیم و تربیت اطفال عشایر	۲۵۰۰۰۰	
محصلین اعزامی باروپا	۳۰۰۰۰۰۰	۲۲۲۳۳۷۵۰
وزارت طرق وشوارع	۹۰۰۰۰۰	۹۰۰۰۰۰
وزارت اقتصاد ملی	۲۰۰۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰۰

شرح	قران	قران
(مصارف عمومی)		
اعتبار دولت ـ اعتبار ماهانه دولت		
برای مخارج غیرمترقبه	۱۳۲۰۰۰۰	
مخارج سری دولت	۳۶۰۰۰۰	
اعتبار انعام دولت	۱۲۰۰۰۰	
دیون عمومی	۶۱۸۳۰۰۰	
وظایف ومستمریات وشهریه	۵۴۶۰۳۱۰	
(اعتبار عمران خوزستان، لرستان، بلوچستان، کردستان)	۱۰۰۰۰۰۰	
اعتبار حقوق انتظار خدمت	۲۴۰۰۰۰۰	
اعتبار تبلیغات	۱۵۰۰۰۰	
مخارج مسلخها و ساختمان مسالخ	۱۳۶۸۵۳۰	
کمیسر نفت جنوب (دوهزار لیره)	۱۰۰۰۰۰	
کمیسر بانك شاهنشاهی	۳۰۰۰۰	
منافع صندوق تقاعد از سرمایه بانك ملی	۵۵۵۰۰۰	
منافع بانك ملی ازسرمایه	۴۸۰۰۰۰	
کرایه حمل مسکوك معیوب	۲۰۰۰۰۰	
صاحبمنصبان بحریه	۱۶۰۰۰۰	
توسعه ضرابخانه	۱۰۰۰۰۰۰	
مخارج هیئت تفتیشیه	۳۰۰۰۰۰	
منافع سرمایه ومخارج که از بابت جمع آوری مسکوك معیوب باید تأدیه شود.	۲۸۲۲۷۵۶	۲۴۰۱۴۱۹۶

شـرح	قران	قران
(اعتبار تأسیسات اقتصادی)		
بانك فلاحتی	۵۰۰۰۰۰۰	
سایر تأسیسات	۱۰۰۰۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰۰۰
خرید کشتی	۸۰۰۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰
سرمایه بانك ملی	۵۰۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰۰
مبارزه باملخ	۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰
جمع‌کل مخارج ۱۳۰۹		۳۵۲۹۸۷۷۷۶
جمع‌کل‌عایدات و منابع عایدات‌جدید		۳۵۳۳۷۴۸۲۷
جمع کل مخارج		۳۵۲۹۸۷۷۷۶
اضافه عایدات ۱۳۰۹		۳۸۷۰۵۱

صورت فوق ضمیمه قانون بودجه‌سال یکهزار و سیصد و نه مملکتی بوده وصحیح‌است .

رئیس مجلس‌شورای ملی- دادگر

قانون

اجازهٔ نقل وانتقال اعتبارات بودجه ۱۳۰۹ وزارت مالیه بوزیر فعلی مالیه

مصوب ۲۰ مهر ماه ۱۳۰۹

مادهٔ اول - وزیرفعلی مالیه درسال ۱۳۰۹ برای رفع احتیاجات وزارت مالیه و تقویت و توسعه امر وصول و تفتیش و اعطای جایزه‌های نقدی بمأمورینی‌که ابراز

لیاقت نموده‌اند در نقل وانتقال اعتبارات بودجه عمومی آن وزارت خانه‌مجاز بوده و میتوانند از صرفه جوئیهای حاصله از اعتبارات مزبوره استفاده نمایند.

مادهٔ دوم ـ بعلاوه وزارت مالیه مجاز است صدی ده مالیات بر شرکت‌ها و حق‌الثبت و سائط نقلیه و مالیات ذبایح را درسال ۱۳۰۹ برای‌مقاصد فوق‌صرف نماید.

این قانون که مشتمل بردوماده است درجلسهٔ بیستم مهرماه یکهزار وسیصد ونه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ دادگر

قانون

متمم بودجه‌سال ۱۳۰۹ مملکتی

مصوب ۳ تیرماه۱۳۰۹

مادهٔ۱ ـ خارج از حدود اعتبارات مصوبه ضمن ماده واحده بودجه ۱۳۰۹ که‌شامل کلیه مخارج مملکتی است و سایر اعتبارات‌مصوبه هیچگونه پرداخت وجهی بعمل نخواهد آمد و تجاوز از حدود آن بهرعنوان موجب مسئولیت وزارت خانه مربوطه خواهد بود.

مادهٔ۲ ـ کلیه ادارات و مأمورین مکلف هستند که آنچه از وجوه و اموال دولتی دریافت می‌نمایند تحویل خزانه داری‌کل‌کنند و بهیچ عنوان‌مجاز نخواهند بود مستقیماً و بدون اجازه خزانه‌داری‌کل برداشتی نمایند.

تبصره ـ قسمت (ج) از فقره ۱۶ ماده‌واحده قانون مصوب ۳۰آبانماه ۱۳۰۸ بقوت خود باقی است.

مادهٔ۳ ـ کلیه وزارتخانه‌ها وادارات دولتی مکلف خواهند بود اولا مالیات‌ها وعوارض مربوطهٔ بخود را پرداخت نمایند. ثانیاً چنانچه یك وزارتخانه‌ای‌از حیث تهیه اشیاء ملزومات یا انجام خدمات مخصوصه از وزارتخانه دیگر مبلغی طلبکار شد

وزارتخانه مدیون مکلف است دین خود را پذیرفته و آن را ازمحل اعتبارات بودجه مصوب خود بپردازد .

مادهٔ۴ ـ انتقال از اعتبارات حقوق بمصارف و بالعکس ممنوع است ولی وزارت خانه‌ها در نقل و انتقال (تبدیل محل مأموریت) اعضاء بااعتبار حقوق خود آنها مجاز خواهند بود .

مادهٔ۵ ـ هیچیك از وزارتخانه‌ها نمیتوانند بعدهٔ هریك از مراتب قانونی در بودجه خود بیفزایند و هرگاه محلی درنتیجه حذف رتبه عالیتری ایجاد بشود فقط از محل مزبور می‌توانند یکنفر از رتبــه مادون علاوه نمایند و همچنین هیچیك از وزارت خانه‌ها نمیتوانند از اعتبار صدی دو و غیرمترقبه منظور در بودجه مشاغلی ایجاد نمایند .

وزارت داخله درقسمت اداره تشکیلات نظمیه از مدلول قاعده فوق مستثنی است و میتواند از محل حقوق رتبه عالیتر چندرتبه کوچکتر ایجاد نماید .

مادهٔ۶ ـ مــأمورین و مستخدمین رسمی دولت که از صندوقهــای خــارج از خزانه دولت حقوق دریافت میکنند مثل مستخدمین بانك ملی و غیره مکلف بتأدیه کسور تقاعد می‌باشند و خدمات آنها برطبق قــانون استخدام کشوری جزءخــدمت رسمی محسوب خواهد شد .

مادهٔ۷ ـ چنانچه مقتضیات ایجاب نمود یــکی از مشاغــل کشوری اتفاقــاً بصاحبمنصبان لشکری رجوع‌شود صاحبمنصبان مزبور درمدت تصدی خود حق‌دارند تفاوت حقوق خود را تامیزان حقوق شغل‌کشوری که دربودجه آن وزارت خــانه منظور شده است دریافت نمایند .

مادهٔ ۸ ـ پرداخت وجوه (غیر از حقوق تقاعد و انتظار خدمت و شهریه و مستمریات) فقط در ازاء خدمت و یا اشیاء و ملزوماتی که خریداری میشود بعمل خواهد آمد و بعنوان انعام یا هدیه یا مخارج سری جز آنچه از اعتبارات دولت اجازه داده شده پرداخت نخواهد شد.

مادهٔ ۹ ـ حداقل مقرری رتبه اول مستخدمین کشوری سی و دو تومان و حداقل رتبه اول قضائی پنجاه تومان میباشد.

مادهٔ ۱۰ ـ وزارتخانه ها مکلفند نسبت به کلیه لوایح مالی و بودجه و اعتباراتی که تعهد میشود از نظر مالی قبلا موافقت وزارت مالیه را جلب نمایند.

مادهٔ ۱۱ ـ طرز وصول عوائد دولتی اعم از مالیاتهای مستقیم و غیر مستقیم برطبق نظامنامه هائیکه هیئت وزراء درحدود قوانین تصویب مینمایند خواهد بود.

مادهٔ ۱۲ ـ خالصه و مستغلات دولتی و باغ و عمارت و مجری المیاه بهارستان محل مجلس شورای ملی و املاك بلدیه از پرداخت حق الثبت که برطبق قانون ثبت اسناد از املاك اربابی بایستی دریافت شود معاف خواهند بود.

مادهٔ ۱۳ ـ وزارت مالیه مجاز است که درمواقع لازمه عمل مساعده دادن نقدی و جنسی را بزارعین خالصجات ادامه دهد. این قبیل مساعده هاکه درظرف یکسال باید مسترد و مستهلك شوند برای بذر و خرید دواب و آلات زراعتی و توسعهٔ امور آبیاری و فلاحتی وغیره پرداخته خواهدشد محاسبه اینگونه مساعده ها بانهایت دقت نگاهداری شده و دراسترداد آن مراقبت کامل بعمل خواهد آمد.

مادهٔ ۱۴ ـ مستخدمین وزارت پست و تلگراف که از تاریخ اول فروردین ۱۳۰۹ تامدت ششماه تقاضای تقاعد مینمایند و وزارتخانه باواجد بودن شرائط اخذ حقوق تقاعد قانونی آنها حکم صادر مینماید مطابق ترتیب ذیل ازحقوق تقاعد بجای مادهٔ (۴۵) قانون استخدام کشوری نسبت بترتیب ذیل استفاده مینمایند مشروط براینکه

ازحقوق فعلی تجاوز ننماید وپس ازفوت وراث آنها برطبق مواد ۴۷ و ۴۹ و ۵۰ قانون استخدام استفاده خواهند نمود :

اولا ـ میزان حقوق تقاعدی مستخدمین رتب ۱ و ۲ و ۳ مساوی است بایك چهلم آخرین مقرری خدمت ضرب درسنوات خدمت .

ثانیاً ـ میزان تقاعدی مستخدمین رتب ۴ و ۵ مساوی است بایك چهل وپنجم آخرین مقرری خدمت ضرب درسنوات خدمت .

ثالثاً ـ میزان تقاعدی مستخدمین رتب۶ و ۷ مساوی است بایك پنجاهم آخرین مقرری خدمت ضرب درسنوات خدمت .

تبصره ـ مادهفوقفقط شامل عدهای ازمستخدمین وزارت پست وتلگراف خواهد بودکه درمدت ششماه مذکور درفوق متقاعد میشوند .

مادهٔ ۱۵ ـ وزارت معارف مجاز است ازمحل اعتبارکسر بودجه مدارس که در بودجه هر محل منظور است کسر بودجه مدارس و تفاوت حقوق مدیران مدارس که علاوه بر شغل مدیریت مدرسه نمایندگی معارف رانیز در همان محل عهدهدارند پرداخت نمایند .

مادهٔ ۱۶ ـ مبلغ ۶۸ هزار تومان ازاعتبار یکصد هزار تومان اعتبار تأسیس وتکمیل مدارس مرکز و ولایات برای ششماهه آخر سال **۱۳۰۹** اختصاص دارد .

مادهٔ ۱۷ ـ وزارت داخله درقسمت اداره تشکیلات نظمیه مجاز است که در موقع لزوم از اعتبارات محل هـای پیش بینی شده در بودجهکاسته و در جاهـائیکه لازم میداند ودر بودجه ذکر نشده است تأسیس نظمیه نماید .

مادهٔ ۱۸ ـ وزارت مالیه مجاز است حقوق اصلی یـا هر مبلغی که بعنوان حق‌الکفاله مقام مـا فوق در ضمن بودجه تفصیلی **۱۳۰۹** وزارت عدلیه برای قضات و صاحبمنصبان پارکه منظور است تأدیه نماید .

مادهٔ ۱۹ – بوزارت مالیه اجازه داده میشودکه حقوق مأمورین اعزامی باروپا راکه در ضمن بودجه ۱۳۰۸ وزارت عدلیه بعنوان مخارج تصویب گردیده است پس ازکسر حقوق تقاعد پرداخت نمودهدورهٔ مأموریت سال ۱۳۰۸ را جزء خدمت رسمی آنها محسوب دارد .

مادهٔ ۲۰ – وزارت مالیه مجاز است مبلغ ۱۱۶۶۹۸ تومان اعتباری را که برای توسعه و تکمیل تشکیلات ثبت اسناد و املاك مرکز و ولایات در ضمن بودجه تفصیلی ۱۳۰۹ تصویب شده بدون رعایت یك دوازدهم موافق تشخیص وزارت عدلیه پرداخت نماید .

مادهٔ ۲۱ – درهذهالسنه حقوق رؤسای ادارات مرکزی وزارت امور خارجه و حقوق اعضاء نمایندگیهای ایران در خارجه مربوط برتبه نبوده و مربوط بمشاغل آنهاست ولیمیزان حقوق انتظارخدمت وتقاعدآنها برطبق مقررات قانون استخدام از رویحقوق رتبه قانونی آنها تعیین میشود .

مادهٔ ۲۲ –بوزیرفعلی طرق وشوارع اختیار داده میشود درحدود مبلغ نودهزار تومان بودجه مصوبه سالیانه وزارت طرق و شوارع تغییراتی را که در تشکیلات آن وزارتخانه لازم میدانند بارعایت قوانین مربوطه بموقع اجرا بگذارند .

مادهٔ ۲۳ – وزارت مالیه مجاز است مصارف روشنائی و تعزیهداری ذیل راکه متولیانآن مقیمطهران هستند از ۱۳۰۸ وما بعدها مطابق پرداختی ۱۳۰۷ وتبصرهٔ ۳ مادهٔ ۱۳ قانون بودجه ۱۳۰۴ پرداخت نماید .

صرف روشنائی وتعزیهداری بتولیتنوری بهزادی	۴۸۲/۵ تومان
صرف روشنائی بتولیتآقاشیخ محسنوآقاشیخ حسین	۸۰ «
مصارف روشنائی بتولیت آقاشیخ جعفر ولد مرحوم آقا شیخ محمد تقی شماع	۹۱۰ «

صرف روشنائی بتولیت آقا سیدحسین عرب ۳۳۶ تومان

مادهٔ ۲۴ – مقصود از قسمت اول مادهٔ ۱۴ این قانون تقاضای تقاعد ازطرف مستخدمین ویاصدورحکم تقاعد ازطرف وزارت پست وتلگراف است ومقصود ازشرط عدم اضافه حقوق تقاعد ازحقوق فعلی مستخدم حذف مبلغ اضافی وتأدیه مبلغی معادل حقوق فعلی مستخدم است .

این قانون که مشتمل بربیست وچهار ماده است درجلسهٔ سوم تیرماه یك هزار و سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی – دادگر

قانون

اجازهٔ پرداخت مبلغ ده هزار تومان ازصرفه جوئی بودجه ۱۳۰۸ و ۱۳۰۹ مجلس شورای ملی برای تکمیل ساختمان مقبره حکیم فردوسی

مصوب ۳ تیرماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده – مجلس شورای ملی باداره مباشرت اجازه میدهد که مبلغ ده هزار تومان ازصرفه جوئی بودجه سنوات ۱۳۰۸ و ۱۳۰۹ مجلس برای مخارج تکمیل ساختمان مقبره حکیم ابوالقاسم فردوسی تأدیه نماید .

تبصره – مقصود از صرفه جوئی سال ۱۳۰۸ مبلغی است که در اداره مباشرت مجلس موجوداست وصرفه جوئی سال ۱۳۰۹ مراداز اقلامی است که مورد خرج پیدا کرده وصرفه جوئی شده یااقلامی که اصلامورد خرج پیدا نمی نماید خواهد بود .

این قانون که مشتمل بریك ماده است در جلسهٔ سوم تیر ماه یکهزار و سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

تفریغ بودجه یکساله یکهزارو سیصد و هشت شمسی مجلس شورای ملی

مصوب ۴ آبانماه ۱۳۰۹

مادهٔ اول ـ مخارج مجلس شورای ملی ازبابت دوازده ماهه سال ۱۳۰۸ شمسی موافق قسمت (۱) الی (۳) ضمیمه برطبق بودجه مصوبه مبلغ ششصدوسی ویك هزارو نهصدونود وچهار تومان وشش قران تصویب میشود.

مادهٔ دوم ـ عوائد مطبعه مجلس و باغ بهارستان و صورت مشروح مذاکرات مجلس ازبابت سال ۱۳۰۸ شمسی موافق قسمت (۴) ضمیمه بمبلغ پنجاه وهشت هزار ویکصدوبیست وپنج تومان ودوقران وده شاهی تصویب میشود.

این قانون که مشتمل بردوماده و صورت ضمیمه است در جلسهٔ چهارم آبانماه یکهزاروسیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

صورت ضمیمه قانون تفریغ بودجه سال ۱۳۰۸ شمسی مجلس شورای ملی

فقره	شرح	مبلغ جزء		مبلغ کل	
		دینار	قران	دینار	قران
	مادهٔ اول				
	قسمت اول				
فقره ۱	مقرری آقایان نمایندگان محترم بهانضمام تفاوت مقرری ریاست معظم مجلس		۴۲٦۷۱۰۰		
« ۲	حقوق اعضاء واجزاء اداره تقنینیه واعتبار خصوصی		۴۶۳۹۷۱		
« ۳	حقوق اعضاء و اجزاء اداره مباشرت	۳۰	۵۵۸۹۴۵		
« ۴	مصارف ماهانه و سالانه	۳۰	۱۹۱۸۴۷	٦۰	۵۵۸۱۸٦۳
	قسمت دوم				
	مصارف فوق‌العاده اعتباری			۲۰	۲۵۷۸۹۲
	جمع کل مصارف یکساله مجلس			۸۰	۵۸۳۹۷۵۵
	قسمت سوم				
« ۱	حقوق کارکنان مطبعه مجلس شورای ملی		۳۴۸۹۵۰		
« ۲	مصارف واثاثیه « « «	۲۰	۱۳۱۲۴۰	۲۰	۴۸۰۱۹۰
	جمع کل مصارف یکساله مجلس ومطبعه				٦۳۱۹۹۴٦
	ماده دوم				
	قسمت چهارم				
	عایدات مطبعه مجلس شورای ملی	۱۰	۵۳۰۳۷۵		
	عایدات باغ بهارستان	٦۰	۱۸۲۹۵		
	عایدات صورت مشروح مذاکرات مجلس	۸۰	۳۲۵۸۱	۵۰	۵۸۱۲۵۲

صورت فوق ضمیمه قانون تفریغ بودجه سال یکهزاروسیصدوهشت شمسی مجلس شورای ملی بوده وصحیح است .

رئیس مجلس شورای ملی- دادگر

ب ـ اعتبارات

قانون

بیست و پنجهزار تومان اعتبار برای سیم‌کشی خطوط تلگرافی جدید بلوچستان

مصوب ۱۵ آذر ماه ۱۳۰۷

مادهٔ واحده ـ بوزارت مالیه تامبلغ بیست وپنجهزار تومان ازعایدات جاری عمومی ۱۳۰۷ اعتبار داده میشودکه توسط وزارت پست و تلگراف برای سیم‌کشی خطوط تلگرافی جدید بلوچستان مصرف شود ـ وزارت مالیه مجاز است مبلغ این اعتبار را بابت صرفه جوئی های بودجه ۱۳۰۷ مملکتی و مازاد عایدات همان سال محسوب دارد .

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ پانزدهم آذرماه یکهزار وسیصدو هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ پرداخت تفاوت خرج ایاب و ذهاب صاحبمنصبان بحری ایطالیائی واعتبار برای خرج منزل و اتومبیل ومسافرت آنها

مصوب ۲۰ آذر ماه ۱۳۰۷

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد خرج ایاب و ذهاب

هر یك ازدو نفر متخصص ایطالیائی را که بموجب مادهٔ دوم قانون ۲۹ اسفند ۱۳۰۶ استخدام شده‌اند در عوض چهار صد تومان که کافی نیست ششصد تومان مقرر و تفاوت آنرا از بابت خرج آمدن بایران ازاعتبار دویست هزار تومان مصوبه درمادهٔ (۱) قانون مزبور محسوب دارد .

ایضاً برای پرداخت خرج منزل و اتومبیل وخرج سفر دو نفر متخصص مزبور درحوزهٔ مأموریت خودشان (سواحل جنوب) وزارت مالیه مجاز است معادل صدی ده ازحقوق کنتراتی آنها راهر ساله بمشارالیها بپردازد وبرای اعتبار این خرج در سال اول مبلغ یکهزار وچهارصد وپنجاه تومان ازمحل دویست هزار تومان مذکوره فوق بوزارت مالیه اعتبار داده میشود .

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ بیستم آذر ماه یکهزار وسیصدو هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ــ دادگر

قانون

اجازهٔ پرداخت ۳۲۳۳۷ تومان برای تصفیه تعهدات وزارت پست و تلگراف راجع بسیم کشی خط خرم آباد ودزفول وسایر مخارج مربوطه بآن

مصوب ۱۱ دیماه ۱۳۰۷

مادهٔ واحده ــ مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد که اعتبارات ذیل را :

۱ ــ حقوق مستخدمین جدید که در نتیجه تأسیس تلگرافخانه های جدید استخدام خواهند شد . ۱۵۰۰۰ تومان

۲ـ مخارج اداری تلگرافخانه‌هائی که درسنه ۱۳۰۷
در نتیجه سیم‌کشی جدید تأسیس خواهد شد. ۷۳۳۷ تومان

۳ ـ ازمحل هفتادوشش هزارتومان غرامات پستی. ۱۰۰۰۰ «

جمع ۳۲۳۳۷ تومان

از بودجه ۱۳۰۷ وزارت پست و تلگراف کسر واز همین محل مبلغ سی ودو هزارو سیصدوسی هفت تومان مطابق تشخیص وزارت پست وتلگراف بمصرف تصفیه تعهدات موجوده از سیم‌کشی خط خرم‌آبادودزفول ومخارج سیم‌کشی جدیدخط مزبور وحقوق مستخدمین که در نتیجه تأسیس تلگرافخانه‌ها وخطوط جدیده استخدام شده و میشوند برساند.

این قانون که مشتمل بر یکماده است در جلسهٔ یازدهم دیماه یکهزارو سیصدو هفت شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ پرداخت کسر حقوق ماهیانه ایالت آذربایجان و تفاوت حقوق ماهیانه معاونت آنجا درسال ۱۳۰۶

مصوب ۱۳ دیماه ۱۳۰۷

مادهٔ واحده ـ مجلس‌شورای‌ملی بوزارت‌مالیه اجازه میدهدکه‌سیصدتومان کسر حقوق ماهیانه ایالت آذربایجان ویکصدوشصت وچهار تومان تفاوت حقوق ماهیانه معاونت آنجا را که در متن بودجه ۱۳۰۶ وزارت داخله منظور بوده است از اول فروردین ۱۳۰۶ تاآخر بهمن بپردازد.

این قانون که مشتمل بر یك ماده است در جلسهٔ سیزدهم دیماه یکهزار و سیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ پرداخت سی هزار تومان بعنوان اعتبار متحرك بوزارت پست و تلگراف برای تهیه مصالح سیم کشی سنه ۱۳۰۸

مصوب ۲۷ دیماه ۱۳۰۷

مادهٔ واحده ـ وزارت مالیه مجاز است مبلغ سی هزار تومان از عایدات جاری مملکتی ۱۳۰۷ برای تهیه مصالح سیم کشی سنه ۱۳۰۸ برطبق قانون مصوبه ۲۳ مهرماه ۱۳۰۶ بعنوان اعتبار متحرك بوزارت پست و تلگراف تأدیه نموده و پس از تصویب بودجه سنه مزبوره آن وزارتخانه مسترد دارد .

این قانون که مشتمل بر یك ماده است در جلسهٔ بیست و هفتم دیماه یکهزار و سیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ پرداخت کسر حقوق حکومت مازندران

مصوب لیله اول اسفندماه ۱۳۰۷

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی حقوق حاکم مازندران را از محل صد و چهل و چهار تومان حقوق حاکم جزیره هنگام و صد و شصت و چهار تومان حق الکفاله

حکومت مازندران منظور در بودجه ۱۳۰۷ وزارت داخله جمعاً بقرار ماهی سیصد تومان تصویب وازتاریخ اعزام حاکم وزارت مالیه‌را مجاز بپرداخت میداند.

این قانون که‌مشتمل بر یك‌ماده‌است درجلسهٔ لیله اول اسفندماه یکهزار وسیصدو هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اجازهٔ پرداخت دوفقره اعتبار ۱۳۰٦ واعتبارات اضافی ۱۳۰۷ وزارت عدلیه

مصوب لیله اول اسفند ماه ۱۳۰۷

مادهٔ اول - بوزارت مالیه اجازه داده‌میشود که‌هرمبلغ از دوفقره اعتباریکه بموجب قانون ۲۸ آذر ۱۳۰۶ (پنجاه هزار تومان) وقانون مصوب لیله ۸ اسفند ۱۳۰۶ (ده‌هزار تومان) بمناسبت انقضاء سنه مالی ۱۳۰۶ پرداخته نشده‌است مطابق قانون محاسبات‌عمومی بسنه‌مالی ۱۳۰۷ انتقال داده و برای تکمیل‌همان مصارف‌معینه درقوانین مذکوره پرداخت نماید.

مادهٔ دوم - وزارت مالیه مجازاست ازمحل صرفه جوئی مجموع اعتبارات بودجه ۱۳۰۷ وزارت عدلیه مبلغ بیست و سه‌هزاروپانصد تومان برای مصارف ذیل برحسب تشخیص وزارت عدلیه بپردازد:

(۱) مبلغ هفت هزار تومان برای ترمیم‌کسرمخارجی که‌اعتبارات آنها دربودجه ۱۳۰۷ کمترازاحتیاجات فعلی منظورشده‌است.

(۲) مبلغ یکهزار تومان برای‌ترمیم کسراعتبار کمك‌خرج اعضاء.

(۳) مبلغ دوازده‌هزار وپانصد تومان برای حقوق ومخارج دوماهه بهمن و اسفند ۱۳۰۷ دیوان جزا.

(۴) مبلغ سه‌هزار تومان برای پرداخت حقوق اعضائی که بعد از ۲۴ خرداد ۱۳۰۷ مشغول خدمت بوده‌اند وحقوق آنها دربودجه منظور نشده بود .

این قانون که‌مشتمل بردو ماده است در جلسهٔ لیله اول اسفند ماه یکهزارو سیصدو هفت‌شمسی بتصویب مجلس‌شورای‌ملی‌رسید .

رئیس‌مجلس شورای ملی—دادگر

قانون

شصت‌وچهار هزار تومان اعتبار اضافی برای پرداخت مخارج پایان خدمت مستخدمین آمریکائی

مصوب لیله ۱۵ اسفند ماه ۱۳۰۷

مادهٔواحده — مجلس شورای ملی‌علاوه بر اعتباریکه دربودجه سنه ۱۳۰۶ برای‌مستخدمین امریکائی مالیه منظور بوده مبلغ شصت و چهار هزار تومان اعتبار برای تأدیه حقوق پایان خدمت وخرج سفر وسایر مخارج آنها که بموجب قانون استخدام مشارالیهم پرداخت شده ویا باید تأدیه‌گردد اعطاء مینماید .

مبلغ سی‌وسه هزار و دویست و هفتاد تومان و دو قران و یکصد دینار ازاعتبار مزبور بابت عایدات سنه ۱۳۰۶و بقیه ازبابت عایدات ۱۳۰۷ محسوب خواهد شد .

این قانون که مشتمل بر یکماده‌است درجلسهٔ لیله پانزدهم اسفند ماه‌یکهزارو سیصد وهفت شمسی بتصویب مجلس‌شورای ملی رسید .

رئیس‌مجلس شورای‌ملی— دادگر

قانون

اعتبار اضافی برای پرداخت بقیه حقوق سال ۱۳۰۷ منتظرین خدمت و تعیین طرز پرداخت حقوق انتظار خدمت از سال ۱۳۰۸

مصوب ۲۹ اسفندماه ۱۳۰۷

مادهٔ اول ـ برای پرداخت حقوق انتظار خدمت سال ۱۳۰۷ مبلغ چهل هزار تومان اعتبار اضافی از محل منابع تعهد نشده و صرفه جوئیهای بودجه عمومی ۱۳۰۷ بوزارت مالیه داده میشود که محاسبه حقوق انتظار خدمت را بابت ۱۳۰۷ برای هرمدتی که اعتبار مزبور وفا نماید خاتمه دهد.

مادهٔ دوم ـ ترتیب پرداخت حقوق انتظار خدمت از ابتدای ۱۳۰۸ ببعدمطابق مواد ۲۸ـ۲۹ قانون استخدام کشوری معمول و مقررات مادهٔ دوم قانون مصوب ۲۳ بهمن ۱۳۰۶ ملغی خواهد بود.

مادهٔسوم ـ کلیه مستخدمین کشوری وقضائی دولت و دوائر و مؤسسات مستقل اعم از مشغولین و غیر مشغولین وزارتخانه‌ها و ادارات و مؤسسات مستقل از تاریخ تصویب این قانون درظرف سه‌ماه درداخله و شش ماه درخارجه باید مدارك و اسناد سابقه خدمت خود را به پرسنل وزارتخانه‌ها وادارات و مؤسسات متبوعه تسلیم نمایند و رسیدکتبی دریافت‌کنند و پس از انقضای موعد مقرره دیگر مدارك سابقه خدمت دارای اعتبار نخواهد بود.

پرسنل‌های مذکوره درفوق مکلف هستند که درظرف چهارماه از تاریخ تسلیم مدارك و اسناد سابقه خدمت تعرفه خدمت مربوطه‌را تنظیم و پس از رسانیدن بامضای وزیر یا رئیس متبوع بوزارت مالیه تسلیم و رسیدکتبی دریافت نمایند. در صورتیکه در اسناد و مدارك نواقصی باشد که آنرا قابل تصدیق ندانند مکلفند بلافاصله کتباً بصاحب آن مدارك اخطار کنند تا اگر ممکن است آن اسناد را قبل از انقضای چهارماه تکمیل نمایند. وزارت مالیه پس از انقضای هفت ماه برای‌داخله

و ده ماه برای خارجه از تاریخ تصویب این قانون حق پذیرفتن هیچ نوع تعرفه خدمت را نخواهد داشت .

این قانون که مشتمل بر سه ماده است درجلسهٔ بیست و نهم اسفند ماه یك هزارو سیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ احتساب قیمت مصالح عمارت دولتی شیراز بابت مصارف بنای جدید نظمیه

مصوب ۳ اردی بهشت ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی تصویب مینماید که مبلغ یکهزار و ششصد و سی وهشت تومان وهشت قران قیمت مصالح عمارت دولتی شیراز را که در سال ۱۳۰۶ بمصرف بنای جدید عمارت نظمیه رسیده است از محل عایدات مملکتی آن سنه وزارت مالیه باوزارت داخله احتساب نموده عمل این محاسبه را تصفیه نماید .

این قانون که مشتمل بر یکماده است درجلسهٔ سوم اردیبهشت ماه یکهزاروسیصدو هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید . رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ پرداخت کسر مخارج سیم کشی مسجد سلیمان

مصوب ۳ اردی بهشت ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ بوزارت مالیه اجازه داده میشود معادل ۱۱۶۲۵ تومان برای کسر

مخارج سیم‌کشی خط مسجد سلیمان ازمحل پنجاه هزار تومان قسط دوم قانون مورخ ۲۳ مهرماه ۱۳۰۶ سیم‌کشی خطوط جدیده توسط وزارت پست وتلگراف تأمین و پرداخت نماید .

این قانون که مشتمل بر یکماده است درجلسهٔ سوم اردی‌بهشت ماه یکهزار و سیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ پرداخت دویست وچهل هزارتومان دروجه بلدیه طهران برای خیابان سازی

مصوب ۱۵ اردی‌بهشت ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ بوزارت مالیه اجازه داده میشودکه ازمحل عوائد تعهد نشده وصرفه جوئیهای بودجه ۱۳۰۷ مملکتی مبلغ دویست وچهل هزارتومان (۲۴۰۰۰۰۰ قران) برای خیابان سازی طهران دروجه بلدیه طهران پرداخت نماید .

این قانون که مشتمل بریکماده است درجلسهٔ پانزدهم اردیبهشت ماه یکهزارو سیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

پانزده هزارتومان اعتبار برای تهیه اثاثیه محابس مرکز وولایات وخرید سگ معلم

مصوب ۱۵ اردی‌بهشت ماه ۱۳۰۸ شمسی

مادهٔ واحده ـ بوزارت مالیه اجازه داده میشود مبلغ پانزده هزارتومان از

صرفه‌جوئیهای ۱۳۰۷ نظمیه برای مصارف ذیل دروجه اداره نظمیه بپردازد .

(الف) برای خرید سگ معلم ومخارج متصدیان آن .	۵۰۰۰ تومان
(ب) برای تدارک اثاثیه محبس مرکز.	۵۰۰۰ «
(ج) برای تدارک اثاثیه محابس ولایات .	۵۰۰۰ «
جمع	۱۵۰۰۰ تومان

این قانون که مشتمل بر یکماده است درجلسهٔ پانزدهم اردی بهشت ماه یکهزارو سیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ــ دادگر

قانون

بیست و پنج هزار تومان اعتبار برای کمك واعانت بساکنین نقاط خراسان که دراثر زلزله مصیبت دیده‌اند

مصوب ۱۹ اردیبهشت‌ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ــ وزارت مالیه مجازاست ازمحل پنجاه هزار تومان اعتبار برای مخارج معاودت وکمك به اعاشه مهاجرین بی‌بضاعت که ضمن بودجه ۱۳۰۸ مملکتی منظوراست مبلغ بیست وپنج هزار تومان برای کمك واعانت بساکنین حدود شیروان و قوچان وبجنورد وسایر نقاط خراسان که ازاثر زلــزله مصیبت دیده‌اند تخصیص داده و برای دستگیری واعانت بستمدیدگان باختیاروالی خراسان بگذارد .

این قانون که مشتمل بر یکماده است درجلسهٔ نوزدهم اردیبهشت ماه یکهزارو سیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ــ دادگر

قانون

اجازهٔ پرداخت مبلغ ۲۱۰۴۳ تومان برای خرید کابل وسیم کشی خطوط اهواز و بساتین وخواف وکاریز

مصوب ۲۶ اردیبهشت ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ وزارت مالیه مجاز استکه از محل پنجاه هزار تومان اعتبار ساختمان فرودگاهها مبلغ بیست ویکهزار وچهل وسه تومان برای خرید کابل ومخارج سیم‌کشی خطوط اهواز وبساتین خواف وکاریز انتقال داده وبوزارت پست و تلگراف بپردازد .

این قانون که مشتمل بریك مـاده است در جلسهٔ بیست وششم اردیبهشت مـاه یکهزار وسیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس‌شورای ملی ـ دادگر

قانون

تخصیص یکصد هزار تومان برای دفع ملخ

مصوب ۲ خردادماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ بوزارت مالیه اجازه داده میشود ازمحل يك میلیون ودویست هزار تومـان اعتبار تأسیسات عـام المنفعه که در بودجه ۱۳۰۸ مملکتی تصویب شده است مبلغ یکصد هزار تومـان (۱۰۰۰۰۰۰ قـران) برای دفع ملخ تخصیص و مصرف نماید .

این قانون‌که مشتمل بر يك ماده است درجلسهٔ دوم خرداد ماه یکهزار وسیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ تهیه قرضه از بانك ملی به‌اسم بلدیه‌ها

مصوب ۲ خردادماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ وزارت مـالیه مجاز است برای عملیات ساختمانی بلدیه هـا قرضه‌ای از بانك ملی تهیه نماید ـ این قرضه باید به‌اسم بلدیه‌هر شهر بوده واز محل اعتبار ساختمانی مصوب در بودجه همان‌شهر مستهلك شودومدت استهلاك نباید از پنجسال تجاوز نماید .

این قانون‌که مشتمل بریك ماده‌است درجلسه دوم خرداد ماه یکهزار و سیصدو هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

پانزده هزار تومان اعتباربرای ساختمان سد قزوین

مصوب ۱۲ خردادماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای‌ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد مبلغ پـانزده هزار تومان ازاعتبار ذخیره‌ای‌که از تاریخ اجرای قانون ۱۹ بهمن ماه ۱۳۰۴الی حال از محل مـالیات راه بعد از وضع سهـام قانونی مؤسسات بلدی و معارفی و خیریه و صحیه و مخارج طرق حاصل شده است برای ساختمان سد قزوین مصرف نماید .

این قانون‌که مشتمل بریك ماده است در جلسهٔ دوازدهم خرداد ماه یکهزار و وسیصد وهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

تخصیص چهار هزار و پانصد تومان عوائد سابقه مدرسه علوم سیاسی برای تهیهٔ کتاب جهت مدرسه حقوق وسیاسی

مصوب ۱۲ خرداد ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ وزارت مالیه مجاز است مبلغ چهارهزاروپانصد تومان (۴۵۰۰ تومان) اصل عوائد سابقه مدرسه علوم سیاسی راکه درتحت‌نظر وزارت امور خارجه ببانك شاهنشاهی وعثمانی سپرده شده است بعلاوه‌حق‌الحفاظه‌که به‌آن تعلق‌گرفته برای تهیه‌کتاب بجهت مدرسه حقوق وسیاسی بوزارت معارف بپردازد .

این‌قانون که‌مشتمل بریکماده است در جلسهٔ دوازدهم‌خردادماه یکهزاروسیصدو هشت شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی‌رسید .

رئیس مجلس‌شورای‌ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ پرداخت مبلغ یکهزار تومان بابت بقیه مخارج ساختمان ادارهٔ پست وتلگراف کرمانشاهان

مصوب ۱۹ خرداد ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد مبلغ یکهزار تومان بقیه مخارج‌ساختمان‌اداره پست وتلگراف‌کرمانشاهان را ازمحل‌صرفه‌جوئیهای بودجه سال ۱۳۰۷ وزارت پست وتلگراف تأمین وپرداخت نماید .

این‌قانون‌که مشتمل بریك‌ماده است درجلسهٔ نوزدهم خردادماه یکهزاروسیصدو هشت شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ پرداخت ششهزار تومان اعتبار مصوب ومنظور در بودجه ۱۳۰۸ وزارت پست و تلگراف برای کسر خرج ومخارج اعزام هیجده نفر محصلین بی‌سیم و تلگرافچی

مصوب ۶ تیرماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای‌ملی بوزارت پست و تلگراف اجازه میدهداعتبار ششهزار تومانی راکه دربودجه ۱۳۰۸ برای تفاوت مخارج دوازده نفر محصل بفرنگ تصویب شده است بمصرف‌کسر خرج ومخارج هیجده نفر محصل بی‌سیم وتلگرافچی برساند.

این‌قانون‌که مشتمل بریك ماده استدر جلسهٔ ششم تیرماه یکهزاروسیصدوهشت شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید. رئیس مجلس‌شورای‌ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ احتساب مبلغ دوهزار تومان مخارج ضروری حوزهٔ قشقائی در ۱۳۰۷ ازمحل صرفه‌جوئیهای سنهٔ مزبوره

مصوب ۲۸ شهریورماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ مجلس‌شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد مبلغ دو هزار تومان وجهی‌که در سال ۱۳۰۷ برای مخارج‌ضروری حوزهٔ قشقائی پرداخته‌شده‌محاسبه آنرا تصفیه نماید.

این‌قانون‌که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ بیست‌وهشتم شهریورماه یکهزارو سیصدوهشت بتصویب مجلس‌شورای‌ملی رسید رئیس‌مجلس‌شورای‌ملی ـ دادگر

قانون

اجازه پرداخت پنجاه هزار تومان برای قطع دعاوی طایفه پشت‌دری اتباع دولت عراق

مصوب ۱۱ مهر ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی تصویب مینماید که برای قطع کلیه دعاوی طایفه پشت‌دری اتباع دولت عراق درحدود کردستان مبلغ پنجاه هزار تومان از محل عوائد عمومی سال ۱۳۰۸ تخصیص و توسط وزارت مالیه پرداخت گردد.

این قانون که مشتمل بر یکماده است درجلسه یازدهم مهرماه یکهزار و سیصدو هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازه پرداخت حقوق ومخارج مأمورین اضافی نظمیه آبادان ومسجد سلیمان در سنه ۱۳۰۸

مصوب ۲۸ مهرماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی پرداخت مبلغ ده‌هزاروچهارصدوپنج تومان و دوقران (۱۰۴۰۵۲ قران) حقوق ومخارج مأمورین اضافی نظمیـه آبادان ومسجد سلیمان را از خرداد الی آخر اسفند ۱۳۰۸ مطابق صورت تفصیلی که ضمیمه است از محل صرفه‌جوئیهای بودجه ۱۳۰۷ نظمیه کل مملکتی اجازه میدهد.

این قانون که مشتمل بر یك‌ماده وصورت‌ضمیمه‌است درجلسه بیست‌وهشتم مهر ماه یکهزاروسیصدوهشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس‌شورای ملی ـ دادگر

صورت ضمیمه قانون اجازه پرداخت حقوق و مخارج مأمورین اضافی نظمیه آبادان ومسجد سلیمان در سال ۱۳۰۸

شرح	بودجه ۱۳۰۸ مبلغ به قران			ملاحظات
	عده	ماهیانه	جمع ده ماهه	
الف ــ حقوق				
تکمیل نواقص نظمیه مسجد سلیمان				
نایب سوم	۱	۳۲۰	۳۲۰۰	
وکیل درجه ۲	۱	۲۵۰	۲۵۰۰	
وکیل درجه ۳ از قرار ۲۴۰ قران	۵	۱۲۰۰	۱۲۰۰۰	
آژان درجه ۱ » ۱۲۰ »	۸	۹۶۰	۹۶۰۰	
آژان درجه ۲ » ۱۱۰ »	۸	۸۸۰	۸۸۰۰	
آژان درجه ۳ » ۱۰۰ »	۸	۸۰۰	۸۰۰۰	
فوق العاده بدی آب وهوا	–	۴۰۵	۴۰۵۰	
جمع حقوق نظمیه مسجد سلیمان	۳۱	۴۸۱۵	۴۸۱۵۰	
تکمیل نواقص نظمیه آبادان				
نایب اول	۱	۴۹۰	۴۹۰۰	
وکیل درجه ۲	۱	۲۵۰	۲۵۰۰	
وکیل درجه ۳ از قرار ۲۴۰ قران	۵	۱۲۰۰	۱۲۰۰۰	

شـرح	بودجه ۱۳۰۸ مبلغ بقران عده	ماهیانه	جمع ده ماهه	ملاحظات
آژان درجه ۱ ازقرار ۱۲۰ قران	۸	۹۶۰	۹۶۰۰	
« ۲ « ۱۱۰ «	۸	۸۸۰	۸۸۰۰	
« ۳ « ۱۰۰ «	۸	۸۰۰	۸۰۰۰	
فوق‌العاده بدی آب وهوا	ـ	۴۱۰/۲	۴۱۰۲	
جمع حقوق نظمیه آبادان	۳۱	۴۹۹۰/۲	۴۹۹۰۲	
جمع کل حقوق	۶۲	۹۸۰۵/۲	۹۸۰۵۲	
ب ـ مخارج				
ملبوس نظمیه مسجد سلیمان		۳۰۰	۳۰۰۰	
ملبوس نظمیه آبادان		۳۰۰	۳۰۰۰	
جمع کل مخارج		۶۰۰	۶۰۰۰	
خلاصه				
جمع حقوق درده ماهه آخر ۱۳۰۸	۶۲	۹۸۰۵/۲	۹۸۰۵۲	
جمع مخارج درده ماهه آخر ۱۳۰۸	ـ	۶۰۰	۶۰۰۰	
جمع بودجه ۱۰ ماهه	۶۲	۱۰۴۰۵/۲	۱۰۴۰۵۲	

صورت فوق ضمیمه قانون اجازه پرداخت حقوق و مخارج مأمورین اضافی نظمیه مسجد سلیمان و آبادان درسال ۱۳۰۸ بوده وصحیح است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اعتبار برای تعمیرات و دیوارسازی سمت غربی خیابان باب همایون

مصوب ۱۴ آذر ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد که مبلغ یکهزار وهفتصد و نه تومــان وشش قران مخارج تعمیرات و دیوار سازی سمت غربی خیابان باب همایون را ازمحل صرفه‌جوئی سال ۱۳۰۷ بودجه اداره کل تشکیلات نظمیه برطبق برآوردی که شده است در وجه وزارت داخله بپردازد .

این قانون که مشتمل بر یکماده‌است در جلسه چهاردهم آذرماه یکهزاروسیصدو هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازه پرداخت یکصدونه هزارتومان برای مخارج دفع ملخ

مصوب ۳ دیماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ بوزارت مالیه اجـازه داده میشود که از محل اضافه عــایدات ۱۳۰۸ مــالیات راه نسبت به وصولی سال ۱۳۰۶ مالیات راه معادل مبلغ یکصد و نه هزار تومان برای مخارج دفع ملخ مطابق درخواست وزارت فوائد عامه پرداخت و مصرف نماید .

این قانون که مشتمل بریك مــاده است در جلسه سوم دیماه یکهزار و سیصد و هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازه انتقال سه‌هزار تومان از اعتبارات بودجه سال ۱۳۰۷ وزارت فوائد عامه ببودجه سنه ۱۳۰۷ اداره نظمیه

مصوب ۱۵ دیماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد که مبلغ سه‌هزار تومان از اعتبارات بودجه سنه ۱۳۰۷ وزارت فوائد عامه حذف و بر بودجه سنه ۱۳۰۷ اداره نظمیه از بابت قرضی که وزارت فوائد عامه برای تعمیر اداره مزبوره داده است اضافه نماید.

این قانون که مشتمل بر یك ماده است درجلسه پانزدهم دیماه یکهزاروسیصدو هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید . رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازه پرداخت بیست و پنجهزار تومان به کمپانی یونکرس از محل عایدات ۱۳۰۸ پست هوائی

مصوب لیله ۱۳ بهمن ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد مبلغ بیست و پنج هزار تومان از محل عایدات سال ۱۳۰۸ پست هوائی بوزارت پست و تلگراف اعتبار دهد که مطابق قانون مورخ ۳ اردیبهشت ۱۳۰۸ در وجه کمپانی هواپیمائی یونکرس در طهران پرداخت نماید .

این قانون که مشتمل بر یك ماده است در جلسه لیله سیزدهم بهمن ماه ۱۳۰۸ شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید . رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

دویست هزار تومان اعتبار از محل وجوه انحصار قند وشکر برای نگاهداری واداره کردن خطوط راه آهن

مصوب ۱۱ خردادماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ـ وزارت مالیه مجاز است مبلغ دویست هزار تومان از وجوه انحصار قند وشکر را برای تکمیل وتعمیرات ضروری ونگاهداری ومحافظت واداره کردن قسمتهای خطوط آهن بین بندر شاه وبندر شاهپور که ساختمان آنها شروع شده باختیار وزارت طرق وشوارع بگذارد ومبلغ صدوپنجاه هزار تومان بابت قسط اخیر سندیکا ازراه‌آهن‌جنوب‌راکه‌در تاریخ ۱۱ فروردین ۱۳۰۹ بطور علی‌الحساب‌باختیار وزارت فوائدعامه‌گذاشته شده بابت این‌دویست‌هزار تومان محسوب دارد وقسمتی را که به‌اقتضای ضرورت وفوریت ازاین‌محل به‌مصارف فوق‌رسیده بابت اعتبارتصویب‌شده دراین ماده واحده احتساب نماید .

این قانون که مشتمل بر یك ماده است در جلسه یازدهم خرداد ماه یکهزارو سیصد ونه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی‌رسید .

رئیس‌مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازه پرداخت اضافه مخارج محصلین راه‌آهن ومعادن

مصوب ۱۳ خردادماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ـ وزارت مالیه مجاز است در ممالکی که مخارج محصلین اعزامی باروپا برای تحصیل معلومات علمی وعملی راجعه به راه آهن و معادن و

ذوب آهن از یکهزار تومان مصرحه در قسمت آخر قانون مصوبه بیستم خرداد ۱۳۰۷ تجاوز نماید حداکثر تا مبلغ هزارو هشتصد تومان برای اعتبار مخارج محصلین مزبور پرداخت نماید.

این قانون که مشتمل بر یکماده است در جلسه سیزدهم خردادماه یکهزاروسیصدو نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ــ دادگر

قانون

اجازه پرداخت دوازده هزار تومان کسر مخارج محصلین عملی راه آهن

مصوب ۳ تیرماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ــ مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد که علاوه بر مبلغ بیست و نه هزار و ششصد تومان اعتبار مخارج یك ساله سی نفر محصلین عملی راه آهن مصرحه درقانون نهم تیر ماه ۱۳۰۸ مبلغ دوازده هزار تومان برای کسر مخارج وادامه تحصیل عده‌ای که بیش از یکسال باید تحصیل نمایند از محل وجوه انحصار قند وشکر بپردازد.

این قانون که مشتمل بر یکماده است درجلسه سوم تیر ماه یکهزار و سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ــ دادگر

قانون

اجازه پرداخت چهارصدو بیست و پنج هزار تومان برای مخارج تکمیل وساختمان راه منصوریه به شمشك

مصوب ۱۰ تیرماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ــ وزارت مالیه مجاز است برای مخارج تکمیل وساختمان راه

منصوریه به‌شمشك مبلغ چهارصد و بیست وپنج هزار تومان ازمحل عایـدات انحصار قند وشکر وچای بوزارت طرق وشوارع بپردازد .

این قانون که مشتمل بر یکماده‌است درجلسهٔ دهم تیر ماه یکهزار و سیصدو نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی‌رسید .

رئیس مجلس شورای‌ملی ــ دادگر

قانون

اعتبار جهت‌تأمین‌واحتساب وجوهی‌که علاوه براعتبار سجل‌احوال درسنوات۱۳۰۵و۱۳۰۶پرداخت‌شده

مصوب ۲۴ تیرماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ــ مجلس شورای ملی برای تأمین واحتساب وجوهی که بابت مخارج سنه ۱۳۰۵ و۱۳۰۶ علاوه برمیزان اعتبار وعایدات اداره سجل‌احوال حواله وپرداخت شده است مبلغ شانزده هزارو هشتصد و چهل و چهار تومان و سه قـران و ششصد و پنجاه دینار (۱۶۸۴۴۳٫۶۵ قران) اعتبار ازمحل مازاد عایدات ۱۳۰۵ و۱۳۰۶ مملکتی بدولت می‌دهد .

این قانون که مشتمل بریکماده‌است درجلسه بیست وچهارم تیر ماه یکهزار و سیصد و نه شمسی به‌تصویب مجلس شورای‌ملی رسید .

رئیس‌مجلس شورای ملی ــ دادگر

قانون

اجازه‌ایجاد وجه‌متحرکی برای‌احتیاجات‌خزانه‌داری کل‌بوسیله اخذمساعده‌ازبانك‌ملی

مصوب ۳۰ امرداد ماه ۱۳۰۹ شمسی

مادهٔ واحده ــ بوزارت مالیه اجازه‌داده میشود برای احتیاجات خزانه‌داری

کل وجه متحرکی ایجاد و برای انجام این منظور از بانك ملی ایران مساعدهٔ به‌مبلغ سه‌میلیون تومان دریافت دارد .

این قانون که مشتمل بر یکماده است درجلسه سی‌ام امرداد ماه یکهزاروسیصد ونه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ــ دادگر

قانون

اجازه پرداخت کسر مخارج دائره سیاسی اداره نظمیه

مصوب ۲۰ شهریورماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ــ بوزارت مالیه اجازه‌داده میشود مبلغ هفتهزاروپانصد وسی‌وشش تومان علاوه براعتبارمصوب مخارج‌دائره سیاسی اداره نظمیه ازمحل اعتبار نظمیه‌های ولایاتی‌که درهذه‌السنه تشکیل نشده است بپردازد .

این قانون‌که مشتمل بریکماده است درجلسه بیستم شهریورماه یکهزار وسیصد ونه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ــ دادگر

قانون

اجازه پرداخت یکصد هزار تومان اعتباراضافی ازمحل ذخیره مملکتی برای عمران لرستان وسکنی دادن الوار

مصوب ۶ مهرماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ــ مجلس شورای ملی برای مخارج عمران لرستان وسکنی‌دادن و نگاهداری الواردرخراسان ونقاط دیگریکصد هزارتومان اعتبار اضافی تصویب مینمایدکه ازمحل ذخیره مملکتی پرداخته شود .

این قانون که مشتمل بریکماده است در جلسه ششم مهرماه یکهزاروسیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اجازه تأمین حقوق گمرکی وسایرعوارض مواد شیمیائی وارده بوسیله مأمورین دولت شوروی از صرفه جوئی بودجه ۱۳۰۷ وزارت فوائد عامه

مصوب ۶ مهرماه ۱۳۰۹

مادۀ واحده - وزارت مالیه مجازاست مبلغ هفتاد ودوهزاروچهارصد وپنجاه وپنج قران ویکصد دینار (۷۲۴۵۵/۱ قران) حقوق گمرکی وسایرعوارض اشیاء ومواد شیمیائی را که بتوسط مأمورین دولت شوروی وارد شده است از صرفه جوئی کل بودجه سنه ۱۳۰۷ وزارت فوایدعامه سابق تأمین و بحساب عایدات گمرکی منتقل نماید.

این قانون که مشتمل بریکماده است درجلسه ششم مهرماه یکهزار وسیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اجازه تخصیص عوائد حاصله ازمدارس فنی وطب ودندانسازی باحتیاجات مدارس مزبوره

مصوب ۳۰ مهرماه ۱۳۰۹

مادۀ واحده - بوزارت مالیه اجازه داده می‌شود قیمت یا اجرت اشیائی را

که بمدارس فنی سفارش داده میشود و همچنین حق‌المعالجه مرضائی که بمدارس دندانسازی و طب مراجعه مینمایند بعایدات بودجه ۱۳۰۹ برده و در حدود عوائد مذکوره مبلغی بعنوان اعتبار انتفاعی مدارس فنی بر بودجه ۱۳۰۹ وزارت معارف علاوه و فقط برای خرید مصالح و مواد لازمه جهت انجام مراجعات و سفارشات تأدیه نماید .

این قانون که مشتمل بریك ماده است در جلسه سی‌ام مهرماه یکهزاروسیصد و نه‌شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی‌رسید .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ دادگر

قانون

راجع به ده‌هزار تومان سرمایه انتفاعی‌مطبعه‌مجلس

مصوب ۴ آبانماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی بمباشرت مجلس اجازه میدهد که مبلغ ده‌هزار تومان مأخوذه‌در ۲۱ بهمن‌ماه ۱۳۰۶ را بعنوان سرمایه‌انتفاعی درمطبعه‌مجلس نگاهداشته و اصل محاسبه آنرا در آخر هرسال بسال بعد نقل‌دهد .

این‌قانون که مشتمل بریك‌ماده است در جلسه چهارم آبانماه یکهزاروسیصدو نه‌شمسی‌بتصویب مجلس‌شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

تفریغ محاسبه‌سرمایه کاغذسازی

مصوب ۴ آبانماه ۱۳۰۹

مادهٔ اول ـ از بابت فرع وجوه سرمایه‌کاغذسازی که توسط مباشرت مجلس

شورای ملی بشرح صورت منضمه عاید ومحاسبه آن باوزارت مالیه تصفیه و پرداخت شده‌است مبلغ ۱/۱ ۹۹۶ تومان تصویب میشود .

مادهٔ دوم ـ ازبابت حقوق و مخارج متخصص کاغذسازی که از محل سرمایه مربوطه مطابق قوانین مصوب ۳ تیرماه و۴ بهمن ۱۳۰۷و ۱۵ اردیبهشت ۱۳۰۸ بشرح صورت‌ضمیمه بمبلغ ششهزاروهشتصدویازده تومان وهفت‌قران‌ویازده‌شاهی پرداخته‌شده است تصویب میشود .

این‌قانون که مشتمل بردوماده‌وصورت ضمیمه است درجلسه‌چهارم‌آبانماه یکهزار وسیصدو نه‌شمسی بتصویب‌مجلس شورای‌ملی‌رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

شرح	مبلغ جزء		مبلغ کل	
	دینار	قران	دینار	قران
مادهٔ اول – فرع وجوه سرمایه کاغذ سازی از بابت فرع وجوه سرمایه کاغذ سازی از سال ۱۳۰۵ الی آخر سال ۱۳۰۸ از بانك شاهنشاهی و بانك ملی وغیره که دریافت گردیده وکل محاسبه آن اصلاو فرعاً باوزارت مالیه تصفیه وپرداخت شده است				۹۹۶۱۱
مادهٔ دوم- حقوق و مخارج متخصص کاغذسازی (مسیورویدا) که از محل سرمایه کاغذسازی برطبق قوانین مصوب مجلس مقدس پرداخته شده است				
مخارج مسافرت مسیو رویدا متخصص کاغذ سازی از ایطالیا بطهران وبالعکس		۶۰۰۰		
حقوق مسیو رویدا از ۱۶ امرداد ۱۳۰۷ الی ۱۶ فروردین ۱۳۰۸ مطابق هفتم اوت ۱۹۲۸ الی ۶ آوریل ۱۹۲۹ واز ۲۵ فروردین ۱۳۰۸ الی ۸ خرداد ۱۳۰۸		۴۷۵۰۰		
حقوق مترجم ششماهه از مهر الی آخر اسفند ۱۳۰۷		۴۷۴۰		
مخارج مسافرت متخصص و مترجم بصفحات شمال ایران برای بازدید جنگلها و تهیه راپورت وقیمت دواجات ومخارج تجزیه چوب جنگل برای امتحان	۵۵	۸۸۷۷	۵۵	۶۷۱۱۷

صورت فوق ضمیمه قانون تفریغ محاسبه سرمایهٔ کاغذ سازی بوده و صحیح است.
رئیس مجلس شورای ملی – دادگر

قانون

اجازه تأدیه مخارج دستگیری دوست محمدخان و کسر مخارج محبوسین نظمیه مرکز وولایات

مصوب ۷ آبانماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد که مبلغ شانزده هزار ویکصد وشانزده تومان وهشت قران و پانصد دینار مخارج تعقیب و دستگیری دوست محمدخان بلوچ وکسرخرج اغذیه محبوسین مرکز درسال ۱۳۰۸ وهمچنین کسر اغذیه محبوسین نظمیه مرکز وولایات رادر هذهالسنه ۱۳۰۹ که جمعاً بالغ بهمبلغ فوق میباشد ازمحل صرفهجوئی ۱۳۰۸ وشش ماهه اول ۱۳۰۹ حقوق ومخارج اداره کل تشکیلات نظمیه بشرح ذیل پادار وتأدیه نماید .

صرفهجوئی ۱۳۰۸	۶۲۴۷۰ قران
صرفهجوئی ۱۳۰۹	۹۸۶۹۸/۵ «
	۱۶۱۱۶۸/۵ «

این قانون که مشتمل بریك ماده است در جلسه هفتم آبانماه یکهزار وسیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اعتبار برای تعمیر کمیساریای سوار وکرایه خانه محابس ولایات

مصوب ۱۲ آبانماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی به وزارت مالیه اجـازه میدهد که ازمحل

یکصد هزار تومان اعتباری که برای مخارج ساختمان محابس ولایات در بودجه هذه السنه منظور بوده است مبلغ ششهزار وپانصد وچهل ویك تومـان وشش هزار وپانصد دینار برای کرایه خانه محابس ولایات ومبلغ یکهزار وپانصد تومان برای تعمیر کمیساریای سوار درهذه السنه تخصیص داده وبپردازد .

این قانون که مشتمل بر یك ماده است درجلسه دوازدهم آبانماه یکهزار وسیصد ونه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

معافیت مازوت وارده برای مصرف سوخت کشتی شن کشی مؤسسه کشتی رانی شوروی ازحقوق گمرکی ومالیات راه

مصوب ۱۳ آبانماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ـ بوزارت مـالیه اجـازه داده میشود یکهزار و یکصد تومـان حقوق گمرکی و مالیات راه مقدار (۸۰۷۷۳) من مـازوت که بمصرف سوخت کشتی شن کشی مؤسسه کشتی رانی شوروی در بحر خزر برای عملیات شن کشی در مجرای ورودی بندر پهلوی رسیده است برطبق قراردادی که در آبـانماه ۱۳۰۸ بین وزارت فوائد عامه سابق ومؤسسه کشتی رانی شوروی در بحر خزر منعقد شده بود معاف داشته ومطالبه ننماید .

این قانون که مشتمل بر یك ماده است درجلسه سیزدهم آبانماه یکهزار وسیصد ونه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

ج - فروش اراضی . شهریه‌ها

قانون

اجازه فروش سه هزار و پانصد گز مربع از اراضی واقعه در جنب ارك شیراز

مصوب ۸ آذرماه ۱۳۰۷

مادهٔ واحده - وزارت مالیه مجاز است که مقدار سه هزار و پانصد گز مربع اراضی واقعه در جنب ارك شهر شیراز را مطابق مادهٔ ۲۳ قانون محاسبات عمومی بمزایده فروخته ووجه آنرا باتصویب بلدیه شیراز بمصرف شهر برسانند.

این قانون که مشتمل بر یك ماده است درجلسه هشتم آذرماه یکهزار وسیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

قانون

اجازه فروش هفتهزار وهفتصد گز مربع از اراضی دزداب به بانك شاهنشاهی ایران

مصوب ۸ آذر ماه ۱۳۰۷

مادهٔ واحده - بوزارت مالیه اجازه داده میشود موازی هفت هزار و هفتصد گز مربع از اراضی دزداب راکه بانك شاهنشاهی ایران برای ساختمان محل بانك

آنجا تقاضا نموده است بقیمت عادله به بانك مزبور بفروشد و وجه آن برای مصارف بلدیه دزداب تخصیص می‌یابد .

این قانون که مشتمل بر یك ماده است درجلسهٔ هشتم آذرماه یکهزار و سیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای‌ملی رسید .

رئیس مجلس‌شورای‌ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ تصدیق مالکیت آقای شرف‌الدوله نسبت به یکدانك قریه زندآباد خالصه قراجه‌داغ درازاء دریافت یکهزارو هفتصد تومان ازمشارالیه

مصوب ۵ دیماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ وزارت مالیه مجازاست مبلغ یکهزارو هفتصد تومان نصف‌قیمت یکدانك قریه زندآباد خالصه قراجه‌داغ راکه درقبالجات معین شده دریافت و دو طغرا قباله یکدانك قریه مزبوره راکه در دست آقای شرف‌الدوله است از طرف دولت تصدیق کند .

این قانون که مشتمل بریکماده است درجلسهٔ پنجم دیماه یکهزار و سیصدو هشت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی‌رسید .

رئیس مجلس شورای‌ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ واگذاری یك میلیون گز ازاراضی قریه‌اهرنجان خالصه به‌بلدیه سلماس برای ساختمان شهرجدید

مصوب ۱۷ تیرماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ـ بوزارت مالیه اجازه داده میشود یك میلیون گز مربع از

اراضی قریه اهرنجان خالصه را برای ساختمان شهر جدید ببلدیه سلماس واگذار نماید که بین اهالی مطابق نقشه‌ای که بتصویب دولت میرسد بملکیت تقسیم نمایند .

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ هفدهم تیرماه یکهزار و سیصدو نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ فروش اراضی اداره حمل ونقل سابق وتخصیص قیمت آن بتدارك طویله و تعمیرات ضروری پست و تلگراف رشت

مصوب ۲۶ مهرماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد اراضی اداره سابق حمل ونقل واقعه درخیابان یوسف آباد را بعداز وضع مقداری که ضمیمه خیابان شده و سه هزار ذرع واگذاری بصحیه قشون بقیه را مطابق مقررات قانونی بفروش رسانیده قیمت حاصله از فروش را برجمع عایدات بودجه ۱۳۰۹ مملکتی علاوه نمایند و معادل قیمت مذکور هم مبلغی برای تدارك یکباب طویله جهت حوائج وزارت پست و تلگراف و تعمیرات و ساختمان عمارت پست وتلگراف رشت براعتبار بودجه آن وزارتخانه افزوده و پرداخت نمایند .

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ بیست وششم مهرماه یکهزار و سیصدو نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ تبدیل اراضی آغداش حاجی آقای دیلمقانی به املاك خالصه برای فرودگاه طیاره

مصوب ۲۷ مهرماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد در مقابل سی و شش طناب (۱۴۷۴۵۶ گز مربع) اراضی آغداش متعلق به حاجی آقای دیلمقانی در نواحی رضائیه به قیمت یکهزار و هشتصد تومان که برای فرودگاه طیاره بوزارت جنگ تخصیص داده میشود املاك خالصه ذیل را [شش قلم که جمعاً بیست و دو طناب و نیم است (۹۲۱۶۰ گز مربع) یکهزار و هشتصد تومان] زمین اسکندر خان در یورتشاه سه طناب ـ زمین شمعون زرد در قریه کمال آباد سه طناب و نیم ششصد و پنجاه تومان ـ زمین لازار مسیحی در یورتشاه یك طناب و چارك یکصد و پنجاه تومـان ـ حیاط زمین باغچه پطروس در محله عسکرخان دو طناب پانصد تومان ـ زمین قشه اسحق در یورتشاه سه چارك یکصد تومان ـ قطعه باغ کروم با ضمیمه ارض بیاض آن در تازه کند یورتشاه ملکاً و اعیاناً دوازده طناب چهارصد تومان که مطابق قیمت اراضی حاج مذکور است به مشارالیه واگذار نماید .

این قانون که مشتمل بر یك ماده است در جلسهٔ بیست و هفتم مهرماه یکهزار و سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

اجازهٔ فروش محل مدرسه شاهپور تبریز و تخصیص عوائد حاصله آن برای تدارك محل مدارس صنعتی ودار المعلمین ومتوسطه تبریز

مصوب ۴ آبانماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده - بوزارت مالیه اجازه داده میشود اولا محل فعلی مدرسه شاهپور تبریز را واقع در خیابان پهلوی جنب باغ ملی بارعایت قانون بفروش رسانیده وعایدی حاصله ازفروش آنرا برعایدات بودجه ۱۳۰۹ مملکتی علاوه نماید .

ثانیاً مبلغی معادل باعایدی مذکور برای تدارك محل مدارس صنعتی ودار المعلمین ومتوسطه تبریز براعتبار بودجه وزارت معارف علاوه نموده وپرداخت نماید .

تبصره - مخارج تدارك محل مدارس مذکور دراین ماده نباید از مبلغی که از فروش مدرسه شاهپور عاید میشود تجاوز کند .

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ چهارم آبانماه یکهزار وسیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

برقراری ماهی یکصد و بیست تومان شهریه در بارهٔ ورثه عمید

مصوب ۲۸ فروردین ماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده - وزارت مالیه مجاز است از اول فروردین ۱۳۰۸ ماهی پنجاه تومان در بارهٔ رابعه خانم عیال مرحوم سید ابوالقاسم خان عمید مادام که شوهر اختیار نکرده وماهی هفتاد تومان در حق پسر آن مرحوم همایون خان تا سن بیست وپنجسالگی

از محل اعتبار شهریه و مستمریات تأدیه نماید .

این قانون که مشتمل بریك مـاده است در جلسهٔ بیست و هشتم فروردین ماه یکهزارو سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

برقراری ده تومان شهریه دربارهٔ ورثه مرحوم مودت

مصوب ۳ مهرماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ـ وزارت مالیه مجازاست ماهی ده تومان از ابتدای سال ۱۳۰۹ درحق یکنفر عیال و سه نفر اولاد : قدسیه خانم عیال ـ عطاءاله خان ولد ـ هوشنگ خان ولد ـ سیروس خان ولد مرحوم میرزاعنایت‌الله خان مودت بالسویه بارعایت مادهٔ ۴۹ قانون استخدام کشوری ازمحل اعتبار شهریه و مستمریات بپردازد .

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ سوم مهرماه یکهـزارو سیصدو نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

قانون

برقراری ماهی سی تومان شهریه دربارهٔ ورثه مرحوم میرزاعلیخان قاضی

مصوب ۷ آبانماه ۱۳۰۹

مادهٔ واحده ـ وزارت مالیه مجازاست که ازتاریخ روز بعد ازفوت میرزاعلی خان قاضی عضواداره مالیه بلوچستان ماهی مبلغ سی تومان بعنوان شهریه دربارهٔ ورثه قانونی مرحوم مزبور بشرح ذیل :

فاطمه خانم قاضی دختر متوفی ۱۵۰ قران .

زهرا خانم قاضی عیال متوفی ۱۵۰ قران .

تازمانیکه شوهر اختیار نکرده‌اند بالمناصفه ازمحل اعتبار شهریه تأدیه نماید.

این قانون که مشتمل بریك ماده است درجلسهٔ هفتم آبان ماه یکهزارو سیصدونه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

فهرست
قسمت ششم - تصمیمات متفرقه

قسمت ششم

تصمیمات متفرقه

✲ راجع بکابینه آقای هدایت

مصوب اول آذرماه ۱۳۰۷

مجلس شورای ملی در جلسهٔ اول آذرمـاه ۱۳۰۷ شمسی پروگرام مورخه ۲۹

✲ درجلسهٔ ۲۹ آبان‌ماه ۱۳۰۷ آقایـان وزراء بشرح زیر بوسیله آقای حاج مخبرالسلطنه هدایت رئیس‌الوزراء معرفی شدند :

۱ـ آقای مهدیقلی‌خان هدایت رئیس‌الوزراء ۲ـ آقای فیروز نصرت‌الدوله وزیرمالیه ۳ـ آقای علی‌اکبرخان داور وزیر عدلیه ۴ـ آقای یحیی‌خان‌قراگوزلو اعتمادالدوله وزیرمعارف ۵ـ آقای شیبانی وزیرفوائدعـامه ۶ـ آقای میرزا قاسم‌خان صوروزیرپست وتلگراف ۷ـ آقای اسعد وزیر جنگ ۸ـ آقای پاك روان کفیل وزارتخارجه ۹ـ آقـای ادیب السلطنه سمیعی وزیر داخله .

درجلسهٔ ۲۹ آذرماه آقای دکتر سعیدخان مالك بسمت‌ریاست‌اداره کل صحیه معرفی‌شدند.

درجلسهٔ ۴دی ماه » محمودجم بوزارت فوائد عامه معرفی‌شدند .

درجلسهٔ ۱۱ بهمن‌ماه » سید ابوالقاسم خـان عمید بسمت‌کفالت وزارت امور خارجه معرفی شدند .

درجلسهٔ ۱۶ بهمن ماه آقای فرزین بکفالت وزارت امورخارجه معرفی شدند .

درجلسهٔ ۶تیرماه۱۳۰۸ » هدایت‌رئیس‌الوزراءخودرا بمسئولیت‌وزارت‌مالیه‌معرفی‌نمودند.

درجلسهٔ۱۷ مردادماه » سیدمهدیخان فرخ بمعاونت وزارت معارف معرفی شدند.

درجلسهٔ ۱۶شهریورماه » فرزین‌بوزارت مالیه وآقای‌کریم بوذرجمهری بوزارت‌فوائد عامه معرفی شدند .

درجلسهٔ ۴ مهرماه آقای جلایر بمعاونت وزارت مالیه معرفی‌شدند .

درجلسهٔ ۳۰ آبان‌ماه » فرزین بوزارتخارجه و آقای میرزا حسن‌خان مشار بوزارت مالیه معرفی شدند .

آبانماه ۱۳۰۷ کابینه آقای مهدیقلی خان هدایت را باکثریت ۱۰۰ رأی از ۱۰۲ نفر عدهٔ حاضر تصویب نمود .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

تصمیم

به تجدید نظر درنظامنامه داخلی وانتخاب کمیسیون دوازده نفری برای این منظور

مصوب ۱۵ آذر ماه ۱۳۰۷

مادهٔ اول ـ مجلس شورای ملی تصویب مینماید کــه تجدید نظر در نظامنامه داخلی بشود .

مادهٔ دوم ـ کمیسیون دوازده نفــری از شعب منتخب و نظامنامــه اصلاح

درجلسهٔ ۳ آذرماه آقای میرزاهمایونخان سیاح بمعاونت وزارت مالیه معرفی شدند.
درجلسهٔ ۱۷ فروردین ۱۳۰۹ » میرزا محمدعلیخان فروغی بوزارت اقتصادملی معرفی شدند.
درجلسهٔ ۲۸ فروردین » تقی‌زاده بوزارت طرق وشوارع معرفی شدند .
درجلسهٔ ۹ اردیبهشت‌ماه » هدایت رئیس‌الوزراء انضمام شغل‌وزارت‌مالیه را بشغل‌خوداعلام نمودند .
درجلسهٔ ۲۳ اردیبهشت‌ماه آقای میرزامحمدعلیخان‌فروغی بوزارت‌امورخارجه وکفالت‌وزارت اقتصادملی معرفی‌شدند .
درجلسهٔ ۱ خردادماه آقای میرزا باقرخــان کاظمی به معاونت وزارت طرق و شوارع معرفی شدند .
درجلسهٔ ۱۱ خردادماه آقای مصطفی قلیخان‌بیات بمعاونت وزارت‌اقتصادملی معرفی‌شدند.
درجلسهٔ ۲۹ خردادماه » میرزا عبدالله‌خان بهرامی بمعاونت وزارت مالیه معرفی‌شدند (آقای سیاح نیزکمافی‌السابق معاون خواهند بود) .
درجلسهٔ ۲۶ مردادماه آقای‌تقی‌زاده بوزارت‌مالیه‌وکفالت وزارت‌طرق‌وشوارع معرفی‌شدند.
درجلسهٔ ۲۶ مردادماه » میرزا عبدالله‌خان بهرامی بمعاونت وزارت‌عدلیه معرفی‌شدند.
درجلسهٔ ۶ مهرماه » میرزاهمایون‌خان سیاح بمعاونت‌وزارت‌مالیه معرفی‌شدند.

شده دردورهٔ پنجم‌را تحت نظر گرفته و پیشنهاد مجلس نموده‌که مطرح و تصویب گردد.

تصمیم فوق مشتمل بردو ماده درجلسهٔ پانزدهم آذر ماه‌یکهزار و سیصدو هفت شمسی اتخاذ و بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

تصمیم

قانونی راجع بتشکیل کمیسیونی برای طرح راپرت ادارهٔ مباشرت مجلس در موضوع کارخانه‌کاغذ سازی

مصوب ۲۲ فروردین ماه ۱۳۰۸

مادهٔ واحده ـ مجلس شورای ملی تصویب مینماید‌که کمیسیون شش نفری از شعب تشکیل شده وراپرت اداره مباشرت را راجع بکارخانه‌کاغذ سازی مطرح قرار داده وجلب نظر دولت دراجرای این‌امر نموده‌وراپرت جامع الاطراف آنرا به مجلس تقدیم نمایند.

تصمیم فوق درجلسهٔ بیست ودوم فروردینماه یکهزار و سیصد و هشت شمسی اتخاذ و بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

تصمیم

راجع بدعوت دولت باتخاذ تدابیر رفع‌بحران اقتصادی وتقدیم لوایح مربوطه بمجلس شورای ملی

مصوب لیله ۲۷ بهمن ماه ۱۳۰۸

«نظر بترقی فاحش‌اسعار خارجه‌که مستلزم‌تضرر اقتصادی مملکت وباعث‌خسارت عظیم ملی است ونظر باینکه درمقابل هرپیش آمدی‌که موجب خسارات ملی باشد اقدامات فوری‌ومؤثری ضروری وواجب میشود.

بنا براین مجلس شورای ملی دولت را دعوت میکندکه هرچه زودتر مطالعات خود رادر اتخاذ تدابیر رفع بحران مزبور خاتمه داده و لوایح مربوطه به آنرا برای مداقه وتصویب مجلس شورای ملی عاجلا پیشنهاد نماید» .

تصمیم فوق‌درجلسهٔ لیله بیست وهفتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هشت شمسی اتخاذ شده است .

رئیس مجلس شورای ملی ـ دادگر

فهرست

قوانین موضوعه و مصوبات دورهٔ هفتم قانونگذاری

مطابق تاریخ تصویب

فهرست مصوبات دوره هفتم تقنینیه بترتیب تاریخ تصویب

شماره ترتیب	عنوان قانون	تاریخ تصویب	صفحه
۱۸۸	قانون اجازهٔ الحاق دولت ایران بقرارداد تسهیل مراسم گمرکی	۴ شهریور ۳۰۹	۴۰۶
۱۸۹	قانون راجع به قنوات **(مصوب کمیسیون عدلیه).**	« ۶	۱۵۱
۱۹۰	قانون اجازه تأسیس بانک فلاحتی .	« ۹	۱۵
۱۹۱	قانون معافیت صادرات گندم وجواز پرداخت حقوق خروجی وعوارض راه .	« ۹	۲۹
۱۹۲	قانون اجازه استخدام دو نفر متخصص چایکار از هلند .	« ۱۳	۴۲۹
۱۹۳	« اجازه استخدام یکنفر کارگر متخصص عملیات مربوطه بچای از چین .	« ۱۶	۴۳۰
۱۹۴	قانون اجازه استخدام یکنفر متخصص جنگل از فرانسه .	« ۱۶	۴۳۱
۱۹۵	« اجازه پرداخت کسر مخارج دائره سیاسی اداره نظمیه .	« ۲۰	۵۳۷
۱۹۶	« تصویب قرارداد عبور بارسلن و اساسنامه آزادی عبور واجازه تسلیم نسخ صحه شده آن بدار الانشاء جامعه ملل .	۱ مهر ۱۳۰۹	۴۰۶
۱۹۷	قانون برقراری ده تومان شهریه درباره ورثه مرحوم مودت	« ۳	۵۴۹
۱۹۸	« اجازه پرداخت یکصد هزار تومان اعتبار اضافی از محل ذخیره مملکتی برای عمران لرستان وسکنی دادن الوار .	« ۶	۵۳۷
۱۹۹	قانون اجازهٔ تأمین حقوق، گمرکی وسایر عوارض مواد شیمیائی وارده بوسیلهٔ مأمورین دولت شوروی از صرفه جوئی بودجه ۱۳۰۷ وزارت فوائد عامه .	« ۶	۵۳۸
۲۰۰	قانون اجازه استخدام حجمه سوزوکی مهندس ژاپونی بسمت		